MAANDBLAD

VAN HET

GENEALOGISCH-HERALDISCH GENOOTSCHAP

DE NEDERLANDSCHE LEEUW.

1920.

38STE JAARGANG.

INHOUD.

1920.

Kolom.

Bestuursberichten . . . . . 1, 33, 73, 121, 161, 201, 233, 265.
Uittreksels uit de doop-, trouw- en begravingsboeken van het Schoutambt van Colmschate, door Mr. H. Kronenberg . . . . . 2.
Mededeelingen uit het familiearchief' van Brienen van Ramerús, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland 15.
Alliantiewapens Wittert (van der Aa)-De Haes, door A. Hoynck van Papendrecht. . . . . 17.
Van Schinne, door M. G. Wildeman . . . . . 19.
Nog eens de Heerlijkheid en de Heeren van Abbenbroek, door G. B. Ch. van der Feen . . . . . 35.
Professor Salomon van Till (1643—1713), zijn voor- en zijn nageslacht, door W. Wijnaendts van Resandt 42.
De afstamming van het geslacht van Brakell, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland . . . . . 50.
Do Surinaamsche Planter en Pruisische Graaf Stephanus Laurentius Neale, door Mr. R. Bijlsma . . . . 52.
Het Rottordamsche geslacht van Eck, door W. M. C. Regt . . . . . 54.
Geslacht Voet, door C. J. Polvliet . . . . . 58.
Van Keppel van den Nijenborch, door J. 11. Baron van Keppel . . . . . 76.
Velsenacr. door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins . . . . . 92.
Gegevens betreffende een Remonstrantsche familie Maas, door M. G. Wildeman . . . . . 99.
De herkomst van den tak van het geslacht van Eck, thans geheeten van Panthaleon van Eck, door W. Wijnaendts van Resandt . . . . . 121.
De wapens der voormalige heerlijkheden, door Mr. E. J. Thomassen à Thuessiuk van der Hoop en Mr. Dr. S. Muller Fzn. . . . . 128, 206.
Documenten Pierlinck, door J. D. Wagner. . . . . 137.
De heeren van Helmond. Een aanvulling van het gelijknamige werk van A. Sassen, door Mr. J. P. W. A. Smit 143.
Schimmelpenninck, door Mr. Th. R. Valck Lucassen en W. Wijnaendts van Resandt . . . . . 146, 181.
43e Algemeene Vergadering van het Genootschap . . . . . 161.
Nakomelingen van Herman de Ruyter, den held van Loevestein, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland 167.
Bescherming van naam en wapen in het Znitsersch recht,, door Mr. N. van Hasselt . . . . . 169.
Familieaanteekeningen van Walwijck, de Smeth, van Spijck e. a. (1632—1717), door A. van der Poest Clement 171.
De afstamming van het geslacht de Wolff van Westerrode, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland 201.
Het geslacht Sark in Nederland's Patriciaat, door W. F. Hartman . . . . . 211.
De Heeren van Zandvoort, door Mr. F. E. Posthumus Meyjes . . . . . 216, 284.
De beweerde adellijke afkomst der huidige van Everdingen's, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blolrland 234.
Geslachten Clerck—Klerck, door W. Wijnaeodts van Resandt . . . . . 238.
Aanteekeningen betreffende de familie Cantzlaar en aanverwante geslachten, door J. van Leeuwen . 241, 288.
Hofmeister, door Mr. A. S. Miedema . . . . . 245.
Huwelijlrsaanteekeningen vóór 1680 van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam, door A. B. van der Vies . . . . . 247, 290.
De stamvader van het geslacht van Hemert tot Dingshof, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland . 269.
De afstamming van het geslacht del Court van Krimpen („Une erreur de scribe"), door Mr. Th. R. Valck Lucassen. . . . . 273.
De beweerde afkomst van het geslacht Beeldsnijder, door W. Wijnaendts van Resandt . . . . . 277.
Het gemeentewapen van Noorddijk, door Jhr. Mr. W. G. Feith . . . . . 281.
In de Ned. Herv. Kerk te Oosterbeek ingezegende huwelijken, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland 285.

Korte mededeelingen: Een blaadje uit de geschiedenis der heeren van Rosande (1505/06) 28, 147; Nederlanders te Smyrna in de 17e en 18e eeuw 29; Zutphensche geslachten 30; Een niet beschreven huwelijkspenning 60; Hutschenruyter 61; West-Indische Geslachten 62; Wormer-Wernier 62; Schrieck 101, 149; Wapens De Jongh en Cantzlaar 102; Wapenverandering 103; Wapens te Chillon 104; Van Keppel van den Nijenborch 148; Naamsverandering, enz. in Ned. Iodie 348; van Till 149, 296; De Remonstrantsche familie Maas 150; Had Admiraal Piet Hein nakomelingen? 183, 222; Eenige wapens van „Koninckschutters" van het St. Sebastiaangilde te Tilburg 183; Herman de Ruyter en zijn geslacht 184; van Reenen 185; Hoeckelom 185; de Mauregnault 185; Annuaire de la Noblesse de Belgique 186; De oorsprong van het geslacht Hamming 220; Heraldieke problemen 221; Hasselman 222; Malacca 222; Tentoonstelling van Heraldiek te Utrecht 254; Dykmans 254; Ter waarschuwing 255; Broncken 294.

Vragen en Antwoorden: Aardenburgsche regeeringsgeslachten 62, 104; Archieven van Baardwijk en Besoyen 104; Arnhem (van) 187, 224; Baartmans (Callenburgh) 150, 186; Bake 62; Bentheim 255; Berck 105; Betuwe (in de) 105; Beynen (van) 186, 222, 224; Bilant (Cock van) 187, 224; Bilt (van der) 298; Blommesteyn (van) 186; Boott 255; Both 186; Böthlingk 255, 298; Bosch (van den) 150; Boursse 187; Brinkhuis 298; Brouck (van den) 105, 187; Brouwer 105; Brouwer van Watervliet 255; Bruyn (de) 62, 110; Bruyne 253; Bnerman 256; Buys 258; Callenburg Baartmans 150, 186; Campbell 63; Celliée (du) 106, 150; Christiaensen 256; Clevesteyn (van) 63, 106, 150; Cliever (de) 151; Cock van Bilant 187, 224; Commersteyn 63, 64, 106; Cop(p)ier 298; Cordua (de) 256; Corput (van den) 107, 234; Cremer 107; Cruiningen (van) 151; Cuyck (van) 107, 151, 187; Dachverlies 117, 357; Dedel 151, 298; Dobbelaar 108; Draack 108, 151; Durven 187; Dusseldorp (van) 187; Dyserinck 108; Eelde (van) 152, 188; Elemans 108, 152, 188; Erdbrink 124, Erzey 156; Ettensche schepenen (wapens van) 225; Ezelsooren 109, 152; Fikken 109, 152; Fontaine dit Wicart (de la) 112, 192; France (de) 299; Fronten 188; Fijers 153; Gallé 31, 65, 111; Gansneb gen. Tengnagel 189; Geloof' (van 't) 109, 153; Geloove (van) 109; Geysteren 153, 189, 190, 225; Goetknecht 261; Haeften (van) 152, 188; Hamming 109, 153, 225, 257, 299; Hanzewapen 65; Hardewil 153; Hardus 65, 103, 110, 257; Hartman 154, 190; Havart 190, 257, 238, 299; Havelaar (wapens) 110, 190, 191, 226; Herckhuysen (van) 110; Hoecke (van) 264; Hoeckelom (van) 299; Hoevenaar 65; Hofmeister 110, 154, 191; Honigh 111; Hooft (van) 258; Hooft 155; Hulsewé 154, 227; Huygken 258; Immens 192; Jaussaud (de) 300; Jeekel 111; Kappeyne van de Coppelo 31, 65, 111, 112; Karseboom 66, 112; Keppel (van) 108, 151, 229; Keppel (portret van) 115; Keulen (van) 258; Keyzer (de) 192, 229; Knuyse 192; Koker (de) 112, 192; Krytsnagh (van) 194; Kuipers 259; Kuyl 194; Lammers 194; Lanckeren (van) 66; Leene(n) (van) 67, 154; Leyssius 155; Linschoten (van) 113; Loon (van) 165; Luwen 194; Man (de) 300; Marckel (van) 194; Meeteren (van) 113; Merula 300; Mey (de) 110, 154, 191; Monceaux (de) 229, 301; Nab 258; Nassau (van) 113, 155, 229, 259; Neervoort 302; Nieuwenkamp 113, 194, 229; Nieuwkuyk (van) 155, 194; Nispen (van) 67, 156; Nisse (van der) 193; Nijlant 230, 259; O'Brenan 67; Olde (de) 113; Olivier 300; Olivier (Ketting) 260; Oort (van) 105, 113, 260; Oudenaarde 67, 115; Pardnyn 156; Peelt (van) 230; Philipse 230; Pol(l) 68; Polder (van de) 260; Portret van een van Koppel(?) 69; Portret van een de Vos van Steenwijk 69; Portretten (onbekend) 69, 116, 195, 230; Prill (de) 69; Punt 302; Putte (van de) 116, 156; Ras 261, 302; Reael 106; Reede (van) 69; Reesen 118; Rekker 261; Rhodius, Rodius, Rode 116, 157, 332; Romijn 195; Ruyter (de) 117, 157; Rijsevoort (van) 70; Salmasius 157, 195; Schagen 230, 261; Schaik (van) 195, 257; Schepper (de) 117; Schillewagt 70; Schonecker 117; Schonenbergh (van) 156; Schoon 158; Schrieck 196; Schwartz (van) 230; Sconenborgh (van) 113; Sel (de) 256; Senechal 256; Serooskerlre (van) 158, 196; Smit 118; Snevens 158; Soekias 230; Spiering 62; Sprang (van) 197, 230; Stavenisse 197, 230; Steenkiste (van de) 302; Sterthemius 197; Stinstra 261; Straete (van der) 256; Swieten gen. Vermij (van) 261; Suermondt, Surmont 70; Tiedeman 67; Toll (van) 302; Tricht (van) 70; Trist 197; Varkevisser 158, 197; Vastrick 117; Veenen (van) 302; Porschoor 159; Versélewel 262; Verster 256: Vertholen 32, 70; Veth 30%; Vhe(e)len (van) 169; Viotta 263; Vliotenthoorn 303; Vlodorp 117, 157; Vos 159, 197, 231, 298; Vosbergen (van) 231; Vosch van Roelinxweert 66; Waelwijk 263; Wapen op schilderij van den Delftschen Vermeer 71; Wapens (Friesche) 231, 263; Wapen (onbekend) 72, 117, 159, 197, 263, 303; Wapens gevraagd 71, 117, 159, 160, 231, 232; Wapen van Prins Hendrik der Nederlanden 303; Weert (de) 108, 152, 183; Wesenhagen (van) 118; Westmaze (van) 304; Westrenen (archief van) 160; Wicart (de la Fontaine dit) 192; With (de) 232; Wittemyer 198, 304; Wittewronghel 306; Wolff (de) 118; Ypey 118; Yssel 301; Zehelein 264; Zonnevylle 264.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch- heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. Ta. B. VALCK LUCASSEN, *Raamweg 14, 's-Gravenhage.*

De jaarlijksche oontribntie bedraagt *f* 10.—. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contributie van *f* 15.— per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage,* en die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliothesk van het Genootschap, gevestigd *Heerengracht 62 (hoek Princessegracht), 's-Gravenhage,* is voor de Leden geopend iederen Maandag van 2-4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 1/2. XXXVIIIe Jaargang. Januari/Februari 1920.

BESTUURSBERICHTEN.

Redactie.

Het bestuur moet tot zijn bijzonder leedwezen berichten, dat de redacteur Mr. Valck Lucassen door zeer ernstige ongesteldheid is verhinderd geweest aan dit nummer de laatste hand te leggen, waardoor het maandblad met eenige vertraging en bijna zonder „vragen en antwoorden" moet verschijnen. Hoewel in de ziekte van onzen redacteur gelukkig aanvankelijk een gunstige wending kwam, zal hij vooreerst zijn werk niet kunnen hervatten; ondergeteekende verzoekt derhalve tot nader bericht — zulks in afwijking van het in hoofde dezes vermelde — alle stukken en correspondentie, het maandblad betreffende, aan hem toe te zenden (adres: Sweelinckstraat 8).

De Secretaris.

Tot lid zijn benoemd:

TH. G. VERSFELT . . . . . 's-Gravenhage.
Rijksontvanger te Rotterdam. *Valkenboschplein 14.*

J. M. A. WIJNAENDTS VAN RESANDT . *Voorschoten.*
Hotel Deurloo.

Adreswijzigingen.

DR. J. H. J. VAN BARMEN 'T LOO. *Cannes (Frankr.)*
Hotel Victoria, Rue d'Antibes.

E. J. M. KIELSTRA . . . . . *Zeist.*
Vijverzicht, Huydecoperweg 23.

G. M. LEDEBOER . . . . . *London W. C.*
c/o Messrs Russell Cooke & Co
11 Old square Lincoln's Inn.

J. P. DE MAN . . . . . *Harderwijk.*
Stationslaan 105.

Mr. R. 1. K. M. DE NERÉE TOT BABBERICH, *Buggenum bij Roermond.*
Huize „Malborgh"

A. A. OOSTING . . . . . Zwolle.
van Nahuysplein 9

M. C. SIGAL JR . . . . . *Vlaardingen.*
Emmaplein 10.

H. W. VAN TRICHT . . . . . *Utrecht.*
Willem Barentszstraat 110.

Uittreksels uit de doop- trouw- en begravingsboeken van het Schoutambt van Colmschate,

door MR. H. KRONENBERG.

Het schoutambt van Colmschate, waarvan de grenzen vrijwel samenvallen met die van de tegenwoordige gemeente Diepenveen, was in 1576 door koning Philips II aan de stad Deventer in pand gegeven, welke toestand gedurende den geheelen tijd van de republiek der Vereenigde Nederlanden bestendigd bleef. De schout of ambtman werd door en uit de Deventer magistraat gekozen. Sinds 1659 had het schoutambt zijn eigen predikant, die evenwel tot 1766 binnen Deventer woonde. De kerk in 1720 gebouwd, of liever door de mildheid van prof. Antonius Matthaeus uit de oude kloosterkerk in bruikbaren staat omgebouwd, stond in de westelijke uithoek van het ambt, waar thans het dorp Diepenveen ligt. Zie over het schoutambt uitvoerig in de Tegenwoordige staat van Overijse1 111 1. 270. Men vindt in genealogieën dikwijls vermeld: gedoopt, gehuwd of overleden te Diepenveen. Onjuist m. i. voor zooverre het betreft deze gebeurtenissen, die plaats vonden voor het tot stand komen der gemeente Diepenveen. De naam Diepenveen werd tijdens de republiek zelden gebruikt en dan nog maar alleen voor een zeer klein deel van het schoutambt, te weten de kerk met onmiddellijke omgeving. Vindt men dan in de boeken ook sotns vermeld, dat het huwelijk te Diepenveen plaats vond, dan is klaarblijkelijk de plaats, waar de kerk stond voor het geheele Schoutambt genomen. Maar een dorp Diepenveen bestond niet; om de kerk stonden slechts enkele huizen. Men schrijve dus gedoopt, gehuwd of overleden in het schoutambt van Colmschate.

De boeken nu, waaruit hier uittreksels volgen, berusten ter secretarie van Diepenveen. Er bevinden zich : een doopboek, loopende van 4 Dec. 1669 tot 13 Aug. 1813; een trouwboek loopende van 3 Dec. 1669 tot 30 Mei 1795; nog een trouwboek loopende van 27 Juni 1796 tot 30 April 1811 en een begravingboek loopende van'

Sept. 1736 tot 6 April 1818. In het oudste trouwboek is een hiaat van 20 Juni 1674 tot 31 Augustus 1678 en een van 19 Aug. 1679 tot 22 Junij 1689. Bovendien valt op te merken, dat van het trouwboek over de jaren 1689 tot 20 Januari 1767 een dubbel bestaat, waarin somtijds de inschrijvingen uitvoeriger aangeteekend staan, zoodat over die jaren door mij het dubbel gevolgd is. Doop en trouwboek zijn klaarblijkelijk begonnen door de eerste predikant van het schoutambt Ds. Lambertus van Bommel. Ook in het doopboek is een hiaat van 16 Mei 1672 tot 4 Aug. 1689. Merkwaardig is het, dat tal van patriciërs uit Deventer te Colmschate huwden, zonder dat ik daarvoor een andere reden dan een modegril kan vinden.

Gedoopte kinderen in Colmschate.

	Vaeder	Moeder	Xint
1661 den 5 Mey	Lambert van ***Bommel***	**Petronella Tichlers**	***Petrus***
1663 den 31 Maj.	**Unico *Alter***	**Anna Huysmans**	***Agnes Margrieta***
den 8 Juoy Olst [1]	**de Heer majoor Voorst**	**dedochter van Jan Daniels Pomereede**	*Adolf*
den 20 Sept. Deventer [1]	**Lambertus *v. Bommel***	**Petronella Tichlers**	***Juydith***
1665 den 3 Sept. Deventer [1]	Idem	Idem	***Wilhelmus***
1668 den 26 April Olst [1]	Jan ***Teunissen***	Agnes Lamberts	***Catharina Judith***
1669 Deventer [1] **den 17 Jan.**	**Lambertus v. *Bommell***	Petronella Tichlers	Cecilia **obijt** den 29 Jan.
	Hiaat van **16** Mei 1672 tot 4 Augustus 1689		
1696 den 27 Sept.	de Welgeb. Arend Christoffer ***van Coeverden*** Heer tot Rande	de Welgeb. Geertruyd **Rensen**	***Christoffer Daniel***
1698 den 23 Oct.	Idem	Idem	***Geertruijde Lubbuina***
1699 den 8 Oct.	Idem	Idem	***Joanna Reinera***
1730 den 22 January	de Hoogwelgeb. Heer **Christoffer Daniel** Baron van ***Coeverden*** Heer tot Rande	de Hoog Welgeboren Vrou Jurriana Cunera Rodrica Baronesse van Lennip vrou tot Rande	***Johannes Wolter***
1764 den 3 February	De Hoogwelgeb. Gestr. Heer Christiaan Warner Jacob Baron van ***Coeverden***	De Hoogwelgeb. vrouw Henrietta Jacoba Baronesse van Raesvelt, vrouwe van **Rande**	***Juriana Cunera Rodrica***
1767 18 **Oct.**	**d'Hoogwelgeb.Hr.** Joh Wolter Baron ***van Coewerden,*** Heer **beyde** Randens	**d'Hoogedelgeb.** Vrouwe Eusebia Johanna Wendelina Baronesse van Echten	***Geertruyt Aleyda*** geb. 15.
1769 23 April	Idem	Idem	***Jan***
1770 4 Maart	Idem	Idem	***Daniel Ernst***
1772 7 Juny	Idem	Idem	***Alexander Eusebius***
1774 7 Febr.	Idem	**Idem**	***Euzebia Johanna Wendelina***
1775 26 November	**Idem**	Idem	***Gerridina Woltera***
1776 den **24** Maart	**Hendr. *Huyzer***	Johanna Adriana van Brake1	***Aafje Maria*** geb. **17 Maart 1776**
1777 2 November		Idem	***Hermanna Helena*** geb. **23** Oct.
1779 24 Jan.		Idem	***Johannes Jacobus*** geb. **23** Jan.
1781 7 Jan.		Idem	***Elizabeth Gezina*** geb. 5 Jan. 1781
1782 13 October		Tdem	***Cornelia Dina*** geb. 2 Oct.
1785 16 **Januarij**	**Herman *Hagedoorn***	Catharina Agnita **Lindeman**	***Judith Sophia***
1791 22 **May**	***van Brandt*** op den huize den Kolk onder Colmscbate	Elisabeth Maria Jacoba van der Merwede	***Fransina Hendrina Heddewig***
1792 8 Febr. geb. 12 dito ged.	**Joannes** Adolpbus ***Fokke*** predikant in Colmschate	Anna **Cathrina Boekholt**	***Harmina***
1793 13 Oct. geb. **20** dito ged.	Idem	Idem	***Derk Bernhard***
1794 2 Sept. geb. 14 dito ged.	Lidius Hubert. Louis ***Scherpingh*** op Smits Randen [2]	Catharina Geertruida IJske	***Albartus Hermanus Magnus***
1797 26 Jan. geb. 5 Febr. ged.	Remko ***Engels*** Predikant van Colmschate	Engeltje Engels	***Gerardus***
1801 17 April geb. 10 **Mey** ged.	Idem	Attje van der Tuuk	***Henrika***
1805 27 Mei geb. 16 Juni ged.	Johan Peter ***Bösken*** predikant te Colmschate	Margreta Alting	***Johan Herman***
1806 19 Aug. geb. 14 Sept. ged.	Idem	Idem	***Christina Gerharda***
1808 20 Maart geb. 1 **May** ged.	Idem	Idem	***Wilhelmina Suzanna***

[1]) De bijgevoegde plaatsnamen Deventer en n d e r s hoe kind in Colmsohate lieten schout-

ambt van Colmschate tevens aan de stad Deventer was in pand gegeven?

[2]) Smits Rande of Smeths Rande was een buiten dicht bij de havezathe Rande gelegen. Thans is het bij het buitengoed Nieuw Rande aangetrokken.

1810 13 Juni geb. Rotterdam 29 Juli ged. Colmschate	Hendrik *Budde*	Maria Margaretha Cost	*Henric*
1811 30 Nov. geb. 25 Dec. ged.	Johan Peter *Bösken* predikant te Diepenveen	Margaretha Alting	*Gerhard Alting*
1813 25 Jan. geb. 28 Febr. ged.	Idem	Idem	*Wilhelmina Margreta*

Getroude in Colmschate.

1660. *Jan de Ruyter j. g. en Lijsebeth van de Vels j.* d. Copulati den 21 Octob. op attest. van Deventer van den 20 Octob.

1661. *Harmen Rousinck* j. g. *en Anneke Raeven* j. d. Copulati den 2 Juny op attest. van Deventer van den selven dito.

1663 den 28 Febr. Jonckheer *Jan Willem ter Brugge* tot Wijhe en Juffr. *Joanna Swaefken* tot Raude. Copulati op attest. van Wijhe.

den 10 May *Eghbert Arents Rensinck* Wed. tot Deventer en *Swaentjen Jansen* wed. Copulati den 10 May op attest. van Deventer van den selven dito.

Hans Laurens j. g. en *Harmanna Hemert j.* d. Copulati op den 17 Mey op attest. van Deventer van den 16 Mey.

1664. *Jan Condewijn j.* m. en *Catharina Gendt* j d. Copulati den 17 Januarij op attest. van Deventer van den selven dito.

166 › den 14 January Joncker *Henderick Frans Swaefken* toe Gruiterinck en Juffer *Mechtelt Sophia van Dorth* van Bosloo. Attest. naer Heerde gegeven den 31 January.

Joncker *Jacob van Hemert en* Juffer *Anna Geterruydt van der Beeck.* Copulati den 9 Feb. op attest van Deventer van den 4 Feb.

Johannes Coolhaes Wed. en *Aaltjen Jansen j.* d. Copulati den 16 April op attest. van Deventer van den selfden dito.

den 26 Augusti Joncker *Diederick van Dordt* van Bos100 en Juffr. Maria *Geertruydt Swaefken* Copulati den 10 Septemb.

1666 den 28 April *Peter Jacobsen* Captein des Armes onder Capitein Geerlich Doys j. g. en *Margrita Anen j.* d. van Haxbergen. Copulati den 29 April op attest. van Deventer van den 28 April.

den 23 May D. *Johannes van Apeldoorn* Predikant tot Meppel met juffr. *Aleida Vreda Smeeincks* Wed. sijn op attest van Deventer van den 23 May en op attest. van Meppel van den 20 May in den echten staet bevesticht dese 24 May.

den 23 Juny 1666 *Jan Cockman j g.* en *Antonetta Hamsinck j.* d. Copulati den 24 Juny op attest. van Deventer van 23 Juny.

den 21 december *Frans de Labouchere j. g.* Ruiter en *Janna Giesberts j.* d. Copulati den 23 Decemb. op attest. van Deventer van den 21 decemb.

1667. *Wolter Dircks j* g. en *Mechteld Broeckhuijsen j.* d. copulati den 26 August. op attest. van Deventer van denselven dito.

Jan van Limburgh j. m. en *Gerritje Berents de Vries* copulati den 11 Novemb. op attest van Deventer van den 10 Novemb.

1668. Joncker *Reiner de Wolf* van het Voorde en Juffr. *Agnes Magrieta van Haddenbergh.* Copulatie den 23 Martii op attest. van Wilp van den 14 Martii en op attest. van Olst van den 22 Martii.

Abraham Boomer j. m. en *Anneken Tichlers Wed.* copulati den 26 Aprilis op attest van Deventer van den 26 Aprilis.

1669 den 23 Januarij *Johannes van Boekholt j. g.* en *Johanna Voelijcks j.* d. copulati den 24 Januarij op attest. van Deventer van den 23 Januarij.

1670 den 2 April *Henderick van Bockholt j. g.* en *Anneken van Maelen j.* d. copulati den 4 April op attest. van Deventer van den 2 April.

den 29 Novemb. De HoogEd. Welgebooren *Reiner van. Voorst* en Juffer *Reinera Sophia van den Clooster.* copulati den 30 Novemb. op attest. van Deventer van den 29 Novemb.

1671. *Henderick Beugers j.* m. en *Berentjen Jordens j.* d. copulati den 6 Feb. op attest. van Deventer van den 4 Feb.

12 Martij *Adriaen van Boeckholt j. g.* en *Fenneken van Boveckhuys* j. d. van Gelselaer. Copulati den 12 Martij op attest van Deventer van den 11 Martij.

den 19 Martij *Hermannus Roeck j.* m. en *Anna Traest, j.* d. copulati den 19 Martij op attest. van Oldenzael van den 16, Martij en op attest. van Deventer van den 18 Martij.

den 12 Julij. De HooghEd.gebooren Heer *Wilhelm van Doetichem* soone thoe Rande en de HooghEd.gebooren Juftr. *Anna Maria Bentinck* Dochter thoe Kemna gehoorende oude Seddem. Copulati voor het gericht van s'Heerebergh luijdt attest. van den 10 Aug. 1671.

den 16 Julij *Eghbert Hansen j. g.* van Arnhem en *Hermina Daams* Wed. Copulati den 16 Julij op attest. van Deventer van den 16 Julij.

den 17 Sept. *Christophorus Loman S. S.* Theol. Cand. en *Geertruydt Nibberich j.* d. copulati den 17 Septembr. op attest. van Meurs van den 22 Septemb. en van Ulsen van den 14 Septemb.

Jan Hendericks Bucholt en *Aaltjen Hendericks* copulati den 17 Septemb. op attest van Deventer *van* den 16 Septb.

den 7 Octb. *Reiner van Camphuysen j. g.* op Banninck in Essen [1]) en *Anna Maria van Kerstein j.* d. tot Deventer. Copulati den 22 Octob.

hiaat van 20 Juni 1674 tot 31 Aug. 1678.

1679. Juli 6. Joncheer *Johan Henric Ten Pollaert* Heer thoe den Oldendick (of Oldeneich) cāpt. Liëut. van d'Heer Graaf vau Flodorff met Juffr. *Agnes Margarita van 2 wickeloo* erfdoghter thoe de Veste. met attest. nae Bathmen getrout.

hiaat van 19 Aug. 1679 tot 22 Juni 1689.

Een nieuw opschrift luidt : Namen der geproclameerde en getrouwde in het Amptmanschap van Colmschate beginnende met jaar 1689.

1) Essen een buursohap in het oostelijk deel van het schoutambt Colmsohate.

1689 den 11 Augusti getrout de Heer ***Arnold van Suchtelen*** J. U. D. en Burgemeester der Stad Deventer met ***Anna Aleida van Suchtelen*** op attest. van D. Snethlage.

1690 den 23 Maart getrout ***Jodocus Fokkink j.*** m. met ***Christinu van Steenbergen j.*** d. beyde tot Deventer door Dom. Snabelius getroudt.

den 6 April ***Hierom Pennink j.*** m. te Enschede met ***Dorothea Petreus j.*** d. te Deventer getrout den 26 May op attestatie van Deventer en Enschede.

den 20 Nov. getrout ***Georgius Jordens*** j. m. met ***Debora Dappers j.*** d. beide tot Deventer op attestatie van Deventer.

den 2 December getroud ***Casparus van Sugtelen j. m. met Margaretha Swams*** Wed. van w. ***Alexander Spoor*** beide tot Deventer op attestatie van Deventer.

1691. 11 Jan. ***Joan van Byleveld*** i. m. met ***Aaltjen Hansz*** wed. van w. ***"Henrik "Beumer*** beide "tot Deventer getrout op attestatie van Dev. den 16 Januarij.

18 Aug. getrout ***Peter Ruyl*** Rentmr. van sij kon. majst. domeinen en geestelijke goederen tot Grave en in de lande van Cuijk met ***Geertruid Kupers van Holthuysen j.*** d. d. van de Heer ***Frans Kuper van Holthuijsen*** Burgem. der stad Deventer op attest. van Deventer en Grave.

1692. ***Herman Haak j.*** m. tot Deventer met ***Joanna Reminks j.*** d. van Amsterdam getrout op attestatie van Deventer en Amsterdam den 7 december.

1693. ***Joan van Bockholt j.*** m. 1. U. D. met ***Geertruid Jordens j.*** d. beyde tot Deventer, getrout op attest. van Deventer den 19 Nov.

1694. ***Rudolf Jordens*** 1. U. D. en Rentmeester des Capittels tot Deventer met ***Sina Roelinks j.*** d. tot Deventer getrout den 28 January op att. van Dev.

1695 den 15 Juny ***Joan Jansz. Barnecate*** soon van w. ***Joan Tonnist. Barnecate*** in Weteringe[1]) met ***Anna Christina Palthe*** wed. van w. ***Michiel Knaap*** onderscholt in Colm. getrout in Wet. den 30 dito.

1696. ***Martinus Doornink j.*** m. met ***Margareta Tichlers j.*** d. beyde te Deventer getrout op attestatie den 26 October.

1697. ***Arnold Marienburg s. v. w. Wilhelm Marienburg*** burgemeester te Deventer met ***Geertruid Marienburg*** d. van ***Wilhelm Marienburg*** camener en Burgemeester getrout op attestatie van Deventer den 5 September.

1.698. de Hoogwelgeboren Heer ***Reinier*** Baron v. ***Rechteren,*** heer van Westerveld majoor met de hoogwelgeborene Freulyn ***Isabella Benedicta*** Baronnesse ***van Lintelo,*** dogter tot den marsch op attestatie van Deventer den 7 April 1698.

Joan Verhoef j. m. Capiteyn met ***Agnes*** van ***Suchtelen j.*** d. te Deventer getrout den 22 Nov. op attest. van Deventer en Zwolle.

1700 den 6 Juny. ***Theodorus Friesendorp*** wed. met ***Jacoba Beumers, j.*** d. beijde te Deventer getrout op att. van Deventer.

Arnold Weerts j. m. van Amsterdam met ***Emilia***

1) Weteringen een buurtschap van Colmschate grenzende aan de buurtsohap Essen.

Aleda Lenneps j. d. te Deventer getrout den 23 december op attestatie van Amsterdam en Deventer.

1701 de Welgebor. Heer Georg ***Frederik van Petersdorf,*** lieutenant onder 't Regiment van zijn doorlt. de Heer Prinse van Holstein Beck met ***Bartha van Suchtelen*** d. van de Heer ***Henrik van Suchtelen*** secretaris der stadt Deventer getrout op att. van Dev. den 26 Januarij.

De Heer ***Egbert Terwelberg j. u.*** d. burgem. en camenaer der stadt Deventer en Scholtus van Colmschate met ***Bartha Mariënburgh j.*** d. te Deventer getrouwt den 23 meert.

de, Heer ***Anthoni van Bentheim*** J. U. D. Burgemr. der Stadt Campen en gecommitteerde ter vergaderinge der Heeren Staten Generaal met juffr. ***Fenne Aleida Jordens*** d. van w. de Hr. ***Joan Jordens*** Burgerm. der Stadt Deventer etc. getrout den 6 Aug. op attestatien van Deventer en Kampen.

Arent Ketjes wedr. met ***Maria Bruyns*** wed. te Deventer getrout den 27 Sept. op att. van Deventer.

Joan Henrik Holt I. U. D. met ***Margaretha Lucaszon*** beyde tot Almelo getrout op attest. van. Almelo den 9 October.

Joachim Brun capitein onder 't regiment van sijn doorl. den Heere Prince van Holstein Beck met ***Aleida Steenbergen j.*** d. te Deventer getrout op attestatie den 27 november.

1703. ***Barthold Adolf Nikkels*** wedr. met ***Joanna Wilhelmina Hoornaarts j.*** d. getrouwt te Diepenveen den 21 jan. op attest van Deventer.

de Heer ***Roderijk Schrasser j.*** m. Burgemeester tot Harderwijk met de Welgb. juffer ***Lubberdina Anna van Renssen j.*** d. te Deventer getrouwt te Diepenveen den 12 Juny op attest. van Deventer en Harderwik.

1704 den 1 Meert. ***Anthoni Vos j.*** m. te Deventer met ***Willemina Hartcamps*** d. van w. ***Joan Hartkamp*** onderscholtis in Colm. getrout den 16 dito te Diepenveen.

de Heer ***Arent Lemker*** met ***Agatha Jacoba Kuypers van Holthuysen*** getronwt te Diepenveen op attestatie van Deventer den 14 May 1704.

1706. de Welgeboren Heer ***Wolter Joan van Broekhuysen*** Heer van de groote Weede en juffrouw ***Geertruyd Cuper*** getrouwt te Diepenveen op attest van Deventer en Hasselt den 19 February

1706 den 23 july ***D. Henricus Dragter*** predicant tot Ootmarsum, s. van ***Sander Dragter*** te Deventer met ***Aleyda Revius*** j. d. d. van ***Richardus Revius*** in sijn leven predicant tot Bathmen attest gegeven den 8 Aug. na Wesepe.

Joost Hagedoorn j.m. met Margareta ***Sophia van Duren*** j.d. getrouwt te Diepenveen den 29 Sept. 1706 op att. van Deventer.

1708. ***Wolter Herman Sloet*** Burgermr. der Stadt Zutphen met ***Agnies*** Reyniera ***van Lintelo*** doghter van de Mars getrouwt den 24 May op attestatie van d° Becker.

Warner Vijfhuys wedr. met ***Wilhelmina Beumers j.*** d. beyde tot Deventer getrouwt op att. van Deventer te Diepenveen den 16 Aug.

1709. ***Rutger Andries van Pattkul*** met ***Arnoldina Maria***

van Lintelo getrouwt op attest van Campen den *28* May.

Gerhard Dombar j.m. secretaris der 'stadt Deventer met Sara Maria *van Steenberg* j.d. getrouwt op att. van Deventer den 24 july.

1710 de Hr. *Godefried Schwantes* capitain met mevr. *Aleida Margareta Bruijns* wed[e] van w. den H[r] Overste Lieut. *Henr. Issel* getrpuwt te Diepenveen den 10 Jan. op attestatie van Deventer.

De Heer Joannes *Tollius* I. U. D. te Campen met *Henrica Aleida Ter Welbergh* te Deventer getrouwd den 19 Meert te Diepenveen op att. van Dev. en Campen.

den 2 December de Hoog Welgebooren Heer *Jan Carel Adolph de Prederode* heer van Bolsweert met de Hoog welgeb. juffer *Angelìna Sibilla Josephina de Smeth* Erfdogter tot Rande getrouwt den 22 dito.

1711. Doctor *Henrik Hagedoorn* met juffrouw *Elisabeth Borgerink* getrouwt op attest van, Deventer den 19 May.

Doctor *Jan Jordens* met *Antonetta Braakmuns* j.d. beyde te Deventer getrouwt den 23 Sept. op att. van Deventer.

1711 de Hoogwelgeb. Heer *Stephanus Adolph* Baron *van Ek tot Ek van Pantaleon soon van* de Heer *Barthold* Baron *van Ek vnn Pantaleon* met juffr. *Bartha Lucretia van Suchtelen* dogter van de Heer Burgermr. *Abraham* van *Suchtelen* te Deventer getrouwt den 6 October op attest van Deventer.

1713. *Winand Warnarts* j.m. van Vollenhove met *Marìa Lambertina van der Waal* j.d. van Vianen den 25 May.

den 30 Nov. *Wolter* Baron *van Doettijnghem* Heer tot Hogenhof Lieut Coll. met *Wilhelmina Margaretha* Baronesse van Couverden dogter van het hoogadelijke Huijs en Havesate Rande getrout den 22 december.

1715 den 19 Sept. *Gerhard Hallegraaf* j.m. tot Deventer met *Curnera Antonette van Wijlijk* dogter van w. *Jan van Wijlijk* op de Roobragge [1]) in Rande onder Colm. attest. gegeven na Deventer den 11 October.

den 28 december *Jan Nicolaas van Wijlijk* soon van w. *Jan van Wijlijk op* de Roobrugge in Rande onder Colm. met *Aletta Cremers* j.d. tot Emmerik att. gegeven na Emmerik den 13 jan. 1716.

1716 den 11 October *Gisbertus van Kuyl* wed[r] van w. *Elisabet Heussen* tot Amsterdam met juffr. *Elisabet Agnes van Pollard* dogter tot de Veste in Oxe [2]) onder Colm. in Weterioge getrout den 18 November.

1717 *Matthias Schukking* wonende te Zwolle met *Maria van Holthe* te Deventer alhier getrouwt den 24 Meert op att. van Deventer en Zwolle.

de Heer *Joan van Suchtelen* met juffer *Henriette Cuper* alhier getrouwt op attest. van Deventer den 12 Aug.

1718. *Ahasuerus Niland* met *Anna Mechteld Sourij* beyde

[1]) de Roobrugge, thans Roobrug geheeten, ligt vlak bij het tegenwoordige station Diepenveen-West.

[2]) Oxe een marke in het Zuidoostelijke deel van Colmsohste.

wonende te Deventer alhier getrouwt den 26 April op attest. van Deventer.

1720 den 18[en] Januarius *Andreas Arentzen j.* m. en med. D[tor] met Anna *Christina ter Berghorst j.* d. beyde woonende te Deventer, getrouwt denzelfden dito.

den 3[en] Aug. *Samuel Heshusius, j.* m. predikt in Terwolde met *Johanna Knoeps j.* d. van w. *Michael Knoep* onderscholtes in Colmschate, attestatie gegeven den 18[en] dito.

d. 22[en] Novembr. *Chrìstìaan Carel Gedde* cornet &c. onder Olst met *Geertruyt Agnes van Leúwen j.* d. op Middelbeek [1]) o C attestatie gegeven na Olst 14 Xbr gegeven aan de Custos.

Ahasuerus Remìnk j. g. met *Sara van der Capelle* beijde woonende te Deventer getrout op attestatie van Deventer van den 8[en] decemb.

1721 den 15[en] April *Dionijsius Andreas Roëll j.* m. S. S. Th. D[tor] & Philos. D[tor] & Professor ordinarius te Deventer met *Judina van Hurck* wed. van wijlen *Antonius Matthaeus* 1. U. D. en Profes. te Deventer getrout op attestatie van Deventer van den 14[en] dito.

1724 den 11[en] Martij *Joost van Wensel j.* m. soon van w. *Jan Wensel* laast gedient hebbende onder d'Compagnie van d'Generaal majoor Trimborn te Deventer met *Anna Margaretha van Leuwen* juffr. van d' H[r] *Gerrit van Leuwen* op Middelbeek onder C. getrout den 26 dito.

Arnold Bouwer j. m. 1. U. D. met *Getruyt van Markel j.* d. getrout den 6 Novemb[r] op attestatie. van Deventer van den 5 dito.

den 18 Novemb[r] *Cornelis van Leuwen j.* m. wonende o C. met *Elizabeth ter Horst j.* d. wonende aen d'Stroomerk te Deventer attest, na Deventer den 3 Xbr.

1726 den 26 Nov. *Wolterus* van *Eyl j.* m. met *Bernhardina Hermanna van Boekholt j.* d. getrout op attest. van Deventer van den zelfden dito.

1729 de Hoogwelgeb. Heer *Johan Arent Sloet,* major onder het regiment van de Heer Colonel Smitsart met juffr. *Maria Anna Oppers* den 22 February op attest. van Deventer getrout.

den 14 April de Hoogwelgeb. Heer *Arent Daniel* Baron *van Coevorden* Heer van het Wegdam bij Goor met de Hoogwelgeb. Freulin *Geertruit Lebuina* Baronesse *van Coevorden* van Rande onder Colmschate attest. na Goor den 10 May.

1731 den 20 Maart zijn op attest. van Deventer getrout *Henrik Wilm van Marle,* predicant in Colmschate en juffrou *Johanna Elysabeth Wijnen* tot Deventer.

den 1'7 may de Hoogwelgeb. Heer *Jan Carel Adolf* Baron *van Brederode* Heer van Bolsweert in Rande o. C. met juffrou *Aleida Maria van Welbergen* tot Deventer getrout 23 Juny op attest. van Deventer.

1737 den 24 Aug. joncker *Cornelìs van Leeuwen* wed. van wijlen *Elysabet ter Horst* aen de Middelbeeck in den vuilinck met *Harmina* Jansen j. d. van wijlen *Jan Spickert,* thans aan Klein Koerkamp in Lettele B. o. C. getrout den 16 September.

1760 den 11 January met attest. van Vollenhove de

[1]) Middelbeek of Middelink, thans nog een boerderij, gelegen vlak bij de grens tusschen Colmschate en Olst in de marke Averlo, buurtschap Vulink.

Hoogwelgeboorn Heer ***Wilhelmus Theodorus*** Baron van ***Middachten*** Heer tot Vriesewijck o. C. 'met de Hoogwelgeboorn Freulin ***Gijsberta Norberta*** Baronesse ***van Dort,*** dogter tot den huise oud Hagensdorp tot Vollenhove, attest. gegeven na Vollenhove den 24 January.

1752 den 16 December met attest. van Heemse de Hoogwelgeboorne Gestrenge Heer ***Christiaan Warner Jacob*** Baron ***van Coeverden,*** Heer van Rande, capitain ten dienste van de vereenigde Nederlanden met de Hoogwelgeboorne Freulin ***Henrietta Jacoba*** Baronesse ***van Raesfelt*** tot Heemse, attest. gegeven na Heemse den 26 December, sijnde de derde proclamatie met permissie van den Heer Amptman dien dag geschied.

1763 den 29 April De Heer ***Dionijsius Dolleman*** vaendrig en adjudant in het regiment van den Heer Generaal Baron van Aijlva, guarnisoen houdende tot Deventer, voor eenigen tijd verkeert hebbende tot Maastrigt met juffrou ***Sophia Catharina Drunan*** op de veste in Oxe o. C. getrout den 31 May op attest. van Deventer.

den 24 Aug. De WelEd.Gestr. Heer ***Arnold van Suchtelen*** Burgemeester der stad Deventer, weduwenaar van wijlen vrou ***Johanna Vijfhuis*** met mevrou ***Suzanna Henrietta Versluis*** weduwe van wijlen de Predikant ***Abbenbrouck,*** op de Roodebrugge in Rande o. C. getrout den 10 Sept. op attest. van Deventer.

1767 den 20 Jan. D° ***Josias Kramer*** Joh^s. Nep. Predikant aan deze plaats met mejuff. ***Cornelia Sinclair j.*** d. te Amsterdam getrouwt te Amsterdam in de Oude Kerk den 14 Febr. 1767 door den HoogEerw. & Hooggel. Heere Petrus Curtenius Professor Theol. & Predikant aldaar.

1759 26 April op attestatie van Deventer, Dordrecht, Heino en Wijhe zijn hier in den Huwlijken Staat bevestigt d. H^r. ***Joan Bannier*** J. U. D. & Scholtus van Heino j. m. met mejuffr. ***Johanna Elisabeth Brender à Brandis j.*** d. van Dordrecht.

1761 20 Aug. met attestatie van Bergen op Zoom en Deventer is hier getrouwd ***François Coenraad Hornman*** Luytenant in 't Regt van d. H^r. Generl. Praetorius guarnisoen te Bergen op Zoom & ***Hermanna Rouse*** te Deventer.

1763 24 Sept. D'Hoogedelgeb. Heere ***Johannes Wolter van Coeverden*** tot Rande, met d'Hoogwelgeb. ***Freulin Eusebia Johanna Wendelina van Echten*** op de Smets Rande getrout den 18 Octbr.

17 Octbr. met attest van Deventer hier in den Huwelijken Staat bevestigt d'Hr. ***Hendrik Hagedoorn*** met mejuff. ***Wendilia Elisabeth Bannier*** beyde te Deventer.

1766 12 Febr. op attest. van Deventer getrouwt D. H^r. Luitenant ***Joan van Brunningen*** met mejuffr. ***Hillegonda Hendrica Arentzen*** b. in Deventer.

1767 13 Novbr. met attest van Bergen op den Zoom % van Deventer ***Johan Baptist Antoni de Vaxis*** Capit. in 't 2de battaljon van den Lt. Gen. Evertzen met ***Anna Christina Bonnet j.*** d. in Deventer op dato alhier getrouwt.

1770 30 Oct. met attest van Campen, Zwolle & Deventer ***Dirk Ridder*** cap^t. in guarnisoen te Zwolle & ***Antonetta Qesina Jordens*** te Deventer.

Novb^r. 13 met attest van Deventer ***Wolter Harman van Hoeve1 & Dina Petronella Ribbers.***

1771 Febr. 19 op attest van Deventer getrouwt D. W. Eerw. Heer ***Absolon Verburg,*** zeer geagt Pred^t. te Deventer % de WelEd. ***Jonkvrouwe*** Anna ***Maria ten Brink.***

Juli 11 ***Didericus Jacobus Smijter j.*** m. Pred^t. in Terwolde met ***Christina Johanna van Suchtelen j.*** d op 't huis ten Borgel o. C. attest gegeven na Terwolde 28 July.

1773 den 15 Febr. op attestatie van Deventer hier ter plaats getrouwd door de WelEerw. Heer A. Verburg Pred. te Deventer ***Jan Hendrik Yssel Eokkink j.*** m. met ***Hendrika Persoon j*** d. beide wonende te Deventer.

den 12 April op attest van Deventer is alhier in den echten staat bevestigd door A. Verburg Predic. te Deventer ***Johan Weerts*** en ***Diderika ten Brinke.***

1774 den 1 Maart zijn hier op goede attestatien van Deventer en Meppel geteekend door den E. H. H. van Riemsdijk als predicant aldaar wettig in den Huwelijken Staat ingezeegent de Hooggebore Heer ***Frederik Theodoor Ernst*** Grave ***van Stirum*** met de HoogEdgeboore Jonkvrouw ***Johanna Spree.***

1775 den 13 July ***Henricus Huijzer*** van Leiden Predicant te Colmschate en ***Johanna Adriana van Brake1*** van Deventer getrouwt op att. van Deventer door d^s. Suurmond V. D M. in Olst 1 Aug. 1776.

1776 den 16 Feb. op att. van Deventer ***Willem Laurens Storm van 's Gravesande j.*** m. van Colmschate op den Huyze Roobrugge en ***Jacoba Francina Queyzen j.*** d. van Deventer alhier get. 8 Feb. (sic.) 1776.

30 July ***Rudolphus Forsten*** Prof. te Harderwijk en ***Agnitz Nienhof*** op att. van Deventer en Harderwijk getrouwd door Prof. Nienhof cand. Theol.

1781 26 Oct. de wel E. Heer ***Corn. Siedenburg v*** d.m. Luth. a Zutphen en mejuffr. ***P. H. Dorsman j.*** d. a Colmschate te Colmschate getrouwd 16 Novemb. 1781.

1783 14 January de WelEd. Heer ***Herman Joost Hagedoorn j.*** m. van Deventer, Lid van de gezworen gemeente der Stad Campen & de WelEd. Jongvrouwe ***Catharina Agnita Lindeman*** geboren te Deventer thans aan den Hoek in Colmschate getrouwt met hun dogterte tussen bijde den 4 Febr. 1783 ***Hermanna Catharina Ragedoorn.***

27 January op attestatie van Deventer zijn getrouwt de Wel Eerw. Heer ***Johannes Hogewal v.*** d. m. te Deventer & ***Johanna Elsabe Klopman*** id. a Deventer.

1789 den 19 April op attestatie van Deventer in Diepenveen getroud ***Rendrik Wolfsen*** met ***Catharina Christina Jordens*** beijde te Deventer.

Huwelijken 1796-1811. De titel van dit boek luidt: Prothoool van Huwelijken ingevolge Publicatie van de Provisioneele Volks-Representanten van Overijssel van den 19 Maij 1796 aangelegt voor Colmschate.

1^e inschrijving 27 Juny 1795. De eerste hier opgenomen inschrijving geef ik in zijn geheel om de wijze van inschrijving te laten zien ; de overigen volgen in uittreksel.

1798. Vrijdag den 21 December 1798 coram Scholtus J. J. Schmauss courn. Mr. B. J. Yssel de Schepper en Mr. W. Umbgrove: *Carel Annastasius Leopcld van der Wijck* geboren op den Huize Stoevelaar in het gerigte van Kedingen *Anna Elisabeth Maria van der Wijck* geboren op den Huize den Dam in het gerigte van Hellendoorn en beijde woonagtig te Deventer zijn alhier in ondertrouw opgenomen. Tegenstaande Bruidegom en Bruid zijn voor dit Gerigte getrouwd den 7 Januari 1799.

1799. Saterdag 16 Febr. 1799. ondertrouwd. ***Hendrik Jacobson*** geboren en woonagtig te Deventer en ***Maria Regina Strauwitz*** geboren den Haag woonachtig Deventer.

niet in Colmschate getrouwd.

Zaterdag den 2 Maart 1799 ondertrouwd *Walradus* ***Otto van Hugenpoth,*** weduwnaar wijlen ***Margareta Budde,*** geboortig in het graafschap Berg, woonagtig te Groningen en ***Sara Warmoldina*** *Wilhelmina* van ***Maneil j. d.*** geboren en woonagtig te Groningen.

getrouwd in Colmschate 30 Mrt. 1799.

1800. Zaterdag den 11 October 1800 ondertrouwd ***Derk Yssel de Schepper*** geboren en woonagtig te Deventer en ***Wilhelmina Theodora Anna Relena*** *Weerts* ***j. d.*** geboren te Deventer en woonagtig in Colmschate.

niet in Colmschate getrouwd.

1804. Donderdag 13 September 1804 ondertrouwd *Jan* ***Adriaan*** *Wentholt* ***j.*** m. zoon van ***Evert Joan*** *Wentholt* en ***Johanna*** *Jacoba* ***Bouricius*** en ***Johanna Margarieta*** *Weerts* ***j. d.*** dogter van ***Arnold Jacob*** *Weerts* en ***Eva*** *Alexandrina* ***Wentholt.***

getrouwd door ds J. P. Bösken 2 Oct. 1804 Colmschate.

1809. Donderdag den 16 van Lentemaand 1809 ondertrouwd ***Erdwin*** *Adrianus* ***de Jongh,*** weduwnaar van ***Theodora Jordens*** zoon van ***Daniël de Jongh Adriaansxoon*** en wijlen ***Lucia Maria Raeber*** geboren en woonachtig te Rotterdam en ***Aemilia Alida*** *Weerts* jonkvrouw, dogter van ***Arnold Jacob Weerts*** en *Eva* ***Alexandrina*** *Wenthold* geboren en woonagtig in Colmschate.

getrouwd in de Groote Kerk Deventer 4 April 1809.

1811. Dinsdag den 19de van Lentemaand 1811 ondertrouwd *Carel Leopold Marchés,* weduwnaar van ***Maria Margaretha Marchés,*** zoon van wijlen ***Johan Bernhard Marchés*** en ***Maria Margaretha Geertruida Schardinger*** geboren en woonachtig te Embden en ***Louise Florence Josephine*** *Boogman* ***j. d.*** dogter van ***Johannes Antoni*** *Nepomucenus Boogman* en vrouwe ***Femia Johanna van*** *Delden,* geboren te Bathmen en woonagtig te Deventer.

getrouwd Deventer 16 April 1811 door J. W. H. Muller R. C. Pastor.

Vrijdag den 5 van Grasmaand 1811 ondertrouwd *Jacobus* ***van Dijk de*** *Witt* ***j.*** m. zoon van ***Johannes de Witt*** en ***Johanna Schot*** geboren te Haarlem en woonagtig te Amsterdam en ***Johanna*** *Christina* ***Bösken j. d.*** dogter van *Johan Herman* ***Bösken*** en ***Wilhelmina Kuhler*** geboren te Alpen bij Wezel en woonagtig te Amsterdam.

getrouwd Colmschate door den predicant I. P. Bösken 21 April 1811.

Begravingboek.

1735 in Septembr. ½ uur geluid over een kind van Jonker Cornelis ***Leeuwen*** sonder hulp is .. f 0.16.8.

1737 d. 23 Augs. over 't afsterven van den Hr Leeuwen tot Middelbeek geluid 3 posen jeder van een uur eene pose met hulp is met 2 kanne bier f 1.5.0
2 sonder hulp is jeder 28 st. en een kanne
bier te samen 3.1.0
Somma f 4.6,0

den 21 februar 1740 hier op ontfangen van Jonker leeuw: 17 st. 4 pen.: d 19 maart de rest door Bannier voldaan.

1748 den 1 Maart over 't afsterven van de H.W.geb.Hr *Middagten* tot Vriesewijk geluid drie uur met een hulpe daar bij is jeder uur 1 gl. 5 st.:
te samen ... . f 3.16
den 7 dito bij 't begraven geluid 3 posen de 2 elk van een uur en de laatste van 2 uur is tesamen 4 uur sonder hulp daarbij is jeder uur 28 st. en een stoter of kanne bier is te samen 6.2
dus in alles f 9.17

1766. Den 10 May is Domine ***Hend. Willem van Marle*** overleden.

Den 22 Septembr. 1766 drie posen geluid over 't afsterven van de H. W. geboren Vrou mevrouw van baron ***Dort*** overleden op den Huise Vriesewijk, jeder pose van een uur is te samen . f 4.11.8.

1766 den 18 januari drie uren geluid over het afsterven van ***Juriana Cuniera Roderica*** Dochter van den H. W. G. bor. Heer J. W. van Coeverden te Smits Rande. Is jeder uur met ene hulpe daar hij 1 gl. 5 st. ... . f 3.16.

Den 8 Juni over 't afsterven van de Hoog Welgebr. Heer ***Christoffel*** *Daniel* ***van Coeverden*** geluid 3 posen jeder van een uur.
Een hulpe daar bij 25 str. .... f 3.16.
den 14 dito op den dag van begraven 3 posen jeder van een uur. Een hulp daar bij 3.16
f 7.10.

1766. Den 6 May is in de Kerk begraven de H.W.Gb. Heer de ***Brederode.***

1769. 17 May een ½ uur geluid over een kind van de Medic. Doctor *Edeling* wonende op 't Huis te Borgel ..... 15.—

1772. Den 1 Decemb. zijnde Dingsdag 's avonds om half tien uuren is overleden Dom. ***Josias Kramer*** eertijds Predicant hier ter plaatse en den 2 dito over hem voorn. geluid 1½ uur, ; den 8 dito zijnde begravinge geluid een uur.

1774.9 Juni 2 uuren geluid over het afsterven van den Heer Capt ***D. van Suchtelen*** ..... f 2.10.
14 Juni bij het begraven geluid 1 uur f 1.6.

1777. Den 19 Juli. Een uur geluid over 't afsterven van de Heer Pieter ***Jan Dodo Sprungle*** Capiteyn in het Regiment van de Heer Lieutenant-Generaal Onderwater, sonder hulp daar bij .. f 1.10.8
22 dito bij 't begraven geluid 1½ uur 3.16.4

1778 den 7 April. Drie poosen geluid over het afsterven

van de H. W.Gbr. Freulen *Eusebia van Coeverden*, ijder poose een uur ..... f 3.16.

1779 2ö Sept. drie posen geluid, ijder een uur over het afsterven van Jonker Alexander *Eusebius van Coeverden*. (R. L.) ..... f 3.16.

29 Sept. Drie posen geluid, ijder een uur over het afsterven van Jonker *Jan van Coeverden* (R. L.) f 3.16.

den 4 October drie Poosen geluid over het afsterven van den Hoog Welgebr. Heer *Johannes Wolter* van *Coeverden* Heer van beide Randen (R. L.) f 3.16.

den 11 dito Drie poosen geluid over het afsterven van de Hoogwelgebr. vrouwe *Eusebia Johanna Wendelina van Echten* mevrouw de wed^{e} de H.W.Gbr. Hr. *J. W. van Coeverden* Heere van de twee Randen (R. L.) ..... f 3.16.

1791 May 12 des morgens om 3 uuren is in de kerk begraven *Hillegonda* de wed^{e} wijlen den Heer Capitein D. *van Suchtelen* gebooren *Ten Heege* f 3.16.

Juli 27 Drie poosen geluid over het afsterven van wijlen de Rentmeester van Randen *Gerrit Wolter Overmarsch* ijder Poose een uur . f 3.16.

den 31 's avonds te tien uuren bijgezet voor 't opendoen van de kerke &^{e}.. 1.6

f 5.—.

1797. 17 Februari. Is overleden *Engeltje Engels* vrouwe van *Remko Engels* Predikant van Colmschate, den 18 dito overluid een uur en den 20 dito 's avonds begraven.

1803.23 April 's avonds begraven een Dochter en een Zoon vau Predikant J. P. *Bosken.*

1806.20 Oct. is met klokluiden begraven het Lijk van *T. van Middagten* Wed^{e} *G. Keiser* te Deventer overleeden ..... f 1.2.8

voor Grav. maaken ... 15.—

1808. Novemb. 17. Is overleeden *Wilhelmina Susanna Bösken* Dochter J. P. Bösken Predikant in Colmschate, den 19 dito 's avonds begraven.

1811. Sept. ll. Een uur geluid over het afsterven van Juffr. *Andrea Aleida van Suchtelen* .. f 1.2.8.

voor het Grafmaaken in de Kerke. 3.-.

1812. 28 Maart is te Deventer overleeden *Catharina van Suchtelen* en den 1sten April alhier in de Kerke 's avonds begraven, voor Grafmaaken enz. f 5.—.

1813. November 22. Twee poosen geluid over het afsterven van *Abraham Hendrik* van. *Suchtelen* f *2.6.*

November 24. Is het lijk 's avonds in de Kerk bijgezet ..... 6.

Mededeelingen uit het familie-archief van Brienen van Ramerus

door Jhr. Mr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

De belangrijke publicaties van ons geacht medelid W. Wijnaendts van Resandt aangaande de afstamming van het Rotterdamsche geslacht Suermondt [1]) geven mij aanleiding een en ander uit het familie-archief van Brienen van Ramerus, hetwelk bij den Raad van Adel berust.

[1]) Zie jaarg. 1919 van ons Maandblad, kol. 260 en 394.

In de eerste plaats zij gewezen op eene schuldbekentenis ten bedrage van 636 gld., afgegeven 20 April 1639 door de gezamenlijke erfgenamen van wijlen *Bartholdt van Stralen,* in zijn leven secretaris van Wageningen, en *Geertruyt van Workum,* echtelieden, aan *Henrick van Brienen* en *Anthonis Mom* als voogden over de onmondige kinderen van wijlen *Cornelis van Brienen* en *Anna van Stralen* [1]), op grond van een met die voogden aangegaan accoord ter zake van zekere vordering op de nalatenschap van *Adriana van Workum,* weduwe *Vijgh.*

Bedoelde erfgenamen waren :

1. het onmondige kind van wijlen *Bartholdt van Stralen* en *Anna Jacobsdr.*, vertegenwoordigd door *Jacob Gerrartsz.* ;
2. *Jacob Gerrartsz.* voornoemd ;
3. *Bart de Weert*, vertegenwoordigd door *Jacob Gerrartsz.* voornoemd ;
4. *Marytgen* weduwe van *Toenis van Stralen,* vertegenwoordigd ut supra ;
6. Maria *van Stralen,* weduwe van *Gijsbert van Brienen,* bijgestaan door *Bartholdt* van *Stralen,* secretaris van Wageningen ;
6. *Cunera van Stralen,* weduwe van *Wolter Pels,* bijgestaan ut supra;
7. het onmondige kind van *Cunera van Stralen* voornoemd, vertegenwoordigd door *Gerrit Uwens,* zijnen oom ;
8. *Oclilia van Stralen,* weduwe van *Christoffel van Daetxeler,* vertegenwoordigd door *Derrick van Daetzeler*, haren zoon ;
9. *Jan van Stralen*;
10. *Cornelis Eggen* ;
11. *Jan van. Hemert*; en
12. *Willem Henricksz.*

Het stuk draagt aller handteekeningen behalve die van *Gerrit Uwens* en *Willem Henricksz.,* en is mede onderteekend door de 'Wageningsche schepenen *Johan Mattheeuwsz.* en *Johan van Stralen* [2]).

Van minder belang zijn de huwelijksvoorwaarden van *Gijsbert van Brienen* en *Geertruyt Vonck van Lienden,* d.d. 11 April 1667. De bruidegom werd bijgestaan door zijnen broeder *Gerardt van Brienen,* zwager *Johan de Jongh*, oom *Johan van Straelen* en neef *Diderick van Daetseler,* burgemeester, en de bruid door *Lubbert Turck,* richter en Dijkgraaf te Wageningen, *Johan Turck* en *Joost Noorman,* burgemeester [3]).

Merkwaardig is echter, dat deze huwelijksvoorwaarden zijn gecasseerd en vervangen door andere, d.d. 27 Mei 1657, waaruit valt af te leiden, dat de familie der bruid blijkbaar bezwaar heeft gemaakt tegen het optreden der heeren *Torck* en Noorman. Ditmaal toch werd de bruidegom bijgestaan door zijnen broeder *Gerrit van Brienen,* oom Johan van Stralen en neef *Willen Suermont* [4]), en de bruid door *Johan de Kemp*, Secretaris van Rhenen, en haren broeder Jor. *Huybert Vonckvan Lhienden,* terwijl het stuk mede de handteekeningen

[1]) Vgl. Nederl. Adelsb. 1912 i.v. Brienen.

[2]) Deze is dus wel te onderscheiden van den sub 9 genoemden Jan van *Stralen.*

[3]) Zijnde een tenaelfden jare door den secretaris van Zutfen gewaarmerkt afschrift.

4) Hij teekende *Wylhem Suermont.* (Dit stuk is in originali aanwezig.)

draagt van ***Fred. van Stralen, R. de Ruyter, Anna Vonck van Lyenden en Maria Vonck van Lienden.***

Nog een vierde stuk uit dit archief is van belang voor de familiebetrekkingen der ***Stralen's*** en *Willem* ***Suermondt,*** namelijk de scheiding der nalatenschap van wijlen *Maria van Stralen,* weduwe van den Burgemeester ***Brienen,*** d.d. Wageningen 24 Februari 1666, zijnde een gelijktijdig afschrift, gecollationeerd door den Secretaris van Rhenen J. Klerck.

De deelende erfgenamen waren : *Willem Zuyrmondt;* ***Diderick van Daetselaer,*** burgemeester ; ***Sander van Stralen, Gerrit van Brienen*** Scholt te Apeldoorn ; *Gijsbert* ***van Brienen; Johan de Jongh; Trintjen Thomas,*** weduwe van *Willem* ***Jordens*** [1] ; ***Bart de Weert;*** Jacob ***Boumeester,*** secretaris ; *Bartholt* ***van Hemert;*** *Johan* ***de*** Vaen voor zich en voor ***Sandrina*** en ***Anna van Hemert; Johan*** *Bijdijck;* en ***Johan van Hemert, onseecker uytlandich levende,*** voor wien Daetselaer voornoemd optrad. Aan ***Willem Suermondt*** werd toebedeeld zekere hof buiten de Bergpoort; aan ***Daetselaer*** een morgen hooiland, genaamd de Bultenbeeck; aan den scholt ***Brienen*** de halve oplaegh aan den dijk gelegen ; aan *Gijsbert* ***van*** Brienen de huizinge met hof, boomgaard en bijbehoorend erf der overledene; terwijl alle andere erfgenamen obligatiën, juweelen en gereed geld ontvingen.

Alliantiewapens Wittert (van der Aa)- De Haes

door A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT.

De gevel van het huis n° 28 aan de zuidzijde van het Hang te Rotterdam, het zesde westwaarts van de Schrijnwerkerssteeg, het vijfde oostwaarts van de Zijlsteeg gerekend, in de 17de en 18de eeuw geregistreerd in het Protocol op n° 4661 en in het midden van de 19de eeuw bekend als Wijk 4 n° 46, prijkt met een paar mooi in zandsteen gebeitelde alliantiewapens; het mannelijk schild vertoont 3 jachthoorns, 2 en 1, en te midden daarvan een klaverblad; het vrouwelijk wapen een springende (rampant) haas. Kleuren en metalen zijn niet aangegeven, want arceering en stippeling ontbreken. Een helm met dekkleeden staat boven het geheel; het helmteeken is een hoorn als in het schild van den man.

Reeds geruimen tijd heeft men gezocht naar de namen van het echtpaar, dat die wapens gevoerd heeft. In 1699 kwam het huis in eigendom aan zekeren ***Bokhaaken.*** Daar de steen vrij hoog in den gevel zit en men van uit de laagte den haas voor een bok kon aanzien, heeft men gemeend, dat deze eigenaar een sprekend wapen voerde en dit in zijn huis plaatste. 's Mans vrouw bleef evenwel onbekend. Mij kwam het voor dat het beeldhouwwerk zeker vijftig of zestig jaar ouder moest wezen en ik trachtte daarom de oplossing in de vroegere geschiedenis van het huis te vinden. In 1644 werden eigenaars Wessel ***Egbertszn van der Heul,*** substituut-secretaris der stad, en ***Cornelis Pieterszn.*** *Stolwijck,* ieder voor de helft; en daar *Stolwijck* 6 Mei 1668 zijne helft aan ***Van der Heul*** overdeed, werd deze dus nu eigenaar van het geheel. Konden het nu de wapens van *Wessel* ***van der Heul*** en zijne vrouw zijn?

[1]) Zij teekende *Caterina* ***Thomas*** van *Leuwen.*

Bijna had ***Rietstap's*** Armorial Gén., 11 pap. 989, ons op een dwaalspoor gebracht. Daar staat: „Verheul, Hollande ; parti ; au 1 d'or à un cerf rampant et contour& de gueules; au 2 de gueules à 3 cors-de-chasse d'argent, 2 et 1, les embouchures à dextre".

Daar niet met zekerheid te zeggen viel welk viervoetig dier op het schild stond (het geleek veel op een haas, doch als het een hert ***moest*** wezen, zou men er een hert in willen en kunnen zien!), viel het zeer op dat ***Rietstap's*** beschrijving van *Verheul* juist het spiegelbeeld vertoonde van de in-één-schild-vereenigde wapens van den gevelsteen echter met weglating van het klaverblad. Waar kwam ***Rietstap's*** wapen *Verheul* voor? Was het wellicht op een cachet gezien en had zijn medewerker verzuimd zulks op te geven? Het geleek er veel naar, maar toch bevredigde het resultaat van het onderzoek nog niet.

Daarom werd nog iets verder teruggegaan. De man, van wien ***Wessel van der Heul*** en *Stolwijck* het huis prot. 4661 op 4 Mei 1644 verkregen hadden, was ***Adriaen Willemsz.*** *Wittert,* wonende te Leiden. Nu bleek bij nader onderzoek dat deze geen eigenlijke ***Wittert was,*** maar een ***Van der Aa.*** Hij was de zoon van ***Willem*** *Jansz.,* lakenkooper, die in Mei 1676 eigenaar werd van het huis „Den Bonten Os", Hoogstraat Noordzijde op den Middeldam. (Giftob. 5, pag. 194), het latere Protocoln°. 403. Hij kwam 14 April 1680 in de vroedschap van Rotterdam en had tot 1613 zitting. Bij de benoeming van regenten wordt hij meestal ***Willem Janszn. van der Aa,*** ook wel ***Willem Jan Vrancken van der*** *Aa* genoemd. Als schepen zegelde hij met 3 hoorns, 2 en 1, en te midden daarvan een zespuntige ster, helmteeken een vlucht. Zijne vrouw ***Ariaentge Wittert was*** de dochter van ***Adriaen Dirckszn. Wittert*** en van ***Hadewij van Kets.***

De zoon uit het huwelijk van *Willem* ***Jan Vrancken van der Aa en Ariaentge Adriaensdr.*** *Wittert* werd vernoemd naar zijn grootvader van moederszijde, ***Adriaen*** *Wittert,* en kreeg, naar het toen in Rotterdam meermalen voorkomend gebruik (Zie Mr. Bijlsma, in het Rott. Jaarboekje 1916), niet alleen den doopnaam, doch ook den geslachtsnaam van den grootvader. Op lateren leeftijd heeft hij, zooals op den steen in het Hang blijkt, niet zijn grootvaders wapen tot het zijne gekozen, doch dat van zijnen vader, ***Van der Aa;*** hij wijzigde dit echter door de ster te vervangen door een klaverblad en veranderde het helmteeken in een hoorn uit het schild.

In het jaar 1600 woonde ***Adr.*** *Wzn. Wittert* als jongman aan de Hoogstraat (waarschijnlijk in „Den Bonten Os"), toen hij op 26 Juni zijn voorgenomen huwelijk met ***Jannetge Jans*** liet inschrijven. Hem werd attestatie verstrekt om te Leiden te kunnen trouwen (Rott. ; Geref. Trouw. fol. 226). In Leiden staat het echtpaar ingeschreven als ***Willem Adriaenszn. Nittert,*** jongman van Rotterdam, geassisteerd door zijn vader *Willem* ***Adriaen Vrancken,*** en ***Jannitge Jansdr.,*** jongedochter van Leiden, geässisteerd door ***Stijntgen Joostensdr.,*** hare moeder (Aldus in: *Wittert,* geschiedenis van het geslacht ***Wittert).*** De vadersnaam zal hier als ***Willem*** Jan *Vrancken* moeten worden gelezen. Deze ***Jannitge Jans*** was eene dochter van ***Jan Hasius*** of ***Jan de Haes*** en van *Christina* ***Joostendr. Dedel,*** gezegd ***Porsman*** (Volgens *Wittert,* alsboven). Het Leidsche geslacht ***De Haes*** voerde volgens ***Rietstap:*** van zilver

met een springenden haas van natuurlijke kleur op een grond van groen.

Dus heeft *Adriaen Willemszn. Wittert in zijn'* huis in het Hang zijn wapen en dat van zijne vrouw doen aanbrengen; wanneer zulks geschied is, valt niet te zeggen, want zijn titel van aankomst kon niet worden opgespoord. Wel bleek dat hij 13 April 1643 eigenaar was (Contracten tsedert 4 Aug. 1625, enz.), doch vermoedelijk is de steen eenige jaren vroeger geplaatst. Als *Wittert* het huis in 1644 verkoopt, heeft hij Rotterdam reeds verlaten en woont te Leiden.

In het Alg. Ned. Fam. Blad van 1883, No. 50, kan men zien, dat ook ***Adriaen Willemszn. Wittert's*** vader zijn geslachtsnaam ***Van der Aa*** niet aan zijnen vader ontleende; zijne ouders waren ***Jan Vrancken*** (zoon van ***Vrancken Jansen.*** en ***Maritgen Michielsdr.***) en ***Maritgen Antonisdr. van der Aa*** (dochter ***ven Antonis Nicolaeszn. van der Aa*** en ***Barbara***).

Van Schinne,

door M. G. WILDEMAN.

„Zijnde de bewijzen van het hiervoor ter nedergestelde bij mij ondergeteekende berustende".

(get.) 1. VAN SCHINNE.

Aldus luidt het slot van een in kl. 8° z.j. of plaats van uitgave verschenen brochure [1]) met den titel: ***Genealogie van het oud adelijk geslacht van Van Schinne*** afkomstig uit Braband en Vlaanderen, voerende voor haar (sic] wapen een klimmend hert van goud op een veld van azuur, boven hetzelve eene kroon, twee griffioenen voor tenants; en tot devies: „Per Aspera ad Astra".

Zonder twijfel is de samensteller van dit geschrift ***Jhr. Mr. Isaac van Schinne*** (1769-1831) [2]) en dus vervaardigd in een tijd, dat men goedschiks als waarheid aannam wat iemand van dien rang en stand neerschreef, terwijl de auteur het vermoedelijk beneden zich achtte om, althans voor zoover het de oudere generaties betreft, de bronnen van zijn zoogenaamde bewijzen aan te geven.

Deze nalatigheid grondt zich evenwel op het feit, dat de werkelijke bewijzen eenvoudig niet bestonden en de schrijver zonder onderzoek als bewijs aannam (vermoedelijk te goeder trouw) wat een of meerdere stamboomvervalschers in vroeger tijden aan zijn voorouders, 'tzij op bestelling, 'tzij om in't gevlei te komen, hadden geleverd.

Deze genealogie of liever fragment-geslachtslijst diende als legger voor alle latere publicaties, zooals voor het artikel in ***Rietstap's Wapenboek van den Nederlandschen Adel*** en zelfs ook voor ***Nederland's Adelsboek*** 1906 en 1917.

Indien te eeniger tijd een onderzoek in de archieven ware ingesteld, had de onjuistheid van het in de oudere generaties gebodene reeds veel eerder moeten blijken.

De aangevochten genealogie vangt aldus aan:

„Het geslacht van *Van* Schinne was reeds als adelijk bekend in de dertiende eeuw, zie ***Butkens*** Trophées du Brabant, eerste deel pag. 806, en zekere oude Hollandsche Kronyk van Jan van Helis, de slag van Woerne genaamd, en bevattende hel verhaal der oorlogsdaden van Jan den Eerste, Hertog van Braband.

De opgevolgde troebelen in Braband en Vlaanderen, en naderhand in Holland, ook die bij de Godsdienstveranderingen vervolgens voorgevallen, waardoor zoowel de kerkelijke registers [3]), als vele particuliere familie-papieren verloren gingen, zijn oorzaak dat van die aloude tijden geene stellige opeensluitende bewijzen voorhanden kunnen zijn; doch in den jare 1288 sneuvelde in het beleg voor de stad Grave zekere Heer Tielman van Schinne (zoo de historie vermeld) eenen der beste Ridders, die zich in het leger van Graaf Reynout van Gelderland bevonden.

Vervolgens begint de aaneengeschakelde geslachts-opvolging met dezen:

1ste Generatie.

Jonkheer Jan van Schinne was, anno 1530, Opper-Stalmeester van den Aartshertog Jan van Oostenrijk, die naderhand Gouverneur Generaal was der Nederlanden te Brussel en liet na verscheidene kinderen, gedurende de troebelen in de Nederlanden verstrooid, onder dezen was eenen zoon ***Pieter*** genaamd (zie de volgende generatie).

Op deze eerste regelen valt al heel wat aan te merken. Vooreerst leze men van Heelu voor Heelis en slag van Woeronc voor Woerne ; vervolgens werden er vóór 1550 geen doopregisters aangelegd, doch er zijn gelukkig nog andere bronnen dan de kerkregisters en vrijwel altijd onbetrouwbare zoogenaamde familie-papieren, anders zou het er met het bewijsmateriaal in het algeneen treurig uitzien.

De schrijver spreekt van ***het*** geslacht ***Van Schinne*** en lijft daarbij alle personen van dien naam in, welke hij vermeld vond in verspreide bronnen.

Rietstap is althans voorzichtiger en begint zijn beschrijving met: „Reeds vroegtijdig treft men den naam ***Van Schinne*** aan", en vermeldt dan een in 1270 beslecht geschil over den verkoop van den Hof van Bingelrade tusschen Godfried van Schinnen en het kapittel van Aken, o.a. bij ***Fahne*** geregistreerd. Voorts noemt hij bij Florentius van Scynne, leenman vau de Heeren van Sittard, 1294. In dit kader zou evengoed passen de mededeeling, dat Dirk, heer van Schinnen in't land van Valkenburg, met zijn zoon Gotfried als getuige voorkomt in een charter van 1218 van Hertog Hendrik van Limburg. Deze Gotfried wordt in 1234 als heer van Wynantsrade in 't land van Luik genoemd. (Vgl. *Publications du Limbourg* XVIII, 1881, p. 421).

Doch er is geen schaduw van bewijs, dat deze personen in eenig verband staan tot het geslacht waartoe de samensteller behoort. Daarom zijn de woorden: „*vervolgens* begint de aaneengeschakelde geslachtsopvolging met dezen" misleidend en teekenend als proeve van bewerking.

Hoe Jonkheer (*sic)* Jan van ***Schinne*** (1ste generatie), in 1530 Opperstalmeester is geweest van Don Juan van Oostenrijk, die eerst in 1646 werd geboren zal wel door niemand kunnen worden opgehelderd !

2de Generatie.

Jonkheer Pieter van Schinne, geboren te Brussel, anno 1554, begaf zich naar Holland als Edelman van Louise de Colligny, sierde echtgenoote van Prins Willem den Eerste van Oranje, zette zich neder te Delft, alwaar hij zich in huwelijken staat vereenigde met Jonkvrouwe Anna de Jong,

---

[1]) Sedert 1918 berust een ex. in de Bibliotheek van ons Genootschap.

[2]) O.a. Vroedschap van 's-Gravenhage 1808-1811, maire ald. 5-8-1811-17-11-1813. *Verheven* in den Ned. Adel, bij K.B. van 16-9-1815 en diploma van 6-3-1816.

dochter van den Heer de Jong, Secretaris van gemelden prins Willem den Eerste, bij welke hij onder andere kinderen verwekte twee zonen, met namen ***Isaac van Schinne*** (zie de volgende generatie).

En de tweede ***Jacob van Schinne,*** getrouwd te Rotterdam anno 16'28, met Jonkvrouwe Anna ***van Abel,*** uit welk huwelijk zij eenen zoon verwekt hebben, geboren te Rotterdam, dewelke genaamd was *Dominicus* van ***Schinne,*** en gehuwd is anno 1661 met ***Alletta Heyndriks.***

Hierbij valt op te merken, dat Louise de Coligny 8 April 1583 te Vlissingen aangekomen, den 12den van dien maand te Antwerpen huwde met Prins Willem en zich in Juli d.a.v. te Delft vestigde, alwaar zij 28 Februari 1684 Frederik Hendrik baarde. In December van dat jaar vertrok zij naar Leiden en vervolgens naar Vlissingen. — Noch het Koninklijk Huisarchief, noch de archieven van Vlissingen en Delft geven eenig licht over het gevolg der Prinses. Zoo werkelijk een Jonkheer Pieter van Schinne heeft behoord tot het gevolg van Louise de Coligny, moet hij in Juli 1683 met haar te Delft zijn gekomen, en daar zijn huwelijksinschrijving niet voorkomt in het trouwregister van Delft aanvangende in Februari 1684 zou hij dus tusschen de twee genoemde data moeten zijn gehuwd met Jonkvrouw (sic) Anna de Jong, allerzonderlingst vermeld als „dochter van den Heer de Jong, secretaris van gemelden Prins.[3]) Vooreerst had Prins Willem geen secretaris van dien naam. Sedert 1678 waren diens Secretarissen de H.H. Bruyninck, Milander, Berlicom en Christiaan Huygens. Bedoeld zal wezen ***Dr. Johan de Jonge,*** meestal. genoemd ***Dr. Johan Junius en*** ook wel ***Dr.*** Johan *Junius* ***de Jonge,*** die sedert 1676 veel voor den prins correspondeerde en vaak door hem met belangrijke zendingen werd belast.

Zijn persoon bleef tot heden eenigszins met een geheimzinnig waas omhuld. Wat ***Van der Aa*** over hem mededeelt werd sedert niet aangevuld of opgehelderd.

Een te Antwerpen ingesteld onderzoek leerde mij, dat hij van af 1666 als ridder voorkomt, op 4. 8. 1663 voor 't eerst als schepen aldaar verkozen en in 1555 als zoodanig werd gecontinueerd. In 1668 staat hij geboekt als „Raetsheer des Hartogs van Cleve", keerde omstreeks 1578 [4]) naar Antwerpen terug en werd 30. ll. 1679 als Buiten-Burgemeester aangesteld, in welk ambt hij in 1680 werd gecontinueerd. Weder tot schepen gekozen op 30. 11. 1683, bleef hij in functie tot kort vóór den val van Antwerpen in 1685.

Van der *Aa* raakt zijn spoor reeds in 1681 bijster en vermoedt, dat hij naar Duitschland de wijk nam, maar wil hem tevens vereenzelvigen met Jean de Bonnat, en grondt deze meening onder meer op de omstandigheid, dat deze evenals Johan Junius voorkomt als heer van Cormaillon en beider vrouwen *Helena* heetten. Dit laatste is niet juist, daar ***Jean de Bonnat*** huwde met *Henriette* des *Barres* [5]), in eersten echt verbonden geweest aan

[3]) Ook Ned. ***Adelsboek 1917,*** blz. 76 spreekt in het hoofdje van: „Anna de Jong, doohter van een secretaris van Prins Willem I", doch ***in de*** stamreeks van: Anna de Jonghe, dr. van Johan Junius de Jonghe, ridder, heer van Roerheym en Hélène de Cornaillon (lees Cormaillon).

[4]) Hij was in Mei 1573 aangesteld tot Gouverneur van Veere en bleef dit tot Mei 1575 tot groote tevredenheid van de regeering dier stad.

[5]) Volgens *Buchel*, Ms. E f° 112, was zij eene dochter van Willem des Barres en Margarete de Gevarre, en wordt zij met haar eersten echtgenoot Jor Philips de Bye genoemd in 1541 en 1542. — Volgens

Jr. Philip de Bye en in tweeden aan Steven van Zuylen, hofmeester van den graaf van Egmond. Zeker is het, dat van de verdere lotgevallen (nà 1686) van Dr Junius de Jonghe en zijne echtgenoote Helena (de) Cormaillon niets naders bekend werd en zelfs geen zekerheid bestaat of dit huwelijk ooit met kinderen werd gezegend [6]).

* * *

Betreffende den in de 2de generatie genoemden tweeden zoon ***Jacob van Schinne*** is te Rotterdam noch van diens huwelijk, noch van een daaruit geboren zoon *Dominicus* een spoor te vinden!

We zullen ons dan ook met de eerste twee generaties, zooals die in de Genealogie vermeld worden, niet verder ophouden, daar zoo aanstonds zal blijken, dat de daar genoemde personen — daargelaten of zij wel eens hebben bestaan, niet in het kader passen.

3de Generatie.

Jonkheer Isaac van Schinne, geboren te Delft anno 1608, begaf zich aldaar in den jare 1632 in den huwelijken staat met Jonkvrouwe Suzanna Vrolyck, geboren in de stad den Briel, ging met er woon naar Middelburg in Zeeland, en verwekte bij gemelde zijne huisvrouw, onder andere kinderen, eenen zoon genaamd Isaac van Schinne, geboren den derde January 1640 (zie de volgende generatie).

In deze 3de generatie wordt dus genoemd Jonkheer ***Isaac van Schinne,*** die geboren heet in 1608. en in 1632 ***te Delft zou*** gehuwd zijn met Jonkvrouwe (sic) *Suzanna Vrolijck*, geboren te den *Briel* enz. ...

Van al deze mededeelingen zijn alléén de namen juist; het overige is. ... pure fantaisie.

Uit het hierna volgende zal blijken, dat deze Jonkheer (sic) ***Isaac van Schinne*** een zoon was van een eerzaam knoopmaker, *Jacques* v. S., dat hij *(Isaac)* geboren is in 1602, dat hij van 1610-1612 leerling-pasteibakker en vervolgens van 1612—1619 leerling-kleermaker (dus ellen-jonker !) was en te Middelburg 12. 2. 1626 huwde met *Susanna Vrolyck Pietersdr*. geboren te ***Keulen.***

De ondertrouw-acte te Middelburg diende mij als uitgangspunt om de waarheid aan het licht te brengen. Deze luidt n 1. : „25 January 1626 Isaak van Schynen j. g. van Delft, Susanna Vrolycx j d. van Ceulen. — (In margine) Getrouwt den 12 Febr. 1626. — „Philips ende Jan van Schynen, broeders van den Bruydegom bewilligen int houwelyck, sulx tuyght Henricus Swelmius predicant tot Delft. Pieter Vrolycx vader van de Bruydt bewillicht int houwelyck".

Daaruit blijkt dus, dat onze Isaac in 1626 nog twee broeders te Delft had. Door het raadplegen der oude kerkregisters, doch vooral het archief der Weeskamer en de notarieele protocollen kwam ik in het bezit van een aantal gegevens, welke mij in staat stelden de volgende verbeterde lezing der oudere generaties het licht te doen zien.

Rhemen huwde zij te Brussel met haar 2den echtgenoot, Steven van Zuylen Een testament van Margriet van Zuylen, dr. van Steven en Henriette des Barres, dd. Antwerpen 22-6-1582, berust te Rijssel Lille) onder N°. B 1559 van de Chambre des Comptes, Trésor des Chartres.

[6]) Het komt ons niet onwaarschijnlijk voor, dat de vervalscher uist deze personen als stamouders heeft gekozen, omdat hem bekend was, dat slechts zeer schaarsche berichten aangaande dat echtpaar ot ons kwamen en het dus niet al te gewaagd scheen eene wellicht ooit bestaan hebbende dochter daaruit te creëeren.

Een verder onderzoek te Middelburg kan vermoedelijk nog meer nieuws brengen en wordt der Redactie van *Nederland's Adelsboek* aanbevolen, vóórdat eene verbeterde stamreeks in de onderhanden zijnde nieuwe serie wordt afgedrukt.

***

I. ***Jacob van Schinne,*** chirurgijn te Middelburg, testeert vóór notaris M. van der Welle te Middelburg den 4.11.1617 (vgl. noot bij II, 6) wordt genoemd in den Inventaris van den den boedel van zijn zoon ***Jacques*** d.d. 22.7.1606, Prot. notaris Adriaen Rijshoeck, Delft, deel 1606, acte 48 (zie noot).

Hij tr. N.N. Bij wie 4 k., waarvan mij bekend:

1. *Jacques*, dit volgt II.
2. ***Isaacq van Schinne,*** wijnkooper te Middelburg, tr. N.N. Laat een zoon ***Jacob*** na, ***vermoedelijk*** dezelfde ***Jacob,*** die als gehuwd met ***Maria Leser*** te Middelburg laat doopen:
   a. ***Margriet*** 28.3.1629 ; ***b. Catharina*** 12.6.1630 ; ***c. Maria,*** 26.10.1631 ; ***d. Remoen*** 8.5.1633.
3. ***Josua van Schinne***, vermeld in Reekening en bewijs der goederen van ***Lysbeth Jacobsdr. van Schinne,*** Weeskamer Delft, nº 1527 (zie noot).

II. ***Jacques van Schinne*** (vermoedelijk geboren te Middelburg) woont in 1686 te Delft achter de Oude Kerk [7]), was knoopmaker en kramer van beroep en [8]) overleed te Delft aan de Voorstraat, „in 't vlyegende kint", omstreeks Bamis 1602 [9]).

Hij tr. Delft 17.5.1586 [10]) ***Tanneken van der Elst,*** j.d. van Brussel, die ten tijde van het huwelijk eveneens achter de Oude Kerk woonde, en ook te Delft overleed 22.11.1609, toen woonde „in de Vrouwenhoet" naast de Oude kerk [11]).

7) Volgens trouwacte, zie hieronder.

8) Volgens trouwacte en inventaris nalatenschap, zoowel van hem als van zijne weduwe.

9) Volgens inventaris zijner nalatenschap (Notaris Adriaen Rijshoeck, Delft, deel 1606, acte 48) waarvan de aanhef luidt: "Inventaris van den boel ende nagelaten goederen van Jacques van Sohinne, knoopma(ecke)r gemaeckt ten v(er)soucke van Tanneken van der Elst naegelaten wed. van voorsz. Jacob van Schinne die gestorven is ande voorstraet binnen der stede Delft int vlyegende kint ontrent Bamis des jaers XVIC twee, naelatende de voorsz. zijne wed. belast met seven kinders met namen Phillips out ontr(ent) XV jaeren, Mayken oudt ontr(ent) XIII jaren, Jacques oud XI j., Judith oudt ontr(ent) IX j., Jan oudt VI j., Elisabeth oudt ontr(ent) 2 j., ende Isaacq oudt ontr(ent) vier maenden".

Geringe nalatenschap. Onder de kostbaarheden worden vermeld: twee silvere bekerkens deen van vier oncen ende den anderen van vyff oncen, ses silvere lepelen elck van ontrent een once, vier silvere penningen twee ronde ende twee viercante elcx swaer ontrent een onoe den kinderen tot pillegave gegeven, een vier dubbelden pistolet den outsten soon geschoncken bij hare Gena(de) van Hohenloo al bij 't leven van zijn vader; aen gelt twe hondert vyftich gulden".

De inventaris werd door den notaris opgemaakt den 22 Juli 1606 in tegenwoordigheid van Hans van der Elst oudt cleercoper in de papestraat broeder van de voorsz. weduwe, welke laatste alsnog verklaarde: „dat hare kinderen nae de doot van hare za. man tot Middelburch in Zelant opgenomen en(de) anbestorven is deur dode en overlijden van Jacob van Schinne in zijn leven chirurgijn aldaer, groetvader van(de) voorsz. kinderen een gerecht vierde paert in desselfs naegelaten goederen daarvan de wed. verclaert negentiendalff pont vlaems onder haer te hebben".

10) Trouwreg. Delft 1586, 17 May. — Jacob van Schynen jonckgeselle van Antwerpen knoopmeecker woonen(de) achter de oude kercke, Tanneken van der Helst jongedochter van bruysele woonen(de) achter de oude kercke.

11) Protocol Notaris A. Ryshoeck, Delft, deel 1609. „Inventaris van den boel ende naegelaten goederen mitsg(aders) in en(de) wtachulden van za. Tanneken van der Elst naegelaten wed. van za. Jacques van Schinne in zijn leven cramer ende knoopma(ke)r synde deselve

Uit welk huweljik 7 kinderen:

1. *Philips*, die volgt 111.
2. *Mayken* van *Schinne*, geb. 1590
3. *Jacques van Schinne,* geb. 1691
4. *Judith van Schinne,* geb. 1694

   } blijkens inventaris hiervoren. Zie noot.

6. Jan ***van Schinne,*** geb. 1696
   Hij wordt genoemd in trouwacte' van broeder *Isaac.*
6. ***Elisabeth van Schinne,*** geb. 1601, woont in 1617 bij haar oom ***Isaac*** te Middelburg' [2]), die haar f 400 vermaakt.
7. ***Isaac,*** geb. 1602, die volgt III bis.

III. ***Philips van Schinne, geb. 1688,*** „sydecramer [13]), int vrouwenhoettgen" te Delft, ald. overleden en begraven 25-9-1635 [14]), tr. (niet te Delft) ***Barber Jacobs.***

Waaruit:

1. ***Maertgen van Schinne,*** ged. Delft (0. K.) 27-8-1617 [15]). † jong.
2. ***Isaac,*** die volgt IV.
3. ***Maertgen van Schinne***, ged. Delft (0. K.) 26-1-1621 [16]).

Tanneken binnen deser stadt overleden den XXIIde November nu estleden (1609) in die huysinge daer den rrouwenhoet uytsteeckt staende besyden de oude kercke binnen deser stadt."

Tot dezen boedel behoorde o.a. „huys en(de) erve staende en(de) gelegen ande Noortzijde van de Oude Kercke genaempt den vrouwenhoet". Aan contanten was aanwezig f 140.4.14. Bij 't zilverwerk ioteeren wij: „een silveren beker, een silveren onderryem, een mesrettintgen met een koker met een mes, vyer silveren lepelen, vyer ıilveren penningen die men de kinderen om den hals hangt, noch ɔen baggetgen, een diamant ringetgen, een signet ringh, noch een 'ingetgen met een clabbeeck, een hoep, ringh, een ringetgen met een ɔrangne steentgen, een ringetje sonder steentge. ...

De inventaris van den winkel vordert 5 folio's. Als curiositeit vermelden wij nog, dat op de achterkamer over de keuken gevonden werd „een knoopmaeckers draeymolentgen met een gecolleurde mantel ɔoecomen(de) Adriaen Ylquen soldaet onder Graeff Henrick daerop Tanneken van (der) Elst za. geleent heeft thyen gul(den)"!

De inventarisatie had plaats op 6 en 8 Dec. 1609. -Het huis. met misraad werd 18 Dec. d.a.v. toegewezen aan Philips van Schinne, ɔoen wonende in de zeepsteeg, voor 1700 car. guld., waaronder het ıuisraad voor 603 gl. 10 st. 4 p. Blijkens de contraceel van 'de verrochte winkelwaren ten overstaan van de voogden door Jan Cornelisz. boelhuismr. op boelhuysrecht verkocht den 16 en 18 Dec., ɔracht een en ander 659 g. 8 p., op.

12) Weeskamer Delft nº. 1527 „Reeckeninge ende bewys van de goederen van Lysbcth Jacobsdr naegelaten dochter ende weeskint van Jaeques van Schinnen knoopmaecker ende Tanneken Verelst lie den voochden van deselve Lysbet Jacobs zijn doende mijnE. Heeren Weesmeesteren der stadt Delft.. ..

Overgelevert opten V• n Mey XVIC ses en twintich bij Pbilips Jaɔobsz. van Schinnen als voocht van zijn zuster int hooft genoemt voor Vranck Hendricxsz. van der Burch ende Jacob Maertensz. Hogenhouck weesm(eeste)r(e)n, ten overstaan van Adriaen Ryshoeck ıot(ari)s als procuratie hebbende van Dirk Willemsz. des voorsz Philips Jacobsz. mede vooaht nu wonende tot Amsterdam gepasseert ınder tzegel der stadt Middelburch in Zeelant in dato den eersten Sept. XVIC vyff en twintich hier vertoont".

In de rubriek Extraordinaris ontfanck vinden wij, dat Isaacq van Schinne, wijnkooper te Middelburg aldaar testeerde 4.11.1617 vóór ıotr M. van de Welle, als universeel erfgenaam benoemende zijn zoon Jacob van Schinne, en aan Lysbeth v. S., zijn broeders dochter, die ɔij hem woont 400 gl. vermaakt, waardoor zij evenwel geen recht ieeft 9 of 10 L. vlaams of datgene te eischen wat zij van Josua r. S., haar oom en des voorsz. testateurs broeder zaliger verstorven s. De totale Ontfanck bedroeg 229 gulden 18 st.,

Onder den „Uitgaeff" zijn vermeld: mondkosten aan Philips Jacobs ıaar broeder 73 g., 3 st.; aan Tanneken int vliegende kint voor aken voor hemden 2 g. 10 at. en voor medicamenten 17 g. 7 st. Het otaal der uitgaven bedroeg 106 g. 2 st. 8 p.

13) Dit blijkt uit de begraafacte van een zijner kinderen i.d. 7.11.1635.

14) Begraafreg. Delft, 25.9.1635 Philipp van Schinnen int Vrouwenɔoettgen.

15) Doopreg. 0. K. Delft, 27.8.1617. Een kindt genaemt Maertgen Le vader Philips van Sohinnen de moeder Barber Jacobs getuygen Anthony Duyts, Tryntgen Lambrechts en(de) Geertgen Jeroenen.

16) Doopreg. 0. K. Delft, 26.1.1621. Een kindt genaemt Maertgen, Le vader Philips Jacobsz. van Schinnen, de moeder Barber Jacobs.

4. ***Abraham van Schinne,*** ged. Delft (0. K.) **28-2-1625**[17]).
5. ***Josua van Schinne,*** ged. Delft (0. K.) **2-11-1627**[18]), vermoedelijk ald. begraven in 0. K. **7-** 11-1636 [19]).

IV. ***Isaac van Schinne,*** [20]) in 1644 schoenmaker te Delft, ter zijde de Oude Kerk, woont in 1667 te Amsterdam, tr. Delft **17-7-1644**[21]), ***Jannetgen Jacobs van der Burch,*** toenmaals aldaar wonende aan de **Verwersdijk,** † vóór 1667. Waaruit:

1. Maria van Schinne, genoemd in Liber **V,** Weeskamer Delft, als zijnde in Oct. 1668, 13 j., oud, dus geb. in **1645.**
2. ***Barbara van Schinne,*** ged. Delft (0. K.) 22-1-1647 [22]), in bovengenoemde acte 8 j., genoemd; dit komt dus niet uit. Mogelijk werd er in 1660 nog **eene** Barbara geboren, terwijl de eerste vóór dat jaar overleed.
3. *Philips van Schinne,* ged. Delft (0. K.) **20-12-1648,** † vóór Oct. 1661, daar hij in de acte Weeskamer Delft, Liber V niet meer genoemd wordt.
4. ***Jacobus van Schinne,*** ged. Delft (0. K.) **22-1-1651**[23]).

IIIbis. *Isaac* van ***Schinne,*** geb. in Mei of Juni 1602 [24]) was te Delft van **1610—1612** leerling-pasteibakker en vervolgens van 1612— 1619 leerling-kleermaker [25]). Hij werd lidmaat der Ned. Herv. Gemeente te Middelburg **6.10. 1624** en ald. begraven op het kerkhof 1.4.1667 [26]), op dat tijdstip wonende in de Latijnsche **Schoolstraat** in het huis „ Jaffa". — In de poorterboeken komt zijn naam niet voor.

Hij tr. **Middelburg** 12 2. 1626 [27]) ***Susanna Vrolycx Pietersdr.*** geb. te Keulen en begraven te Middelburg op het kerkhof 17.2.1664 [28]).

Uit dit huwelijk:

1. ***Adriaenken van Schinne,*** ged. Middelburg **1.4.1626**[29]). (Zij huwde vermoedelijk Olivier ***Vergoot;*** zie noot 3).
2. ***Jacob van Schinne,*** ged. Delft (N. K.) 19.3. 1668 [30])

---

[17]) Doopreg. 0. K. Delft, 28.12.1635. Een kindt **genaemdt** Abraham de (vader) **Philip** Jarobsa van Sohinne cramer, de moeder **Barbara** Jacobs, get. Philip Dirricxsz. van Adrichem, Jan Thonisa. Verbuyren.

[18]) Doopreg. 0. K. Delft, **2.11.1627.** Een kindt genaemt Josua, de vader Philips van Schinnen, de moeder Barbara **Jacobs.**

[19]) Begraafreg. 0. K. Delft, **7.11.1635.** Een kint van Philips van Schinnen syde cramer.

[20]) Zijn doop is niet te Delft geregistreerd.

[21]) **Ondertr.reg.** Delft 2 Jüly 1644. Isaack van Schinne schoenmaker j.m. terayden de Oude **Kerck** Jannetgen Jacobs van der Buroh j.d. **aen(de) V(er)wersdyck. Getrouwt** den 1'7 July 1644.

Het archief der Weeskamer te Delft bevat in zijn register Liber V, f° 631 v°° eene acte waarbij gerelateerd wordt, **dat** op 11.10.1658 voor weesmeesteren compareerde **Herman** Jan Houwáert als voogd over de drie kinderen van Jannetge **Jacobsd**r ***van*** der Burch en ***Isaack van Schinne*** genaamd ***Maria,*** oud **XIII,** ***Barbara*** VIII en ***Jacob*** VII jaren, die verklaarde dat aan de **voorsz.** kinderen 450 g. was aangekomen door het overlijden van hun moei Annitge **Jacobsd**r van der Burch. Isaac van Schinne wordt in met deze zaak in verband staande **acta,** elders schoenmaker genoemd en in **eene** acte van 9.1.1657 als wonende nu te Amsterdam.

[22]) Doopreg. 0. K. Delft 22.1.1647. Een kint gen. Barbara vader Isaac ***van*** Schinne, moeder Jannetgen Jacobs, getuyge Jeroen Jacobsz., Karel van Schinne, **Annetje** Philips, Cornelia **Corn(elis).**

[23]) Doopreg. 0. K. Delft. Een kint genaemt Jacobus vader Isaac van Sohinne moeder Jannetgen Jacobs, getuyge **Harmen** Jans en Barbertgen **Jacobsd**r.

[24]) Dit blijkt uit den inventaris van den boedel van **zijn** vader, die omstreeks Bamis 1602 overleed toen **zijn** jongste kind **(Isaac)** vier maanden oud **was.** Zie hiervoren.

[25]) In het archief van de Weeskamer te Delft berust (onder **n°.** 1527): „**Reeckeninge ende** bewys van de goederen van ***Ysaacq Jacobss. van Schinnen*** soon van ***Jacques van Schinnen,*** knoopmaecker **ende** ***Tanneken Verelst*** die de voochden van den selven ***Ysaacq Jacobso.*** zijn doende **mijn E. Heeren** Weesmeesteren der stadt Delft van den **ontfanck** van des **voorsz.** ***Isaacq Jacobss.*** goederen hem **opgecomen ende an**bestorven deur dode **ende** overlijden van **zijn voorsz.** vader **ende** moeder als **oock** van syn svaders syde alles breder blyckende **bij de** reeckeninge staet **ende** saheydinge mitsgaders cavelinge **tusschen** hem zijn andere broeders **ende** susters **daervan** ter **Weescamer der voorsz.** stadt op ten **XXVII**[en] October **XVI**[C] vyftien **gedaen** endt gepasseert mitsgaders van deze wtgeeff daertegens **gedaen gestelt in** guldens tot twintich stuvers **ende** in stuvers tot sestien **pennin(gen).**

(In margine staat) **overgelevert** op ten **V**[en] **Mey XVI**[C] **ses** en twintich **bij *Philips Jacobsz.*** van ***Schinnen*** als **voocht** van **synen broëder int** hoofd **genoemt,** voor Vranck Hendrirxsz. van **der** Burch **ende Jacob** Maertensz. Hogenhouck **weesm(eeste)r(e)n,** ten overstaen van **Adriaen** Ryshoeck **not(ari)s** als procuratie hebbende **van *Isaack Jacobsz.* int** hooft **genoemt** mondich **syn(de),** gepasseert onder t zegel der **stadt** Middelburch in Zeelant in dato den eersten September **XVI**[C] vyff en twintich alhyer **v(er)toont . . .**"

Daaruit blijkt o.a. dat zijn **vadersbewijs** had bedragen 13 g. 6 et, 110 p. De geheele „**ontfanck**" bedroeg 236 g. 7 st. 5 p. De „**Wtgeeff**" **bevat** de navolgende merkwaardige posten:

In den eersten is van des **voorsz.** ***Isaacq Jacobss.*** **wege betaelt an *Pillips Jacobss.*** zijnen broeder van geleverde waren **volgen(de)** de **specificatie ende quictan(tie)** de somma van 15 gl. 6 st., 8 p., dus hier de **voorsz.** 15 gl. 6 st., 8 p.

Noch **betaelt** aen **M**r Hans Beeokeman **pasteybacker** in de **Seepsteegh** binnen Delft de **somme** van 66 gl. over twe jaren aostgelt van de **voorsz.** ***Ysaacq Jacobss.*** ingepaen in April 1610 **ende** wtgegaen **in** April 1612 tot 33 gl. int **jaer,** dus hier de **voorsz.** 66 gl.

Deselve noch betaelt 30 st., over veertien dagen **cos'gelt bij** de **voorsz.** ***Ysaack Jacobsz.*** na de expiratie van de **voorsz.** twe jaren tot zijnen **huyse** verteert als mede blyckt bij quiatantie annex de **voorgaen(de)** dus hier de **voorsz.** 30 st.

Noch **betaelt** aen **Tanneken** int Vliegende Kint 4 **gl.** 5 st, voor **het** laken tot twe hembden met ses besgens het maecken van dien **daerinne** begrepen als **bij** quictantie dus hier de **voorsz.** 4 gl. 5 st.

Vant maken **ende dubleren** vant contract gemaeckt tusschen den **rendant ende** Jan Harmensz. **cleerm(aecke)r daerbij zyluyden** den **voorsz.** ***Ysaack Jacobsz.*** **totte voorsz.** Jan Harmensz. **besteet** hebben **dertijt** van seve ***jaren*** ingegaen den eersten **Mey** 1612 om het ambacht van cleermaken te leren alles volgende **tselve** contract in date **den** 18 **February** anno 1613 12 st.,

Noch **comt** tot laste van de **voorsz.** ***Isaacq Jacobss*** 10 st., die hij **dragen** moet in de **oncosten ende** verschoten gelt gevallen nae het doen van de reeckeninge, dus hier de **voorsz.** 10 st.

De **rendant** brengt noch alhier in wtgeeff de **somme van** 72 gl. bij hem **aen** don **voorsz.** ***Ysaacq Jacobus.*** betaelt den **4**en Augusti 1625 als bij quictantie staende buyten **opte** custingbrief vant huys van **za.** ***Tanneken Verelst*** bï dgn rendant ten behoeve van den **gemeenen** boel van **zijn** moe **dr** ***Tanneken*** voorn(oem)t verleden, dus hier de **voorsz.** 72 **gl.**

Noch heeft den **voorsz.** ***Pillips Jacobss.*** betaelt voor den **voorsz.** ***Ysaack Jacobss. 17*** gl. 10 st., **soe** van stoffe van **cleren** als van 14 weken costgelt dus de **voorsz.** 17 gl. 10 st.

(Deze post is doorgehaald met de **marginale aanteekening: „Geroyeert also** Ryshoeck verolaert hyer van geen kennis te hebben behoudens den **rendant** syn recht jegens syn broeder").

De verdere **pos'en** bevatten niets belangrijks. De somma **totalis** van Uytgeeff bedroeg 174 gl. 1 st., 8 p., zoodat een batig saldo aanwezig bleek van 62 **gl.,** 5 st., 13 p.

[26]) Begraafreg. Herv. K. Middelburg 1.4.1667 **Isaack** van **Schyne,** Oude Kerckbof.

[27]) Zie de trouwacte hiervoren kolom 000.

[28]) Begraafregister Middelburg, 17.2.1654 Susanneken Vrolycx, **Kerckhoff.**

Het Register Weeskamer Middelburg **2de** serie **n°.** 9220 meldt op 27 Dec. 1654: „**Isaac** van **Schynen** vyff **weesen** met namen Jacob, oudt XXIII /**jaren,** Anna oudt XVII / jaren, Pieter oudt XVI /jaren, **Isaac** oudt **XII / jaren ende** Abraham oudt X jaren ***ofte elck daeromtrent,*** **daer** moeder aff was **Susanna Vroyelyckx**". Voogdij aangenomen door den vader, Jan **Jansz.** de Jonge en Johannes **Mitten**dorp, goede bekenden.

Er bestond geen testament tusschen Isaac en zijn † vrouw. Geringe nalatenschap van moederskant; hypotheek op **zijn** huis in de latynsche **schoolstraat,** genaamd Jaffa.

Den 17 7.1669 waren ***Jacob*** en ***Abraham*** inmiddels overleden en ***Anna, Pieter en Isaac,*** mondig.

[29]) Doopreg. Middelburg **1.4.1626** Adriaenken f(ilia) Isaac van **Schynen** en **Susanneken** Vroelick. **T(estes)** Jan Jansen de Jonge en Lysbeth van **Schyne.**

[30]) Doopreg. N. K. Delft, den 19 dito (Maert) 1628 Bint Jacob vader **Isaack** van Schinne, moeder **Susanna** Vrolycx **getuygen** Philips van Adrichem, Maria Capman, ***Anna*** Vrolycr.

(vermoed elij k gehuwd met ***Anna van de Gaver,*** waaruit een dochter ***Digna*** [31]).

3. ***Pieter van Schinne***, ged. Middelburg 11. 7.1632 [32]), t jong.
4. ***Pieter van Schinne***, ged. Middelburg 29. 6.1633 [33]), woont in 1687 te Stompwijk. (Zie noot).
6. ***Anneken van Schinne***, ged. Middelburg 30 9.1635 [34]), vermoedelijk ald. begraven in de Oude Kerk ll. 9. 1662 [35]).
6. ***Isaack***, die volgt IV.
7. ***Abraham van Schinne***, ged. Middelburg 8.3 1643 [36]), ald. begraven Oude kerkhof 1.7.1666 [37]).

IV. ***Isaack van Schinne***, ged. Middelburg 12-2- 1640 [38]), ald. overleden en begraven in de Nieuwe Kerk 24-9-1686. Hij tr. 1° ***Catharina Dammaert*** [39]) en 2° ***Aletta de Bitter*** [40]).

* * *

Een verder uitwerken dezer genealogie ligt niet in onze bedoeling, voornamelijk omdat zich in de volgende generaties geen feiten meer voordoen waarbij gewezen dient te worden op eenige vervalsching, hoewel in de gewraakte brochure nog talrijke verfraaiingen en onjuistheden zijn aan te wijzen.

Alleen wenschen wij nog de aandacht te vestigen op de omstandigheid, dat in den inventaris van den boedel van ***Jacques van Schinne*** (i. d. 22-7-1602) gesproken wordt van een vierdubbele pistolet aan den oudsten zoon Philips geschonken door „hare Genade van Hohenlo". Zou het te gewaagd zijn aan te nemen, dat Tanneken van der Elst in eenige dienstbetrekking heeft gestaan tot Maria (1556—1616) dochter van Prins Willem 1, die 1696 huwde met Philips, graaf van Hohenlohe-Langenburg, 't zij dan als naaister of hoedenmaakster. Haar broeder was oud-kleerkoper, terwijl het feit, dat zij gelden voorschoot op kleedingstukkon,

[31]) Weeskamer Middelburg n°. 11220 Jacob van Schynen weese, moeder Anna van de Gaver, wees Digna oud ± 24 j.; vader †. Voogdij: moeder, Olivier Vergoot, aanbehuwd broeder van vaderszijde en Huybert van de Gavere. Aotum 247.1669.

[32]) Doopreg. Middelburg 11.7.1632 Pieter f(ilius) Isaac van Scbynen, Susanna Vrolycx. T(estes) Pieter Vrolyc, Josina Schrijvers.

[33]) Doopreg. Middelburg 29 5.1633 Pieter f(ilius) Isaac van Schynen en Susanneken ux(or) T(estes) Jacob van Vijven Janneken Vroylycx.

[34]) Doopreg. Middelburg 30.9.1635 Anneken f(ilia) Isaac van Schyne en Susanneken T(estes) Jaoob van Vyven en zijn huysvr. Elisabeth.

[35]) Begraafreg. Oude Kerk Middelburg 11.9.1652 Janneken van Schyn.

[36]) Doopreg. Middelburg 83.1643 Abraham f(ilius) Isaac van Schyne T(estes) Janneken Jaspers en Lysebeth Smits.

[37]) Begraafreg. Middelburg 1.7 1665 Abraham van Sohynen, Oudé Kerckhof.

[38]) Doopreg. Middelburg 12.2.1640 Isaac f(ilius) van Isaac van Schinne ende Susanneken uxor. T(estes) Andries van Toor ende Janneken, wed. Adriaen Janssen.

[39]) Register Weeskamer Middelburg n°. 13432, Isaac van Schinnen, weese, moeder Catarina Dammaert. Wees: *Isaac*, oud ± 19 j. Beide ouders overleden; Voogdij aangenomen door M[r] Hermannus de Bitter als proouratie hebbende van Pieter van Schinne, oom van 's vaderszijde, gepasseerd ter Secretarie van Stompwijk 7.3.1687 en Johan Blondeel, aangehuwd grootvader.

Actum 19.8.1687.

Isaac verkrijgt brieven van emancipatie 21.3.1687. [Dit betreft dus den lateren pres. schepen van Rotterdam M[r] Isaac van Sohinne (1668-1737). Vgl. Ned *Adelsboek* 1917 onder IV, bl. 773.

[40]) Reg. Weeskamer Middelburg n°. 13433. „Isaac van Schinnen, een naeweese, moeder Aletta de Bitter. Wees: *Susanna Libertina*, oud ± 2 j. Vader †. Voogdij aangenomen door M[r] H. de Bitter, oom van moederszijde o.a. proouratie houdende van Pieter van Schinne, oom van vaderszijde, gepasseerd ter Secretarie van Stompwijk 7.3. 1787. Actum 12.3.1687.

[Dit betreft dus de latere eohtgenoote van Mr Johan Timmers, secretaris van Rotterdam].

genoegzaam aanwijst, dat zij haar vak verstond. Ook geeft de aan den oudsten zoon gegeven naam *Philips* te denken en zou ***Van Schinne (Jacques)*** vóór zijn huwelijk (1686) in dienst kunnen zijn geweest van genoemden graaf van Hohenlohe, waardoor deze laatste peetvader werd van het oudste kind uit het huwelijk ***Van Schinne—Van der Elst,*** dat negen jaar vóór dat van den graaf plaats had. Hoe het zij, die „vierdubbele pistolet" misschien nog bij de familie bewaard gebleven, kan de aanleiding zijn geweest tot het verzinnen ***van*** den vermoedelijk nooit bestaan hebbenden edelman in het gevolg van Louise de Coligny.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Een blaadje uit' de geschiedenis der heeren van Rosande (1505/06).

In het tweede deel zijner „Gelderscbe Kasteelen" behandelt de heer H. M. Werner op blz. 93 vg. het kasteel Rosande in de tegenwoordige gemeente Oosterbeek en wel op blz. 99 en 100 de gebeurtenissen van 1606 en volgende jaren. Het vinden van stukken hierover in de bijlagen van een voor het Hof van Gelderland over het huis Wilp gevoerd proces geeft mij aanleiding een paar bijzonderheden mede te deelen, die in hoofdzaak ter aanvulling van het verhaal van den heer Werner strekken. Ik wil aanknoopen aan het overlijden van ***Evert van Wilp,*** heer van Wilp en Rosande, op 12 Maart 1606 en van diens zuster en erfgename ***Belia,*** weduwe van heer ***Arnt van Yiddachten,*** op 6 Mei 1505.

Philips de Schoone, die zich destijds hertog van Gelre noemde en in 1606 Arnhem met een groot deel van Qelderland had veroverd, schonk op 11 Juli 1606 Rosande aan ***Diederick van Bronkhorst en Batenburg,*** heer van Hönnepel en Rimburg en Landdrost van Kleef, „pour ce que ledit Diederick prétent droit à ladite maison," evenwel op deze voorwaarde, dat hij er weder afstand van zoude moeten doen, zoo later mocht bevonden worden, dat een ander er meer recht op had.

Eenige maanden later, 6 September, kreeg hij last van den Koning om „totten vyer pagen, die alsnu op 't voers huys geordinyert siin, noch ander acht pagen" aan te nemen „omb to helpen verstaen totter bewaernyssen van dyen."

Inmiddels waren er mededingers komen opdagen en wel zijne tante ***Margaretha van Arnhem,*** weduwe van ***Adriaen van Broeckhuysen,*** heer van half Geisteren en Ypraland, wier eenige dochter ***Adriana*** in tweede huwelijk [1]) tot man had ***Andries van Vysschenich*** (niet Visschering, zooals de heer Werner hem bij vergissing noemt) gen. *Bell.*

Op 17 Maart 1606 kwam er eene minnelijke schikking tot stand tusschen Bronkhorst in de plaats van zijne moeder en zijne tante, waarvan eene der bepalingen luidde: „Ind die vrouwe off die kynder uyt Andries Beell soillen werven huten scaden jonckeren Derichz varg. 't slait ind'huyse Rosande, geliick hie dat van wegen der. Ko. Maj. inheft."

Daags te voren reeds had Margaretha het leen

[1]) Haar eerste man was geweest Frederick Schellart van Obbendorp, heer van Sohin, wien pij twee zonen, Johan en Wynant, had geschonken.

Rosande aan de leenvrouw, de vrouwe van Doorwerth, overgegeven, die op haar verzoek Andries van Visschenich gen. Bell. en diens vrouw daarop beleende met „Rosande myt synen toebehoer, mytter heerlicheyt, hoge ind leege, die Koeweerdt, Koytenweert, mytten anderen weerden, iu den Riin gelegen, daertoe gehoerende, mytter vysscheryen tusschen Lupen (d.i. Lopen) ind der Aa ind daerto twye hoven holtz in Lupenreboysch."

Gelukkig voor de nieuwe eigenaars behoorden ook zij tot de Bourgondische partij, zoodat de verandering bij Philips' stadhouder-generaal over Gelderland, Floris van Egmond, heer van St. Maartensdijk, geen hinderpaal vond. Op 19 Maart 1606 maakte deze bekend dat, aangezien Bronkhorst met Visschenich was overeengekomen het huis Rosande ter bewaring over te geven aan *Johan Schellart van Obbendorp* en Visschenich hierop de koninklijke goedkeuring had verzocht, hij aan dit verzoek had voldaaan en dat Schellart bij eede beloofd had het huis in gehoorzaamheid aan Z. M. te zullen bewaren [1]).

J. S. VAN VEEN.

Nederlanders te Smyrna in de 17e en 18e eeuw.

Wellicht is hut niet van algemeene bekendheid, dat in het „Nederlandsch Archief voor Kerkelijke geschiedenis door N. C. Kist en H. J. Royaards 1829-1860" vele genealogische gegevens begraven liggen. Zoo vindt men in het 18e deel van 1847 diverse aanteekeningen rakende de Ned. geref. gemeente te Smyrna, die tevens enkele aanvullingen geven op gepubliceerde geslachtslijsten 0. a.

Op 23 Juli 1688 kwam *Daniel Johan* Baron *de Hochepied* als consul van H. H. M. voor Anatolië, Metilene en Scio te Smyrna aan. Hij † aldaar 10 Nov. 1723 ; 14 Nov. d. a. v. werd op zijn overlijden een lijkpredicatie gehouden uit Openb. 14: 13.

Op 23 Februari 1727 was de huwelijksinzegening van den consul *Daniel Alexander de Hochepied* met *Catharina Elisabeth Fremeaux,* dr. van *Pietro o.* a. ouderling der Ned. Herv. gem. te Smyrna en *Adriane Rafaelli.*

Op 13 Aug. 17 15 waren te Smyrna gehuwd vd. *Pietro Fremeaux* van Leiden en *Adriane Rafaelli* van Zante. (Zij waren te voren R. K. gehuwd).

9 April 1690 ⚔ *David Eelhart* chirurgijn uit 's-Gravenhage en *Anna Smidt* van Smyrna.

7 Maart 1694 ⚔ *Abraham de Mons* en *Elizabeth Violier.*

23 Dec. 1696 ⚔ *Wierd Echberts* en *Elisabeth Fortnery.*

23 Jan. 1705 ⚔ *Jan Schagen* en *Anna Smith* wede. *Charl. Pike,* die vroeger voor een R. K. priester een geheim huwelijk hadden aangegaan. Dit was een inzegening in articulo mortis, daar *Schagen?* denzelfden dag.

13 Aug. 1716 huwden te Smyrna *Johan Chapman* van Leiden en *Francisca Rafaelli* van Zante ; *George Philip* Haan van Delft en *Maria Fortnery* van Weenen; ook, deze allen reeds te voren R. K. gehuwd.

12 Jan. 1716 ⚔ *Gaspar van de Sande en Sofia de Demetri.*

14 Nov. 1717 ⚔ *Andreas van de Sande* van Smyrna, thesaurier der Ned. natie en *Baptistina Barbieux* van Smyrna.

[1]) **De inhoud dezer brieven is door J. A. Nijhoff in het zesde deel zijner Gedenkwaardigheden zeer beknopt medegedeeld.**

22 Juni 1718 ⚔ *Joh. Cooke* Eng. Consul en *Clara Cath. Colyer.*

Door een aardbeving op 10 Juli 1688 werden alle kerkelijke boeken verbrand.

Predikanten te Smyrna waren in 1688 Ds. *Henricus Francken.,* deze vertrok in Oct. 1690; 5 Nov. 1690 intrede van Ds. *Jacob Kunst,* † 6 Aug. 1692 te Smyrna. 3 Dec. 1694 intrede' van Ds. *Johannes Hillebrands* geboortig van Harlingen ; hij † Zondag 16 Juni 1698 oud 27 jaren. De opvolger van Ds. *Hillebrands* nl. Ds. *Willem Rauens* die 6 Dec. 1698 scheep was gegaan te Livorno is met het schip Yarmouth omtrent Andria vergaan.

13 Juni 1700 intreepreek van Ds. *Joh. Heyman* uit Cant. 4: 16. Hij was bij zijn beroep predikant te Urmont (Gulik); en hield 6 Juli 1706 zijn afscheidspreek.

6 Juni 1706 had Ds. *Justus Oosterdijk* zijn intreepreek gehouden; hij † Smyrna 12 Juni 1710 oud 53 jaar; te voren was hij 6 jaar pred. te Aleppo.

Ds. *Johannes van de Velden,* die daarop als pred. werd uitgezonden, verdronk op reis naar Smyrna in Mei 1711 te Andrea; zijn lijk spoelde te Buda aan en werd aldaar begraven.

Ds. *Theodorus van de Vecht* uit Leiden hield 13 Aug. 1712 intreepreek uit Ps. 34: 12 en vertrok van Smyrna 19 April 1718.

17 April 1718 intreepreek van Ds. *Herman van der Horst* uit Utrecht. Hij ⚔ Smyrna 26 April 1722 *Clara Catharina Echberts,* geb. te Smyrna, dr. van *Wiert* en *Maria Fortnery ;* ingezegend door den Eng. cappelaan *Bernard Mould.*

Ds. van der Horst werd 13 Feb. 1727 beroepen naar zijn geboorteplaats Jutphaas en hield 9 Maart 1727 afscheidspreek uit 1 Petr. 6: 10, 11. Hij vertrok in 1727 van Jutphaas naar Schoonhoven en † aldaar 1766.

Uit deze extracten uit één artikel kan men oordeelen, dat inderdaad uit deze „Archieven" veel te putten is. Wegens het ontbreken van een index zijn de boeken echter „inutilisables".

B. v. T. P.

Zutphensche geslachten. *Couleman (Coeleman, Coelman).*

23 Feb. 1676. *Johan* Coelman Borger Luijtnant constituit sijn soon *Hendrick Coelman*

30 Dec. 1676. Transport van een seekere rentebrieff aan *Helena Steenhouwers* wed. van wijlen *Jan Coelemam*

11 Martij 1684. *Helena Steenhouwers* wed. en Boedelhoudersche van wijlen haren Eheman *Johan Coelman* geassisteert met haren soon *Lambert Coelman* constituit Drem. *G. Altetum,* cracht volmacht op desen datum.

17 Sept. 1684. *Hendrick Coeleman* constituit sijn swaeger *Goswijn Altetum* J. U. Dr.

20 Feb. 1689. Erschenen *Lambert Coeleman* als Erffuijter van den boedel van sijn zaelige moeder *Helena Steenhouwers* Wed. *Coelemans.*

22 Jan. 1707. Erschenen die E. *Lambert Couleman* voorts de Juffren *Helena* en *Lucretia Couleman* (besloten dispositie).

20 Juny 1730. Erschenen Juffr. *Lucretia Couleman* als Erfgename van deszelfs zuster *Helena Couleman.*

Op 21 en 22 Oct. 1706 komt *Hendrick* Couleman nog als Schepen voor.

19 Oct. 1706. Erschenen de E. *Lambert Coeleman* in qualiteijt als Oom ende bloedtmomboir van de minderjarige kinderen en Erffgenaemen van wijlen sijn broeder de Heer Raedsvriendt ***Henrick Couleman*** ende Vrouw *Zwanida* ***Keyser*** ehel , met naemen ***Helena, Johanna*** ende ***Johannes Coeleman.***

13 April 1763 en 19 Maart 1764. Erschenen de Heere en Mr. **Jan *Couleman,*** Burgemeester dezer Stad Zutphen, weduwnaar van Vrouw ***Paulina Golts.*** Hij stelt tot momboiren over sijne natelatene minderjarige kinderen sijn soon *Gerrit* ***Jan Couleman,*** Secretaris deser stad, en schoonsoon Ds. ***Rudolph Wildrik*** predikant alhier enzv.

18 Dec. 1792. Comparus ***Rudolph Wildrik*** et ***Swanida Helena Couleman*** son épouse, autorisée par dit son mari ***à ce qui suit : Johanna Geertruid Couleman, Anna Martha Couleman, Hendrik Jan Couleman*** et ***Johanna Gerhardina Couleman,*** tous majeurs. Les seuls héritiers de feu ***Amarente Aleida Barbara Couleman veuve*** de ***Rutger Muntz.*** Partage des biens de la succession de la dite veuve, leur soeur, le premier juin 1781.

Volgens van Doorninck geslachtk. aanteekeningen was ***R. Muntz*** op 12 Aug. 1736 te Zwolle gedoopt als zoon van ***Balthazar Muntz*** en *Catharina* ***Tobias en*** werd hem op 18 Juni 1788 attestatie verleend om met ***A. A. B.*** Couleman te Zutphen te trouwen. ***R. Mumtz*** werd reeds op 19 Oct. 1768 in de Michaëlikerk te Zw. begraven en zijne weduwe op 2 Feb. 1781.

16 April 1796. ***Anna Martha Couleman*** en ***Johanna Gerhardina Couleman*** stellen zich tot borgen voor hun broeder Mr. ***Hendr. Jan Couleman,*** ontfanger van de Convoyen en Licenten te Doesborgh.

De borgstellingsacte wordt voor de laatste maal hernieuwd op 27 Maart 1809.

Doesborg 11 Januari 1806. ***Hendrik Jan Couleman*** laat zijn besloten dispositie verzegelen.

Uit het huwelijk van Ds. ***Rudolph Wildrik*** en *Sw.* ***Hel. Couleman*** zijn minstens 2 kinderen geboren, t.w. *Berend,* die 16 Juni 1776 als J. Cand. te Harderwijk werd ingeschreven en ***Paulina,*** gehuwd geweest aan Ds. ***Budde.***

De Zutphensche rechtsgeleerde ***Wildrik was*** in 1798 een der Representanten van het Bataafsche Volk te 's-Gravenhage.

Arnhem. R. W. N. KEYSER.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Kappeyne van de Coppello-Gallé. Van deze beide bekende geslachten wordt maar zeer weinig in genealogische geschriften aangetroffen.

Wat Navorscher 1886 bl. 269 ten aanzien van Gallé vermeldt, is bekend.

Dit geslacht verbond zich met dat van Kappeyne van de Coppello door het te 's-Gravenhage op .... gesloten huwelijk van ***Cornelia Sara*** *Gallé*, aldaar geboren 14 April 1792, en overleden ...., met Dr. ***Johannes Kappeyne van de Coppello,*** rector der Latijnsche school te 's-Gravenhage, geb. te .... den ...., overl. te ..., den ....

Wie waren de ouders van dezen Dr. ***Johannes K. v/d. C.,*** en zoo mogelijk zijne verdere voorouders?

En welke kinderen werden uit dit huwelijk geboren behalve *Cornelia* ***Sara,*** bekend uit Nederland's Adelsboek 1918 bl. 77.

De vader van *Cornelia* Sara *Gallé* boven genoemd was mr. *Nicolaas* ***Jacob Gallé***, Procureur bij de beide hoven van Justitie te 's-Qravenhage en lid van den Raad aldaar, er geboren 18 Maart 1766 en overl..... zoon van mr. ***François Jacob*** *Gallé*, Advocaat en weesmeester te 's-Gravenhage, en van ***Catharina Lamina Elisabeth de Roos.*** Kent men de kwartieren van dit echtpaar, en weet men hoe mr. ***François Jacob*** aansluit aan de Gallé's, in Navorscher 1886 bl. 269 genoemd?

Behalve *Cornelia* ***Sara*** had mr. ***Nicolaas Jacob*** *Gallé*, meen ik, nog slechts één zoon, mr. ***François Jacob,*** geb. te 's-Gravenhage 12 April 1791, Officier van Justitie bij de Arrondissements rechtbank te Amersfoort, waar hij den 5den Mei 1857 overleed, na te 's-Gravenhage 23 Mei 1821 te zijn gehuwd met ***Clara Roering,*** dochter van? geb. te ...., den ...., overl. te ...., den .... en op 6 Augustus 1834 te Amersfoort te zijn hertrouwd met ***Anna Croes,*** dochter van? geb. te .... den ...., overl. te ...., den ....

Sproten er kinderen uit deze huwelijken, zoo ja welke?

Het wapen *Gallé* is bekend. Niet die van ***Kappeyne*** van de ***Coppello, Roering*** en *Croes.*

's-Gr. C. S. B. B.

Pieter Kappeyne (Muntmeester v. Zeeland 1721—1752) en ***Marie Fiers*** hadden tot zoon ***Mr.*** *David Fiers* ***Kappeyne (1719-1773)*** die het wapen Fiers aannam: in zw. een go. keper verg. v. 2 go. sterren en een gr. klaverbl.; advocaat en pensionaris te Middelburg. Zijn kleinzoon (?) ***Bartholomeus Pieter*** *Kappeyne* ***v. d. Coppello***, griffier dier stad, tr. *Catharina Sophia Doensen.* Hun eenige zoon Dr. *Johannes* ***K. v.*** *d.C.* geb. Middelburg 7 Mrt. 1790, † den Haag 27 Apr. 1833 is de bovenbedoelde. Uit diens huwelijk met C. *S. Gallé* sproot o.a. de bekende staatsman Mr. ***Johannes K. v. d. C.*** († ongehuwd 1896). v. D. H.

Vertholen. Gevraagd een nauwkeurige beschrijving, met opgave van helmteeken en dekkleeden, van het wapen van het geslacht ***Vertholen.*** Het schild komt voor op een wapenkaart van 8 Juni 1762 en staat afgebeeld in het boek „Kwartieren van personen behoorende tot het geslacht Bredius" door C. J. A. Bredius.

Maria ***Vertholen*** (dochter van ***Willem*** en ***Margaretha van Schagen)*** ged. Rotterdam 10 April 1699, overl. te Breda in Augustus 1739. Zij huwde (waarschijnlijk te Rotterdam) ± 1727 met ***Jacob de Bruyn*** (zoon van ***Sander*** en ***Anna van Yselvelt),*** notaris en substit. ontvanger der convooien en licenten te Breda, sedert 1737 ook tienman aldaar. Aanvullingen en kwartieren gevraagd. Bestaat er een genealogie ***Vertholen?***

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM Gz.

INHOUD 1020, **N° 1/2.**

Bestuursberichten. — Uittreksels uit de doop-, trouw- en begravingsboeken van het Schoutambt van Colmschate, door Mr. H. Kronenberg. — Mededeelingen uit het familie-archief van Brienen van Remerus. door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Alliantiewapens Wittert (van der Aa)-De Haes, door A. Hoynck van Papendrecht. — Van Schinne, door M. G. Wildeman. — Korte Mededeelingen: Een blaadje uit de geschiedenis der heeren van Rosande, door Dr. J. S. van Veen. — Nederlanders te Smyrna in de 17de en en 18de eeuw, door B. v. T. P. — Zutphensche geslachten, door R. W. N. Keyser. — Vragen en antwoorden: Kappeyne v. d. Coppello en Gallé; Vertholen.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch · heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt flO.-. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contributie van *f* 15.— per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat* 8, *'s-Gravenhage,* en die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, Jam *van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd *Heerengracht 62 (hoek Princessegracht), 's-Gravenhage, is* voor de Leden geopend iederen Maandag van 2—4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N". 3. **XXXVIIIe Jaargang.** Maart 1920.

BESTUURSBERICHTEN.

† G. B. C. van der Feen.

Met groot leedwezen moet het bestuur melding maken van het overlijden van een verdienstelijk medelid, den heer *Guilliam Balthasar Christiaan* ***van der*** *Feen*, op 6 Feb. 1.1.

Den lezers van dit maandblad was de heer van der Feen sedert jaren geen onbekende. Verschillende belangrijke opstellen van zijn hand verschenen in de jaren 1916 en vlg. inzonderheid over Zuidhollandsche geslachten: „De Vicarie van Ab benbroek en het geslacht van Hogendorp", „Bijdr. tot de Gesch. van eenige geslachten gevestigd te 's Gravenzande *en* Sandambacht", „Bijdr. tot de gesch. v. h. geslacht Clinckebel-Vigilantius-van Teylingen, aan de hand van een drietal vicarieën", „De oudste generaties van de twee in de 16de eeuw te Delft woonachtige takken v. h. gesl. Storm van 's Gravesande", „Bijdr. tot de gesch. van de Heeren van Abbenbroek en hun aanverwante geslachten, de heerlijkheid Abbenbroek en de vicarie op het altaar van St. Lucas in de N. K. te Delft". Ook met de laatstbedoelde omvangrijke artikelenreeks toonde hij zijn voortreffelijken speurzin, en het is ons aangenaam in dit nummer, als laatste bijdrage van zijn hand, het artikel te kunnen plaatsen waarmede zijn onderzoekingen over de heeren van Abbenbroek werden afgesloten.

Geboren te Middelburg den 9den April 1884, mocht van der Feen, die een weduwe en twee nog jeugdige kinderen achterlaat, slechts den leeftijd van 35 jaar bereiken. Aanvankelijk opgeleid als landbouwkundige was hij van 1911—1913 secretaris van het Ned. Instituut van Landbouwkundigen. Gedurende eenigen tijd volontair bij den Hoogen Raad van Adel liet hij zich daar als ijverig en accuraat. kennen. Laatstelijk was hij werkzaam aan de bibliotheek van het Nationaal Technisch Scheepvaartkundig Museum te Rotterdam. Ook in deze functie stelde hij zich voor, naast publicaties op bibliotheekgebied, de familie-geschiedenis nog te kunnen dienen, en ***was*** hij voornemens dezen winter eenige opstellen persklaar te maken; de onverbiddelijke dood heeft aan zijn werkzaamheden een ontijdig einde gemaakt. Ware hij blijven leven, de geslachtkunde had ongetwijfeld nog veel van hem kunnen profiteeren. Het heeft helaas niet zoo mogen zijn. Zijn heengaan zal ook in genealogische kringen ongetwijfeld een leemte achterlaten.

Hij ruste in vrede.

Maandelijksche Bijeenkomst.

De eerstvolgende maandelijksche bijeenkomst wordt gehouden op 12 April 1920.

Redactie.

Hoewel de redacteur in beterschap blijft toenemen gelieve men ook voor het volgend nummer nog alle rorrespondentie te richten tot den secretaris.

Ledenlijst.

Met dit nummer wordt verzonden de nieuwe leden- en adreslijst, naar den toestand van 1 Maart 1920.

Tot lid zijn benoemd:

H. B ROEDERS . . . . . ***Amsterdam.***
Leeraar M.O. *le Helmersstraat 327.*

Mr. J. H. BYBAU . . . . . ***Roermond.***
Subst. griff. Rechtbank. *Willem 11* Singel.

Mr. TH. G. VAN ECK . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Adv. en Proc. Nassau *Zuylensteinstraat 10.*

A. A. A. GAYMANS . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Gep. Lt. Kol. O.I. Leger. *v. Blankenburgstraat 44.*

M. R. IDEMA GREIDANUS. . . . . ***'s-Gravenhage.***
Ingenieur. *Juliana v Stolbergplein 16.*

Mr. J. F. baron VAN HAERSOLTR. . . ***Zwolle.***
Oud-Wetlrouder. Van *Nahuysplein.*

H. C. DE MAN . . . . . ***Oldebroek.***
Kapt. der Artillerie. *Legerplaats.*

W. F. H VAN RIJCKEVORSEL . . . . ***'s-Gravenhage.***
Ingenieur. *Laan v. Meerdervoort* 464.

A. P. VAN SCHILFGAARDE . . . . . ***Amsterdam.***
Jur. cand. *Sarphatipark 117.*

Adreswijzigingen. [1])

D. C. von Bulow . . . . . *Berlijn.*
Hotel Pr. Friedrich Carl
Dorotheenstrasze 66.

W. H. Croockewit . . . . . *Rotterdam.*
Witte de Withstraat 24.

H. A. C. Fabius . . . . . *Amersfoort.*
Utrechtsche weg 80.

Mr. A. A. F. W. van Romondt . . . *Rotterdam.*
Heemraadsingel 255.

Mr. Dr. J. H. van Royen . . . . . *Rome.*
Légation des Pays Bas.

M. C. Sigal Jr . . . . . *Vlaardingen.*
Schiedamsche weg 119.

J. C. Simon . . . . . *Oostkapelle (Z.).*
Huize „Berkenbosch".

Mr. C. J. de Vriese . . . . . **Zutphen.**
Zaadmarkt 86a.

Jhr. T. M. van Asch van Wijck. *Rijswijk (Z.-H.).*
Wilhelminalaan 12.

Nog eens de Heerlijkheid en de Heeren van Abbenbroek, [2])

door

† G. B. Cr. van der Feen.

In mijne bijdrage tot de geschiedenis van de Heeren van Abbenbroek deelde ik op gezag van den heer W. J. J. C. Bijleveld mede, dat er nog slechts een klein gedeelte van het archief van de Heeren van Abbenbroek was beschreven en sprak ik daarom de hoop uit, dat nog eens het geheele archief zou worden bewerkt. De bezitter, Mr. F. A. Baron de Vos van Steenwijk gen. van Essen, te Windesheim, heeft me op zeer voorkomende wijze in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de overige nog onder hem berustende stukken, op de Heerlijkheid en hare Heeren betrekking hebbende. Het is me daarbij gebleken, dat deze ons, helaas, slechts zeer weinig nieuws omtrent de heerlijkheid brengen. Er waren enkele stukken uit de 14e en 15e eeuw, meerdere uit de 16e en een groot aantal uit de 17e en 18e eeuw. De laatste zijn niet door mij onderzocht, terwijl die uit de 17e eeuw, zooals een vluchtig onderzoek leerde, hoofdzakelijk losrentebrieven waren. Verder was er aanwezig een kasboek met aanteekeningen van *Gerrit Jansz. van Abbenbroek,* en een register met aanteekeningen van diens zoon *Nicolaas van Abbenbroek*, beide uit de 16e eeuw, en een kasboek van den rentmeester van een van de *Merodes* uit de 17e eeuw. Ook was er een in de 19e eeuw vervaardigde inhoud van een niet aanwezig register, inhoudende alle stukken betreffende de bezittingen van het geslacht van Abbenbroek tot 1638. Blijkbaar was dit register later voortgezet, want er werden in den inhoud ook jongere stukken vermeld. De meeste van de daar genoemde stukken zijn in orginali of in afschrift aanwezig.

Op de *heerlijkheid* hebben betrekking de volgende stukken, welke ik hier regestgewijze laat volgen:

1. *Jan Aernoudszone van den Broeke* en *Wisse* zijn broeder verkoopen *Willem van Abbenbroek* en *Jan* zijnen broeder 200 roeden ambachts „onbehuisd en onbebouwd"

[1]) Voor sedert 1917 voorgevallen adreswijzigingen vergelijke men overigens de bij dit nummer gevoegde ledenlijst.

[2]) Zie Ned. Leeuw XXXIII k. 272, XXXV k. 258 en XXXVI k. 84.

binnen der heerschappije van Abbenbroek te kiezen, waar zij willen. 1346, des Maandags na Halfvasten (27 Maart),

met het zegel van *Jan Aernoutsz.*

Dit zegel vertoont duidelijk de open mansbroek, het wapen van de heerlijkheid.

2. *Willem van Abbenbroeke* en *Jan* zijn broeder verkoopen *Jan Aernoutsx.* van *Abbenbroek* „half dese steenhuys in Abbenbroecke met sinen omloepe met boegaerde met wegheghinche en de met allen erfnesse, die den voirsz. steenhuze toebehoren ende met tween hondert roeden amboches, daer die voirsz. steenhuys op staet met sinen erfnesse". 1346, 3 April (1347 ?).

Met het spoor van het zegel van de oorkonders.

Ik meen uit deze twee stukken te mogen besluiten, dat het huis te Abbenbroek in 1346 door *Willem* van *Abbenbroek* en *Jan* zijn broeder gebouwd is. Zeer waarschijnlijk zijn deze dezelfden als *Jan* en *Willem Claisz. van A.*, die 14 Maart 1290 met de heerlijkheid werden beleend.

In den inhoud van het niet aanwezige register wordt melding gemaakt van een bevelschrift van Hertog Jan van Beyeren aan de bedijkers van het Nieuwe land van Abbenbroek om de landen van den wees *Adriaen Gerrit Jansz.* niet te ontgronden. Het consent tot bedijking was gegeven 26 December 1409 (zie boven XXXV k. 262).

3. Johan, enz Hertog van Beyeren doet kond, dat voor hem gekomen is *Henrich van Borsselen,* Veere en tot Sandenbergh en hem heeft opgedragen tot behoef van zijne moeder vrouwe *Hadewijn van Borsselen,* vrouwe van der Veere al zijn aandeel van de heerlijkheid, huize, ambacht enz. van Abbenbroek tot een duwarie en lijftocht. Hij bevestigt dezen lijftocht. 1423, September 28,

met het grafelijke zegel.

4. Johan, enz. Hertog van Lotharingen confirmeert dezen lijftocht 17 Maart 1424/5,

met het grafelijke zegel.

(Verg. boven XXXV k. 263.)

6. Philips, Hertog van Bourgondie doet kond, dat voor de raden van Holland, Zeeland en West-Friesland Jo *Wolf Jan Dircszoons* dochter van *Heencliet* met *Maertijn Simonsz* haren gekozen voogd en wettigen man afstand heeft gedaan van hare aanspraken, die zij mocht hebben op de leengoederen van Abbenbroek tot behoef van *Sofye* Heer *Zweders* wijf van *Heenvliet en* Jo *Katrijn Gerrit Jansz.* dochter van *Abbenbroek* hare zuster en hunne nakomelingen. 20 Jan. 1434 in den loope van onzen Hove,

met het grafelijke zegel.

(Zie boven XXXV k. 264 en XXXVI k. 87.)

In den meergenoemden inhoud wordt nog melding gemaakt van een oorkonde van 7 September 1439, waarbij Hertog Philips van Bourgondië consenteert het stellen van een baljuw op het ¼ van Abbenbroek.

6. *Adriaen van der Houve* belooft *Boudewijn Hart Boudijnsz.* en de Joncfrou *Katrijn Gerrit Jansz.* dochter van Abbenbroek zijn wijf niet te verkoopen, te veranderen, te verzetten of te vervreemden alzulke heerlijkheid als hem aangekomen bij den dood van Jo. *Hadewijn Heynricxsdr.* van Abbenbroek zijne moeder, z.g. Indien hij dit deed buiten consent van *Boudijn* en

Katrine voorsz. belooft hij Jo. *Katrine of* haar rechte borg 200 goede gouden Engelsche nobels te betalen — 1442 7 Jan. na den loop 's Hofs van Hollands,

met het zegel van den oorkonder en dat van *Aernt van der Does* en *Adriaan van der Woude.*

7. Notariëele acte van 28 Augustus 1499, *Bouwen Hart Bouwenszn. van Abbenbroek* met Cornelis van *Dorp* ridder en andere vrienden en magen en de voorsz. heer Cornelis *van Dorp* uit en in den name van den voorsz. *Bouwen* heeft opgedaan en openlijk te kennen gegeven ende gezegd voor die heeren van den kapittel en den baljuw en schepen van Abbenbroek, hoe dat voorsz. *Boudewijn Hart van Abbenbroek* is vrijgeboren heer van Abbenbroek in een $\frac{1}{4}$ deel en als zoodanig wenscht gehuldigd te zijn. — De baljuw met die van de gerechte hebben geantwoord dit geen gewoonte geweest te zijn. — Cornelis *van Dorp* nog „opgedaan" in den name als boven alzoo als die voorsz. *Bouwen* zijn leen heeft moeten verheffen aan die grafelijkheid van Holland en zijn leen ontvangen tot zijn groote kosten en ook om de voorsz. heerlijkheid en andere grieven zekere processen heeft moeten sustineeren en nog dagelijks sustineert „zodat hij also alst een jonkman is ende hem gaarne stecken zoude bij mijnen genadigen heeren en de zijn hoff omme aldaer te leeren ende tot meerder promocie te comene 't welcke hij niet en volbrengen mach, tenzij dat hij hulp en bijstant heeft van zijn gemeente" begeert als nu, zooals hij zijn possessie genomen en ontvangen heeft, op zijn gemeente, al zoo als die mijnheer van Brederode een bede gegund en geconsenteerd heeft, dat zij hem als een jong ingeboren heer gunnen wil en consenteeren een bede van zes stuivers van het gemet over de geheele bede van Abben broek voorsz. te betalen 2 stuivers van het gemet, na het eerste jaar dat die voorsz. gemeente vrij is van de bede van Mijnheer van Brederode en de andere 4 stuivers in twee jaren, nadat hij gehuwd is, en hoopt dat men hem daar niet in weigeren zal. — De regeerders van Abbenbroek staan dit verzoek toe, tenzij „dat zij dairselver hant en mont toe doen, mer in diens, dat die voorsz. Jonge Bouwen willigen kan alle die havenmeesters, mitsgaders die breetste ende naeste van die ingelande in die concessie van de voorsz. bede". — Zie over de door *Gerrit Jansz. van A.* in 1537 en volgende jaren geheven bede boven XXXV k. 267.

Kerkelijke aangelegenheden.

Bij pauselijke bul van d. d. 11 Mei 1483 werd op verzoek van Heer *Wolfert van Borsselen* en *Gerrit van Abbenbroek* de parochiekerk van Abbenbroek verheven tot een collegiale kerk met een deken, die daar het hoofd van zou zijn en twaalf prebenden of kanonniksproven, daar nu ter tijd voor de eerste fundatie er negen portiën en acht kanonniken zullen zijn, daar de deken een van die 8 kanonniken zal zijn en zal genieten dubbele portie. Dit college was gewijd aan St. Gillis, en had goederen liggen in Abbenbroek. Een copia van de bovengenoemde bul, alsmede een lijst van tot het kapittel behoorende goederen staan opgeteekend in het register met aanteekeningen van Nicolaas *van Abbenbroek.*

8. Accoord gesloten tusschen *Walraven*, heer tot *Brederode,* heere tot *Vianen,* burggraaf van Utrecht, Heer tot *Abbenbroek* voor drie deelen, Ridder, en *Gerrit,* Heer in *Abbcnbroek* voor $\frac{1}{4}$ deel, Ridder, over het vergeven van de prebenden in de collegiale kerk van Abbenbroek. De nakomelingen van heer *Wolfert van Borsselen* zouden gifters zijn van 6 prebenden en drie deelen dekanie en *Gerrit van Abbenbroek* en zijn nakomelingen van 2 prebenden en één deel dekanie. Heer *Walraven* wijst als kononniken aan: Meester *Jan van Couwenberge,* Heer Cornelis *Jacobsz.,* Heer *Andries Jansz.* Heer *Pieter Ockersz.*, Meester *Pauwels van Couwenberge* en laat de zesde nog ongepresenteerd, totdat twee gestorven zouden zijn. Heer Gerrit wijst aan: Heer Bouwen *Willemsz.* en Heer *Jan Jansz.*, en zal nog een derde prove fundeeren. Van de lijfspensien die staan op de goederen van de fabrieke van de kerke van Abbenbroek voornoemd en tot fundatie van het kapittel geincorporeert zijn en jaarlijks 9 L. grooten vlaamsch beloopen, zal Heer *Gerrit* 1 L. bijdragen. 1491/2 16 April.

Met het zegel van *Walraven*, heer tot Brederode. Het zegel van *Gerrit van Abbenbroek* is verloren. Van dit accoord is mede een notariëel afschrift voorhanden van 16 December 1673.

Gerrit Jansz. van Abbenbroek vermeldt in zijn kasboek, dat hij 2 kanonniksproven te Abbenbroek bezit, waarvan nu bezitter zijn Heer *Evert van A.* zijn broeder en *Willem Claesz. van Leerdam,* welke hij gegeven had aan mr. *Jacob Kolswijn* en zijn zoon *Jan van Abbenbroek,* d.d. 6 April 1647. Het corpus bedroeg elk jaar 14 L. gr. vlaamsch.

Vicarieën.

9. Johannes episcopus Trajectensis bevestigt *Jacobus* filius *Johannis* presbiter als vicaris van de vicarie op het Heilige Kruis altaar in de kerk te Abbenbroek gesticht door *Johannes* filius *Arnoldi* de *Abbenbroek. 1363* April 26,

met het zegel van Johan *van* Arkel.

In het register met aanteekeningen van *Nicolaas van Abbenbroek* vinden we een copie van den stichtingsbrief van een vicarie op het altaar van St. Antonis in de kerk van St. Michiel in Middelharnis door *Jacob Jan Dirksz.*, Heer *Jan Jansz*, gebroeders priesters en *Jan Dirck Frankenzoon* hun vader d.d. December 17 1489. Deze vermeerderen uit vriendschap tot Heer *Gerrit tot Abbenbroek* „de capelrie nu ter tijd op den Heilige Cruce outaer in de kercke van Abbenbroek, die naar ouder fundatie gelegen is op het 0. L. Vrouwenaltaar in de selve kercke," daar de voorz. Gerrit gifter van is met 7 gemeten en 1 lijn lands. De collatie van deze vermeerdering zou te beurtvallen aan Gerrit van *Abbenbroek* of zijn nakomelingen.

In het kasboek van *Gerrit Jansz. van Abbenbroek* staat over deze vicarie opgeteekend :

„Item noch een prove leggende in de op dat Heylich Cruysoutaer, dat *Gerrit van Abbenbroek* gefondeert heeft met Heer *Jan Jansz.* en daar nu possesseur Heer *Jan van Loe,* kannonik tot A. en heeft die overgegeven een van *Oygenburcht* tot Mechelen." De inkomsten van deze vicarie bedroegen 4 L. gr.

Zooals boven (XXXVI k. 104.) is medegedeeld, werd deze vicarie 3 September 1580 aangebracht door *Nicolaas van A.,* die hem geconfereerd had op zijn zoon *Nicolaas* Jun.

In het bovenvermelde register van Nicolaas van Abbenbroeck zijn nog copien voorhanden van de stichtingsbrieven van de volgende vicarien :

Vicarie op het altaar van St. Lucas Evangelist gesticht door **Johannes Everhardi,** met toestemming van zijn voogden Mr. *Lambertus* filius *Jacobi* med. doct., *Franciscus Sonderdanck*, **2 heodorus** *Simonis*, en *Jacob* **van** *Bleyswijk*. d.d. 17 Nov. 1491. **Johannes Boen,** filius *Francisci Johannis Boen* was de eerste vicaris.

Gerrit **van Abbenbroek** vermeldt in zijn kasboek, dat hij deze vicarie 6 April 1547 vergeven had aan **Jan van** *Abbenbroek* na het overlijden van Heer *Evert* **van Abbenbroek** (zie boven XXXILI k. **276 en** XXXVI k. 260).

Vicarie op het altaar van de H. Katherina in de N. K. te Delft gesticht door **Paulus** *Paulusz. [van Santen]* ter nagedachtenis van zijn ouders z. g., *Aleida* filia **Gerardi Nicolai,** zijn overleden eerste vrouw **Maria** filia *Wilhelmi*, zijn overlieden tweede vrouw Dominella **Johanna** filia **Gerardi Hochstrae, zijn** dochters en nakomelingen. d.d. 22 April 1476. (zie boven XXXIII k. 104. noot 139).

Vicarie op het altaar van de H. Katherina in de N. K. te Delft gesticht door denzelfden **Paulus** *Paulusz.* d.d. 11 Jan. 1478.

Met het afschrift van den confirmatiebrief van *Paulus Paulusz.* **van Delft als** vicaris. d.d. 17 October 1478.

In het zelfde register en mede in het kasboek van **Gerrit** *Jansz.* wordt melding gemaakt van de proven van Mr. Gerrit **van der Hoeve** in de 0. K. op het St. Joosten altaar, dat men althans St. Maertijns-outaer noemt, gefundeerd door hem en zijn vrouw *Hadewijn van* **Abbenbroek.** Deze vicarie werd d.d. 11 April 1638 door Gerrit Jansz. van Abbenbroek vergeven aan **Joest Jacobsz. van Hoickesloot Jacob Joostxoon en** d.d. 27 October 1666 aan **Michiel** *van* **Abbenbroek** na het overlijden van Michiel *Doezoon*.

Aan het register van Nicolaas van **Abbenbroek** is ontleend deze memorie van onkosten, die gedaan werden in het confereeren en accepteeren van eenig benificium :

In den eersten pro litteris presentationis 3 st.
Item pro litteris proclamationum, die notarys voor scriven 10 st.
Item d'officinael van 't zegelen dieselfde 18 st.
Item die pastoer voort geven van de proclamatien 18 st.
Item pro litteris institutionum die halve fruchten van de proven, ofte beneficien en de staet tot Utrecht alle **die** provens geregistreert, hoeveel zij gehouden zijn te betaelen voor die justitie.

Hierop volgt de formula literarum presentationis.

In het kasboek van **Gerrit** *Jansz.* komt een memorie voor van „zeer en coesten" welke „gedaan" waren om *Gerrits* broeder Heer **Evert** te helpen aan een kanonniksprove op 't Hof in den Haag. Deze bedroegen in totaal 127 L. 6 gr. — Mede een dergelijke memorie om „ Jan mijn soon" priester te maken.

Personalia.

Aanwezig zijn: Een verklaring van de burgemeesters en de raad van Middelburg d.d. 21 Juni 1431. Over de bestaande bloedverwantschap tusschen *Pancras* **van** *Domburg,* schepen van Middelburg, en diens broederszoon **Jacob** *Boudijnszoon* en **Heinrick van. Abbenbroek,** en *Clara* en *Kateline Jansdr.* en denzelfden *Heynrick van* **Abbenbroek.** De genoemde *Pancras* **van** *Domburg*, **Jacob** *Boudijnszoon*. **Gerrit Pietersz.** voor zijne kinderen bij de overleden ***Kateline Jansdochter*** en *Clara* **Jansdr.** maken om die reden aanspraak op één vierde gedeelte van de door **Heynrick van Abbenbroek** nagelaten goederen. Deze *Heynrick* **van A.** is waarschijnlijk de zoon van **Jan Hendricsz. van** den

Broeke vóór 1396 gehuwd met J° *Heylwey* (zie boven XXXV, kol. 260 en 261).

De huwelijksche voorwaarden tusschea *Cornelis* **Willem van** *Wijngaarden*, Heer *Willem Oem* **van** *Wijngaarden*, Heer tot Branswaart zoon, en *Maritje* **Jan Everaertsdr.** ten huize van **Rijk Aertsx.** van Derthesen d.d. 23 Juli 1522.

In den inhoud van het register worden nog vermeld :

De boedelscheiding gepasseerd voor schepenen van Delft tusschen **Jan van Bleyswyk** en **Jan Evertsz.** Het is wel zeer jammer, dat deze noch in originali, noch in afschrift aanwezig is. Deze zou ons zekerheid kunnen geven omtrent de verwantschap, welke er tusschen deze beiden bestaan heeft.

De huwelijksche voorwaarden tusschen *Gerrit Jansz.* ***[van Abbenbroek] en*** *Aeltjens Claes* **[Bouwensdr].** d.d. 3 April 1629 voor schepenen van Delft.

Uitspraak van Karel V rakende de sententie door het Hof van Holland gewezen over **Bouwen Hart van Abbenbroek,** poorter van Delft, veroordeeld wegens doodslag, met verbeurdverklaring van alle zijn goederen, waarvan zijn naaste betrekkingen en de regeering van Delft bij den Hoogen Raad waren in appel gekomen.

Ditum van den Hoogen Raad in deze zaak, d.d. 18/11 1536.

Sententie als boven d.d. 14/7 1537.

De bovengenoemde *Bouwen* **was** den 17en Juli 1517 beleend met $\frac{1}{8} + \frac{1}{8}$ van de heerlijkheid Abbenbroek. 12 December 1637 werd, volgens een sententie van den Raad van Mechelen zijn broeder **Gerrit** *Jansz.* met dit aandeel in de heerlijkheid verleid. Hiermee is opgehelderd waarom over deze aangelegenheid een proces is gevoerd (zie boven XXXV k. 267). Het ging er hierom, of *Bouwens* goederen zouden worden verbeurd verklaard.

Boven maakte ik melding van een kasboek van Ger**rit** *Jansz. van* **Abbenbroek.** Dit is in bruin leder gebonden met een van een gesp voorzienen omslag. Op de eerste bladzijde staat geschreven :„Dit boec hoert tot Gerrit **van Abbenbroek** *Jansz.* Onghesyen mach gheschien".

Hieronder staat een gekleurd wapen, gedeeld, rechts : Starrenstein, links 3 roode linker schuinbalken op een goud veld, daaronder een geteekend wapen, gedeeld, rechts als bovenomschreven (XXXVI k. 263), links het wapen Van den Berch.

Het boek is begonnen in 1626 en waarschijnlijk na **Gerrits** dood voortgezet door diens weduwe. Het loopt tot 1677. In dit boek teekende **Gerrit** *Jansz.* zijneinkomstenop. Bovendien staan er een aantal familieaanteekeningen in, welke ik hier gedeeltelijk verkort laat volgen: „Den XXIX Martii anno 1649 overleden Heer **Gerrit van Abbenbroek Jan Everszoon van Starrenberch** in zijn leven heer tot Abbenbroek". Trouwe **Aeltgen** *Claesdr.* 11 Februari 1626. Ick gaf den provisor van een gebot tot Delft 6 st. 2 d. gr. en tot Schiedam 10 st. — item van petooch (?) tot Vlaerdinch 4 s. 7 gr. — van trouwen 2 s. 2 gr. Item dit is de somme van 't geen 't welck die brulof gecost heeft met die morgenghift ende met die ringen in als 28 L. 3 s. 4 gr. net gereeckent, ni fallor.

Machteld Jansdr. geboren 31 Januari Woensdag 1526. Gevaders mijn oom *IJsbrant*, mijn petemoei **Griet,** ende mijn moetgen *Maritgen*.

Item ick **Gerrit** *Jansz.* troude **Aeltgen** Claesdochter 4 April 1629 in de 0. K. te Delft en gaf die provisor

van die geboen te coepen 4 s. 2 g. ende *Aeitgen Claesdr.* stierf 24/12 1537.

Jan Gerritsz. geb. 24/2 1529 gevaders *Evert Jansz.* van *Abbenbroek zijn* oom ende *Jacob Jans Bruynsz. zijn* oom, *Lysbit 1 onis Claesz. zijn* scoenmoey.

Maritge Gerritsdr. geb. 17/9 1530 gevaders grootvader *Jan Evertsz. en* haar moey *Maritge van Wijngaerden en* haer moey *Maritge Claesdr.*

Claes Qerritsz. geb. 8 Jan. 1633 Hof van Holland, gevaders *Jacob Oem* mijn neef, Meester *Cornelis Claesz.* sijn oom, *Marige Claesdr.* zijn moei, stierf 22/1 1637. *Jan Evertst.* geb. 4/11 1536.

Bouwen Hart van Abbenbroek geb. 22/10 1527 — gest."

Het is me niet duidelijk, hoe we ons het tweemaal trouwen met 4 jaar tusschenruimte verklaren moeten.

De huwelijkscbe voorwaarden dateeren van 3 April 1629 (zie loven). *Aeltgen* Claes *Bouwendr.* was zooals uit het bovenstaande blijkt, afkomstig uit Schiedam en had een oom wonen in Vlaardingen. [1]) *Jacob Jan Bruynsz.* is *Jacob Jan Bruynsx. van der Dussen* gehuwd met *Claesge Ewout Claesdr. Jacob Oem* is waarschijnlijk een zoon van *Gerrits* zwager *Cornelis van Wijngaarden.*

Gerrit Jansz. huwde voor de tweede maal met *Magdalena Claes Vranckendr.* „op ten jaardacht 1538 stilo curiae" (1 Jan. 1639).

Uit dit huwelijk werden geboren:

Jannegen van A. geb. 7 Juli 1640, gest. 22 Juli.
Nicolaas *van A.* geb. 9 Sept. 1541 Vrijdag.
Bouwen Hart van A. geb. 2 Febr. 1642 Hof v. Delft.
Aeltgen van A. geb. 17 Jan. 1543 Hof van Delft.
Michiel van A. geb. 26 Maart 1545, gest. 24/4 1646.
Michiel van A. geb. 23 Maart 1546.
Evert van A. geb. 11 Mei 1547, gest. 8 Juni.

In dit register ligt nog een eigenhandig onderteekende brief van *Adriaen van Dorp* heer *Cornelisz.* in zijn leven ridder in de rade der K. M., waarin hij consenteert de erfgenamen van *Jan Everaertszoon* zijn zwager s. g. de kisten staande in het huis van zijn voorsz. zwager open te doen en al de brieven, oorkonden van wijlen heer *Boudewijn van Abbenbroek* en juffrouw *Katharina* zijn wijf z. g., die in dezelfde kist bevonden zullen worden, te brengen in handen van *Willem van Zevender* of in handen van eenige van de voorzegde erfgenamen van zijn voorzegde huisvrouw z. g. d.d. 19/12 3 ***624.***

Aan het register van *Nicolaes van Abbenbroek* zij hier nog ontleend de volgende memorie van de graven gelegen in de oude kerk, gekomen van zijn vaders zijde tot Delft.

„Idem in den eersten in de middelkerk mijn ouders graff ende is een keldenaer besiden Cosmaes en Damianus aultaer. Hier leggen begraven *Boudewijn Hert,* Schout tot Delft was ende raad van Hartoge Philips van Bourgogne ende joncfrouwe *Katrijn* syn wyff. Noch leyt hier begraven *Boudewijn Hert* des voorsz. *Boudewijnsxoone* ende starfanus 1495 (2) ende joncfroue *Natalye* zijn huysvrouwe, noch leyt hier begraven joncfroue *Maria Boudewijn Hertsdr.* voorsz. huysvrouwe van *Johan*

[1]) In 't jaer onses heeren anno 1526 Sept. 1, heeft Jan Reynesz. vercoft Jan Joensz. een huys staende binnen Vlaerdink naest mijn oem Claessoen (in hetzelfde register).

van *Starrenborcht Evertsx.* ende starff anno 1607. Noch leyt hier begraven Heer *Boudewijn Hert* Ridder, Heer tot Abbenbroek des voorsz. *Boudewijns* zoon ende starff anno 1516. Noch leyt hier begraven *Qerryt van Starrenborcht* heer tot Abbenbroek des voorsz. *Johanszoon* ende starff anno 1.649 den 26 Martii".

Professor Salomon van Till,

(1643-1713)

zijn voor- en zijn nageslacht,

door W. Wijnaendts van Resandt.

Toen de latere professor *Salomon van Till* nog een eenvoudig dorpspredikant in het afgelegen Huisduinen was, noemde hij zijn huis aldaar „Tiltenhof". Uit bracht mij er toe de opvatting te aanvaarden, welke door anderen reeds gedeeld was, dat hij afstamde uit het Cleefsche geslacht van *Till,* waarvan een tak hier te lande erkend werd als te behooren tot den Nederlandschen Adel. Immers een eenvoudig en oprecht man als Ds. *van Till* was, zou zijn huis niet genoemd hebben naar de stambezitting der Cleefsche van *Till's,* indien hij met dat geslacht niets te maken had.

Een zijner biografen beschrijft hem aldus: „zijn karakter was openhartig, zijn gemoed kinderlijk, zijne levenswijze eenvoudig", welaan meende ik, „*de groote van Til" zooals Wesselius* hem noemt, omtrent wiens afstamming mij tot voor kort niets bekend was, zal inderdaad uit Cleefsland stammen. Aanvankelijk pleitte bij mij daartegen de predikantenstand waartoe hij en zijn vader behoorden — geen Cleefsche van *Till* bewoog zich ooit in die richting —, voorts de plaats zijner geboorte — Weesp -, zelfs zijn voornaam, welke nimmer in dit geslacht voorkwam, terwijl zijn naam meestal als van *Til* gespeld wordt. Een voortgezet onderzoek leerde echter, dat de predikant, later professor, *van Till,* wel degelijk het wapen der adellijke *van Till's,* n.l. de zilveren pijl tusschen twee ringen van hetzelfde, voerde. Ook van een daarna door mij ontdekten broeder van *Salomon van Ttll,* zijn op twee plaatsen diens wapen bewaard gebleven en ook dit was gelijk aan dat van de Cleefsche van *Till's.* Ten slotte vond ik bij G. D. J. Schotel in diens Kerkelijk Dordrecht uitdrukkelijk vermeld: „met meer zekerheid kan ik berigten, dat zijne voorouders in Kleefsland gewoond hebben."

Alles te samen genomen kan men dus in beginsel de Cleefsche afstamming aanvaarden, de *aanhechting* aan het Cleefsche geslacht zal — zoo als straks zal blijken — meer moeilijkheden opleveren.

Alvorens over die afstamming meer licht te doen opgaan, willen wij over dezen grooten Nederlander meer bijzonderheden verhalen.

Salomon van Till werd volgens aanteekeningen van zijn tijdgenooten 26 December 1643 te Weesp geboren uit het huwelijk van *Jan van Till* en *Barbara le Grand.* De doopregisters te Weesp beginnen eerst met 1671, de trouwregisters eerst met 1668, nòch zijn doop, nòch het huwelijk zijner ouders is dus aldaar te vinden. Op 6-jarigen leeftijd ging hij met zijn ouders — over wie hieronder meer — naar Zuid-Scharwoude, waar zijn vader predikant was geworden en van daaruit bezocht

hij de school te Alkmaar. Reeds daar en later aan de Academie te Utrecht, waar hij aanvankelijk in de geneeskunde studeerde, trok hij de aandacht door zijn begaafdheid en leergierigheid. Spoedig was hij — hoewel onder leiding van S. *van* Diemerbroek en Ph. Matthaeus reeds groote vorderingen gemaakt hebbende in de geneeskunde — besloten de godgeleerdheid te beoefenen en kwam hij onder het gehoor van vermaarde theologen als Gijsbertus Voetius, Andreas Essenius en Franciscus Burmannus onder wie hij ook de Latijnsche, Grieksche en Hebreeuwsche oudheidkunde bestudeerde.

Kort was echter zijn verblijf te Utrecht; de voorbereiding voor het predikambt wenschte hij te Leiden onder den beroemden hoogleeraar Johannes Coccejus te ondergaan en op 23 Sept. 1664 werd hij aldaar als student ingeschreven.

Salomon ***van Til, Wesopiensis***, 20 (j.) ***theol.,*** vermeldt het Album Studiosorum te Leiden. Reeds na ruim een jaar werd hij tot den Heiligen dienst bekwaam geacht, en in 1666 beroepen naar Huisduinen, dat toen met den Helder, kerkelijk vereenigd was. Hier, waar hij 10 jaar bleef, was het dat hij zijn huis de Tiltenhof noemde; nog heden spreekt men er van de ***Tilsche tuinen,*** naar de daar groeiende boomen — zeldzaam ter plaatse — en door ds. van Till geplant. Nog altijd verhaalt de overlevering te Huisduinen van een preek à l'improviste van hem, welke een geweldigen indruk maakte. Bij onderzoek der bronnen bleek dat dit de predicatie was, welke hij in de duinen hield voor een menigte dorpsbewoners en vreemdelingen, die samengestroomd waren om ooggetuigen te zijn van de onmiddellijk onder de kust plaats hebbende zeeslag bij den Helder in Oogstmaand 1673 tusschen de Ruyter en de Fransch-Engelsche vloten.

Wijd en zijd werd nu van den welsprekenden predikant van Huisduinen gesproken, wiens preeken anders — door zijn geleerdheid — meestal boven de bevatting van zijn hoorders waren. Nog 3 jaar bleef hij aldaar, doch in 1676 werd hij beroepen te de Rijp, waar hij 16 Nov. van dat jaar door zijn toen ***nog*** in ***leven*** zijnden vader werd bevestigd.

Na 6 jaar te de Rijp dit ambt bekleed te hebben, vertrok hij in 1682 naar Medemblik als predikant en gaf daar zijne *Inleydinge* ***tot de Profetische schriften*** uit. Nog geen jaar bleef hij te Medemblik, en werd hij in 1683 te Dordrecht beroepen als eerste predikant van de Coccejaansche richting.

Groot was zijn werkzaamheid in deze stad, vele zijner geschriften werden daar opgesteld, bij het predikambt kwam in 1684 reeds dat van hoogleeraar aan de Illustre school aldaar, dat van quaestor van de Classis, enz. Voor hetgeen door hem daar ter stede is verricht, mogen wij verwijzen naar het hiervoor genoemde werk van Schotel, Kerkelijk Dordrecht. Deze schrijft dan ook te recht: „Negentien jaren bleef ***van Til*** de eer der Dordsche kerk, de pilaar der Illustre school, de kroon van Classis en Kerkeraad. Der regering was hij ***in*** verschillende moeyelijke omstandigheden tot raadsman, der gemeente tot vader."

In 1702 werd hij benoemd tot hoogleeraar te Leiden, 16 Juli van dat jaar aanvaardde hij die betrekking met eene *Oratio* en kort daarna zijn waardigheid van Academie-prediker met eene in druk uitgegeven leerrede. Ook

te Leiden zijn talrijke geschriften van zijn hand tot 1710 verschenen.

Kort daarna verloor hij tengevolge van een beroerte en verlamming zijn geheugen en het vermogen om te kunnen werken. Hij stierf te Leiden 31 October 1713, na elf jaar de hoogesohool tot luister te hebben verstrekt en eenmaal, in 1704, de waardigheid van Rector Magnificus bekleed te hebben.

Zijn vriend en leerling *Daniel Bedber*, predikant te Alkmaar, had hij tot uitvoerder van zijn laatsten wil en tot erfgenaam van zijn onuitgegeven handschriften benoemd (1), waarvan later nog een 16-tal het licht zagen.

Zijn stoffelijk overschot werd naar den Haag vervoerd, alwaar in de Nieuwe Kerk de familie zijner tweede vrouw ***Agatha Catharina Molenschot*** 2 eigen graven bezat.

Het impost-register op het begraven vermeldt: 4 November ***1713 impost van begraven van de heer Salomon van Till, wan Leijden herwaerts gebracht.***

Als pas beroepen predikant te Huisduinen was hij 11 Juni 1666 te Leiden ingeteekend en 28 Juni d. a. v. te Huisduinen gehuwd met ***Maria van Tetrode.***

De inteekening in het register der Hooglandsche kerk ter eerstgenoemder plaatse luidt : ***11 Juni 1666.***

Salomon van Til, jongman van Broek op Langendijk, met Marya van Tethrode, jongedr. van Leyden, wonende opt pleyn van Gravesteijn.

Attestatie gegeven naar den ***Helder en Huisduinen 28 Juni 1666.***

Zijne echtgenoote was te Leiden gedoopt 22 Oct. 1634 en was een dochter van *Nicolaes* ***van Tetrode*** *Janszn.* en van *Barbara van Noort Cornelisdr.* Zij overleed bijna 33 jaar na haar huwelijk, na haar man 3 kinderen geschonken te hebben, te Dordrecht in Maart 1697.

Het graf boek aldaar zegt: ***11 Maart 1697 de huisvrou van Ds. van Til in de Voorstraat bij de Dissel,*** (begr.) in ***het Predikantengraf A. 33.***

Niet lang kon hij het zonder levensgezellin stellen, reeds 3 maanden later hertrouwde hij te Dordrecht 17 Juni 1697 met *Agatha* ***Cathnrina (van)*** *Molenschot*, van Dordrecht. Zij was een dochter van ***Rochus Molenschot*** en ***Catharina Splanter*** en overleed te Leiden — 6 jaar vóór haar echtgenoot, in 1708. 3 Maart van dit jaar werd zij in de Nieuwe Kerk in den Haag begraven in het graf harer familie : *„de* ***huysvr. van professor*** *Salomon* ***van*** *Till,* ***van*** Legden herwaarts ***gebracht 13 Maart 1708."*** Uit het tweede huwelijk sproot één zoon, over welken, evenals over de andere 3 kinderen, later uitvoeriger.

In het notarieel archief te Dordrecht berusten twee testamenten van hem en zijn eerste echtgenoote *Maria* ***van Tetrode,*** beide gepasseerd voor notaris *Jan de* ***Bets.*** In het eerste van 28 Nov. 1686 benoemen zij elkander wederkeerig tot hun erfgenaam, dit testament is voorzien van hun beider handteekening. In hun testament van 22 Jan. 1697 herroept zij het vorige; hun dochter ***Maria*** ontvangt daarbij slechts de legitieme portie, ook hun andere dochter ***Barbara*** en diens man worden er in vermeld, terwijl haar man haar erfgenaam is.

Te Leiden testeert Professor van *Till* het laatst op 24 Juni 1712. (2)

---

(1) Zie over hem en zijn uitgaven: Dr. G. D. J. Schotel. Kerkelijk Dordrecht, dl. 11; Glasius, Godgeleerd Nederland, dl. III; Paquot dl. XVIII, Herman van de Wall, Vita Salom. van Till, en vele anderen.

(2) Voor welken notaris? Wat is de verkorte inhoud van dit testament.

Van hem bestaan 3 gegraveerde portretten, de beide eersten vervaardigd tijdens zijn verblijf te Dordrecht, het laatste tijdens zijn verblijf te Leiden. Onder het 1e portret, door A. van Zijlvelt naar Houbraken gesneden, staat een Latijnsch gedicht van H. Neuspitzer en een Hollandsch van Catharina Lescaille; onder het 2e portret door P. van Gunst prijkt het bekende wapen van de van Till's, benevens de spreuk: Est aliquid quo tendis et in quod dirigis arcum. Het 3e portret door R. Vinkeles komt voor in Koks Woordenboek en heeft het wapen van Till en een Latijnsch vers van G. Menthen.

Alvorens de kinderen van Professor *Salomon van Till* te behandelen, deelen wij mede, wat een onderzoek naar zijn vader en verdere familieleden leerde.

Zijn vader was, zooals wij hierboven reeds vermeldden, *Jan van Till.* Deze woonde in 1643 — toen zijn zoon geboren werd — te Weesp, doch de kerkelijke registers aldaar beginnen te laat om iets over hem daarin te vinden. In de notariëele protocollen dier stad vond ik onder notaris *S. J. Verlaen,* deel 1641—1648, een hem betreffende acte van 11 Mei 1648, waarin *Jan Harmanss van Thil,* wonende tot Weesp, bekent verkocht te hebben aan *Marritgen Symens* huisvrouw van *Gerrit Michiels,* wonende tot Naerden en aan haar dochter *Grietgen* en diens man, een huis en erf in de Nieuwe stad te Weesp voor 2600 gl. De acte is onderteekend door den verkooper, die voluit teekent: *Jan Harmensen van Till.* Twee kwitanties onder de acte, mede door hem onderteekend, bevestigen de betaling van de koopsom op 20 Juni en 29 Oct. 1648. Het huis wordt omschreven als o. m. belend te zijn door het huis en erf van *Claes Frans Blanck* en de erfgenamen van wijlen *Lourens Cornelisz Schouten.* De verkoop van dit huis in 1648 is te verklaren, als wij weten, dat *Jan van Till* volgens alle kerkelijke schrijvers, eerst slechts ouderling was te Weesp, nooit aan een Hoogeschool voor predikant studeerde, doch aangetrokken tot de theologie, zich daarin als godsdienstonderwijzer bekwaamde en in 1649 proponent kon worden.

Daarop in de Transport registers van Weesp de geschiedenis van het in 1648 verkochte huis nagaande, vond ik in deel 1637-1645, dat dit huis op 12 Mei 1643 door *Jan Harmansz.*, (zonder achternaam) *cuyper en brandewijnbrander* alhier te Weesp, gekocht was van *Steijn Claes,* weduwe *Gerrit Cornelisz.* Dat dit hetzelfde huis was als dat van 1648, blijkt uit de omschrijving, als liggende in de Nieuwe Stad en belend aan Claes *Frans Blanck* en de erfgenamen van *Laurens Schouten.* Daags daarna neemt genoemde cuyper en brandewijnbrander onder verband van dit zelfde huis van Ds. *Salomon Echtenius* een bedrag op 800 car. gl. tegen 4%. Hieruit blijkt nu wel dat de *Jan Harmensz.* van 1643, dezelfde is als *Jan Harmensa. van Till* van 1648.

Nog zekerder blijkt dit uit een acte van 10 Nov. 1660 (deel 1645—1653), waarin *Jan Harmenss van Til, leeraar des Godelijcken Woorts tot Langedijck van Broeck en Suytscharwoude,* verklaart, dat hij aan *Marritgen Symonsdr.,* huisvrouw van *Gerrit Michiels* en aan den man van haar dochter *Grietje Jacobs,* verkocht heeft meerbedoeld huis te Weesp, op dezelfde wijze omschreven als in de acten van 1643 en 1648.

Veel verbeelding behoeft er nu niet bij te komen om te veronderstellen, dat de brandewijnbrander *Jan Hermansz. van Till,* die 1643 een huis te Weesp koopt, door omgang met ds. *Salomon Echtenius de* roeping voelde, over te gaan in de theologie, zijn branderij in 1648 verkocht en na in de plaats zijner inwoning reeds ouderling te zijn geweest, na volbrachte studie in 1649 proponent werd en daarop beroepen werd naar Zuid-Scharwoude en Broek op Langendijk. Oók dat hij aan zijn oudsten zoon, den naam van *Salomon* gaf naar den predikant, die hem op zijn godsdienstige roeping gewezen zal hebben. 28 jaar bleef hij in genoemde gemeenten predikant en overleed hij er in Augustus 1678, na in 1676 zijn zoon *Salomon* nog als predikant te de Rijp te hebben bevestigd.

Behalve de vermelde acten werd te Weesp niets meer over hem gevonden. Ook in de registers van overdrachten en verbanden van Zuid-Scharwoude komt hij slechts 2 maal, 9 Maart 1676 en 8 Juni 1676, voor als *Do. Jan Harmensz. van Till,* resp. in een schuldbekentenis en een borgtocht. Zijn vrouw wordt in geen dier registers genoemd; toch zou het voor de bepaling van de plaats zijner geboorte van groot belang zijn, zijn huwelijksacte met *Barbara le Brand* van omstreeks 1643 te vinden. Zou, waar de registers van Weesp niet zoover terug reiken, in de inteekenregisters van het nabijgelegen Muiden (1) hieromtrent iets te vinden zijn? Die van Naarden ontbreken juist van 1637-1663.

Daar ook het Handschrift Borger in de Universiteits Bibliotheek te Amsterdam en Glasius Godgeleerd Nederland, dl. III, 431, niets over zijn geboorteplaats vermelden, tasten wij in het duister, ware het niet, dat ik terzelfden tijd, dat *Jan Hermanzn. van Till* leefde, een *Bernt Hermanszn van Till* ontdekte, die waarschijnlijk zijn broeder is.

Genoemde *Bernt van Till* werd 7 Maart 1667 als „ van Arnhem", burger van Utrecht, doch huwde te Utrecht reeds 18 April 1648 als j. m. „van Brummen", wonende te Amsterdam, met *Petronella van der Maet,* j. d. van Utrecht. Ook in het kerkel. inteekenreg. van Amsterdam vindt men deze inschrijving d.d. 14 Maart 1648 terug. Zij leert echter niets meer dan dat *Bernt* toenmaals in de Jonkerstraat te Amsterdam woonde en dat hij onderteekent als: *Bernt van Till.*

Hij overleed te Utrecht 12 Maart 1666, zijn weduwe overleed er 26 Juli 1696.

Uit zijn genoemd huwelijk sproten de volgende kinderen:

1. *Herman van Till,* die 4 Jan. 1676 te Utrecht huwt met *Geertruid van Wolbeeck,* bij wie 7 kinderen.
2. Swana van *Till, ged.* te Utrecht 13 Ootober 1660, geh. met *Antony van* Meezendom.
3. *Hendrik van Till,* ged. te Utrecht 16 Jan 1662, tr. 1o. te Utrecht 22 Oot. 1686 met *Elisabeth de Wilt* en 2o. mede aldaar 24 Mei 1706 met *Anna Margaretha Engels,* uit welke huwelijken resp. 1 en 2 kinderen.

Drie zoons van hen verwekten een Utrechtsch geslacht *van Till,* waaromtrent ik wel vele aanteekeningen bezit, doch niet verder hier uitwerk, zijnde van geen belang voor dit opstel.

(1) In die te Amsterdam en te Utreoht werd dit huwelijk niet gevonden.

Is bovengenoemde *Bernt van Till* werkelijk een broeder van ***Jan van Till***, dan zou ook deze laatste vermoedelijk uit Brummen of Arnhem komen, doch aldaar werd voorshands niets over deze *van Till's* gevonden.

Wel komt veel later de adellijke tak van *Till*, door het in 1714 gesloten huwelijk met eene *van der Heil van de Wildbaan*, te Brummen en wel komt daar in het begin der 1700 een niet-adellijke familie van *Till* (oorspronkelijk *ten Till*) uit Zelhem voor, dit geeft echter niets voor de afstamming van *Jan* en *Bernt van Till Hermanszonen*, die omstreeks 1615 geboren moeten zijn.

Toch heeft bij nadere beschouwing het gevondene zijn waarde. Immers wanneer men de geslachtslijst der Cleefsche van *Till's* bestudeert, vindt men daarin een tak, waarin juist de voornamen *Herman* en *Bernt* voorkomen. Men vindt daarin toch, en zulks bewezen door de beleeningen met een borchleen te Cleve, dat een *Herman van Till* in 1659 beleend wordt met dit leen en na zijn kinderloos overlijden in 1575 zijn ***broeder*** *Bernt* van *Till*; deze is dood in 1587; zijn vrouw is onbekend, doch een zijner zoons is *Conrad van Till*, die in 1587 en nog in 1633 met het borchleen te Cleve beleend wordt [1]). Van dezen tak is daarna niets meer bekend, maar de vraag is gewettigd of *Herman van Till, de* vader van onzen lateren predikant *Jan van Till*, en welke *Herman* omstreeks 1585 geboren moet zijn, ook niet een zoon is van den hierboven genoemden *Bernt van Till*, die 1575 en 1587 vermeld wordt. Letten wij nu nog op het door hen gevoerde wapen en op de overlevering in de familie van *Salomon van Till*, dat zij uit Cleefsland stamden en tengevolge der godsdienstoorlogen **naar Oost** *Friesland* waren uitgeweken, dan is het in verband met die voornamen Nerman en *Bernt* [2]) niet uitgesloten, dat zij op de beschreven wijze aan het Cleefsche geslacht zijn aan te hechten.

Gemakshalve stel ik nog het nevenstaande stamtafeltje op, waarin deze Cleefsche *van Till's* en de onderwerpelijke familie van Professor *Salomon van Till* voorkomen en merk daarbij nog op dat die van *Till's* te Cleve niet onder de adellijke personen vermeld worden, doch wel onder de burgers dier stad. Voor de aanhechting zou misschien een onderzoek in Oost Friesland van belang zijn.

Uit nevenstaande tabel ziet men, dat Professor *Salomon van Till* nog *een* jongere broeder *Jan van Till* had. Deze, die ook in zijn testament van 1712 wordt vermeld, werd 29 Aug. 1677 aan de Academie te Harderwijk als student ingeschreven: *Johannes van Till, Langedicensis, med.*

Hij was geboren te Broek op Langendijk 12 Nov. 1652, toen zijn vader daar predikant was; 21 Oct. 1677 promoveerde hij te Harderwijk in de medicijnen en vestigde zich eerst als geneesheer te Amsterdam en te Alkmaar, doch omstreeks 1687 als zoodanig te Delft. Aldaar werd hij in 1691 diaken en was hij van 1696-1717 meester van de Camer van Charitate. In het album dier kamer komt hij voor als Mr. ***Johan Johanszn.*** van *Til* met zijn wapen, zijnde de pijl vergezeld van de 2 ringen.

Hij huwde eerst met *Alida van Buren*, bij wie één zoon ***Johannes van Till***, gedoopt te Alkmaar 15 Juli 1683, er

[1]) Dit borchleen was een huis te Cleve, dat later de graven van Bylandt in leen hadden en het laatst door een graaf van Limburg Stirum werd gekocht.

[2]) Reeds in 1380 komt een Bernt van Till voor als richter te Borken.

Everhard van ***Till Willemszn.***
koopt ***1450*** het borchleen te Cleve
is dood 1469
X
Evertje N.
sticht, met haar 2 zoons het altaar
van St. Antonius te Cleve 1500

Willem van Till beleend met het borchleen 1470 vermeld 1482, 1483, 1500, 1514 † 1517 * * *	*Herman* van ***Till*** burger van Cleve vermeld 1499, 1500 **X** ***Geertruid Berck*** dr. van Conrad, secretaris van den Hertog van Cleve
Conrad van Till beleend met het borchleen als leenvolger van zijn oom, 15 17, opnieuw 1523, 1542 † 1559 X **N. N.**	***Lambert van Till*** koopt een huis te Cleve 1528, burgemeester aldaar 1537 leeft nog 1576 X 1°. Wendelina van Arnhem dr. van Jan, burgemeester van Gennep hieruit een 1676 uitgestorven tak te Cleve en Gennep.
Herman van Till beleend met het borchleen 1559 † kinderloos 1575 * * *	***Bernt van Till*** beleend met het borchleen te Cleve in 1575 † 1587 X N. N.
Conrad ***van Till*** beleend met het borchleen 1587, nog vermeld 1612 en 1633, verder niets meer omtrent hem bekend.	***Herman van Till*** geb. ± 1585 de vader van den predikant Jan van Till en c. q. van Bernt van Till te Utrecht X **N. N.**
Ds. ***Jan van Till*** geb. ± 1615 kuiper en brandewijnbrander te Weesp, ouderling aldaar proponent 1649, predikant van Zuid-Scharwoude en Rroek op Langendijk, † aldaar Aug. 1678 X Barbara le Brand	***Bernt van Till*** geb. Brummen † Utrecht 12.3.1666 X Utrecht 18.4.1648 ***Petronella van der Maet*** † Utrecht 25.7.1696
Prof. ***Salomon van Till*** 1643-1713 Zie over hen dit opstel.	Dr. ***Jan van Till*** 1652-1724
Herman van Till 1649-1693	***Hendrik van Till*** 1652—1726 Uit hen het geslacht van ***Till*** te Utrecht.

begraven 29 Jan. 1684. Of er meer kinderen uit dit huwelijk waren, is mij niet bekend.

Hij hertrouwde te Vlaardingen 28 Maart 1694 (ondertr. te Delft 13 Maart t. v.) met *Catharina Paspoort*. De inteekenacte te Delft luidt:

13 *Maart 1694. Docter Johan van Thilt (sic.) weduwnaar alhier, en Catharina Pasport, j. cl. tot Vlaerdingh; attestatie gegeven Vlaerdingh 28 Maert 1694.*

Zij was geboren 26 Febr. 1655 als dochter van Mr. *Arend Paspoort* en *Hillegonda Reael*.

Dr. Johan *van Till* en zijn 2° vrouw liggen begraven te Delft onder een zerk waarop :

Dr. Johan van Til overleden 29 November 1724 in *den ouderdom van 72jaren en 17 dagen en deszelfs* huysvrouw Catharina *Paspoort, overleden den 8 Augustus 1730 in den ouderdom van 75 jaren, 5 maanden en 13* dagen.

De zerk is versierd met de wapens van *Till* en *Paspoort.* Blijkens het grafregister te Delft werd zij er 11 Aug. 1730 begraven.

Uit dit 2e huwelijk sproot — voor zoover mij bekend — slechts één dochter *Hillegonda Machtilda van Till*, geb. te Delft 6 Nov. 1696, er begr. 6 Juni 1764 en er gehuwd 2 Oct. 1726 met *Guiljam van Bleijswijck*, geb. Delft 21 Oct. 1701, er overleden 20 Nov. 1766, 40 raad (1733), schepen (1741—45), burgemeester (1752), alles van Delft, bewindhebber O.I. C. (1753), gecommitteerde raad (1758), *zoon* van *Abraham van Bleijswijck* en diens 2e vrouw *Qeertruid van Lamswaerde.*

Of *Professor* Salomon *van Till* meer broeders en zusters heeft gehad, bleef mij onbekend, zoodat thans nog slechts rest de kinderen te vermelden uit de beide huweliiken van den Professor.

Uit "dat met *Maria van Tetrode* sproten:

1. *Nicolaes van Till*, geb. te Huisduinen omstreeks 1668, vertrok 20 Oct. 1686 met attestatie van Dordrecht als student naar Leiden, overleed reeds zeer kort daarop, en werd 12 Nov. *1686* te Dordrecht begraven.
2. *Barbara van Till*, geb. te Huisduinen circa 1670, ondertrouwde te Dordrecht 12 April 1693 met *Jeronymus Jacob van Thulden*, schout van Raamsdonk. Van dit echtpaar is mij verder niets bekend.
3. *Maria van Till*, geb. te Huisduinen circa 1675, begraven te Dordrecht in de Augustijnerkerk 24 Mei 1746, ondertrouwt aldaar 1'7 Juni 1703 met Ds. *Benjamin van Hees,* geboren te Wesel Oct. 1671, aldaar overleden 2 Nov. 1756, studeerde te Leiden! predikant te Burgh op Schouwen van 27 Januari 1703 tot 4 Juni 1743, daarna emeritus. Dit huwelijk was kinderloos.

   Uit het huwelijk met *Agatha Catharina Molenschot* sproot :
4. Mr. *Jan Rochus van Till*, gedoopt te Dordrecht 8 Maart 1698, student te Leiden 17 Sept. 1712 [1]), advocaat te 's-Gravenhage, pensionaris en hoofdofficier van Purmerend, agent der Staten in Portugal (1735), agent der Staten-Generaal bij de Neder-Rijnsche en Westphaalsche Kreis te Keulen, aldaar overleden in October 1755, begraven te 's Gravenhage 1 November 1755 in het graf der familie *Molenschot.*

Het grafboek der Nieuwe Kerk aldaar leert: graf n° 21. 23 Juli 1738 overgeboekt ten name van *Jan Rochus* van *Til,* resident wegens den Staat te Lissabon, wegens successie van zijn moeder van *Molenschot.*

4 Maart 1748 Vrouwe *Adriana de Zwart,* huisvrouw van den resident *Jan Rochus van Till.*

1 November 1755 De heer en meester *Jan Rochus van Till*, minister van den Staat bij de Neder-Rijnsche en Westphaalsche Kreis te Keulen, gebracht van Keulen ; nalatende een zoon.

Uit het vorenstaande zien wij, met wie hij gehuwd was.

In het trouwregister te Overschie lezen wij : 31 *Maart 1721 sijn alhier in den heiligen staet bevestigd de Heer en Mr. Jan Rochus van Til, j.m. met juffrouw Adriana de Zwart, j.d. beide op attestatie van Leiden.*

Adriana de Zwart, die bij haar overlijden in 1748 49 jaar oud was, was dochter van. . . en was geboren....

Mr. *Jan Rochus van Till* testeerde te Keulen 16 Mei 1764, dit testament werd aldaar geopend 31 Oct. 1765.

Uit bovengenoemd huwelijk sproten slechts 2 kinderen:

1. *Agatha Catharina* van *Till*, geb. circa 1724, overleden voor 1754, huwde te Scheveningen 29 Dec. 1748 (ondertr. den Haag 15 Dec. t. v.) met *Simon Gerardus Brou,* garde du corps van den Prins van Oranje. Verder onbekend.
2. Mr. *Salomon van Till*, tweemaal ingeschreven als student te Leiden 20 Juli 1751 en 10 Sept. 1756. De eerste inschrijving vermeldt : Ulissipona-Lusitanus, 20 jaar, de tweede : Purmerende-Hollandum, 23 jaar, zoodat het onzeker is of hij in 1731 of 1733 te Lissabon of te Purmerend geboren werd.

Hij vertrok naar Oost-Indië als onderkoopman en werd 11 April 1768 benoemd tot 2e administrateur der Westzijdsche pakhuizen te Batavia, als zoodanig overleed hij daar 13 Sept. 1762. Hij was te Leiden 19 Dec. 1766 gehuwd met Anna *Maria* van *Alphen,* geb. aldaar 12 Dec. 1728, overleden te Batavia 9 Sept. 1762, dochter van *Daniel van Alphen* en Sara *Broedelet.* Over hun boedel schijnt nog jaren later veel te doen te zijn geweest [1]).

Zijn huwelijk was kinderloos, zoodat — tenzij uit het huwelijk *van Thulden-van Till* kinderen waren gesproten — er geen nakomelingschap van den beroemden Professor na 1762 meer in leven was.

Wellicht is het om verwarring te voorkomen, niet ondienstig hier te vermelden, dat tijdens het leven van Professor *Salomon* en zijn broeder *Dr. Jan van Till*, er nog een familie in den burgerstand van dezen naam te den Haag woonde. Deze kwam met *Carel van Till* en zijn broeder *Huijbert van Till*, uit Sprangh (in de Langstraat) circa 1685 te den Haag, was vermoedelijk Katholiek, en komt soms ook voor als *van der Till.*

De afstamming van het geslacht van Brakell,

door Jhr. Mr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

Vergelijken wij hetgeen de redactie van Nederland's Adelsboek in 1906 aangaande de afstamming van het geslacht Van Brake11 mededeelde met hare opgaven in jaargang 1912, dan blijkt, dat zij vijf generatiën als onbewezen heeft teruggenomen en dat de zesde, die in 1912 dus als eerste optreedt, niet geheel ongewijzigd is gebleven.

Werd in 1906 in het „hoofdje" gesteld: „De geregelde stamreeks vangt aan met *Gijsbrecht van Brakel*, die volgens het Hollandsche Leenregister met 16 morgen land te Brake1 werd beleend. Hij † vóór 1319, toen zijn zoon *Steeskinus* met dit leen werd beleend", — in

[1]) Dus op 14-jarigen leeftijd; het Album Studiosorum vermeldt verkeerdelijk: Lugduno Batavus, 16 (jaar).

[1]) Zie o. o. notaris H. v. Waalswijk te Leiden, dl. n° 81 van 1677. Wie waren zijn erfgenamen blijkens deze stukken ?

1912 kwam daarvoor in de plaats: „De geregelde stamreeks vangt aan met *Johan van Brakel*, die in 1440 gerichtsman van Nederbetuwe was. De genealogie zijner voorouders staat niet vast, al kan de oud-adellijke afstamming derzelven niet betwijfeld worden."

Eenerzijds moeten wij de redactie loven, dat zij in dit geval den moreelen moed heeft gehad zichzelve op zoo krachtdadige wijze te herzien. Anderzijds echter zouden wij haar voor de toekomst tot grootere voorzichtigheid willen aanmanen, wegens den in 1912 toegevoegden zin: „De genealogie zijner voorouders staat niet vast, al kan de oud-adellijke afstamming derzelven niet betwijfeld worden". Zij zegt hier, dat de hoogere generatiën niet bewezen zijn, en voegt daaraan toe, dat echter de oud-adellijke afstamming van die onbewezen voorouders niet voor betwijfeling vatbaar is. Dit laatste is voorwaar eene zeer zonderlinge uitspraak. Het is blijkbaar bedoeld als eene soort consolatieprijs voor het geslacht Van Brakell, hetwelk vijf generatiën moest prijsgeven, maar *voor* de huidige Brakell's is deze vermelding van oud-adellijke afkomst hunner onbewezen voorouders, hoe apodictisch ook gesteld, een doode musch. Wij zouden dien zin dus verder gevoegelijk buiten beschouwing kunnen laten, ware het niet, dat het te dezer plaatse gemaakt gebruik der woorden „oud-adellijke afstamming" het gewenscht doet voorkomen, daarbij nog even stil te staan. In den regel wordt die qualificeering gebezigd, wanneer wij een onderscheid willen maken tusschen de geslachten, die tot den huidigen adel, d. w. z. den adel van het Koninkrijk der Nederlanden behooren. Daarin toch zijn naast afstammelingen van oude riddermatige geslachten zoowel personen opgenomen, die brieven van adeldom aan hen of aan een hunner voorouders verleend, konden overleggen, als allerlei andere elementen van on-edelen bloede. Alleen in het eerste geval plegen wij te spreken van ‚oud-adellijke afstamming", hetgeen dan volkomen begrijpelijk is, maar niet wanneer het, zooals hier, personen geldt, die zelf in de vroege middeleeuwen hebben geleefd.

De leden nu van het tot den huidigen adel behoorende geslacht Van Brake11 kunnen wijzen op tal van bewezen voorouders, die vóór 1795 zijn beschreven geweest onder de Ridderschap van Nijmegen. Het is dus aan geen twijfel onderhevig, dat zij behooren tot een oud-adellijk geslacht, en ware daarop in 1912 in het hoofdje gewezen, dan zou daartegen niets zijn in te brengen [1]) en deze vermelding hun niet onverschillig zijn geweest.

Als bewezen stamouders geeft Nederland's Adelsboek 1912 op:

„*Johan van Brakell* te Lienden, gerichtsman van Nederbetuwe 1440, geërfde te Lienden in 1466, tr. 2° *Johanna van Bloemestein*".

Dit huwelijk kan onmogelijk juist zijn. Wel is eene *Johanna van Bloemenstein* met eenen *Johan van Brakell* getrouwd geweest, maar die *Johanna* (de laatste wettige van Bloemenstein), was reeds dood in 1406 en haar man heer *Johan van Brakell*, ridder, overleed omstreeks

[1]) Alleen eoude kunnen ***worden*** opgemerkt, dat eene dergelijke mededeeling in het hoofdje overtollig is, aangezien in de stamreeks het zitting hebben in de Ridderschap steeds wordt vermeld.

1.418 [1]), zoodat geen van deze beiden hier in aanmerking kan komen.

In 1906 gaf Nederland's Adelsboek deze generatie aldus op:

„*Johan van Brakel* te Lienden, geërfde aldaar in 1406, gerichtsman van Nederbetuwe. tr. *N. N. van Beynhem*."

Het jaartal 1406 kan bezwaarlijk juist zijn en is naar alle waarschijnlijkheid eene drukfout voor 1466, maar wat *Johan's* huwelijk betreft, was de redactie hier op een beter spoor en is het te betreuren, dat zij in 1912 heeft gemeend *N. N.* van *Beynhem* te moeten verbeteren in 2° *Johanna van Bloemestein*. Slaan wij namelijk het Geldersche leenregister op, dan zien wij, [2]) dat in 1440 *Fie van Beynhem Jansdochter, huysvrou Johans van Brakel*, de Elsweert in de Marsch onder Lienden in leen hield en uit de latere beleeningen volgt, dat wij in dit echtpaar inderdaad de gezochte stamouders van het huidige geslacht hebben teruggevonden. *Fie* (Sophie) *van Beynhem* moet in of kort vóór 1452 zijn overleden, toen dit leen door (haren zoon) *Johan van Brake2 Johanssoon* werd verheven, „beheltlick sijnen vader die lijftucht ende sijner suster *Adriana* int susterhuys tot Rienen (t. w. het St. Agnes-klooster te Rhenen) 10 r. g. sjaers haer levenlanck". Wanneer *Johan van Brakel*, de vader, is gestorven, is nog niet bekend, zoodat ook niet met zekerheid is uit te maken, of het de vader of de zoon is, die als *Jan van Braeckel* te Leede op de lijst der Geldersche Ridderschap van omstreeks 1460 voorkomt [3]); vermoedelijk zullen zij wel beiden achtereenvolgens beschreven zijn geweest.

[1]) Zie Reg. op de Leenaktenboeken van Gelre en Zutphen. Kwartier van Nijmegen bla. 614 en 656.

[2]) T. a.p. blz. 385.

[3]) Kroniek Hist. *Gen.* Utr. 1875, blz. 383.

De Surinaamsche Planter en Pruisische Graaf Stephanus Laurentius Neale,

door Mr. R. BIJLSMA.

Uit de litteratuur over den aanvang der Surinaamsche koffiecultuur is de naam bekend van den planter *Stephanus Laurentius Neale*. De Surinaamsche overlevering dienaangaande is bewaard in de door Gouverneur Nepveu gestelde Annotatiën op Herlein's Beschrijving van Suriname; deze deelt mede, dat de heer S. L. Neale, naderhand Graaf van Neale, door op listige wijze koffieplantjes van den tuinier Hansbaoh af te troonen, een der eerste koffieplanters in Suriname was geworden en in korte jaren met den koffiehandel en aanplant een groot fortuin had bijeengegaard [1]). Het door Nepven gememoreerde feit, dat Neale de eerste is geweest, die in Suriname den aanplant van koffie op groote schaal heeft ondernomen, kan blijven gelden ook wanneer men nagaat hetgeen over den aanvang der Surinaamsohe koffiecultuur uit de brieven van den Gouverneur aan Directeuren der Societeit blijkt. Deze brieven, die indertijd door P. A. Leupe over dit onderwerp zijn onderzocht, lichten ons in, dat in het jaar 1718 de eerste proeve van Surinaamsche koffie, gecultiveerd door *Ni-*

[1]) Een incompleet afschrift van Nepveu's Annotatiën wordt bewaard op het Alg. Rijksarchief in de verzameling verspreide W.Indische stukken onder nummer 428.

colaes van Sandick, ontvanger der Societeit van Suriname te Paramaribo, aan Directeuren der Societeit kon worden aangeboden, en dat in het jaar 1720 een hoeveelheid van 50 pond koffie, gekweekt op de plantage der weduwe *Amsinck,* door van Sandick werd toegezonden aan de eigenares, die zich in patria bevond [2]).

Nu schijnt het aannemelijk, dat er tusschen Van Sandick, de weduwe Amsinck en Neale samenwerking zal hebben bestaan, daar wij in dit drietal, zooals uit de volgende toelichting blijken kan, eene moeder met schoonzoon en zoon voor ons hebben.

Anna Verboom weduwe *Paul Amsinck* was in eerste huwelijk getrouwd geweest met *John Neale.* Deze Neale was eigenaar van een plantage aan de Boven-Commewijne in Suriname [3]). Uit hun huwelijk werden geboren een zoon *Stephanus Laurentius Neale* (in 1688) en eene dochter *Anna Henriette* [4]). *Na* den dood van John Neale hertrouwde zijne weduwe in 1693 met den planter *Paul Amsinck,* later Raad van Politie in Suriname [5]). Amsinck en zijne huisvrouw lieten zich in 1706 uit de kerk van Commewijne overschrijven naar die van Paramaribo (waaronder de Suriname-rivier ressorteerde) en zij hebben zich dus waarschijnlijk destijds gevestigd op de plantage La Rencontre, die Amsinck aan deze rivier bezat.

In het jaar 1710 werden *Stephanus Laurentius Neale* en zijne zuster als lidmaat der kerk van Paramaribo ingeschreven. Daar zulks geschiedde met attestatie van 's-Gravenhage, moeten zij; blijkbaar voor hunne educatie, eenigen tijd in Holland hebben doorgebracht. Nog in hetzelfde jaar, waarin *Anna Henriette Neale* naar Suriname was teruggekeerd, werd zij de huisvrouw van *Nicolaes van Sandick* ontvanger der Societeit van Suriname [6]).

Na den dood van *Paul Amsinck* die in 1714 kwam te overlijden, hebben ongetwijfeld *Neale* en *Van Sandick* hunne moeder in de leiding van het plantage bedrijf en de handelszaken bijgestaan. Het duurde 1726 voor *Neale* in het huwelijk trad; zijne moeder had toen reeds de kolonie verlaten. Als jongman geboortig van Commewijne en woonachtig aan de Suriname-rivier huwde hij in dat jaar met *Lucretia Althusius,* weduwe van den planter *Hendrick de Nys* en zuster van den Raad-fiscaal in Suriname, *Samuel Althusius* [7]).

In 1726 kreeg *Neale* zitting als Raad van Politie in Suriname. Slechts enkele jaren zou hij deze waardigheid bekleeden, daar *Neale* in 1728 met zijne tweede vrouw de kolonie verliet om zich in Holland te vestigen [8]). Deze tweede vrouw was Maria *Jacoba Grommee,* de weduwe van Neale's schoonbroeder, den Raad-fiscaal *Althusius* [9]).

Neale ging wonen in Amsterdam, van waar zijne vrouw geboortig was en waar ook zijne moeder was gevestigd. In deze stad zal hij met den handel in koffie en de andere producten zijner plantages, suiker, cacao, katoen, verder hebben gearbeid aan het bijeenbrengen van het groote fortuin, waarvan Gouverneur Nepveu melding maakt. De plantages, die *Neale* destijds bezat, vinden wij aangegeven op de kaart van Suriname door de Lavaux, volgens welke o.a. op zijn naam staan: La Rencontre aan de Suriname-rivier, Nieuw-Levant en Nieuw-Mokka aan de Cottioa en Courtvlucht aan de Cottica (de vroegere eigendom van *Samuel Althusius,* die daar verpoozing zocht van zijn ambtswerk aan het Hof).

Later verhuisde *Neale* naar 's-Gravenhage. Hij kocht in deze stad het groote huis aan het Lange Voorhout, waar thans het Amerikaansche gezantschap is gevestigd [10]). Als administrateur zijner plantages trad sedert 1740 op de Gouverneur *Van de Schepper* en sedert 1743 diens opvolger Gouverneur *Mauricius* [11]).

De Surinaamsche plantagebezitter *Neale* werd in 1760 door den koning van Pruisen, Frederik 11, in den graven-stand verheven bij diploma van 6 Nov. 1760 [12]). Het is mij niet gebleken wat Frederik den Groote tot deze handeling mag hebben bewogen. Staat wellicht met de verheffing in verband de schuldbekentenis van 5000 gulden, door *Neale* in Juni 1749 gepasseerd ten behoeve van den vermaarden Leidsohen hoogleeraar in de Anatomie, *Bernhard Siegfried Albinus?* Deze schuld brief, waarbij 8 obligatiën van 1000 gulden op het Comptoir-Generaal van Holland in onderpand werden gegeven, staat geroyeerd onder dagteekening van 2 Juni 1750, toen *Neale,* blijkens eene andere akte in het protocol van zijn Haagschen Notaris Sijthoff, reeds in contact stond met de Duitsche waardigheidsbekleeders.

De nieuwe Graaf *Neale,* die bovendien tot koninklijk Pruisisch kamerheer werd benoemd, ging zich in Berlijn vestigen. Daar werd den kinderloozen *Neale* op 66-jarigen leeftijd uit zijn vierde huwelijk, in het jaar 1766 een mannelijke nakomeling geboren. Reeds met dezen zoon, die bij den doop 6 voornamen ontving en later als Pruisisch hofdignitaris leefde, zou het grafelijk huis Neale in de mannelijke lijn uitsterven [13]).

Ook in zijn nieuwe waardigheid te Berlijn verloor *Stephanus Laurentius* Neale zijn Surinaamsch plantage-bezit niet uit het oog; zijn belangen werden in de kolonie in dezen tijd behartigd, eerst door een bloedverwant, den geneesheer *William Neale,* en daarna door Gouverneur *van der Meer* [14]). Graaf *Neale* overleed in 1762 tijdens een bezoek, dat hij aan Den Haag bracht.

Het Rotterdamsche geslacht van Eck,

door W. M. C. Regt.

Deze familie voert thans volgens cachetafdruk: in blauw een gouden stralende zon, vergezeld van drie liggende zilveren wassenaars. Helmteeken : een wassenaar uit het schild. Schildhouders: twee aanziende leeuwen.

---

[2]) Bijdr. tot de T. L. en V. kunde van Nederl. Indië, nieuwe reeks 8ste deel (1864), p. 234.

[3]) Zie: Brieven uit, Suriname aan Dir. Soc. Suriname 1685 fol. 197,237.

[4]) Het geboortejaar wordt vermeld in het Taschenbuch der gräfl. Häuser 1863, waarin een genealogie Neale voorkomt.

[5]) [6]) [7]) Kerkelijk Trouwboek Suriname.

[8]) Vergelijk procuratie van 13 Maart 1726 en testament van 9 Juni 1728 in Oud-notarieel Archief van Suriname.

[9]) Kerkelijk Trouwboek 7 Dec. 1727.

[10]) Mededeeling mij verstrekt op het Haagsche Gemeente-archief.

[11]) Procuratiën van notaris Sythoff te 's Gravenhage van 12 Oct. 1740 en 23 Oct. 1743, geregistreerd ter secretarie van Suriname (oud-notarieel archief van Suriname nº 712 fol. 153 nº 714 fol. 96).

[12]) [13]) Taschenbuch der gräfl. Häuser 1863.

[14]) Zie de akten van volmacht geregistreerd ter secretarie van Suriname, in Oud-notarieel Archief nummer 716 fol. 19, 65, 495, 870. Inventarissen zijner plantages komen voor in Oud-notarieel Archief nummer 201. (Boedel-Inventarissen 1757).

Dit wapen kwam ook voor op een eerepoort, in 1886 te Oudshoorn opgericht bij gelegenheid van den intocht van den nieuwen burgemeester, den Heer *J. W. C. Bloem* en zijn echtgenoote *C. M. A. van Eck.*

I. *Isaac van Eck*, geb. te Rotterdam den ? overl. aldaar vóór 1738. Huwt in de Herv. kerk te Rotterdam 22 Aug. 1706 met *Geertruida van* Santen, weduwe van *Peter Lansberge.* Zij werd in de R. C. kerk aan de Slijkvaart te Rotterdam gedoopt 9 Febr. 1680, als dochter *van Quirinus* en van *Jacomyntje Ritsert*, — en hertrouwde 8 Oct. 1738 met *Jacob Jacobsz. van Belle.* Bij haar tweeden man had zij :

1. *Johannes van Eck*, volgt II.
2. *Jacob* van *Eck*, gedoopt te Rotterdam 11 Juli 1714 (get.: *Abraham van der Best.)* Overl. aldaar 1 Oct. en op het Zuiderkerkhof begraven 3 Oct. 1715.

II. *Johannes* of *Jan van Eck* (in de doopacte stond eerst *Isaäc,* maar dit is doorgehaald), gedoopt te Rotterdam 6 Dec. 1707. Hij werd in 1733 ambtenaar ter Secretarie van Rotterdam, in hetzelfde jaar administrateur van het vermogen der Weduwe Huybert van *Lockhorst,* geb. *Beatrix Vettekeuken,* grootmoeder van zijn vrouw. Op den 4 Mei 1737 werd hij majoor der Burgerij en was van 1737—1741 ambachtsheer van Baarland, Bakendorp, Cudelande en Stuyvesant. Bij testament van 8 Aug. 1737, verleden voor notaris *Schadee*, benoemen hij en zijn vrouw elkander tot erfgenaam; in dat testament is sprake van octrooibrieven, 14 Maart 1737 door de Staten v. Zeeland verleend. Met zijn zwager *Barent van Lockhorst was* hij eigenaar *van* de bierbrouwerij „de Drie Akkers", aangekocht 22 Dec. 1742 en verkocht 20 Mei 1789. *J. van Eck* overleed 20 Maart 1788 en werd 25 Mrt. d. a. v. in de St. Laurenskerk begraven.

Hij huwde te Rotterdam 14 April 1734 met *Catharina van Lockhorst,* gedoopt te Rotterdam in de Remonstr. kerk 1 April 1716, overl. te R. 16 Mei 1765 en 22 Mei in het graf van haar man begraven (Deze grafkelder behoorde vroeger aan eene Juffr. *Rees).* Zij *was* de dochter van *Huybert van Lockhorst* (wiens ouders hiervóór) en van *Catherine Rees.*

Hunne kinderen waren :

1. *Geertruida van Eek,* gedoopt te Rott. Rem. kerk 6 Febr. 1735, in het ouderlijk graf begraven 3 Sept. 1797.
2. *Huybert van Eck*, ged. *als* voren 18 Sept. 1736 (get. *Catherine Rees* en *Huybert van Lockhorst).* Jong overleden.
3. *Huybert van Eek,* gedoopt als voren 25 Nov. 1737, begr. in het ouderlijk graf 8 Aug. 1810.
4. *Catherine van Eck,* geb. 3 Mei 1739, gedoopt als voren 6 Mei; overleden te R. 2 Mei 1796, begr. als voren 6 Mei d. a. v. Zij huwde te R. 9 Januari 1763 met *Adriaan van der Hoop* (wedr. van *Maria Verburgh)* geb. te R. 23 Febr. 1734, er overl. 27 Oct. 1799, zoon van *Jan* en van *Johanna Sleght.*
5. *Beatrix Johanna v. Eck*, gedoopt a. v. 18 Sept. 1740, begr. te Rotterdam 9 Sept. 1801.

6. *Jan van Eck*, ged. als voren 12 Sept. 1742, begr. 29 Mei 1794.
7. *Barent v. Eck*, ged. als voren 12 April 1744, jong overleden.
8. *Barent v. Eck*, volgt III.

III. *Barent van Eck*, geboren te Rotterdam, ged. Rem. kerk 12 April 1745. Was eigenaar van een buitenplaats aan den Beukelsdijk onder Delfshaven. Overleden te ? den ?
Huwt in de Remonstr. kerk te Rotterdam 20 Aug. 1783 met *Maria van Dam,* geb. te ? den ? overl. te ? den ? dochter van ?
Hunne kinderen waren :

1. *Maria v. Eck*, gedoopt. Rem. kerk te Rotterdam 28 Oct. 1783, overl. te ? den ?
2. *Jan van Eck*, gedoopt als voren 23 Dec. 1784, overl. te ? den ?
3. *Huybert v. Eck*, volgt IV.
4. *Dirk van Eck*, gedoopt als voren .... October 1787, overl. te ? den ?
6. *Barend v. Eck*, ged. als voren 16 Oct. 1789. Hij is gehuwd geweest en heeft kinderen nagelaten, want in familiepapieren staat: „zijn tak is uitgestorven".
6. *Jacob van Lockhorst van Eck*, ged. als voren 25 Mrt. 1791 overl. te ? den ?

IV. *Huybert van Eck*, geb. te Rotterdam, gedoopt in de Rem. kerk 27 Juni 1786, overl. te ? den ?
Huwt in April 1812 te ? met *Wilhelmina Catherine Strang.* Geb. te ? den ? overl. te ? den ? dochter van ?
Hunne kinderen waren :

1. doodgeb. kind, Kerstnacht 1812.
2. *Marie v. Eck.*
3. *Huybert v. Eck.*
4. *Govert v. Eck.*
5. *Barent Jan van Eek,* volgt V.
6. *Anna van Eck.*
7. *Johanna van Eck*, geb. te ? den ? overleden te ? den ? huwt 24 Juni 1852 te ? *Jan van der Hoop,* geb. te Rotterdam 27 Januari 1823 overl. te ? den ? *zoon* van *Adriaan,* koopman te R. en van *Maria Rochussen.*
8. ***Jan van Eck***, geb. te Rotterdam of Delfshaven 15 November 1824 [1]). Notaris onder Schoonderloo. Overl. te ? den ?
Huwt te Rotterdam 15 Nov. 1864 met *Antoinette Louise (du Ry) van Peest Holle,* geb. te Dordrecht 14 Sept. 1829, overl. te ? den ? dochter van *Isaäc v. B. H.* en van *Adelaïde Charlotte Sophie du Ry.*
Hieruit één dochter:
Wilhelmina Charlotta van Eek, geb. te Schoonderloo 9 Oct. 1855. Zij overleed ongehuwd te's Gravenhage den ?
9. *Dirk van Eck.*
10. *Catherine Maria Anna* van *Eck*, geb. te Rotterdam of te Delfshaven 20 Januari 1827. overl. te ? den ?

[1]) Volgens Alg. Ned. Fam. bl. I N°. 5 kol. 3a werd hij 21 Maart 1820 geboren.

Huwt te ? den ? *Pieter Plemp,* geb. te Rotterdam 18 Febr. 1827, overl. te ? den ? zoon van *Michiel* en *van Elisabeth Cornelia Snellen.*

11. *Herman van hek.*
12. *Jacob Lodewijk van Eck.*
13. *Wilhelmina Catherine van Eek, geb.?* Overleden ? Huwt te ?
Jan van Tollenhoven, geb. 2 April 1834, zoon van *Mr. Pieter en* van *Josine de Vos.*

V. *Barent Jan van Eck,* geb. te Delfshaven 20 Oct. 1818, koopman, overl. te 's-Gravenhage 17 April 1889 op de Prinsegracht wonende.
Huwt 1° te Soerabaya 11 Nov. 1848 *Jkvr. Caroline Cathérine Frédéripue Louise de Charon de Saint Germain,* geb. te 's Hertogenbosch 28 Jan. 1829, overl. te Soerabaya 30 Aug. 1864, dochter van *Jhr. Edouard en van Catherine Margarethe Elisabeth Appold.*
Huwt 2° te Soerabaya 6 Sept. 1856 met *Louise Henriëtte Caroline van Barthold,* geb. te Semarang 20 Januari 1826, overl. te 'Gravenhage, Balistraat, 14 April 1915, dochter van *N.* v. *Barthold* en van N. *Meyer.*
Uit het eerste huwelijk:

1. *Wilhelmina Catherine v. Eck,* geb. te Soerabaya 29 Nov. 1849, overleden te 's-Gravenhage 11 Maart 1918. Huwt te Arnhem 8 Oct. 1868 met *Bernard Gerrit Willem Wolter Carel* baron *van Hoëvell,* geb. te Batavia 9 Jan 1845, controleur 2e kl. B. B. Padangsohe bovenlanden. Overl. te Padang Pandjang 19 Juni 1875 zoon van *Dr. Wolter Robert bn. v. H. en* van *Abrahamina Johanna Trip.*
2. *Ernestine v. Eck,* jong overleden.
3. *Joseph Govert van Eck,* volgt VI.
4. *Edouard van Eck,* jong overleden.
5. *Caroline Catherine Frederipue Louise v. Eck,* geb. te Soerabaya 13 Juni 1854. Huwt **Pieter** *Johan Bosch,* geb. te 's-Gravenhage. (Dit huwelijk werd door echtscheiding ontbonden).

Uit het tweede huwelijk:

6. *Anna van Eck, jong* overleden.
7. *Dorothea Elisabeth van Eck,* geb. te Soerabaya 14 Juli 1859.
Huwt 1° te 's-Gravenhage 5 Sept. 1878 met *Johannes* Jacobus *Blanckenhagen,* geb. te Batavia 16 Januari 1861, industriëel, overl. te Arnhem 26 Febr. 1895, zoon van *Johannes Jacobus* en van *Porothea Elisabeth Sébo.*
Huwt 2° te Oudshoorn 17 Nov. 1900 *Jhr. Mr. Adriaan Théodore Prins van Westdorpe.* (Ned. Adelsbnek 1916).
8. *Catherine Maria Anna van Eck,* geb. te Soerabaya 7 Juni 1861. Huwt te 'sGravenhage 12 Mei 1886 met Jacobus *Willem Cornelis Bloem,* geb. te Amsterdam 12 Dec. 1857. Benoemd tot burgemeester en secretaris te Oudshoorn 5 Maart 1886. Verkreeg eervol ontslag 1 Januari 1903. Woonde daarna ambteloos te 's-Gravenhage en te Amersfoort en werd 1 Jan. 1915 burgemeester van Stad-Hardenberg. Zoon van *Jacobus Cornelis,* minister van Financiën, en van diens 1e echtg. *Catherina Petroneila Susanna Hugenholtz.*

9. *Henri van Eck,* jong overleden.

VI. *Joseph Govert van Eck,* geb. te Yoerabaya 21 Maart 1852. Huwt te Velp 15 Mei 1885 met: *Johanna Maria Boot,* geb. 4 Mei 1862 te ? dochter van *Justus Boot,* overl. te Velp 13 April 1902, oud 71 jaar en van *Gijsberta Wilhelmina de Wit* overl. te Velp 17 December 1897, oud 64 jaar.
Hunne kinderen zijn:

1. *Gijsberta Wilhelmina van Eck,* geb. te Velp 28 Febr. 1886; huwt te ? 18 Juli 1912 met *Mr. Emile François Enger,* geb te Arnhem 28 Nov. 1876, Subst. Off. van Justitie te 's Hertogenbosch, zoon van *Gerhard Frederik* en van *Charlotte Meyer 1 immerman Thijssen.*
2. *Bernard Jan van Eck,* geb. 5 Juli 1892; woont te Hilversum.
3. *Willem Carel van Eck,* geb. 2 Maart 1895; woont als voren.

N. B. Aanvullingen en verbeteringen op bovenstaande genealogie worden met belangstelling tegemoet gezien.

Geslacht Voet,

door C. J. Polviet.

In het Algemeen Nederlandsch Familieblad IV bl. 242 werd door mij in 1887 eene genealogie geplaatst van het oorspronkelijk Vlaamsche geslacht *Voet,* voerende in blauw drie natuurlijke voetzolen (2 en 1), met een hartschild geblokt van 6 maal 7 ruiten rood en zilver, zijnde dit laatste het wapen der heerlijkheid *Vormizeele.* Die genealogie was ontleend aan de familiepapieren van mijn sedert overleden neef Dr. C. *ten Bosch Az.*

Eenige jaren later verscheen in Vorsterman van Oyen's Stam- en Wapenboek III bl. 287 eene genealogie van datzelfde geslacht.

Beide genealogiëen stemden vrijwel overeen tot op Jean *(Johan) Voet,* zoon van *Jacques (Jacobus)* en van *Catharina Weijmersch.*

Volgens eerstgenoemde genealogie huwde deze *Jean* (aldaar vermeld onder VIIIbis) met *Jacomina Moens* (overl. 24 Augustus 1679) en had hij bij haar een zoon Jan *Voet,* geboren te Antwerpen 24 Augustus 1629, die zich in Overijssel vestigde, schout van Dalfsen werd en aldaar omstreeks 1654 huwde met Sophia *Bentinck,* bij wie hij een talrijk nageslacht had, in het Familieblad vermeld.

Volgens het Stam- en Wapenboek daarentegen vestigde deze *Jean Voet,* geb. te Brugge in 1578, zich in Zeeland, alwaar hij tot 1619 verblijf hield, doch was hij toen verplicht door deelneming aan de godsdienststwisten der Remonstranten en contra-Remonstranten de wijk te nemen naar Duitschland, alwaar hij zich in het graafschap Lippe-Detmold nederliet en het landgoed kocht, later genaamd Voetshof. Hij huwde 5 Maart 1599 met *Martine Crijnsse,* geb. te Brugge, bij wie hij 'wee zonen en drie dochters won, die mede naar Duitschland gingen. Zijne twee zonen *Johann Heinrich* en *Curd Voet,* hadden beiden bezittingen nabij Erder genaamd Henkhof en Curdhof."

Van Johann Heinrich Voet worden dan verder de nakomelingen vermeld, waartoe behoorde de latere Luitenant-Generaal *Johann Heinrich Poet,* die naar Nederland kwam in 1777.

Het geheele verhaal nu, hierboven uit het Stam- en Wapenboek aangehaald, is louter fantaisie, zooals uit een viertal aanhalingen uit de Kerkelijke registers zal blijken.

Blijkens het huwelijksregister der hervormde gemeente te *Middelburg*, trouwden aldaar :

5 Maart 1599 *Jan Voet,* w(eduwnaar) van Oudenburch, en *Maertijnke Crijnsse,* j.d. van Brugge.

10 April. 1613 Jan *Janse, j.g.* van Embden en *Martijntgen Crijntse* van Brugge, we(duwe) van Jan Voet. [1])

Blijkens het kerkelijk register der gemeente Varenholtz zijn *Johann Voet,* uit Erder en diens broeder *Cord Voet* eveneens uit Erder, overleden respectievelijk op 14 December 1698 en 18 October 1706, beiden op ongeveer 70 jarigen leeftijd. [2])

Deze werden dus geboren respectievelijk omtrent 1628 en 1636.

Aangezien *Martijntje Crijnsse* op 10 April 1613 als weduwe van *Jan Voet* hertrouwde, moet deze *Jan Voet* vóór dien datum zijn overleden, kan hij niet gemengd zijn geweest in twisten tusschen Remonstranten en Contra-Remonstranten, die toen nog niet uitgebroken waren, kan hij ook niet in 1619 naar Duitschland zijn uitgeweken, en kan hij onmogelijk de vader zijn geweest van de meer dan 15 en 23 jaren later geboren broeders *Johann (Heinrich)* en *Cord Voet.*

Dat de in 1678 te *Brugge* geboren *Jean Voet* dezelfde persoon zoude zijn, als de weduwnaar *Jan Voet* van *Oudenburgh,* die 6 Maart 1699 te Middelburg met *Martijntje Crijnsse* trouwde, is niet waarschijnlijk. Deze zal bij zijn tweede huwelijk wel ouder dan 21 jaren zijn geweest.

In elk geval is door het bovenstaande bewezen dat de in het Stam- en Wapenboek beweerde afstamming van die Duitsche *Voeten* uit het Vlaamsche geslacht *Voet van Vormizeele,* geheel uit de lucht is gegrepen.

Toen dan ook de heer *Herman Theodorus Voet* (182 1—1908), vermoedelijk afgaande op die beweerde afstamming, in diens adres van 21 October 1890 aan den Koning — waarin hij verzoekt zich voortaan met al zijne wettige nakomelingen te mogen noemen en schrijven *Voet van Vormizeele* — verklaarde, dat hij behoorde tot de familie *Voet van Vormizeele,* welke zich gedurende meerdere eeuwen aldus heeft genoemd en geschreven, was die verklaring geheel ongegrond en onjuist.

Desalniettemin is hem bij Koninklijk Besluit van 24 December 1891, nº 41, het gevraagde toegestaan. Aangezien diens jongste zoon ongehuwd, en de oudste zoon zonder mannelijke nakomelingen overleed, zou de naam *Voet van Vormizeele* weder verdwijnen.

Blijkens de Nederlandsche Staatscourant van 26 Januari 1906 hebben toen *Cornelia Anna* en *Anna Emilie* Marie *Voet,* wonende te Utrecht en *Johan Hendrik Goswin Voet,* wonende te Friedrichshagen bij Latendorf (Mecklenburg-Schwerin) eveneens toestemming

[1]) Opgave dato 5 Dec. 1886 van ambtenaar ter Secretarie van den Burgerlijken Stand te Middelburg G. ter Meulen.

[2]) Opgave dato 14 Mei 1887 van den Pastoor te Varenholtz Thorbeoke.

gevraagd om zich te noemen *Voet van Vormizeele* [1]).

Of de toestemming aan deze kinderen van mr. *Johan Hendrik Jacob Voet* (1833—1871), broeder van bovengenoemden *Herman Theodorus Voet,* is verleend, is mij niet bekend, doch zulks is wèl waarschijnlijk.

Zooals boven reeds is vermeld, werd in het Stamen Wapenboek het huwelijk van *Jean Voet* — den zoon van *Jacques* en *Catharina Weijmersch* — met *Jacomina Moens* (overl. 24 Augustus 1679), de daaruit gesproten zoon *Jan Voet* [2]) Schout van Dalfsen, en de daaruit verder gesproten nakomelingschap, weggelaten.

Dat de vader van den Dalfsenschen Schout, inderdaad een zoon was van *Jacques Voet en Catharina Weijmersch* zooals in de familiepapieren is aangegeven, vond ik bevestigd in twee handschriften voorhanden en in de Koninklijke Bibliotheek te Brussel, het eerste getiteld „Recueil généalogique et héraldique composé „(vers 1788) par E. A. Hellin, Chan : et Ecol : de la „Cathédrale de St Bavon à Gand et Notaire apostoli„que Tome V pg. 383-387 (nº 750 vaa het. fonds Goethals)" het tweede herkomstig van het Ministerie van Buitenlandsche Zaken van België (opgelegd in portefeuille 1046 van het fonds Goethals).

In geen van beiden wordt het huwelijk van *Jean Voet* met *Jacomina Moens* vermeld, en wordt hij gezegd ongehuwd te Antwerpen te zijn overleden, nalatende een bastaardzoon, die zich in Overijssel vestigde.

In een schrijven van wijlen den heer P. *J. Th. Voet* van 12 April 1889 aan den heer *Vorsterman van Oyen* komt echter het volgende voor:

„Ik ben in het bezit gekomen van de copie huwe„lijksacte van *Jan Voet* en *Jacomina Moens,* wier zoon „*Jan* op den perkamenten stamboom als *bâtard* ver„meld staat.

„Dit huwelijk had *niet* kerkelijk plaats (cum dispen„satione carnis), van daar waarschijnlijk het door de „Kerk als een niet *echt* gesloten band werd beschouwd. „Daar deze Jan Voet Scholte van Dalfsen was en twaalf „kinderen had, zoo is 't mogelijk een er van na(ar) „ Duitschland is gegaan, alzoo niet in overeenstemming „met het familie relaas" [3]).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Een niet beschreven huwelijkspenning.

In het bezit der familie *Scholten van Aschat* bevindt zich een zilveren huwelijkspenning dateerend uit 1736.

Aan den eenen kant een altaar, waarvan de voorkant bedekt is door een opgenomen mantel met opschrift :

Jan Agges Scholten
en Petronella Hogenberg.

[1]) Zie Wapenheraut X bl. 144.
„ Genealogische en Heraldische bladen 1 bl. 32.

[2]) Zie v. Doorninck Geslachtk. Aanteekeningen bl. 114.

[3]) Dit „familierelaas" opgemaakt te Arnhem 4 September 1853 door G. Voet, C. W. Voet en A. J. Voet, zoons van wijlen den Luitenant-Generaal Johann Heinrioh Voe-, bevat wél de overlevering, dat zekere Johan Hendrik Voet, herkomstig uit een dorp bij Goes, die hevig remonstrantsch gezind was, in Augustus 1619 naar Duisburg was uitgeweken, en hun stamvader was geworden, maar in dat relaas wordt met geen woord melding gemaakt, dat die Johan Hendrik Voet in eenig familieverband zou hebben gestaan tot het Vlaamsohe geslacht Voet van Vormiseele.

en er onder in den voet: *getrout. ct. XX Dec. MDCCXI.* Boven het altaar zijn de wapens *Scholten* en *Hogenberg* aangebracht.

Scholten gevierendeeld 1 dorre tak, 2 3 ossenkoppen 3 een zak, 4 een kreeft. Hartschild *blank*.

Helmteeken uitkomende arm met zwaard, tusschen vlucht.

Hogenberg een kraaiende haan, de vleugels omhoog op een terras. Helmteeken, de haan tusschen 2 olifantstrompen.

Aan den anderen kant:

Bovenaan een stralende zon achter een wolk waarboven *XXV.*

In den voet *'t zilveren feest geviert*
MDCCXXXVI.

In het midden een kade met muur links, waarop het monogram van den vervaardiger *F.G.* boven een S die om een *T* gekronkeld is en rechts een golvende zee met een naar links zeilende driemaster in de verte.

Op de kade, bestrooid met bloemen, staat rechts een man, evenals de andere figuren in romeinsche kleederdracht, bij een altaar, waarop een vuur brandt, dat door een links er voor zittende vrouw met een schaal in de hand begoten wordt. De man wordt gekroond met een lauwerkrans door een anderen achter hem staanden met den naam *Christiae(n)* op den rand van zijn toga, de vrouw door een jongen met *Piter* er op. Aan haar voet zit een kind met *Pitron* op den omslag van zijn toga. Op het altaar bevindt zich aan den voorkant in een ovaal een ooievaar STEENKAMP.

Hutschenruyter.

Voor verder onderzoek inzake de in Maandblad XXXVII bl. 352/6 vermelde genealogie *Hutschenruyterkan* wellicht dienen een verwijzing naar de in Thüringen als porceleinschilders en fabrikanten voorkomende familie *Hutschenreuter.* In het uit industrieel en geschiedkundig oogpunt waardevolle werk van Prof. Dr. Wilh. Stieda (te Leipzig): „Die Anfänge der Porzellanfabrikation auf den Thüringerwalde", verschijnen de Hutschenreuters te Wallendorf bij Saalfeld a. d. Saale.

De „Buntmaler" *Johan Heinrich H.* te Wallendorf, nog 1794 als draaier in de porceleinfabriek aldaar genoemd, stichtte een eigen „Porzellanmalerei" en had in 1798 vier schilders in dienst. Hij tr. *Chrisline Catherina Hammann* (geb. † 1740), dochter van den verdienstelijken pachter der Katzhütte („gräflich Schulenburgisches Hammerwerk") *Wolfgang H. Zur Katzhütte* (geb. 11.6.1713, † 10.10.1786) die de porceleinfabriek te Wallendorf stichtte, en *Sophia Magdalena Müller* († 29.11.1776).

Johann Christoph Hutschenreuter was van 1794—97 draaier in genoemde fabriek. *Georg Heinrich H.* had een zaak, waarin hij wit porcelein uit die fabriek liet decoreeren.

Friedrich Christian H. en zijn schoonzoon *Hermann Krieser* pachten in 1829 van de fam. Hammann voor 10 jaar tegen 2000 gld de tot dusver door Kommerzienrat *Ferdinand Friedrich Hamman* beheerde porceleinfabriek te Wallendorf. In 1833 werd deze voor 54.640 gld. aan *Christian Hutschenreuter, Friedrich Kämpfe* en *Gabriel Heubach* verkocht. De weduwe van eerstgenoemde deed echter haar aandeel in 1839 voor 32000 gld. van de hand.

Behalve dit geslacht bestaan nog andere van dien naam in Duitschland, die echter waarschijnlijk van den zelfden stam zijn. Bekend is de in een N.V. omgezette porceleinfabriek van C. *M. Hutschenrenther* te Hohenberg. Te Berlijn wonen *E. Hutschenreuter S.* W. 61 Waterlooufer 8 (technisch bureau) en *Otto H.* W. 30 M. Lutherstr. 13, musicus, directeur van het Schwantzersche Konservatorium.

H. F. MACCO.

West-Indische Geslachten. Voor belangstellenden hierin is het misschien van belang te wijzen op de vele gegevens, waarbij enkele vrij volledige M. S. genealogiëen, in de nagelaten verzameling aanteekeningen van wijlen den heer J. H. J. Hamelberg, thans in de Koninklijke Bibliotheek te 's-Gravenhage. De genealogie „Severijn" in 1914 in de „Wapenheraut" geplaatst, kan uit deze aanteekeningen zeer aangevuld worden, ook blijkt een lid dezer familie een geheel ander wapen gevoerd te hebben, dan het bij Rietstap beschrevene.

M. R. H. CALMEYER.

Wormer-Wernier.

In de jaargangen Wapenheraut 1898 en 1899, toevallig beide malen op p. 178, wordt vermeld *Anna Catharina van Zuylen* gehuwd met *Jan Frederik Wormer.* Uit de huwelijksinteekeningboeken te Amsterdam blijkt echter, dat *Anna Catharina van Zuylen* 23 Augustus 1771 ingeteekend is met *Jan Frederik Wernier,* agent van den keurvorst van Hannover (Elias 11908,909) en 6 September 1782 met *Nicolaas de Bas.*

A. B. VAN DER VIES.

VRAGEN EN ANTWOORDEN [1]).

Aardenburgsche regeeringsgeslachten. Kan een der leden mij gegevens verstrekken omtrent de geslachten *Vermere, Boott, de Hasert, Boelaert,* die in de vroedschap van Aardenburg zaten, en over hun allianties de *Puydt, Zonnevijlle* en *Boidin?* Hetgeen de heer B. v. T. P. in „Kerken van Zeeland" vermeldt is bekend.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Bake-Spieringh (XXVII, 20; XXXVII, 423). Blijkens het protocol van notaris van Koetsveld te Delft compareert 6 Dec. 1796 *Catharina Johanna' Bake,* weduwe Mr. *Jacob Ouerschie, als* voor $\frac{1}{3}$ gedeelte in $\frac{1}{5}$ portie erfgename van wijlen *Adriana Johanna Bake,* douairière van *Petrus Albertus van der Parra,* in leven Gouverneur-Generaal van Ned. Indië.

Eerstgenoemde weduwe was een dochter van *Adriaan Bake* en *Petronella Christina Spieringh,* laatstgenoemde weduwe was een dochter van *David Johan Bake* en *Ida Dudde.* Welke was de verwantschap tusschen deze beide *Bake's,* die blijkens de mededeelingen in n° 12 van 1919 blijkbaar uit Hulst afkomstig waren; Wie waren hun ouders? W. W. v. R.

Bruijn (de) (XXXVII, 463). Het geslacht de *Bruijn* is geen Bredasoh regeeringsgeslacht, zooals vrager opgeeft. Het feit dat *één* lid dier familie tienman (lid

[1]) Als gevolg van de ongesteldheid van den redacteurmoetenook ditmaal verscheidene vragen en antwoorden tot een volgend nummer blijven overstaan. v. d. H.

van den raad der tienmannen) van Breda was, stempelt een geslacht nog niet tot regeeringsgeslacht. Bovendien komt deze familie niet uit Breda, doch uit Dordrecht in Rotterdam.

Sander de Bruijn, geboren te Dordrecht, begr. te Rotterdam 3 Juni 1724, huwde te Rotterdam 27 April 1681 met *Anna van IJsselvelt (van Eysselvelt, van Iselvelt)*, ged. te Rotterdam 3 Maart 1661, begr. aldaar 22 Juni 1726, dochter van *Claes Janszn. van Iselvelt* (uit Utrecht) en van *Maria Jansdr.*

Uit *Sander's* huwelijk vele kinderen (zie kerkel. registers van Rotterdam) o. a. *Jacob de Bruijn*, gedoopt te Rotterdam 1 Jan. 1702, overl. te Breda in 1778 (wanneer?) en in eerste huwelijk gehuwd met *Maria Vertholen.* (zie antwoord *Vertholen).* Gaarne vernam ik de voorouders van *Sander de Bruijn* te Dordrecht en zijn doopdatum aldaar. W. W. v. R.

Campbell (XSXVII, 423). Uit fragmenten, vermoedelijk getrokken uit' de doop- en trouwregisters van de Schotsche regimenten in de Nederlanden aanwezig ten Gemeente- Archieve te Rotterdam, releveer ik de volgende acta op den naam Campbell:

Zutphen, 1774, June the 8th The which day *Alexander Campbel,* Adjudant of the 1st Battallion and his wife *Jennet Mac Gregor,* had a Daughter baptized called *Margaret,* witnesses Lieutennnt Douglas and Lieutenant Adjudant Gordon, of the 2d Battallion.

Zutphen, 1776, John son of *George Campbell,* soldier and *Henrica Eyndendijk* his spouse was born *(niet ingevuld)* and baptized *(niet ingevuld)* Testes Dr. Joh Storer and Mr Ewen Cameron both from .... Regf. [1])

Zutphen, 1776, September, the 3d, *George*, sou of adjudant *Alexr. Campbell* and Jane *Campbell,* his spouse, was boru Septr. 3d and baptised the 5th of the same. Testes Lieutenant George Gordon and Adam Hay.

Zutphen, 1775, *George Campbell,* soldier in Lt Colls Gordons Company and Hendrica *Eyndendijk a* joung woman from Bathem *(Bathmen* ?) in the province of Overijse1 being regularly proclamed in the Dutch Church at Zutphen and likewise in the Regimental congrepation and having produced an Attestation of 1st proclamation in the Dutch Church dated December first 1775 and signed by the Revd Mr. Wildrik one of the Min'" of Zutphen were married in presence of Dr. John Storer and Mr. Alexr. Stewart Surgeons of the Hon. John Stuarts Regt. M. G. W.

Clevesteyn (van). Gevraagd het wapen en verdere bijzonderheden betreffende het geslacht van Clevesteyn. *Annetje Pietersd. van Clevesteyn*, geb. te Zwammerdam omstr. 1660, huwde te Leiden (Pieterskerk) 3 Mei 1682 (ondertr. aldaar 18 April d. a. v.) met *Daniël Lambertsz.* van *Roon*, *zoon* van *Lambert Jacobsz. van Roon* en *Annetje Isaijas.*

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM. Gzn.

Commersteyn (XXXVII, 424). Onder vriendelijke dankzegging aan den heer v. d. Feen de Lille voor zijn uitsluitsel in de onderhavige questie, kan ik hem mededeelen, dat het bewuste wapen Commersteyn in Oldehove is, zooals Rietstap het in zijn Armorial général in de tweede plaats vermeldt. W. G. FEITH.

[1]) Aangezien deze inschrijving tussohen eene van 21 Juni en eene van 4 Ang. van genoemd jaar voorkomt, heeft geboorte en doop dus hoogstwaarschijnlijk tusschen die twee data plaats gehad.

Commersteyn (XXXVII, **382, 424).** In de kerk te Koudekerk hangt een rouwbord, ter herinnering aan *Alida van Schellingwouw.* Ik vermeldde dat bord reeds in Navorscher 1903 bladz. 429. Op uitnoodiging van de Prov. Z.-Holl. Archeol. Commissie is dat bord onder mijn toezicht en volgens mijn aanwijzingen in 1913 hersteld. Het was toen echter noodig dat ik mij op de hoogte stelde van de kwartieren zoowel van *Ripperda* zelf, als van zijn vrouw. De uitkomst daarvan deel ik in bijgaanden kwartierstaat mede, die ongetwijfeld nog wel kan worden aangevuld.

Het rouwbord nu, in zeer fraaien Louis XIV stijl bewerkt, is van groote afmetingen (3.36 × 2.10 M.). Het heeft in het hoofd: MDCCXVII, en in den voet: Nata XVIII Decembris MDCLXXXV, Obiit XXIX Maii. Op een fluweelen achtergrond is het wapen aangebracht, gedekt door een kroon en vastgehouden door twee gouden griffioenen, geplaatst op een gouden console.

Ovaal schild, gedeeld.

A. Gevierendeeld, 1 *Ripperda*, II *Deest,* III *Heerma*, IV *Heerma.* Over alles heen een hartschild: *Jensuma.*

B. Gevierendeeld, I *Schellingwouw,* II *Commersteyn*, III *Backer*, IV *Reael.* Over alles heen een hartschild : *Poelgeest.*

Ripperda: In zwart op een galoppeerend paard een ridder, met opgeheven zwaard, alles van goud.

Van Deed: In zilver drie blauwe koeken of besanten, elk beladen met een gouden kruisje dat den rand niet raakt.

Heerma: Gevierendeeld. 1 en 4 in goud drie zwarte schelpen, 2 in blauw drie zilveren ruiten, 3 in blauw een schuinrechts geplaatst eikenblad in het hoofd vergezeld van 2 eikels, alles van goud.

Jensuma: In rood ? een lelie, in het hoofd vergezeld van twee zesp. sterren, alles van zilver.

Schellingwouw: Gevierendeeld, 1 en 4 in blauw een stappend zilveren lam, 2 en 3 in zilver een zwarte schapenschaar.

Commersteyn: Doorsneden. A in zilver een op zijn rug liggenden rooden salamander, dragend op zijn buik een vierkant blauw bakje, gevuld met roode vlammen. B gedeeld, 1 in goud drie blauwe leliën, 2 in blauw een achtp. gouden ster.

Backer: In rood een zilveren linkerschuinbalk, overdekt door een zilveren schildhoofd, waarin een halve roode leeuw, opkomende uit de deellijn, met een gouden bal tusschen de voorpooten.

Reael: In blauw drie botte zilveren pijlen, de vierkante koppen omhoog en geplaatst 2 en 1.

Poelgeest: In blauw een gouden dwarsbalk, vergezeld van drie zilveren adelaars, twee boven en een onder den balk.

Alida van *Schellingwouw,* die den burcht Groot-Poelgeest te Koudekerk bewoonde, en daar 29 Mei 1717 overleed, is niet te K. begraven, maar volgens het oude impostregister ter secretarie van K. naar Oldehove vervoerd. Zie over den genoemden burcht: „Leidsch Jaarboekje", 1907 bladz. 93-112. W. M. C. REGT.

Kwartierstaat Ripperda.

Wigbold **Ripperda,** van Winsum, zoon van *Luyrdt,* ritmeester, en van *Ida Lewe,*

huwt

Ave Isabella van** Herema* **(Heerma),** van Holwierde, geb. 25 Dec. 1615, dochter van ***Ludolf en van ***Bele Sickinge.***

Jan **Willem** van ***Deest,*** Heer van Englumburg en Jensema geb. 10 Mei 1624, overleden 11 Febr. 1681, begr. te Oldehove

huwt

Anna Maria van *Herema* **(Heerma),** overl. *23* Sept. 1670, begr. te Oldehove.

Walich Schellingwouw

huwt

Margaretha Backer, dochter van Gijsbert.

Dr. *Joannes* ***Commersteyn,*** gedoopt te Amsterdam O. K. 10 Mrt. 1622, med. doct. te Amsterdam. Overl. 1681 zoon van *Jan Jansz.* ***C.*** en van *Aefje Gijsbertsdr.* huwt, 2° te Amsterdam 10 Maart 1654 ***Alida** Reael,* gedoopt te Amsterdam N. K. 4 Juli 1617, begr. N. Zijdskapel 11 Nov. 1678, dochter van *Reynier Johz.* ***R. en*** van ***Maria** Fransdr.* ***Oetgens.***

Ludolph Luyrdt Ripperda, van Winsum, Kapitein in 1672. Kolonel 1 Maart 1703. Brigadier van een regiment infanterie ter repartitie van Stad en Lande 1 706. Overleden als Commandant van de citadel te Namen 17 April 1721, oud zijnde 73 jaar. Huwt 1°

Maria ***Isabella van Deest, voor*** 1704 overleden.

Nicolaas Schellingwouw, geb. 1645, overleden 1686

huwt in Februari 1683 te Amsterdam met ***Maria*** *Commersteyn,* geb. in 1661, overleden in Augustus 1716, na hertrouwd te zijn met Mr. Gerard Schatter.

Johan Willem *Ripperda,* geb. te Oldebove 7 Maart, 1682. Zie over hem de meeste biogr. woordenboeken. Overl. te Tetuan 17 October 173T.

Huwt 1° te Amsterdam 3 Juli 1704.

Alida ***van*** *Schellingwouw,* geb. te Amsterdam 18 Dec. 1685, overl. te Koudekerk 29 Mei 1717.

Ludolph ***Luyrdt Ripperda,*** Heer van Englumburg, Jensema, Poelgeest en Koudekerk. Overleden 22 October 1739.

Hanzewapen (XXXVII, **425).** Bij ontstentenis van een centraal gezag heeft de Hanzebond nooit een wapen gevoerd, zelfs geen zegel gehad. Bij gemeenschappelijke besluiten zegelden de vertegenwoordigde steden ieder met haar eigen zegel of wel werd het zegel gebruikt der stad, waar de bijeenkomst plaats vond.

Het wapen van de Hansische Geschichtsverein in 1872 aangenomen, is ontleend aan het „Signum civitatum maritimarum", een stempel door den bond der Wendische steden bij het begin van den tweeden oorlog met Waldemar IV, koning van Denemarken gebruikt voor de pondtolkwijtingen hunner voogden in Schonen (1370). Dit wapen o.a. afgebeeld op den omslag der Hansische Geschichtsblätter is (behalve het omschrift) een dubbele arend van zilver in een veld van blauw (althans blijkens de arceering van genoemd vignetje).

De vlag, horizontaal wit en rood, die men vaak als Hanze vlag aangeduid ziet, is die der stad Liibeck, het hoofd van den Wendischen stedenbond, die ook in de Hanzebond de voornaamste rol speelde.

Doc. Bur.

Hardus (XXXVII, 425). Dirk *Hardus, j.* m. van Grave ondertrouwde te Nijmegen 1 Mei 1'701 met *Catharina Josselet, j.* d. van Nijmegen; proclamatie te Grave en attestatie naar Ridderkerk 15 Mei d. a. v.

Hieruit: *Maria Hardus,* ged. Nijmegen 31 Juli 1701, ***Gerrit*** *Hardus,* ged. Nijmegen 4 Mei 1704, en *Jenneken* ***Hardus,*** ged. Nijmegen 6 Aug. 1705.

Een ***Jan Jacob Hardus*** werd gedoopt te Nijmegen 10 Febr. 1741. W. W. v. R.

Hoevenaar. Wie waren de ouders van den predikant *Hubertus Hoevenaar,* geboren denkelijk te Raamsdonk, 1 Jan. 1700, predikant te Pijnakker sedert 1724 en emeritus aldaar 1765, overl. te Dordrecht 9 April 1766?

W. W. v. R.

Kappeijne van de Coppello-Gallé (XXXVIII, 31). Het wapen ***Roering*** kan vrager vinden in het Armorial Genera1 alwaar het beschreven staat als in zilver een gepl. gr. boom verg. rechts en links van een tegen den stam rustend klimmend r. hert" (evenals de naam een typisch Groningsch wapen dus).

Wij vonden dit wapen bevestigd in het protocol n°. 34 van notaris Isaac Valeton te Rotterdam, waar het voorkomt bij de handteekening van *Gijsbertus Martinus* ***Roering*** 9-5-1798 te Vlaardingen. Het veld echter is daar duidelijk als goud aangegeven.

Verder vonden wij nog (doch zonder wapen) *G. Roering,* 11-2-1805 Secretaris van het College van Regenten van het Oude Mannenhuis te 's Gravenhage. Doc.-Bur.

Karseboom. Rietstap's Armorial Général vermeldt i. v. *Karseboom* ***twee*** wapens, t. w.

K. (Amst. La Haye). d'Argent à un tronc d'arbre au naturel, terrassé de sin., poussant de sen. une branche fleurie.

K. (Amst. Dordrecht). Ec. aux 1 et 4 d'or à 2 membres d'aigle de sa. passés en saut. les serres en haut, aux 2 et 3 d'azur â un faucon d'argont chapesonné et grilleté de gu.

Kan iemand mij ook inlichting geven over het geslacht, dat het sub 11 genoemde wapen voert? Is er verwantschap tusschen de beide geslachten?

I. Th. Viehoff.

Lanckeren-Vosch van Roelinxweert (van). Genealogische gegevens gevraagd betreffende Hendrik van Lanckeren gehuwd met Sybilla Vosch (van Roelinxweert). Hun zoon mr. Laurens van Lanckeren, burgemeester en schepen te Utrecht, werd gedoopt in de Nicolaaskerk te Utrecht 4 Oct. 1665 en was gehuwd 1° met Jacoba van Nellesteyn, 2° met Susanna de Ruever. In een M.S. genealogie van Nellesteyn wordt Hendrik van Lanckeren „de bekende Utrechtsche rechtsgeleerde" genoemd. Veeren.

Laverge (XXXVII, 385 en 426). Gedoopt te Rotterdam (Herv.) Sondach 11 Oct. 1637: *Clemmen,* zoon van ***Tomis*** *Lavarge* en van ***Lisbet*** *Glens.* Getuigen: *Jan* ***Sanderse,*** *Jan* ***Harredis, Berber*** *Wals* en ***Margriet Glens.***

Paulus La *Verge,* oud 49 jr. 14 Dec. 1787 begraven te Rotterdam, Waalsche Kerk, n° 19.

Hendrik Johannes La Verge, proponent 1806, beroepen te Abbenbroek (Voorne en Putten) 3 Oct. 1806, bevestigd 12 Januari 1806. Emeritus 30 Maart 1862. Overl. te Dordrecht. (Geschiedk. Herinneringen betrekkelijk de gem. Abbenbroek door ***J. Kuyper Hzn*** Briele, 1876, in-8°).

Wellicht behooren tot dit geslacht ook de ondergenoemden; bij de beide eersten zou de naam **dan ongeveer** op de klank af neergeschreven moeten zijn:

Anna Lavinge, van Amsterdam, † te Rotterdam, Spaense Kaeij, 6-11 Juni 1661.

Magdalena Ladeveze, geb. te Nerac in Vrankrijk, is poorteresse geëed te Rotterdam, 12 Febr. 1761 (Poorterb. 8, fol. 3).

M. du Verge bevorderd tot luitenant, te Batavia (Rott. Courant 3 Maart 1789, pag. 1, kol. 1).

Rotterdam. A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT.

Leene(n) (van). In jaargang XXXVI, kol. 42, wordt vermeld als eerste man van Hendrietta Cornelia van Wyck, die 1722 hertrouwde met mr. Henr. Mauritsz. Eyok, een mr. Jan van Leene.

Ned. Patr. 1° jg. bl. 142 noemt hem Jan van Leeuwen, vermoedelijk ten onrechte. Is deze Jan van Leene (wanneer dit de juiste naam is) wellicht een zoon (of kleinzoon) van Joan van Leenen, geb. 1643, raadextraordinaris van Ned. Indië, ambassadeur weg. de O.I. C. aan 't hof van Perzië te Ispahan, gehuwd 1° 1667 te Batavia met Judith Fabricius Meynertsdr. en 2° met Aletta Hinlopen, en uit wiens eerste huwelijk minstens 3 kinderen werden geboren? Zie Elins, vroedschap van Amsterdam.

Heeft men meer gegevens omtrent de dochter Antonia Jacoba (geb. 1716) en den zoon Zegert Coenraad van Leene (geb. 1718), die huwde met Wilhelmina Casius? Zijn er nakomelingen van dezen ?

Hoorn. W. VAN MAANEN.

Nispen (van). **Zon een** der leden mij ontbrekende data etc. willen meedeelen voor het volgende fragmentje :

Christiaan van Nispen (zn. v. ***Abraham* en *Jacomina Corenvriend)*** **geb. te** Vlissingen den .... 1663, † ald. 4. 4. 1696, tr. ald. (?) den .... ***Maria van Nispen***, geb. Vlissingen den ...., † ald. 16.6. 1706, dr. v. ***Jacob*** en Maria de ***Mil.*** Uit dit huwelijk:

Maria van Nispen, geb. Vlissingen den ...., † ald. 2. 3. 1722, tr. ald. den .... ***Bartholomeus Standaart,*** geb. te .... den ...., zoon van ***Bartholomeus*** en.. ..

Wie waren de ouders van ***Maria de Mil*** (tr. ***Jacob v. Nispen***) ?

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

O'Brenan-Tiedeman. *Jan O'Brenan* van Naas (Ierland) wedr. van ***Judith Tiedeman*** is 26 Januari 1726 te Amsterdam ingeteekend met ***Maria Elisabeth van der Graaff.*** Waar en wanneer had het eerste huwelijk plaats?

Amsterdam. A.B. VAN DER VIES.

Oudenaerde. **Zon** een der leden mij kunnen inlichten omtrent voorgeslacht en wapens van ***Marinus Oudenaerde* en *Magdalena van der Laan,*** uit wier huwelijk te R'dam werden geboren: 1° *Petronella*, 13 Juni 1717, tr. ald. 20 April 1740 ***Samuel Tak Azn.***, koopman te Vlissingen; 2° ***Willemina,*** 21 Febr. 1722, tr. Middelburg 3 Maart 1748 ***Samuel Tak Szn.***, koopman te Middelburg. Wellicht

was ***Marinus 0.*** een broeder van ***Ida*** (geb. R'dam 9.3.1685, tr. 1707 ***Samuel Tak Sr.***, vader van de voorgaande) en van ***Adriaan*** (geb. R'dam 17 Aug. 1688, koopman te Zierikzee, tr. ***Janneije Ysbrands)*** die kinderen waren van ***Adriaan Oudenaerde* en *Cornelia van der Linde.*** **Zeer waarschijnlijk** waren de Oudenaerde's doopsgezind.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Pol(l) (van de). Den 18en Februari 1844 werd te Alkmaar geboren ***Margaretha Flessenaar van de Pol.***

Beweerd wordt, dat bedoelde Margaretha verwant is aan het adellijke (patricische) geslacht van de Poll. Wie kan uitsluitsel geven?

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

Portretten (Onbekende). In de collectie Qoudstikker bevindt, zich een stel portretten door Corn. van der Voort van een echtpaar, waarvan ieder schilderij 2 wapens draagt.

Het mansportret aet. 33 ao. 1616 heeft (her.) rechts: van ro. met 3 zw. pijlen boven elkaar in de richting van een rechterschuinbalk, de punten omhoog; links: gedeeld, 1 van go. met een zw. roos, 2, opnieuw gedeeld, de l'un sur l'autre van zw. met een gouden ster (6) (en omgekeerde kleuren).

Het vrouwsportret heeft rechts: van go. met een ro. leeuw gedekt door een bl. barensteel (53); links: van ro. met 3 (2,1) go. ruiten en een ster (6) van hetzelfde.

Wie stellen deze portretten voor?

N. ***B.*** D.

Het wapen van den man is de combinatie van 2 op zich zelf staande wapens en wel 1°: 3 schuinsrechts geplaatste pijlen, en 2°: gedeeld 1 een roos, 2 weder gedeeld met een ster in **elke helft. Het wapen van de vrouw is eveneens de combinatie van 2 op zichzelf staande wapens en wel 1°: een leeuw met barensteel over den schouder, 2°: een ster van 3 ruiten. Dit nu zijn in dezelfde volgorde weergegeven de wapens** Pijll, Ruijsch, van Teijlingen en Speijart van Woerden, zij 't dat de kleuren (dooroverschildering?) eenigszins afwijken.

Om te besluiten, wie de personen op de portretten voorstellen, hebben wij houvast aan het wapen Ruijsch. Aldus toch werd dit wapen gevoerd door Mr. *Cornelis* ***Gerbrandss. Ruijsch 1637*** **schepen van Amsterdam (zie v. d. Brandeler, wapens van de Amsterdamsche Magistraten pag. 92).**

Slaan wij nu Elias „de Vroedschap van Amsterdam" op. dan lezen wij op pag. 119, dat Mr. *Cornelis Gerbrandsz.* trouwt met *Jonge Griete Hillebrantsdr. den Otter,* die ob. December 1676, waarbij *Jonge Griete Boelen Cornelisdr.* die trouwt met *Jan Claesz. Pijl.* En op pag. 19 vinden wij, dat **deze *Jan Claesz. Pijl* in 1669 schepen van Amsterdam is, te Haarlem in 1693 sterft en in of vóór 1654 met Jonge Griet is getrouwd.**

En in hetzelfde werk op pag. 166 vinden wij, dat ***Bartholomeus van Teijlingen*, geb. ± 1618, voor de eerste maal trouwt met *Maria Dircksdr. Speijaert.*** Uit dit huwelijk sproten 7 kinderen, die jammer genoeg niet door Elias vermeld worden.

Wat zien wij dus nu uit het voorgaande? Ongeveer ter zelfder tijd nl. omstreeks 1660 komen twee huwelijken tot stand, en wel 1° van Jan Claesz Pijl met eene dochter Ruijsch en 2° **van Bartholomens van**

Teijlingen met eene dochter Speijaert (van Woerden). De wapens op het mansportret nu zijn Pijl en Ruijsch verbonden, die op het vrouwenportret van Teijlingen en Speijaert (van Woerden) verbonden. Dit alles lijkt ons te toevallig om hieruit niet de conclusie te trekken, dat wij hier te doen hebben met een zoon uit het eerste huwelijkspaar en eene dochter uit het tweede paar, wanneer **de beide portretten althans een echtpaar voorstellen.**

Er is echter eene omstandigheid, die het vorenstaande twijfelachtig maakt, nl. de vermelding op het mansportret van Aetas 33 Ao. 1616. Hij moet derhalve geboren zijn 1583 en nu zegt Elias, op pag. 165, dat het jongste van de 14 kinderen van ***Bartholomeus van Teijlingen,*** verwekt bij zijn 1e vrouw ***Maria Dircksdr.*** *Speijaert* (7 stuks) en bij zijn 2e vrouw *Bartha* ***Verlaen*** (ook 7 stuks) nl. ***Augustijn*** reeds in 1587 trouwt. Later dan 1567 kan deze ***Augustijn dus*** welhaast niet geboren zijn. Hem gaan nu nog uit de moeder Verlaen 6 kinderen vooraf, men komt dan reeds op het jaar 1560 (behoudens het geval van tweelingen). De vrouw van ***Jan*** *Claesz.* Pijl zou dus ongeveer 1560 moeten geboren zijn, derhalve ongeveer 23 jaar ouder van leeftijd zijn dan haar man.

Wij herhalen het, dit geeft twijfel aan een en ander. Wellicht kan de genealogie van Teijlingen het raadsel oplossen.

Doc. Bu R.

Portret van een De Vos van Steenwijk (?), door Hans Holbein d. J. in het Kaiser Friedrich Museum te Berlijn (afb. cat. bl. 65 nr. 686 C.). Het wapen (in cat. als V. v. St. maar onvolledig beschreven) op den zegelring van den afgebeelde is gerechterschuinbalkt van ro. en zi., geboord van zwart beladen met go. ballen. Inschrift op den achtergrond Anno 1541, etatis suae 37. Wanneer het wapen dat van bovenstaand geslacht is, wie is dan de afgebeelde ?

N. ***B.*** D.

Portret van een Van Keppel (?), door Lüdger torn Ring d. Ae. in het Kaiser Friedrich Museum te Berlijn (afb. cat. bl. 32 nr. 700). Het wapen op den zegelring (in cat. als hoogstwaarschijnlijk van ***Van Keppel*** opgegeven) is van ro. met 3 zi. schelpen. Aan den onderkant van het schilderij: Natus. Anno M.CCCCC.X. De afgebeelde van middelbaren leeftijd houdt in de hand een brief met adres, dat bij betere bereikbaarheid en aan de hand van gelijktijdige andere adressen zeer zeker te ontcijferen zal zijn. Kan nu reeds gezegd worden, wien het voorstelt?

N. ***B.*** D.

Portret in het Kaiser Friedrich Museum te Berlijn (afb. cat. bl. 149 nr. 633). Het portret gemerkt (Anno) 1539 (aet.) 38 heeft de volgende wapens: (her. rechts) van groen met een go. (geelkoperen) ketel met hengsel; (her. links) van go. met een ro. gewelfde rechterschuinbalk (in cat. als ***Pan der Burch*** aangegeven). Wie is de afgebeelde, die tot vader of moeder blijkbaar een ***Van der Burch*** had?

N. ***B.*** D.

Prill (de) (XXXVII, 386, 427). Uit het Weeskamerarchief te Batavia en uit de Personalia der Ind. Regeering blijkt, dat ***Johannes de Prill,*** zoon van den Rotterdamschen koopman *Wouter* ***de Prill,*** opperkoopman der 0. 1. C. wordt in 1758 en gecommitteerde over

den inlander van 1756-1761; hij repatrieert 19 Juni 1761 en woont daarna te Rotterdam. Hij was gehuwd met ***Anna*** *Claudina* ***Heinsius,*** van wie hij in 1768 separeerde; zij repatrieert 21 Sept. 1759 en was dochter van Nicolaas ***Heinsius,*** te Culenborg, en van ***Charlotte de Pool.*** Hun huwelijk was kinderloos, doch *Johannes* ***de*** *Prill* adopteerde in 1761 ***Dirk Willem,*** een kind van den opperkoopman ***D.*** *W.* ***van der Brugghen.*** Zijn broeders en zuster waren *Jacob* ***de*** *Prill*, Anna ***de Pril1*** gehuwd met *Mattheus Blankenbijl* te Rotterdam, en ***Abraham de Prill.***

W. W. v. R.

Reede (van) (XXXVII, 386, 428) *Reinoud* ***Abraham v. R.,*** die wegens patriotsche gevoelens, na de revolutie van 1787, zijn militaire ambten quitteerde, was in de laatste jaren zijns levens krankzinnig, werd door de familie in een gesticht geplaatst en overleed 2 (of 20?) Maart 1829 op den huize „de Parkeler" (?) te Oosterbeek. Aldus een mededeeling, die ik indertijd verkreeg. Heeft er te 0. een huis van dien naam bestaan, dan is dit ongetwijfeld naar het goed te Twello vernoemd.

W. M. C. Regt.

Rijsevoort (van). Gevraagd eventueel wapen van het geslacht van Rijsevoort (Leiden en omstreken ongev. 1700).

's-Gravenhage. J. J. Vürtheim Gzn.

Schillewagt. Wie kan eventueel wapen verschaffen van Catharina Schillewagt (Schilwagtj, geb. te Blommersdijk omstr. 1736, ondertr. ambacht Cool (thans Rotterdam) 26 Augustus 1760 met Joan Westerwout.

's-Gravenhage. J. J. Vürtheim Gzn.

Suermondt, Surmont (XXXVII, 394 v. v.). *Evert Surmont* leeft Ao 1327 (Werken Histor. Genootscb. Nieuwe serie no 63, pag. 143; Reg. en Rek. v. h. Bisd. Utr.)

Joncker ***Willem*** *Suermont* (door den heer *Wijnaendts* ***v. R.*** genoemd, 401) wordt 10.6.1607 eigenaar van een huis Hoogstr. 2. Oostvierendeel Rotterdam. Dit wordt later verkocht door een gemachtigde (Procuratie te Veghel in de Meijerij, 23.6.1661 nots. Mat. Peeters (?)) van „Joncker *Walraven* ***van Erp*** × Juffrouwe *Adriana Geertruijt van* ***Dueren*** en van Joncker ***Elias Surmont,*** voor hemselven en noch als erffgen. van sijn broeder Joncker *Ralach* ***Suermont,*** tsamen erffgenoemen van Joncker *Willem Suermont*" (Gifteb. 13, fol. 847).

Rotterdam. A. Hoynck van Papendrecht.

Tricht (Van). Gevraagd worden gegevens van geneal.-herald.-biogr. aard over persoon en voorgeslacht van *Jan* van *Tricht*, ± ***1660*** te 's-Gravendeel.

Utrecht. H. W. van Tricht.

Vertholen (XXXVIII, 32). *Willem Vertholen Arijenszn.* te Rotterdam, huwt *Lijsbeth Matthijs.* Hieruit o.a. ***Gerrit Vertholen,*** ged. Rotterdam 30 Oct. 1660, begr. aldaar 10 Juli 1734, huwt te Delfshaven 5 Juli 1670 ***Aeghje*** *Schaep*, ged. aldaar 16 Aug. 1649, begr. Rotterdam 11 Maart 1730, dr. van *Lambert Schaep Arienszn.* en ***Elisabeth Tongenvelt.*** Uit dit huwelijk o.a. *Willem* ***Vertholen*** geb. Rotterdam 18 Juni 1673, er overl. 17 Maart 1727, trouwt Breda 8 Juni 1698 ***Maria van Schagen,*** van Breda. Hieruit Maria ***Vertholen*** in de vraag vermeld; zij huwde te Rotterdam 23 Juli 1724 met ***Jacob de Bruijn.***

Meerdere gegevens over den eerstgenoemden Vertholen zijn in de kerkelijke registers van Rotterdam verder na te slaan. Gegevens over *van Schagen* te Breda gevraagd. W. W. v. R.

Wapen gevraagd der families de *Leeuw* en *van Breda*, die in de 17de en 18de eeuw veel in Dordrecht voorkomen, Is een genealogie van deze families bekend? L.

Wapens gevraagd der volgende families : *Conradi* (ds. Petrus Johannes was ± 1800 predikant te ter Heyde); *van Genderen* (Jan was ± 1800 in Demerara, een naamgenoot ± 1836 in Bodegraven); *Quast* (West-Indië); *Ferguson* (West-Indië).

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Ons zijn 3 wapens Conradi (Conradij), 5 wapens van Genderen, 3 wapens Quast en 1 wapen Ferguson bekend, doch daar wij elk verbanci met de gegevens van den vrager missen, blijven zij hier achterwege. DOC.-BUR.

Wapens gevraagd. *Cuypers.*'s Hertogenbosch. Goyart C. Goyartszn. is dood 1568. Was gehuwd met 1°. Margaretha Gijsbertsdr. van Hees, en 2°. Sophia van Nulant.

Danckaerts. 's Hertogenbosch. Willem Danckaerts Hendrikszn. vermeld in 1570. † 1601.

Doyss van Beesde. Tiel. Dirk (Theodorius) D. v. B. is burgemeester van Tiel o. a. 1430. Zijn zoon Dirk Dirkszn. stierf daar 1464.

v. *Erckelinckhuysen.* Tiel. Goossen Hendrikszn. v. E. in 1602 vermeld.

v. *Groll.* Wijk bij Duurstede. Hendrik Janszn. v. G. met zijn afstammëlingen sedert 1506 voortdurend in de schepenregisters dier stad vermeld. Een andere Hendrik Jansen. wordt 1603 als burger van Hoorn vermeld.

v. *Houbraken.* 's Hertogenbosch. Jan Janszn. van Houbraken ± 1626.

v. *Outvorst.* 's Hertogenbosch. Rutger van Outvorst, zoon van Goyart Jansz. huwt 29 Nov. 1610.

Penningcx. 's Hertogenbosch. Cornelis Penninckx, zoon van Wouter Jansz huwt 26 Nov. 1614.

Schut. Tiel. Gerrit Gerritsz. S. en Gerrit Petersz. S. vermeld ± 1554. Dit geslacht komt reeds zeer vroeg te Tiel voor.

Smits. Schijndel Hendrik Smits Gijsbertsz uit Schijndel te 's Bosch vermeld o. a. in 1632, 1637.

v. Tetingen. Culemborg. Claes v. T. Lievenszn. vermeld tusschen 1660 en 1570

v. Tiell. Tiel. Ernst v. T. Dirksz. te Tiel en Culemborg vermeld tusschen 1650 en 1660. W.

Judocus Houbraken, 1658 apostolisch vicarius te 's-Hertogenbosch voert in goud 3 roode harten.

Doyss van Beesde. Tijd en plaats doen denken aan het bekende geslacht *Doys*, dat in zwart drie gouden bollen of penningen voerde.

Van *Cuyper(s)*, *van Groll*, *Schut*, *Smits* en van *Tiel(l)* meerdere wapens bekend. Doc.Bur.

Wapen op schilderijen van den Delftschen Vermeer. Op eenige schilderijen komt in het venster het volgend wapen voor : g e de el d, a. van zilver met een rooden dwarsbalk vergez. van (boven) 5, 4 en (beneden) 3, 2, 1 staande blokjes van hetzelfde; *b.* doorsneden 1. van van goud met drie omgewende eendjes (morlettes?);

2 van zilver „plein". Welk geslacht of echtpaar behoort dit wapen?

N. *B.* D.

Wapens (Onbekende). Op een perkament, waarschijnlijk afkomstig uit den boedel van mijnen grootvader *Mr. A. F. J. Romswinckel*, komt in kleuren het navolgende alliantiewapen voor met het jaartal 1634.

Man : doorsneden : a. in goud een springende roode hond met gouden halsband, b. in groen een gouden hek.

Vrouw : in goud 2 dooreengestrengelde groene doorntakken als dwarsbalk geplaatst.

Van wie kunnen deze wapens zijn.

's-Gravenhage. A. F. J. ROMSWINOKEL.

Het mannelijk wapen is van der Nolk, o. a. gevoerd door *Pieter van der Nolk*, 1741 Regent van het Rasphuis te Amsterdam, welke Pieter wel dezelfde zal zijn als die, welke Elias in zijn standaardwerk „de Vroedschap van Amsterdam" op pag. 1038vermeldt en waarvan deze zegt, dat hij is zijdereeder en fabrikant van gouden zilverdraad, geb. te Amsterdam 12-2-1706 als zoon van *Egbert* en *Sara van Breen.*

Hetzelfde wapen vonden wij op delakafdruk, waarmede *R. van der Nolk*, 11-7-1795 te 's Gravenhage wonende, zijn biljet van inschrijving op de (zoogcnaamde) vrijwillige geldnegotiatie van 1795 sluit. Deze R. van der Nolk zegt, dat zijne moeder de weduwe van den controleur *Thiebout* is.

In Navoracher 1894 pag. 389 vonden wij nog (doch zonder wapen) *Elisabeth van der Nolck*, de vrouw van *Rudolph Marcus ± 1730;* wellicht geeft dit eene aanwijzing voor de herkomst van het door vrager bedoelde stuk.

Het vrouwelijk wapen komt vrijwel overeen met een ons bekend wapen van den Berg (ook van den Bergen). Hierbij echter is het veld zilver en zijn de takken gebladerd, dus geen doorntakken. Zij zijn daarin echter evenals in het gezochte wapen dooreengestrengeld en als dwarsbalk geplaatst. Wij vonden met dit wapen *Kerstant van den Bergen*, 1411 baljuw van Schieland, *Vranck Claesz. van den Berg, 1476* Raad van Delft, *Mr. Michiel Claesz. van* den *Berg*, 1567 Burgemeester van 's Gravenhage. Doc.-Bur.

INHOUD 1020, N° 3.

Bestuursberichten. — Nog eens de Heerlijkheid en de Heerenvan Abbenbroek, door † G. B. Ch. van der Feen. — Professor Salomon van Till, zijn voor-en nageslacht, door W. Wijnaendts van Resandt. — De afstamming van het geslacht van Brakell, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland. — De Surinaamsche Planter en Pruisische Graaf Stephanus Laurentius Neale, door Mr. R. Bijlsma. — Het Rotterdamsche geslacht van Eok, door W. M. C. Regt. — Geslacht Voet, door C. J. Polvliet. — Korte mededeelingen: een niet beschreven huwelijkspenning; Hutsohenruyter; West-Indische Geslachten; Wormer-Wernier. — Vragen en antwoorden: Aardenburgsohe regeeringsgeslachten ; Bake-Spieringh ; de Bruyn; Campbell; van Clevesteyn; Commersteyn; Hanzewapen; Hardus; Hoevenaar; Kappeijne van de Coppello-Galle ; Karseboom ; van Lanckeren-Vosch van Roelinxweert; Laverge; van Leene(n); van Nispen; O'Brenan Tiedeman; Oudenaerde; van de Pol(l); Onbekende portretten; Portret van een de Vos van Steenwijk(?); Portret van een van Keppel(?); Portret te Berlijn; de Prill; van Reede; van Rijsevoort; Schillewagt; Suermondt van Trieht; Vertholen; Wapens gevraagd; Wapen op schilderijen van den Delftschen Vermeer; Onbekende wapens.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch - heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad **verschijnt** maandelijks en wordt alleen **aan** de Leden **van** het Genootschap **gezonden.** Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, **opmerkingen** in zake de verzending en aanvragen **om** exemplaren van vroeger **verschenen** Maandbladen gelieve men te richten tot den **redacteur,** Mr. TH. R. **VALCK LUCASSEN,** *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt flO.-. Leden te 'e-Gravenhage, die de **wekelijksche** portefeuille ontvangen, betalen hiervoor **eene** verhoogde contributie van *f* **15.—** per jaar.

Brieven, aanvragen ene. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. **THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP,** *Sweelinckstraat* **8,** *'s-Gravenhage,* **en** die betreffende de **Bibliotheek** en de **wekelijksche** portefeuille tot den bibliothecaris W. baron **SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG,** Jan *van Nassaustraat* **96,** *'s-Gravenhage.*

De Bibliotheek **van** het **Genootschap,** gevestigd *Heerengracht* 62 *(hoek Princessegracht), 's-Gravenhage, is* **voor** de Leden geopend **iederen** Maandag van 2-4 **uur.**

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 4/5. **XXXVIIIe** Jaargang. **April/Mei** 1920.

BESTUURSBERICHTEN.

Algemeene Vergadering

op Zaterdag 29 Mei des n.m. 3 uur in „Pulchri Studio", Lange Voorhout 16, 's-Gravenhage.

(*Eenige oproeping.*)

AGENDA:

1. Jaarverslag.
2. Verslag dar commissie voor het nazien der rekening.
3. Verkiezing van drie bestuursleden wegens periodieke attreding van de heeren J. D. Wagner, W. baron Snouckaert van Schauburg en Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop.
4. Wat verder ter tafel zal worden gebracht.

Zij die wenschen deel te nemen aan het gebruikelijke diner, worden verzocht zich **vóór 22 Mei** op te **geven** bij den secretaris Tijd en plaats van het diner zullen nader ter vergadering worden bekend gemaakt.

Redactie.

Voor het volgend nummer kunnen bijdragen en correspondentie weder worden gericht tot den Redacteur.

Excursie.

De Excursie zal worden gehouden naar de provincie Zeeland (eiland Walcheren) op Woensdag 9 Juni en Donderdag 10 Juni 1920.

Aankomst te Vlissingen op ***Woensdag 9 Juni*** des middags om 1.15.

Déjeuner om 1 $^3/_4$ uur in het Grand Hôtel des Bains.

Officieele ontvangst door Burgemeester en Wethouders van Vlissingen ten Stadhuize om 3$^1/_4$ uur.

Bezichtiging Stadhuis te Vlissingen.

Bezoek aan het Stedelijk Museum.

Historische wandeling door Vlissingen.

Om 7$^1/_2$ uur diner in het Grand Hôtel.

Donderdag 10 Juni.

Vertrek per electrische tram om 9.10 des morgens naar Middelburg.

Officieele ontvangst ten Stadhuize aldaar door Burgemeester en Secretaris.

Bezichtiging Stadhuis en bezoek aan de Markt.

Bezichtiging Abdij onder leiding van den heer Frederike.

Om 1 uur lunch in het hôtel „De Abdij".

Om 2.30 bezoek aan het Zeeuwsch Genootschap tot 4 uur; bezichtiging der collecties aldaar en der tentoonstelling van grafmonumenten uit Zeelandia Illustrata.

Om 4 uur vertrek per auto naar het Kasteel Westhoven, bezichtiging van dit kasteel.

Van het Kasteel Westhoven bij gunstig weer wandeling naar Domburg.

Bezoek aan het Badpaviljoen aldaar.

Om 7 uur diner in het Badhotel aldaar.

Om 10 uur per extra-stoomtram terug naar Vlissingen, alwaar weer overnacht wordt.

Voor deelneming aan deze excursie gelieve men zich **vóór** 25 **Mei** op te geven bij den derden ondergeteekende. Na dien datum is de gelegenheid tot deelname gesloten. Den deelnemers wordt een naderecirculaire toegezonden.

De Commissie :

W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG.
C. A. VAN WOELDEREN.
Jhr. W. ENGELEN VAN PIJLSWEERT,
Nassau-Dillenburgstraat 26, den Haag.

Maandelijksche bijeenkomsten.

De Maandelijksche bijeenkomsten, welke geregeld op den eersten Maandag van iedere maand des n.m. te 4$^1/_2$ uur plaats hebben, zullen tot nadere aankondiging weer gehouden worden in Hôtel Wittebrug te Scheveningen.

Tot lid is benoemd:-

J. F. VAN NIEUWKUYK . . . . . *Utrecht.*
Direoteur der direote Belastingen. Koningslaan 23.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de leden van het genootschap de heeren Joan Rahusen te Haarlem en P. J. B. Ruys de Perez te Bloemendaal.

Voorts wordt de aandacht er op gevestigd, dat inde onlangs verschenen ledenlijst abusievelijk nog de naam voorkomt van ons in 19 19 overleden correspondeerend lid A. graaf de Ghellinck d'Elseghem-Vaernewijck, Belgisch Senator en lid van den Conseil héraldique du Rogaume de Belgique, **van** wiens verscheiden het bestuur eerst later kennis kreeg.

Adreswijzigingen.

A. J. BICKER CAARTEN . . . . . *Baarn.*
Villa „Nimmerdor".

Dr. A. W. COSTER VAN VOORHOUT. *Utrecht.*
Stadhouderslaan 4.

A. H. DRYFHOUT VAN HOOFF ... *'s-Gravenhage.*
Bezuidenhout 215.

S. FONTEIN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Koningsplein 8.

A. W. J. MUYSKEN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Atjehstraat 114.

Mr. J. NOLEN . . . . . *Amsterdam.*
Prinsengracht 959.

Mr. L. B. J. VAN OPPEN . . . . *Maastricht.*
St. Pieterskade 23.

Mr. P. C. BLOYS VAN TRESLONG PRINS *Weitevredcn (Java)*
Kebon Sirih 66.

A. J. SERVAAS VAN ROOYEN . . . *Utrecht.*
van Wijckskade 24.

M. C. SIGAL JR . . . . . *Vlaardingen.*
Sehiedamschweg119.

E. L. VAN SWIETEN . . . . . *Soerabaya (Java).*
N. I. Handelsbank.

Mr. H. HAITZEMA VIËTOR . . . . *Steenwijkerwold.*
Huize de *Bult.*

Mr. C. J. DE VRIESE . . . . . *'s-Gravenhage.*
Theresiaetraat 2.

G. WENDELAAR W. GZN . . . . . *Bussum.*
Lindenlaan *10.*

Bibliotheek en Archief.

Wij ontvingen in dank voor de bibliotheek:

American and English genealogies in the Library of Congres. Preliminary Catalogue. Washington 1910. 8°. ***(van den heer W. J. J. C. Bijleveld.)***

P. B. Grandjean. Dansk Heraldik. Kopenhagen 1919. 8°. ***(van** den **schrijver.)***

Mededeelingen der familie-Vereeniging van *Hasselt.* N°. 1 en 2. ***(van het bestuur dier** Vereeniging.)*

Mr. R. Mees. Gedenkschrift v/d. firma ***R. Mees & Zoonen*** ter gelegenheid van haar 200 jarig bestaan 1720—1920. (niet in den Handel.) Rotterdam 1920. 4°.
(vnn ***den** schrijver.)*

Jhr. Mr. F. K. van Lennep. Het Majoraat Venckel van Loon. ***(van administrateuren van het Majoraat)***

J. van Riemsdijk. Het brandersbedrijf te Schiedam in de 17de en 18de eeuw. Schiedam z.j. 8°.
*(van den **heer G. C. Helbers te** Overschie)*

A. von Bülow. *Bülowsches* Familienbuch 1911-14. 2 deelen gr. 4°.
*(van **den** heer D.C. **von Bülow te Berlijn.)***

H. H. van Dam CHzn. Genealogie van het Geslacht *Wilkens.* 's-Gravenhage ***1920.*** 8°. *(van **den** schrijver.)*

G. A. Mülverstedt. Urkundenbuch zür Geschichte des Altadeligen Geslechts *von Oppen.* **2** deelen Magdeburg 1893-96. 8°.

Dez. Das Tagebuch Matthias von *Oppen.* Magdeburg 1894. 8°

Dez. Geschichte des Altadeligen Geslechts *von Oppen.* Magdeburg 1898. 8°.
(van ***den heer Mr. L. B. J. van** Oppen **te Maastricht.)***

Deutscher Wappenkalender 1920.
(van. ***den heer** D.G. **van Epen.)***

W.H. St. John Hope. Heraldry for craftsmen and designers. London 1913. 8°.
*(van **den heer** Mr. **A. S. Miedema.)***

Met bijzondere waardeering maakt het bestuur voorts melding van de schenking eener uitgebreide collectie bescheiden van verschillenden aard, door het eerelid den heer *A.J. Servaas* ***van Rooyen,*** welke aanwinsten in een volgend nummer nog nader zullen worden omschreven.

Van Keppel van den Nijenborch.

Vervolg op eenige mededeelingen in het Maandblad 1913

door J. R. BARON VAN KEPPEL.

Beginnen wij met een fout te herstellen aan het slot van bovenstaand artikel onwillekeurig ingeslopen. Daar toch moet gelezen worden : ***Gerhardus de Keppele*** en zijn zoon ***Hermannus de Keppele*** worden te samen in 1398 met ***Monkenhof*** bij ***Oldenzaal*** beleend.

Bijgevoegd kan worden dat deze ***Gerhardus*** en zijn zoon *Herman* dezelfde blijken te zijn als de op de vorige bladzijde voorkomende ***Gerd van Keppel, Hermanszoon,*** in 1383 met zijn vrouw ***Locke,*** zijn zoon *Herman*, zijne moeder en broeder genoemd.

Waarschijnlijk nu is *Herman* ***van Keppel,*** de vader van dezen Gerd of ***Gerardus,*** identiek met de te voren genoemde :

IX ***Hermannus 'van** Keppel, **knape,*** Ridder na 1343, Borge van St. Jan te Steinfurt 1342. Met zijn ouders vrouw en kind 1343. Met zijn broeder en verdere Ridderschap borgen van Johan van Solms 1368. Getuigevan Henr. de Calverbeke en van Wolter van Hopingen 1360. In het verbond der Ridderschap en de Stad Munster 1368.

Zoo als wij gezien hebben in de acte van 1343 Sept. 24 heette zijn vrouw en ook zijn kind ***Jutta,*** terwijl later slechts sprake is van zijn vrouw ***Sophia van den Corve,*** [1]) die wij dan ook voor zijn tweede vrouw houden, waarvan ons nog een drietal kinderen bekend zijn. Ofschoon ons het stellig bewijs voor deze indentiteit ontbreekt zijn er vele aanwijzingen die er vóór pleiten o.a. ook dat een dezer drie kinderen uit het tweede huwelijk eene halve zuster had.

Hoe het zij, deze *Herman* ***van Keppel,*** ridder zijn zoon *Herman*, Kanonik te Munster

[1]) Pan ***den** Corve,* of ***Korff,*** later ***Korff** gen^d **Smisinck*** is een oud-adellijk geslacht in Westphalen. In 1365 was ***Otto Korff*** kanunnik te Munster.

zijn kleinzoon *Herman* (Gerdszoon) de Landdrost, van Twenthe en zijn achterkleinzoon *Herman* verdienen allen een nadere beschouwing, daar hun leven en werken nauw samenhangt met de geschiedenis van Overijssel (het oversticht) en het aangrenzende bisdom van Munster.

Omtrent de eerste dezer Hermans, die wij, zooals gezegd, identiek meenen te zijn met de in de verhandeling van 1913 genoemàe :

IX Herman van Keppel, daarna ridder

vinden wij nog de volgende aanteekeningen:

Uit de Cameraarsrekeningen van Deventer.

1365, 26 April. Des donredaghes na den zondag Quasimodo ***Henniken*** messelgier, die tot *Nijerborch* ghelopen was an ***Heren Herman van Keppel*** ende sine ghesellen die den ***bisschop van Utrecht*** ontseghet hadden mit eijnen breve XVIJ s. v d.

1374.. Des Manendaghes up Nyejaersdach der Stad**bode** van Utrecht to drincgheelde, die onser Stad enen brief brochte daer sie inne clagheden over heren *Herman* ***van Keppel*** ende Schaenden 12 s.

Des Dinsd na Sente Mattijnsdach Arent Prop die ghelopen was tot *Laghe*, tot ***Oetmerssen*** tot *Aldenzeel* ende ten *Nijenborch* an ***Heren*** *Herman* ***van Keppel,*** alse met enen breve dat hi dedinghen soelde omme die zone tusschen onser stad ende den *here* ***van den Ottenstene 32*** s.

1377. Des Zaterd. na Sente Marien Magdalenen avont bi Johan Pamont, Joh Schonevrent, Roelf ter Brugghen. Johan die Hoijer, Henr. ter Brugghen, mit heren Reijnolt van Kovorden, *Herman* **van *Keppel*** ende Willem van Loen, daer sie bi saten van onser stad weghen 30 s.

Wij zien hieruit dat ***Heer*** *Herman* ***van Keppel ridder*** een machtig heer was, die het wagen dorst den Utrechtschen Bisschop een ontzegbrief te zenden en te beoorlogen en dat die strijd in 1365 begonnen nog tot in 1374 voortduurde. Waarschijnlijk behoorden de Heeren van Koevorden, van Loen en van Ottenstein tot zijne medestanders.

Doch ook in het Munstersche speelde Herman van Keppel een groote rol.

In 1367 over den brief, waarbij *Bertold* ***Heer van Buren,*** de jonge, het vrijgraafschap auf en Drein aan den Bisschop van Munster verkoopt: Her Aelf van Batenhorst en ***Her van*** *Keppele*, rittere. (uit dezelfde getuigen van 1368 blijkt dat dit *Herman van* ***Keppel*** is.)

Kindlinger ***M B III No. 167.***

1368. Bisschop *Florens* ***van Munster*** moet zich een raad uit zijn capittel, de edele mannen, mannen, dienstmannen en de stad van Munster, kiezen, welke hij in velerlei omstandigheden moet raadplegen en die eigenlijk met hem mede het bestuur voerde.

Hierin o **a** *Herman* ***van Keppel,*** ridder.

Kindlinger M B I No. *XIII.*

1370. Er wordt een Munstersche Landvereeniging opgericht, die zes jaar van kracht zal zijn.

Onder de daaraan deelnemende edelen : *Herman van* ***Keppel*** ridder en *Henric van Keple* knaap.

Kindlinger MBI No. *XIV.*

1377 9 Sept. Vrienden en magen van de Coevordens als deze verklaren het huis en ambt van ***Lage*** in pandschap genomen te hebben; heer Boldewijn, here tot Steynvorde, ***Heer Herman van Keppel,*** ridders en Reynoud van Coevorden.

Oork.-boek ***van Gron. & Drenthe No.*** *658.*

Omtrent zijne leengoederen vinden wij nog:

[2]) Circa 1382. Item ***Heer*** *Herman* van *Keppel* hout den Hof te *Kolninckmansguet* ghelegen in den kerspel van *Epe* in den gestichte van *Mönster*, mitten giften van de Kerken van ***Epe.***

Met een latere haud daarboven (geschreven) : *Gerardus* ***de Keppel*** filius ejus.

Mullers ***Reg. en*** *Rek.* ***Bisdom*** *Utrecht*,

circa 1382, *Herman van Keppel*, ridder, hout des *Wulveweert* mitten daghelix gherechte ende tiende, als die beleghen siin in Betu op ten Ruin, in den Kerspel van *Waghening hen*; ende is een borchleen ter Horst.

Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijss. leenen in ***Gelderland*** door ***Jhr. W.*** *A. Beelaerts van Blokland*

Herman ***van Keppel*** bezat dus niet alleen vele allodiale en leengoederen in het Sticht van Munster, speciaal in het Kerspel Epe, waar hem ook de Kerk toebehoorde, doch had ook zijne bezittingen uitgebreid tot de omstreken van Oldenzaal in Twenthe en zelfs tot de meer dan 130 morgen groote Wolfswaard bij Wageningen met het gerecht en tienden van dien.

Van zijne drie kinderen uit zijn tweede huwelijk met ***Sophie van den*** *Corve*[3]) († ***1414*** begr. te Munster in den Dom) was de oudste

XVI. Gerard ***van Keppel, Knape,*** die zijn vader opvolgde in de leenen zooals blijkt uit het volgende: 19 Aug. 1386, ontving *Gerijt* ***van Keppel*** na **dode** heren *Hermans* ***van Keppel*** sijns vaders, den Hof van *Suttenroede,* met alle sijnen toebehooren, dat huijs ten *Doetkate*, dijc ***Weijerinck*** gelegen in den Kerspel van ***Eep*** ende dat *Nijehuis* in de Kerspel van ***Eep*** gelegen.

Mullers ***Reg. en Rek. Bisdom Utrecht.***

Zooals wij vroeger reeds gezien hebben moet zijn **vader** *Herman* reeds vóór of in 1382 overleden zijn, aangezien en op 8 Maart van dat jaar hijzelf en ook zijne moeder toestemming geven aan zijn broederomeen „vulschuldigen man" te verkoopen, doch waarbij de vader niet meer tegenwoordig was.

Wij herinneren er alleen nog aan dat *Gerd v.* ***K.*** gehuwd **was** met *Locke* .... wier familienaam ons nog onbekend is, dat hij slechts een zoon, *Herman,* naliet, die met hem in 1398 met *Monkenhof* beleend werd en die wij onder nº XIX verder volgen zullen. Volgens de genealogie der ***Rode van Hekeren's*** had *Herman* (XIX) eene zuster, dus eene dochter van ***Gerd van Keppel*** en *Locke* ....

Deze, ***Geertruid*** of ***Griete*** genaamd, was van 1428-1437 gehuwd met ***Willem de Rode*** *van Hekeren*, wiens moeder ***van Kekem.***

Hij komt voor van 1431-1454. Zij beiden geven tot een eeuwig testament aan Belheem een stuk land in

[2]) Wij teekenen hierbij aan dat het jaartal dezer eerste beleeningen slechts approximatief is opgegeven; het zijn de eerste die in de betrekkelijke leenregisters aangeteekend zijn. Hier zal de eerste beleening wel wat eerder dan 1382 hebben plaats gehad, daar wij later zien dat *Herman van* ***Keppel*** waarschijnlijk toen reeds overleden was.

[3]) In *Fahne's Bocholtz, gen. Droste 33* komt voor:

Henrich Droste, sohn *Alberts, Herman van* ***Keppel,*** ritter und *Herman van* ***Keppel,*** knape und *Evert Korff* an einer Seite und ***Bernt van Oer, Ludeke Droste*** und *Friedrich Wulff* an der anderen Seite, machen eine Scheidung zwisschen Herrn *Hermann* ***Droste*** soel ***Henrichs*** sohn und ***Ernst Droste Godeken*** Sohn und ***Wibbeken*** Wittwe soel ***Henrichs Droste*** und Sohwester ***Everds*** *Corve.*

Haghenerveld 1431. Zij beide met hun zoon *Wolter en* haar broeder *Herman van* **Keppel 1437.**

Gerd v. K. is waarschijnlijk geen ridder geweest, daar wij hem althans als zoodanig niet vermeld vonden; denkelijk is hij vóór of in 1409 overleden, daar toen zijn zoon en diens vrouw met *Monkenhof* beleend werden.

Doch alvorens hier op verder in te gaan willen wij eerst ***Herman's*** tweede zoon en dus ***Gerd's*** jongere broeder *Herman* behandelen, die wij verder aanduiden zullen als:

XVII. Herman van **Keppel,** *Kanonik* **te Munster.**

Aangezien wij dezen *Herman* **op** nader aan te geven gronden houden voor den lateren Landcommandeur van het Duitsche Huis te Utrecht en dit wellicht door anderen betwijfeld zal worden, is het gewenscht nauwkeurig aan te teekenen wat ons van hem bekend is.

Als zoon van zeer aanzienlijken huize in den geestelijken stand getreden, schijnt hij zijn loopbaan te zijn begonnen als pastoor of kerkheer te Epe, waarvan de kerk of kerkgifte het eigendom zijns vaders was. Misschien was hij leerling of althans bevriend met Heer *Werner*, altarist te *Nijenborch* die reeds in 1372 als getuige voorkomt voor zijn vader bij den aankoop van *Suttenrade*, ***Doetkate*** *Wijerinck* en het *Nijenhuis* onder ***Epe.*** Heer *Herman* **van** *Thiet* toenmaals kerkheer te ***Epe was*** mede onder de getuigen en beide deze mannen hebben ongetwijfeld door hun leer en omgang bijgedragen tot de vorming van zijn karakter.

In 1382 Maart 8 (sabatte proximo post dominicum Reminiscere) verkoopt *Herman* **van Keppele,** *hern Hermans sone* met toestemming zijner moeder ***Sophia*** en zijns broeders ***Gherdes,*** zijn vulschuldigen man, geheeten ***Bernd,*** zoon van *Johannes Willsmaninck*, anders geheeten *Bliskerinck* aan bovengenoemden Heer *Werner*, Altarist te Nijenborch.

In 1383 wordt aan hem, zijn broeder *Gherd* en zijne moeder *Fijge* door Schepenen van ***Oldenzaal,*** de wederkoop van de „ ***Haverkamp"*** toegestaan.

In 1389 24 Juni noemt hij zich niet alleen kerkheer te ***Epe,*** maar tevens ***kanonzker te Munster;*** hij geeft toen de kerk van ***Epe*** onder nauwkeurig bepaalde voorwaarden over aan den Priester *Johan* **van den** *Twenthusen* en vijf dagen later worden deze bepalingen nog verder aangevuld en bevestigd, waarbij zelfs de mede borgstelling werd noodig geacht, niet alleen van Hermans moeder en broeder, maar zelfs van hun knecht ***Hennekes*** en den Schulte van den Hof te ***Suttenrode.***

In deze oorkonden is geen sprake van verkoop van rechten, doch eigenlijk alleen van in gebruik geving van. de inkomsten van de kerk te ***Epe*** en plaatsvervanging in de bediening van het altaar. In de laatste acte noemt *Herman* **van Keppel** zich dan ook nog steeds „*Pastor* **der** *Kirche zu* **Epe"** Hij zal die kerk rechten dan ook wel niet afgestaan hebben, al is het te veronderstellen dat hij zich van toen af als kannunik van den Dom te Munster, aldaar met der woon gevestigd zal hebben.

In een strijd tusschen den Bisschop van Munster ***Otto van der*** *Hoije* met den graaf van ***Tekelenburg*** stond de jonge Kanonik zijn geestelijken Heer wakker bij.

1399. De Bisschop van Munster, ***Otto van der*** *Hoije* en zijn mede verbondenen worden van de indaging, dis de Tekenenburgsche Vrijgraaf hen gezonden had, bij

dezen ontheven. Onder de ingedaagden ***Her Herman van*** *Keppele*, ***Domheer te Munster*** en ***Gherd van Keppele*** (zijn broeder).

Kindlinger ***MB I n° 22.***

1400. De eerbare ***Heer*** *Herman* **van Keppel,** canonick der Kerk te Munster en ***Gherd van Keppel,*** knaap over den brief waarbij *Claas*, graaf van ***Tekenborg*** afstand doet van verschillende bezittingen ten behoeve van het Sticht Munster.

Kindl. MB I n° 25 en 111 n° 193. Banning 125.

In 1407 7 Maart verklaart zich mede voor de rechten der wastinzige lieden „venerabilibus viris Dom. *Hermanno de* **Keppele** Scholastico Monasteriensi."

Kindl. ***MB II n° LXI.***

De verschillende benamingen van Kanunnik, Domheer en Domscholaster duiden ongetwijfeld dezelfde waardigheid aan.

Wij hebben vooral daarom ook al het voorgaande voorop willen stellen en in zekeren zin herhaald, om aan te toonen, dat bij dezen geestelijke van edele geboorte, te midden zijner aanzienlijke verwanten en nauw verbonden aan alle machthebbenden aan het Bisschoppelijk Hof, alle gegevens voorhanden zijn om aan te nemen dat hij verder carrière maken zou in de door hem gekozen geestelijken stand.

Ofschoon ons het stellig bewijs er voor ontbreekt achten wij het zeer waarschijnlijk dat hij tusschen 1407 en 1411 is overgegaan tot de Ridderlijke Duitsche Orde van St. Jan van Jerusalem. In 1411 werden een aantal nieuwe broeders in die orde geadmitteerd en in 1413 vinden wij *Herman* **van Keppel** als ***Commandeur te Ootmarssum.***

1413 Sept. 27. *Jacob* **Borgrevinc,** klerk van het Utrechtsche Bisdom en pauselijk en Keizerlijk notaris, verklaart dat Heer *Wynand* van *Twiclo*, rector der parochiale Kerk te *Ootmarssum*, in tegenwoordigheid van hem en *Sweder* ***Cobbinc,*** Landcommandeur van ***Westphalen, Herman van Keppel, Commandeur te Ootmarssum en*** *Wynand van* ***Twiclo*** proost van Plechelmikerk te ***Oldenzaal*** en archidiaken van Twenthe aan Heer *Henric* **van** *Wetter*, provisor van de overige, een gemeenschappelijk leven leidende broeders in ***Hoberghe*** onder zijn kerspel, heeft toegestaan een kapel en altaar op te richten en de betrekking, waarin de eeredienst aldaar tot zijne parochiale Kerk zal staan, geregeld heeft.

Rijks Arch. **v. Overijssel.**

De hier genoemde Sweder ***Cobbinc was*** toen, en ook nog in 1417, Landcommandeur van *Westphalen*. Hij wordt *neef* genoemd van *Herman* **van Keppel** en heeft voortdurend zooveel met hem gehandeld, dat wij in 't kort geen beter overzicht kunnen geven van hun onderlinge betrekking dan door hier over te nemen de korte biografiën van beider leven, uit een oude kroniek te vinden in de ***Archieven der Ridderlijke Duitsche orde, Balie van Utrecht door Jhr. J. J. de Geer tot Oudegein,*** waar wij lezen:

„Heer ***Sweder Cubbinc was*** die XVIII lantcommenduer „van der Balie van Utrecht, drie jaer lanck. Hij was „een subtiel, cloeck man naeder werld loop, die veel „groter dinghen tracteren conde myt heren ende mijt „vorsten. Hij brach den heren horen wijn off ende „ander dinghen om des oorloghs wille tusschen dat „Sticht ende Hollant, als hij seide. Hij was 't Utrecht „qualick ghesien om der partien wille, die hij droech.

„Hij vercofft liefrenten van der huse van Utrecht. Hij „vercofft voel van des huis silverwerck, bij namen „op een tijt soe veel, daer hij vijfhondert rijnsgulden „offnam, daer ick besceit aff ghesien heb. Ende als hij „aldus vaste voel van der balie opgheboart hadde, soo „wert hyt eens mijt heer *Herman van Keppel, sijnen „newe, den* lantcommandeur van *Westphalen*, ende gaff „em over dat landcommaudeurschap van *Utrecht,* ende „nam die balie van *Westphalen* weder. Ende dat huys „van Tiel behielt hij mede sijn leven lanck bij consent „des meijsters van Duijtsland. Ende al hefftet heer „*Sweder Cubbinck* van der balie van Utrecht seer scer„pelick ghenomen, hij hefftet weder aender balie van „ Weatvalen costelijck ende eerbaerlick vertijmmert ende „oickant huis van Tiel, mer dat huis van Utrecht hefft „die scade, enz.“.

Een aangenamer toon klinkt uit het volgende:

„Heer *Herman van Keppel* was die XIX lantcommen„duer van der balie van *Utrecht* XXI jair lanck. Hij „was een suet, sacht man. Hij dede tymmeren dat „stenen doxael voirt choir ten Duytschen huse ‘t Utrecht. „Hij coft dat huis van *Dieren* van der balie van der „Biessen aen die balie van Utrecht. Hij coft dat schoen „silveren beldt van onser lieven Vrouwen. Hij sterft „tot Leijden ende wert ‘t Utrecht ghebrocht ende leit „then Duijtschen huse voirt choer voir dat doxaal be„ graven. Hij liet groot gelt achter, daer der balien „voel quacts off quam; want heer *Derick van Eng„husen was* sceffenaer ende hij had dat soo vast „myt den lantcommenduer dat hij dat gelt krech off wist „ waert was ; ende met dien gelde maecte hij voel „vrienden van waerlicken vorsten, banroedsen, ridders„cap ende overste van der stadt, dat hij mijt tortsen „land commenduer menden the wesen. Ende dat meeste „deel van den ghebiedigers, commenduers ende ghemeyn „heren der balie en woldens gheensijns hebben, mer „wouden hebben heeren *Wouter dic Gruter*, die com„menduer toc Dieren was; ende dat hier voirt off „gheviel waer the lanck toc scriven enz. enz.”

Uit de bovenstaande biografie van *Cobbinc* blijkt dat *Herman van Keppel* ook Commandeur van *Westphalen* is geweest; hij moet dus na 1417 deze Commanderij geruild hebben tegen *Ootmarssum* om daarna in 1421 *Westphalen* weer te ruilen met *Cobbinc* en Landcommandeur te *Utrecht* te worden, welk ambt hij 21 jaar vervulde. Met dit Landcommandeurschap van *Utrecht* was hij de eerste jaren tevens commandeur van *Tiel,* zooals blijkt uit volgende oorkonde:

„Ik *Harman van Keppel,* landcommelduer der Duijt„scher orden van der Balijen van *Utrecht* ende com„melduer toc *Tiell*, doc kont allen luden, dat ic in „mynre hant gehad, gesien en auer lesen hebbe enen „openen brief van woerde toc woerde also alst geleec „ende mij docht dat ic die letteren best bekennen „mogte gans gaue, ongerasiert, ongekanseliert ende „wal besegelt mit enen uythangenden gehelen segel „van roden was, dies doorlnchtigen, hoechgebareu vorsten „hartoghe Reijnolt van Gelren ende greue van Zutphen „inhaldende als hier na volcht: enz.

„Gegeven int jaer ons Heren dusent vier hondert „ende drie ende twintich des donredaechs nae Bartho„lomeij des hilligen apostele.”

Naar den oorspr. perkam. vidimus brief nº 890 voorzien van een uithangend zegeltje in groen was.

(*Gedenkw. Gesch. v. Gelderl. J. A. Nijhoff II dl. nº 12).*

De rustelooze *Cobbinc* had toen echter reeds zijn oog geslagen op die Commanderij van Tiel en was reeds 11 Sept 1422 met *Herman van Keppel,* landcommandeur en de gemeene broeders der balie van Utrecht overeengekomen, dat zij hem met die commanderij zouden voorzien, ingeval hij van het toen door hem bekleede ambt van Landcommandeur van Westphalen, op zijn verlangen door den Duijtschmeester mogt ontslagen worden.

Eerst na 1431 is het *Cobbinc* gelukt het Commandeurschap van Tiel te bemachtigen, doch daar hij dit met het Commandeurschap van Ootmarsum gelijktijdig wilde waarnemen, gaf zulks opnieuw aanleiding tot grooten strijd, tot dat eindelijk Ootmarsum, en nu voor goed, aan de Balye van Utrecht kwam.

De boven aangehaalde „*Archieven van de Duitsche Orde, balie van Utrecht*” geven in extenso deze stukken die op die verschillende overgangen betrekking hebben en mogen wij derhalve belangstellenden daarnaar verwijzen. Omtrent *Herman van Keppel* meenen wij eveneens te kunnen volstaan met eene korte vermelding van eenige bijzondere gebeurtenissen.

9 Mei 1424 gaf Broeder *Everhard van Sawnszheim*, meester in de Duitsche orde in de Duitsche en Waalsche landen order aan alle commandeurs, huiscommandeurs en broeders der balie van Utrecht om te varen en te trekken van het eene naar het andere huis, waar hun Landcommandeur *Herman van Keppel* hen zenden zou.

6 Dec. 1426 geeft dezelfde Duitschmeester volmacht aan *Herman van Keppel* om eerbare lieden in de broederschap der orde op te nemen.

1 Aug. 1430 geeft hij als Landcommandeur een bezegelden brief uit wegens de collatie door *Henric de Witte* en diens zuster *Elboreh* aan het D.H. geschonken ter eeuwiger gedachtenis.

In 1434 kocht *Herman van Keppel* voor de Balie van *Utrecht* van de Balie *van der Biessen* voor 3750 Rijnsg. het *Huis te Dieren.* Wegens het niet getrouw nakomen van de aangegane verplichtingen van de zijde der verkoopers leverde deze aankoop tal van moeilijkheden op, die echter voor en na schijnen overwonnen te zijn.

In chronologische orde doen wij hier eeniga regesten volgen uit andere archieven die wij niet vermeld vonden in meer genoemd werk „*Arch. der D.O. Balie van Utrecht.*

1436. 17 Januarij bekrachtigt *Herman van Keppel* voor buren van *Zijen* den verkoop van het goed *ter Aert c. a.* door *Jacob Horman* en Peter *ten Velde* commandeur te *Bunne* aan *Roelof ter Aert.*

Nº 44 Arch. der Abdij te Assen Rijks Arch. **Drenthe**

1438. Op St. Gregoriuedach consenteert *H. v. K.* in de bovredigingvan geschillen ontstaan tusschen de Schepenen en burgers van de Stad *Ootmarsum* en de kloosterheeren van de vlak bij de stad gelegen Commanderij der Duitsche orde.

Zie Ov. Alm. 1853 blz. 274 v.v.

7 Nov. 1439 geeft *H. v. K.,* als patroon der Kerken van Doesburg, verlof aan de priesteren en klerken van het klerkhuis te *Doesburg* om binnen hun „weer” een

kapel met een altaar te bouwen met alle daaraan verbonden voorregten.

Arch. Doesburg Inv. blz. 78.

10 Jan. 1420 geeft hg met toestemming van Heer *Simon van Naaldwijk*, pastoor van de Duitsche orde van St. Pieter te *Leijden*, privilegien tot het bouwen van een kapel en kerkhof aan het Zusterhuis van St. Jeronimus up het Rapenburg te Leijden, en

16 Februari 1441 hetzeltde aan de Zusteren van St. Barbara van de derde orde van St. Franciscus binnen Leijden. *Arch. D. 0. balie Utr.*

Hier overleed *Herman* van *Keppel* in het volgende jaar (1442 omstreeks 11 Nov.) welligt in een dezer beide vrouwenkloosters en in zijne laatste uren verzorgd en bijgestaan door de zusters tot wier stoffelijk en geestelijk heil hij eooveel had bijgedragen.

Een leven van veel strijd en moeilijkheden werd hier afgesloten, want groote stormen hadden er gewoed om den Utrechtschen bisschopszetel, die *Sweder van Cuilenburg* en *Rudolf van Diepholt* elkander betwisten, de eerste daarin gesteund door den Paus, de andere door het Sticht en de Stad Utrecht.

Sweder Cobbinc, gedurende drie jaren de voorganger van *Herman van Keppel* als Landcommandeur van Utrecht, was op de hand van eerstgenoemde, doch *Herman van Keppel* was een trouw aanhanger van laatstgenoemde. Van 1423 tot 1433, alzoo gedurende de eerste tien jaren van *Herman van Keppel's* landcommandeurschap, bezette *Sweder van Cuilenburg* den bisschopszetel, terwijl *Rudolf van Diepholt* hem opvolgde, hetwelk *Herman van Keppels* laatste jaren zeker veraangenaamd heeft.

Zoo als wij boven reeds gezien hebben werden de groote rijkdommen die *Herman van Keppel* had nagelaten niet weinig misbruikt, al weder om strijd te voeren over zijne opvolging als Landcommandeur, want nadat *Dirk van Enghusen* daar toe verkozen was, verzocht 27 Aug. 1443 de Stad Utrecht aan den Hoogmeester om *Wolter de Gruter* als xoodanig te willen aanstellen en drie dagen later werd ook door *Sweder Cobbinc*, toen Lendcommandeur van Westphalen, verzocht om de reeds gedane benoeming te herroepen.

Wij hebben nu nog aan te toonen op welke gronden wij vermeenen dat deze Landcommandeur *Herman van Keppel* identiek is met de Kanonik of Domheer van Munster van dien naam, waartoe ons echter tot nog toe het bewijs ontbreekt. Reeds zou veel in die richting gewonnen zijn, wanneer wij zekerheid hadden dat hij tot de Munstersche en niet tot de Geldersche Keppels behoort.

De uitnemende gesohiedvorscher en genealoog Baron van Spaen heeft deze vraag niet kunnen beantwoorden en plaatst hem in beide genealogien, zoowel de Munstersche (Nijenborg) als de Geldersche, in de laatste echter met de bemerking er bij „òf hier òf bij Nijenborg" en in de genealogie der Keppels van den Nijenborg plaatst hij de Landcommandeur in de zelfde generatie onder elkaar met den Domheer en dienszuster *Catharina* geh. met *Henrich van Oer*. *Twee* zaken zouden in deze beslissend kunnen zijn, n.l. zijn zegel en de door hem bezeten of nagelaten particuliere goederen, hetzij eigen of leengoed. Wat zijn zegel betreft, dat vele malen voorkomt, geeft ons echter geen licht, daar hij voor zoo ver ons bekend, steeds het zegel der D. 0. gebruikte. In 142C

zegelt hij met *Egbert Heer van Almelo. Dumbar Annal.* II. Ofschoon ons dit zegel niet bekend is, vermoeden wij dat dit ook dat van de Commanderij van Westphalen zal zijn. Wat nu betreft zijne particuliere goederen daaromtrent vond van Spaen:

„Hij ontvangt de nahand van *Aldegoor* van zijne „zuster *Benigna van Heze 1433*. Hij belooft dat *Aldegoor* „na zijn dood zal komen aan zijn wereldlijken leenvolger „1433. hulder van zijn zuster 15 Maart 1439. Verkoopt „het aan *Arnt van Amerotrgen* [4]) *1442 Dompr. LR.* Ob. „1442 *Rhijn*. Zeker is Benigna zijn halve zuster *zie Heeze*."

Zooals wij boven vooronderstelden had de Domheer *Herman van Keppel* een halve zuster doch heette deze *Jutta* in 1343. Is dit juist dan belet niets om aan te nemen dat deze later nog een zuster *Benigna*, *gehuwd* met eene *van Heze*, heeft gehad of wel dat *Herman's* moeder *Sophia van Korff* eerst met een *van Heze* gehuwd is geweest, waaruit dan die *Benigna* gesproten zou kunnen zijn. Ook omtrent *Aldegoor* is ons niets bekend, doch vrij waarschijnlijk is dat ook een Munstersch leengoed.

Van even groot belang is in deze de volgende oorkonde N° 478 van de „*Arch. der D.O. Balie van Utrecht.*"

„Ick *Rijckolt* van *Seszenijnghen* bekenne in desen „openen brieve vor my ende myne erven, dat dat goet „toe *Hegenijnck* en den Kerspel van *Steenre* gelegen, „met alle synen tobehoeringe, als dat toe leen roert „van den Heeren van *Oije*, heren *Herman van Keppel*, „tertyt landkomptuur 't Utrecht, Duytscher ordens, synen „erffgenamen end nakoemlijngen, off den ghenen daer „hi dat kiert, halff tobehoert, want sijne vorvadere, „daer hem dat vors goet van anverstorven is, ende „mijn alderen gelyck onder hoen beijden gekocht ende „betaelt hebben. Queme daer ouck enyge last opp van „den heren ende van hergeweyden off van manschapp, „den last solden wy gelyck lyden onder onss beiden. „Men zint vorwarden, wert dat die lantcompthur vors, „syne erffgenamen ende nakoemlijnge, off dieghene, daer „hi dat vors erve ankierte dat vercopen wolden, ende „*Ryckolt* vors syne erven daer gadinge ijnne hadden „ende dat dan koechten, so sullen heren *Herman* lant„compthur vors, syne nakoemlingen off dieghene, daer „he dat vorg goet angekiert hadde, hoen an den hoeff„stoell des kopen korten ende toe goede doen, twijntich „Rynsche gulden. Ende so wanneer dat dat vors goet „ende erve *Ryckolde* vors of sijnen erven gevest worden, „so sullen sy des geltz dach ende stonde hebben eyn „half jaer na der vestengen, bcheldelick des dat ick „*Rijckolt* vors off myne erven dat verwissen sullen „waell toe betalen bynnen den halven jaer, sonder „argelist. Orkonde der waerheyt so heb ick *Ryckolt* „*van Sessenijng* vors mynen segell vor my ende myne „erven an desen brieff gehangen. Gegeven int jaer unss „Heren dusent vier hondt vijff ende twijntich opp Senct „Agnetendage der heiliger jonokfrouwen."

Hier betreft het dus een leengoed van *de Oije* en konden wij nu de leenboeken van dat huis raadplegen dan was het misschien daaruit aan te wijzen wie de voorvaderen van den landcommandeur geweest zijn. De

[4]) *Arnt van Ameronghen was* burgemeester van Utrecht *Johannes van Ameronghen*, geestelijke, waarschijnlijk zijn zoon studeerde in 1462 te Parijs.

Bijdr. Qesch. v. Overijss. 6 DI. blz. 265.

naam *Sessenijng* is naar wij meenen eerder in het Munstersche dan in wel in Gelderland te zoeken.

De verwantschap met *Cobbinc*, die ongetwijfeld ook uit Munsterland afkomstig was, de compagnieschap met *Sessenijng*, het bezit van *Aldegoor*, zijn eerste optreden als commandeur van *Westphalen* en *Ootmarssum*, dit alles wijst op zijne Munstersche afkomst, terwijl daarentegen in de door van Spaen, doch ook later nog zoo nauwkeurig doorzochte genealogie der Geldersche Keppels geen spoor te vinden is van zijne familierelatiën noch van de bovengenoemde leengoederen.

Slechts een enkel gegeven is er dat zou aantoonen, dat hij tot de Geldersche Keppels zou behooren nl. het portret van hem, dat met die van alle andere landcommandeurs aanwezig is in het Duitsche Huis te Utrecht. Daar toch komt hij voor met het wapen, gedeeld: 1° het kruis van de D. 0. 2° de drie schelpen. Op dezelfde wijze is bij het portret van Cobbinc: 1° het ordekruis 2° de vier (moet zijn 6) ruiten.

Wij kunnen dit portret echter onmogelijk als een bewijs aannemen, daar ongetwijfeld de eerste serie dezer portretten eerst veel later vervaardigd is en niet dan als memorie stukken zijn te beschouwen. De schrijver van „*de Arch. van de Duitsche Orde Balie van Utrecht*" zegt daaromtrent in de voorrede van dat werk: „dat „de tijd van de vervaardiging der oudste schilderijen „(portretten) waarschijnlijk tot het laatst der vijftiende „of het begin der zestiende eeuw is te brengen. Hoe „men aan de portretien der eerste landcommandeurs zij „gekomen, is ons onbekend. Wij willen daaromtrent „geene gissingen wagen, maar geven ze, zooals zij op „paneel geschilderd voorhanden zijn".

Wij voor ons vermoeden dat bij de vervaardiging dezer portretten het wapen van *Herman van Keppel*, de 6 ruiten, bij vergissing is terecht gekomen op het portret van *Cobbinc* en dat men ter goeder trouw voor eerstgenoemde dat van de hier meer bekende Geldersche Keppels genomen heeft.

Daarna komt nog de vraag waarom de landcommandeur dezelfde zou moeten zijn als de Kanonik of Domheer te Munster. Er waren toch zoo veel Hermans in dien tijd, zoowel bij de Munstersche als Geldersche Koppels. Bij allen echter, behalve bij den Domheer, komen bijzonderheden voor die het zoo al niet onmogelijk, dan toch zeer onwaarschijnlijk maken, dat zij iets gemeen konden hebben met den Landcommandeur.

Was de Domheer, die wij het laatst in 1407 vermeld vonden, kort daarna overleden dan zou men mogen verwachten, dat hij even als zijne moeder en zijne zuster in de Domkerk te Munster zou begraven zijn, doch daarvan vindt men niets hoegenaamd.

Zes jaren later echter treed in eens de commandeur van Ootmarsurn te voorschijn, deze wordt later landcommandeur te Utrecht zonder dat men van zijn vroeger leven eenig spoor vindt. Wij achten het om al deze redenen meer dan waarschijnlijk, dat beide een en dezelfde persoon zijn en laten gaarne aan verder onderzoek over om deze stelling al of niet te bevestigen.

XVIII. Catharina van Keppel, de eenige bekende zuster van den Domheer, alias Landcommandeur, huwde zooals wij reeds gezien hebben met *Henrich van Oer. Zij † 1432* en werd bij haar moeder in den Dom te Munster begraven.

Wij gaan thans over tot de derde te behandelen Hermans.

XIX. Herman van Keppel, de *ambtman of Drost van 1 wenthe*, zoon van den hiervoren genoemden *Gerd.* v. *K.* (*n° XVI.*).

Na zijns vaders dood werd de beleening met *Monkenhof* vernieuwd 1409. Auf Himmelfahrtsabend werden *Herman van Reppele, ritter* und *Johanna van Hackford* [5]) seine Gemahlin ad dies vitae belehnt von dem Edelen Hern *Bertold van Buren*, prepositi Werdinensi mit dem Hof *Eluther oder Monkenhoff* bei *Aldenzeele* mit houen und luden etc. Die houer sollen mit keinen anderen als mit des Hoffs *Eluther* oder *Monkenhoffs* leuten besetzts werden; anderen sollen kein recht daran haben; enz. Pro x marcx pfachtgelt auf Martini oder 14 tag darnach Vor sechs schillingen sol man des geldes und 5 pfenningen einen guten schweren rijnschen gulden mede kopen konnen Etiam C sig Joh de Kukeliem.

(Verz. Stukk. Ov. R & Gesch. 2e Afd. 2e Stuk,)

Dat deze ridder *Herman van Keppel* den *Monkenhof* zelf bewoond heeft komt ons waarschijnlijk voor daar hij in 1423 o. a. *Schulte* van dien Hof genoemd wordt in het *Oud Arch. van Oldenzaal blz. 6* en 7.

Wij meenen dat ook aan hem moet toegeschreven worden het volgende :

1407. 11 Junij. Dat guet to *Overhoff* mit al sijne tobehoren gelegen in den Kerspel van *Hattem Herman van Keppel, ridder* als *Sweder Hadeking* desuntgegaen is. *(Overijss. leen.)*

Beeiaerts van Blokland. Overijss. Gaasbeeksche en Stichtsche leenen.

Ongetwijfeld is hij de *Ambtman* of *Drost van Twenthe* die in de volgende regesten voorkomt:

27 Dec. 1413 komt hij voor in eene overeenkomst tusschen *Ludolf Heer van Stenvorden* en *Claas van Overhagen* [6]), rentmeester des Bisschops.

Arch. Kampen n° 417.

Hij wordt hier genoemd *Herman van Keppel, rytter,* evenals'in de heer volgende stukken van 1414 en 1415.

1414 Mei 16. Heer *Evert van der Putt*, Heer *Qodert*, priester en capelaan van den *Heer van Voerst*, alsmede Heer *Herman van Keppel, ridder,* beloven als gemachtigden van den Heer en Vrouwe *van Voerst*, ten over-

[5]) ***Hackfort, van*** *Hacvorde* of *Hackevorde* is een oud adellijk geslacht. in de graafschap Zutphen. Het voerde: in zilver een blaauwe dwarsbalk. Helmt.: Hals en kop van een rood getongde en gehalsbande zilv. hazewindhond.

Een gelijknamig geslacht, doch wellicht van den zelfden stam, dat op de Veluwe gevestigd was, o.a. te ter Horst bij Loenen, voerde: in goud een rooden dwarsbalk met 3 lelien van zilver, boven 2, onder 1. Helmt.: een naar rechts gekeerde zittende zilv. hazewindhond, rood gehalsband.

Van het graafschapsche geslacht, waarmede wij hier ongetwijfeld te doen hebbbou komen voor:

Jacob van *Hackfort* gen[d] ***van der*** *Weelle* in 1343 huwelijksvriend van Sweder van Voorst en Keppel; Zijne echtgenooto was waarschijnlijk eene ***van*** *Sinderen*, waaruit 3 zoons nl. ***Gerard*** *van Hackfort* Heer tot *Hackfort* bij Vorden; Hij noemde zich ook ***van Baake geh. van*** *Hackfort* ***en*** huwde eene dochter van *Berend van Vorden*. De tweede ***zoon was Diederik*** en de derde ***Hendrik*** en gezamenlijk werden zij in 1356 met *Sinderen* beleend.

De laatste mannelijke afstammeling uit dit geslacht was de bekende krijgsoverste ***Berend aan Hackfort*** die 1557 overleed.

[6]) *Claas van* Overhagen of ***Averhagen,*** rentmeester van Tmenthe was mede van Westphaalschen oorsprong, doch was ook in Twenthe beleend en gegoed. Wij vonden hem o.a. in 1406 met Stijne zijn echtewijf, *Sweder* en *Claas* hunne zonen. ***Walter van*** *Overhagen* was ***in 146.5*** broeder der D 0. te Utrecht en later commandeur te Bunne.

staan van mijn heere, dat zij met zijne toestemming **Dirk den** *Zuer* **in** het bezit der aan dien Heer en Vrouwe toebehoorende boterpacht onder het ambt van **Pollenhove** stellen zullen, tot dat deze daaruit onder toezicht van hen 919 glds 4 plakken en 2 brabantschen terug ontvangen heeft.

1415 Januarij 9. *Herman* **van Keppel, ridder en Gelmer van Apeldoorn als** zegslieden aan de zijde van *Wolter* **van** *Coevorden*, etc.

1415 Junij 5. Heer *Herman* **van Keppel, ridder,** wijst op twee ordelen, die hij tusschen *Herman* **van** *Haersolt* **en** *Henrich* **van** *Roderlo* onder zich heeft.

Rijks Arch. **van Overijssel.**

In hetzelfde jaar 1416 komt hij ook voor in de Cameraarsrekening van Deventer onder het hoofd „Allerhande Zaken"' en wel als *Ambtman* **van Twenthe.**

Opmerkelijk is het echter dat hij in die zelfde rekening onder het Hoofd „Ridinge" *Ambtman van* **Salland** genoemd wordt, hetgeen wij echter voor een schrijffout houden omdat volgens *Mierlo* **een** *Dirk* **van Keppel** (uit het Geldersche geslacht) in dat jaar dat ambt bekleedde, en *Herman* ook nergens anders, voor zoover ons bekend, als ambtman van Salland voorkomt.

In 1416 maakt hij eene overeenkomst met *Herman* **van Twickel** omtrent het door hem aangenomen drost ambt van Twenthe in welke acte ook gewag gemaakt wordt **van** een anderen *Herman* **van Keppel** (zijn neef ?)

(Racer *Ov.* **Ged. 6e st. p.** 310 **Bijl. Naar het oorspronkelijke op den Huize Twickel).**

Racer zegt hieromtrent nog in een noot : Waarschijnlijk was hij een neef van *Herman* **van** *Keppel*, de ambtman van **Dtepenheim.** Deze overeenkomst doet ons besluiten dat Twenthe toen aan vele vijandelijkheden was blootgesteld, welke deze Drost *Herman* **van Keppel op** zijn gewin en verlies genomen had. De vrees dat hij tegen zijne vyanden niet bestand zou zijn kon aanleiding geven tot dit verbond.

17 July 1417 komt *Herman* **van Keppel,** Drossatus Twinthia's en miles voor aan den voet eener acte betrekkelijk het Katerveer.

Oud *Arch. Zwolle.*

en in het zelfde jaar Heer *Herman* **van Keppel,** ridder, Ambtman van Twenthe zegelt met de 6 ruiten. *Bijdr. Ov.* **Gesch.** *III* **Dl p. 327.**

Met het laatstbedoelde stuk stemt overeen het volgende: 1416/17. Op St. Gregoriusdach en H. Paus (23 April) **Egbert** Jonkheer te **Almelo** en **Elisabeth van** *Voerst*, jonkvrouwe te **Almelo,** ehel. alsmede **Johan** en *Wolter* hunne zonen doen cond, dat zij op den priester Heer **Roelof Begher,** ten overstaan van Heer *Herman van* **Keppel,** ridder, als ambtman in den lande van Twenthe, alsmede van keurnoten en gerechtslieden etc.

***Met zegel van** Herman* **van Keppel.** *Rijks Arch.* **van** *Overijssel.*

1418. 27 October bi Joh. den hoyer, Lubbert Joh soen G meynsoen en Joh. van Ock, die den van Campen ende van Zwolle geselscap deden doe si bi den bisscop gewesen hadden omme der schattinge ende omme der vors munte (van Hasselt) daar **h.** *Herman* **van** *Keppel* ende anders een deel des bisscops vriende na der maelt. bi quemen, vert. v gl. VIII pl.

Cameraars-rek. **Deventer 1418.**

1419 **Op** St. Ceciliendag werd *Herman* **van Keppel** als ambtman van Twenthe opgevolgd door *Wolter* **van Coevorden,** die echter in 1424 weder werd afgezet door den postulaat Bisschop *Rudolf* **van Diepholt,** doch door diens tegenstander Bisschop **Sweder van Culenborg** op St. Severijnsdag 1426 op nieuw als zoodanig benoemd. Johan van **Beverforde** was in dat jaar ambtman namens den postulaat en schijnt *Herman van* **Keppel** weder opnieuw als ambtman te zijn aangesteld door den Bisschop **Sweder van** *Culenborg*, daar wij in het **Oud** *Arch. van Ootmarsum* **bl. 111** het volgende stuk aantreffen:

1425 *Herman* **van Keppel,** *ritter*, **amptman** en *Clawes* **van** *Overhagen*, **Rentmeester** in **Twenthe** verklaren dat toen Ootmarssum wegens groot verlies van have de schatting niet wilde betalen, waarop zij gesteld *was* door Frederik *van* **Blankenheim,** toen hij voor den *Nijenhuis* lag, zijlieden tusschen den Bisschop en Ootmarssum een dedinge troffen, enz.

Bezegeld door v. K. en 0. zegels vrij gaaf.
Ov. Alm. 1843, blz. 111.

Aangezien dit stuk doelt op den inval van *Everwijn* **van** *Guterswijk* in Twenthe in November 1417 is het mogelijk dat *Herman* **van Keppel** hier teekent en zegelt als den toenmaligen ambtman maar dat feitelijk in 1426 niet meer was.

Even als zijn oom de Landcommandeur had dus ook de Landdrost veel moeite met dien onzaligen twist om den Utrechtschen Bisschopszetel, waardoor inzonderheid Twenthe veel te lijden had. Op 10 Juni 1421 is *Herman van* **Keppel,** ridder, als getuige present in de herberg „in den blaauwen scilt" te Deventer bij eene verklaring van Sweder **Cobbinc,** commandeur van het Duitsche Huis te Utrecht over ontvangen gelden en gedane onkosten bij het aannemen van nieuwe broeders in het jaar 1411.

N° 345 *Arch.* **D. 0. Balie van** *Utrecht.*

Die Vikarie S. Catharinae zu Epe wurde 1422 von **Hermann von Keppel,** ritter, gegründet und dotirt mit dem Hofe *Alferdinck*, **2** Kampen, 1 Wiese, 1 Mühle und Renten.

Bau **und Kunst denkm. v.** *Westph.*
Kreis *Ahaus* **p.** 30.

In 1424 werd Heer *Herman* **van Keppel,** ridder beleend met het *Wolthus* onder *Alstede* op den voet zooals zijne voorouders daar mede beleend waren en ook vinden wij aangeteekond :

Dom. ***Hermannus de*** *Keppele* tenit castropheodum in *Nijenborch* q^dm^ Sanderus ***de*** *Nijenborch* tenit cum prato ad hoc p'tinente.

Ov ***Alm 1851 blz. 47 & 37.***

In 1430 had een nieuwe beleening plaats voor hem en zijne zonen met den Monkenhof.

1480. die inventionis S. Crucis empfangen *Herman* **van Keppel,** ritter, *Friedrich* und *Herman* gebr. dessen Söhne von ***Herrn Ernst von Oitgenbach,*** Probsten zu Werden, den *Munckinckhoff* **EU Aldenzele** ad dies vitae pro Xmarcis werdinensis monetae suis sumptitus werdenae soluendes.

***Sub** sigillis* **Hermanui Keppel** et Riquini Ploech.
Verz. Stukk. Op. R & Gesch. 2e Afd. 2e Stuk.

Hij had evenwel meer kinderen dan deze twee want in het oud ***Archief van den Huize Middachten onder n° 621*** vindt men : 1425 *Herman* **von** *Keppel*, ridder, Johanna zijne huisvrouw, *Jacoba, Frederik, Herman*,

Alheyt, en Ghert hunne kinderen verkoopen aan *Stijne van de Scheven* eene rente van 5 goldene Rhijnsche guldens uit goederen in Westphalen gelegen.

In 1437 is *Herman van Keppel* getuige in een acte met zijn zuster, haar man en haar zoon volgens de gen. der *Rode v. Hekerens.*

Aangezien er in dien tijd zoovele Keppels, zoowel Geldersche als Westphaalsche met den voornaam Herman voorkomen, is het zaak om uiterst voorzichtig te zijn met sommige gegevens, waaruit niet met zekerheid blijkt welke Herman bedoeld wordt. Wij achten het daarom beter daarvan thans geen melding te maken doch eerst het nader onderzoek daaromtrent voort te zetten.

Johanna van Hackfort, des Landdrost's echtgenoote is waarschijnlijk tusschen 1426 en 1430 overleden, daar zij in eerstgenoemd jaar wel, doch in laatstgenoemd jaar bij de beleening met Munkenhof niet meer voorkomt. Ook de Landdrost zelf ontmoeten wij met eenige zekerheid voor het laatst in 1437 en was in ieder geval dood in 1461.

De oudste zijner kinderen.

XX Jacoba van Keppel, huwde met *Johan van Twickelo, zoon* van Herman (de jonge, ambtman van Twenthe.)

In 1433 werd hij na doode zijns vaders met den *Bisschopinchof* onder *Vreden* ten manschap beleend, en evenzoo in 1445 met den *Greshof* onder *Delden* voor een vijf marksleen, terwijl hem in 1449 octrooi verleend werd om zijne echtgenoote *Jacoba* van *Keppel* te betuchtigen met bovengenoemden *Greshof* [7]). *Or. Alm. 1801.* Hij moet kort daarna overleden zijn want:

24 April 1450 schenkt *Jacob van Keppel,* weduwe van *Jan van Twickelo* aan Heer *Winald van Twickeloo*, cureit te *Oitmarsum* de lijfrente van 10 mud rogge uit de tienden te *Wermertinge* in het Kerspel *Delden* in het buurschap bij den *Broecke* om na zijn dood aan haar terug te keeren.

Rijks Arch. Overijssel.

Uit dezen echt sproten vier kinderen n.l. *Johan, Pauwel, Catharina* en *Marie.* De eerste dezer *Johan van Twickelo* tot *Twickelo* (de olde) werd 18 January 1494 tot Drost van Twenthe aangesteld en huwde met *Adriana,* dochter van *Frederik van den Rutenberg.* Deze *Adriana* erft in 1489 van een der broeders van haar schoonmoeder *Jacoba van Keppel.*

XXI Frederik van Keppel, waarschijnlijk de oudste der zonen van den Landdrost en *Johanna* van *Hackfort* is met eene *Van Sasse,* [8]) wier moeder van Coevorden, gehuwd geweest.

Zooals wij reeds gemeld hebben werd hij in 1430 met zijn vader en broeder samen met, *Monkenhof* beleend.

In 1437 is hij huwelijksvriend van *Gerd* van *Keppel* (uit een anderen tak) en *Aieijd van Arnhem,* waarbij tevens nog als huwelijksvrienden voorkomen *Herman van Keppel* (vermoedelijk de Landdrost, zijn vader,) en zijn broeder *Gerd van Keppel.*

---

7) In 1500 werd jonge Johan van *Twickel, Johanszoon* met den *Greshof onder Delden* beleend.

Leenb. v. Henr. van Swartsburch Biss. v. Munster.

8) Van Sasse is een oud Westphaalsch geslacht, dat meestal voorkomt onder den naam *Matthei.* In 1332 treffen wij aan:

De gebroeders *Mathïa* en *Gerardo* dicto *Sassen* en *Mathes* gezegd de olde Sasse. *Mathias* de Sasse en *Lubert de Sasse, Gherdes* sohne *waren o.a.* in 1372 getuige bij den aankoop van Suttenrode en andere goederen door Herman van Keppel en zijn zoon Gerd.

De beide broeders *Frederik* en *Herman* vinden wij in het volgende regest uit de *Extracten uit de Protocollen* van *Kentenissen der Stad Zutphen bl. 21 v°.*

1439. Her *Jacob van Hacforden* end *Herman* end *Frederick van Keppel* bidt, dat *Aernt Haegedoern*, die bij *Henr van Asbecke* is onderwysen niet en schedige noch en berne dat erve end guet *Traecest* gelegen kerspel van Lochem buijrschap Egerle.

1470 des mandages na sunte katerynendach der hilliger juncfrouwnn is *Frederik van Keppel* getuige, als Herr *Gerd van Keppel*, ritter belooft *Udo van Wullen* schadeloos te zullen houden voor zijn borgstelling wegens twee opgenomen kapitalen.

Arch. Middachten.

In 1481 geeft *Frederik van Keppel*, procuratie aan *Jacob van Keppel,* vrijschepen des H. Rijks, om hem als klager te vertegenwoordigen voor den vrijstoel te Laer tegen *Johan* en *Herman van Buckhorst.*

Kamper Kroniek blz. 238. Gesch. v. h. Veemgericht door Mr. R. W. 1 adema, blz. 131.

In het leenregister van *Johan van Beijeren* (1457—1465) komt voor *Frederik van Keppel* met twee borgleenen te *Nijenborch.* Op 20 November 1478 beleent Bisschop *David van Bourgondien* om zonderlinger gunst *Frederik van Keppel* met den Hof te *Zuyttenrade* met allen toebehooren in het Kerspel *Epe* onder het Sticht *Munster,* als verledigd leen, zijnde dezelve vroeger van het Sticht Utrecht ter leen gehouden door Heer *Herman van Keppel,* ridder, *Lodewijk van Munster* en hunne voorvaderen, doch door wanverzoek te hove gekomen.

Rijks Arch. Overijssel.

In onze vorige verhandeling in den Ned. Leeuw 1913 gaven wij reeds op dat de Hof te Suttenrode met nog vele andere goederen in 1372 door *Herman van Keppel* en diens zoon *Gherd* was aangekocht van *Sander van* den *Nijenborch.* Daar dus *Frederiks* overgrootvader en zijn grootvader met dien hof zijn beleend geweest en hij zelf er weder mede beleend werd, ligt het vermoeden voor de hand, dat door zijn vader de Landdrost de eene of andere formaliteit in deze beleening verzuimd was.

In 1478 heeft *Frederik van Keppel* volgens *Kindlinger II* verschil met *Johan van Merveld* over de erfenis van *Gerd van Keppel* (zijn grootvader ?) en in 1488 komt hij voor op het Gogericht te Munster.

Hij leefde nog 10 Julij 1494 daar hij toen nog als momber optrad voor zijn kleinzoons na doode van hun vader.

Beleend *Geert van Keppel,* nog onmondig zijnde, na doode van zijnen vader *Herman* en onder momberschap van zijn grootvader *Frederik van Keppel* met het groote huis te *Gaminclo* onder het kerspel *Oldenzaal* en het erve *Vergaerdt* onder het kerspel *Enschede.* Op een blaadje bij dit stuk Blasii (3 Febr.) 1494 zegt *Frederik van Keppel,* dat wijlen zijn zoon *Herman,* drie zonen nagelaten heeft, waarvan de oudste ongeveer 5 jaar oud is.

Rijks Arch. v. Overijssel.

Deze *Herman van Keppel, Frederikszoon* was in 1488 gehuwd met *Anna Korff gen Schmising,* dochter van Herman en Neyse van Revern.

Zie Huwl. Vorw. in Fahnes Corff.

Herman komt aldaar nog voor in 1491 en is dus tusschen 1491 en 1494 overleden.

1605 18 Januari verkoopt ***Anna van Keppell***, wede. *Herman* ***van Keppel, Frederikszoon en*** haar zonen *Gerde* ***en Frederik aan Roelof van*** *Wullen* ***een*** huis bij ter *Nijenborch.* *Arch. Middachten.*

Omtrent dezen *Herman Frederikszoon* vinden wij nog St. Luciensavond 1482 eene scheiding en deeling met ***Vdo van*** *Wullen* over goederen in het kerspel *Heeck* en in het kerspel *Schöpfungen* afkomstig van Nese ***van*** *Heeck*, zaliger gedachten, Juncfer als zij leefde, welke *Herman* tijdens het leven van *Nese* gerichtelijk uitgewonnen had ten behoeve van hem, zijn moeder, zijn broeder en zijn zuster en op welke goederen ***Vdo v.*** d. namens zijne moeder, die eene zuster van Nese is, eveneens aanspraak maakt.

Hij zegelt met 4 *ruiten* ***met helm.*** Helmteeken niet te onderscheiden. *Arch.* ***Middachten.***

Hieruit blijkt dus dat ***Frederik*** *van* ***Keppel*** drie kinderen had, nl. *Herman* bovengenoemd, nog een zoon en voorts eene dochter wier naam ons onbekend is, doch volgens van Spaen en vele anderen heette zij Maria. Zij huwde ***Burchard van Westerholt*** tot *Westerholt* en ***Coppel*** weduwnaar van N N *van Aldenbockum*, dr. ***van Matthias en*** *Belia* ***van der*** *Eeck*, ***zoon*** van ***Bernard van Westerholt*** en ***Jutte van Dungeln.***

Hare kwartieren : ***Keppel*** *Sasse*
(met de ruiten)
Hackfort ***Coeverden.***

Zij werd na het overlijden van haar broeder vrouwe van Coppel in 't Stift van Munster, vier mijlen van Oldenzaal. Uit het eerste huwelijk van ***Burchard van Westerholt 3*** kinderen en uit het tweede met ***Maria van Keppel*** twee, waarvan de oudste ***Borchard,*** Heer ***van Coppel,*** *Dinckebrug* en Drost van Vollehove werd. Zie ***Geld Kast.*** *II blz.* ***122. Geld. Volksalm*** *1899.* ***blz. 90.***

In 1489 komt *Herman* ***van Keppel*** *Frederikszoon* voor als leenman in het leenboek van Henrick van Swarzburch, Bisschop te Munster en administrator te Bremen.

Keeren wij thans terug tot den tweeden zoon van den Landdrost, het derde der kinderen nl.

XXII Herman ***van Keppel.***

Hij huwde ongeveer 1425 met ***Henrica van Brienen van Ramerus,*** dr. van *Henrich* en *Belije* ***aan Essen.*** Zij hertr: 3 Jan. ..... ***N. N. van Dorth. Gen. v. Brienen uit Coll. Engelen.***

1461. *Herman* ***van Keppel, Heer*** *Hermanszoon* (wijlen) en zijn vrouw verkoopen eene rente uit hun goed *Enschede* aan 't klooster Sibekulo. *Sibekulo p'24*

1463. In eene acte van schadeloosstelling komt voor *Herman van* ***Keppel, heren Hermanszone*** rijtters. *Arch :* ***Middachten..***

Dat deze *Herman* ook een werkdadig deel had in de woelingen van zijn tijd blijkt genoegzaam uit de rekening van den Overrentmeester van de stad Zutphen over 1466 waar wij lezen:

„Des Donredages na Martini ***Evert Asse*** ende Andries „*van* ***Mermieden*** te Nijmmegen an onss Heren Gen, „om der sake will, want *Herman van Keppel* ende

„*Hundenberch* mit een hoep rutere voer Groll geweest „hedden mitten Twentykers ende Monsterschen".

Zie ***Gesch Veemgericht door Mr. R. W. Tadamap.*** *113.*

Wij besluiten thans dit artikel met de twee laatste van des Landdrost's kinderen n.l.

XXIII Alheijt (*Aleijda*) en *XXIV* ***Gerd*** *van Keppel*, waarvan wij echter niets bijzonders weten mede te deelen. Laatstgenoemde wordt door den Heer van IJrst verward met een anderen Gerd van Keppel, ridder, gehuwd met Hille Voets, die echter uit een geheel andere branche gesproten is.

De Monkenhof waarmede ***Frederik*** en *Herman* ***van Keppel*** met hun vader in 1430 beleend waren is in 1487 aan *Herman van* ***Westerholt*** gekomen.

1487. feria post Valentini martijris thut Abt Anton den Munkenhof im Kirspel Aldenzele ad dies vitae zu pfachtrechte aus an Herman van Westerholte und Heinrichen seinen ehelichen sohn vor 12 mark Werdensch auf Martini oder 14 tage darnach EU zahlen unter verlust seines rechtens. Die Hobsrechte soll er in ehre lassen, keine frembte leut in die houe setzen, keine auswechselen oder vertreiben. Was von frembten auf die hofe gebawet werde soll auf den houen pleiben sonde ansprach der Erben. Sub sigilis Hermanni von Westerholte, Bernards de Westerholte, patris predicte Hermanni et Henrici van Ulenbroick, Burgemeisters zu Reckling hausen, tanquam tutoris Henrici do Westerholte filii Hermanni.

Versl. & Meded. Ov. R. & G II st. blz. 10%

Vermoedelijk is deze Herman van Westerholt de tweede zoon van Burchard of Bernard uit zijn huwelijk met Maria van Keppel, Frederiks dochter. Daar Maria's vader toen nog in leven was ligt het vermoeden voor de hand dat hij afstand van dit leen gedaan heeft ten behoeve van zijn kleinzoon.

Zie Tabel ***kol. 93 en 94.***

Velsenaer,

door Mr. P. C. BLOYS VAN TRESLONG PRINS.

Bijbelbladen betreffende de familie ***Velsenaer,*** afkomstig van ***Gerrit Velsenaer,*** burgemeester van Schiedam, en thans in het bezit van Baron *Melvill* ***van*** *Carnbee* te 's-Gravenhage, wiens betovergrootvader ***James John*** *Melvill* in 1737 huwde met ***Maria Velsenaer,*** dochter van ***Pieter*** en ***Adriana*** *Verheul.*

1660 den 29 february ben ick ***Pieter Velsenaer*** met ***Baeltge Louwe*** getrout in de kerck van Heyndrioken ambach.

1661 den 22 January 't savonts tusschen ses en seven vuyren is mijn vrouw verlost van een jonge soon en is gedoopt int ambacht voorsz. Sijn peten sijn *Wessel* van ***der Heul*** en ***Cornelia*** sijn vrouw mijn suster en ***Cent*** *Louwen* mijn vrouws broer en *Cornelia* ***Geverts*** tot Dordrecht en ia genaemt ***Gerrit*** na mijn vader.

1662 den 14 Junyus smorgens ontrent ten 2 vuyren is mijn vrouw verlost van een jonge doohter en is gedoopt int ambacht voorsz. Haer peten sijn ***Jas Cente*** en ***Annetge*** *Gijsen* en ***Anna Velsenaer*** en is genaemt *Centge* naer mijn vrouws moeder.

1663 den 7 October savonts tussohen ses en seven vuyren

---

9) Roelof *Hondenbergh* was een Overijsselaar; hij bezat de have zathe *Sinkgrave* bij Denekamp: Zijn vader of hij zelf had tegen Zutphen oorlog gevoerd en voerde daarna verschillende rechtsgedingen tegen die stad om haar te kwellen.

IX. *Herman* ***van Keppel,*** Knape. Na 1343 Ridder. Ob vòór 1383. Borge van St. Jan te Steinfort 1342. Met zijn ouders, oom, vrouw en kind 1343. Met zijn broeder en verdere Ridderschap borgen van Johan van Solms 1358. Getuige van Henr. de Calverbeke en ***van*** Wolter van Hopingen 1360. In het verbond der Ridderschap en de Stad Munster 1368. Ontzegt den Bisschop van Utrecht 1365. Getuige van Berthold van Buren 1367. Raad van het Sticht Munster 1368. Zegelt mede de Landsvereeniging van Munster 1370. Met zijn zoon Gerd worden borgmannen van Stenvorden 1371. ***Zij*** koopen verschillende goederen 1372. De stad Utrecht klaagt over hem 1374. Dedingsman in den zoen tussohen Deventer en den Heer van Ottenstein 1374. Is in Deventer met Keyuold van Coevorden e. a. 1377. Getuige van De Coevordens bij de pandschap van Lage 1377. Vòór 1382 beleend met Kolninckmansgoed en de Kerkgifte van Epe. Idem met Wnlvesweerd bij Wageningen.

Us: 1° *Jutte* .... 2° ***Sophia van*** *den Corve.* ***Zij*** † 1414 begr. in den Dom te Munster.

X. ***Henricus van Keppel*** Knape.

XI. ***Bertrudis*** 1313.

Ex: 1e Uxe.

XII. ***Jutta*** met haar vader en grootvader 1343. tr. mogelijk: *Benigna* van Heeze.

XVI. Gerd ***van Keppel.*** Knape. Met zijn moeder en broeder 1382. Met zijn vrouw, moeder en broeder verkoopen Amesthorpe 1383. Wederkoop van den Haverkamp 1383. Beleend met Suttenrode etc. na doode zijns vaders 1385. Teekent mede den Vredebrief 1386. Met zijn zoon met Monkenhof beleend 1398. Getuige te Ravensberg en van Sweder van Voorst 1399-1400. Idem te Munster 1400. Hij ob. denkelijk vóór of in 1409.

Ux: *Locke* ....

Ex: 2e Uxe.

XVII. *Herman* ***van Keppel,*** Pastoor der Kerk te Epe. Kanouik te Munster. Verkoopt een hoorige 1382. Verkoopt de bediening van de kerk te Epe 1389. Getuige te Munster 1400. Is met zijn moeder en broeder bij den verkoop van Amesthorpe en wederkoop van den Haverkamp 1383.

Kerkheer te Epe en Kanonik te Munster 1389. Getuige voor den Bisschop 1399—1400. Verklaring voor de rechten der wastinsige luiden 1407.

Waarschijnlijk dezelfde:
1413. Commandeur D. 0. te Ootmarssum.
1417. Id. te Westphnlen, 1421—1442. Landcommandeur te Utrecht en 1423 Commandeur te Tiel.
1434. Koopt het Huis Dieren voor de Balie van Utrecht.
1425. Is half beleend met Hegeuynck in Steenderen.
1433. Ontvangst de nahand van Aldegoor en verkoopt die.
Ob: omstr. 11 Nor. 1442. Begr. te Utrecht in het D. H.

XVIII. *Catharina* tr. ***Henrich van*** Oor. Zij † 1432. Begr. in den Dom te Munster.

XIX. *Herman van* ***Keppel,*** ridder, Ambtman of Landdrost van Twenthe † 1437/1461. Ux: ***Johanna van*** *Hackfort.* ***Zij*** ob: 1425/30. Hij met zijn vrouw beleend met Monkenhof 1409. Bel. tr. ***Willem de Rode van*** met Overhof bij Hattem 1407. Getuige in een overeenkomst van Ludolf van Stenvordeu en Claas van Overhagen 1413. Gemachtigde van den Heer van Voorst 1414. Zegelt met Wolter van Coevorden. ***Kekem.*** Hij komt voor Wijst op ordelen tusschen Herman van Haersolte en Hendrik van Roderlo. Ambtman van Twenthe 1431-1454. Zij geven een 1415. Overeenkomst met Herman van Twickelo 1416. Als vriend des Bisschops in Deventer 1418. stuk land aan Belheem Getuige voor eene verklaring van het D. H. 1421. Sticht eene Vicarie in de Kerk van Epe 1422. 1431. Zij met hun zoon Beleend met het Wolthus onder Alstede 1424. Borchman te Nyenborg id. Hij en zijn zoons Frederik Wolter en haar broeder en Hermau beleend met Monkenhof 1430. Hij met vrouw en kinderen verkoopen eene rente 1425. Hermau van Keppel 1437. Met zijn zuster, haar man en zoon 1437.

XIXa. *Geertruid (Griete)* ***van Hekeren,*** wiens moeder van

XX. ***Jacoba,*** tr. ***Johan van Twickelo, zn.*** van Herman de jonge, ambtmau van en Twenthe. Hij beleend met Biscopinchof 1435. Idem met den Greshof 1445. Zij wed 1450 Scheukt een lijfrente aan Winald van Twickelo.

XXI. Frederik van Keppel.
Ux: N. N. van Sasse (Mathei). 1437 Huwl.vriend van *Gerd* ***van Keppel nen van Ramerus. Zij*** *Aleyd* ***van Arnhem.***
Getuige van Gerd van Keppel, ridder en Udo van Wullen 1470. Geeft procuratie aan Jacob van Keppel 1481 Borchman te Nyenborg. Beleend met Suttenrode etc. 1478. Heeft verschil met Johan van Merveld over de erfenis van Gerd van Grol 1465. 1494.

XXII. *Herman* ***van*** *Keppel.*
Ux: ± 1425. ***Henrica*** van *Brie-* Jan. .... ***N. N.*** van ***Dorth.***
Hij en zijn vrouw verkoopen eene rente uit Enschede aan Sibcnlo 1461. In een acte van schadeloosstelling 1463. Is met Twentsche en Muustersche ruiters voor

XXIII. *Alheyt.* XXIV. *Gerd* van ***Keppel.***

1°. Johan v. ***Tw.*** 1494. Drost v. Twenthe.
Ux: Adriana van Rutenberg.
2°. ***Paul v. Tw.***
3°. *Catharina.*
4°. ***Marie.***

XXV. *Herman* ***van*** *Keppel.* Frederikszoon.
Ux: ***Anna*** van ***Korff*** *gend.* ***Smising.***
Hij in eene scheiding met Udo van Wullen 1482. Leenman in Munster 1489. Zij wede met haar zoons Gerd en Frederik verkoopen een huis in Nyenborg 1505.

XXVI. N. N. ***van Keppel.***

XXVII. ***Maria*** tr. *Burchard* ***van Westerholt tot Westerholt en*** *Coppel.*

XXVIII. *Gerd* ***van Keppel.***
XXIX. ***Frederik van*** *Keppel.*

---

is mijn vrouw verlost van een jonge dochter en is gedoopt iut Ambacht voorsz. en haer peten sijn ***Anna*** mijn dochter en *Cent Louwen* mijn swager en is genaemt *Adriana* na mijn vrouw salr en *Ary Jansz.* mijn vrouws man salr en na muy *Aeriaentge* en oom *Roonuer.*

1666 den 26en Augusty is mijn broeder *Pieter* Velsenaer op de oude steenplaets overleden en den 31en dito in Henrickiden ambacht begraven, out geweest den 26en Maert 1666 tweenveertig jaren.

1666 den 2 december smorgens ontrent tusse drije ende vijer Vueren ben ick verlost van een jonge soon en is gedoopt int ambacht voorsz. Sijn naem is ***Pieter Velsenaer*** nae mijn man salyger ende sijn peten sijn mijn mans moeder ende *Cent Louwe* mijn broeder.

1717 den 7en february is mijn broeder *Pieter_* ***Velsenaer*** op de oude steenplaats overleden sijnde sondagh savonts omtrent vijff uyren en op saterdagh den 13en feb. in de kerck van Hendrick Ido Ambagt begraven out 51 jaren 2 maanden 6 dagen.

1678 den 25e february is mijn suster ***Adriana Velsenaar*** op de oude steenplaats overleden, en in de kerck van Hendrick Ido Ambacht begraven, out geweest den 7e October 1677 veertien jaren.

1688 den 1 September is mijn suster *Centge Velsenaer* op de oude steenplaets overleden en in de kerck van Hendrick Yden Ambagt begraven out geweest den 14 Juny 26 jaren.

Pr. ***Velsenaar*** scrips.

1694 den 28e Maart ben ick ***Pieter Veisenaer*** met ***Adriana Verheul*** tot Ouderkerck op d'IJssel getrouwt.

1696 den 7e Maart op woonsdagh is mijn vrouw in de kraam gekomen van een dogter, en den 11e dito int ambagt gedoopt, haar peten sijn mijn broeder ***Qerridt Velsenaar*** en desselfs huysvrou *Lijntje Verleck* en genaamt ***Baaltje*** na mijn moeder.

1698 den 30e October mede op een woonsdag is mijn vrou wederom in de kraam gekomen van een dogter en den 3e november int ambagt gedoopt en genasmt ***Cornelia, na*** mijn vrou vader. Haar peten sijn geweest mijn vrou moeder *Sentje* ***Centen,*** wedr van Corn. *Verheul* en mijn vrou broeder ***Jan Corn.*** *Verheul* secretaris tot Crimpen op d'IJssel.

1700 den 3e january sijnde sondag voormiddag ontrent elf ueren is mijn vrou verlost van een soon en den 10e dito int ambagt gedoopt en genaamt *Pieter* na mijn vader zalr. Sijn peten sijn geweest mijn broeder ***Gerridt Velsenaar,*** met desselfs huysvrou *Lijntje Verleq.*

(In margine is geschreven P.) Den 19e April 171.2 is ***Pieter Velsenaar*** gestorven 's morgens tusschen 2 en 3 ueren en den 23 dito int ambagt begraven int graf daer mijn vader, mijn moeder en mijn suster ***Centina*** begraven sijn.

1701 den 18e december sijnde Sondagh ontrent de middag ten twaalf ueren is mijn vrou wederom in de kraam gecomen van een soon, en den 25e dito sijnde Kersmis in Hendrickijden ambagt gedoopt genaamt *Cornelis* na mijn voorsz. vrou vader. Sijn peten sijn geweest mijn voorsz. vrou moeder en mijn vrou broeder.

(In margine is geschreven P.) den 26e mey 1711 is ***Corns Velsenaar*** gestorven en den 30 dito int ambt begraven int graf van *Ary Jansz. Louwes* daer mijn suster ***Adriana,*** mijn dogter *Centina* en de 6 kinderen van mijn broeder ***Gerrit Velsenaer*** begraven sijn.

1703 den 12e Decembr sijnde woonsdag 's nagts ontrent

twaalf ueren is mijn vrou wederom in de kraam gecomen van een dogter, en is Sondag daaraanvolgende int ambagt voorsz. gedoopt, en genaamt *Centina* naar mijn vrou moeder en mijn suster ***Centina zalf.*** Haar peet is geweest, mijn voorsz. vrou moeder.

en den 14e Maart 1704 is dese mijne dogter ***Centina Velsenaar*** sijnde vrijdag des naarmiddags ten drije ueren gestorven, en den 19 dito sijnde op een woonsdagh int ambagt begraven in de Kerck in het graf daer ***Arij Jasz Louwes,*** mijn moeder zalr eerste man, mijn suster *Adriana,* en alle ses de kinderen van mijn broeder ***Qerridt Velsenaar*** in begraven sijn.

1706 den 21e Januarij sijnde woonsdag des avondts omtrent vijf ueren is mijn vrou wederom inde kraam gekomen van een soon, en op Yondag daaraanvolgende int ambagt voorsz. gedoopt en genaamt ***Gerridt,*** naar mijn grootvader van 's vaderszijde, naer mijn oom, sijnde geweest mijn vaders broeder en na mijn broeder *Qerridt* ***Velsenaer,*** sijn peet is geweest mijn suster Cornelia *Velsenaer.*

1707 den — april

is mijn vrou wederom in de kraem gekomen van een dogter en den 17e dito sijnde Sondagh int ambagt gedoopt, en genaemt ***Centje*** naer mijn vrouws moeder, haer peet is geweest, d'selve mijn vrouws moeder *Centje Centen,* wede van *Corn Janse Verheul.*

(In margine is **geschreven** *P.)* Den 28e Decr 1716 des avonts ten vier ueren is deselve mijne dogter *Centina* aan de pocken overleden en den 2e Jañ. 1716 int ambacht agter int choor begraven int graf daer mijn vader, mijn moeder, mijn suster *Sentina en* mijn soon *Pieter* in begraven sijn.

1709 den 29e October sijnde Dijnsdagh des morgens ontrent ten half negen ueren is mijn vrou wederom in de kraam gekomen van een soon, op den 3e November daar aen volgende in het ambagt gedoopt, genoemt *Henricus* na mijn grootvaders broeder en na mijn vrous oom en sijn peeters geweest mijn vrouws moeder ***Centje Centen.***

1711 den 28e decr sijnde maandagh des namiddags ontrent een uer is mijn vrou wederom in de kraam gekomen van een dogter, en den 3e Jañ. daeraanvolgende int ambagt gedoopt en genaemt (naer mijn grootmoeder van 's vaders zijde). *Maria* haer peet is geweest mijn vrous moeders ***Centje Centen.***

1660 den 29e februarij is mijn vader *Pieter Velsenaer* met mijn moeder ***Baeltje*** *Louwerus* in de kerck van Hendrick Ido ambacht getrout.

1666 den 26e Augustus is mijn vader ***Pieter Velsenaer*** op de oude steenplaats bij Swijndrecht overleden en den 31e dito in de Kerck van Hendrick Ido ambacht begraven, out geweest den 26e Maart 1666 twee en veertigh jaren.

1696 den 23e October is mijn moeder ***Baaltje Louwerus*** op de Nieuwe Steenplaats 's morgens omtrent vier uyren overleden en inde Kerck van Hendrik Ido Ambacht begraven int graft int choor bij mijn vader zal'.

1686 Den 5e Augustus ben ik *Gerrit Velsenaar* met *Lina*

Verleck in de Kerck tot Leckerkerck door domine van ***Ardenne*** Sondaags nademiddagh getrouwt.

1686 Den 14e Mey sijnde dijnsdagh smorgens ten drie uyren is mijn vrouw van een jonge dochter en gedoopt in de Kerck Van Hendrick Ido Ambacht, en genaamt *Willemijntje*, na mijn vrouws moeder; de Peten sijn *Barent* ***Verleck*** mijn vrouws broeder en *Cornela Sandelingh* mijn suster.

1687 den 7e September is mijn vrouw verlost van een jonge dochter op Sondag smorgens ten halff ses uyren en is overleden ten halff tien uyren en begraven in de Kerck van Hendrick Ido ambacht voornt.

1689 den 6e Augustus sijnde Saterdagh 's morgens ten negen uyren en ten elff uyren is mijn vrou verlost van twee kloucke soonen, die ten negen quam is gedoopt ***Pieter*** na mijn vader de peten sijn ***Baaltje Louwerus*** mijn moeder en ***Pieter Velsenaar*** mijn broeder. En die ten elff uyren quam is gedoopt *Gillis* na mijn vrouws vader, de peten zijn *Barent Verleck* mijn vrouws broeder en *Aeltje Claas* sijn vrouw en sijn gedoopt in de Kerck van Hendrick Ido Ambacht door domine ***Van den Honaert.***

1692 Den 13e April is mijn vrouw verlost van een jonge kloucke soon, sijnde Sondag 's morgens ten acht uyren en is gedoopt in de Kerck van Hendriok Ido Ambacht en genaamt ***Pieter*** na mijn vader, de peet is mijn moeder ***Baettje Louwerus.***

1694 Den 6e November sijnde Saterdagh 's avonds ten halff vijff uyren, is mijn vrouw verlost van een jonge kloucke dochter en gedoopt in de Kerck van Hendriok Ido Ambacht en genaamt *Willemijntje* na mijn vrouws moeder, de peten sijn *Barent Verleck* mijn vrouws Broeder on *Aeltje Claas* sijn huisvrouw.

1715 den 25e Januarij sijnde Vrijdagh 's morgens omtrent halff vijff uyren is tot Schiedam overleden mijn vrouw ***Lina Verleck*** out 58 jaren 4 maanden 21 dagen en den 31e January sijnde donderdagh na de middagh in de groote Kerck begraven int graff van neeff ***Jacob Niesen.***

1688 den 24e Maart is mijn dochter *Willemijntje* overleden en den 28e Maart in de Kerck van Hendrick Ido Ambacht begraven.

1691 den 15e Julij sijnde Sondagh's middaags ten twaalff uuren is *Pieter* overleden, en den 17e Julij in de Kerck van Hendrick Ido Ambacht begraven, out een jaar, elfi maanden negen dagen.

1691 den 25e Julij is *Gillis* overleden op woonsdagh smorgens ten vijff uyren en in de Kerck van Hendriok Ido Ambacht begraven den 27e Julij, out een jaar elff maanden negentien dagen.

1697 den 11e Junij is mijn soon ***Pieter Velsenaer*** overleden des nademiddagh de klock een uyr, op de Niewe Steenplaats, out vijff jaren, twee maanden min twee dagen en den 14e Junij in de Kerck van Hendrick Ido Ambacht begraven.

1703 den 2e Maart sijnde vrijdaags smorgens de kloeke drie uiren, is mijn dochter ***Willemijntje Velsenaar,*** mede op de niewe steenplaats overleden daar oock alle mijn kinderen overleden sijn, out acht jaren, vier maanden min vier dagen en op den 7e Maart

in de Kerck van Hendrick Ido Ambacht begraven int selffde graft, daar alle de kinderen in begraven sijn.

1722 den 8 November sijnde sondag smorgens omtrent half agt uren is tot Schiedam overleden mijn oom ***Gerrit Velsenaar,*** out 61 jaren 9 maanden 17 dagen en den 13 Novem. op vrijdag naa de middag in de Grote Kerk bij zijn vrouw begraven in 't graf van neef *Jacob* ***Niesen.***

Uit deze aanteekeningen en enkele beschrijvingen van grafzerken in de Kerk te Rhoon is de volgende genealogie ***Velsenaer*** op te stellen. Het wapen is: een dwarsbalk, vergezeld van drie vogels 2 en 1; helmt. een vogel tusschen een vlucht.

1. *Gerrit Pieterse Velsenaer* † Rhoon 18 Dec. 1633, oud 55 jaar 2 maand. ⚔ N.N.

Uit dit huwelijk.

Pieter, volgt II.

II. ***Pieter Velsenaer,*** geb. 26 Maart 1623, † 26 Aug. 1660 ⚔ 1°. Adriana, wed.e *Ary* ***Janus.,*** die te Rhoon woonde; ⚔ 2°. Hendrik Ido Ambacht 29 Feb. 1660 ***Baeltje Louwerus, dr.*** van ***Louwe*** en *Centge*; zij † 23 Oct. 1696.

Uit ***het le huwelijk.***

1. ***Anna Velsenaer.***
2. ***Cornelia Velsenaer.***

Uit het 2e huwelijk:

3. ***Gerrit,*** volgt 111.
4. *Centge*, geb. 14 Juni 1662, † 1 Sept. 1688.
5. ***Adriana,*** geb. 7 Oct. 1663, † 26 Feb. 1678.
6. ***Pieter,*** volgt III*bis*.

III. *Gerrit* ***Veisenaer,*** geb. 22 Jan. 1661, † Schiedam 8 Nov. 1722, ⚔ Lekkerkerk 6 Aug. 1686 *Lina Verleck*, † Schiedam 25 Jan. 1716, dr. van *Gillis* en *Willemijntje.*

Uit dit huwelijk:

1. *Willemijntje*, geb. 14 Mei 1686, † 24 Maart 1688.
2. dr., geb. en † 7 Sept. 1687.
3. ***Pieter,*** geb. 6 Aug. 1689, † 15 Juli 1691.
4. *Gillis*, geb. 6 Aug. 1689, † 25 Juli 1691.
5. ***Pieter,*** geb. 13 April 1692, † 11 Juni 1697.
6. *Willemijntje*, geb. 6 Nov. 1694, † 2 Maart 1703.

III*bis* ***Pieter*** *Velsenaer*, geb. 2 Dec. 1666, † 7 Feb. 1717, ⚔ Ouderkerk a. d. IJssel 28 Maart 1694 ***Adriana*** *Verheul*, ***dr. vau*** *Cornelis Janse* en *Sentje* ***Centen.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Baaltje,*** geb. 7 Maart. 1696.
2. *Cornelia*, geb. 30 Oct. 1698.
3. ***Pieter,*** geb. 3 Jan. 1700, † 19 April 1712.
4. *Cornelis*, geb. 18 Dec. 1701, † 26 Mei 1711.
5. ***Centina,*** geb. 12 Dec. 1703, † 14 Maart 1704.
6. *Gerridt*, geb. 21 Jän. 1705.
7. Centje, geb. 17 April 1707, † 28 Dec. 1716.
8. ***Henricus,*** geb. 29 Oct. 1709.
9. *Maria*, geb. 28 Dec. 1711 (Ned. Adelsboek) bl. 298 1916 heeft abus. 11 Dec. 1711), † 's-Gravenhage, begr. 16 Dec. 1776, ⚔ Dordrecht 5 Nov. 1737 ***James*** *John Melvill*, geb. Tiel 7 Oct. 1708, majoor, † Dordrecht 8 Juni 1761, zn. van ***John*** en ***Helena*** *Royer*.

Gegevens betreffende eene Remonstrantsche familie Maas,

door M. G. WILDEMAN.

De hiervolgeude aanteekeningen, waarvan vooral het biografisch gedeelte vrijwel tot heden onbekend was, kan te eeniger tijd te pas komen of aanleiding geven tot nader onderzoek en aanvulling van het minder belangrijk ontbrekende op genealogisch gebied uit de 19de en 20ste eeuw.

1. Te Rotterdam zijn 31 Mei aangeteekend en den 23 Juni 1754 gehuwd: „*Adrianus Maas* j.m. van Sevenhuysen met *Maria Praelder* j.d. van Groot Schermer." Uit dit echtpaar werden in de Remonstrantsche kerk te Rotterdam gedoopt:

1. *Cornelis* Maas, 13.4.1756 (get. Jop Maas en Margaretha Hegt).
2. *Geertruyda* **Maas, 4.11.1767** (get. Laurens Praelder en Geurtje Simons).
3. Laurens, die volgt II.

II. ***Laurens Maas,*** 5.8.1759 (get. Laurens Praelder en Geurtje Simons). Hij werd proponent der remonst. gem. in 1782, beroepen te Hazerswoude 7.12 1783, hield intree-rede 21.3.1784, beroepen naar Woerden in 1788 en in 1793 naar Moordrecht. Te Hazerswoude moest hij zich als patriot tijdelijk terugtrekken, hoewel hij openlijk van de kansel verklaarde een afkeer te hebben van de verguizing van het huis van Oranje. Hij werd evenwel onder aanvoering van een zekere Lena Voes van den kansel gevoerd. Ook te Moordrecht schijnt hij zich met de politiek te hebben ingelaten, daar hij den S.S.1797 als scriba van de Gecombineerde Grondvergadering in de couranten beriohtte, dat 42 stemgerechtigde Burgers aldaar, opgekomen om over het Plan van Constitutie te stemmen, hetzelve eenparig met *neen* verworpen hebben, waarom hij het Volk van Nederland verzoekt eenzelfde hoofdelijke opgave in de couranten te doen, teneinde spoedig te weten, hoe door de meerderheid is beslist.

Hij werd emeritus te Moordrecht in 1830 en overleed te Utrecht 22.9.1833. Uit zijn huwelijk met ***Wilhelmina Breveld*** (die vóór 1811 is overleden) werden mij de volgende kinderen bekend[1]):

1. ***Adrianus Laurens,*** die volgt 111.
2. Dochter te Moordrecht geboren 12.8.1797 [2]).
3. *Ludovicus Cornelius* ***Maas,*** geb. 1800, † ***27.10.1830*** als Luit. ter Zee 2e kl., tengevolge van bekomen verwondingen aan boord van Z. M's fregat Proserpina, liggende voor Antwerpen en door de opstandelingen bestookt. Bij de expeditie tegen Palembang (1822) had hij het ridderkruis der M. W. O. 4de kl. verworven. (Zie over hem Van der Aa, in voce).[3])

[1]) Van der Aa, in voce spreekt van 4 zonen, waarvan Ludovicus Cornelius de jongste zou zijn geweest.

[2]) Blijkens advertentie luidende: Van eene Doch t er is heden verlos t de Huisvrouw van
Moordrecht. LAURENS MAAS.
Aug. 12 A. 1797.

[3]) Door den vader werd zijn dood als volgt bekend gemaakt:
Heden ontvang ik de smertelijke tijding van het sneuvelen mijns geliefden Zoons, LUDOVICUS CORNELIUS MAAS, Ridder van de Militaire Willemsorde, Luitenant ter Zee van de tweede Klasse, oud 30 jaren. Aan boord van Z. M. Fregat *Proserpina*, **voor** Antwerpen liggende, werd hij, den 27sten October laatstleden, door een schot van de opstandelingen, dermate gekwetst, dat hij, een half uur daarna, overleed. Hij stierf, voor het Vaderland, den dood van eenen Christelijk gezinden held: en hij wordt, door allen, die zijn deugdzaam karakter kenden, betreurd. Diep getroffen, doch mij aan Gods heiligen wil onderwerpende, geef ik, bij dezen, van mijn zwaar verlies kennis, verzoekende van brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

UTRECHT, LAURENS MAAS.
den 2den November Emer. Pred. bij de Remonstranten
1830. te Moordrecht.

II. *Adrianus* ***Laurens Maas,*** ged. Woerden 28.3.1790, aangesteld tot Enseigne de Vaisseau 20.12.1810, komt in 1811 voor als adjoint van den admiraal Ruysch en werd 25.11.1813 door het Algemeen Bestuur bevorderd tot kapitein-luitenant wegens bijzondere verdiensten op getuigenis van den Admiraal-Commandant en Directeur der Hollandsche Marine bij het Departement Rotterdam, Admiraal Kikkert (wiens adjudant hij toen was) luidende onder meer: „dat de heer A. L. Maas, deszelfs adjudant, gedurende de tijd dat deselve in die qualiteit heeft gediend niet alleen steeds een onbesproken gedrag heeft aan den dag gelegd maar ook in verschillende aangelegenheden tijdens en van het eerste begin af aan der gelukkige ommekeer van zaken zich heeft onderscheiden door deszelfs moedige medewerking en onvermoeiden ijver voor de algemeene zaak, ja zoodanig, dat dezelve meer dan eens met gevaar van leven en zelfsopoffering zich niet ontzien heeft zijne diensten in de moeilijkste omstandigheden te presteren. ..."

Bij request d.d. 9.2.1814 vraagt hij als kapt. luit. adjudant „wegens het vervullen van plichten tegenover vrouw en kinderen", eervol ontslag uit den zeedienst.

Blijkens de (1920) bij het Departement van Marine aanwezige officieele gegevens, werd den 14 Febr. d. a. v. aan den *Scheepsvaandrig* ***A. L. Maas*** door den Commissaris Generaal der Marine van de Vereenigde Nederlanden een eervol ontslag verleend! zoodat de bevordering d.d. 23.11.1813 genegeerd werd, omdat de Commissaris-Generaal onkundig was gelaten van de door het Algemeene Bestuur in naam van den Vorst verleende bevordering tot kapitein-luitenant!

Maas schijnt vervolgens ter koopvaardij te zijn gaan varen en is volgens overlevering met zijn schuit vergaan; wáár en wanneer heb ik niet kunnen opsporen.

Hij was 17 Aug. 1811 te Rotterdam ondertrouwd[1]) en den 28 Aug. d. a. v. gehuwd met ***Maria Dorothea Jacobina Brand,*** ged. Coblentz 12.6.1786,

[1]) De advertentie in de couranten luidde:
Ondertrouwd
A. L. MAAS,,
adjoint van den Admiraal Ruysch
met
Dorothée Grand.
Rotterdam
den íi' Augustus 1811.

Blijkens de officieele huw-acte i. d. 28.8.1811 waren de huw. getuigen Laurens Maas, oud 50 j., rem. pred. te Moordrecht (vader) Hartigh Johannes Osy, oud 30 j., rentenier, Louis van de Velde? oud 32 j., griffier van het Vredegerecht, 3de canton en Jean Baptiste Grand, oud 28 j., koopman (broeder der bruid) wonende alhier.

† Scheveningen 11.11.1864 (dr. van Jean Baptiste en Francisca Josephina Eltz). Zij was van 1828—32 directrice en van 1832-1844 pachtster van het Badhuis te Scheveningen. Uit het huwelijk ***Maas — Grand*** werden mij de volgende kinderen bekend:

1. ***Laurent François Eduard Maas,*** geb. Rotterdam 1812, † Aalsmeer 13.9.1848, 2de luit. cavalerie 1830, 1e luit. id. 1831, ritmeester 1839.

   Hij is de schrijver van een in 1848 bij de Erven Doorman te 's Gravenhage verschenen brochure getiteld: „Brieven aan eenen Hoofdofficier der Kavallerie door den Ritmeester Ed. Maas, kommandant van een der Eskadrons Jagers te paard van het 2de Regiment Lansiers." (Gedrukt bij C. H. Susan Jr. 8°, 86 bl., met 2 tabellen). Een voorwoord draagt tot opschrift: „Aan mijne wapenbroeders" en is gedateerd 's Hage December 1847. Volgens overlevering waren de oorspronkelijke brieven gericht tot den Kolonel Jhr. de Bellefroid en zou de schrijver het in druk verschijnen niet meer hebben beleefd, doch dit bezorgd zijn door den toenmaligen majoor Jhr. van Merlen.

   Hij tr. ..... *Amélie Wolf*, waaruit nakomelingschap in Engeland.

2. ***Adrien Eugéne Maas,*** geb. Rotterdam 1816, † 's Gravenhage 3.7.1886, reeder te Scheveningen, hervormer der haringvisscherij, koopt het voormalig ververschingslocaal of logement *Habraken* te Scheveningen en herdoopt dit in Zeerust, dat nog onder dien naam, hoewel gemoderniseerd, bestaat. Hij tr. 's Gravenhage 4.11.1840 ***Arnoldine Marie van Renesse,*** geb. 's Gravenhage 11.9.1814, † ald. 9.1.1888 (dr. van Johannes en Clara Maria Woesthoff). Dit echtpaar vierde den 4.11.1880 te Scheveningen hun 40-jarige echtvereeniging.

   Waaruit nakomelingschap (Zie registers van den B. S. te 's Gravenhage).

KORTE MEDEDEELINGEN.

SCHRIECK.

In de tweede helft der zestiende eeuw woonde in den Haag eene familie Schrieck (de naam komt veelal voor in den genitiefvorm Schriecken), die tot wapen drie zilveren roskammen in een veld van azuur voerde. Of de familie uit den Haag afkomstig was, schijnt twijfelachtig; de naam komt daarvoor te weinig in Haagsche stukken voor.

Hieronder volgt al wat mij omtrent haar bekend is. Misschien geeft het een onzer medeleden aanleiding tot eene aanvulling.

Aert Schrieck 's weduwe leefde nog in 1585, toen zij eene bijdrage schonk in de vrijwillige leening tot bestrijding der kosten van de pogingen tot ontzet van Antwerpen. Overigens is noch omtrent haar noch omtrent haren echtgenoot iets bekend. Aert was de vader van:

1°. ***Geertruyt*** *Schrieck*, omstreeks 1673 gehuwdmet ***Johan van Surendael,*** wijnkooper en vroedschap (1583—'85) te 's-Gravenhage, zoon van ***Jan Dirckszoon en Lucia Jansdr. van de Graeff.*** Op 10 October 1690 bewees hij als haar weduwnaar aan hunne vijf kinderen het moederlijk erfdeel, tot een gezamenlijk bedrag van 1400 gulden. Hij zelf overleed vóór 1696.

2°. ***Maria Schrieck,*** die omstreeks 1677 in het huwelijk trad met ***Gijsbert van Hoogenhouck,*** secretaris van het Hof van Holland, zoon van ***Joost*** en ***Anna van Raephorst.***

3°. ***Cecilia Schrieck,*** die ongehuwd testeerde op 11 Aug. 1614 voor notaris Lenaert Kettingh. Zij prelegateerde aan de kinderen harer zuster *Geertruyt* 1000 gulden, uit hoofde van gelijke som door haar genoten uit den boedel van haren zwager Surendael, en aan hare zuster *Maria* insgelijks 1000 gulden. Universeele erfgenamen waren hare zuster *Hillegond*, ***de*** kinderen van *Geertruyt*, de kinderen van *Arent* ***Schriecken*** en hare zuster ***Maria.***

4°. ***Hillegond Schrieck,*** gehuwd met *Dirck* van *Sypesteyn*, baljuw van den Haag (vgl Mbl. 1906, kol. 191, en Mbl. 1908, kol. 141). Zij testeert, als weduwe, in 1614 tegelijk met hare zuster ***Cecilia*** (in dit testament *Cornelia* genoemd). Aan deze en aan haren neef ***Johan van Surendael,*** secretaris van het Hof van Holland, maakt zij ieder een legaat van 150 carolusgulden; universeel erfgename was hare zuster *Maria.*

5°. *Arent* ***Schrieck,*** alleen bekend uit boven bedoeld testament van ***Cecilia,*** waaruit overigens niet eens met zekerheid blijkt dat hij haar broeder was.

B. v. B.

Wapens De Jongh en Cantzlaar.

Ons medelid de heer ***W. H. Croockewit*** vroeg mij onlangs van welk echtpaar de wapens konden zijn, welke, uitgevoerd in stuc, als versiering waren aangebracht in een kamer van het huis aan de oostzijde van de Glashaven te Rotterdam, gemerkt n°. 32. Dit is het vijfde huis Zuidwaarts van de Oranjestraat, waarin het kantoor van de vernisfabriek van Van Wijk & Co. is gevestigd. Het mannelijke wapen vertoonde twee palingen, gekroond; het vrouwelijk schild een keper, vergezeld van drie achtpuntige sterren, 2 en 1. Kleuren waren niet aangegeven.

De geschiedenis van het huis was in dezen een uitstekende wegwijzer. In Dec. 1732 koopt ***Andries*** *Cantzlaar,* koopman, van ***Jacobus*** *Boutkan* een huis en erve aan de Glashaven, protocol 4881 A en B voor f 8910.—; en de volgende eigenaar is geweest ***Johannes Cornelis de Jongh*** „volgens testament".

Nu geeft *Rietstap* inderdaad eene Rotterdamsche familie ***De*** *Jongh*. „d'azur à 2 anguilles ondoyantes en fasces d'or, couronnées du même, l'une sur l'autre"; en ook: „*Cantzlaar*, Rotterdam, d'azur à un chevron d'or accompagné de 3 étoiles du même". Dit kan dus worden aangevuld met de bizonderheid dat de sterren bij ***Cantzlaar*** acht-puntig zijn Bij verder onderzoek bleek dat het geslacht ***De*** *Jongh*, dat dit wapen voerde, uit de Meijerij kwam. *Johannis Cornelis* ***de Jongh,*** bovenvermeld, was geboren te Son in de Meijerij van den Bosch, kwam te Rotterdam, deed aldaar 27 April 1762 den eed als poorter (Poorterb. n° 8, pag. 146), woonde er als jongman in de Wijnstraat, teekende 26 Dec. 26 Dec. 1762 aan en trouwde 9 Januari 1763 met ***Jacomina*** *Cantzlaar*, jongedochter, geboren te Rotterdam, wonende aan de Glashaven (Trouwb. Geref. n° 21, fol. 256).

De ***Cantzlaar's*** dreven wijnhandel. ***Andries Cantzlaar*** woonde in 1743 nog aan de Glashaven en was wijnkooper van beroep (Personeele quotisatie). Hij was 10 Maart 1732 getuige bij den doop van Pieter Jacobs, zoon van ***Hugo Cantzlaar,*** en ***Francina*** *Jacobs Piers*; de andere

getuige was *Anganieta Rotshoek,* weduwe *Pieter Piers.* Uit het Naamregister van het Wijnkoopersgilde noteerde ik het volgende. De Weduwe van *Hugo Cantzlaar* treedt Januari 1768 uit; *Johannis Cantzlaar* komt in 1768 in en is in 1768 „uitgescheiden". *Jacomijna Cantzlaar* is ingekomen 1761. Ik vermoed dat *Andries C.* toen juist overleden was ; echter niet te Rotterdam, want daar staat zijn dood niet ingeschreven. Zij is in Oct. 1765 „uitgescheiden". Haar echtgenoot *Johannis Cornelis de Jongh* komt in 1762 in het gild. *Jacomyna C.* sterft in 1770 in het kraambed, oud 37 jaar. De aangifte van 16 Mei noemt haar: *Jacomina Cantzlaar,* vrouw van Johannis Cornelis, de Jongh, wijnkooper op de Glashaven" (Dooden die betalen, Reg. nº 8).

A. HOYNCK VAN PAPENDRECHT.

Wapenverandering.

De beschouwing der 3 wapens Commersteijn (zie vragen en antwoorden) geeft mij aanleiding te wijzen op eene bijzonderheid, die meer voorkomt. Wij zagen n.l. dat de salamander zoowel in het wapenschild voorkomt als daar boven in den vorm van een helmteeken In het laatste geval is hij als het ware *uit* het schild gegroeid. Een zelfde verschijnsel zien wij in het wapen van het Stichtsche geslacht Suijck. Hendrik Suijck, 1677 Regent van de Aalmoezenierskamer te Utrecht, voert volgens het Wapenboek dier regenten (gem. archief Utrecht) doorsneden: *a* een aanziende ossenkop, *b* een eikentakje; terwijl Cornelis Suijck, 1786 Schepen van Amersfoort, volgens zijn zegel in het Archief te Amersfoort, en C. Suijk, 1798 Notaris te Amersfoort volgens de lakafdruk op zijnen brief in het rechterlijk archief van Amersfoort (Rijksarch. Utrecht portefeuille 435) in het schild alleen het eikentakje voeren, terwijl de ossenkop (vermeerderd met een visch en kroon tusschcn de horens) als helmteeken fungeert.

Ook hier heeft dus een gedeelte van het wapen het verband met het geheel verbroken om als helmteeken op te treden.

In deze beide voorbeelden betreft het een geheel kwartier, dat zich van het geheel losmaakt. In het wapen van het Overijsselsch-Geldersch geslacht Westenberg (Westenbergh, Westenberch) echter zien wij enkele voorwerpen op dergelijke wijze desertie plegen. Dit is wel het merkwaardigste voorbeeld van dit verschijnsel, dat ik ooit ben tegengekomen, het is juist daarom zoo merkwaardig, omdat het verdwijnen, zooals wij zien zullen, niet plotseling, zooals bij Commersteijn en Suijck, doch geleidelijk geschiedt.

De geachte redacteur van dit Maandblad, de Heer Valck Lucassen, is in het bezit van een 17e eeuwsch wapenboekje, waarin een wapen van Joes Westenbergh. Dit wapen nu vertoont een schuinbalk, beladen met 3 klaverbladen, welke balk gedeeltelijk bedekt eenvanden benedenrand uitgaanden hoogen berg, die een verticaal geplaatste pijl ondersteunt (de aanwezigheid van den berg in verband met den geslachtsnaam is duidelijk).

In de akten en bescheiden van de Geldersche Leenkamer vond ik het wapen van Seino Westenbergh, 3/7 1726 te Deventer. Het vertoont weder de schuinbalk als boven, doch deze bedekt nu niet meer den berg, neen, berg met pijl er bovenop bevinden zich links van den schuinbalk losgeplaatst dus niet meer van den benedenrand uitgaande,

Johan Westenbergh, 7/11 1704 Burgemeester van Lochem en J. Westenberg, 23/11 1682 Stadhouder van de leenen van de heerlijkheid Verwolde, voeren eveneens de schuinbalk als boven, doch links daarvan zien wij op hun lakafdrukken in dezelfde collectie achter de bescheiden alleen de verticaal geplaatste pijl, de berg is hier verdwenen ; dit is dus de eerste deserteur. Op 3 1/10 1727 drukt Seino Westenbergh te Deventer zijn wapen op een volmacht als Geldersch leenman en ziet: in dit wapen is niet alleen de berg maar ook de pijl verdwenen en blijft alleen de schuinbalk getrouw op zijn post. Hetzelfde is geschied met de pijl en de berg van Johan Westenberg, 10/5 1712 landschrijver van het ampt Lochem, van Johan Westenberg, 23/11 1738 Burgemeester van Zwolle, van Statius Reinder Westenberg, 3/21751 Raadsheer in het Hof van Gelderland en van E. Westenberg, 5/4 1793 Schout van Blokzijl. Bij al deze heeren hebben pijl en berg de plaat gepoetst en den schuinbalk aan zijn lot overgelaten.

Het zelfde is het geval met het tegenwoordige wapen Westenberg, doch één der beide deserteurs is thans weer teruggekeerd, wij zien hem daarin weder te voorschijn komen niet *in* het schild, doch op den helm als helmteeken. Wij zien dus in het wapen Westenberg eerst de berg met pijl tezamen de lucht in gaan, daarna de berg verdwijnen en de pijl, die nu zijn voetstuk verloren heeft, zich een nieuwe steun zoeken, door zich door den bovenschildrand en den helm heen te werken en zich op de wrong te plaatsen.

R. T. MUSCHART.

Wapens te Chillon.

In de groote zaal van het kasteel Chillon bij Montreux vindt men de navolgende wapens:

Nicolaus van *Wattenwyl, 1696* Voght. *Carl Emmanuel Wattenwyl, 1788. Frans* Ludwig *Steiger,* 1660 Hauptman. *Christ Steiger,* 1714 (op glas). *Johan Ludwig Steiger 1693. Johan Sturler, 1642. David Sturler, 1663. Bart. Imhoff,* 1687.

Deze wapens zijn alle gelijk die der thans Nederlandsche geslachten van die namen.

J. STEENKAMP.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Aardenburgsche geslachten (XXXV III, 3). *Vermere-Zonnevylle.* Aernout Vermere geb. 1701, † 16 Sept. 1768 huwt in tweede huwelijk Dina Zonnevylle, † 17 Febr. 1780, dochter van Elias Zonnevylle en Johanna Margaretha Gravendonck.

Hieruit 10 kinderen o. a.:

Elias Vermere geb. 2 Oct. 1742, † 9 Febr. 1833, gehuwd met Jannetje de Ligny, uit welk huwelijk geen nakomelingen.

Elias Aernout Vermere geb. 1818, † te Buiksloot 1889, huwt Suzanna Zonnevylle, dochter van Michiel en Cornelia Zonaevylle geb. te St. Kruis en † te Aardenburg 1887.

Deze gegevens zijn mij indertijd door een lid der familie Zonnevylle verstrekt en ontleend aan een handschrift-genealogie Vermere.

Vermere-Boidin. Nederl. Patriciaat 1911 bldz. 479 vermeldt als echtgenoote van Pieter Roetert Tak: Dina

Antoinetts Vermere geb. Aardenburg 22 April 1779, † Middelburg 10 Juli 1832, dochter van Adriaan en Maria Boidin.

J. H. BYBAU.

Archieven van Baardwijk en Besoyen. Aanwijzing verzocht, wáár de archieven der heerlijkheden Baardwijk en Besoyen zich thans bevinden.

Baardwijk behoorde in 1840 aan gravin de Hochstadt wed. baron Renatus d'Overschie Wisberg.

Besoyen behoorde in dien tijd aan Pauline Marie Constantia le Leu de Wilhem, echtgen. van Louis Theodoor de Forestier te 's Gravenhage.

v. 0.

Berck. Gevraagd wapen en genealogie vóór 1676 van dit geslacht, dut in de schepenbank van Etten zitting had.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Betuwe (In de). Een lid der „Westdeutsche Gesellschaft für Familienforschuug" vraagt ons inlichtingen omtrent **voorouders** (kwartieren) der volgende personen :

a. ***Marcellus** in **de Betuwe*** tr. Venlo + 1620 ***Johanna van** Brempt **gen.** Leeck* uit Tongeren ; hun zoon ***Reinier i. d. B.*** tr. ***Margaretha** Sulchius (Surkel)* die † Venlo 6 VII 1704.

6. ***Thomas de Benne*** en zijn vrouw ***1 heresia de Block*** die omstreeks 1700 in of nabij 's-Hertogenbosch woonden.

c. ***Willem van** Geldorp* en zijn vrouw ***Aleid van Schaeck*** (± 16%). V. D. H.

Boy. Kan iemand mij inlichten over dit geslacht, inzonderheid over een ***Jacob Boy,*** die omstreeks 1600 waarschijnlijk in Utrecht leefde?

A'dam. J. A. B. de H.

In de collectie Booth op de Universiteits-Bibliotheek te Utrecht, omslag ***„van der Boye",*** vonden wij het wapen van dit geslacht van der ***Boye,*** zijnde: in zwart een gouden leeuw.

Het Armorial Général vermeldt een wapen ***Booy,*** dat daarmede vrijwel gelijk is.

DOC. BUR.

Brouck (Van den) — van Oort. Bestaat er eene geneal. der Heusdensche familie van den Brouck of van den Broeck? waartoe behoort Catharina vrouw van Aernt Gijsbertsz. van Oort 1365? en wáár is die te vinden?

De geneal. v. d. B. gezegd Paludanus is bekend.

v. 0.

Brouwer-van Bever(en). Zou iemand mij geneal.-herald. gegevens kunnen verstrekken omtrent de volgende personen en hun ***voorgeslacht*** ? (Zeeland).

Antheunis **Brouwer** × **Senliintie** van *de Walle* (geb. 1662; dr. van Joos en Maatje Koorde).

Jan *Brouwer*: 1697 — 1770

Gerard van *Bever(en)* × **Elisabeth** *Jansdr.* **Standaart**

huwt (2°) Middelburg 1733 : ***Johanna van** Bever(en)* † ***1769***

Utrecht. ***11.*** W. VAN TRICHT.

Celliée (du). Wie waren de vermoedelijk Doopsgezinde voorouders van ***Anna Maria du** Celliée*, **geb.** 24.11.1772 en gehuwd te A'dam 18.1.1802 met Barth[h]. Rekker geb. 5.1.1768 te Vlissingen, zoon van Ds. Gerlof Rekker en Maria Standaart.

KIELSTRA.

Clevesteyn (Van) (XXXVIII, 63). Er was een geslacht van dezen naam, dat te Gorinchem in de regeering zat.

De eerste daarvan was ***Aert van Clevesteyn** Dircksz.*, vroedschap, schepen, thesaurier en burgemeester van Gorinchem, overleden in 1666. Hij was in 1611 gehuwd met ***Engelken van Hoey***, dochter van ***Aert van Hoey Geritsz.*** en ***Judith de Roy,*** en was de vader van ***Dirck van Clevesteyn,*** schepen van Gorinchem, overleden omstreeks 1669, en van ***Judith van** Clevesteyn*, gehuwd met ***Willem van** Alphen*, secretaris van het Hof van Holland.

Ook behoorde tot dit geslacht ***Abraham v. C.***, vader van het Nieuwe Gasthuis 1662, ***Mr. Arnoldus v. C.,*** vroedschap en schepen 1667, en ***Johan v. C. Dirksz.,*** schepen 1671, allen te Gorinchem.

B. v. B.

Clevesteyn (Van) (XXXVIII, 63). Ons is slechts één wapen van Clevesteyn (Klevesteijn) bekend, zijnde dat hetwelk Rietstap in zijn Armorial Général vermeldt als te zijn:

„In goud een zilveren keper beladen met 3 roode sterren en vergezeld boven van 2 groene klaverblaren beneden van eenen halven rooden leeuw".

In de collectie vroedschapwapens van Van der Lelij, in het archief te Delft, komt dit wapen voor als te zijn van M[r]. Aert Dircksz. van Clevesteijn, 1626 Raad in de Vroedschap te Gorinchem. Volgens het wapenboek van Jan van Kuyl, berustende in het Museum te Gorinchem voert deze Aert echter in plaats van de sterren 3 roode rozen op den keper, hetgeen ook het geval is in een M. S. „Wapenboek der edele en oude patritie families van Gorinchem" berustende in de Kon. Bibl. te 's-Gravenhage en in een M. S. Wapenboek, getiteld „Namen en Wapenen van alle de burgemeesters van Gorinchem" in de zelfde bibliotheek te vinden.

Volgens het Alg. Ned. Familieblad 1887 pag. 66 is deze Aert Dircksz. van Clevesteijn, als burgemeester van Gorinchem, 30/10 1611 getr. met Engelina van Hoeij. De kinderen uit dit huwelijk kan vrager aldaar vinden.

DOC.-BUR.

Commersteyn-Reael (XXXVII, 382, 424). De Heer van der Peen de Lille zegt in zijn antwoord op deze vraag dat dit geslacht Commersteyn „tweëerlei wapens" voerde en verwijst daarvoor naar de beide in het Armorial Général opgegeven wapens.

Wij kunnen hier nog een derde wapen aan toevoegen n.l: gedeeld : 1 in zilver 3 blauwe lelies, 2 in goud een zwarte ster (8) en in een zilveren schildhoofd een op den rug liggende gouden salamander, die met de 4 pooten een blauw bakje, waaruit gouden vlammen opstijgen, ondersteunt.

Aldus voerde Abraham Commerstein, 1618 Raad van den Briel, ob. 1644, volgens de Wapenboeken van v/d Lelij in het archief te Delft.

Volgens het H. S. "Genealogie van het oud geslacht van Neck", berustende in het archief te Amsterdam, voert

Dr. Johannes Commersteijn, de man van Alida Reael het eerst vermelde wapen in het Armorial Général n.l: gevierendeeld : 1 en 4 in goud 3 blauwe lelies; 2 en 3 in blauw een gouden ster (8), waarbij als helmteeken de salamander met het bakje, zooals hierboven omschreven.

Op een kwartierstaat in een M. S. genealogie Graafland, berustende in de Bibliotheek van de Technische Hoogeschool te Delft komt dit zelfde wapen voor, doch daarin zijn de lelies op zilver veld geplaatst en is de ster 6 puntig van zilver op goud.

Vergelijken we nu met de 2 boven omschreven wapens nog het derde door het Armorial Général vermeld, n.l. doorsneden: a in zilver de salamander met zijn bakje, b gedeeld: 1 in zilver 3 blauwe lelies, 2 in goud een zwarte ster (8), dan zien wij, dat zij alle varianten zijn op hetzelfde thema, de samenstellende deelen van alle drie zijn de lelies, de ster en de salamander, slechts de groepoering dezer onderdeelen is anders.

Doc.Bur

Corput (Van den). In den Z.-O.-hoek van het koor der Martinikerk te Groningen is begraven Jan van den Corput (1542—1611), vestingbouwkundige, de verdediger van Steenwijk, een tweede Vitruvius, zooals zijn tijdgenooten hem noemden.

Zijn vriend overste Peter Pappus von Tratzberg liet een steen op zijn graf plaatsen. De beschrijving van dien steen in de Grafschriften van Stad en Lande eenerzijds en de afbeelding in de Overijsselsche Almanak van 1849 anderzijds zijn niet geheel volledig, wat de wapens betreft. In het midden staat het wapen van den Corput, terwijl in de hoeken 4 wapens staan, die niet zijn kwartieren zijn.

Het eerste wapen (rechts boven) is het best te omschrijven als : een keper, staande op een grasgrond, vergezeld ter weerszijden van 5 ongelijk lange rietstengels (korenaren?), uitgaande van den keper. Het tweede wapen (links boven) is een liggende leeuw, gekroond. Het derde wapen (links onder) is met een schildhoofd, beladen met twee palen. Het vierde (rechts onder) een verkort St. Andrieskruis. Het snijpunt der armen is vervangen door een malie. Mogelijk is hier een „frette" bedoeld. Van wie zijn, deze wapens. Corput was ongehuwd, zijn vader Jan, secretaris van Breda, sproot uit het huwelijk van Anton v. d. Corput met Alith van den Berge, terwijl zijn moeder Antonia een doohter was van Hendrik Montens en Johanna de Rovere. Mede blijkens de in den Nederl. Heraut IV bl. 106 vlg. vermelde zegels voerden deze grootouders geheel andere wapens. Slechts met het derde wapen zou Montens bedoeld kunnen zijn. Deze voeren een faas, beladen met 2 palen; v. d. Berge voert 3 leeuwen, de Rovere 3 molenijzers. Wie weet de oplossing?

Den Haag. W. G. Feith.

Cremer (XXXVII, 424). Ds. *Goswin Cremer,* geb. 26, ged. te Harderwijk 26 Nov. 1761, was de zoon van ds. Franciscus ***Lodewijk Cremer,*** achtereenvolgens predikant te Rossum, Hattem en Maastricht, professor in de theologie te Groningen, en *Jacoba Geertruid Verstege.*

Warnsveld. Röell.

Cuyk (Van). Bij een smid C. van **Cuyk te** Haarlem zag ik een familiewapen waarboven op een lint Ns van

Cuyk; de teekening is, naar mijne schatting, een kleine tweehonderd jaren oud.

Het wapen is gevierendeeld: 1 en 4 in rood drie palen van vair en een gouden schildhoofd beladen met een blauwen barensteel van drie hangers beladen met zes blokjes van goud op en boven de hangers, 2 en 3 doorsneden van bruin (?) op goud, een leeuw van zwart over alles heen.

In een hartschild over alles heen, in goud een zesspakig wiel van rood (Heusden?) vergezeld van zes gouden blokjes 2 en 3.

Aanziende helm zonder wrong. Helmteeken: twee boven elkaar staande barensteelen uit het schild, tusschen een rood-zilveren vlucht. Geen dekkleeden; het schild is door een bladerenkrans omgeven.

Van van Cuyk bestaan onderscheidene wapens, dit was mij echter niet bekend, 1 en 4 doen denken aan van Haeften, a van 2 en 3 zal oorspronkelijk van zilver geweest zijn doch door ouderdom zwart geworden toen de teekenaar van het door mij geziene wapen het afbeeldde.

De kwartieren 1 en 4 moeten dus van Cuyk zijn ; van welk geslacht zijn 2 en 3, is *a* van 2 en 3 zilver of purper geweest ?

Joh. Ruys.

Het door den Heer ***Ruys*** vermelde wapen is te vinden op een grafzerk in de kerk te Heusden, alwaar het voorkomt op het graf van ***Johan van Cuyk,*** heer van Herpt, ob. te Heusden 21/2 1613.

Volkomen hetzelfde wapen voert jonker ***Jacob van Cuyck,*** 11/4 ***1601*** rentmeester van het land van Heusden, volgens de lakafdruk op zijn brief in de missiven aan de Rekenkamer der Domeinen in Holland.

Het eerste en vierde kwartier is ***Cuyck,*** het tweede en derde kwartier is dat van de vaderlijke grootmoeder van ***Johan*** bovengenoemd n.l. *Hymberch.*

Dit laatste kwartier vonden wij te zijn: doorsneden van zwart op goud met eenen leeuw van het een in het ander, en wel als alliantie van ***van Zuylen van der Haer*** in 1708 in een M. S. wapenboek van *d'Yvoy.*

Hetzelfde wapen, doch zonder het hartschild, voerden ***Willem*** van Cuyck, 1623 rentmeester van het land van Heusden, en zijn broer ***Qotschalck van Cuyck,*** 19/9 1630 te Heusden.

Doc.-Bur.

Draack — **Keppel.** Gevraagd de namen en data betreffende de ouders en kinderen van ***Johan Draack*** „erf-secretaris" van Nunen, en zijner vrouw ***Elisabeth Hendrina Keppel.*** Beide levende 1716.

v. 0.

Dijserinck-Dobbelaar. Was ***Anna Dijserinck,*** echtgenoote van ***Anthony de Loos,*** de dochter van *Cornelis* en *Susanna* ***Dobbelaer,*** het echtpaar, dat Ned. Patr. II als generatie II vermeldt?

Utrecht. H. W. van Tricht.

Elemans-de Weert. ***Emmerica*** *Catharina Sibilla* Elemans geb. 1804 Geertruidenberg, geh. 1827 te Breda met v. Wickevoort Crommelin, overl. 1839 te Amersfoort. ***Johanna*** *Ruperta* Elemans geb. 1803 Geertruidenberg, geh. 1827 te Breda met Drijfhout van Hooff, overl. 1839 te Amersfoort.

Beide zijn dochters van Adrianus Gerardus Elemans en Maria Catharina Geertruida de Weert (overl. 1837 Breda).

Wie kan meerdere bijzonderheden en familiewapens omtrent dit echtpaar opgeven? Bestaat er verband met het geslacht Berckmans de Weert (adelsboek 1918), de naam Emmerica duidt hier op?

A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF.

Ezelsooren. Is het iemand bekend om welke reden in vele Duitsche en meerdere Hollandsche wapens *helmteekens* voorkomen met ezelsooren. Is daar soms eene legende aan verbonden?

STEENPAMP.

Fikken. Gevraagd wordt, hot wapen en de kwartieren van Nicolaas Fikken, gedoopt te Amsterdam 21/8 1790, en diens zuster Margaretha, kinderen van Nicolaas en Maria van der Wonde. (Zie Navorscher 1916 pag. 92).

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM.

Geloove (Van) -- van 't Geloof. Gevraagd wapen en genealogie van vóór 1660 van het geslacht *w a n Geloove,* na 1700 *van 't Geloof,* dat zetelde te Hoeven (N.Br.) en geregeld zitting had in de Schepenbank der heerlijkheid Etten.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Hamming (XXXVII 127, 333.). Geurt Hamming is geboren te Hall in 1736.

Hij had één zoon Jan en vele dochters (naar ik meen 10).

Jan geb. 27-7-1770 Arnhem, overl. 1'1-2-1836 Vianen was ontvanger, huwde 29-10-1799 Gijsbertha Johanna van Schaik (zonder c). Zij is geb. 10-11-1780 te Wijk bij D. overl. 29-3-1853 te Groesbeek. Behalve Geurt (N. Leeuw XXXVII 333) hadden zij nog 9 zoons:

2. *Leendert,* geb. 29-11-1803. Conrector Latijnsche school Utrecht overl. 1869 huwt 1839 D. J. Arends.

3. *Jan,* geb. 5-4-1805. Offr. Infant. Overl. 1868, huwt 1 J. B. Dibbets, 11 A. Hethusius.

4. *Hendrik,* geb. 7-7-1807. Offr. Cav. Overl. 1847, huwt S. Wierdsma.

5. Alex, geb. 2-4-1810. Ontvanger. Overl. 1889, huwt C. Leyendecker.

6. *Gerrit,* geb. 17-5-1812. Offr. Cav. Overl. 1876, huwt G. Sandt v. Nooten.

7. *Eduard,* geb. 29-11-1814. Offr. Inf. Overl. 1873, ongehuwd.

8. *August,* geb. idem. Offr. Inf. Overl. 1880, ongehuwd.

9. Constant, geb. 11-10-1817. Offr. Cav. Overl. 1886, huwt 1 E. v. Voorthuysen, II A. Terhaar.

10. *Maurits,* geb. 8-3-1819. Offr. Intendance Overl. 1898, huwt J. Cardinaal.

No. 6 heeft een zoon Maurits Rudolf, gep. kolonel v/d. Cavalerie, woonachtig te Zeist.

In mijn bezit bevindt zich een zilveren naaldenkoker met 2 cachetten, het eene is een wapen, voorstellende onder een posthoorn twee aanziende koeikoppen, even-als in 111 van Hamming,. kleuren zijn niet aangegeven; het andere een monogram, waarschijnlijk G v K onder een vijfpuntige kroon. Wie kan mij inlichten van welke persoon genoemd wapen kan zijn en wat de initialen kunnen beduiden ?

A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF.

Hardus (XXXVII, 425; XXXVIII, 66). De Heer W. W. v. R. geeft als antwoord op de vraag van den Heer Viirtheim eenige leden van eene familie Hardus te Nijmegen gedoopt.

Indien deze inderdaad behooren tot de familie Hardus, die vrager bedoelt, zoo vermoeden wij, dat het wapen met den herder tusschen 2 schapen, zooals het in de Kwartierstaten van Van der Dussen en Smissaert is aangegeven, niets met deze familie Hardus te maken heeft,.

Wij gronden dit vermoeden op het feit, dat het zegel van Gerardus Hardus, 1794 Schepen van Nijmegen, te vinden in de Collectie schepenzegels in het Museum te Nijmegen, een geheel ander vertoont en wel: „gedeeld: 1 in rood een zuil, 2 in zilver een geplante dorre boom".

DOC.-BUR.

Hardus-de Bruyn (XXXVII, 425). „*Dirk Hardus* verkoopt 12.6. 1777 te Dordt aan Oom Pan *Wageningen*" (× *Margrete Vertholen*) „26 Ellen Gestreepte Pusse (?) Sijde Glassche a 48 St. per El".

„*Jacob de Bruyn* Nots. en Subst. Ontv. der Conv. & Lic. te Breda 1741, (wordt A° 1727 en 1740 vermeld als Koopman te Rotterdam buiten de Oostpoort, tenzij dit zijn vader geweest is) (hertr. 1742) huwt *Maria Vertholen* sterf ... August. 1739.

„O u der s : *Willem Vertholen* sterf Rotterdam 17 Maart 1727 trouwd *Margaretha van Schagen* geb. Breda', sterf vóór 1734, dochter van *Job* van *Schagen* trouwd *Francina (van) Waalwijk* koopvrouw in Granen sterf weduwe Decembr. 1739 te Breda in hogen ouderdom. (Zie ook N. L. XXXIX, 69)".

(Uit een fragm. gen. *Vertholen ca. 1840).*

N.B. D.

Havelaer. Is hiervan Haveler een variant? *Cornelis Haveler* vestigt 15 Jan. 1621 eene rente op een weerd geheeten „Havelers gorsse" gelegen in het land van Altena; welke acte aanwezig was in den boedel van Jan Adriaansz. Colff te Gorkum blijkens scheiding daarvan 26 Ap. 1679. En evenzeer Havenaer? *Cornelis Cornelisz. Havenaer* (in het Register op het Commissieboek van Rijnland genoemd Havelaer) veroordeeld wegens homicide op Wouter Jansz. Starrevelt te Koudekerk. Zijne vrouw Jannetje Willemsdr. van der Sluys krijgt op hare bede 22 Dec. 1676 remissie van de confiscatie zijns boedels.

v. 0.

Herckhuysen (Van). *Roetert van Herckhuysen* provoost Steenbergen „jonge man onder Nimmegen" huwde in 1731 te Steenbergen met *Apollonia de Hasert,* dochter van *Jacob,* burgemeester van Aardenburg, en *A n n a Boelaert.* Gevraagd worden voorgeslacht en wapen van R. van Herckhuysen.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Hofmeister-de Meij. *Johan Jacob Hofmeister,* eerst kapitein der Zwitsers, daarna vrederechter te Asten (wonende in 1811 op het Kasteel Asten, zie Taxandria 1916 pag. 128) was gehuwd met *Margaretha Johanna de Meij* ± 1798.

Uit dit huwelijk ten minste 5 kinderen, waaronder Johan Hendrik Hofmeister, als luitenant ter Zee 1 Juli 1840 in Ned. Indië overleden, gehuwd met Meike Huidekoper (Jansdr. ex Janna Sikkes IJsenbeek).

Gevraagd wordt 1°. of iets naders omtrent de andere kinderen van Johan Jacob Hofmeister bekend is ; 2°. *van* wie Margaretha Johanna de Meij eene dochter is, en waar en wanneer zij geboren, gehuwd en gestorven is; 3°. het wapen van Margaretha Johanna de Meij.

Haarlem. A. S. MIEDEMA.

Op een losse lakafdruk, waarop de naam Hofmeister geschreven stond, vonden wij destijds het volgende wapen: „een geplante boom met 2 (kleine) kruinen, vergezeld rechts en links van een aanziend gestelde wildeman, die met de binnenste handen de stam van de boom vasthouden en met de buitenste handen een verticaal geplaatste knods, met het dikke eind bij hun voeten, vasthouden."

Helmteeken : de boom.

Het was ons toen reeds opgevallen, dat volkomen hetzelfde wapen gevoerd wordt door Leendert de Meij, 1778 Raad van den Briel, volgens de collectie wapenboeken van Van der Lelij, in het archief te Delft aanwezig. Later vonden wij dit wapen als dat van De Meij bevestigd in de collectie testamenten van het oud notarieel archief van Suriname, waar het voorkomt op het testament van Adriaan Willemsz. de Meij, 2/9 1809 Raad en boekhouder generaal van de kolonie Suriname, getrouwd met Catharina Sadelaar.

Nu uit de vraag van den Heer Miedema blijkt, dat er een huwelijk De Meij—Hofmeister bestaan heeft, twijfelen wij niet, dat de bovenaangehaalde lakafdruk met den naam Hofmeister niet het wapen van dit geslacht, doch van het aangetrouwde geslacht De Meij weergeeft en tevens lijkt het ons vrijwel zeker, dat van de 4 verschillende, ons bekende, wapens De Meij, het hier beschrevene, dat van Margaretha Johanna de Meij is.

De kleuren, die Van der Lelij aangeeft, zijn veld blauw, boom en grond groen, wildemannen en knodsen natuurlijke kleur.

Doc. BUR.

Honigh. Wie waren de voorouders van *Johan Honigh* burgemeester van Middelburg † 9.61692 en begraven onder een wapenbord met de kwartieren

Honigh	Roubergen
Ketelaer	Silleman
Ingelsen	Heermans
Courten	Robijns.

Hij was een zoon van Nicolaas Claasse H. en Maria van Roubergen.

KIELSTRA.

Jeekel. Gevraagd aanvulling van het volgende. *Johannes Jeekel* (zoon van: *Joekel* en von Kauenfelder) geb. 1761 in Denemarken, †'s Hage 26. ll. 1845. Groothandelaar in tabak en koloniale waren. Huwde ± 1793 's Hage *Johanna* van *Ettingen* (dochter van ... en.. . Drijver), geb. Voorburg (4) ... 1761, †'s Hage 19.10.1836. Tevens gevraagd de wapens von Kauenfelder (uit Saksen, de schrijfwijze is mogelijk niet geheel juist) en van Ettingen. Uit bovengenoemde spruit het Nederlandsche geslacht Jeekel.

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Kappeyne van de Coppello-Gallé (XXXVIII, 31). Omtrent eerstgenoemd geslacht meldt bijzonderheden,

Nagtglas, in zijn Levensberichten van Zeeuwen, aflevering 1, pag. 135—136 en aflevering 11, pag. 518.

KIELSTRA.

Kappeyne van de Coppello-Gallé (XXXVIII, 31). Bij een onderzoek in de oude Trouwboeken der Hervormde Gemeente te Middelburg teekende ik aan:

11 Octobr. 1743. Mr. Servaas van de Copello J. M. van Middelburg [en] Juffr. Barbara Petronella Stam J. D. van Leyden. Ondertrouwdte Leyden 1743, 9 October. g. T. (get.) J. v. Reverhorst. — In margine: op order van den Ed.agtb. Heer Borgenmeester G. Tresel hebben deze 2en en 3en gebod te gelijk op den 20 October 1743. bescheid gegeven den 21 Octobr 1743.

Ondertr. den 29 Maij 1710. Bartholomaeus Coppello J. M. van Middelb. [en] Abigail Goudsweerd J. D. van Middelb. Testes Sponsi Adriaantje Wagemans, Moeder in de Breestraat consenteert en getuigd dat vrij is. Sponsal Lisebeth Bastiaansen in de Breestraat consenteert ad idem. — In margins: zijn deese persoonen getroud denselven dage op nrdre van de Hr Burgemeester Sandra.

In de Middelburgsche archieven is omtrent dit geslacht nog veel meer te vinden.

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Karseboom (XXXVIII, 66). Omtrent het geslacht Karseboom (Karsseboom), dat het gevierendeelde wapen voert, verwijzen wij vrager *naar* het werk van Elias „de Vroedschap van Amsterdam", waar hij op pag. 696 uitvoerige gegevens zal vinden. Het zal hem daaruit blijken, dat *Cornelis Cornelisz.*, na zijn huwelijk met *Trijntje Jacobsdr Karsseboom*, zich Karsseboom noemt en de stamvader der latere Karssebooms is. Deze Cornelis is de zoon van *Cornelis Luijtsz*, die in 1699 sterft en kaaskooper te Amsterdam is, wiens vrouw *IJdtge Meynertsdr van Duijnen* is. Cornelis Luijtsz voerde volgens een oude kwartierstaat in zilv. 3 zw. vogels, dus het wapen dat Rietstap bij „Luyten (Amst., den Bosch)" opgeeft. IJdtge nu, zijn vrouw, voerde volgens dezelfde bron gedeeld : 1 in zw. boven een zilv. vogel op een takje en onder een dito vogel op een zilv. kruk; 2 in goud 3 groene adelaarspooten, dus ongeveer als „v. Duijnen (den Bosch)" bij Rietstap. Het nieuwere wapen Karsseboom doet derhalve ook wel eenigszins denken aan dat van IJdtge (wier vader Meynert Syvertsz lakenkooper op den Nieuwendijk was), zoodat het twijfelachtig schijnt of Corn. Cornelisz. met den naam ook het wapen zijner vrouw Trijn Karsseboom aannam.

Het is opvallend, dat een geslacht van Duijnen een gedeeld wapen voert, waarvan de linkerhelft 2 adelaarspooten vertoont. Stamt deze familie wellicht uit Meynert, een anderen zoon van Cornelis en IJdtge, die den naam zijner moeder *van Duijnen* aannam?

Doc.-BUR.

Koker (De)-de la Fontaine dit Wicart. Kan iemand mij helpen aan de ontbrekende data etc. van het volgende fragmentje? Zoo mogelijk ook de voorouders. *Daniël de Koker* geb. te. ... den.. . . × . . . . te.. . . *Maria de la Fontaine dit Wicart.* Van haar ontbreken alle gegevens.

Daniel de Koker was een zoon van Gilles de Koker

× 1664 **Magtild** Zwaardecroon (Hendricus dr. ex Sara v. d. Broecke).

KIELSTRA.

Linschoten (Van). Blijkens een paar 13de eeuwsche zegels in het Alg. Rijksarchief voerde Jan van Linschoten als wapen 3 ronde gespen. Wie kent de kleuren van dit wapen?

W. G. FEITH.

Nassau (Bastaarden). Zijn er nog bastaardtakken (en vrouwelijke descendenten) van het huis (Oranje-) Nassau :

1° de familie Nassau-Zuylesteyn, afstammende van den bd.zoon van Prins Frederik Hendrik, Frederik van Nassau, Heer van Zuylesteyn.

2° Nassau-Conroy, afstammende van Alexis van Nassau, zoon van Graaf Hendrik v. Nassau-Breda.

3° de familie Nassau, die afstamt van Justinus, bd. zoon van Prins Willem 1.

Zijn deze families uitgestorven en zijn er nog afstammelingen in vrouwelijke linie?

Elburg. Jhr. M. J. D OOFT .

Op deze vraag, waarop vermoedelijk wel meerdere antwoorden zullen inkomen, willen wij, ook ter wille van de plaatsruimte, voorloopig volstaan met te verwijzen behalve naar de vele plaatsen in verschillende tijdschriften enz. welke het Repertorium van Petit op geeft, naar de geschriften van ons medelid Jhr. Wittert v. Hoogland over Nassau-Zuylesteyn (uitgestorven 1830) en daaruit gesproten vrouwelijke lijnen. Overigens zijn vrouwelijke descendenten — in mannelijke lijn zijn alle erkende bastaardtakken naar wij meenen uitgestorven — nog aanwezig van den door vrager niet vermelden uit Prins Maurits stammenden tak Nassau- la Leck († 1824), waartoe mede behoorden N.-Bergen, N.-Cortgene, N.-Zeist, N.-Woudenberg, N.-Odijck, N.-Ouwerkerk en N.-Beverweerd. Eindelijk kan omtrent den tak van Justinus iets worden gevonden in „de Ridderschap van het kwartier van Nijmegen" en bij Werner, Geldersche Kasteelen, II, 226.

Het laatst is uitgestorven (1832) de Brabantsche tak der graven van Nassau-Conroy.

DOC.-BUR.

Nieuwenkamp-de Olde. Waar zijn gegevens te vinden omtrent wapen en kwartieren van Hendrik Nieuwenkamp, die in 1764 voorkomt als diaken van de Ned. Herv. Kerk te Hasselt en van zijn vrouw Catharina de Olde. Hij moet omstreeks 1730 geboren zijn. Te Hasselt is niets naders van hem te vinden.

's-Gravenhage. J. J. VURTHEIM.

Oort (Van)-Van Meeteren (XXXVI, 238). Genoemde personen en naaste familie komen voor bij de beleening van Groot Westerhout onder Geldermalsem (Reg. op de Leenaktenb. van Gelre & Zutphen, Kwart. Nijmegen 666. vlg. Elfde stuk).

N.B. D.

Oort (Van)-van Schonenborgh. *Elias van Oort* [1])

[1]) Niet verwarren met den kerkel. notaris ***Elias van Oort*** 1373 (werd deze later kanunnik ten Dom?); noch met den koopman ***Elias*** van ***Oort***, door Elias van Wede schadeloos te houden 1413; of met den Utrechtschen chirurg ***Elias van Oort*** overl. aanvang 16e eeuw, noch met ***Elias van Oort*** 1448, zoon van den kanunnik van St. Pieter, Jan van ***Oort en*** Agnes van Opborgh; of ***Elias van Oort*** kanunnik St. Marie, 30 Aug. 1464 een der afgevaardigden op de conferentie te Harderwijk, nog 1473, † 16 Mei 1503.

raad van Utrecht 1467 wordt als wapen toegeschreven, het bekende met de 3 ei. mispelbloemen doch vermeerderd met een vrijkwartier: golvende fascen van zi. en zw.; welke familie voert dit wapen? Hij was geh. met *Hase van Schonenborgh*. Utrechts raad verzocht 24 Ap. 1479 den abt van St. Paul, den proost ten Heiligen berge Jan v. Lijmbeeck te beduiden, om *Elias* als voogd zijner vrouw niet te hinderen in het vrije genot der nalatenschap van Janna van Limbeeok; tevens richtte de raad ook zelf zich tot Jan v. Lymbeeck met hetzelfde verzoek, daaraan toevoegende, dat, mocht hij iets van *Elias* te vorderen hebben, deze te Utrecht bereid was, zich daarover te verantwoorden [1]). In welke verhouding stond deze erflaatster tot zijne vrouw ? als zuster harer moeder?

Elias verliet met vele anderen in 1481 de stad; wáár en wanneer overleed hij? --Zijne weduwe Hase of Hadewich van Schonenborgh woonde later weder te Utrecht aan de Witte Vrouwenstraat. Zaterdag na St. Valentijnsdag 1602 werd Peter de Hase geëigend aan de huizinge en hofstad bij de Witte Vrouwenbrug, waarin Joost de Wijbisschop in het laatst zijns levens woonde, en aan alle „rechts en toeseggens" die Juffr. Hadewich *Eelgis* wed. *van Noorde* daaraan heeft [2]). Op St. Lambertsdag naastkomende 1525 verkocht zijne weduwe aan Goeijert Boll het huis en de hofstad met den hof en de groote poort en poortweg uitgaande in de Witte Vrouwenstraat bij de Witte Vrouwenbrug, waarin zij woont, gelegen tusschen Egbertgen wed. van Groenenberg aan de N z. en Eerst Taets van Amerongen aan de Z z. [3]) Is dit het huis waarvan de latere eigendomsovergangen door den Heer des Tombe in de Navorscher zijn medegedeeld? Wanneer en waar is zij overleden ? Zij was gelijftocht aan eene lijfrente op de stad Amersfoort.

In 1887 zagen wij in de Coll. Geneal. bij Jhr. van der Dussen burgem. van Wadenoyen (waar bleef die coll.?) aangeteekend, dat *Elias* en Hadewich een zoon en eene dochter hadden. De dochter *Oda van Oort is* bekend geworden (zie de Kron. van Smallegange en v. Leeuwen) door haar huwelijken 1° met Adriaan Utenham 2° met Jan van Renesse van Baer heer van Rhijnestein † 1632 (maagscheid St. Pontiaansavond 1604 met hare dochter Elisa vrouw van Gijsbert van Zuijlen); — maar de zoon vonden wij alsnog niet vermeld. Wat is van hem bekend? Kan de makelaar van het koorn *Elias van Oort* te Utrecht, in 1571 oud 65 jr een nazaat van hem zijn? Dr. C. Booth teekende aan, dat zij ook nog eene dochter *Hillegond van Oort* hadden, vrouw van Peter van Amerongen Jansz. Is van dezen iets meer bekend?

Velp. VAN OORDT.

In de collectie genealogien op het Rijksarchief te Utrecht, omslag „*van Hornes*", vonden wij een wapen *Oirde*, zijnde: doorsneden, a. effen goud, b. in rood 3 zilveren rozen; vrij-kwartier : golvend gedwarsbalkt van 6 stukken zwart en zilver.

[1]) Raads brieven bk.

[2]) Plecht en procuratieboek.

[3]) Boek der Luijdinge p. 125.

Van welk geslacht dit vrij-kwartier is blijkt hieruit niet.

Doc. Bur.

Oudenaerde (XXXVIII, 67). In het protocol 33 van notaris S. Valeton te Rotterdam vonden wij voor het wapen van Willemina Oudenaerden weduwe van Godfried van der Smissen, 9/9 1797 te Rotterdam wonende, het navolgende:

„Gevierendeeld: 1 en 4 in groen een patriarchaal kruis; 2 en 3 drie rozen".

Doc.-Bur.

Portret v. Keppel (XXXVIII, 69). Het portret in het Kaiser Friedrich Museum te Berlijn, in den catalogus opgegeven als hoogstwaarschijnlijk een van Keppel:

Het wapen in rood 3 zilv. schelpen is beslist van Keppel maar als dit voorkomt op den zegelring die de voorgestelde persoon aan de hand draagt, dan moet dat wel zeer klein afgebeeld zijn en kan men zich bij een zoo oud portret allicht vergissen, door bv. rozen of andere figuren voor schelpen aan te zien.

Wij stellen dit voorop omdat wij er op grond van het volgende sterk aan twijfelen of het wel een Keppel is, die hier is afgeheeld, ofschoon het niet onmogelijk is.

Het op den onderkant der schilderij vermelde „natus MCCCCCX" dus „geboren 1610" doet ons in de voor die jaren vrij volledige genealogie der Keppels drie personen vinden, die vermoed kunnen worden de voorgestelde persoon te zijn.

In het jaar 1610 huwde ***Derk van Keppel, Heer van Verwolde*** met zijn tweede vrouw ***Johanna van der Woolbeek gen. Keppel*** en in het zelfde jaar huwde ook *Herman* **van *Keppel, Heer van Dingshof en Oije*** met ***Henrica van Keppel gen. van de Woolbeek,*** eene nicht van Johanna voornoemd.

Uit deze beide huwelijken zouden dus kinderen geboren kunnen zijn nog in het laatst van 1610.

Uit het eerste huwelijk zijn ons bekend drie zonen, doch die tot nu toe voor de oudste gehouden werd sneuvelde in 1628 te Utrecht in de poort en bereikte dus niet den middelbaren leeftijd.

Het zou echter kunnen zijn dat de volgende zoon, Joachim, de oudste was en in 1610 geboren of althans kort daarna.

Deze ***Joachim, Heer*** **van de *Woolbeek,*** Drost van ter Borch, bereikte wel den middelbaren leeftijd, hij huwde *Engela* ***van Loen*** en zou m.i. in aanmerking kunnen komen.

Uit het huwelijk van Herman van Keppel, Hr. van Dingshof en Oye sproot als oudste zoon, ***Derk Heer tot Dingshof en*** *Oije*, in de Ridd. van Overijssel 1536-46. Hij huwde 1° ***Margriet ter Bruggen,*** 2° ***Agnes van Wullen.*** Zij wed. 1664. Is dit zijn sterfjaar dan is hij ± 44 jaar geworden, kan men dus van middelbaren leeftijd spreken en kunnen wij hem als tweede stellen, die in aanmerking kan komen.

Als derde meenen wij nog te moeten noemen ***Adolf van Keppel tot*** *Pickenburg*, in de Ridd. der Graafschap, aangesteld tot bewaarder van 't Scholtampt van Lochem 1538. Hij huwde ***Margaretha van*** *Coeverden* en leeft nog 1561.

Het jaar zijner geboorte is ons onbekend, doch zijn vader ***Derk*** bevelhebber van Hertog Karel te Persingen,

Harderwijk en Elburg, Drost van Wulkestein, Soholtus van Lochem is dood in 1524, aoodat hij wel geboren kan zijn in 1610 of daar omtrent, uit zijns ouders huwelijk met ***Berta van Diepenbrock.***

Deze drie zijn de eenige die in aanmerking kunnen komen en het is nu de vraag of misschien de brief met adres eenige nadere aanwijzing geven kan.

Is Lüdger torn Ring de naam van den schilder? In geen enkel handboek over schilders kan ik dien vinden.

Apeldoorn. W. R. van Keppel.

Portretten (onbekende) (XXXVIII, 68). De in de Collectie Goudstikker aanwezige, door Corn. van der Voort geschilderde, portretten stellen voor jonker Mr. ***Adriaan de Kies van Wissen*** en diens echtgenoote ***Josina van Teylingen.*** Hij was de zoon van Francois de Kies van Wissen en Maria Ruijsch, welke laatste de dochter was van Gerbrand Ruijsch en Agatha den Otter. Hij werd geboren 10 Augustus 1582 en overleed 19 September 1664. Josina van Teijlingen was de dochter van Bartholomeus van Teijlingen en Maria Berthoutsdr. Speijart van Woerden; zij werd geboren 6 Maart 1696 en overleed 24 Augustus 1643. Het op het mansportret rechts aangebrachte wapen is dat der van Wissen's.

Breda. E. Speyart van Woerden.

Wij danken den inzender voor deze mededeeling. Zooals wij in kolom 69 reeds opmerkten, gaf het groote verschil in leeftijd van de door ons gedachte man en vrouw, ons twijfel of de diagnose wel juist zouden zijn.

Door de mededeeling van den Heer Speijart van Woerden is het raadsel thans opgelost.

Doc. Bur.

Putte (Van de). Wie kan de volgende stamreeks aanvullen en opvoeren:

1. Hermanus van de Putte tr. Roose Catharina Oziel.

II. Hermanus van de Putte. geb. Middelburg 1667, Griffier der 6 ambachten van Walcheren, † Middelburg 14 Februari 1724, tr. Serooskerke 23 Juli 1688 Maria van den Brande, geb. Middelburg 29 Oct. 1666, † 's Hertogenbosch 9 Juli 1701, dr. van Mr. Johan ***van*** den Brande en Maria Radermacher. Hieruit: Maria Johanna van de Putte tr. Mr. Johan Assuerus Sohorer, zie Ned. Adelsboek 1917.

Rotterdam. W. F. Hartman.

Rhodius, Rodius, Rode. Volgens Biogr. Woordenboek door v. d. Aa, leefde aanvang 16e eeuw van dien naam een overste van het Hieronymiaansch Huis te Utrecht, om zijne geleerdheid in hooge achting bij Bisschop Philips v. Bourgondië; werd later Hervormd. In 1527 predikant te Norden (W. Duitschland), later Wolfhuizen, waar hij overleed. Wie waren zijne ouders, voerde hij een wapen, is hij als predikant gehuwd en heeft hij nakomelingen nagelaten? Bestonden meer van dien naam in Holland?

A. Th. D. B. D.

Ofschoon geen rechtstreeks antwoord op de vraag, is het wellicht toch van belang te vermelden, dat wij in de Akten en Bescheiden van de Geldersche Leenkamer een wapen vonden van *Hendrick* Rode, 12/4 1656 te Utrecht, leenman van het Huis Sterkenburch, welk wapen is: „3 vogels".

Boven het schild staan de letters H. R. Vgl. ook Elias, bl. 894 en 1099. DOG. BUR.

Ruyter (De) -Dachverlies-Vlodorp. Uit combinatie van N. L. XX.131 en Gelro Leenreg. Nijm. 565, 661 schijnt te volgen:

Albert de Ruyter † ca. 1574 (Hendricksa ex Marie de Cock v. 0.) huwt 1° Geertruid Dachverlies (waaruit Engela × Max. v. d. Lawick), huwt 2° Cecilia van Vlodorp (waaruit Wilhelma Ruters gen. v. Vlodorp). Wordt dit op andere wijze bevestigd?

N.B. D.

Schepper (De). Volgens het Burgerboek te Leeuwarden is *Sibrant Jaspers* (de Schepper) van 1617 Burger van Leeuwarden geworden, komende van *Sneek*.

Volgens het Proclamatieboek van Leeuwarden is Sibrant Jaspers (de Schepper) geboren te Sneek met *Feyek Jochems* geboren te Harlingen gehuwd den 17 November 1616.

Gevraagd : Wanneer werd Sibrant Jaspers geboren of gedoopt? Wie waren zijne ouders? Vanwaar kwamen zij ?

Deventer. J. A. YSSEL DE SCHEPPER.

Schonecker. Volgens Wapenheraut 1918 pag. 99 zou op een wapenbord in de kerk te Nederhemert een wapen Schonecker voorkomen.

Gevraagd wordt, hoe dit wapen is.

Haarlem. A. S. MIEDEMA.

In de genealogie van Lamzweerde komt voor het wapen van Margaretha Sohonecken, de vrouw van Hendrik Wolters A°....

Dit wapen is „ in blauw een verkort en versmald gouden schuinkruis, waarvan de einden haakvormig omgebogen, vergezeld rechts en links van een gouden ster."

DOC. BUR.

Vastrick (XXVI, 264; XXX, 285; XXXIIT, 313; XXXIV, 186). Volgens een „Magescheyt" te Rantwijck op 6 Juni 1730 (zie Vierde protocol van beswaar des Schoutampts Heteren 1728-1735) was *Henrick van Vasterick* de zoon van *Peter van Vasterick* en *Anneken Roest,* wonende te Randwijk. Uit het magescheid blijkt, dat behalve *Henrick* uit dit huwelijk in 1730 de volgende kinderen leefden :

1. *Jacob van Vasterick,* sedert 1783 verpleegd in het dolhuis te Utrecht, vertegenwoordigd door den dijkschout *Peter Diets* (vgl. XXVI, 336 en 26).
2. *Gerrit van Vasterick,* die blijkens eene kantteekening van 23 Jan. 1740 op het magescheid Oct. 1739 gehuwd was met *Neeltje Wassenaer.*
3. *Johanna* van *Vastrick,* gehuwd met *Adrianus Rogaer.*
4. *Johannes van Vasterick,* minderjarig en vertegenwoordigd door zijne bloedmomboiren *Jacob Roest* en *Jacob van Ommeren*; hij was Oct. 1739 gehuwd met *Neeltje de Kat.*

Vlissingen. C. A. VAN WOELDEREN.

Veth. Wie waren de voorouders van *Apollonius Jansz Veth* burgemeester van Middelburg, 13 Juli 1653 begraven onder een wapenbord met de schilden: Rosenburgh, Luicx, de Laat, Cats, Clootwijck, Holleboom, Verbrugge, Honigh, Elfsdijck en Crommon. Volgens Nagtglas is hij een zoon van Jan Veth Jacobszoon, in 1603 burgemeester van Middelburg en Barbara Jansdochter in Rosenburgh.

KIELSTRA.

Wapens gevraagd (XXXVIII, 71). *Pennincx: Wouter Jan P. † 16* Sept. 1695 × Jenneke sijn huysvrouw dogter Hendrick Spierincks, voerde een *huismerk.* Grafzerk *Schijndel.* Zie de Raadt grafzerken N.Brab. blz. 66. *Roering:* Gijsbertus Martinus schepen (blz. 66) Vlaardingen 1794 voerde in zi. een boom v. gr. o. e. grasgr. vergez. v. 2 nat. herten klimmend. t. d stam. De stam omgeven *door een zwarten ring* (bij de voorpooten) volgens origineel afd. Komt ook voor bij v. Rijckhuysen Wapenboek blz. 127 Archief H. R. v. Adel en Alg. Ned. fam. bl. 1888.

DOC.-BUR.

Wapens gevraagd van de volgende geslachten.

Oudaen (dichter Rotterdam) ; *Boutkan* (den Briel, Rotterdam) ; *de Ruyter* (Loevestein) ; *de Gonnes* (Alliantie met van Weede, Alendorp en Ruisch); *Specht* (later Specht van Eyk) ; *Hardewil* (Rotterdam) *Bentle* (Middelburg) ; *Criellaert* ; *Bakelaar* (Leiden) ; *van Bueren* (Alliantie Hoevenaar) ; *Oudemans* (Oudemans Havelaar) ; *Pansemaker* (Rotterdam).

Swampscott Mass. U. S. A. W. J. HOFFMAN.

Het wapen van den dichter *Joachim Oudaen*, geboren te Rhijnsburg, schrijver van de Roomsche Mogendheid, is ons niet bekend, doch wel dat van de gebroeders Frans en Jacobus Oudaan, 17/3 1772 kooplieden te Rotterdam. Hun wapen, voorkomende in één der protocollen van den Rotterdamschen Notaris P. J. de Superville, vertoont:

Een kasteel (hoofdgebouw zonder dak, geflankeerd met 2 zijtorens).

Nog is ons bekend het wapen van Johan Oudaen, 1684-1723 Notaris te 's-Gravenhage, dat geheel anders is.

Ons is slechts één wapen *Boutkan* bekend nl.:
een hart gaande over de schacht van een anker heen.

Het wapen van een geslacht de *Gonnes*, geparenteerd met -van Weede is:

In zilver een pronkende pauw van natuurlijke kleur en in een blauw schildhoofd 3 gouden sterren (6).

Dit wapen staat in het Armorial Général vermeld met den naam Gounet, doch dit moet de Gonnes zijn.

Het eenige wapen *Specht* ons bekend is dat vermeld in het Armorial nl.: In zilver 3 zwarte spechten.

Het geslacht *Specht van Eijk* voert het wapen van Eijk nl.:

In goud boven een blauwe wereldbol met gouden montuur en rood kruisje, beneden een roode ster, beide tusschen 2 verticaal geplaatste blauwe zeisen met de ijzers omlaag en afgewend. (Zie het Armorial Général).

Helmteeken: de ster tusschen een vlucht.

Volgens de Heraldieke Bibliotheek 1880 pag. 213 is het veld zilver en zijn de zeisen zwart, eveneens zijn deze zwart volgens een wapenbord in het Museum te Gouda.

Hardewil. Moet dit niet Hardewel zijn? Zoo ja, dan kunnen wij hierop antwoorden, dat ons een wapen bekend is van G. Hardewel, 1717 lid van het St. Lucasgilde te Middelburg, zijnde :

In zilver een gevleugeld rood hert op groenen grond. Helmteeken : het hert uitkomend.

Jan *Crielaart*, 1724 Schepen van Gorinchem, voert: In zilver 2 roode dwarsbalken en in een gouden schildhoofd een uitkomende blauw getongde en genagelde roode leeuw.

Omtrent dit geslacht vindt men uitvoerige mededeelingen in het algemeen Nederlandsch familieblad 1890 pag. 101 en volgende.

Een geslacht Crillaerts, gevestigd te Geertruidenberg, Breda en Dordrecht voert: In rood 3 zilveren haantjes.

Adriaen Krilaert, getrouwd met Cornelia Vos A° 1678 voert als Jan Crielaart boveng. doch in plaats van 2 roode dwarsbalken, 3 zwarte.

Wapen van *Bueren* (*alliantie Hoevenaar).* Het geslacht Hoevenaar hoort o. a. te Culemborg thuis, wij vonden aldaar Frederick Hoevenaer 1613, Cornelis Hoevenaer 1684, in 1696 Secretaris dier stad. Het wapen nu van Lodewijk van Buren, 10/4 1736 te Culemborg, getrouwd met Elisabeth van Vulpen, vertoont: Een adelaar, met den adelaar uitkomend als helmteeken. Hierbij de letters L. V. B. dus niet twijfelachtig, of dit zijn wapen is.

Dat overigens nog meerdere wapens V. B. bekend zijn behoeft nauwelijks gezegd.

Het eenige wapen *Oudemans* ons bekend is dat van Adrianus Oudemans, getrouwd met Margaretha van der Staal, 18/2 1773 te Noordwijk, vertoonende:

Een merk in den vorm van een smal schuinkruis waarvan de rechter- en linkerbovenarm haakvormig naar beneden, de linkerbenedenarm haakvormig naar boven gekeerd. Helmteeken: Een stappend schaap.

Wapen (Onbekend), Op een boekband (vermoedelijk Nederlandsch werk van ca. 1620) komt het volgende wapen voor, het schild liggende op een (Malthezer) kruis : 3 golvende dwarsbalken met een schildhoofd beladen met 3 bollen of bezanten; helmteeken een vogel, houdende een hoefijzer in den bek. (Het schild doet denken aan het eerste kwartier van Cooymans). Aan welk geslacht behoort dit wapen ?

N. B. D.

Wapen (Onbekend& Op een oud stel theekopjes komt het volgende wapen voor (kleuren onbekend).

Gevierendeeld, 1 en 4 drie dieren (2—1) waarschijnlijk hazewinden ; 2 en 3 een naar rechts schuinliggend langwerpig blad met steel. Het wapen is gedekt met vijfbladige kroon, Van wien kan dit zijn?

J. TH. VIEHOFF.

Wapen (Onbekend). Op de Kon. Mil. Akademie wordt voor verzegeling van beoordeelingslijsten sedert jaren een stempel gebruikt, waarin het 'navolgende wapen gesneden :

„gevierendeeld: 1 en 4 een boom met een horizontaal gaplaatste omgewende slang over den stam heengaande; 2. een leeuw; 3. drie klokken. Over alles heen een dwarsbalk, beladen met 4 schuinkruisjes. Helmteeken: de boom met slang."

Van welke familie is dit wapen?

Ginneken. J. STEENKAMP.

Het gevraagde wapen is van de familie du Chesne, o. a. gevoerd door Louis du Chesne, getrouwd met Elisabeth van Hogeveen, dochter van Aelbert, A°.... Schepen van Dordrecht.

De dwarsbalk is niet beladen met 4 schuinkruisjes, doch met 4 schuinsrechts geplaatste eikels.

DOG. BUR.

Wesenhagen (Van) (XXXVII, 431). ***Emereatia van Keppel*** tr. 1° Deventer 6 Maart 1690 ***Johaa van Wesenhagen,.*** Keizerlijk commissaris en confiscateur bij de Spaanschen.

J. D. WAGNER.

Wolff (De)-Reessen (XXXVII, 431). Pieter de Wolff, geb. 24 October 1731 overl. vóór 1826, (zoon van Pieter en Ursula van Meekeren) huwde September 1766 Cornelia Reessen, geb. 30 December 1735 dochter van Gerrit en (vermoedelijk) van Corneliavan Hoek. Pieter de Wolff Sr. geb. 7 October 1709, overl. 26 Februari 1746.

Ursula van Meekeren, geb. 19 Maart 1708, overl. vóór 1784. C. J. P.

Ypeij-Smit. Nicolaas Ypeij, hoogleeraar te Franeker, trouwt 7/7 1748 met Elisabeth Helena Smit, dochter van Matthijs Smit I. U. D., lid van den Franeker Raad.

Gevraagd wordt het wapen van dezen Matthijs Smit.

Haarlem. Mr. A. S. MIEDEMA.

Onder de groote hoeveelheid wapens Smit, Smidt, Smid, Smith, ons bekend, komt er slechts één voor, dat het Friesche karakter vertoont. Dit is „gedeeld: 1. de Friesche adelaar; 2. doorsneden: *a.* in rood een zwarte hamer met gouden steel, *b.* in blauw 3 zilveren lelies."

(Wij vonden de hamer ook zilver).

Vrager kan dit wapen vinden in het Alg. Ned. Familieblad 1884 N°. 112 pag. 4, alwaar ook eenige gegevens vermeld zijn. In de Collectie v. Rijckhuijsen (archief te Leiden) vonden wij in 1683 eenen Hermanus Smit met dit wapen, terwijl hetzelfde wapen in lijst in het Museum te Leiden hangt met den naam Harmanus Smith. Een moederlijk kwartier van Egidius Laurens Tolling A°.... vertoont een zelfde wapen Smith.

DOC. BUR.

INHOUD 1920, N° 4/5.

Bestuumberichten. — Van Keppel van den Nijenborch, door J. R. Baron van Keppel. — Velsenaer, door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. — Gegevens betreffende een Remonstrantsohe familie Maas, door M. G. Wildeman. — Korte mededeelingen: Schrieck; Wapens De Jongh en Cantelaar; Wapenverandering; Wapens te Chillon. — Vragen en antwoorden: Aardenburgsche geslachten; Archieven van Baardwijk en Besoyen; Berck; in de Betuwe; Boy; van den Brouck- van Oort; Brouwer-van Bever(en); du Celliée; van Clevesteyn; Commersteyn-Reael ; van den Corput; Cremer; van Cuyk; Draack-Keppel; Dijserinck-Dobbelaar; Elemans-de Weert; Eeelsooren; Fikken; van Geloove-van 't Geloof; Hamming; Hardua; Hardus-de Bruyn; Havelaer; van Herckhuysen; Hofmeister-de Mey; Honigh; Jeekel; Kappeyne van de Coppello—Gallé; Karseboom ; de Koker-de la Fontaine dit Wicart; van Linsohoten; Nassau (Bastaarden); Nieuwenkamp-de Olde; van Oort-van Meeteren; van Oort-van Schonenborgh; Ondenaerde; Portret van Keppel; Onbekende Portretten; van de Putte; Rhodius, Rodius, Rode; de Ruyter-Dachverlies-Vlodorp; De Schepper; Schonecker; Vastrick; Veth; Wapens gevraagd; Onbekende Wapens; van Wesenhagen; de Wolff-Reessen; Ypey-Smit.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch · heraldisch Genootschap : „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van **adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om** exemplaren van vroeger versohenen **Maandbladen gelieve** men te richten tot den redacteur, Mr. TH. **R. VALCK LUCASSEN,** *Raamweg 14, 's-Gravenhage.*

De **jaarlijksche contributie bedraagt flO.-.** Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor **eene** verhoogde **contributie** van **f 15.— per jaar.**

Brieven, aanvragen ene. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat* 8, *'s-Gravenhage,* en die betreffende **de** Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille tot den bibliothecaris W. baron **SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG,** *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het **Genootschap,** gevestigd *Heerengracht* 62 *(hoek Princessegracht), 's-Gravenhage, is* **voor** de Leden geopend **iederen** Maandag van 2-4 **uur.**

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk **is voor de** strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 6. **XXXVIIIe Jaargang.** Juni 1920.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

H. A. **HOOFT** . . . . . *'s-Gravenhage.*
Commies dep^t v. Buitenl. Zaken. *Bonistr. 10.*

H. F. DE COURT ONDERWATER . . . . *'s-Gravenhage.*
Heerengr. 24.

Adreswijzigingen.

CH. F. DE ROO VAN ALDERWERELT .. *Bloemendaal.*
Noorder Stationsweg 1.

Mr. Dr. L. CARSTEN . . . . . *'s-Gravenhage.*
Jozef Israëlslaan **50.**

CARL KÖFFLER . . . . . *'s-Gravenhage.*
Obrechtstr. 454.

J. C. V ETHACKE . . . . . *Overschie.*
Rotterdamsehe rijweg 252e.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden op 27 Mei j.l. van het Lid van het Genootschap Dr. J. Huygens, Dirigeerend officier van gezondheid 2^e kl. te Amsterdam, en op 31 Mei j.l. van het Lid L. C. baron van der Feltz, Oud-Inspecteur der Posterijen, te Arnhem.

De herkomst van den tak van het geslacht van Eck, thansgeheeten van Panthaleon van Eck,

door W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Reeds tweemalen (jg. 1914, k. 273-279 en jg. 1918, k. 173-177) was ik in de gelegenheid door het vinden van acten in de Schepenregisters van Arnhem en in de Leenregisters van Culenborg over de afstamming van het geslacht *van Eck* belangrijke mededeelingen te publiceeren. Beide malen eindigde ik met de hoop uit te spreken, dat het laatste woord hierin nog niet gezegd zou zijn en dit is blijkens het ondervolgende inderdaad niet het geval geweest.

Het was ons medelid Dr. J. S. van Veen, die mijn aandacht vestigde op een bundel stukken van X70-1574, handelende over een voor het Hof van Gelderland gevoerd proces tusschen het kerspel en de gemeene naburen van Maurik contra *Roelof van Eck* te Maurik.

Reeds in jg. 1914 k. 274 van dit Maandblad heb ik er op gewezen, dat de *van Eck's* bij de verschrijvingen in de ridderschap van het kwartier van Nijmegen meestal niet toegelaten werden, omdat zij beschouwd werden als huislieden en onder klokkeslag te staan. Te genoemder plaatse deelde ik ook reeds mede, dat op den landdag te Nijmegen van 10 Juni 1665 een lijst van niet minder dan 18 personen werd overlegd, meest behoorende tot de geslachten *van Leeuwen, van Heteren, van Wijck* en *van Eck*, die bij hun supplicatie te kennen hadden gegeven „boven oire gerechtigheijt en alde hercommen vercort to sijn", wegens hunne niet-verschrijving in de Ridderschap. Ook op den landdag van 13 Januari 1677 verzochten de huislieden van Neder-Betuwe, dat den Ambtman aangeschreven mocht worden, om eenige personen — behoorende tot dezelfde geslachten — die zich voor edellieden hielden, doch het niet zouden zijn, van diensten als huislieden en klokkeslag *niet* te verschoonen.

De naburen en huislieden in een kerspel waren namelijk verplicht verschillende gelden te betalen, als : walgelden, ruitergelden, wagengelden, bolwerkgelden enz. Voorts waren zij verplicht om als bij watersnood de klok geslagen werd op de dijken te komen, evenzoo bij klokkeslag tot bijstand van de justitie hulp te verleenen. Van al deze lasten en verplichtingen waren edellieden en riddermatigen vrijgesteld.

Het was omstreeks het jaar 1670, dat *Roelof van Eck* te Maurik, dezelfde dien wij in beide vorige genoemde artikelen vermeld hebben als aldaar wonende en zoon zijnde van een *Dirk van Eck Dirkszn.*, zich in eens van zijn adellijke afkomst bewust werd en weigerde verder de verplichtingen van een huisman — boven omschreven — na te komen.

Natuurlijk kwamen de andere huislieden van Maurik, die zich benadeeld achtten door het onttrekken aan zijne verplichtingen door hun dorpsgenoot, tegen *Roelof*'s optreden in verweer, en toen ter plaatse voor het gericht deze laatste ongevoelig bleef voor de pogingen zijner mede-inwoners om hem van zijn aanspraken te doen afzien, werd de zaak voorgebracht bij het Hof van Gelderland.

Partijen legden hierbij de noodige papieren over, een eisch op schrift van den buurmeester, het kerspel en de naburen van Maurik, ais eischers, werd gevolgd door een repliek van *Roelof van Eck* als verweerder, alles met de noodige bijlagen aangevuld. In die stukken tracht iedere partij haar goed recht op de breedvoerigste wijze aan te toonen. Zoo zeggen b.v. de eischers, dat *Roelof van Eck* wel is waar een echte zoon is van eenen *Dirck van Eck Dirckszoon,* doch dat deze *Dirck van Eek* „gemeenlick end bij yedermenlick tot Maurick niet anders gereputeert, geacht noch geholden is, dan voor een goet, fijn, eerlick huysman und nabuer und voir sulcx mit sijne kinderen sijnen ploech gevolgt ende denseiven als andere huysluyden ende gemeene nabueren onderholden ende geregeert (heeft)". Zij zeggen ook, dat *Dirck van Eck Dirks*zoon steeds als een goed nabuur en huisman alle lasten en verplichtingen als zoodanig gedragen heeft, dat zijn zoon *Roelof,* de eischer, die op een gepachte en gehuurde „ bouwinge" [1]) woont en tot voor kort ook aan die lasten heeft voldaan, voor eenigen tijd geleden zich van adel en als riddermatig is gaan beschouwen, zonderdat daartoe huns inziens eenige reden voor bestaat.

De verweerder zelf voert in zijn repliek aan, dat zijn vader wegens den Cleefschen oorlog in 1542 met zijn gezin gevlucht is naar Tiel en in het St. Cecilien klooster aldaar in datzelfde jaar is gestorven en voor dien als riddermatig is beschreven geweest. De mater van dat convent en 3 andere kloosterjuffers leggen een in copie bijgevoegde verklaring d.d. 13 Juni 1570 af, waarin het overlijden van *Dirk van Eek* in hun klooster in genoemd jaar bevestigd wordt, doch ten aanzien van het beschreven zijn in de ridderschap, waaromtrent geen bewijs wordt bijgebracht: zeggen de eischers, dat de beschreven *Dirk van Eck* een geheel ander persoon was dan de vader van den verweerder, welke vader bij hun weten altijd een huisman is geweest, nooit over zijn adellijke afkomst heeft gesproken en zelfs „jae oock in zijnen leven die principaelste is geweest, die sich *tegens* den adel te Maurik geopposeert heeft, bekennende alzoe opentlick nyet van adel tho zijn".

Reeds in k. 274 van jg. 1914 vermeldde ik een *Gerrit* van *Eck* te Hien, die op de eerste riddercedul van het kwartier van Nijmegen van 1555 voorkomt als beschreven te zijn. Ook de verweerder *Roelof van Eck* benut dit feit en noemt als beschreven van zijn geslacht een *Cornelis van Eck*, een *Arent van Eck* en vorenbedoelde, toen overleden, *Gerrit van Eck*, te Hien, heemraad van Neder-Betuwe. Hij legt zelfs een verklaring over van zijn oom *Steven van Eck Dericksz.* d.d. 19 Januari 1672, waarin deze, toen omtrent 76 jaar oud, verklaart dat bedoelde *Gerrit van Eck* zaliger te Hien, tot vader had *Wolter en* tot grootvader had *Loef van Eck* en dat deze laatste

[1]) Elders wordt verklaard dat land en hoeve door hem en zijn voorouders van het Convent van Buren gepacht zijn.

een jongere broeder was van *Roelof*'s overgrootvader *Dirk van Eck*. Waar dus *Gerrit van Eck* beschrevenis geworden, zoo zegt de verweerder, daar is het niet in te zien, waarom hij zelf, als behoorende blijkens die verklaring tot dezelfde familie, ook niet beschreven zou kunnen worden.

Wel eenigszins te gemakkelijk verklaart de tegenpartij hierop, dat de verklaring van *Steven van Eck* geen waarde heeft, omdat hij een oom is van den verweerder en dus partijdig is.

Die tegenpartij legde intusschen nog meer verklaringen over ; zij zond nl. haar gemachtigde naar Amersfoort en Jutphaas, waar Utrechtsche van *Eck*'s woonden en verwierf van hen twee perkamenten certificaties op zegel, waarin resp. op 2 Jan. 1672 en 16 Jan. 1672 *Henrick van Eck* te Amersfoort en *Jan van Eck* te Jutphaas verklaren, dat de *van Eck*'s te Maurik *niet* tot hun geslacht behooren en ten *onrechte* het wapen *van Eck* [1]) voeren, waartegen — zegt *Jan van Eek* te Jutphaas — hij zich zeker zou verzetten, indien hij in Gelderland woonde. Die Utrechtsche van *Eck's* verklaren voorts, dat van de van *Eck's* alléén van adel zijn de afstammelingen van *Erasmus vaa Eck* te Nijmegen, *Jan van Eck* bij Utrecht (dat is te Jutphaas), *Gerrit van Eck* binnen Utrecht en *Jan van Eck* te Amersfoort, neven van den attestant *Hendrik van Eck*. Deze verklaring is nu wel wat al te dwaas en te doorzichtig; alle Neder-Betuwsche *van Eck*'s, waarvan er verschillende takken zijn, welke wel degelijk als jonker betiteld worden, worden door die verklaring in eens als niet van adel bestempeld en alleen de Utrechtsche familie zou dit wèl zijn.

Men vindt dien Utrechtschen tak terug in het Wapenboek van Abraham Ferwerda, 2e deel, IIe stuk, waar hun genealogie aanvangt met een *Hendrik van Eck*, die door zijn huwelijk met eene *van Rijn van Jutphaas,* dezen tak naar Jutphaas verplaatste. Van *zijn* twee zonen *Bartholomeus* en *Gerrit van Eck* stammen de *van Eck's* af te Jutphaas, Utrecht en Amersfoort, die in bedoelde gezegelde verklaringen genoemd worden.

Uit een stuk van het stedelijk archief te Utrecht bleek mij, dat deze *van Eck's* inderdaad óók uit de Neder-Betuwe kwamen en eigenaren waren van de vicarie te Eck. Het bezit dier vicarie bracht nog al eens processen voor hen mede wegens de vraag, wie bij overlijden van één hunner de vicaris zou worden en zoo vermoed ik, dat zij de Mauriksche *van Eck*'s middels die verklaringen al bij voorbaat als aanverwanten tak hebben willen schrappen, uit vrees, dat ook deze te kwader tijd nog eens een oog op het bezit van die vicarie zouden willen slaan.

Straks zal ik nog een en ander over die Utrechtsche takken — geput uit stukken te Utrecht gevonden — mededeelen, ik keer thans eerst terug tot de Mauriksche procedeerende partijen.

De bijlagen, waarin *Roelof van Eck* het laatst vermeld wordt als in leven te zijn, dateeren van 9 Sept. 1573; in een repliek van de buurmeesters te Maurik van 20 Januari 1674 dient de zaak verder tegen: „die

[1]) Er bestond aooals wij straks znllen zien nog een ander geslacht *van Eck*, dat ook uit Maurik kwam, en dat een geheel ander wapen voerde.

weduwe ende erffgenaemen van za(ligen) Roeloffs van Eck als aengenomen hebbende die arrementen van de processe des voors. Roeloffs."

Roelof van Eek is dus tijdens het proces einde 1673 gestorven en zelf heeft hij dus geen bevestiging van zijn verschrijving in de ridderschap meer gekregen; zijn oudste zoon *Albert* (zie k. 176 van j.g. 1918) was in 1566 geboren en toen dus pas 18 jaar oud.

Reeds in k. 278 van j.g. 1914 deelde ik mede, dat op een lijst *van* riddermatigen van na 1551, onder Maurik voorkomt *Roelof van Eck en* blijkens diverse brieven van den Stadhouder van Gelderland van Mei 1670, Juli 1570, Oct. 1670, Jan. 1571, April 1671, Jan. 1572 en Dec. 1672 krijgt *Roelof* van *Eck* — tijdens het proces dus — oproepingen tot bijwoning van de landschaps- en kwartiersvergaderingen, hetgeen later als een reden werd aangenomen om zijn neef, den Arnhemschen burgemeester *Diederik van Eclc,* in 1602 tot de ridderschap van Veluwe toe te laten. (Zie mijn artikel van 1914).

Bij de stukken is voorts overgelegd een extract uit de memorie-tafel van de kerk te Maurik, luidende: *Item op Xunte* Andriesdach *in* den *wijnter*, soe *ist altoes eewyghe memorie und jaergetijt over Derick van Eck und Merry Vereem*[1]) *zyn huysfrow und Derick van Eck oeren zoen, und Derìck van Eck und Heylwich zijn huysfrow und Derick van Eck und Geertruyt zijn huysfrow und voer die zielen, die in dit vurs. geslachte gestorven zijn off noch versterven moeghen.*

Dit stuk leert ons derhalve de namen der vrouwen van de 3 opvolgende *Dirken* in den stamreeks kennen, terwijl wij hiervoor als broeder van den eersten *Dirk*, een *Loef van Eck* hebben vermeld gezien.

Het is dus zaak ten einde de stamreeks hooger op te voeren, den vader te vinden van de gebroeders *Dirk* en *Loef van Eck*, die omstreeks 1440 geboren moeten zijn.

Voorloopig leverde een onderzoek daarnaar niets op, Uit de leenacten van Culenborg bleek mij, dat omstreeks 1460 en omstreeks 1475 de ondervolgende *van Eck's* te of bij Maurik, Rijswijk en Eck woonden en beleend werden met stukken land, welke leenroerig aan den Graaf van Culenborg waren.

Te Eck in 1443.

1. *Hubert van Eck* beleend met 6 morgen op de Tuerweide.
3. *Bartholomeus van Eck de oude* beleend met 6 morgen op de Nederste Hulle; hij tuchtigt zijn vrouw *Agnese van Wijhe.*

Te Maurik in 1463.

3. *Bartholomeus van Eck Bartholomeuszn.* wonende te Ingen op ten Poll.
4. *Dirk van Eck Loefszn.* met 9 morgen in de Oude weide.

In 1474 komen deze en andere leenen voor in het bezit van de volgenden:

Te Eck 1474.

1. *Arnt van Eck Dirck Loeffszn.* met de 5 morgen op de Tuerweide na opdracht daarvan benevens van een tiende aldaar door *Wolter van Eck Hubertszn.*, behoudens *Adriana van Eck* zijn moeije haar tucht aan de tiende. Tevens met een hofstad naast *Dirck's* wijf *van Eck* en hare kinderen.

Te Maurik 1470, 1474 en 1476.

[1]) Vereem = van der Eem, toenmaals te Maurik gegoed.

2. *Johan van Eck Bartholomeuszn.*
3. *Arnt van Eck Dirck Loeffsxn.* met de 9 morgen in de Oude Weide.
4. *Alart van Eek Henricxzn.* met 3 morgen in de Meelsche Camp.

Te Rijswijk in 1474.

5. *Herman van Eck Gerritszn.* na overlijden van *Alart* zijn broeder.

Genoeg *van Eck's* dus reeds in deze twee generaties en ook de voornamen *Dirk* en *Loef,* maar van geen nut om de stamreeks verder op te voeren.

Uit Maurik stamde ook het geslacht van *Eck*, dat later naar Rhenen vertrok en zich vandaar splitste in takken te Utrecht en te Arnhem (zie o.a. dit Maandblad jaarg. 1917, k. 284 [1]) en jg. 1918, k. 29). Dit geslacht dient niet verward te worden met de hier behandelde familie, welke gedeeld van groen en rood met een zilveren schuinbalk over alles heen, voert, terwijl de Maurik-Rhenen-Arnhemsche familie drie zwarte arenden in zilver voerde.

In laatstbedoelde familie komt bijna onafgebroken de opvolging van vader op zoon van de voornamen *Arnt* en *Hendrik* voor.

Ten slotte nog iets over de *van hck's* te Jutphaas. Uit het hieronder volgende stuk blijkt, dat deze tak eigenaar was van de vicarie in de kerk te Eck.

Johan van Eck draagt in 1429 de collatie van de pastorie te Eck op aan den Bisschop van Utrecht.

Zijn kleinzoon *Dirck van Eck Bartholomeuszn.* sticht 4 Mei 1604 met zijn broeders *Elias* [2]) en *Arnt van Eck* een vicarie op het St. Anna altaar te Eck en was daarvan de eerste collator. Tot diens familie behoorde dus de tak te Jutphaas, anders kan deze later niet de vicarie bezeten hebben. Dit blijkt uit de ondervolgende *Interrogatoria,* welke ik vond in een bundel *certificaties* en *procuraties* voor het gericht te Utrecht van 1592-1595 en waaruit het door Ferwerda gepubliceerde bewezen enaangevuld wordt.

> Interrogatoria den E. gerechte der stadt Utrecht overgegeven vuyten naem ende van wegen Jouffre Alidt van Eck Bartholomeus dochter woenende in Jutphaes, omme daerop ad fu'uram rei memoriam gehoort te worden Jouffr. Johanna van Rijn, wed. wijlen Wouter van Baex.
>
> I. Inden eersten off zij nyet wel gekent en heeft Jonch. Bartholomeus ende Gerrit van Eck, gebroeders.
> II. Item ende off dzelven Bartholomeus van Eck, in zijn leven casteleyn op de Vaert, nyet ouder en was als Gerrit van Eck, zijnen voorss. broeder.
> III. Ende off d'voorss. Bartholomeus van Eck nyet achtergelaeten heeft een zoen genaempt Johan van Eck, in zijn leven gawoent hebbende in Jutphaes op zijn huys Wijnesteyn.
> IV. Ende een dochter genaempt Alidt als noch in levende lijve ende in Jutphaes opt huys te Rijn woenachtich.
> V. Noch off de voorss. Johan van Eck bij zijn eerste

[1]) Te dezer plaatse wordt vermeld dat volgens van Spaen deze van Eck's als van Panthaleon van Eck zegelen; te Utrecht vond ik hen echter met het door mij vermelde wapen.

[2]) Elias van Eck is o.a. in 1486 richter voor den Graaf van Culenborg te Eck en Maurik.

huysfr^e^ nyet geprocreert heeft twee zoenen, nnementlick Bartholomeus ende Steven van Eck noch in levende lijve zijnde.

VI. Item ende off den zelven Johan van Eck bij zijn tweede huystr^e^, genaempt Alidt van Eck, nyet verweckt heeft twee zoenen, als Henrick ende Willem van Eck, mit eenige dochteren.

VII. Ende off den voorss. Gerrit van Eck, jonger broeder van Bartholomeus van Eck, nyet geprocreert en heeft een zoen, mede genaempt Gerrit van Eck, in zijn leven gewoent hebbende tot Cortehoeff.

VIII. Ende drie dochteren naementlick Judith, Elisabeth ende Alidt van Eck.

1x. Noch off de voorss. Judith van Eck nyet en es ende over lange jaeren geweest heeft een geprouffesside clooster jouff^e^ in den convente van Vrauwenclooster t'Utrecht.

X. Ende Elisabeth geprouffesside jouff^e^ van den convente van de Witte vrauwen binnen Utrecht.

XI. Item ende off de voorss. Alidt van Eck nyet gehouwelickt es geweest aen de voorss. Johan van Eck, haeren neve.

XII. Off bij den selven nyet geprocreert den voorss. Henrik ende Willem van Eck, mitsgaeders eenige dochteren.

XIII. Item ende off haer nyet well indachtich ende kenlick es als dat den voorss. Johan van Eck als collatoer ende gifter van sekere vicarie tot Eck in de Nederbetuwe gelegen, d'selve vicarie geconfereert ende gegeven heeft gehadt Johan van Eck zijnen bastaert zoene.

XIV. Off dat nyet geschiet es all over eenige jaeren ende alleer den selven Johan van Eck gehouwelickt es geweest aen Alidt van Eck zijn twede huysfr. voorn.

XV. Noch off Bartholomeus ende Steven van Eck voorn. ten overlijden van Jan van Eck, haerluyder vaeder nyet onmundich ende onbejaert waeren.

XVI. Off oock haerl. mombaers ende voochden nyet woenende *waeren* buyten den Gestichtevan Utrecht in Brabant ofte dseromtrent.

XVII. Item ende off de voorss. Jouffr^e^ Alidt van Eck Bartholomeus dochter nyet en es een oude jouffr^e^ van twee ende tzeventich jaeren out.

Joff. Johanna van Rijn, wede van wilen Joncker Wouter van Baecx, out omtrent LXXI jaeren, gerechtelyck gedaecht etc. Tuychde

eerst op 1^e^ Seyde wel gekent te hebben Bartolomeus van Eck, maer sinen broeder Gerrit nyet.

Opt II. Seyde: Ja.
Opt IIIe: Ja.
Opt IVe: Ut supra.
Opt V^e^: Ut supra.
Opt VI: Ut supra.
Opt VII: Jae.
Opt VIII: Ut supra.
Opt IX: Ut supra.
Opt X: Ut supra.
Opt XI: Ut supra.
Opt XII: Ut supra.

Opt XIII: Ut supra.
Opt XIIIIe Seyde nyet te weten den tyt wanneer Jan van Eck de vicarie sinen bastert soen gegeven heeft.
Opt XVe Seyde tselve nyet perfectelick te weten.
Opt XVIe Seyde dair van nyet te weten.
Opt XVIIe ende leste Seyde dat Jof. Alit nu.. ..Junij LXXII jaren out werden sall.

Actum den XXIII^en^ Juny (15/92.
Royen ende Leemputten (Schepenen).

De wapens der voormalige heerlijkheden,

door

Mr. E. J. TH. à TH. VAN DER HOOP.

Indien de belangstelling in onze vaderlandsche heraldiek moet worden afgemeten naar het aantal wetenschappelijke publicaties op dit gebied, dan kan men niet zeggen dat de beoefening van dezen tak van wetenschap te onzent in bloeienden toestand verkeert. Inzonderheid beschouwingen van meer theoretischen aard, zich vastknoopend aan de middeleeuwsche grondslagen der zich nog steeds zoo levenskrachtig toonende ars heraldica, zijn uiterst zeldzaam. Men is veelal aangewezen op buitenlandsche geschriften, wil men zijn algemeene kennis op dit punt verrijken ten einde niet slechts het steeds dreigende gevaar voor verwording der moderne heraldiek tegen te gaan, maar bovendien het gelukkig nog zoo veelvuldig uit vroeger eeuwen overgeleverde materiaal op zijn rechte waarde te schatten en in onderling verband oordeelkundig te benutten.

Temeer verrast zal men zijn, in een officieele uitgave, verborgen als het ware in de helaas nog te weinig bekende verslagen *omtrent's Rijks Oude Archieven* (XLI, deel 11, bl. 244 en vlg.) een betoog te vinden over de wapens van heerlijkheden en ridderhofsteden, en dat wel van niemand minder dan den Utrechtschen Rijksarchivaris Dr. Mr. S. Muller Fzn. Deze stof toch biedt gelegenheid tot beschouwingen over den oorsprong eener nog steeds interessante categorie van wapens, beschouwingen welke, mits eenigszins grondig opgevat, niet anders dan verhelderend hadden kunnen werken. Groot is echter de teleurstelling, wanneer wij kennis nemen van het einddoel van Schrijver's betoog: aanvankelijk zich moeite gegeven hebbend om wie zijn hulp vroegen in deze materie bij te staan, meent Mr. Muller nu, na ernstige overweging, te moeten concludeeren: „Voortaan zal ik (tenzij ik weerlegd mocht worden) zulke nasporingen niet meer doen en eenvoudig verwijzen naar dit verslag." Een voor velen ontmoedigende uitspraak, waar toch de grondgedachte der verhandeling, waarnaar Schr. voortaan zal verwijzen, deze is: „dat zulke wapens nooit bestaan hebben en dat het dus volkomen nutteloos is, om daarnaar bij aanvragen onderzoekingen in te stellen."

Wij meenen het algemeen belang te dienen door althans een zwakke poging te wagen om te voorkomen, dat hulpbehoevende navorschers voortaan den machtigen steun van Mr. Muller op dit gebied zouden moeten ontberen, en willen daartoe diens betoog op den voet trachten te volgen.

Na een in hoofdzaak niet aanvechtbare inleiding over het aanvankelijk karakter der wapens als zuiver persoonlijke herkenningsteekens en een in haar algemeenheid

o. i. onhoudbare uitspraak, dat alleen een „leenheer" aanleiding (recht) had een „familiewapen" te voeren (die oudste wapens zijn overigens ook volgens Schr. juist geen familiewapens) zegt Mr. Muller : „Voor heerlijkheden en ridderhofsteden echter bestond zulk eana aanleiding natuurlijk geheel niet; alleen de eigenaars van heerlijkheden en ridderhofsteden konden wapens voeren." Hier bevinden we ons reeds in het, brandpunt der gehaele quastie : de zooganaamda wapens van heerlijkheden en ridderhofsteden waren eigenlijk niet anders dan de wapens van derzelver oorspronkelijke of latere eigenaren, ergo : die heerlijkheden en riddcrhofsteden hadden zelve geen wapens. Daze misvatting nu hopen wij te kunnen weerleggen.

Maar ten einde op dit, cardinala punt een zoo zuiver mogelijke beslissing uit te lokken willen wij vooropstellen de erkenning, dat thans heerlijkheden en dgl., in den zin van (publiekrechtelijke) instellingen, niet meer bestaan, als rechts-subjecten zijn verdwenen met de Bataafsche omwenteling, dat, van „heeren" in dan vroegeren zin evenmin gesproken kan worden en Mr. Muller dus voor het tegenwoordige aanig recht heeft om, zich op streng juridisch standpunt plaatsend, over aan en ander „la mort sans phrasa" te decreteeren. Het souverein besluit van 26 Maart 1814, no. 46, en verdere ter zake dienende besluiten doen hieraan niets af: daarbij zijn slechts de voormalige eigenaars in het bezit van zekere afzonderlijke rechten hersteld, ten aanzien van bepaalde objecten dus, voortaan deel uitmakend van iemands privaatrechtelijk vermogen. Wat nu niet maar bestaat kan ook geen wapen voeren ! Mr. Muller gaat echter, zooals we straks zullen zien, nog veel verder. Hij zal intusschan toch met ons willen erkennen, dat naast het juridische gezichtspunt nog wel eeniga aandacht mag worden geschonken aan de maatschappelijke aonvantie [1]). En deze is onteganzeggelijk gewoon de eigenaars van (vroeger) „heerlijke" rechten en (vroeger) „riddermatige" huizen als he ar te betitelen en als vanzelfsprekend te aanvaarden, dat die, zij 't ook zeer „abgesohwächte" rechtsopvolgers dar voormalige heeren, het wapen voeren van de in vroegere eeuwen toch zeker bestaan hebbende heerlijkheden enz. Dit, gebruik gaat er dus van uit, dat daze instellingen vóór 1796 wapens hadden, en hiermede is de questie verplaatst naar een tijdperk, dat in dezen meer houvast biedt: immers destijds bestonden heerlijkheden enz. omnium consensu, even zeker als thans de provinciën, gemeenten en waterschappen; het waren publiekrechtelijke corporaties, rechtsgebieden, door heeren bestuurd, en evenzoo waren de eigenaars der riddarhofsteden en havezaten in het volledig genot hunner staatkundige rechten als zoodanig. Hier hebben wij dus vasten grond onder de voeten; maar ook op dit terrein vinden wij Mr. Muller vierkant en onverbiddelijk tegenover ons: na toch te hebben gezegd: „Niemand heeft bovendien na 1798 het recht, zich „heer van" een of andere heerlijkheid te noemen" luidt zijn meedoogenloos

[1]) Op den bodem dier conventie berust trouwens bijna onze gebeele hedendaagsohe heraldiek. Zij sluit zich echter — en zeer terecht — zooveel mogelijk aan bij wat vroeger rechtens gold. Tegen al te groote afwijkingen daarvan, tegen belachelijke usurpatie, vormt de publieke opinie nog altijd een vrij afdoend correctief. Waar zij te kort mocht schieten willen wij dit wijten aan het groote gebrek aan leiding door werkelijk deskundige heraldici.

verdict : „Thans beweer ik echter ook, dat geene heerlijkheid en geen riddermatig huis een wapen heeft, ooit een wapen gehad heeft en ooit heeft kunnen hebben."

Voor deze, wal ietwat apodictisch klinkende uitspraak worden dan als bewijsgronden een aantal omstandigheden aangehaald, die voor den onbevangen belangstellende juist op het tegendeel duiden van wat Mr. Muller bewijzen wil; verschijnselen toch, dia er zonneklaar op wijzen, dat reeds eeuwenlang de nog steeds bekende wapens der heerlijkheden enz. golden als wapens aan die instellingen zelve verbonden. Mr. Muller noemt achter dit alles „verwarring".

Man hoore slechts: het bezit van het riddermatig huis Lunenburg, door zeker notaris in 1917 ten onrechte „heerlijkheid" genoemd, bracht mede het recht tot het voeren van het wapen met de drie bammels van het geslacht van Zijll. Zoo meende men althans. Niet alzoo Mr. Muller: „De openbare aankondiging van eenen notaris maakt eenigen indruk; maar zij heeft geen gezag." En hiermede is dit, door een eeuwenoud gebruik aan die ridderhofstad verbonden wapen zonder veel omslag naar het gebied der waanvoorstellingen verwezen ! „Erger is evenwel het feit, dat in het Utrechtscha archiefdapot berusten twee beschilderde houten borden, waarop in het midden dar zeventiende eeuw in klouren geteekend zijn de wapens van de eigenaars der ridderhofsteden, die in 1436, in 1536, in 1537—1539 en in 1618 door de Staten van Utrecht als ridderhofsteden erkend zijn, en van die ridderhofsteden zelven". Het, bestaan dezer stille getuigen, nog wel vlak onder het oog, ja onder de verantwoordelijke bewaking van Mr. Muller zelf, is zeker „erger" voor diens onbestaanbaarheidstheorie. Die bekende wapenborden toch — naar wij meenen wel iets ouder dan Schr. opgeeft — bewijzen volgens hemzelf „onwederlegbaar, dat men het er omstreeks 1630 voor hield, datridderhofstedan wapenschilden bezaten, moesten bezitten". „Toch" zoo vervolgt Mr. Muller zonder eenig nieuw argument aan tevoeren, „is het evident *(wij spatieeren)*, dat noch eene ridderhofstad noch eene heerlijkheid oorspronkelijk een wapen gevoerd kan hebben". Wat de juiste bateekenis is van de toevoeging „oorspronkelijk" ontgaat ons in dit verband, doch bijzonder merkwaardig achten wij den nu volgenden zin, waaruit blijkt hoe ten slotte ook bij Mr. Muller de natuur sterker is dan de leer: „Nog heden ten dage kan men opmerken, dat op voorname ridderhofsteden (meestal te gelijk zetels van heerlijkheden) van de tinnen van het slot, wanneer de heer er vertoeft, eene vlag wappert met een wapen". Schr. spreekt hier dus zelf over die rechtens niet meer bestaande „ridderhofsteden", „heerlijkheden" en „heeren", en wij zullen de laatsten zijn hem daarover eenig verwijt. te maken [2]). Dat overigens de bedoelde vlag steeds het wapen van den heer, niet dat der ridderhofstad vertoont (gesteld dit ware juist, hetgeen wij niet kunnen beoordeelen), beteekent o.i. voor Mr. Muller's betoog even weinig als het feit, dat de munten van onze Nederlandsche

[2]) Zoo spreekt Schr. — om nog enkele inconsequenties te signaleeren — op blz. 248 over „de oude ridderhofstad Harmelen, die het wapen voerde van haar stichter" en op blz. 249 over een „wapen der vroegere heerlijkheid (ridderhofstad), die aan de gemeente is voorafgegaan".

gewesten in de 15de en 16de eeuw doorgaans het wapen van den landsheer vertoonen, waar toch Schr. aan die graafschappen enz. het bezit van een eigen wapen niet zal willen ontzeggen.

„Zoo gaat het thans, en zoo is het zeker altijd gegaan: op het kasteel prijkt de banier met het wapen van den heer, en door wanbegrip en verwarring is dit wapeu allengs op het kasteel zelf overgegaan. Ik kan bewijzen, dat zulk eene verwarring reeds lang geleden ontstaan is". Wat Mr. Muller hier „wanbegrip en verwarring" gelieft te noemen is niets anders dan zuiver heraldieke ontwikkeling, en het „bewijs", dat Schr. nu laat volgen, gaat dan ook o. i. volkomen langs de zaak heen :

Voor het rechthuis van Abcoude, zoo deelt Mr. Muller ons mede, waren volgens den „Tegenwoordigen Staat van Utrecht" (11, 121) aangebracht de wapens der beide ambachtsheeren (nl. van de heerlijkheden A.-Proosdij en A.-Baarn bruggej, het kapittel van St. Pieter [3]) en Theodoor de Leeuw. Dit laatste heeft als hartschild — zooals trouwens ieder onbevooroordeeld deskundige zal verwachten — de drie „zuilen" der oude heeren van Abcoude. Doch nu komt aan den dag op welk een dwaalspoor Mr. M. zich bevindt: „Zeker is dus, dat aan het rechthuis van A. sedert **1715** aangeslagen stond het wapen van den tegenwoordigen heer van heerlijkheid en slot, met (als hartschild) het wapen van een vroegeren heer van het slot (en der heerlijkheid! *v.d.H.*). Deze combinatie van de twee familiewapens van heeren van het slot gold dus in de achttiende eeuw als het wapen der heerlijkheid Abcoude (*wij* spatieeren), en dat hoewel het toen geruineerde slot niet meer de zetel der heerlijkheid was, daar de heer De Leeuw op een buiten aan de Vecht woonde".

Wij behoeven nauwelijks te zeggen, dat de 18de eeuwsche schilder of beeldhouwer geenszins bedoeld kan hebben, dat dit samengestelde wapen van den heer de Leeuw als wapen der heerlijkheid Abcoude-Baarnbrugge gold, maar wel, dat deze heer, behalve zijn aangeboren geslachtswapen, als rechtsopvolger der heeren van Abcoude bevoegd was tot het wapen, dat zijn voorgangers in die qualiteit voerden. Dit gecombineerde wapen is dat van den toenmaligen heer, niet van de heerlijkheid, evenmin als de wapens der vorstelijke bezitters van het huis ten Bosch, naast het hek in steen uitgehouwen, het wapen dier huizinge vormen ; evenmin als bij Nijenrode's ingang de wapens van Ortt en Huydecoper voor dat der ridderhofstad zullen worden aangezien ; evenmin als de omstandigheid, dat onder een oude afbeelding van Oud-Wulven het wapen prijkt van zekeren eigenaar van omstreeks 1700 [4]) er toe behoeft te leiden, dit met Jhr. Mr. Wittert v. Hoogland als wapen van dat riddermatig huis aan te merken [5]). Is het in de middeleeuwen wellicht soms moeilijk te onderscheiden of men met het stamwapen of met het wapen van eenig door koop of anderszins verkregen goed te doen heeft, in de 17de en 18de eeuw

[3]) De Utrechtsche kapittels hadden, zooals bekend is, hun eigen wapens, die ze evenals de wereldlijke eigenaren vaak op hunne bezittingen overbrachten. De sleutels van St.-Pieter, het lam van St.-Jan. de kroon van St.-Marie, de raderen van het Domkapittel vinden wij daardoor weer ten plattelande terug.

[4]) De wegens zijn godsdienstwaanzin beruchte Amsterdammer Johan Rothe.

[5]) „Utr. Ridderhofut. en Heerlijkh." II, 402.

behoeft zulk een verwarring niet meer voor te komen.

Dat overigens ook op de „officieele wapenborden" uit dien tijd vergissingen mogelijk zijn, wagen wij niet te ontkennen [6]). Maar niets geeft Mr. Muller het recht te zeggen, dat die borden „zelven verraden, dat deze voorstelling niet juist is. Immers in zes gevallen blijkt daarop het wapen der ridderhofstad identiek te zijn met dat van den heer." Wat toch is het geval? Juist deze zes ridderhofsteden [7]) zijn langer dan de overige in handen van de gelijknamige geslachten gebleven, de overeenstemming der beide wapens is dus ook nog omstreeks 1600 zeer verklaarbaar. Op deze oude teekeningen behoeft men zich overigens niet te beroepen om te verklaren, dat, waar oorsprong en geschiedenis van huis (c.q. heerlijkheid) en geslacht zoo nauw samenhangen, dit uitteraard ook met de wapens het geval is s).

Wij gelooven hiermede aan de bewijsvoering van Mr. Muller volkomen recht te hebben doen wedervaren. Dat Schr. tot een, naar onze bescheiden meening, geheel foutieve conclusie komt is slechts te wijten aan zijne totale miskenning van een onder wapenkundigen naar wij dachten algemeen aanvaard verschijnsel : de overgang der wapens van de heeren, de personen en geslachten dus, op de qualiteit waaraan naar de gangbare opvattingen het recht tot het voeren der wapens verbonden was, het zich hechten dier wapens aan de rechtsgebieden, landen, goederen, huizen, enz. Het aanzienlijkste, schoon niet het oudste vorstelijk wapen: de zwarte adelaar der Hohenstauten, de Roomsch-Duitsche Rijksadelaar, ging als vanzelf op de waardigeid van Roomsch-Duitsch Keizer en op het Rijk zelf over, als welks veldteeken hij voortaan algemeen gold. Met evenveel recht verkregen b.v. het hertogdom Saksen, het graafschap Berg, het land van IJsselstein, respectievelijk het balkenschild der Ascaniërs, den Limburgschen leeuw, het schuinkruis der Amstels als wapen, en behielden dit tot den huidigen dag. Volkomen hetzelfde geldt voor onze Utrechtsche en andere Nederlandsche heerlijkheden, Wij mogen hier niet te veel plaatsruimte in beslag nemen, doch veroorloven ons slechts even te herinneren, dat deze verbinding van het wapen met het grondgebied, de z.g. „radicirung der Familienwappen" volkomen zich aansluit aan wat wetenschappelijke heraldici na ernstig onderzoek aan het licht brachten; wij denken hier vooral aan den grootmeester der hedendaagsche wapenkunde, ons correspondeerend lid Geheimrat Seyler, en diens school. Nadat nog in 1882 de heer von Goeckingk [9]) kon schrijven : „Het is genoegzaam bekend, dat in den tijd der praktische heraldiek het wapen niet aan het land, maar aan den persoon behoorde; daarom vererfde het wapen *nooit*

[6]) *Voor* de heerlijkheden, vooral in Utrecht zeer talrijk, en vaak klein van omvang, bestaat een volledige wapenverzameling naar wij meenen niet.

[7]) Natewiaoh, Lockhorst, de Ham, de Engh, Nederhorst, Dompselaer.

[8]) Bovendien kunnen wij niet nalaten er toch nog even op te wijzen, dat sommige Utrechtsche heerlijkheden wel degelijk een eigen wapen in den meest absoluten zin schijnen te hebben bezeten; voor den reiger van Reyerscoop, voor het zwijn van Maarseveen vinden wij althans geen verklaring in eenig hier in aanmerking komend Familiewapen.

[9]) Bekend als schrijver der „Geschichte des Nassauischen Wappens".

met het goed, maar steeds door het bloed ...."[10]), nadat, reageerende tegen deze opzichzelf aantrekkelijke theorie, door andere heraldici juist het bezit als eenig criterium op de spits was gedreven, is een o. i. meer bevredigende verklaring hierin gevonden, dat de wapens, vroeger zuiver persoonlijke, niet-erfelijke teekens, toen ze eenige continuïteit gingen vertoonen daarbij vooral duidden op de qualiteit waarin men zeker wapen voerde; 't zij dan als zoon (eerstgeboren of jongere) uit een geslacht, 't zij uit hoofde van recht of pretentie op eenig gebied (graafschap, heerlijkheid), goed (huis), of waardigheid (voogdij, paltz- of burggraafschap). [11]) Het zou ons te ver voeren hier tal van voorbeelden aan te halen; om binnen de landspalen[12]) te blijven denken we slechts aan Gerhard van Gelder, die als graaf van Boulogne (aomine uxoris) met de drie koeken van dit graafschap zegelde (1182)[13]). Hieruit blij kt hoe reeds in die oude tijden het wapen met die waardigheid was verbonden. Na zijn kinderloos overlijden bracht zijn vrouw Ida — zelve uit het huis Elzas-Vlaanderen — haar graafschap Boulogne door opvolgend huwelijk in verschillende andere huizen, waarvan dat der graven van Dammartin zijn eigen wapen weer aan bedoeld gebied verbond (tweede voorbeeld van „radicirung"), zoodat het blauw-zilver gebalkte schild van dit huis voortaan gold als wapen van Boulogne! [14])

Zoo gingen naam en wapen van het oude geslacht Middachten met het goed over op van Steenre, van Voorst op van Rechteren, om bij deze weinige voorbeelden te blijven. Later kwamen de gecombineerde wapens in zwang en hiermede betreedt de heraldiek nieuwe banen : op eenvoudige wijze kon men landbezit voortaan door samengestelde wapens aanduiden. De hertogen van Gelder uit het Guliksche huis voerden de leeuwen van Gelder en Gulik gecombineerd ; en de Egmonds verlieten zelfs hun voorvaderlijk schild voor dit hertogelijk wapen, dat ten slotte (typisch voorbeeld van „radicirung") aan het 1 a n d Gelder verbonden bleef, hoewel dit toch met Gulik niets meer had uit te staan. Uit gelijke oorzaak voerde en voert Henegouwen in plaats van zijn oorspronkelijk gekeperd schild het bekende 4-leeuwenschild van het huis Avesnes (Holland-Henegouwen). Niet minder bekend is het gecombineerde leeuwenwapen (Brabant-Limburg), dat hertog Jan van Brabant na den s l a g bij Woeronc aannam („Limbourg à qui l'a conquis!").

Dit geldt nu ook voor de zooveel kleinere rechtsgebieden en goederen (heerlijkheden, ambachten, heemraadschappen, ridderhofsteden), welke Mr. Muller bespreekt. Die corporaties en instellingen hadden wel degelijk hun eigen wapens, waarmee natuurlijk wordt bedoeld de wapens, die de rechtmatige heeren en de van hun uitgaande bestuursorganen a 1 s z o o d a n i g plachten te voeren [15]). En dit geschiedde zoolang die heerlijkheden enz. bestonden. Een Zacharias Alewijn van Mijnden en de Loosdrecht, een Willem Straalman van Ruwiel, waren volkomen bevoegd de wapens hunner bezittingen als hartschild te voeren. Dat men zoodoende b.v. het aloude, rood gedwarsbalkte schild der middeleeuwsche Ruwiel's in de achttiende eeuw terugvindt moge Mr. Muller „verwarring" noemen, in het licht van het bovenstaande zal duidelijk zijn waarom juist zeer terecht als regel dergelijke wapens van die der vroegere bezitters zijn afgeleid. De voorbeelden liggen hier voor de hand, ook als men zich tot Utrecht zou willen beperken. Houten vertoont nog thans het wapen der Utengoye's, Amerongen dat der Borre's. Dat voor die heerlijkheden vroeger wel degelijk ook eigen z e ge 1 s bestonden, waarop vaak niet het wapen van den heer, maar dat der heerlijkheid voorkwam, kan zelfs Mr. Muller niet ontkennen; al schrijft hij 't aan mogelijke dwangvoorstellingen, aan heraldische paranoia der betrokken 17de en 18de eeuwsche autoriteiten toe: men zie het fraaie zegel der hooge en vrije heerlijkheid van Renswoude en Emmichuysen, waar slechts het schild der Arkel's op voorkomt, die sedert de 14de eeuw met Renswoude niets hadden te maken. Hier luidt het opschrift *„sig. liberi* ***dom. de*** *Renswoude* ***et*** *Emmickhuysen*", waarmede zoowel „domini" als „dominii" kan bedoeld zijn. In andere gevallen echter uitdrukkelijk „dominii". Zoo bij IJsselstein (1658) *„sig. feudale dominii* ***de*** *IJsselsteyn"*[16]) en, om ook een lagere heerlijkheid te noemen : *„sigilum* ***dominii de*** *Oplo*" (161 i). Als wapen van den heer a 1 s z o o d a n i g dient evenzeer te worden beschouwd dat op het *„sigillum* ***proprium*** *domini* ***Maarsenae".*** Het wapen dezer heerlijkheid, schoon de figuren van twee bekende Utrechtsche wapengroepen combineerend (3 ruiten en 6 leliën), behoort tot die waarvan naar wij meenen, niet meer de genealogische oorsprong kan worden nagegaan, maar die men van ouds aan het gebied toekende.

Voor heerlijkheden en ridderhofsteden, zegt echter Mr. Muller. bestond tot het voeren van een wapen geen aanleiding. De bestuurders der genoemde heerlijkheden dachten er blijkbaar anders over, evenals Jacob van Wassenaer, die in 't jaar 1662 een zegel gebruikt met de uitdrukkelijke toevoeging „*Waremundae ad causas.*" Een afdruk van 1683 vertoont het randschrift: *„Dit* ***is den seghei der*** *vrijheerlyckheit* ***[Eys Witthem]"*** ; een van 1661 „ ***Heerlicheyt Wemeldingen"*** ; een van 1660: *„S.* der *heerlycheyt van Strien*" met de ***3*** schuine kruisjes der toen reeds lang uitgestorven heeren, een van 1554 *„Sig.* ***dominorum de Vossemaer",*** met een vos als wapen-

[10]) „Het wapen des Konings en des Rijks" (blz. 7).

[11]) In dit verband zij opgemerkt, dat reeds in de vroegste tijden de Duitsche Vorsten in verschillende qualiteiten ook verschillende wapens g e l i j k t i j d i g voerden.

[12]) Voor Duitschland herinneren wij aan het Thuringsche wapen, na uitsterven der oude landgraven (1247) als pretentiewapen door vier verschillende huizen gevoerd (Saksen, Anhalt, Meissen en Brabant) en voorts aan de zoo hoogst merkwaardige „Widerwappen", welke men ook als zeer oude pretentiewapens kan beschouwen.

[13]) Vgl. het artikel Gelder in Siebmaoher's Wappenboch I, 1, 4, van de hand van Gustav A. Seyler.

[14]) Daarnaast bleef echter het oude wapen met de koeken wegens Boulogne behouden en wel door het geslacht la Tour d'Auvergne; dit toch leidde zijn aanspraken rechstreeks af van Ida's zuster Mahaut.

[15]) Mr. Muller zal ons wel niet willen tegenwerpen, dat een gebied of land, een levenloos object. geen wapen „voeren" kan. Het algemeen spraakgebruik zou hem trouwens in 't ongelijk stellen. Als al dergelijke corporaties b e s t o n d e n ook de heerlijkheden, waterschappen enz. uit een persoonlijk en een zakelijk substraat; de heer (met zijn onderhoorigen) en het territoir. Dit laatste kan zelf geen rechten bezitten, alleen met het personensubstraat vormt het een, allengs publiekrechtelijke, eenheid of lichaam, als zoodanig ook tevens rechtssubject. Voerde nu de heer een wapen en ging dit met den g r o n d op zijn rechtsopvolgers over. dan is 't niet te verwonderen. dat dit wapen bleef hechten aan het goed, waarmede immers de politieke en sociale positie van den heer en zijn geslacht, door het wapen gesymboliseerd, ten nauwste samen hing.

[16]) Dit zegel vertoont behalve de gekroonde wapens van heer en vrouw nog eens het (ongekroonde) wapen der heerlijkheid.

teeken. Als zuiver onpersoonlijke heerlijkheidswapens noemen wij nog die op het zegel van de „*heerlijkheid Verwolde*" (19de eeuw), het „*segel der Baronnie van Borssele*" (18e eeuw), dat „*Der baronnie van Hedel*" (17de eeuw). Eindelijk is merkwaardig een zegel aan een acte van 15 Mei 1600, waarbij de Staten van Holland als eigenaren der heerlijkheid Wassenaar over zekere goederen beschikken en dit bezegelen „met onsen grooten segele en het contrasegel van voorn. huyse", d. i. het gevierendeelde schild der oude Wassenaer's. [17]) Is dit nu alles „wanbegrip en verwarring"?

En ten slotte, wat moet Mr. Muller wel gevoelen, als hij kennis neemt van de verbijsterende mededeeling, dat b.v. het wapen van de ridderhofstad Zuylesteijn (nl. dat van een jongeren tak der Zuylen's van Natewisch) nog den 30sten September 1818 „nader werd bevestigd"? (Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Bloklnnd in „Nederl. Kasteelen", 11, 90.) 'Dit schijnt te zijn geschied krachtens het K.B. van 20 Febr. 1816 no. 69 waarbij de Hooge Raad van Adel was „gekwalificeerd" acten van wapenbevestiging af te geven aan „steden en corporatiën". Bij d'Ablaing („Nederl. Gemeentewapens") vindt men een aantal dier na 1815 officieel geregistreerde wapens van huizen en heerlijkheden ; de schrijver, die door zijn positie van een en ander goed op de hoogte kon zijn, deelt mede, dat dit zeer ruim werd toegepast, en dat zelfs voor wapens van „landgoederen en heerlijkheden" (dit laatste woord nu niet in den zin van administratieve eenheid, maar van privaatrechtelijk complex) wapenbevestiging werd verleend, voorzooverre kon worden aangetoond dat zij daartoe voormaals in hoedanigheid van riddergoederen of adellijke „huizen" gerechtigd waren, terwijl ten aanzien der heerlijkheden ook de oude wapens — ongeacht de nieuwe staatkundige indeeling in gemeenten — werden bevestigd. Zonder ons overigens op deze 19de eeuwsche verschijnselen te beroepen, wilden wij er toch op wijzen, dat de toen reeds vervallen heerlijkheden enz. *als* het ware heraldisch waren blijven voortbestaan en ook van overheidswege werden erkend. Thans geschiedt dit, naar wij meenen te weten, niet meer. Maar de heraldieke usance gaat niettemin voort, aan zekere rechten, overeenkomstig de middeleeuwsche opvattingen, het gebruik van wapens te verbinden.

Nu stemmen wij volkomen toe, dat het juist bij middeleeuwsche wapens zeer gevaarlijk is vaste regels te stellen: zoowel vroeger als later *was* niet alléén het bezit normatief voor het te voeren wapen. Niet slechts bij het aannemen van den naam „Limburg" door den Isenbergschen tak der graven van Berg (thans Limburg-Stirum) maar ook toen omgekeerd het graafschap Berg op Limburg overging, praevaleerde toch de Limburgsche leeuw. De graven van Bourgondië, van Champagne, verkregen met de kroon van Castilië, resp. Navarre, uitteraard ook het wapenschild hunner koninklijke voorgangers; de huizen Avesnes en Dampierre (stammend uit Margaretha „van Constantinopel", dochter van Boudewijn van Vlaanderen-Henegouwen) namen beiden den hun van moederszijde aangeërfden Vlaamschen leeuw aan, en de jachthoorn der Oranje's kwam via de huizen Montpellier

[17]) Vele der bovenstaande sphragistisohe gegevens danken wij aan den archivaris van ons genootschap Jhr. Mr. W. G. Feith.

en Baux in het geslacht Chalons. Daarentegen, als de opengevallen nalatenschap van dergelijke „grands feudataires" door den Koning aan een der „enfants de France" werd geschonken, dacht deze er niet aan zijn vaderlijk leliënschild deswege te laten varen [18]).

Zonder dus deze groote verscheidenheid uit het oog te verliezen, meenen wij toch, dat alleen in den bovenaangegeven zin een juiste verklaring voor die heraldische evoluties en combinaties is te vinden. Houdt men een en ander in 't oog, dan is het ook alleszins verklaarbaar, dat lang niet altijd het wapen der allereerste bezitters op het goed overging. Zoo vonden wij — om nog enkele Utrechtsche voorbeelden te noemen — voor het huis Vliet het wapen eener familie van Damme, voor Bergesteyn dat der Zuylen's, voor Rijnesteyn dat van het Geldersche geslacht van Nyewaal. Het beroemde slot Cronenburg, bekend *als* wijkplaats van Gerard van Velzen, den moordenaar van graaf Floris, voert als ridderhofstad later het wapen van een bastaardtak van Henegouwen. In al deze gevallen was niet het wapen der oudste bezitters op het goed overgegaan. De „radiceering" had eerst later plaats. Ook betrekkelijk toevallige omstandigheden, het overleveren van een zegelstempel, het beitelen van een wapen op huis of poortgebouw, kunnen hier het hare toe hebben bijgedragen. De beweegredenen in al die gevallen nog na te speuren zal wel tot de onmogelijkheden behooren. Maar zeker is, dat in de tijden waarmede wij voor de onderhavige questie vooral te maken hebben, de 17de en 18de eeuw, het proces zich reeds lang had voltrokken. De eenmaal door het gebruik erkende en met het goed verbonden wapens gingen als het ware van hand tot hand, zonder dat dit iemand bevreemdde.

Een gezonde heraldiek — het moge Mr. Muller eenigszins paradoxaal klinken — weet met haar tijd mee te gaan. Voerden onze Prinsen van Oranje langen tijd de faas der Borselen's wegens Veere in hun wapenschild, dan wisten zij zeer goed wat zij deden, evenals de heraldici, die dit bijschildje geregeld en zeer terecht als „Veere" betitelden; zooals ook wegens Bueran het wapen der oude dynasten van dien naam werd gevoerd. [19]) En wie in lateren tijd een heerlijkheid verwervende het wapen, dat zijn rechtsvoorgangers aldus zoodanig voerden, in zijn eigen wapen opnam, verrichtte — dit moge nog eens uitdrukkelijk worden geconstateerd — een zuiver heraldische handeling, met het wezen en de geschiedenis der wapenkunde in de meest volmaakte harmonie.

Moeizaam onderzoek, alleen om een hersenschim na te jagen — daaraan is elke kostbare minuut verspild; hieromtrent zijn wij 't met Mr. Muller van harte eens. Maar ten zeerste zouden wij het betreuren, indien wellicht minder bevredigende ervaringen op dit gebied een geschiedvorscher als Mr. S. Muller Fzn. er toe zouden brengen „das Kind mit dem Bade" weg te werpen en zijn gewaardeerde, ja vaak onmisbare voorlichting blijvend te onthouden aan wie voortaan zou

[18]) Tal van oud-Fransche wapens als Anjou, Bourbon, Vendôme, Angoulême, zijn daardoor vroegtijdig uit de geschiedenis verdwenen. Op den hier genoemden regel vormen Courtenay en Dreux weer belrende uiteonderinngen. Bij eoo vroegtijdige aftakking (± 1160) zij men echter zeer voorzichtig met het maken van heraldische conjecturen.

[19]) Zoo vindt men nog heden in het wapen *van* den koning van Spanje de wapens der geslachten Farnese en Medici, wegens Parma en Toscane,

trachten de spade te steken in het zoo vruchtbare, doch helaas nog veelszins onontgonnen terrein onzer oud-Nederlandsche heraldiek !

Documenten Pierlinck,

medegedeeld door J. D. WAGNER.

In het Algemeen Nederlandsch Familieblad, 4den jaargang, heeft de Heer Ch. C. V. Verreyt eene opgave gegeven van eene verzameling stukken betreffende de familie ***Pierlinck.*** Sintsdien zijn deze stukken in mijn bezit overgegaan en meen ik geen onnut werk te doen met ze op nieuw uit te geven. Produceerde de Heer Verreyt slechts een 16-tal nummers, thans wordt dit aantal tot 29 opgevoerd.

N° 1. 1607 Maart ll. 's-Gravenhage. Commissie voor ***Johan Pierlinck*** als Schout onzer stad Grave, mits overlijden van Jan van den Velde.

N° 2. 1619. Sept. 20. o. st. Jor ***Johan*** *Pyerling* ***Geeriach soen*** verkoopt aan zijn neef Jor ***Johan*** *Pyerling* Scholtis der stad Grave en jof. ***Anna de Haneu*** zijn huisvr. land en renten in het ampt van Maas en Waal, waarvan de wederhelft behoort aan zijne zuster ***Judith*** *Pyerling*, echtgenoote van ***Pieter*** *Hack*. Zijn vader Jor ***Gerlach*** *Pyerling* en moeder jof. *Erica* van Goor zijn dood.

N° 3. 1623 April 1. Grave. Voor schepenen van Grave Henrick Bungeler en Johan Diemers draagt Gabriel Severyns, Ontvanger der generale middelen der Stad Grave, op aan den Schout ***Johan Pierlinck*** en ***Anna de*** *Hanu* echtel. zeker huis binnen Grave, dat vroeger behoorde aan de erfgenamen van wijlen den Ontvanger ***Gerlach Pierlinck.***

N° 4. 1623. April 5. Voor schepenen van Beers Thys Ernists en Hanrick Jans Nabuer geeft Derick Ariens Suermont deurwerder van den Raad van Brabant te 's-Gravenhage, gemachtigde van den Ontvanger Gabriel Severyns (procuratie van 4 Apr. 1623 voor Marten van Lier burgem. en Derick Daems schepen van Grave) over aan ***Johan Pierlinck*** en ***Anna de*** *Hanu* echtelieden een bouwhof van 20 morgen, behoorende tot de goederen nagelaten door den ontvanger ***Gerlach Pierlinck.***

N° 6. ***1624.*** Januari 12. 's-Gravenhage. Vonnis van den Raad van Brabant. ***Johan*** Pierlincx scholtis als gemachtigde van zijne moeie ***Emilia Pierlincx,*** wede *Derk* ***Kelfkens*** contra ***Aelbert van der Voort,*** scholtis des Nederampts van Cuyck. Deze wordt veroordeeld de verloopen renten van twee rentebrieven te betalen.

Emilia Pierlincx haar broeder was wijlen den Ontvanger *Geerlach* ***Pierlincx.***

Voor van der Voort trad op de procureur Octaviaan Martini.

N° 6. 1626. Juni 6. Deryck Aerts Pruyt en Hermen Jacops schepenen v. Beers doen condt dat ***Johan Pierlinck*** Scholtis en ***Anna*** *Hanut* echtelieden hebben verkocht aan ***Elisabet van*** *Schaegen*, wede ***Vincent*** *Schellart*, h. tot Geysteren, Oirlo, Oisterom en Spraland eene rente van 120 gl. brab. uit

een bouwhof opte Dommelsvoort groot 20 morgen, losbaar met 2000 gl. brab.

1630. Juni 6. Frans Coeberchs en Derick Aerts Pruyt schepenen van Beers doen condt dat Johan Guilliamme, Scholtis tot Geysteren als gemachtigde van ***Elisabeth van*** *Schaegen* wede ***Schellart*** heeft verkocht de voorn. rente elk voor de helft aan ***Godefroy Paedsien,*** voortyts Scholtis des Nederampts van Cuyk en ***Christiana*** *Schats* echtel. en aan ***Franchois Paedsien*** en ***Catharina*** van ***Randenraet*** echtel.

N° 7. 1626. Aug. 13. Derick Arts Pruyt en Hermen van Dael schepenen van Beers doen condt dat Hanryck Jans Nabuer onze mede schepen, gemachtigde van ***Johan*** *Fierlinck* Scholtis en ***Anna de*** *Hanut* echtel., heeft opgedragen aan *Thomas* ***van Staeckenbroick,*** h. v. Croy, Slewyck en Berckenbos Luitenant Generaal der Cavalerie Gouverneur der stad Grave en ***Walborch van*** *den Broick* echtelieden, een jaarrente van 62 gl. 10 st. brab. uit den bouwhof opte Dommelsvoort, losbaar met 1000 gl. brab.

1627. Juli 7. Jacob Aerts en Hermen van Dael schepenen van Beers doen condt dat het echtpaar ***Stakenbroek*** voors. jaarrente hebben opgedragen aan ***Jan*** en ***Claes van den Bossche,*** kinderen van wijlen *Jacob van den Bossche,* in zijn leven Quartiermeester van voors. Stakenbroek.

1630. Oct. 6. Frans Coebercbs en Derick Aerts Pruyt schepenen van Beers doen condt dat *Claes* ***van den*** *Bosch* en *Anneken* echtel. vs. jaarrente hebben opgedragen aan *Fyken Coeberchs weduwe* van Jan van *Erp.*

N° 8. 1642. Aug. 19. De Staten-Generaal der Ver. Neder1 mits het avancement van Johan Groulart tot het Hoogschoutampt over het Graafschap van den Vroenhove, wordt ***Johan Pierlinck*** commissie gegeven tot Schepen van den Vroenhove binnen de stad Maastricht. Hij doet eed den 22 Sept. 1642.

N° 9. 1642. Aug. 20. Beers. Wij Wollifganok van Aecken Scholtis des Lants van Cuyck en Thonis Maertens en Maerten Jansz Schepenen der dingbank van Beers oirconden dat ***Franchois Padgie,*** voor hem selve en zich sterk makende voor ***Johanna*** en *Catharina Padgie* zijne kinderen, heeft opgedragen aan den Wel Edelen Jor ***Worgaert Roer*** en de Eerbare Juffr ***Geertruyt Pierlincx*** en haren erven eene rente van 120 gl. jaarl. met het verloop van 2 jaar rente, waarvan Franchois door transport de helft toekomt en de andere helft door het overlijden van zijne za. ouders ***Godefroy*** *Padgie* en *Christina Schats.* Onderteekend door den lantschrijver des lants van Cuyck : A. Maes de Loeckre.

N° 10. 1642. Aug. 20. Beers. Wij Wollifganck van Aecken Scholtus des Lants van Cuyk en Thonis Jacobs en Maerten Jansz. schepenen tot Beers oirconden dat ***Francois Padgie,*** voor hem selve en zich sterk makende voor ***Johanna*** en ***Catharina*** zijne dochteren, heeft opgedragen aan Jor ***Augustijn*** *Waldrich* en Juffr ***Cornelia Pierlincx*** echtelieden en haren erven een jaarl. rente van 36 gl. Brab. ad 20 st. met het verloop van 2 jaar rente. Deze rente was

François aangekomen van zijne ouders *Godefroy* ***Padgie*** en *Christina*. Onderteekend door den lantschrijver des lants van Cuyk : A. Maes de Loeckre.

1634. Oct. 23. Wij Derick Aerts Proeijt en Hendrik Jans Naeber Schepenen en voorts wij gemeijne schepenen tot Beers getuigen dat in den gerichte gecomen is Frans Coeberchs, als gemachtigde van ***Johan Pierlinck*** Ontfanger van de Contributien van den Lande van Namen en ***Anna van*** *Bleheyn* zijn huisvr., vermogens procuratie gepasseert voor den Hoogschout en Schepenen van den Hoogen Brabantschen Gerichte der stad Maestricht dd. 30 Sept. 1634, en heeft opgedragen aan *Godefroy* ***Paedsien*** voortijts Schout van het Nederampt des lands van Cuyk en ***Christiana*** *Schatz* zijne huisvr en haren erven eene jaarl. rente van 36 gl. brab, uit een alingen bouwhof met al zijn toebehooren onder dezen gerichte, behalve alleen het achtste gedeelte toecomende Johan Baers drossart tol: Hoogstraten.

N° 11 1678. Mei 16. Wilhelm Metz en D^r. Albert de Greve schepenen van Grave doen condt dat voor ons kwam Jufvr. *Maria Pierlingh* en heeft na viermaal beslag gerichtelijk doen panden op de huizen en goederen van ***Johan*** *Geysweydt*, oudborgemeester van Bommel, binnen deze stad gelegen, om daaraan te verhalen 3000 gl. capitaal met de verloopen interest.

1679. Mei 2. Wilhelm Metz en D^r. Albert de Greve schepenen van Grave doen condt dat voor ons kwam Jufvr. ***Maria Pierlingh*** en heeft uit kracht van haar brief ruiminge gewonnen op voormelde huizen en goederen en haar verwonnen goed aanvaard.

N° 12. 1719. Dec. 14. Voor Kerstiaan Gerrits gesubstitueerde Scholtus, Theunis Reynen en Hendrik Gysberts Schepenen der dingbanke van Beers is verschenen Simon Homwel, volmacht hebbende van ***Mattheas*** *Eversdyck* Vendrig en Majoor van Axel en *Benjamin Cruller* Bedienaar des Goddelijken Woords aldaar en Geertruid ***Cornelia*** *Eversdyck* echtelieden (procuratie voor Notaris Jacob Cappron te Axel in dato 8 Nov. 1719), en heeft verkocht aan *Willem de Bruen*, Luitenant Colonel en Directeur ten dienste van den Staat der Vereenigde Nederlanden het elfde gedeelte van den bouwhof de Dommelsvoort gelegen onder Beers en zulks voor 363 guldens 12 st. en 12 penningen.

N° 13. 1720. Juni 3. Wij Kerstiaan Gerrits gesubstitueerde Scholtus, Hendrik Gysberts en Theunis Reynen Schepenen der dingbanke van Beers doen condt dat verschenen is *Godefrid Wilhelm* ***van*** *Portman* tot de Pennekamp, voor zich zelve en procuratie hebbende van *Geertruid* ***Maria*** *Cornelia* ***Smout,*** weduwe van den Luitenant ***Jan van Dorth,*** gepasseert voor den Richter en Schepenen tot Ligtenberg in dato 3 Mei 1720, *als*-mede *Herman* ***George van Sevenaer*** tot Galen, mitsgaders ***Elisabet Borgardina Smout,*** weduwe van den Capitain ***Phister,*** geassisteerd met voors. *Portman* als in dezen haar gecoren en gerichtelijk toegewezen momber, dewelke ieder in hunne opgenoemde qualiteit hebben opgedragen aan *Cas-*

parus ***Pierlinck*** Lieutenant ten dienste der Ver. Nederl. en ***Christina*** *Verhorst* echtelieden, drie en een half elfde part in den bouwhof Dommelsvoort en zulks voor 1272 gl. 14 st. en 10 penningen.

N° 14. 1724. Dec. ll. Wij Willem Knoop en Hendrik van Walsum Schepenen der stad Grave doen condt dat voor den gesubst. Richter Hendrik Verhorst en ons verschenen zijn ***Peter van Aken*** en ***Hendrina Mulders*** echtelieden, mitsgaders ***Maria Vos*** weduwe ***Roelof van Aken,*** geassisteert met ***Hendrik van Elderom*** als in dezen haar gecoren momber, en hebben opgedragen aan ***Johan*** *Bax* en Sara ***Rose*** echtelieden twee morgen hooi- of weiland en een kamp genaamd den Langencamp, groot in 't geheel drie morgen gelegen in de Jurisdictie der stad Grave, alles betaald met 1860 gl.

N° 15. 1728. Oct. 11. Wij Hendrik van Diependael en Hendrik van Walsum Schepenen der stad Grave doen condt dat voor ons verschenen is R. Mos, Richter der vrije heerlijkheden Heumen en Malden, in qualiteit als volmachtigde van ***Bernhard van*** *Welderen* en ***Genoveva Maria*** *van* ***Steenhuis*** echtel. en heeft opgedragen aan Monsieur ***Jan*** *Bax* een hooi- of weikamp genaamd den Mansvelder groot drie holl. morgen gelegen in de Wyth Vrijheid dezer stad en zulks voor 2110 guldens holl. en 41 hoogen à 3 gl.

N° 16. 1732. Mei 19. Wij Jacobus Smits en Cornelis van de Velde Schepenen der stad Grave doen condt dat verschenen zijn ***Hendrik van Boekholth*** en ***Johanna Geertruy Vos*** echtel. en hebben opgedragen aan *Allegonda* en *Margrita* ***Bas,*** meerderjarige vrijsters, van zekeren hollantschen morgen uiterweerd de maat onbegrepen, liggende in een camp groot ongeveer zes holl. morgen genaamd den Hollantschen Camp gelegen in de Wyth Jurisdictie dezer stad, met een zijde na beneden, benevens een camp mede groot zes holl. morgen en ook genaamd den Hollantschen Camp met de ander zijde na boven, benevens het Ronde Campken met een einde schietende op de Maze en met het ander op den Ketelbuyters Camp en het Kappellaens Campken voor een som van 846 gl.

N° 17. 1743. Juli 26. Wij Uhristiaan Reding en Jasper Smits Schepenen der stad Grave doen condt dat voor den gesubst. Richter Johan van Diependael en ons gecompareert is *Alegonda Bax*, geadsisteert met ***D.*** *Ragay* als gecoren momber en heeft opgedragen aan den gesubst. Scholtus ***Arnoldus van der Plaat*** en ***Margareta*** *Bax* echtel. van een morgen weiland gelegen in de With jurisdictie dezer stad in eenen meerderen camp genaamd den langen Hollandschen Camp, met een zijde na beneden, benevens een camp groot zes holl. morgen en ook genaamd den Hollandschen Camp, met de ander zijde na boven, benevens het Ronde Campken, met een einde schietende op de Maze, met het ander on het Ketelbuterscampken, voor een som van 800 gl.

N° 18. 1769. Maart 16. Commissie gegeven door de Staten Generaal der Ver. Nederl. aan ***Jacob*** *Pierlink* als Capitein Ingenieur of Fortificatiemeester en zulks

vermits het overlijden van den Kapitein Abraham Quvilin.

N° 19. 1762. Januari 22. De Gecommitteerde Raden van de Staten van Holland en Westvriesland, na ingewonnen advies van den Hertog van Brunswijk, representeerende den Prins van Orange en Nassau in qualiteit van Capn Generaal van deze Provincie, committeeren tot Contrarolleur generaal van 's Lands werken en fortificatien Jacob ***Pierlinck*** en zulks als opvolger van Johan Philip Prevost.

Jacob ***Pierlinck*** heeft voldaan de som van 500 gl. wegens het amptgeld bij haar Edele Groot Mog. gearresteerd in 1727, wegens het amptgeld van 1744 een som van 1000 gl. volgens quitantie en recepis van den Ontvanger Generaal van Slingelandt, alle gedateerd den 26 Jan. 1762; aan mij ondergeteekende vertoond den 26 Jan. 1762. (w. g.) C. Clotterbooke.

N° 20. 1766. Juli 3. Commissie gegeven door de Staten Generaal der Ver. Nederlanden aan *Wichardus van der Plaat* als Capitein bij de armhe van den Staat.

Voor hem doet Bernardus Schuring de eed van zuivering en getrouwheid 28 Oct. 1766; hij doet zelf dezen eed 13 Nov. 1767.

N° 21. 1770. Maart 31. Wij Gijsbert Hendrix gesubst. Schout, Peeter Barten en Peeter Ariens Schepenen der dingbank van Beers, doen condt dat voor ons is gecompareert Theodorus Gerrits Marcelissen als gesubst. volmachtiger van Mr Johan van der Plaat gesubst. Scholtus, Richter en Dijkgraaf der stad Grave en lande van Cuijk, die volmachtiger was van Jacob *Pierlink* Contrarolleur van de Hollandsche fortificatien en Capitein Ingenieur, ingevolge volmacht van 15 Nov. 1769 voor Notaris Derk Soutman te 's Hage, item van Luitenant Georg ***August Frederik Riefkoll*** en ***Johanna*** *Elbertina Pierlink* echtel., ingevolge procuratie voor Notaris Johannes Verster de Balbian te 's Bosch 14 Dec. 1769, en eindelijk van Kapitein *Cristoffel* ***Frederik Cunradi*** en ***Christina*** *Pierlink* echtel., volgens procuratie voor Mr. R. Ketjens als fung. Auditeur Militair des Garnizoens Doesburg 7 Nov. 1769, alle de voors. volmachten inhoudende potestatem substituendi aan den na te noemen Notaris en getuigen gebleken, uitwijsens volmagt en acte van substitutie gepasseert voor Notaris Jan Ragay en de getuigen Jacob van der Meulen ontvanger en schepen en Jan Aarts te Grave den 29 Maart jl., alzoo hebben opgedragen aan Capitein ***Wichardus van der Plaat*** en ***Maria Petronella Pierlinck*** echtel. drie vierde parten in den bouwhof de Dommelsvoort, bestaande in huis, schuur en de bouw- en weilanden, groot in het geheel 16 holl. morgen, gelegen onder den dorpe van Beers en waarvan het overige een vierde part aan de getransporteerdens is toebehoorende. De koopsom bedroeg 2962 gl. en 10 stuivers.

N° 22. 1770. Maart 31. Wij Lambertus Johannes Brouwer gesubst. Scholtus en Schepen en Gerrit Thomassen Schepen der hoofdbank van Cuijk, doen condt dat voor ons is geoompareert Theodorus Gerrits Marcelissen als gesubst volmachtiger van de personen in de acte N° 21 genoemd, alzoo hebben

opgedragen aan Capitein ***Wichardus van der Plaat en Maria*** *Petronella* ***Pierlinck*** echtel. drie vierde parten in ongeveer een halven morgen bouwland, waarvan de getransporteerdens het resteerende vierde part in eigendom competeert, onder den districte van Cuyk gelegen en door wijlen Capitein *Kasper* ***Pierlinck*** van de crediteuren van wijlen Dirk Willems in 1749 aangekocht, jaarlijks in het geheel belast met zeven vaten rog aan de Bagijnen te Grave, overigens een vrij allodiaal goed. Koopsom 37 gl. en 10 stuivers.

N° 23. 1771. Febr. 22. De Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden geven aan ***Wichardus van der Plaat*** den rang van Majoor bij de Armée van den Staat.

N° 24. 1772. Aug 31. De Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden stellen aan tot Collonel Ingenieur in dienst van den Staat: ***Jacob Pierlink.***

N° 25. ***1772.*** Dec. 22. De Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden stellen aan tot Major Ingenieur effectief in plaats en vermits het overlijden van A. C. Viltgon: *Jacob Pierlink.*

N° 26. ***1780.*** Sept. 13. De Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden doen condt : daar door de aanstelling van Jacob des Tombe tot Ontvanger van de Convoyen en Licenten in de Grave het Contrerolleur ampt van de Conv. en Lic. aldaar is comen te vaceeren, zoo wordt tot dit Ampt benoemd: *Arnoldus Casper* ***van der Plaat.***

N° 27. ***1646.*** Juni 12. Bueren. Frederick Hendrick Prince van Orange benoemt tot Schout der stad Grave *Johan de Jonge,* schepen van Grave, en zulks ten gevolge van het overlijden van diens vader ***Abraham de Jonge,*** in zijn leven Schout van Grave.

(Deze acte behoort in het Pierlinck-archief door het huwelijk van ***Johan de Jonge*** met ***Johanna Pierlinck*** wdo Steven. *Huyghens*).

N° 28. Een stuk perkament waarop aan de eene zijde geteekend de wapens van ***Berlo*** (in go. twee ro. dwarsbalken) en ***Moumbeek*** (zwart bezaaid met zi. leliën), op de keerzijde „*Berlo* is geweest mijn overgrootvader en ***Moumbeek*** overgrootmoeder, met een dogter daer van getrout binnen Maestricht, mijn grootvader, soon van den Burgemeester ***Johan*** *Pierlink,* hij ***Maximiliaan Pierlinck*** Capitein over een Comp: van 200 man en Comandeur van Kalcker int Landt van Kleef, aldaar begraven 1666, ik *Casper* ***Pierlinck*** Capitein en Majoos van Fort Frederik Hendrik heb hier agter de wapens gestelt voor memoria 1763."

N° 29. Papier waarop geteekend het wapen ***Pierlinck*** (Gevierendeeld: 1 en 4 in zi. een ro. rechterschuinbalk, links vergezeld van een 5-puntige ro. ster; 2 en 3 in bl. drie go. peren met stelen, 2 en 1. Helm met zi.-ro. wrong. Hemt: een ro. ster tusschen een vlucht spitsgeruit van zi. en ro.) met zijne vier kwartieren. Rechts boven het wapen ***Pierlinck.*** Rechts onder ***Lisberge*** (in go. een zwa. dwarsbalk vergezeld van drie zwa. pijlijzers. Helm met zwa.-go. wrong. Helmt : kop en hals van zwa. hond). Links boven ***van*** *Baede* (in bl. een zi. paal, rechts vergezeld van een 5-puntig0 ro. ster. Gekr. helm. Helmt: twee olifantstrompen volgens het schild). Links onder

van *Roeven* (groot-uitgetand doorsneden van zwa. en ai.; in de rechterbovenhoek een zi. lelie. Helm met zi.—zwa. wrong. Helmt: zi. zwanenhals on kop, de hals omgeven met een kroon).

Aan de meeste dezer stukken ontbreken de zegels; behouden zijn een zegel van Frederik Hendrik Prins van Oranje, den Raad van Brabant, eenige der Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden en eenige gemeenszegels of gemeijnen schependomszegels van Beers. Deze zegels vertoonen den heiligen Lambertus, in de rechterhand een kerk, in de linker de bisschopsstaf houdend, aan zijn voeten en deze bedekkende een schild waarineen kruis en tot omschrift S. Lambert. S. tot. Beers. Dat de beschermheilige ook op de legende voorkomt is zeldzaam en vond ik nog slechts voor Blerik en Neeritter beide met S. Lambertus, Heerlen met S. Pancratius, St Pieter met S. Petrus, Schijndel met S. Servatius, Velp (N.B.) met S. Vincentius en Wessem met S. Medardus.

Van de personenzegels zijn behouden gebleven die van:

Joost Fleming, gerichtsman in Maas en Waal 20 Sept. 1619: keper vergezeld van drie vogels met. pooten; wrong en helmteeken: de vogel met ontplooide vlucht.

Wilhelm Metz, schepen van Grave, 16 Mei 1678: Drie hertenkoppen, 2 en 1. Helmt.: Hertenkop en hals. Tegenzegel als voorzijde.

Dr *Albert de Greve*, schepen van Grave, 16 Mei 1678. Drie rozen van 6 bladen aan lange steelen, uit het schildpunt voortkomende.

Willem Knoop, schepen van Grave, 11 Dec. 1724. Doorsneden: 1 drie bollen, geplaatst 2 en 1; II drie sterren (?), geplaatst 2 en 1. Helmt. niet te onderscheiden. Tegenzegel als voorzijde.

Christiaan Reding, schepen van Grave, 26 Juli 1743. Dwarsbalk beladen met F 1 AT (in kapitale letters). Kroon. Omschrift: *Christian Reding*. Tegenzegel als voorzijde, doch zonder het omschrift.

De heeren van Helmond.

Eene aanvulling van het gelijknamige werk van A. Sassen,

door Mr. J. P. W. A. Smit.

Wijlen Aug. Sassen, in leven archivaris der gemeente Helmond, heeft in het jaar 1882 eene studie uitgegeven, handelende over de heeren van Helmond en hunne wapens [1]). Hoewel niet van verdienste ontbloot, heeft dit geschrift eenige onnauwkeurigheden, waarom de ondergeteekende goed meent te doen hierop terug te komen.

Om te beginnen met de oudste daarin vermelde heeren, die uit de geslachten *De Hornes* en *Van Ittre:* aan het bestaan dezer heeren moet getwijfeld worden. Sassen vermeldt hiervan, dat de heeren uit het geslacht van *Horn* de eerste zijn, die als bezitters van Helmond bekend zijn en dat eene dochter uit dat geslacht de heerlijkheid in de XIIe eeuw bij huwelijk aan *Jan* van *Ittre* gebracht zou hebben, wiens zoon *Hendrik* haar verkocht aan' Hendrik 1, hertog van Brabant. Goethals,

[1]) Aug. Sassen, De heeren van Helmond, hunne afkomst,, vrouwen en kinderen met beschrijving van hun aller wapens en eene opgave hunner rechten en bezittingen, 1882.

Histoire généalogique de la maison de Hornes, vermeldt daarvan niets en de oudste leden dier familie kunnen hoogstens geleefd hebben in den tijd, toen Helmond in 1220 reeds aan hertog Hendrik was gekomen. Ook van eene familie *Van Iltre* is niets te vinden, dat Helmond aangaat, en leden dezer laatste familie of van gelijknamige families komen eerst later voor. Geen der andere schrijvers, die over of naar aanleiding van Helmond geschreven hebben, vermelden deze heeren vóór Coppens in zijne Nieuwe beschrijving van het bisdom 's-Hertogenbosch en daar Coppens niet in alle opzichten voor betrouwbaar geldt en voor deze belangrijke feiten geene bronnen opgeeft, had dit Sassen tot voorzichtigheid moeten aanmanen. [2])

Als eerste heer van Helmond kan met zekerheid worden opgegeven *Jan Berthout,* gezegd *van Berlair,* een bekend lid dezer dynastenfamilie, die in het jaar 1314 bezittingen in den omtrek van Lier met den hertog van Brabant voor de heerlijkheid Helmond verruilde. Hertog Jan heeft vermoedelijk dit lid der woelige familie een meer verwijderd veld van actie willen aanwijzen.

De familie *Berthout* voerde van goud met drie palen van keel en *Jan van Berlair* bovengenoemd bovendien als helmteeken een bos hanenveeren [3]). Of zijne opvolgers en afstammelingen ook dit helmteeken hebben overgenomen, is mij onbekend; wel voerden andere Berthout's andere helmteekens [4]). De beschrijving, door Sassen gegeven, behoeft dus in dit opzicht verbetering; hij schijnt haar zonder kritiek overgenomen te hebben van Rietstap. [5])

Jan II van Berlair is door zijne dochter *Catharina* opgevolgd, welke daarna door haar huwelijk met Jan van *Cortenbach* de heerlijkheid Helmond in diens familie bracht. Sassen geeft voor deze gebeurtenis het jaar 1433, zonder dat de juistheid van dit jaartal mij van elders wordt bevestigd.

De familie *Van Cortenbach,* afkomstig uit de landstreek tusschen Aken en Maastricht, voerde van goud met drie banden van keel. Ook hier baart de omschrijving van het helmteeken weder moeilijkheden. Het is na te wijzen, dat *Jan I* als zoodanig een gebaard hoofd, gedekt met een geestelijken hoed, voerde en eveneens twee zijner familieleden in 1448 en 1608 met het onderscheid, dat het hoofd thans een borstbeeld geworden is, m.i. eene verandering van weinig beteekenis. [6]) Daaruit mag worden geconcludeerd, dat het helmteeken der *Van Cortenbach's* inderdaad reeds in 1433 erfelijk was. Hoe dit borstbeeld evenwel was gekleed, blijkt niet uit bovenvermelde zegels. Volgens Fahne was het gekleed volgens het schild, dat is van goud met drie banden van keel en de hoed een kardinaalshoed. [7]) Rietstap daarentegen beschrijft dien hoed als een geestelijke van keel met

[2]) Coppens, Nieuwe beschrijving van het Bisdom 's-Hertogenbosch, III pag. 358 seq.

[3]) De Raedt, Sceaux armoriés etc. I p. 246.

[4]) Wel is er een zegel van den laatsten heer uit het geslacht Berthout bekend, maar hierop komt geen helmteeken voor. De Raedt, ibid; een tweede afdruk daarvan dd. 1394 berust in het oud-archief der gemeente 's-Hertogenbosch.

[5]) Rietstap, Armorial général, 1 p. 184.

[6]) De Raedt, ibid. II p. 258.

[7]) Fahne, Die Dynasten, Freiherrn und Grafen von Bocholz, geciteerd uit Sassen.

een gouden galon. [8]) Waaromheen dat galon bevestigd wordt, is mij niet duidelijk, maar van geen belang, omdat een roode geestelijke hoed een kardinaalshoed en dus eenkleurig en daarom het gouden galon overbodig is. Volgens Sassen had het wapen van Jan 1 een schildhouder, namelijk eene vrouw „met drie schuinbalken", dat is dus gekleed volgens het schild. [9])

De dochter van den laatsten heer uit het geslacht Van Cortenbach ***Isabella Félicité*** heeft door haar huwelijk met ***Albert Joseph,*** graaf van *Arberg*, de heerlijkheid in 1688 in de familie ***Van** Arberg* gebracht. Het vruchtgebruik was evenwel bij hare moeder gebleven, welke in 1683 met *Antony* ***Uldric,*** graaf ***van** Arberg*, broeder van genoemden ***Albert Joseph,*** hertrouwd was. Zoo althans is de gang van zaken aannemelijker en meer in overeenstemming met het Brabantsche leenrecht, dan wanneer, zooals Sassen meent, de moeder in het jaar 1682 Helmond voor zich zelve en in vollen eigendom zou verheven hebben, welke eigendom daarna op haren echtgenoot zou zijn overgegaan, die na haren dood in 1688 het aan zijn broeder zou hebben overgegeven. Toegegeven worde dat de betreffende leenverheffingen niet duidelijk geredigeerd zijn, maar in het leenregister van Brabant komt bovendien eene acte voor, die de eerste opvatting bevestigt. Den 24 Dec. 1683 namelijk verbonden *Antony Uldric* ***van** Arberg* en zijne vrouw, als douairière van Helmond, mede namens hunne onmondige dochter ***Isabella Félicité,*** de heerlijkheid Helmond voor een geldsom, die zij van hunnen rentmeester h dden opgenomen. [10])

De familie *Van Arberg*, afkomstig uit Zwitserland, voerde van keel met een paal van goud, beladen met drie kepers van sabel. Sassen voegt daaraan toe, dat zij een gekroonden helm gebruikten met als helmteeken een zuil, gekleurd overeenkomstig het schild, waarop een bol en als schildhouders twee mooren met zilveren hoofdwrongen en gekleed volgens het schild, met een zilveren zwaard met gouden gevest over den schouder, alles op een mantel, gevoerd met hermelijn en op de zijpanden het wapen herhalende. Genoemd helmteeken heeft Sassen eenig wantrouwen ingeboezemd; hij heeft immers achter deze beschrijving een vraagteeken geplaatst. Raadpleegt men Rietstap in voce ***Van** Arberg Vallangin*, dan blijkt, dat deze familie, voor zoover in Zwitserland gevestigd gebleven, als helmteeken een gebaard borstbeeld voerde, gedekt met eene Albaneesche muts, beide versierd als het schild. In vorm komen een zuil met een bol en een borstbeeld met eene muts eenigszins overeen, zoodat de mogelijkheid geopperd zou kunnen worden, dat Sassen een flauwe afdruk van een zegelstempel gezien heeft, maar tenslotte blijkt de oplossing eene andere te zijn. Zooals de archivaris van het kanton Neuchâtel mij mededeelde, voerde de familie Van *Arberg* reeds in het begin der 16de eeuw als helmteeken eene hooge muts van afgeknotten kegelvorm, gekleed als het schild en versierd met een bosje roode vederen in den vorm van een bal,

[8]) Rietstap, ibid. I p. 60.

[9]) In de verzamelingen van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch berust het 17de-eeuwsche zegelstempel der heeren, hetwelk behalve het randschrift alleen het wapenschild bevat.

[10]) Leenregister berustend in 's Rijks archiefdepot in Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch (Raad van Brabant R. 1325).

dikwijls eenvoudig als een bal afgebeeld. [11]) Zoo blijkt Sassen dus eene goede afbeelding in handen gehad, alleen haar niet juist geïnterpreteerd te hebben, hetgeen het vermoeden wettigt, dat de verdere alleen door hem gegeven bijzonderheden, de kroon, de schildhouders en de mantel mede op een officieel gegeven berusten.

In het jaar 1781 heeft *Carel* ***Frederik Wesselman,*** muntmeester te Utrecht, de heerlijkheid Helmond uit den verwarden boedel van den laatsten graaf ***Van** Arberg* gekocht. Het wapen der familie *Wesselman*, dat zij bij hare verheffing tot den adelstand in 1842 heeft aangenomen, is bekend genoeg, zoodat eene beschrijving hier kan achterwege blijven. Slechts zij opgemerkt, dat in het 2de en het 3de kwartier het wapen der stad Helmond is opgenomen. [12])

Schimmelpenninck,

door Mr. Th. R. Valck Lucassen.

Ned. Adelsboek 1917, p. 68 vermeldt als tweede generatie van het geslacht ***Schinzmelpenninck*** :

„II. ***Thomas** Schimmelpenninck*, geb. Zutphen, woonde te Zwolle in de Dieserstraat, † vóór 1697, tr. 1674 ***Aaltje van der** Maes(en)* ***Hendrik&.,*** † Emden na Mei 1612, wed[e] ***Hendrik van** Laer*."

Uit een schepenacte in het Protocol van Kentenissen der stad Zutphen blijkt, dat ***Thomas** Schimmelpenninck* reeds op 18 Dec. 1679 niet meer in leven was. Op dien datum verkoopen de latere over-rentmeester van Zutphen *Evert Valck* en *Geertgen* ***van der Maese,*** zijn huisvrouw, aan de zuster van laatstgenoemde „*Aeltgen* na eg e-1 a at en e w e d u w e z. ***Thomas Schimmelpenninx"*** en hare erven „oer huis gelegen ande brede straate alhyer".

Bovenstaande aanhaling uit Ned. Adelsb. zou verder doen vermoeden, dat *Aeltgen* ***van der Maese*** bij haar huwelijk met ***Thomas Schimmelpenninck*** weduwe was van ***Hendrik van** Laer*. Het omgekeerde is echter waar. Immers, blijkens een acte uit het Prot. v. Kent. d. st. Zutphen d.d. 11 Sept. 1591 (dus minstens 12 jaren na het overlijden van Thomas Sch.) „erschenen *Arris Valcken* „und *Geertken* ***van der Maese*** weduwe van onseren „Rentm[r]. ***Evertt Valcke*** und bekanden, als sij dan doen „craft deses, als principaele burghe toe sijn over alsulcken „actie als ***Gijsbertt Barner*** alhier pretendiert toe hebben „op die gereede goederen soe oer suster ***Aeltken van der** Maese* huis f r. ***Hendricks** van Laer* burger binnen „Eemden toekoemen und in *Gijsbert* ***Barners*** huis vor-„waerlich staen".

Aeltgen en** Geertgen* waren dochters van *Hendrick* ***van der Maese, over-rentmeester der stad Zutphen in 1670 e. v. j.

In jaarg. 1916 van dit Maandblad, kol. 190, gaven wij aan de Redactie van Ned. Adelsb. in overweging om

[11]) Het zal den eeachten inzender interesseeren. dat Rietstap zelf in zijn eigen exemplaar van het Armorial Général, dat zich in ons bezit bevindt, zijne gegevens in voce *d'Arberg* ***et de** Valangin* heeft verbeterd, door als helmteeken op te geven: „*un chapeau piramidal aux armes* de *l'écu sommé d'un* panache de *plumes d'arg.*(sic)". Ook teekent hij aan dat slechts de jongere Belgische tak — en niet het geheele geslacht zooals het Arm. Gén. abusievelijk vermeldt — in 1814 uitstierf. [Red.]

[12]) Eene studie omtrent dit wapen zal van mijne hand in de eerstvolgende aflevering van het Nederlandsch Archievenblad verschijnen.

in den volgenden jaargang, waarin het geslacht *Schimmelpenninck* behandeld zou worden, de acten aan te geven, waarop de filiatie berust, of zoo dit te omslachtig mocht zijn, die stamreeks elders toe te lichten.

Ons geacht correspondeerend lid de Heer W. Wijnaendts van Resandt was hierop zoo vriendelijk in kol. 218 van denzelfden jaargang van dit Maandblad een Zutpheusche schepenacte *van 14* Mei 1612 mede te deelen, die de eerste drie generaties van het geslacht Sch. vastlegde. Inmiddels zouden wij het zeer op prijs stellen, indien men ons ook het bewijs wilde mededeelen, dat *Johan Schimmelpenninck* (IV) een zoon was van *Thomas Schimmelpenninck* (111). Het geldt hier nl. een zeer belangrijk punt der stamreeks t. w. de aanknooping van de Doopsgezinde Almelosche voorvaderen van den Raadpensionaris Mr. *Rutger Jan Schimmelpenninck* aan de Zutphensche bastaardlijn van het geslacht *Schimmelpenninck van der Oye.*

Ook zouden wij willen vragen, uit welke acten valt af te leiden, dat de eohtgenoote van *Thomas* voornoemd eene *N. N. Jansdr.* was. In Maandbl. 1916, t. a. p., noemden wij het niet onmogelijk, dat laatstgenoemde te identificeeren was met *Claasje Jans,* die als weduwe van *Thomas Schimmelpenninck* na *1653* hertrouwde met *Warnar Willink* († 1671). Hiertegen pleitte echter de leeftijd van laatstgenoemde, die volgens opgaven van den Hamburgschen geschiedvorscher Ed. Lorenz-Meyer in 1608 geboren was, terwijl *Johan Schimmelpenninck,* die, mocht bovengenoemde indentificatie bevestigd worden, zijn stiefzoon zou zijn geweest, volgens Ned. Adelsb. 1909 reeds in 1698 het levenslicht aanschouwde. „Zijn de in de stamreeks opgegeven data echter wel juist?" — vroegen wij ; blijkbaar niet geheel ten onrechte, want jaarg. 1917 van Ned. Adelsb. geeft 1598 als geboortejaar van Johan Sch. prijs en neemt (op grond van welke acten ?) 1603 aan als het huwelijksjaar zijner ouders.

Ook op dit punt zullen nadere inlichtingen ons zeer welkom zijn.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Een blaadje uit de geschiedenis der heeren van Rosande (1505/6).

(XXXVIII, 28).

Philips de Schoone had het huis Rosande aan *Dirk van Bronchorst en Batenburg,* heer van Honepel, voor 200 goudguldens overgedaan. In deze acte van 11 Juli 1506 wordt gezegd dat Bronchorst rechten op het gemelde huis meende te hebben. Had hij die werkelijk ? Voorzeker niet, dit zal een ieder door de nu volgende genealogische opstelling duidelijk worden gemaakt.

Dirk van Arnhem, ridder, werd 1413 en 1428 met Rosande beleend. Hij stierf in 1434 en heeft twee vrouwen gehad. Bij de eerste *Margriet* bast.dr. van Adolf hertog *van Cleve* had hij geene kinderen. De tweede was *Jutte van Lembeck*, vrouwe van Lembeck en Eyl, en de moeder zijner drie kinderen:

1°. *Wynand* van *Arnhem,* overleden 2 Aug. 1482, zonder kinderen na te laten bij zijne vrouw *Arnt van Culemborch.*

2°. *Elisabet* van *Arnhem,* overleden 1496. Uit haar echt met *Evert* van *Wilp* sproten drie kinderen : *Margriet* ongehuwd overleden, *Evert* ongehuwd op Rosande 12 Maart 1606 overleden en *Belie* overleden 6 Mei 1606, zonder kinderen te hebben bij haar man *Arnt van Middachten.*

3°. *Margriet van Arnhem,* die in 1452 trouwt *Adriaan van Broechuysen,* waaruit eene eenige dochter *Adriana* die achtereenvolgens huwde met *Frederik Schellart van Obbendorf* en *Andries van Fischenich* gen^{d}. *Bell.*

Jutte van Lembeck, weduwe van Dirk *van Arnhem,* hertrouwt *Jan van Alpen en Honepel,* zoon van Arnt bij Otte van Putten. Uit dit huwelijk werd geboren *Catarina van Alpen,* die in 1450 trouwende met *Henrick van Bronchorst,* heer ven Gronsveld, de' moeder werd van den man in kwestie: *Diederik van Bronchorst en Bntenburch,* vrijheer tot Rimburg en Gronsveld, heer tot Honepel, drost des lands van Cleve. Deze overleed 12 Nov. 1608 en is de stamvader van de graven van Gronsveld.

Roaande is dus regelmatig gekomen op de afstammelingen der kinderen door *Dirk van Arnhem* bij *Jutte van Lembeck* verwekt, terwijl haar kleinkind uit haar huwelijk met *Alpen* op Rosande geene rechten kon doen gelden.

J. D. WAGNER.

van Keppel van den Nyenborch.

(XXXVIII, 76.)

Aan den schrijver van dit artikel is omtrent Aldengoor niets bekend en uit hij de onderstelling dat het een Munstersoh leengoed zoude zijn.

Aldengoor, dat nu den naam van Manhorst draagt, is gelegen in de heerlijkheid Didam en was leenroerig aan de Dom-proostdij te Utrecht. De beleeningen, ontleend aan een gebrekkig afschrift van het Leenboek, zijn de navolgende ;

1400. *Gombert* van *Camphuizen* als momber van *Goossen Goossensz. van Heese.*

Geen jaartal. *Goossen van Heese* als *Gosen* zijn vader.

1408. *Benigna van Heeze*, Goossens zuster. Hulder *Jan ten* Ham.

1416. juffrou *Benigna van der Heexe,* Goossens zuster. Hulder *Maas van Batenburg.*

1424. dezelfde. Hulder *Dirk van Keppel.*

1433. Benigna van Heeze. Hulder *Johan ten Mersche Evertszoon.*

1433. Benigna van Heeze geeft de nahand van Aldengoor te Didam aan haar broeder Hr. *Hendrick* (moet *Herman* zijn) *van Keppel*, Landcommandeur van den Duitschen huize te Utrecht.

1439. *Benigna van Heeze.* Hulder haar broeder H^{r}. *Herman van Keppel*, Landcommandeur, zijn nahand wordt bevestigd 16 Maart 1439.

1439 September 20. H^{r}. *Henrich* (moet *Herman* zijn) *van Keppel.*

1442. *Herman van Keppel*, Landcommandeur, transporteert Aldengoor aan *Arnt* van *Amerongen,* burgemeester van Utrecht.

J. D. WAGNER.

Naamsverandering enz. in Nederl.-Indië.

Tegen onderstaande verzoeken kunnen nog bezwaren worden ingediend.

Door ***Maria Anna de Goeje*** echtgen. van *Th. A. Boeree* ***won.*** te 's-Gravenhage is tot H. M. de Koningin het verzoek gericht ter bekoming van vergunning voor den minderjarigen ***Frédéric Louis Rambonnet*** tot het voegen van den naam de *Loches* bij diens geslachtsnaam en zich te noemen ***De Loches Rambonnet.***

Ned. Staatsc. ***246*** (no. ***6477)*** 1919 bl. 9.

J. ***J. de Wit*** heeft, d.d. Randoeng ***22*** Dec. 1919 het verzoek gedaan om aan zijn pupil ***Ernst*** *Küzelmann* den naam te geven van *Ernest* ***de Wit.***

Adèle Pauline Thijssen heeft het verzoek gedaan om haar zoon ***Lolco*** *Morks* ***te*** vergunnen achter zijn naam dien van *Thijssen* te voegen en zich voortaan te noemen ***Lolco M orks*** *Thijssen.*

Bij rekest gedagteekent Bandoeng ***27*** December 1919 is door *H.* ***Sibenius*** Trip voor zijn minderjarigen stiefzoon *Victor Marguerite Jullien* het verzoek gedaan om aan diens naam dien van ***Trip*** toe te voegen en dien alsdan te doen luiden ***Victor Marguerite*** *Jullien Trip.*

(Jav. cour. 5 Maart 1920 nº. 19).

Door *Karel* Henri is der Regeering het verzoek gedaan den geslachtsnaam *Demmeni* te mogen dragen.

(Jav. cour. nº. 262. 20 Feb. 1920 adv. nº. A 224).

Door ***Mieke Angélipue*** is het verzoek gedaan om den naam te dragen van *Sinclair* ***de Rochemont.***

(Jav. cour. 17 Feb. 1920 bl. 239 adv. nº. 196).

B. v. T. P.

van Till.

(XXXVIII, 42 e. v.).

Naar aanleiding van de beschouwingen van den Heer W. Wijnaendts van Resandt omtrent bovengenoemd geslacht kan ik mededeelen, dat in het Familieboek der Noord-Hollandsche familie Boonacker het volgende voorkomt, waardoor wij twee zusters leeren kennen van Prof. ***Salomon wan*** *Till.*

Jan Harmens van 1 *il*, predt te Zuidscharwoude 1649 tot zijn dood 1678 Kinderen I, II, III en IV.

I ***Elisabeth van lil*** † als vroedvrouw te Koedijk.
1º × 24 Juli 1661 te Broek on Langedijk met (kk. ingez. door haar vader met' 1 Cor. VII : 29) *Willem* ***Kas,*** schoolmeester aldaar.
2º × *Bouwen* ***Kunbuurt,*** landman te Koedijk.
Uit het eerste huwelijk:
a. Barbara Kas × Hilbrand Boonacker,
b. Johanna Kas × Hendrik Wolfwinkel (v. Delft) enz.

II ***Angenietje*** *van Til* × ***N. Vos.***

III ***Salomon van*** *Til* — predt te Huisduinen, de Rijp, Enkhuizen en Dordrecht, theol. professor te Dordrecht en theol. prof. en acad. predt. te Leiden.

IV *Joan* ***van Til,*** med. doctor te Delft × ***Catharina Paspoort.***

'A. 'A. 'BOONACKER.

Schrieck. (XXXVIII, 101). Blijkens haar wapen is deze in het laatst der 16e eeuw in den Haag voorkomende familie ongetwijfeld een tak van het ook te Naarden (zie XXVIII, 231) voorkomende geslacht. Te Naarden kwam zij voor als *van* ***Schrieck*** en ***von*** Schrieck wat op een Duitsche origine zou wijzen, waarvan ik echter de bevestiging nooit vond.

De Naardenscbe familie voerde: in azuur drie zilveren roskammen (2 en 1) met de handvatten omlaag.

P. L. THIERENS.

De Remonstrantsche familie Maas. (XXXVIII, 99). De op kolom 99, regel 9 v. o., vermelde ***dochter*** werd te Moordrecht 12 Aug. geb. en 10 Sept. 1797 gedoopt met de namen ***Wilhelmina Lucretia.***

Ludovicus Cornelius (kolom 99, regel 8 v. o.) werd geb. te Gouda 7 Nov. 1799 en 25 Mei 1800 te Moordrecht gedoopt.

M. G. W.

VRAGEN EN ANTWOORDEN [1]).

Baartmans (Callenburgh-). Geneal. en biogr. gegevens gevraagd betreffende ***Anthony*** *Callenburgh Baartmans,* geb. Vianen 21 Maart 1761, overl. den Haag 17 Oct. 1808, zn. van „Mr. Gerard" en Johanna Willemina Gravia.

Haarlem. P. L. THIERENS.

Bos. Gevraagd worden de kleuren van het wapen van eene familie ***Bos*** waartoe o. a. behoorde de in Januari j.l. overleden Burgemeester van Overschie *J.* Bos. Een lakafdruk vertoont : „op een grond drie boomen naast elkaar, links in het schild geplaatst, vergezeld van vijf hard loopende hazen (vermoedelijk), waarvan drie rechts van de boomen boven elkaar geplaatst en twee boven elkaar over de stammen der boomen heengaande. Helmteeken : een uitkomend hert".

Driebergen. *C.* W. H. VERSTER.

Bosch (van den). Geneal. en biogr. gegevens gevraagd betreffende Mr. ***Johan van den*** *Bosch*, adv. v. d. Hove v. Holland en in de laatste helft de 17e eeuw schepen van Schieland.

Haarlem. P. L. THIERENS.

Celliée (du). (XXXVIII, 106). Amsterdam 18.12.1801 inget. :

Bartholomeus ***Rekker, v.*** Vlissingen, doopsgez., 0.33, vader Ds. *Gerlof* te Vlissingen.

Anne Marie *du Celliee*, ***v.*** A'dam, geref., 0.29, vader ***Abraham.***

Amsterdam 31.3.1769 inget. :

Abraham du Celliee *Carelsz.*, ***v.*** A'dam, geref., 0.29, vader ***Charles.***

Helena van *Masijk*, ***v.*** Friedrichstadt, geref., 0.24, vader ***Harman.***

Amsterdam 26.4.1737 inget. :

Charles *Dusellie*, ***v.*** 's-Gravenhage, 0.27, vader *Jan* ***Philip.***

Sophia *Rambonnet*, ***v.*** Rotterdam, 0.27, neef ***Hendrik de Loo.***

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Clevesteyn (van). (XXXVIII, 63, 106). v. Weleveld teekende en kleurde in een handschrift van 1852, als

[1]) Wegens plaatsgebrek moest een gedeelte der vragen en antwoorden tot een volgend nummer blijven liggen.

tijdelijk heraut van wapenen, het wapen van het geslacht *van* **Clerestеyn** uit Gorinchem als vermeld in k. 106, maar met *rooden* keper, beladen met 3 ***zilveren*** sterren.

Domburg. H. DE BRAUW.

Cliever (de)-van Cruiningen. Gevraagd de kwartieren van ***Jacobus de*** *Cliever* en zijn vrouw *Leyna* ***van*** *Cruiningen.* Hun dochter ***Anna*** werd 27. 3. 1670 te Vlissingen gedoopt en huwde ***Egbert van Visvliet.*** Bestaat er eenig verband tusschen voornoemde Leyna en het oud-adellijk geslacht v. C. ?

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Cuyk (van). (XXXVIII, 108). Het aldaar medegedeelde omtrent het wapen van dat geslacht moge met het volgende worden aangevuld.

Het Châtillonwapen: de palen van vair op het roode veld met het gouden hoofd, hier beladen met een barensteel, dat gevoerd werd door het Heusdensche regentengeslacht ***van Cuyck,*** komt voor op de schepenzegels van ***Jacob*** *Zegerszoon* ***van Cuyck*** (1464) en van zijne zonen *Zeger* en ***Willem,*** afgebeeld in Taxandria XIV blz. 75 Nos. 7 en 8. *Zeger*, de grootvader, wordt genoemd in een Heusdensch charter van St. Ponciaensdag 1411. In een charter van St. Thomasdag 1426 is vermeld ***Aernt*** *Herman* ***Lambrechtssoen soen van Kuyck.***

Mr. *Cornelis* ***van Kuyck,*** in 1631 schepen van 's-Hertogenbosch, voerde in het hoofd, in plaats van de barensteel, het zesspakige roode Heusdensche wiel en hetzelfde deed *Adriaen* ***van Cuyck,*** in 1610 te Heusden geboren, equipagemeester ter Admiraliteit van Amsterdam en getrouwd met ***Hillegonda Reael.***

Jacob, Willem en *Godschalck* ***van Cuyck*** waren zonen van Jonker ***Johan van Cuyck,*** heer van Herpt (is deze niet 21 ***December*** 1613 overleden ?). Eene zuster van den laatste, ***Geertruyt van Cuyck,*** was de vrouw van *Dirck* ***van der Merwede,*** drost van Heusden.

In het handschrift door Mr. Wielinga Huber gelegateerd aan het Prov. Gerechtshof in Friesland (manuscript Doys) wordt deze Geertruyt van Cuyck, ***van Nieuwekuyck*** genoemd (blz. 292) en haar wapen wordt daarbij geteekend: 1 en 4 in rood 3 palen van vair, in het gouden schildhoofd een blauwe barensteel van 3 hangers, 2 en 3 doorsneden zilver op goud, waarover een zwarte leeuw. Dit laatste wapen is nog afzonderlijk geteekend als dat van ***Heinsberch*** *van Fayehove.* Het schijnt dus dat *Willem Jacobs* ***van Cuyck,*** de grootvader van ***Johan van Cuyck,*** inderdaad getrouwd is geweest met ***Cornelia*** van ***Heynsberch,*** zooals ook in Taxandria VIII blz. 234 wordt gezegd en dat de naam niet is ***Hymberch,*** maar ***Heynsberch*** hetwelk voerde in zilver een rooden leeuw.

Utrecht. J. F. VAN NIEUWKUYK.

Dedel. Voorgeslacht en wapen gevraagd van ***Gidion*** *Dedel*, geb. ongeveer 1675, wiens zoon ***Gerrit Gidions*** *Dedel,* geboren ongeveer 1700, onder Blommendaal woonde en 16 Augustus 1723 te Waddingsveen trouwde met *Yda Aertsdr.* ***Harperts.***

Rotterdam. ***N. C.*** VAN MASTRIGT.

Draack-Keppel. (XXXVIII, 108). Hoewel ik noch de ouders noch de kinderen kan opgeven van het echtpaar *Draack-Keppel* meen ik toch goed te doen de volgende aanteekening in te zenden uit het Gelofte-signaat van Tuil 1 Mei 1723.

Johan *Draack*, Secretaris tot Nunen bij den Bosch en ***Elisabeth Hendrika van Keppel Fox,*** zijn vrouw, verkoopen land in het gericht van Tuil aan *Vreda* ***Margaretha van Keppel Fox*** te Nunen. Hieruit blijkt dus dat de echtgenoote van Johan Draack behoorde tot het toenmaals vrij uitgebreide geslacht ***van*** *Keppel* ***Fox*** (of Eocx) herkomstig uit Hasselt (Overijsel) en dat beiden nog in 1723 in leven waren.

Apeldoorn. J. R. VAN KEPPEL.

Eelde (van)- van Haeften. ***Antonie*** *Clarus* ***Johannes van Eelde*** was gehuwd met ***Johanna Jacoba van Haeften,*** uit welk huwelijk o. a. Helena Cornelia van Eelde gehuwd 30 Juni 1843 met dr. Jan Wttewaall. Wie zijn de ouders en grootouders van het echtpaar *v. Eelde-v.* ***Hae ften ? Hoe*** is het wapen *v.* ***Eelde?***

Deventer. H. KRONENBERG.

Elemans-deWeert (XXXVIII, 108). ***Maria Catharina Geertruida de Weert,*** echtgenoote van ***A. G. Elemans,*** was een dochter van Mr. ***Emmericus de Weert,*** pensionaris en schepen van Tholen, rentmeester der domeinen van Steenbergen, Roosendaal en Nispen en diens echtgenoote ***Catharina*** *Sibilla Berckmans.* Andere kinderen uit dit huwelijk waren Mr. ***Emmericus Carel de W.,*** uit wien de adellijke familie ***Berckmans de Weert;*** *Elia* ***Johanna*** *Cornelia*, gehuwd met *Arent* ***van der Spelt,*** rentmeester der domeinen te Steenbergen; *Cornelia* ***Johanna*** *Wilhelmina*, gehuwd met ***Marinus Gerard van Stapele,*** schepen van Tholen; ***Anthonia Maria*** *Anna*, gehuwd 1e met ***Pieter*** *Carel Wynmalen*, burgemeester en notaris te Steenbergen, en 2e met *Hermanus Ludovicus* **Maria** *Tackoen*, secretaris van Steenbergen.

Roermond. J. H. BYBAU.

Elemans-de Weert. (XXXVTII, 108). Er bestaat eene Genealogie de *Weert(h)* bewerkt door Dr. Wilhelm de Weerth te Elberfeld (Göbenstr. 7) bij hem verkrijgbaar voor f 22.— gebonden of f 20.— ingenaaid.

's-Gr. M. G. W.

Elemans-de Weert. (XXXVIII, 108). Van der Lely, Vroedschap van Delft, fol. 29 geeft als wapen ***Elemans*** (± 1600): in blauw 7 gouden sterren (3-3-1).

DOC.-BUR.

Elemans-de Weert. (XXXVIII, 109). Zie dit Maandblad 1917, k. 217, 218 en k. 280.

a. St. W. W. v. R.

Ezelsooren. (XXXVITI, 109). Zie Hollandsche Kroniek van v. Leeuwen fol. 181/3 en 674/5.

Soest. ***v.*** D. VALK v. BRIGDAMME.

Fikken. (XXXVIII, 109). Amsterdam 22.4.1785 inget.:

Nicolaas *Ficken*, ***v.*** Nordloh in Oldenburg, Luth., 0.28, vader *Gerd* te Nordloh in Oldenburg.

Maria van der Wouden, v. A'dam, Luth., 0.28, moeder ***Maria Berkmeyer.***

Amsterdam 20.4.1763 inget.:

Steven** 't Jammes **van der** Woude*, **v.** Nieuwenhoorn, 0.32, moeder ***Berber Jans te Leeuwarden.

Maria Barkmeyer, v. A'dam, 0.31, ouders dood, zuster ***Johanna.***

Amsterdam. A. B. **VAN DER VIES.**

Fyers. In het trouwregister van Berwick o/Tw. staat bij het huwelijk van *John **Fyre*** met Isabell Gibson, 1620 Juli 23, vermeld, dat deze uit Nederland kwam. Ook is gebleken, dat ***Peter de Feier***, die in 1614 te Frankenthal in de Palts trouwde, en als kinderen had *Rutgerus* 1615, *Janneken* 1616, *Christophel* 1620 en ***Jacquemine*** 1623, relaties had met Nederland.

Wie kent de bakermat van deze familie of weet nadere gegevens aan de hand te doen 2 De familie leeft voort in Engeland als „*Fyers*".

den Haag. W. G. **FEITH.**

Geloof (van). (XXXVIII, 109). [*Gov*]*ert Govertse van **Geloof,*** schepen te Etteu in 1714, zegelde met een springenden wolf op een grasgrond, Helm. Dekkl. en geen helmt. Randschrift met naam als boven; de 3 eerste letters niet duidelijk zichtbaar. (Ingedrukt zegel op papieren ruit in collectie-Steenkamp).

Doc.-Bur.

Geysteren. Bij den brand van Dec. 1918 ging met het kasteel het geheele archief in de vlammen op. Over is slechts een uitvoerige inventaris van het archief, opgemaakt in de eerste jaren der XIXe eeuw. Hieraan ontleenen wij :„Eine Memorie ohne Beglaubigungseeichen saget: Sie machen dasz Wappen von Geysteren mit dreyen weiszen Balken in einem Schwarzen Felde und dreyen weiszen S (2) darüber.

Copia authentica ein Zeugnis von Biirgerschaffen u Rath der Stadt Tyel iiber dasz Wappen von Geysteren d.d. 1608".

Wordt hiermede Tiel bedoeld, in welk verband staat dan het N-Limb. Geysteren met genoemde stad? Wat stelt die S-vormipe figuur voor? Wie is zoo goed mij hieromtrent in te lichten?

U. v. N. **T. S.**

Hamming. (XXXVII, 127, 333, XXXVIII, 109). Ter biografische completeering kan nog dienen :

E. J. Hamming, geb. 1814; 2de luit. Inf. 1836; 1^{e} luit. 1848; kapt. 1806; majoor 1863; gep. 1867; was laatstelijk geruimen tijd non-actief. Hij was gerechtigd tot het dragen van het metalen kruis en woonde in 1869 te Groot-Zundert.

H. A. Hamming, geb. 1814; 2de luit. Inf. 1836; 1^{e} luit, 1848; kapt. 1866; majoor 1863; luit.-kol. 1867; gep. 1869; laatstelijk non-actief. Hij was officier in de orde der Eiken Kroon en gerechtigd tot het dragen vanhet Metalen Kruis; woonde in 1869 te Groot-Zundert.

's-Gr. M. G. W.

Hardewil. (XXXVIII, 118, r. 4 v. o). Er was inderdaad een Rotterd. familie ***Hardewil.***

Anna van** Ravesteyn*, ged. te Rott. 29 Jan. 1668, overleden aldaar 8 Aug. 1706, woonde naast het oude Gemeenlandshuis en huwde met ***Barthout Hardewil. Hun dochter ***Margaretha*** huwde 27 Oct. 1728 met ***Jan Heemskerk,*** koopman, wonende aan de Nieuwehaven aldaar. — In 1694 woonde ook een zekere ***Abraham** Hardewil* aan de Vischmarkt te Rotterdam.

Rotterdam. L. J. C. J. **VAN RAVESTEPN.**

Hartman. Kan een der leden inlichtingen verschaffen omtrent wapen en afstamming ***van** Nicolas Hartman*, gehuwd met ***Judith de la Haise*** en in het midden der achttiende eeuw Waalsch predikant te Groningen ?

Roermond. J. H. **Bybau.**

Hofmeister-de Mey. (XXXVIII, 110). ***Johan Jacob** Hofmeister*, ***gep.** Majoor*, ridder M. W. O., overleed, oud 85 j., te Nijmegen 28.5.1857, en zijne echtgenoote ***M. J. de** Mey* stierf eveneens te Nijmegen 17.10.1863, oud ruim 89 j. — Die overlijdensacte geeft dus haar geboorteplaats en namen der ouders. Hun zoon ***Jan Hendrik*** overleed niet 1 Juli, doch 30 Juni 1840 te Padang als luit. t/zee 1e kl. (commandeerende Z.M.'s Brikschip Pylades) oud 40 j., en ruim 6 jaar gehuwd met ***M. Huidekoper*** (die hem 3 k. schonk, waarvan één zoon op 21 j. leeftijd te Harlingen overleed den 1.2.1867).

De jongste zoon uit het echtpaar ***Hofmeister-de** Mey*, genaamd ***Lucas,*** overleed, oud ruim 27 j., in het hospitaal Weltevreden op Batavia, als 1e luit. bij het 7de Bat. Inf. (datum is mij niet bekend).

Eene dochter ***Andrea*** onderteekent de dood-annonce harer moeder en geeft uit Nijmegen 1.4.1872 kennis van het overlijden harer zuster ***I. C. M.** Hofmeister*. ***Ge**noemde **Andrea*** is eveneens te Nijmegen overleden in den ouderdom van 78 j. (dus nà 1872).

Kan het vijfde kind zijn S. ***H. Hofmeister,*** geb. 1805, gep. Kapitein der Inf., ridder M. W. O., die 21.2.1853 te Maastricht huwde met ***J. L. M.** Pichot l'Espinasse*? Hij was ben. tot 2de luit. 1826. 1e luit. 1831, kapt. 1848, en gep. 16.11.1864. Hij woonde in 1869 te Meerssen.

's-Gr. M. G. W.

Hofmeister-de Mey. (XXXVIII, 110). De verzameling Hamelberg (zie XXXVIII, 62) bevat tal van gegevens over het West-Indische (voornamelijk Curaçaosche) geslacht de ***Mey***, aan hetwelk ***Marg. Joh.*** blijkens de mededeeling van het Doc.-Bur. vermoedelijk verwant was. Mogelijk is daar ook over haar wat te vinden.

Doesburg. M. R. H. **CALMEYER.**

Hofmeister-de Mey. (XXXVIII, 110). ***Johan Jacob** Hofmeister* woonde van 1 Augustus 1811 tot 1 Juli 1813 op het kasteel Asten. Gedurende dien tijd werd uit zijn huwelijk met ***Margaretha*** Johanna ***de Mey*** een dochter geboren, n.l. *Aletta Petronella Wilhelmina*, geb. te Asten 15 Januari 1813.

Roermond. J. H. **Bybau.**

Hulsewé. Is iemand iets bekend omtrent een geslacht ***Huisewé*** uit ***Groningen*** afkomstig, dat tot wapen voert, volgens een lak uit de 18e eeuw: in zilver een arm uit een wolk in de linkerflank komende, met een hulsttak in de hand, gebladerd van 5 stukken. Helmteeken vermoedelijk de tak.

Ginneken. **STEENKAMP.**

Leene (van). (XXXVIII, ***67).*** Volgens H. S. genealogieën :

Henrietta Cornelia** van Asch van Wijck*, tr. 1" te Utrecht 11 November 1714 Mr. *Joan van* ***Leene, heer van de Wierse, kanunnik van St. Pieter te Utrecht, geboren te Ispahan in Perzië 26 Januari 1696, † op den Huize de Wierse bij de Vaart 11 Juli 1720 en begraven in de kerk van de Vaart met een wapen. Hij is een zoon van *Joan* ***van Leene*** (Raad van Ned. Indië, ambassadeur wegens de 0. 1. Cie in Perzië, zoon *van* Jan *van* ***Leene*** en ***Judith** Fabricius*) en van ***Aletta Hinlopen*** (dr. van ***Jacob** Franszn.* ***Hinlopen*** en ***Maria Huydecoper** van Maarsseveen*). *Zij* tr. 2° 24 Augustus 1724 M^r^. ***Hendrik Mauritszn. Eyck.***

Uit het eerste huwelijk:

1. *Jan van* ***Leene,*** geb. 29 Sept. 1716, † October 1745 als onderkoopman op Batavia, ongehuwd.
2. ***Anthonia*** Jacoba *van* ***Leene,*** geb. 21 Dec. 1716.
3. *Zeger* ***Coenraad van Leene,*** geb. te Utrecht 12 April 1718, † 18 October 1812, schout van de Bemuurde Waert, de Witte Vrouwen en Absteede, tr. 14 Maart 1746 ***Wilhelmina Casius, † 1799.***

Waaruit :

***a. Anna** Maria van Leene*, geb. 23 Maart 1747, † infans.
b. Clara ***Jacoba** van* ***Leene,*** geboren en gestorven 1749.
c. *Adriaan* ***Gerard** van* ***Leene,*** geb. 30 October 1750, † 11 Juli 1761.

T. v. A. v. W.

Leyssius. Het advertentieblad voor het Gouvernement Atjeh en onderhoorigheden van 19 April 1902 kondigt de verloving aan van Jonkvrouwe ***Raphuelix C. W. H. L. F.*** baronesse de ***Bieberstein Rogala Sawadskie*** en Jhr. *Maximiliaan* ***E. H. F. G. Leyssius, jr.*** Wiesbaden—Kebon Dalem Kadoe, April 1902.

Aangezien ik bovengenoemden *Maximiliaan* ***Leyssius*** in het geheel niet kan thuis brengen — noch Ned. Adelsb. noch het adresb. v. Ned.-Indië vermelden zijn naam — hoop ik dat misschien een van onze medeleden in Ned.-Indië mij omtrent hem gegevens zal kunnen verschaffen. Ook voornoemde baronesse de ***Bieberstein Rogala Sawadslcie*** komt in Ned. Adelsb. niet voor. Behoorde zij soms tot den Duitschen tak van het geslacht de *Bieberstein*? ***De*** spelling van haar naam is in ieder geval corrupt.

's-Gravenhage. ***v.*** R. LEYSSIUS.

Loon **(van)-Hooft.** *Angela* ***Adriana van Loon (1723 -1758 of*** 1728—1759), in 1744 gehuwd met ***Jacobus Gobius, was*** (blijkens Vorsterman van Oyen) eene dochter van ***Johan van Loon*** bij *Debora* ***Sabina Hooft.***

Wordt gevraagd de ouders van ***Johan v. Loon*** en die van ***Debora Sabina Hooft.***

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Nassau (Bastaarden). (XXXVIII, 113). Zie voor afstammelingen van *Justinus* ***van Nassau*** ook Nederlandsche kasteelen en hun Historie, dl. III, blz. 122 e. v.

d. St. W. W. v. R.

Nieuwkuyk (van). De familie *van Nieuwkuyk* voert als wapen : in zilver een geplante goud bevruchte groene boom, vergezeld rechts van den stam van drie blauwe burchten, links van een tegen den stam klimmend hert van natuurlijke kleur.

Vermoed wordt, dat dit wapen van eene andere familie overgenomen is.

Weet iemand mij mede te deelen, of dit vermoeden juist is, enzooja, van welk geslacht dit wapen dan is?

Vtrecht. J. F. VAN NIEUWKUYK.

Nispen (van). (XXXVIII, 67). De oude doopsgezinde registers ontbreken te Vlissingen; daardoor kan slechts het volgende worden medegedeeld :

Jaques ***van*** *Nispen* wordt poorter 28 Januari 1602, afkomstig van Brugge (Alph. Reg. Borgers 1600).

Extract Reg. Ledematenboeken der Geref.N.kerk te Vlissingen :

Christiaan van *Nispen* mennist aangen., tot Breskens gedoopt, Januari 1685.

Jacob van *Nispen* hier aangen. en gedoopt te Cleverskerke 2 Oct. 1676.

Josina ***van*** *Nispen* hier aangen., te West-Souburg gedoopt 12 April 1681.

Van ***R.. ...J(acobs?)*** van *Nispen*, met attestatie van Rotterdam 31 Dec. 1720, gehuwd met Anna Jasperse Brasser, vermeldt het register van gedoopten een zoon ***Jacob 21*** Mei 1723 en eene dochter ***Margariete 24*** Mei 1724.

Het register van huwelijken der Geref. kerk noemt 24 Januari 1681 ***Jacob van*** *Nispen* en Alida van Laren.

In de „Aanteekeningen van Vrouwe Lambrechtsen" staat:

Ondertr. 30 Nov. 1680, getr. 14 Jan. 1681 *Jacob van Nispen* ***de jonge*** en Alida van Laren j. d. beide van Vlissingen, zij woont op de Schardijnkaai. Z. W. *Christiaen* ***Abrahamsen van*** *Nispen* swager, H. W. Lijsbeth van Laren swager.

Ondertr. 24 Maart getr. 22 April 1686 ***Christiaen Jacobs van*** *Nispen* en Madeleentje Steenhoecker, j. d. beide v. Vliss. zij woont in de paardestraat. Z. W. dhr ***Jacob*** *van Nispen*, broeder, H. W. Matje Velders moeder, zijn geh. te Breskens.

In het Reg. van Begraaven Personen komt voor:

10 April 1696 ***Christiaen*** *van Nispen.* Oostkerk.

Vlissingen. C. A. VAN WOELDEREN.

Oort (van)-van Schonenborgh. (XXXVIII, 113). Volgens hetgeen mij omtrent *Gysbert* ***van Zuylen*** bekend is, had deze in huwelijk ***Eelgis, Elias of Eligiam Utenham,*** dochter van ***Adriaan*** en Oeda ***Eelisdochter van Noorden*** en zoude deze Oeda volgens Buchel hebben gevoerd: in si. een bl. dwarsbalk, vergezeld van drie ro. ruiten. Het wapen *Oirde*, door het Doc.-Bur. op het Rijksarchief te Utrecht gevonden, komt overeen met dat van van *Noorde*, door Rietstap ontleend aan het Armorial van Gent. Golvend gedwarsbalkt van zw. en zi. voeren in Utrecht de geslachten van der *Weyde* en ***van Wulven van Hinderstein.***

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Parduyn. Gevraagd de kwartieren van ***Josina Parduyn*** (gehuwd met Mr. ***Arnout aan Citters)*** dr. v. ***Caspar Parduyn*** en ***Emerentia Salomons.***

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Putte (van de). Gevraagd de kwartieren van *Hermanus van de Putte*, Griffier der 6 ambachten v. Walcheren, woonde op de Griffioen te Middelburg (gehuwd

met ***Maria van den*** *Brande*, die 9. 7. 1701 te 's Bosch overleed).

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Rhodius, Rodius, Rode. (XXXVIII, 116). De bedoelde ***Hendrik of*** *Hinneus* ***ook*** wel *Johannes* ***Rhodius*** wordt in Biogr. Woordenboek door v. d. Aa, Deel 16 p. 302 en 391 ten onrechte als twee verschillende personen voorgesteld. Zie verder Nieuw Biogr. Woordenboek, Deel 3, p. 1079 en Glasius, Godgeleerd Nederland, Deel 3, p. 188.

Na predikant te zijn geweest in Norden (1527) en Wolthusen (1528), beide in Oost-Friesland, stierf R. — volgens Glasius — in laatstgenoemde plaats, „eene echtgenoot nalatende". Volgens Harkenroht, Oost-Friesche Oorspronkelijkheden, p. 720 leefde de weduwe nog in 1657.

Ik vond nog de volgende predikanten van dien naam: *Arnold* ***R.*** Wolthusen 1668; ***Petrus R.*** Greetsiel 1606, overleden 1646; ***Petrus R.*** Eilsum 1632; *Wesselius* ***R.*** Oosternieland 1595, Kantens 1604, Ulrum 1628, Niekerk-Vliedorp 1651, overleden 1653; *Henricus* ***R.*** Marum 1728, overleden 1729; ***Johannes R.*** Scherpenzeel 1603, Harderwijk 1604, overleden 1647, zijn zoon: ***Abraham R.*** Hoevelaken 1638, Brummen 1643, overleden 1661; ***Henricus R.*** Garmerwolde 16 .., overleden 1680, zijn zoon: ***Lucas R.*** Noordwolde 1692, overleden 1736.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Rhodius, Rodius, Rode. (XXXVIII, 116). Van den naam ***Rhodius*** troffen wij nog aan : *Augustinus* ***Rhodius,*** † ***9*** Juli 1639, wiens grafzerk te Leuven (Journ. Flamd. N°. 17) vertoont : in rood een brandend hart van goud, doorkliefd door twee gekruiste pijlen van goud, met de punten omlaag en zonder veeren.

Hilbrant Rhodius, 20 Sept. 1695 — 22 Maart 1737, wiens grafzerk te Zuidwolde vertoont : een stappend paard in cartouche ; en

Wesselus Rhodius, pastor in Niekerck en Vliedorp, †15 Maart 1653. (Zie Grafschr. v. Stad en Lande, blz. 473 en 246.)

DOC.-BUR.

Ruyter (de)-Dachverlies-Vlodorp. (XXXVIII, 117). Met gebruik nog van Geld. Leenreg. Overkwartier, 63 en 64 en Baron de Crassier, La vouerie de Ruremonde komen we tot deze opstelling :

Hendrik de ***Ruyter,*** 1518, 1538, 1544, 1545 en is dood 1574. Hij trouwt *Maria* ***de*** *Cock* ***(wan*** *Opijnen*), 1518, 1538, 1544, 1549, 1556, 1566 en is dood 1574. Uit dit huwelijk ***Albert en*** *Wilhelmina* ***de Ruyter.***

Albert de Ruyter, 1549, 1556, 1674 en is dood 1576. Hij trouwt 1e. ***Geertruid Dachverlies,*** in 1544 meerderjarig en 2e. (vermoedelijk 1556) Cecilia ***van*** *Vlodorp*, ***1556*** en 1574. Uit het 1e bed eene dochter *Engele* ***de Ruyter, 1576,*** 1597, die trouwde met *Maximiliaan* ***van der Lauwick,*** 1697.

Wilhelmina de ***Ruyter,*** 1560, 1576. Zij trouwt *Lutger* ***van*** *Vlodorp*, broeder van ***Cecilia,*** 1566, 1660 en is dood 1676.

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Salmasius. Bezig zijnde met een onderzoek naar de nakomelingen van den grooten *Claude* ***de Saumaise (Saimasius)*** vind ik een Ds *Johannes Salmasius*, die als cand. beroepen te Stiens in 1716, ald. als predikant in 1740 overleed [v. *Alphen. Nieuw* ***Kerk. Handb.].*** Blijkens h.s. ***Romein*** (*Naaml.* ***pred. Herv. Gem. in*** *Friesland*) overleed hij 25 April van dat jaar, oud zijnde 52 j., en was hij broeder van ***Andreas Salmasius,*** die als cand. en conrector te Dokkum in 1721 werd beroepen te Akkerwoude en Murmerwoude, wegens dronkenschap ontzet 29.4.1726, en ook broeder van *Remicus* Salmasius, pred. te Opende (Gr.).

Zijn dit allen leden van een familie *Salm*, welke uit pure fantaisie den naam van den geleerde aannamen? Eene betrekking tot het Fransche adellijke geslacht ***de Saumaise*** lijkt mij onaannemelijk. Geeft *H. S. Borger* ***(Univ.*** *Bibl.* ***Amsterdam)*** misschien meer licht aangaande dit drietal ?

Een door Ds *Johannes Salmasius* uit Stiens gedagteekende, onderteekende en aan G. Sibr. Suringar te Harlingen den 13 Nov. 1721 gerichte brief is verzegeld met een cachetafdruk in rood lak, vertoonend het volgende wapen: Gevierendeeld : 1. Friesche adelaar; 2. zesp. ster; 3. klaverblad ; 4. (vermoedelijk) lelie, staande in de richting van een linker-schuinbalk.

's- Gï. M. G. W.

Schoon. Gevraagd worden gegevens en wapen van eenen Ambassadeur . ... ***Schoon,*** geb. te Gouda in de tweede helft van de 18de eeuw.

Rotterdam. ***N. C.*** VAN MASTRIGT.

Serooskerke (van). Gevraagd de kwartieren van ***Anna*** van ***Serooskerke*** (gehuwd met Mr. ***Pieter de Beaufort,*** zie Ned. Patr. en Ned. Adelsboek) dochter v. Mr. ***Hendrik v. S.*** en *Josyna Martens*. Behoorde zij tot het geslacht van ***Tuyìl v. S.?***

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Snevens. Gevraagd de kwartieren van ***Isaac*** *Snevens*, gehuwd met ***Elisabeth*** *van* ***der*** *Chijs* (dr. v. *Johan*, Veertigraad van Delft 1637, Schepen enz , en van *Geertruyd* ***Brasscr).***

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Sterthemius. Gevraagd de kwartieren van Anna ***Constantia*** *Sterthemius* (geh. met Mr. *Iman Cau*) geb. Middelburg 30. 9. 1665, †'s Hage 5. 3. 1751, dr. v. ***Pieter*** en ***Maria*** *Calandrini.* ***-Volgens*** een M. S. genealogie Cau was *Maria Calandrini* een afstammeling van *Petrus C.*, halven broeder van Paus Nicolaas V en vollen broeder van ***Philippus C.,*** Kardinaal en Bisschop van Porto.

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Varkevisser. Wie kan aanvulling verschaffen van het onderstaande :

Dirk *Varkevisser*, zn. van 2, geb.?, over].?, beroep? huwt te ? *Reympje* ***Onkruyt,*** dr. van ? geb. ? enz.

Hieruit :

Dirk *Varkevisser*, ged. Rotterdam 2 Juli 1758, overl. Batavia 17 Sept. 1805, beroep?, huwt Semarang 9 Juli 1797 ***Anthonia Elisabeth Palm,*** geb. Banjirmasin 29 Oct. 1773, overl. Semarang. (Ouders bekend).

Hieruit:

1. ***Dirk Anthonius*** *Varkevisser*, geb. 11 Juli 1800.
2. Johan ***Frederik*** *Varkevisser*, geb. 6 Oct. 1801.
3. *Carel Anthonius Varkevisser*, geb. 15 Dec. 1802.

Wie kan mij omtrent de nakomelingschap van deze drie inlichten?

Rotterdam. ***C.*** J. VAN DUSSELDORP.

Verschoor. Geneal. en biogr. gegevens gevraagd betreffende ***Jan*** *Willemsz.* ***Verschoor,*** in de 1ste helft der 17e eeuw gehuwd met ***Catharina van*** *Bleiswijck* uit het bekende Delftsche geslacht van dien naam.

Haarlem. P. L. THIERENS.

Vhe(e)len (van), Geneal. en biogr. gegevens gevraagd betreffende ***Hendrik van*** *Vhe(e)len.* Hij komt in de eerste helft der 18e eeuw voor als „Kapitein ten dienste dezer Landen".

Haarlem. P. L. TAIERENS.

Vos. Genealogische gegevens gevraagd aangaande Ds. ***Henricus Vos,*** geb. Amsterdam 11 Aug. 1642, overl. aldaar 6 Nov. 1708, Luthersch predikant te Zwolle, Leiden en Amsterdam.

H. H. v. S. v.

Wapen (Onbekend), (XXXVIII, 119). Naar het mij toeschijnt, is met het t. a. p. beschreven wapen, voorkomende op een boekband van c.a. 1620, bedoeld dat van *Willem* ***van.*** *Winssen*, Commandeur der Ridderlijke Duitsche Orde te Rhenen (1612) en te Maasland (1625), overleden in laatstgenoemde plaats 6 Februari 1632. Zijn familiewapen was: in goud een steil-uitgeschulpte en geknopte dwarsbalk van sabel (vgl. Rietstap's Handboek blz. 294); helmteeken: kop en hals van eenen struisvogel, houdende een hoefijzer in den bek. Overeenkomstig het gebruik legde hij zijn wapen op het Ordenskruis.

W. W. A. B.

Wapen (Onbekend). Notaris *Verschraage* te Breda is in het bezit van een wandelstok, op den knop waarvan zich het volgende wapen bevindt: een bloem (zonnebloem?) aan gebladerde stengel, geplant op grond en vergezeld rechts en links van een leeuw, waarvan de rechtsche omgewend.

Weet iemand mij ook te zeggen van welk geslacht dit wapen is?

Goes. P. C. LABRYN.

Wapens gevraagd. (XXXVIII, 118, r. 17 v.b.). Het wapen van het geslacht de ***Ruijter,*** waartoe *Herman* ***de Ruijter,*** de held van Loevestein, behoorde, was: in zwart twee zilveren dwarsbalken. Dit wapen bevond zich op een geslachtslijst van Herman de Ruijter, welke zich bevond bij het geslacht van der Pot te Rotterdam. Mr. W. C. Ackersdyok, die over Herman de Ruijter een uitvoerig en gedocumenteerd opstel schreef, dat hij in 1823 aan de Maatschappij der Nederl. Letterkunde inzond, had deze geslachtslijst vàn Jacob van der Pot, † Rotterdam 22 Nov. 1.821, geleend en maakte er een

uittreksel uit. Dit uittreksel geeft de nakomelingen van Herman de Ruijter. Een achterkleindochter van dezen: ***Aaltje Kornelisse de. Ruijter,*** geb. 23 Oct. 1636, †12 Febr. 1709, huwde in April 1666 met *Kornelis Thomasse* ***van der Pot,*** geb. Sept. 1633, †17 Sept. 1692. Volgens deze geslachtslijst was Hugo ***de*** Ruijter, geb. 2 April 1698, het laatste manlijk oir van Herman de Ruijter.

In deze geslachtslijst en tevens in het opstel van Ackersdyck wordt de vraag behandeld of Herman de Ruijter, die uit 's Hertogenbosch afkomstig was, een Geldersch edelman was. Bovenvermelde stukken zijn in mijn bezit. Gaarne ben ik eventueel bereid meer daaruit te publiceeren.

Rotterdam. Mr. W. C. MEES.

Wapens gevraagd. (XXXVIII, 118, r. 22 v. b.). — ***Pansemaker.*** — De Wapenheraut 1898 vermeldt op pag. 36 en 46 een wapen van *Ewouda* ***Pansemaker,*** gedoopt te Rotterdam ll. ll. 1753 en aldaar den 25.8.1773 getrouwd met Bernardus *de* ***Jonge.*** Het wapen wordt aldaar beschreven als: „in rood een zilveren pantserhemd".

DOC.-BUR.

Wapens gevraagd. (XXXVIII, 118, r. 21 v. b.). ***Oudemans,*** 1690, Dordrecht, voerde: in groen een zilveren zwaan, gebekt en gepoot van rood. (Zie Navorscher 1894, p. 91).

DOC.-BUR.

Westrenen (Archief van). Kan iemand mij aanwijzen, waar thans berusten het familiearchief der Westrenen's uit Utrecht, niet te verwarren met het geadelde geslacht, en mogelijk ook familieportretten?

Leiden. BIJLEVELD.

INHOUD 1920, **N° 6.**

Bestuursberichten. — De herkomst van den tak van het geslacht van Eck, thans geheeten van Panthaleon van Eok, door W. Wijnaendts van Resandt. — De wapens der voormalige heerlijkheden, door Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop. — Docutnenton Pierlinok, medegedeeld door J. D. Wagner. — De heereo van Helmond. Eene aanvulling van het gelijknamige werk van A. Sassen, door Mr. J. P. W. A. Smit. — Schimmelpenninck, door Mr. Th. R. Valck Lucassen. — Korte mededeelingen: Een blaadje uit de geschiedenis der heeren van Rosande (1505/6); van Keppel van den Nyenboroh; Naamsverandering enz. in Nederl.-Indië; van Till; Schrieck; De Remonstraotsohe familie Maas. — Vragen en antwoorden: Baartmans (Callenburgh-); Bos; Bosch (van den); Cellieé (du); Clevesteyn (van); Cliever (de)-van Cruiningen; Cuyk (van); Dedel; Draack-Keppel; Eelde (van)-van Haeften; Elemans-de Weert; Ezelsooren; Fikken; Fyers; Geloof (van); Geysteren; Hamming; Hardewil; Hartman; Hofmeester-de Mey; Hulsewé; Leene (van); Leyssius; Loon (van)-Hooft; Nassau (Bastaarden); Nieuwkuyk (van); Nispen (van); Oort (van)-van Schonenborgh; Parduyn; Putte (van de); Rhodius, Rodius, Rode; Ruyter (de)-Dachverlies-Vlodorp; Salmasius; Schoon; Serooskerke (van); Snevens; Sterthemius; Varlevisser; Verschoor; Vhe(e)len (van); Vos; Wapen (Onbekend); Wapens gevraagd; Westrenen (Archief van).

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch - heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en Wordt alleen aan de Leden van het Genootsohsp gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt *f* 10.—. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contributie van *f* 15.— per jaar.

Brieven, *aanvragen* enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, Sweelinckstraat 8, *'s-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, Jan *van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd *Heerengracht 62 (hoek Princessegracht), 's-Gravenhage,* is voor de Leden geopend iederen Maandag van 2-4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 7. XXXVIIIe Jaargang. Juli 1920.

BESTUURSBERICHTEB.

Tot lid zijn benoemd:

Dr. J. P. DE BIE . . . . . *'s-Gravenhage.*
N. H. Predikant. *Daendelsstr.* 48.

Jhr. G. A. A. ALTING VON GEUSAU . . *'s-Gravenhage.*
Oud-Min. v. Oorlog. *Nicolaïstr.* 17.

C. VAN LENNEP . . . . . *'s-Gravenhage.*
Jan van Hoornstr. 3.

Jhr. J. A. BOREEL 'DE MAUREGNAULT . *Utrecht.*
Emmalaan 7.

H. A. M. SWELLENGREBEL . . . . *Oudenbosch (N.-B.)*

Adreswijzigingen.

D. W. VAN DAM . . . . . *Bussum.*
Meentweg 37.

H. J. H OFSTEDE . . . . . *Gorssel* (G.)
„Amelte".

E. C. VAS RIJSSEL. . . . . *Rotterdam.*
Beukelsdijk 166.

L. H. STOLK . . . . . *Dordrecht.*
Spuiweg 5.

H. W. VAN TRICHT . . . . . *Utrecht.*
Nobelstr. 17.

Mr. C. J. DE VRIESE . . . . . *Heemstede.*
Amaryllislaan 4.

Bibliotheek.

Wij ontvingen in dank voor de Bibliotheek:

A. Hoynck van Papendrecht. Verslag van het Museum van Oudheden te Rotterdam over het jaar 1919. Rotterdam. Jan. 1920. 8°.

(*Van den Schrijver.*)

43ste Algemeene Vergadering van het Genootschap.

Op Zaterdag 29 Mei 1920 werd te 's-Gravenhage de 43ste Algemeene Vergadering gehouden.

Aanwezig de bestuursleden : Kol. J. D. Wagner (eerelid), Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop, F. L. G. d'Aumerie, Mr. Th. R. Valck Lucassen, W. Baron Snouckaert van Schauburg, Jhr. Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius en Jhr. Mr. W. G. Feith; en de gewone leden : W. J. J. C. Bijleveld, W. Croockewit W. Azn., Mr. J. B. A. Donker Curtius, Jhr. W. Engelen van Pijlsweert, D. G. van Epen, Dr. J. A. Bierens de Haan, Jhr. J. A. Hoeufft, Jhr. G. A. A. Just de la Paisières, G. Haitsma Mulier, J. B. Onderwater, J. Reepmaker, A. F. J. Romswinckel, H. P. Schoonenbeek, A. B. van der Vies, J. G. A. N. de Vries, J. J. Vürtheim en J. M. A. Wijnaendts van Resandt.

De Voorzitter, Kolonel J. D. Wagner, leest na opening der vergadering het jaarverslag voor, dat tot geen opmerkingen aanleiding geeft en wordt goedgekeurd. Het verslag vindt men hieronder in zijn geheel afgedrukt.

De commissie tot het nazien der rekening, bestaande uit de hh. Jhr. W. Engelen van Pijlsweert en A. C. de Kanter, brengt bij monde van eerstgenoemde haar verslag uit, waarvan de conclusie strekt tot decharge van den penningmeester onder dankbetuiging voor het gevoerd beheer. Aldus wordt besloten.

Aan de orde van aftreding zijn de hh. F. L. G. d'Aumerie (in wiens plaats de agenda abusievelijk den heer Kol. J. D. Wagner vermeldde), W. baron Snouckaert van Schauburg en Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop. In de plaats van den heer d'Aumerie, die zich niet voor herbenoeming beschikbaar stelt,, wordt door het Bestuur voorgedragen de heer Jhr. H. P. Witsen Elias, die zich bereid heeft verklaard de functie van penningmeester op zich te nemen.

Met groote meerderheid van stemmen worden de heer Witsen Elias, zoomede de heeren Snouckaert en van der Hoop, tot bestuurslid gekozen respectievelijk herkozen. De Voorzitter huldigt de verdiensten van het aftredend lid den heer d'Aumerie, wenscht den drie bovengenoemde heeren geluk met het door de leden in hen gestelde vertrouwen en sluit' vervolgens na rondvraag de vergadering.

Het Bestuur is thans als volgt samengesteld:

Kolonel J. D. WAGNER, voorzitter.
Mr. E. J. TH. à TH. VAN DER HOOP, secretaris.
Jhr. H. P. WITSEN ELIAS, *penningmeester*.
Mr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *redacteur van het Maandblad*.
W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *bibliothecaris*.
Jhr. Mr. W. G. FEITH, *archivaris*.
Jhr. Mr. H. J. L. TR. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Jaarverslag over 1919.

Het Bestuur heeft de eer over het jaar 1919, overeenkomstig artikel XII der Statuten, het volgende verslag uit te brengen:

Ook over het afgeloopen jaar mag worden gezegd, dat ons Genootschap ondanks enkele minder gunstige omstandigheden zich in 't algemeen in een bloeiendeo toestand mocht verheugen.

Als naar gewoonte beginnende met enkele cijfers omtrent het le d ent a 1, zij medegedeeld, dat op 1 Januari 1919 het aantal gewone leden bedroeg 437, op 1 Januari 1920 : 458, een accres dus van 21 leden.

Het aantal eereleden bleef op 9; het aantal correspondeerende leden verminderde van 11 op 10 door het overlijden van den heer A. Graaf de Ghellinck d'Elseghem-Vaernewyck te Brussel, Belgisch Senator en lid van den Conseil héraldique du Royaume de Belgique, sedert 1893 correspondeerend lid.

Het totaal ledental bedroeg dus op 1 Januari j.l. 477, tegen 457 ten vorige jare.

Vermelding verdient voorts, dat van genoemd aantal bovendien enkele gewone leden als contribuant zijn verbonden aan het in 1917 opgerichte Documentatiebureau, waarover straks nader.

In het Bestuur kwam wijziging door het periodieke aftreden van den heer Jhr. H. P. Witsen Elias, die zich niet herkiesbaar stelde en in de jaarvergadering van 28 Mei 1919 werd vervangen door den heer Jhr. Mr. W. G. Feith. Deze nam vervolgens van Jhr. Mr. van Rheineck Leyssius de functie over van archivaris van het Genootschap, terwijl de overige functiën aan dezelfde bestuursleden bleven opgedragen.

De zooevengenoemde jaarvergadering had bovendien nog een belangrijke aangelegenheid te behandelen, n.l. de wijziging der statuten. Op voorstel van het Bestuur werd in eerste lezing besloten het artikel betreffende de jaarlijksche contributie in dier voege te wijzigen, dat deze voortaan naar bevind van zaken door de vergadering der leden zou kunnen worden vastgesteld, zonder te zijn vastgelegd in het reglement. Nadat dit besluit op 10 Juni d.a.v. in tweede lezing was bevestigd, werd op de wijziging den 11 October 1919 de koninklijke goedkeuring verkregen. Een derde algemeene vergadering, gehouden op 1 December 1919, heeft hierop de contributie vastgesteld op f 10.— voor de gewone leden; op f 15.— voor hen die bovendien de wekelijksche portefeuille ontvangen; op f 5.— voor de leden, die in het oprichtingsjaar (1883) zijn toegetreden.

De maandelijksche bij een k o m s t en hadden, zoowel gedurende de wintermaanden als in den zomer, geregeld plaats.

De excursie, dit jaar gehouden in September naar de provincie Limburg, mocht opnieuw zeer geslaagd

heeten, hoewel de deelname uitteraard minder groot *was* dan ten vorige jare. Nadat op Zondag 14 September de deelnemers officieel ten stadhuize van Maastricht waren ontvangen *en* verwelkomd in een welsprekende rede van den burgemeester — ons medelid Mr. L. B. J. van Oppen -, welke rede door den leider van de excursie, den heer Snouckaert van Schauburg, was beantwoord, is dienzelfden morgen het stadhuis bezichtigd, waarna in het Hotel du Lévrier het noenmaal werd gebruikt. Hierbij zat mede als gast aan de heer Flament, Rijksarchivaris in Limburg, die wegens de wijze, waarop hij de excursionisten van hulp en voorlichting diende, aanspraak heeft op onzen bijzonderen dank. Onder zijn leiding werd vervolgens bezocht het kasteel Borcharen, toebehoorende aan Baronesse de Selys-Longchamps, waarna over Valkenburg de terugreis naar Maastricht werd ondernomen, alwaar de meeste deelnemers zich vereenigden in de Groote Sociteit. welke hare deuren voor de aanwezige leden van het Genootschap welwillend had opengesteld. Met een opgewekten maaltijd in het hotel Derlon werd de dag besloten, waarbij nog vermelding verdienen de avond-attracties, waarvoor door „Momus" en „ Maastrechter Staer" werd gezorgd.

Den volgenden dag, 15 September, werd onder deskundige leiding van den heer Flament het Rijksarchief bezichtigd, waar, mede door de zorgen van den heer J. W. v. d. Venne, commies aldaar, een bijzondere tentoonstelling was georganiseerd. Vooral de collecties handschriften en zegels trokken zeer de aandacht, doch ook de boekenverzameling, zoo rijk aan genealogie en heraldiek. Met dezelfde heeren werd vervolgens een oudheidkundige rondwandeling gemaakt langs de oude wallen, waarbij op menige historische bijzonderheid de aandacht werd gevestigd. Hierop volgde een bezoek aan de O.L. Vrouwekerk, waartoe de Zeer Eerwaarde heer Pastoor P. Jacobs de gelegenheid h d opengesteld, met bezichtiging der schatkamers en onderaardsche gewelven. Des namiddags werd met een bezoek aan de St. Servaaskerk met hare vele schatten, onder persoonlijke leiding van den Zeer Eerwaarden Heer Deken Wouters, de tocht besloten, welke bij allen ongetwijfeld den aangenaamsten indruk heeft achtergelaten. Een woord van dank past in de eerste plaats jegens den heer Snouckaert van Schauburg *voor* zijn uitnemende leiding, *en* voorts jegens alle de genoemde heeren voor de welwillende wijze, waarop zij aan het welslagen dezer excursie hebben willen medewerken.

Thans zijn nog kortelijk te vermelden de verschillende takken van werkzaamheid, welke aan enkele bestuursleden in het bijzonder zijn toevertrouwd.

De Redacteur van het Maandblad, Mr. Valck Lucassun, kan op het afgeloopen jaar met groote voldoening terugzien, aangezien hem vele belangrijke bijdragen ter plaatsing werden aangeboden. Deze omstandigheid en de steeds toenemende groei van de rubriek „Vragen en Antwoorden" hadden tot gevolg, dat jaargang 1919 tot 432 kol. kon worden opgevoerd (tegen 368 in 1918 en 288 in 1917). Het is echter te vreezen, dat het afgeloopen jaar in dit opzicht gedurende langen tijd het „record-jaar" zal blijven, aangezien dedrukkerskosten, wier voortdurende stijging reeds aanleiding was tot de jongste contributierерhooging, met 1 Januari 1920 van f 150.— per maandblad van 32 kol. (in 1916 nog slechts

f 67.76) wederom verhoogd werden en wel tot f 241.—.

De vorige jaargang bevatte, behalve van den Redacteur, artikelen van de H.H. Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland, W. J. J. C. Bijleveld, J. de Groot, Mr. E. J. Thomassen à Thuessink van der Hoop, A. Hoynck van Papendrecht, H. H. K. Langenmayr, J. van Leeuwen, J. P. de Man, Dr. Mr. S. Muller Fzn., R. T. Muschart, Mr. F. E. Posthumus Meyjes, Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, W. baron Snouckaert van Schauburg, J. M. Sterck—Proot, D. L. van Swieten, Jhr. Dr. E. Teixeira de Mattos, J. W. des Tombe, A. B. van der Vies, P. D. de Vos, Mr. W. C. Wendelaar, Dr. E. Wiersum, M. G. Wildeman en W. Wijnaendts van Resandt.

Aan de samenstelling van het register op den XXXVIen jaargang was Jhr. H. P. Witsen Elias ten vorige jare zoo vriendelijk, zijn medewerking te verleenen.

De Bibliotheek, toevertrouwd aan de zorgen van den heer W. Baron Snouckaert van Schauburg, werd in het afgeloopen jaar vermeerderd met 66 boekwerken, hieronder niet begrepen de periodiek verschijnende tijdschriften en vervolgwerken.

Op 31 December bedroeg het aantal titels der boeken, in de bibliotheek aanwezig, totaal 3014. De aanwinsten werden geregeld in het Maandblad vermeld; zij zijn gedeeltelijk door aankoop of schenking verkregen. Onder deze schenkers vermelden wij nogmaals met dank de Heeren W. J. J. C. Bijleveld, Jhr. Mr. F. K. van Lennep, Paul Brede Grandjean te Kopenhagen, D. C. von Bülow te Marienwerder, Jhr. Mr. A. van der Goes van Naters, Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, G. Gijsberti Hodenpijl, J. W. A. Haagen Smit en Mr. L. B. J. van Oppen.

Het tweede deel van den catalogus is thans geheel op fiches gebracht; het ter perse gaan hiervan is slechts een kwestie van financieelen aard. Aan meer ruimte voor. de plaatsing der boekerij is groote behoefte, — het woninggebrek alhier en de stijging der huurprijzen zijn echter oorzaak, dat het Bestuur er nog niet in geslaagd is, hierin verandering te brengen.

Het archief van het Genootschap, onder beheer van Jhr. Mr. W. G. Feith, werd in het afgeloopen jaar door schenkingen van de Heeren M. A. R. Kluppel, W. J. J. C. Bijleveld, P. J. von Stein Callenfels e. a. met waardevolle genealogieën en losse aanteekeningen verrijkt, waardoor niet alleen de collectie dossiers, doch ook deze zelf konden worden uitgebreid. Voor de specificatie ervan wordt naar het Maandblad verwezen.

Aangezien het Genootschap voor zijne documenten van waarde nog niet over een brandvrije bewaarplaats 1 aa ts beschikt, valt het ten zeerste te waardeeren, dat de Algemeene Rijksarchivaris, Professor Mr. R. Fruin, bereid gevonden werd, deze tot wederopzegging toe onder de gebruikelijke voorwaarden in het gebouw van het Algemeen Rijksarchief in bewaring te nemen. Door deze maatregel is het bezwaar van hen, die zich door de onstentenis van een brandvrije bewaarplaats lieten weerhouden belangrijke stukken aan het Genootschap ten geschenke te geven, ondervangen.

Ten aanzien van het Documentatiebureau kan dit verslag ook op bevredigende resultaten wijzen. Het nut dezer instelling vindt steeds uitgebreider erkenning, hetgeen blijkt zoowel uit de gestadig toenemende

medewerking der leden tot vermeerdering van het documentatie-materiaal, als uit het steeds ruimer gebruik, dat van de gegevens wordt gemaakt, welke het Documentatiebureau ten dienste staan.

Dit geldt in de eerste plaats de heraldische documentatie. Ook in het afgeloopen jaar werden talrijke vragen naar onbekende wapens in hetzelfde Maandblad, waarin de vraag gesteld was, dikwijls zéér uitvoerig door het Documentatiebureau beantwoord. Als gevolg van de werkzaamheid van het Bureau op dit gebied nam de rubriek vragen en antwoorden in het Maandblad dan ook langzamerhand een dergelijken omvang aan, dat wellicht in de toekomst de oprichting van een blaadje, speciaal ten dienste van de vragen en antwoorden en los van het Maandblad, in overweging zal moeten worden genomen.

Ook in het afgeloopen jaar ontving deze afdeeling van het Documentatiebureau de zéér gewaardeerde medewerking van de Heeren R. T. Muschart en J. C. P. W. A. Steenkamp.

De uitbreiding der fiches-collecties van het Documentatiebureau ging geregeld voort. Dit geldt in de eerste plaats de afdeeling portret-catalogus. Het aantal ons ter beschikking staande fiches uit deze rubriek bedraagt thans naar schatting een 25.000-tal. Ook dit jaar mocht het Documentatiebureau hierbij veel steun ondervinden van Jhr. Teding van Berkhout, Directeur van 's-Rijks Prentenkabinet, zoomede van ettelijke leden, die van de blanco portret-fiches, welke gratis aan de leden worden verstrekt, een veelvuldig gebruik maakten en aldus zelf aan de registratie hunner familieportretten medewerkten. Moge hun voorbeeld steeds meer navolging vinden !

De collectiefiohesmet genealogische aanteeteekeningen nam eveneens in omvang toe, dankzij de welwillende medewerking van verschillende leden waarvan in de eerste plaats genoemd mogen worden de Heeren R. T. Muschart, Joh. Ruys en M. G. Wildeman. Tevens was het Documentatiebureau zoo gelukkig het bezit te verwerven van de zoogenaamde collectie B erend s, omvattende circa 2000 fiches met genealogische gegevens uit de 15e—18e eeuw, aangeteekend uit Overijsselsche, Geldersche en Hollandsche archieven. De bestaande klapper op deze collectie werd omgewerkt tot een pak van 5 à 6000 fiches, welke, alfabetisch gesorteerd, in decollectiearchief-fiches werdenopgenomen. Het behoeft geen betoog, dat deze aanwinst het materiaal van het Documentatiebureau aanzienlijk heeftverrijkt. Aldus voortarbeidende hoopt de Documentatie-Commissie geleidelijk de plannen, die bij de oprichting van het Documentatiebureau werden gevormd, te verwezenlijken.

Als laatste, doch niettemin zeer gewichtig punt behoort ditverslagtevermeldende geldelijke aangelegenheden van het Genootschap. Hierbij dient, zooals bekend is, wel te worden onderscheiden de gewone administratie en die van het Documentatiebureau. Vooral de eerste — het moge uit de te noemen cijfers blijken — baart bij voortduring zorg. Het aanwezige saldo bedroeg bij het begin des jaars f 1124.996, aan het einde, dus op 1 Januari j.l., f 455.56. Een achteruitgang van bijna f 700.—, waarvan, bij de geleidelijke stijging van ons ledental, de verklaring uitteraard moet worden gezocht onder de uitgaven; hier vindt men dan ook behalve de

gewone bureaukosten enz. als meest verontrustende post de kosten van het Maandblad, zijnde totaal f 2380.464 Na hetgeen hiervóór reeds *over* het Maandblad is medegedeeld schijnt verder commentaar overbodig. Dat ook bij andere noodige en nuttige uitgaven — ondanks de meest mogelijke zuinigheid — toch eenige stijging onvermijdelijk was, behoeft nauwelijks gezegd. Wij noemen slechts huishuur, salaris van onzen amanuensis, enz. Het laat zich voorts aanzien, dat de stijging van inkomsten, welke het gevolg is van de verhooging der contributie, geheel zal worden geabsorbeerd door hoogere drukkosten hetgeen zeer te betreuren is, daar hierdoor op het bekostigen van vele rechtmatige desiderata, als uitbreiding van het Maandblad, aanvulling der bibliotheek, verbetering der localiteit e. d. g., weinig uitzicht bestaat.

Thans overgaande tot het documentatie-fonds, zij medegedeeld, datgeennieuweoontribuanten toetraden enenkele oude afvielen. Over 1919 werd bijgedragen door 23 leden, terwijl nog enkelen achterstallig bleven in het storten van het door hen toegezegde bedrag. Aangezien de uitgaven van het bureau dit jaar slechts gering behoefden te zijn, waar alleen werd gearbeid aan het in 1918 begonnen werk en geen nieuwe wegen werden ingeslagen, daar steeg het batig saldo van f 1015.— tot f 1823 60. Niettemin is ook hier eenige bezorgdheid gepast, wijl alleen bij geregelde en vaste inkomsten het bureau op den duur aan de verwachtingen zal kunnen beantwoorden. In dit verband wil het Bestuur als zijn meening uitspreken, dat het Documentatiebureau, met het oog op de bijzondere wijze waarop het profiteert van de vragenrubriek van het Maand blad, ook geroepen zoude kunnen worden hiervoor eene geldelijke bijdrage te verleenen.

Resumeerende kan dus worden gezegd, dat voorzichtigheid in financieel opzicht „eisch des tijds" is, doch dat, des ondanks, met voldoening op het afgeloopen jaar kan worden teruggezien. Mogen de leden ten deze vertrouwen stellen in de waakzaamheid van het Bestuur, en moge het Bestuur bij voortduring kunnen rekenen, niet slechts op de offervaardigheid, maar ook op den ijver en de belangstelling van alle leden in de zaken van het Genootschap, tot steeds meerdere groei en bloei van „De Nederlandsche Leeuw" !

Nakomelingen van Herman de Ruyter, de held van Loevestein,

door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland.

Op kolom 118 van dezen jaargang werd door den Heer W. J. Hoffman te Swampscott het wapen van de *Ruyter* (Loevestein) gevraagd en daarop is door Mr. W. C. Mees te Rotterdam geantwoord (kol. 169) : „Het wapen van het geslacht de *Ruijter*, waartoe *Herman* de *Ruijter,* de held van Loevestein, behoorde, was : in zwart twee zilveren dwarsbalken". Gelukkig heeft Mr. Mees het daarbij niet gelaten, maar tevens medegedeeld, waar hij deze wetenschap heeft opgedaan. Is aanhaling der bron steeds gewenscht, in het bijzonder is die van pas, waar het historische personen geldt, immers daarvoor bestaat meer algemeene belangstelling, ook al hebben zij eene zeer ondergeschikte rol gespeeld zooals *Herman de Ruyter,* die alleen naam heeft gemaakt door zijne stoutmoedige vermeestering van het slot Loevestein, welke

hem ten slotte het leven heeft gekost. In onzen kring zal niet het minst op belangstelling in zake *Herman de Ruyter* en diens beweerde nakomelingschap zijn terekenen, vandaar dat ik even wensch stil te staan bij de door Mr. Mees aangehaalde bron.

Mr. Mees dan zegt: „Dit wapen bevond zich op een geslachtslijst van *Herman de Ruijter,* welke zich bevond bij het geslacht *van der Pot* te Rotterdam. Mr. W. C. Ackersdyck, die over *Herman de Ruijter* een uitvoerig en gedocumenteerd opstel schreef, dat hij in 1823 aan de Maatschappij der Nederl. Letterkunde inzond, had deze geslachtslijst van *Jacob van. der Pot,* † Rotterdam 22 Nov. 1821, geleend en maakte er een uittreksel uit. Dit uittreksel geeft de nakomelingen van *Herman* de *Ruijter*". Ook heldert hij ons de belangstelling der familie *van der Pot* voor *Herman* de *Ruyter* en diens nazaten op. Eene achterkleindochter van den held van Loevestein, *Aaltje Kornelisse de Ruijter, zou* namelijk in April 1666 zijn getrouwd met *Kornelis Thomasse van* der *Pot*.

Zoowel genoemde geslachtslijst als het opstel van Aokeradijck zijn in het bezit van Mr. Mees en hij verklaart zich eventueel bereid meer daaruit te publiceeren.

Van dit aanbod behoeft, naar het mij voorkomt, geen gebruik te worden gemaakt, immers het opstel van Mr. Willem Cornelis Ackerdijck, getiteld: Geschiedkundig onderzoek omtrent *Herman de Ruyter,* van 's Hertogenbosch, zijne inneming en verdediging van de vesting Loevestein en de omstandigheden daartoe betrekkelijk", is reeds in druk verschenen (zie blz. 167 e. v. van het in 1825 uitgegeven eerste deel der Nieuwe Werken van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leyden) en als bijlage B is daaraan toegevoegd het „Uittreksel uit de geslachtlijst van *Herman de Ruyter*" (zie t. a. p. blz. 194 e. v.). De door Mr. Mees benutte bronnen liggen dus onder een ieders bereik.

Gaan wij die na, dan blijkt al spoedig, dat aangaande de afkomst van *Herman de Ruyter* niets zekers bekend is en omtrent zijne ouders zelfs geenerlei gissing wordt gewaagd. Of hij getrouwd is geweest en wie zijne wederhelft dan wel geweest mag zijn, valt evenmin te zeggen. Met zekerheid deelt de geslachtslijst echter mede, dat *Herman de Ruyter* eenen zoon heeft nagelaten, genaamd *Tob Hermanse de Ruyter,* maar waar deze voorkomt en op welken grond moet worden aangenomen, dat *Job's* vader identiek is met den held van Loevestein, wordt niet vermeld.

Daarin mogen wij niet berusten. Deugdelijke bewijzen zullen dienen te worden bijgebracht, niet alleen voor het door de geslachtslijst aan *Herman de Ruyter* toegeschreven wapen (in zwart twee zilveren dwarsbalken), naar veel meer nog voor de bewering, dat hij eenen zoon *Job* en verder nageslacht zou hebben gehad.

Dat wij in deze bijzonder op onze hoede moeten zijn, schijnt mij gebleken bij een verder onderzoek naar de geloof waardigheid van bedoelde geslachtslijst. Deze is volgens Mr. Ackersdijck (zie t. a. p. blz. 187 en 188) opgeteld door *Willem van der Pot,* die zich op blz. 62 en 63 van zijn in 1768 te Leiden gedrukt gedicht „Endeldijk" er op beroemt, dat hij *Herman de Ruyter* onder zijne raderen mag tellen. Wie genoemde *Willem van der Pot* was, leert ons de genealogie van *der Pot,* opgenomen in de Heraldieke Bibliotheek van 1876, blz. 323 e. v. Bij hem staat vermeld (blz. 327): „Daar zijne moeder

Catharina van Broekhuizen de laatste van haar geslacht was geweest, nam hij haar wapen, het zilver-rood geschakeerde kruis in een gouden veld, in het zijne op". Deze korte mededeeling en het roem dragen op zijne beweerde afkomst van *Herman* de *Ruyter* dienen ons tot voorzichtigheid te manen. *Willem van der Pot* toch blijkt een liefhebber van geslachtslijsten te zijn geweest en nemen wij daarbij in aanmerking in welken tijd hij leefde, n.l. toen van critische beoefening der geslachtkunde nog geen sprake was, dan mogen wij zeker niet voetstoots als waarheid aannemen, wat hij ons opdischt.

Hier komt er nog meer bij. Wanneer wij acht geven op *Willem van der Pot*'s eigen afstamming, kan het ons niet ontgaan, dat te dien aanzien verdichting heeft plaats gehad. Of hij daaraan schuldig is, blijft voorloopig eene open vraag, maar zeker is, dat de genealogie voorkomende in de Heraldieke Bibliotheek zonder eenige bronnenopgave geheel op het achttiende-eeuwsche peil staat en kennelijk valsch is, wat de afkomst van het Nederlandsche geslacht *van der Pot* van het adellijke geslacht Pot in Frankrijk betreft [1]). Daaraan bijzondere aandacht te schenken komt mij geheel onnoodig voor en niet op zijne plaats, waar het hier de nakomelingen van *Herman de Ruyter* geldt, wiens beweerde achterkleindochter [2]) eerst in de 12de generatie van het geslacht *van der Pot* hare intrede doet. Voor hen, die een onderzoek naar de geloofwaardigheid dezer genealogie wenschen in te stellen, wil ik er echter nog op wijzen, dat *Guillaume Put* (7de generatie), zoon van *Guy Pot*, ridder, heer van Chassingremont en Rhodes, en *Catharine de Saint-Julien*, die wordt gezegd om den wille van het geloof naar Vlaanderen te zijn uitgeweken, de stichter van den Nederlandschen tak te zijn geworden en omstreeks 1500 zijn wapen te hebben gewijzigd, op grond van de hem toegeschreven dochter identiek zou moeten zijn met *Willem Fredericksz.*, die gewoond heeft op den Middeldam te Amsterdam „in de Pot" (zie Elias' Vroedschap van Amsterdam, I blz. 379), en dat Guillaume's zoon *Jan* vereenzelvigd zou moeten wordenmet Jan *Pot*, verwer op den N. Z. Voorburgwal te Amsterdam (zie t a. p. blz. 149). In hoeverre een en ander inderdaad juist is, en of de latere Rotterdamsche familie *van der Pot* van deze Amsterdamsche Potten afstamt, laat ik hier geheel in het midden.

Bescherming van naam en wapen in het Zwitsersch recht,

door Mr. N. VAN HASSELT.

Wellicht zal het den beoefenaren der heraldiek niet onwelkom zijn kennis te maken met de wijze van bescherming van naam en wapen in het Zwitsersch recht. Niet in het minst, omdat het Nederlandsch recht in deze zeer onvolledig is: zooals men weet wordt een eigenlijk

[1]) De onafgebroken stamreeks van het geslacht *van* der *Pot* heet aan te vangen met *Guillaume* Pot, ridder, heer van Champroy, in 1220 gehuwd met *Blanche de Verdier*.

[2]) De genealogie in de Heraldieke Bibliotheek noemt haar *Neeltje de* Ruiter, dochter van *Job Hermanse de Ruiter* en kleindochter van *Herman* de *Ruiter*, bekend wegens Loevestein. Dit is kennelijk eone vergissing en moet zijn *Aaltje de Ruyter*, dochter van *Cornelis Jobsz. de Ruyter* en achterkleindochter van *Herman de Ruyter (vgl.* Mr. Ackersdijck t.a.p.).

recht op den naam ten onzent niet uitdrukkelijk toegekend, zij het dan ook, dat de bescherming van den naam sinds de ruime interpretatie door ons hoogste rechtscollege van het begrip onrechtmatige daad tegenwoordig met meer kans van succes kan worden ingeroepen dan vroeger.

Dat ik juist het Zwitsersch recht heb gekozen vindt zijn oorzaak hierin, eerstens, dat dit een zeer modern recht is — het Zwitsersch Burgerlijk Wetboek dateert van 1907 —, tweedens, omdat het Hof te Bern in een recente uitspraak (drie Juli 1919) in haar toepassing van dit Wetboek aannam een recht op het familiewapen als voortvloeiend uit het recht op den naam. Dit laatste wordt beschermd door de artikelen 28 en 29 van het Zwitsersch Burgerlijk Wetboek, die als volgt luiden:

Art 28. Celui qui subit une atteinte illicite dans ses intérêts personnels peut demander au juge de la faire cesser.

Une action en dommages-intérêts ou en paiement d'une somme d'argent à titre de réparation morale ne peut être intentée que dans les cas prévus par la loi.

Art. 29. Celui dont le nom est contesté peut demander au juge la reconnaissance de son droit.

Celui que est lésé par une usurpation de son nom peut intenter une action pour la faire cesser, sans préjudice de tous dommages-intérêts en cas de faute et d'une indemnité à titre de réparation morale si cette indemnité est justifiée par la nature du tort éprouvé.

De bovenvermelde beslissing nu gold het volgende geval : De familie Lauterburg te Bern voert van oudsher een familiewapen. De vennootschap „Au Bon Marché", A. Lauterburg Sohn, welker aandeelhouders meerendeels leden der familie Lauterburg zijn, heeft in den gevel van haar nieuw pand in de Spitalgasse te Bern dit wapen op verschillende plaatsen laten aanbrengen. Hierdoor acht zekere Werner Lauterburg zijn recht op het wapen geschonden. Hij ontzegt de Vennootschap het recht dit wapen te voeren en eischt de verwijdering der wapenteekensvandengevelvanhet gebouw, daarbij stellende, dat de Vennootschap geen tot de familieLauterburg behoorend rechtssubject is, en dat de artt. 28 en 29 van het Zwitsersch Burgerlijk Wetboek het recht op het wapen, als zijnde een persoonlijk recht, beschermen.

Het Gerechtshof is het hiermede eens, evenals de Zwitsersche rechtswetenschap, in zooverre, dat het het recht op een wapen gelijke bescherming toekent als het recht op den naam. Immers, aldus het Hof, evenals de naam dient ook het wapen ter aanduiding van een persoon en hare onderscheiding van andere personen. Dat het wapen geen noodzakelijkheid is, zooals de naam, en dat zijn gebruik tegenwoordig, vergeleken bij vroeger, sterk achteruitgegaan is, ontneemt het zijne beteekenis niet. Er bestaat dus gelijke grond voor de bescherming van het wapen als van den naam.

Is dus — aldus gaat het Hof voort — de eisoher gerechtigd zich te weer te stellen tegen de aanmatiging van zijn wapen door een derde evenals tegen aanmatiging van zijn naam, zoo staat dus vast, dat in het onderhavige geval inderdaad een zoodanige aanmatiging aanwezig is. Want het gebruik van het wapen Lauterburg door de Vennootschap A. B. M. wordt noch hierdoor gerechtvaardigd, dat de familievereeniging L. aan de Vennoot-

schap het gebruik van het wapen heeft toegestaan, — immers de eischer heeft zooals elk lid der familie een zelfstandig recht op wapen en naam, dat hij ook onafhankelijk van de overige familieleden kan geldig maken en wien een afstand van dat recht door die familieleden niet kan worden tegengeworpen -, noch hierdoor dat de Vennootschap den familienaam Lauterburg als deel der firmanaam voert, want dit niet door de wet vereischte, hoewel door de praktijk algemeen gedulde gebruik van den familienaam als deel der firmanaam, mag in geen geval zoover worden uitgebreid, dat met den naam ook andere daaraan verbonden kenteekenen, zooals het wapen, op rechtsgeldige wijze aan de Vennootschap kunnen worden overgedragen.

Tot zoover gaat dus het Hof geheel met eischer's stelling mede.

Zal de vordering echter slagen zoo moet nog aan een tweede vereischte voldaan zijn, n.l. dat eischer door de aanmatiging van zijn wapen benadeeld is, hetzij in zijn vermogen, hetzij in zijn goeden naam, zijn familieleven, of zijne positie.

Een dergelijke benadeeling acht het Hof nu niet aanwezig: het is een mooi uitgevoerd wapen, meerdere families in Bern laten haar wapen in den gevel aanbrengen. Iets anders ware het, indien het wapen als handelsmerk gebruikt werd, doch dit is niet het geval ; het wapen dient uitsluitend als sieraad van een goed bekend staande zaak. Een en ander brengt mede, dat van benadeeling geen sprake kan zijn. De vordering wordt dus ontzegd.

Volledigheidshalve vermeld ik de afwijzing van den eisch en de motieven die daartoe leidden. Deze verwerping doet echter, zooals men gezien heeft, niets af aan de stelling, dat het Zwitsersch recht een recht op het wapen kent zoo goed als een recht op den naam.

Familieaanteekeningen van Walwyck, de Smeth, van Spijck e. a. (1632-1777 [1])).

medegedeeld door A. VAN DER POEST CLEMENT.

In den Name Godes Amen.

Kennelicken sij eenen yegelicken dien 't behoort dat in den jare na de geboorte onses Salichmaeckers Jesu Christi 1632 opten 7en Decembris besloten is het huwelick tusschon ***Jan Willems van Walwyck*** Notaris vergeselschapt met Jan Markuss van Walwyck syn beste vader ende Gillis Jansz. van Walwyck oome, ter eenre ende ***Grietgen Adriaensdr. van Qaeisbeeck*** geadsisteert met Pieter Willems van Bilderbeeck haer swager, Cornelis Engels van Gaisbeeck oome ende Adriaen Cornelisz. Rosbos met Oliphier Schaeck haere voogden ter andere sijden, dat sij voorts in't proclamatiebouck binnen Leijden syn ingeschreven opten 9en ditto ende haer gewoonlicke proclamatien in de kercke genoten hebben d 1e opten 12en, de 2e opten 19en en de laetste opten 26en alle der maend Decembris, ende dat sy eyntelick in echt vergadert syn door Johannem Vermontyen bedienaer des h. Evangely in de Ste. Pancraeskercke binnen Leijden opten 28en Decemb. voorst. Godt geve dat sij dien staet naer svn vaderlicke believen mogen beleven.

A° 163%. Tusschen den 5en ende 6en Decembris synde Ste Nicolaesnacht, de clock halv. twaelff uijren is de voornoemde Grietgen Adriaensdr. gelegen van haer eerste kint, synde een soon ende is genaemt ***Willem*** naer de vader van voors. Jan Willemsz. met welcken naem hij gedoopt ia opten 7en Decembris daeraenvolgende in de Ste Pieterskercke door Henricum Fabritium. Aen welcken doop Pieter Willemsz. van Bilderbeeck, Coruelis Willemsz. van Walwyck, Trijntgen Willemsdr. van Walwyck ende Trijntgen Adriaensdr. van Gaeisbeeck als getuygen gestaen hebben.

A° 1635. Opten 2en Septembris, synde Sonnendach des mergens tussen vier ende halff vyff uijren, is Grietgen Adriaensdr. bevallen van haer tweede kint te weten een dochter ende is gedoopt met ten naem *Elisabet* naer de moeder van haer Grietgen Adriaensdr. ende dat tenselven dage inde Ste Pancraskerck door Abrahammum Heijdanum, hebbende daerover als getuygen gestaen Pieter Willems ende Trijntgen Adriaensdr. voornt mitgaders Adriaentgen Dircxdr. Krul.

A° 1638. Opten 4en Januarij synde Maendach des avonts de klock omtrent halff elff is de voors. Grietgen Adriaensdr. verlost ende bevallen van haer derde kint te weten een soon ende is opten 7e Januarij daeraenvolgende geweest synde donderdach inde Ste Pancraskercke, door Lodevicum de dienr. als pred: ende Abrahamurn Heydanum als bed. Godes gemeynte door den H. doop ingelijft, ende genaemt met den naem ***Adriaen*** naer de vader van voors. Grietgen Adriaensdr. waerover als getuijgen gestaen hebben Pieter Willemsz. van Bilderbeeo ende Trijntgen Adriaensdr. voornt. 1 n m ar gin e : dese ***Adriaen*** is overleden op Sonnendachden 14e Februarij 1638 des avonts ten ½ses uyren ende is begraven den 17% ditto in de St. Panoraskerck oudt sijnde ses weecken min eenen dach.

A° 1639. Opten 22en Meij synde Sonnendach des mergens de klook omtrent halff seven uijren is de voors. Grietgen Adriaensdr. verlost ende bevallen van haer vierde kint namentlijck een dochter ende is tenzelven dage in de St. Pancraskercke door den h. doop de gemeijnte ingelijft door Ludovicum de dien : als pred. ende Jacobum Trigland als bedienende genoemt ***Maria off Maritgen*** naer de moeder van voorn. Jan Willemsz. van Walwyck waerover als getuijgen gestaen hebben Adriaen Jansz. van Staveren ende Trijntgen Willemsdr. van Walwyck.

A° 1641 Opten 28en Septembris synde Saterdach des Mergens de clock voor halff seven uijren is de voors. Grietgen Adriaensdr verlost ende bevallen van haer vijfde kint namentlic een soon ende is 't selve kint des anderen daechs inde St. Pancraskercke door den h. doop de gemeijnte

[1]) Het origineele manuscript is onder mijne berusting. Het is — met nog meer andere stukken van dien aard — afkomstig uit den boedel van mijnen oom Johan ***Adriaan van Spijk van Cattenburch,*** die den 4en Febr. 1880 te 's-Gravenhage op El-jarigen leeftijdoverleeden gehuwd was met Agneta van der ***Poest Clement.***

ìngelijft door Jacobum Trìgland als pred. ende Henricum Fabritium als bedienaer. ende genaemt ***Adriaen,*** naer de vader van voors. Grietgen Adrìaensdr. waerover als getuijgen hebben gestaen Pieter Willemsz. van Bilderbeeck ende Trijntgen Adriaensdr. van Gaeysbeeck. In m a r g i n e : dese ***Adriaen is*** overleden op Woensdach den 2en Octobris des voors. jaers 1641 des achtermiddachs de clock vier uijren out sijnde vier dagen 9½ uijren, ende is begraeven in de St. Pancraskercke op Saterdach den 5en Octobr. 1641.

A° 1642. Opten 4en Septembris is ***Jan Willemsz. van Walwyck bij*** de E. E. Heeren die van de Gerechte der Stadt Leyden gecoren ende gestelt Secretaris van de Weescamer in plaetse van Jacob van Leeuwen die den 15e Augusti te voren overleden was, door:

Burgemrs.

Mr. Willem de Schout hooft offichier	Adriaen Jansz. van Staveren
	Jan Jansz. Orlers
	Robbrecht van Rossum
	Dirck Leendertsz. Keth

Schepenen.

Daniel Simonsz. van Alphen	..... van Sijp
Symon Willemsz. Kerchem	Pr. Joostens Warmart
Dirck Lucass. Walbeeck	Mr. Willem Does
Mouring Corns. van der Aa	Mr. Pauls van Swanenb.

A° 1643. Den 30en Juny is ***Jan Willemsz. van Walwyck*** bij de E. E. Heeren die van de Groote Vroedschap der Stadt Leijden vercoren tot veertich, in plaetse van za: Mr. Jacob van Brouchden.

A° 1643. Tusschen Sonnendach den 5en ende Maendach den 6en July des nachts de clock halff twee uijren is de voors. Grietgen Adriaensdr. verlost ende bevallen van haer seste kint namentlìc een soon ende is 't selve kint op Vrijdach daeraenvolgende den 10e July in de Ste Pieterskercke door den H. doop de gemeijnteìngelijft door Abrahamum Heydan : ende genaemt *Adriaen* naer de vader van de voors. Grietgen Adriaensdr. waerover als getuijgen hebben gestaen Mr. Rippert van Groenendijck Secretaris van de Weescamer, Pieter Willemsz. van Bilderbeeckende Trijntgen Adriaensdr. van Gaeysbeeck vergeselschapt met Annetgen Quyringsdr. van Boshuysen. I n m a r g i n e : dese ***Adriaen*** is overleden op donderdach den 20 Augusti a° 1643 des morgens de clocke omtrent halff negen uyren out sijnde ses weecken drie dagen ende seven uijren, is begraven op saterdach den 22 Austi daeraenvolgende in de St Pancraskerck.

A° 1644 Op Vrydach den 9en Septembrìs des Mergens de clock acht uijren is de voors. Grìetgen Adriaensdr verlost ende bevallen van haer sevende kìnt sijnde een dochter, dewelcke op Dynsdach daeraenvolgende den 13en September in de Pancraskercke door de h. doop de gemeijnte is ingelijft door Nicolaus Balbiaen als prediker ende Jacobi Cabbeljau, ende genaemt ***Adriana*** naer de Moederlicke Grootmoeder van Jan Willemsz. van Walwyck, daervan getuijgen

sijn Mr. Rippert van Groenendyck, Tryntgen Adrìaensdr. van Gaeysbeeck ende Annetgen Quyrìngsdr. van Boshuysen. In m a r g i n e: dese ***Adriana*** is overleden op donderdagh den 8 Maert A°. 1646 des avonts de clock negen uijren out sijnde een jaer vijff maenden, drie weecken, ses daghen en dertien uijren, is begraven op maendagh den 12e Maert daeraenvolgende in de Pancras-kerck.

A° 1646. Op Woonsdach den 1en Augustì des avonts de clock halff negen uijren is de voors. Grietgen Adraensdr. verlost van haer achtste kìnt, sijnde een dochter dewelcke op donderdach daeraenvolgende den 2en Augustì in de Pancras kerck door de h. doop de Gemeijnte is ingelijft. Henr. Fabrìtius als predikant ende Johan: Eermoutium als bedìenaer sijnde genaemt ***Adriana*** naer de moederlicke grootmoeder van Jan Willemsz. van Walwyck, daervan getuijgen sijn Pieter Willemsz. van Bilderbeeck, loco Marckus Gillisz. van Walwyok, jouffr. Elaudina van Oudewater ende Trijntgen Adriaensdr. van Gaeysbeeck. 1 n m a r g i n e: dese ***Adriana is*** overleden op donderdagh den 16on Augusti A°. 1646 der mergens de clock half negen uijren out sijnde 14 dagen ende 12 uijren, sijnde begraven op Saterdach den 18 Augusti in de Pancras kerck.

A° 1647. Tusschen Dynsdach den 17en ende Woonsdach den 18en Decembrìs des nachts de clock drie uijren is de voors. Grietgen Adrìaensdr. verlost van haer negende kint, sijnde een soon, dewelcke op Sonnendach den 22 Decembrìs 1647 in de Pancraskerck door den h. doop de gemeijnte is ingelijft. Nìcola Balbiaen als prediker ende Petru Cabbeljau als bedienaer, metten naem ***Adriaen*** naer de vader van de voors. Grietgen Adriaensdr. daervan getuijgen sijn Marckus Gìllìsz. van Walwyok, Tryntgen Adrìaensdr. van Gaeysbeeck ende Annetgen Quyringsdr. van Boshuysen. In margine: dese ***Adriaen*** is overleden op dynsdach den 21on January A°. 1648, des naermiddachs de clock omtrent half een uijren out sijnde vijff weecken min 14½ uijren ende is begraven in de Pancras kerck op vrijdach den 24 January A°. 1648.

A° 1649. Op Vrijdach den 2e Aprìll. des mergens de klock omtrent vijff uijren is de voors. Grietgen Adriaensdr. verlost van haer tiende kìnt sijnde een soon, denwelcken op woonsdach daeraenvolgende den 7e Aprill in de St. Pieterskerck door den h. doop de gemeijnte is ingelijft Jacob de Boys als prediker ende Bernard v. Wijngaerden als bedienaer metten naem *Adriaen* naer de vaeder van voorn. Grietgen Adrìaensdr. daervan getuijgen waren Marckus Gillisz. van Walwyck, Tryntgen Adrìaensdr. van Gaeysbeeck door Lìdia Coe ... vermits hare sìeckte ende Maertgen Jansdr. huijsvrouwe van Engel Adriaensz. In margine: desen ***Adriaen*** is overleden in der nacht tusschen Donderdach ende Vrijdach den 6en en 7en meij de clock twee

uijren out sijnde vijff weecken min 3 uijren, ende is begraven in de Pancraskerck in mijn eijge kelder en grafstede op maendach den 10en Meij A°. 1649.

A° 1660. Op Woonsdach den 16en Novemb. a° 1650 des mergens voor vijff uijren is de voors. Grietgen Adrìaensdr. verlost van haer elfde bint, sijnde een dochter die op vrijdach den 25e derselver maent Novemb. inde Ste Pieterskerck door de h. doop de gemeijnte is ingelijfft .... ubenium als prediker ende Bernard a Wyngaerden als bedìenaer mettennaem ***Jacoba*** naer de suster van voorn. Jan Willemsz. van Walwyck, daervan getuijgen waren Mr. Rippert van Groenendyck, Cunera Staveren ende Tryntgen Adriaensdr. van Gaeysbeeck.

Elisabeth Jansdr. *van Walwyck* mijn tweede kint doch eerste dochter die geboren is den 2en Septemb. a°. 1635 is

A° 1658. Naer dat op ten.. .... 1658 met haer ende wedersijdsche toestant tusschen haer ende Ds. Josias *Smeth*, bedìenaer des Goddelicken woorts tot Hoochvliet in 't lant van Overmaes een huwelìck was gesloten ende dat daerop de behoorlicke proclamatiën der geboden in de publìque kercke alhier tot Leijden ende tot Hoochvliet waren gegaen op ten 21e Meij 1658 inde Pancras kerck in de h. echtenstaet bevestìcht door d. hr. Professor predikant Johannes Hoornbeeck.

Op het sluiten des huweliox waren present

van Ds. Josìas Smeth's wegen	Sr Jaecques de Smeth de oude sijn vader
	Cornelìs van Scharpenbrant procureur sijn swager
van mijn dochter's wegen	Jan Wìllemsz. van Walwyck haer vader
	Margareta van Gaeysbeeck haer moeder.

A° 1669. Op ten 11e April1 1659 sijnde goe Vrijdach des mergens ten half twee uijren is de voors. Elisabeth Jansdr. binnen Leijden ..... verlost van haer eerste kint sijnde een dochter die op maendach daeraenvolgende dat Paeschmaendaoh was den 14e April1 1659 gedoopt in de Pancraskerck door Eer. ... havitcius als Prediker ende Petrus de Witte als bedienaer met de naem ***Corneiia*** naer de moeder van Ds. Josias de Smeth daervan getuijgen waren Jacques de Smeth de oude ende Jan Jansz. Vesanevelt (in absentie van De. Josias de Smeth die op Hoochvliet was om sijn dienst waertenemen) item Cornelia de Smeth huijsvrou van Cornelis van Scharpenbrant ende Mary van Walwyck. In margine: dese ***Cornelia is*** overleden den 15e Aprill 1659 sijnde dynsdach van paessen des mìddachs de clocke omtrent 12 uijren, ende is begraven des dondach's avonts in de keldergrafstede n°. 8 mijn toebehoorende.

A° ***1660.*** Opten 8 April sijnde donderdach 's nachs ten half twaelf ueren is de voornoemde Elisabet

Jansd. verlost op Hoogvliet van haer tweede kìnt sijnde een dochter, ende is op sondach daeraen van haer vader gedoopt op Hoogvliet in de oude kerck met de naem *Cornelia* de getuijgen waren Jan Willemsz. van Walwyck ende Margrieta van Gaesbeeck haer grootvaeder ende grootmoeder van 's moeders weeghen. In marginе: dese *Cornelia* is overleden den 5en January 1672 sijnde vrìdach de clocke elf uren naadat sij wel twee jaren aen de teering gegaen hadt en is begraven bij haer vader en moeder.

A° 1662. Opten 4 October 's nachts ten twaelf ueren is de voornoemde Elìsabet Jansdr. bevallen ende verlost van haer derde kint tot Delft in de wooniage van de preedìoant van 't gasthuis, ende is Sondachs daeraen in de nieuwe kerck tot Delft gedoopt van De Tygelaris als bedienaer ende.... lantman als prediker ende gedoopt met de naem *Adriaen*, naer de grootvader van de voorn. Elisabet Jansdr. getuigen waren Jan Willemsz. van Walwyck en Margarieta van Gaesbeeck grootvader ende grootmoeder van 's moeders zijde.

Desen voornoemde *Adrianus* sijnde de laetste en eenights doch derde bint en laetsten erven van Josyas de Smet en Elysabet van Walwyck is gestorven den 24 October 't s' nach ten twalef uren Anno 1680 tot Leijden ten huse van Cornelis van Scherpenbrant nottarìs en prockureur en Cornelia de Smet sijnde Oom en Meu van 's vadersweege naadat hij langh aan de teeringh gegaen had, en soober van verstant sijnde, is beweegt en gepersuwadeert van de voorseijde Oom en Meu, tot het maecken van een testament haer of 't haer kinderen stelende als erfgenamen in alle sijne goederen geen uitgesondert welcke naagelaten goederen quame te cauderen dertìgh dusent Caroly guldens, en is begraven in de Pancheras kerck voor 't koer in de grafstede van den voors : Cornelys van Soharpenbrant op den 29 October deszelfden jaers en deze voors. meu is twee dage naa hem seer subit gestorven hebbende alsoo geen geniet van de erfenisse staet te remercheeren.
Godts rechtveerdigcheijt.

Jacoba *van Walwyck* jongste en laatste Dochter van Johan van Walwyck gebooren tot Leijden geprochereert bij Margrieta van Gaeisbeek getrout sijnde met ***Aderiaen van Spijck*** gebooren in 's chravenhage, den 19 April 1682 tot Waateringhe beijde out sijnde 31 jaren ìder, waertoe Godt zijnen seeghen wil uijtbreijden dat sij voors : den huwelicxe staet wel moogen beleven en met contentement mooghe doorbrenghe tot haer beyderzaligheijdt. Amen. 1 n m ar gin e : 1691, desen ***Jacoba is*** overleden op Woonsdach den 14 februwary 's avonds omtrent 12 uren out sijnde 40 jaer 2 maenden 29 dagen en is begraven dingdach den 20 februwary in de nieuwe kerck en lijdt nomber 112 mede ìn's Gravenhagens kelder. Deze voornoemde Jacoba van Walwyck is be-

vallen van haer eerste kint aondardaghs mid. daghs ten halff driën dan 7 July 1683 zijnde aan soon ganaemt ***Johannes*** naa de vaadar van de voorschreven Jacoba Jans van Walwyck mat walckan naam zij gedoopt is voor 't badda in huza op dan volghanda sondagh zijnde 10 July als badienaar Dominus Nieuwendaal Remonstrans pradiokant waarnavans als getuigen Pieter Verdijn en Maria Jansdochter van Walwyck gestaan hebben. In margina: dasan ***Johannes*** is overladen op maandagh zijnde dan 27 Saptamb. 1683 na de middagh van twee uren out zijnde ellaff weeken en is begraven op woansdagh 29 Saptamb. daaraan in de Nieuwe karck in de kelder Aa int Schravanhagha.

A° 1684. Op dan 23 Augusty zijnde woonsdach das namiddaghs ten twee uijren is de voors. Jacoba van Walwyck bevallen van haar tweede kint zijnde aan soon en zijnde gedoopt 26 van deselve maant zijnde daaraanvolgende saterdaghsmiddagh ten allaff uyran voort badda als badienaar.... professor Limburgh van de Ramonstranskerka waarover als getuigen hebben gastaen Pieter Verdijn en Cunara van Staveren en is ganaemt mat de naam van *Johannes* naa de vader van de voornoemde Jacoba van Walwijck. In m argina: desa ***Johannes*** is overladen op maandagh dan 14 Juny 1688 voor de middagh ten 6 ure out synda 3 jaar 9 maanden 22 daghe en is begrave in de nieuwe karck in de kelder zijnde nommer 112 zijnde woonsdagh den 16 Junij daaraanvolgende tot onsa groota droafhayt zijnde aan haal schoon kint.

A° 1685. Op dan 10 November zijnde satardagh das namiddaghs tussa 6 en 7 uren is de voornomda Jacoba van Walwijck bevallen van haar darde kint zijnde een dochter dia op donderdagh daaraanvolgende is gedoopt voor 't bat van aan Remonstransa pradicant ganaamt D°. Nieuwendaal en ganomt *Marga Margreta* (Marga naa de grootmoeder van vaders weeghen en suster van 's moedars weeghen en Margrata naa de moeder van 's moeders weeghen) als gatuygan waaren Pieter Vardyn en Margrietha Cabbarnaal bijde van vaders weeghen. In margina: 1686, dese *Marga Margretha* is gestorven den 16 Augusty op Vrijdagh out synda naga maande sas dagen de klocka 4 uren en is begraven op maandagh daaraan volgende synda 19 dersalvar maant in de Nieuwe karck in de kelder hondart aan int Sohravanhaga.

Willem Jansz. van ***Walwyck*** mynen eersten soon dia geboren is op ten 5e dacambris A°. 1633 is

A° 1668. Op ten 12en January by de E E. Heeren burgemrs. dar Stadt Laydan (met namen Mr. Willem Paats, Jan Piatersz. van dar Maarsscha, Mr. Aarnold Wittans anda Mr. Rippartvan Groanandyck) gecommitteert tot Schout van hare Ambacht Stompwyck, Wilsvaan, Wedingarbrouck ende dan Leytschendam, in plaats van Pauls Claasz. de Klayna dia mits syn aangacoman swackhayt sich van de bedieninge hadde gaaxcusaart.
Godtgeva dat myn soon deselve plaats bahoorlick bediane ende waernema.

Jan *Willemsz.* ***van Waiwyck*** myn za. man vader van daasa voornoemde kinderen is in dan Haar gerust den 27 April a°. 1663 sijnde vrijdach namiddach ten halff 2 uura, nadat wij samen vreedsamelijck hadden galaaft 30 jaeren anda 4 maendan anda is begraven inde Pancras kercka, voort choor n° 8. Godt wil ons starckan in onsa droufheit.
Op ten 27 July a°. 1663 das vrydachs namiddach ten 8 uiren is overladen mijn outsta dochter ***Elisabet Jans van*** *Walwijck*, die gatrout was mat do ***Josias de*** *Smet*, doen pradicant in de gasthuiskarck tot Delft, na dat sy langen tijt aan de taaringa hadt galaagan, na latende twee kinderen, het outste aan dochter gahiatan *Cornelia*, zijnde haar tweede bint, out doen 3 jaer anda omtrent 4 maanden, het jongste aan soon gahaatan ***Adriaen,*** doen out omtrent 9 maanden, anda is begraven in de gasthuis karck recht voor de praackstoal.
Optan 7 November a°. 1669 das dondardachs smargans tussen 6 anda half 7 uir is d° ***Josias Smet*** overleeden, inde wooninge van de pradicants huissinga int gasthuis na dat hij 8 jaren de gemaanta als pradicant tot Delft, gatrouwalick bedient hadda, aoda is tot grooten rouw van de gemaenta anda voornamelijck mij anda sijn twee kinderen, op dàn 11 ditto inde gasthuis karck begraven, voor de praackstoal naavans sijn sa. huisvrou Elisabat van Walwyck. Godt wil ons troosten.

1671. Op dan 30 July is *Margreta Aderiaensdr.* ***van*** *Gaesbeeck* mijn moeder sa. gestorven smorgans ten half drian naa dat zij aan jaar aen de teering gegaan hadt woonnande op de groota mart tot Delff int huis van den. ... man en is begraven inde nieuwe karck op het coer baneffens het tomba van de prins van Orania sondachs smorgans ten 5 ure zijnde dan 2 Augustas. In margina: zijnde dondardach dan laetsten July.

1670. Op den 20 Augustas is *Willem* ***Jansevan*** *Walwijck* mijn ousten broeder gebooren dan 1611 gestorven tot Utrecht en schialik doodt gebloet en begraavan inden Marriankarck tot Uitrecht naalatanda 2 soone een van 5 en een van 3 jaar naa dat hy altijt seer rebellig tegen vader en moeder geweest was.

1684. Tussen den 27 en 28 zijnde de maant October das nachts ten een ueran mat het begin van Saterdagh is mijn laeste suster salig gestorven mat name *Marija* dia gebooran is 1639 op dan 22 Mey woonenda tot Rotterdam, gatrout zijnde aen *Symon* ***Das*** camerbawaarder van de camer vant zeerecht woonende op de selva camer naa laettende een dochtertje van elleff waackan ganaemt ***Elisabet*** naa dat sy vier weecka aan een cou onpasselijck geweest was doch in een flaauta seer schialijck en onverwacht doot geblaevan tot groote droafhayt van man en vrinden ende is begraavan in de prinse kerck voor de deur van de Bootarsloot.

1687. Op den 4 Jannuwarij des satardaghs savons ten 8 unra is de voornoemde Jacoba van Walwijck bevallen van haer vierde kint zijnde een soon en is

des woonsdaghs daar aan volgende gedopt voort badda mat de naam van ***Nicolaes naa*** de grootvaders vaeder van vaders weeghe als badienaar Johan Brant de gatuighe waaren Pieter Verdyn en Margrietha Cabbernael. 1 n m a r gin a : desa *Nicolaes* is gestorven den 30 Junius 1687 das maandaghs smorgens de klocke 9 ure tot de.. ... en is bagraeva dan 2 Julius daaraanvolgende inde nieuwe karck inde kelder nommer 101,

A° 1688. Op woonsdagh den 19 Mey 1688 is de vornomda Jacoba van Walwyck bevallen van haar vijfde bint smorgans ten tien uuren zijnde aan dochter en is vrijdaghs dan 21 Mey daar aan volgende naade middagh ten hallaff drien gedoopt voort badda van Dominus [Nieuwen] dael Remonstrans pradicant en genaamt mat dan naam van *Marya Margretha* (Marya naa de grootmoeder van vaders weeghe en suster van moeders weeghe en Margaretha naa de moeder vants moeders weeghe) als gatuigha zijnde Adriaan van Spijok zijnde vaadar en Jacoba van Walwyck zijnde de moeder de welcka op haer bedde sittenda haarkint onder dan doop heeft gehouden. 1 n m a r g i n e : binnen Utrecht A° 1716 dan 7e. novamb. des smorgans omtrent de clocke van ses uren is overladen ***Maria Margareta van Spijck,*** huisvrou van ***Isaacq*** *Wedding* en begraven dan 12 novamb. a°. vz. in de buarkerk binnen Utrecht.

1692. *Adrijaen* ***van Spijck*** is voor de tweede maal gatrout mat *Geertruijda Bergman* op den 24. februwary 1692 tot Rijswijck buijten Schraavenhaga bijde oudt zijnde als Adrijaen van Spijck 41 jaar en Geertruijda Bargman 28 jaar. Da Heer verleen haer baijden hier namaels de eeuwigen geluckzaligheyt en altijt sondar enda volcoomen vreugden. Amen. In margine: 1693, desa *Geertruijda Bergman* is in dan Heer gerust den 7 Septamb. 1693 omtrent smiddags ten twaalf uijren op Maendagh oudt sijnde 30 jaar en is begraven op Saterdach den 12 Septemb. 1693 in de niew kerck in de kelder nombar 112 in Schravenhagen.

Dase voornoemde Geertruyda Bargman is bevallen van haar eerste kint op Sondach den 30 Agustus 1693 omtrent ten twaalf uijren des middachs sijnde een dochter ganaemt *Lucresija* en gedoopt van haar oom Nicklaes Bargman waar over als getuijgen hebben gestaen Nicklaes Bergman en Gaartruijda Bergman dan eenen oom vant kint en de anderen de moeder de walckan het kint oock heeft ten doop gehouden. 1 n m a r g in e : 1694, dase *Lucresija* ***is*** overleden op maendagh den 25 Ootob. tusschan half sas en sassen ueren savons out synda een jaer een maant en 25 dagen, is begraven op Vrijdach den 29 October 1694 inde nieuw karck in de kelder nombar 112 in Schravenhagen.

1695. *Adrijaen van Spijck* is voor de darde maal getrout mat *Margrieta Knuijt* opt dan 10 April 1695 tot Rijswijck buyten Schravenhagen bijde oudt sijnde als Adrijaen van Spijck 44 jaar anda Margrieta Knuijt 27 jaar. De Haar verleen haar beijde hier namaals de eeuwigen gelucksalighijt sondar andavolcooman vreugden. Amen.

Het eerste kindt waegens Adrijaen van Spijck anda Margrita Knuijt gaprookawart is gebooren dan 1 jannawary 1696 smorgens omtrent ten 4 uijren in den morgenstondt sijnda een dochter en is ganaemt ***Jacoba*** en gedoopt van mijn swager Nicklaes Bargman Remonstranse Domana en pradakant weegen getuijgen en vader gestaan Adrijaen van Spijck en Margrita Knuit de moeder dia het kind opt bedden heeft onder dan doop gehouden. 1 n m a r g i n a : 1702, dase ***Jacoba*** is overladen op Sondach snachts te twaalf uren oudt sijnda sas jaar 8 maendan 10 dagen is begraven opt donderdagh dan 14 Septamb. in de nieuwe kerck in kelder nombar 112 int schravenhagan.

1698 dan 27 Saptemb. zijnde Wonsdach in dan morgenstont omtrent ten 6 ueren is het tweede kindt weegens Adryaan van Spijck gabooran bij Margrita Knuijt zijnde een soon en is ganaamt ***Nicolaes*** na zijn grootvader waegans vaders zijde de paatar Antony van Spijck zijnde de oom vant kindt, de meeter Marya van Spijok zijnde de voors. suster van kindt gedoopt door mijn swager Nicolaes Bergman Remonstransa predikant den 21 Saptemb. 1698 inde kraam kamer.

1700 Den 29 April zijnde Dondardach inde morgenstont tussen vier en vijf uaran is het darde kindt weeghen Adryaan van Spijck gabooren bij Margrita Knuijt zijnde aan dochter en is genoemt *Elysabeth Antonija*, het eersten na haer grootmoeder weegen vaderzijde, de tweedenaam na haar vaders broeder de peatar Antony van dpijck, gedoopt door mijn swager Nicolaes Bergman Remonstranse predikant den 30 April 1700. In margina: 1701. Desa *Elysabet* ***Antonya*** overleeden op Sondach dan 22 mey tussen drije en vier uren nademiddach oudt sijnden een jaar en 23 dagen en is begraven op Woensdag dan 25 meij 1701 in de nieuwe karck in de kelder nombar 112 int Schravenhagan.

1702. dan 20 Meij zijnde Satardach in dan morgenstondt omtrent ten 3 ueran is het vierde kindt waegens Adryaan van Spijck gabooran bij Margrita Knuijt, zijnde een soon en is ganaamt *Antonij* na zijn oom weegen zijn vaders zijde de peeter Antonij van Spijck zijnde oom vant kindt gedoopt door mijn ewager Nicolaas Bargman dan 23 Mey Remonstranse predikandt int s'Gravenhagen. In margina: den 16 Novamb. 1713 op Donderdag is ***Anthony van Spijk*** in den Heere gerust oudt synda 11 jaaren 5 maanden 26 dagen 19 uren gevende den geest das avonts ten 5 uren.

A° 1715. dan 1e dacemb. binnen Issalstaijn is ***Maria Margareta*** *van Spijck* in den huwelijcken staat getreden met ***Isaacq*** *Wedding* Cruijdenier binnen Utrecht.

A° 1716. dan 21 Octob. des s'avonds de klocka omtrent elff uren is Maria Margarata van Spijck in de kraam bevallen van aan soon en gedoopt das daags aanvolgende in de Jacobi kerk binnen Utrecht door Ds. Aagidius van Put aldaar

Predikant met de naam van ***Anthony*** zijnde na desselfs halve broeder genaamt. Meter daarvan Margareta Knuijt huijsvrouwe van Adriaan van Spijck.

Den 13 Septemb. 1717 is overleden den voorsz. ***Anthony Wedding*** des morgens omtrent de clocke 10 uren en is den 15^{en} daaraanvolgende binnen Utrecht begraven in de buerkerk bij sijne moeder vz.

A^{o} 1777. den 30 April des morgens omtrent agt uuren is overleden *Nicolas Adriaansz. van Spijk* in den ouderdom van 78 jaaren en ruym 6 maanden: En dewijl de voorschreeve in den ongehuwden staat gebleeven is, zijnde meede de dogter van Pieter van Spijk, namaals huysvrouw van den konstschilder ***Anthony de Waart*** overleeden, zo is het manlijk oir van Klaas Adamsz. van Spijk met hem uytgestorven.

Schimmelpenninck.

(XXXVIII, 146).

Het betoog van den heer Mr. Th. R. Valck Lucassen te aangeduider plaatse bevat twee mededeelingen en twee vragen.

De mededeelingen zijn deze:

1°. dat II. ***lhomas Schimmelpenninck*** niet voor 1697, maar reeds voor 18 Dec. 1679 overleed.

Ik kan daaraan zelf nog toevoegen, dat zijn vrouw ***Aeltgen van der Maese*** niet na 1612, maar na 28 Aug. 1618 overleed. Dit blijkt uit de volgende acte, voorkomende in het Register van Kentenissen te Zutphen, dl. 1616-1618 :

28 Aug. 1618. *Altgen* ***van der Mase,*** huisvrouw van *Henrick Jacobszn.* — is dit haar 3^{e} man? (W. v. R.) — maakt een testament ten aanzien van de successie in hare goederen door ***Johan,*** zoon van wijlen haar oudsten zoon ***Johan Schimmelpenninck,*** die onder voogdij staat van diens twee ooms ***Thomas Schimmelpenninck*** en ***Henrick van de Laar, haar zonen.***

2°. dat door mijn mededeelingen in jg. 1916, k. 218, ook hij de 3 eerste generaties bewezen acht.

De vragen zijn deze:

1". Waar is het bewijs van de aanhechting van ***Johan Schimmelpenninck*** (IV) aan zijn vader ***Thomas*** *Schimmelpenninck* (III) en

2°. Is deze *Thomas* ***Schimmelpenninck*** dezelfde als de ***Thomas Schimmelpenninck,*** wiens weduwe ***Claasje Jans*** na 1653 hertrouwde met *Warner Willinck* († ***1671***) [1]).

Hierop zij het navolgende mijn voorloopig antwoord:

Thomas Schimmelpenninck, van de IIIe generatie, had 3 zoons: ***Thomas, Henrick*** en ***Johan.***

De eerste dezer ondertrouwde te Zwolle in Juni 1640 als ***jonggesel*** van Zwolle met ***Claesje Jans,*** dochter van ***Jan Dercksz.*** tot Campen, alwaar de inschrijving van het huwelijk wel te vinden zal zijn; de inteekenacte te Zwolle vermeldt in margine: *cum* ***anabaptiste.***

[1]) Beter geformuleerd: is Claesje ***Jans, in*** eerste huwelijk verbonden aan Thomas *Schimmelpenninck,* misschien dezelfde als N. N. *Jansdr.,* die Nederl. Adelsb. tot vrouw geeft aan ***Thomas*** *Schimmelpenninck* (III)?
VALCK LUCASSEN.

Hieruit blijkt, dat de vraag van den heer Lucassen is opgelost en dat de twee *Thomassen* vader en zoon zijn,

De tweede zoon huwt te Zwolle 8 Nov. 1640 als ***Henryck Schimmelpenninck, Thomas Schimmelpenninck's sone,*** met *Grietje Snoeck,* nagelaten weduwe van ***Jan Heckhuys.***

Het huwelijk van den 3^{en} zoon ***Johan Sch.*** met *Geesje* ***Warners*** werd niet te Zwolle gevonden en te Almelo beginnen de huwelijksregisters eerst met 1690. Wellicht is het ook te Kampen ingeschreven. ***Johan Sch.*** komt echter in de Gerichtssignaten van Almelo steeds voor als ***Johan Thomassen Schimmelpenninck.*** Zie b.v. deel 1667-63, zijn aanspraak d.d. 9 Juni 1668 en dl. 1666—68 zijn aanspraak d.d. 18 Febr. 1667.

Blijkens het protocol van verzettingen van Almelo maken *op* 7 Febr. 1670 *Johan* ***Schimmelpenninck*** en ***Geesken Warners,*** echtelieden, hun testament en vermaken zij aan hun zoon ***Johan*** hun huis.

Blijkens dat zelfde protocol verkoopen 30 Juni 1671 ***Geesken Warners, weduwe Schimmelpenninck*** en hare kinderen ***Judith Sch.,*** gehuwd met ***Jan Tylleman, Harmen Sch.*** en *Joan* ***Sch.,*** vast goed te Almelo.

Over den vader ***Thomas Schimmelpenninck*** en zijn gezin is in de schepenregisters van Zwolle natuurlijk nog wel een en ander te vinden, doch dit tijdroovende werk lag niet op mijn weg, daar dit gedeelte van de stamreeks in Ned. Adelsboek niet van mijn hand was.

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Wij zijn den heer W. Wijnaendts van Resandt zeer dankbaar voor de welwillende wijze, waarop hij ons uit zijne gegevens omtrent het geslacht ***Schimmelpenninck*** mededeelingen heeft verstrekt, die tot heden niet bekend waren en de genealogie van deze familie op niet onbelangrijke wijze aanvullen.

Niettemin bevat het bovenstaande geen antwoord op onze vragen.

Dat ***Thomas Schimmelpenninck, de*** vader van den in 1668 en 1667 te Alm e 1 o voorkomenden ***Johan Thomassen Schimmelpenninck,*** dezelfde persoon was als de uit de Zutphen s che schepenacte van 14 Mei 1612 bekende ***Thomas Sch.,*** wordt door den heer Wijnaendts van Resandt wel aangenomen, doch niet bewezen.

Indien geen andere gegevens omtrent de afstamming van voornoemden ***Johan Sch.*** aanwezig zijn dan het feit, dat zijn vader ***Thomas*** heette, dan zou b.v. met evenveel recht kunnen worden aangenomen, dat hij een (buiten huwelijk verwekte) zoon was van den ***Thomas Sch.,*** die in Juni 1640 als „jonggesel" met de Doopsgezinde ***Claesje Jans*** ondertrouwde.

Ned. Adelsb. doet (op grond van welke acten?) den overgang tot de Doopsgezinde kerk reeds één generatie vroeger plaats hebben; Hoe dit zij, laatstgenoemde Thomas Sch. beleed blijkens de kantteekening van zijne ondertrouwacte in 1640 dezen godsdienst ze 1 f n o g n iet. Hij zal dus evenals zooveel anderen door zijn huwelijk Doopsgezind geworden zijn. Was nu ***Johan Thomassen*** *Sch.,* de stamvader der Almelo'sche Schimmelpenninck's, inderdaad zijn voorzoon, dan lag hierdoor ook diens overgang tot de Doopsgezinde Kerk voor de hand.

Ook over „*N. N. Jansdr.*", die de vrouw heet te zijn geweest van ***Thomas Sch.*** (gen. III in Ned. Adelsb. 1917), worden wij niet nader ingelicht, zoodat het niet

mogelijk is vast te stellen of zij al dan niet ten onrechte is geïdentificeerd met meergenoemde *Claesje Jans*.

Het valt te betreuren, dat de Redactie van Ned. Adelsb. de bewerking van de stamreeks Sch, niet in haar geheel aan de deskundige hand van den heer W. v. R. heeft toevertrouwd, maar juist op het kardinale punt de verantwoordelijkheid voor de medegedeelde filiatie heeft gesplitst.

Indien de medewerker van den heer Wijnaendts echter met even groote bereidwilligheid als deze de hem ten dienste staande gegevens wil publiceeren, zal dit zonder twijfel het noodige licht in deze zaak helpen ontsteken.

Bij gebreke hiervan behoort o.i. de stamreeks-Schim*melpenninck* in Nederland's Adelsboek eerst met den onder IV vermelden *Johan Schimmelpenninck* een aanvang te nemen.

VALCK LUCASSEN.

KORTE MEDEDEELINGEN.

Had Amiraal Piet Hein nakomelingen?

In *Unsere Zeitgenossen, wer ist's, Biographien nebst Bibliographien* ... van *Hermann A. L. Degener*, 6e druk, Leipzig, 1912, vindt men in het art. gewijd aan Frans *M. Feldhaus*, ingenieur en geschiedschrijver der technische wetenschappen, geb. te Neuss a/R 26.4.1874 (zn. van den apotheker *Feldhaus* en Catarina *Binz*) dat hij onder zijn voorouders telt: „*der niederl. Admiraal Piet Hein*, 1629".

Behalve twee testamenten van den zeeheld, welke in het Rotterdamsch archief moeten berusten (vgl. *Maandblad* 1896, bl. 77) wordt er een bewaard in de rechterlijke archieven van Koedijk en Huiswaard (Rijksarchief Haarlem) volgens *Maandblad* 1901, bl. 76, en dit zal wel het laatste zijn, daar het als datum 24.51629 draagt, terwijl de admiraal den 4 Juli van dat jaar werd begraven.

Uit die testamenten blijkt voldoende, dat geen kinderen of kindskinderen meer aanwezig waren, terwijl de lijkrede van Ds. Spranckhuysen evenmin het bestaan van nakomelingschap aannemelijk maakt. Zoo zal de inhoud van het door' Mr. *de Roever* in den 3en bundel van „*Uit onze oude Amstelstad*" besproken request van een 22-jarigen *Jacobus Heyn* (zich noemende *zoon* van *Cornelis Heyn* gesneuveld als kapt. t/zee en *kleinzoon* van den admiraal), koorddanser en kermisreiziger van beroep, wel op eene mystificatie berusten.

Wat de regeering op dit request antwoordde werd nimmer aan het licht gebracht. Toch zal deze zich dunkt mij genoopt gevoeld hebben een onderzoek in te stellen naar de juistheid van de beweringen van dien kermisklant.

Met het oog op het vermelde bij de biografie van den Duitscheningenieur, al of niet in verband staande met voornoemden *Jacobus Heyn*, lijkt mij een onderzoek niet onbelangrijk.

M. G. WILDEMAN.

Eenige wapens van „Koninckschutters" van het St. Sebastiaan-gilde te Tilburg.

Ter gelegenheid van een groot festival te *Tilburg* op 29 Juni 1920 werden de overgebleven reliquien van de Handboogschutterij *Sint-Sebastiaan* aldaar, opgericht in

1617, tentoongesteld. Hieronder bevonden zich een reeks zilveren schilden, destijds geschonken door de „Koninckschutters" of hoofdlieden, en daaronder kwamen die der onderstaanden voor, alle met daarop gegraveerde wapens, welke m.i. onbekend zijn en daarom door mij worden medegedeeld.

Ariaen Masius 1664. Doorsneden: I. een aangelegde pijl met boog, punt omhoog. II. water, althans golvende lijnen (de Maas?).

Hendrik Schaepsmeders voor de tweede keer Koninck van den handboog van St. Sebastiaen Tilburg. Links geschuind. 1. St. Sebastiaan aan een boom gebonden, met 2 pijlen in de beenen, in den linker hoek een arm met aangelegde pijl en boog. II. 3 roskammen (1-2) met een aangelegde pijl en boog op de linkerflank. Er boven een liggend schaap en de woorden: „Het schaep dat rust."

Francis G. de Rooy. Hoofdman. Anno 1749. Doorsneden: I. 3 gebladerde en gestengelde bloemen naast elkaar uit de snijlijn komend. 11. 3 sterren (2-1). Helm, wrong, dekkleeden. Helmteeken: de 3 bloemen aan één steel.

Paulus van Couwenberch als Coninck 1720: 3 kauwen op een bergje naast elkaar (geen schildrand).

Adriaen Jan Kolen 1717. Drie manden met kolen (2-1). Helm, wrong, dekkleeden. Helmteeken: een mand met kolen.

Jacobus Petrus von Reuth. Koninck van St. Sebastiaen tot Tilborgh. Anno 1776. Gepaald (8), beurtelings schuinsrechts en schuinslinks gearceerd.

Idem: voor de tweede mael Koninck van St. Sebastiaen Gielde tot Tilborgh 1783, met hetzelfde wapen.

STEENKAMP.

Herman de Ruyter en zijn geslacht.

Mr. W. C. Mees is in kol. 159 van dezen jaargang van oordeel, dat *Herman de Ruyter* behoorde tot het geslacht *de Ruyter*, dat in zwart twee zilveren dwarsbalken voerde. Dit is niet juist. Immers tot dit geslacht, dat eene adellijke Geldersche familie was, behoorde de held van Loevestein niet. Zooals ik toch op grond van authentieke stukken aantoonde in mijn werk de *Voorname Bossche huizen* I p. 76 en vlgd., was deze slechts ossenkooper of ossenweider van zijn ambacht; was hij niet van adel en evenmin van Geldersche afkomst; hij was van eene Bossche familie en zelf ook Bosschenaar. Blijkens de Bossche Schepenprotocollen was de oudst bekende van zijn geslacht *Henrick de Ruyter*, die een zoon had, ook *Henrick* genaamd, welke in 1506 reeds was overleden en tot echtgenoote had *Seynsa*, weduwe van N. *Ponthenier* genaamd *Kepkens en* dochter van *Petrus Scellen* (of Schellens) en *Elisabeth Diepbeeck Dircksdr*. Laatstgenoemde Henrick de Ruyter had van haar 2 kinderen: *Henrick* en *Elisabeth*, van wie Henrick, die in 1531 reeds dood was, huwde *Maria*, de dochter van den bierbrouwer *Wouter Koyten Woutersxn.* en *Aleid*. Deze echtelieden de Ruyter hadden ook een zoon *Henrick*; hij huwde *Christina*, de dochter van den bierbrouwer *Jan Hermanszn. van Dulmen*, genaamd *Hensken Pladerkans* (of Pleyerkans) en *Agatha, de* dochter van *Henrick Jonckers Gooswijnszn*. Hunne kinderen waren: 1. *Henrick*, gehuwd met *Anna Vuchts; 2. Aleid*, de huisvrouw van den slachter *Jacob Heeren*; *3. Johanna*, gehuwd met *Antonis van Erp*; *4. Herman*, de held van Loevestein en 5. *Maria*, gehuwd met

Peter Voirwerck, koopman in zeemleder te Antwerpen. Herman de Ruyter had tot vrouw *Maryken*, de dochter van ***Jan van Mennen en Jutken***, de dochter van den gewandsnijder ***Jan van Loom*** genaamd ***Nobelman.***

A. VAN SASSE VAN YSSELT.

van Reenen.

In Ned. Adelsboek, 1916, wordt als stamvader van dit geslacht vermeld ***Dirck Jansz. van Reenen***, geb. Tiel, hoofd van het St. Josef- of timmermans-gilde te 's Gravenhage, wijnkooper enz., in eerste huwelijk getrouwd met *Ariaentje Symons*.

Blijkens Genealogie Wilkens (De Wapenheraut, 1919, blz. 162) contracteeren op 25.9.1692 *Hendrick Wilkens*, orgelist, gehuwd met *Christina* ***van Reenen***, dochter van ***Dirck Janse van Reenen*** wonende in het Oude Mannenhuis en van † **Adriana *Boutsma,*** mede-erfgenaam van haar afwezigen broeder ***Simon van Reenen***, met genoemden ***Dirck Janse van Reenenover*** vereffening der nalatenschap. (Prot. Not^{s}. F. de Coninck te Rotterdam, deel 9, acte 120).

Hierdoor komt dus de eigennaam van de eerste echtgenoote van ***Dirck van Reenen*** aan het licht en leeren wij de kinderen uit dat huwelijk kennen.

Als novum kunnen we voorts mededeelen, dat ***Dirck van Reenen*** in den ouderdom van 70 j. in het Oude Mannenhuis te Rotterdam overleed en op Dinsdag 12.5.1705 werd begraven in de Oosterkerk. Zijn doop ***moet*** dus te Tiel (thans R. A. Arnhem) te vinden zijn.

Te Rotterdam huwden 3.4.1679 ***Adrianus Dircks van Reene***, geb. te Tiel, en Sara ***Heyndriks*** *Gyms* of *Grims*, geb. te Rotterdam, waaruit 3 Sept. 1682 eene dochter ***Rebecca,*** die als bejaardedochter, wonende Lange Baanstraat, 4 Dec. 1730 werd begraven. Of deze ***Adrianus*** òòk een kind uit het 1^{e} huw. van ***Dirk was,*** blijkt misschien uit bovenvermelde notarieele acte van 25.9.1692.

M. G. WILDEMAN.

van Hoeckelom.

Als aanvulling van hetgeen over dit geslacht in het Maandblad n°. 6 en 7 van 1909 voorkomt, kan nog dienen, dat in het Legerboek der Zieltntelen te Arnhem het volgende te lezen is:

1430 Zondag na St. Agn.dach ontvangt *Ott* ***van Hoeklom*** rente ten behoeve der Zielbroederschap te Arnhem.

1527 Donredag post lit. Jeruzalem. wordt verkocht een weide in den gerichte van Wageningen, dair boven naest gelegen is *Willem van* ***Hoekelom.***

En verder in een Legerboek van het Burger-Weeshuis te Arnhem:

1437 verklaren Schepenen, dat zij gelezen hebben een akte, waarin verklaard wordt dat Joh. van de Gruythuis Hermansz. en Johanna ehel: verkocht hebben aan Henrick Ceelmanszoon hun huis aan de Weverstraat genaamd *„de* ***Hoekelum".***

1560 25 Oct. verkoopen Johan van Ryngenborch en Joffer ***Anna van Hoickelum*** een stuk weiland gelegen in het Broek te Arnhem.

RUPP.

de Mauregnault.

Ik vond de volgende data, die het medegedeelde in Ned. Adelsboek 1916, bl. 271 en vlg. gedeeltelijk aanvullen en verbeteren.

1°. de vrouw van I † vóór 1.680.

2". II is geb. ***Aken,*** was nooit gouverneur van Limburg, † Veere, *begr.* 22 ***April 1639,*** tr. 1° Middelburg 28 ***Maart 1605 M. van Vosbergen.***

3". III (bl. 271) † ***Veere tusschen 26 Dec. 1682 en 2 Jan. 1683.***

4°. (bovenaan bl. 272) IV tr. ***'s-Gravenhage 27 Maart 1669 Esther Granier.***

5°. V (bl. 272) is geb. 1677.

6". bl. 273 sub 9 tr. Zuilen ***11 April 2834.***

7". bl. 275 111 bis werd ged. Veere 10 April 1612, † ***h. Borndal*** *bij* ***Veere 29*** Oct. 1680, tr. als wed^{r} van C. v. Panhuys en ***Maria Kempe*** 3° ***Middelburg 27*** Dec. 1651 ***Agnes Boreel.***

BLOYS VAN TRESLONG PRINS.

Annuaire de la Noblesse de Belgique. Baron de Stein d'Altenstein (44, rue Victor Greyson, Brussel) heeft zich tot taak gesteld het bekende werk van wijlen zijnen vader „Annuaire de la Noblesse de Belgique" van een uitvoerig register op de namen der in dit jaarboek vermelde geslachten, heerlijkheden, leenen enz. te voorzien. De samensteller, wiens streven verdient te worden toegejuicht, heeft reeds 23 van de 42 deelen van den „annuaire" bewerkt en- beschikt thans reeds over 30874 fiches met 91246 aauteekeningen, waarvan hij gaarne ***kosteloos*** afschriften aan iederen belangstellende verstrekt.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Archieven van Baardwijk en Besoijen. (XXXVIII, 105). Blijkens het Gedetailleerd verslag der aanwinsten van 's Rij ks oud en nieuw Provinciaal archief te 's Hertogenbosch in 1894 berust het archief der heerlijkheden Besoijen en Waalwijk in dat rijksarchief.

's Bosch. A. VAN SASSE VAN YSSELT.

Baartmans (Callenburgh). (XXXVHI, 160). *Anthony* ***C. B.,*** was in 1801 te ***IJsselstein*** ,,gequalificeerd tot den ontvangst van de Heffing van 4 ten honderd op de Inkomsten van den jare 1801 alsmede die van 2 perCent op de bezittingen in den zevenden ring. Departement van de Delf". — Hij maakt den 26.4.1804 uit ***Utrecht*** het overlijden bekend van zijn 16-jarige dochter *Hester Petronella.*

's-Gr. M. G. W.

Beynen (van). Bestaat er eene genealogie dezer familie, reeds in de 14° eeuw onder de schepenen van Heusden genoemd? Het wapen op hunne uithangende zegels vertoont: twee fascen met een schildhoofd, waarin een rad in den rechter bovenhoek; geen helm noch helmteeken. *Arent van Beynen* (man van Heilwich zuster van Hendrik van Oort) woonde 1454 in Vlijmen.

V. ***v. 0.***

Blommesteyn (van). Geneal. en biogr. gegevens gevraagd betreflende Mr. ***Adriaan van Blommesteyn***, in de laatste helft van de 17° eeuw gehuwd met *Wilhelmina* ***de Vroom.***

Haarlem. P. L. THIERENS.

Both. (XXXVII, 381). De namen der ouders van

Goswina ***Both,*** ged. te Utrecht (Buurkerk) 19 Ap. 1719, zijn: ***Leonard Both en*** *Janna Vernooy*, Lidmaten (der Geref. gemeente). Doopgetuigen waren: ***Cornelis Both en Cornelia Verburg.***

V. ***v. 0.***

Boursse. Biogr. en geneal. gegevens gevraagd betreffende ***Simon Jacob Boursse en*** *Anthony* ***Cornelis Boursse,*** in de laatste helft den 18e eeuw gevestigd te Amsterdam (?).

Haarlem. P. L. THIERENS.

Brouck (van den). (XXXVIII, 105). Omtrent het geslacht van dezen naam, dat in de 16de en 17de eeuw deel uitmaakte van de regeering de stad Heusden, bezit ik genealogische gegevens, welke ik desgevraagd gaarne bereid ben mede te deelen. Maar de door den vrager bedoelde Catharina, die in 1365 zou hebben geleefd, behoort tot dit geslacht stellig niet. Wel behoorde er toe ***Christoffel van den Brouck*** († 1634), gehuwd met *Maria* wan *Noort* († ***1629).*** Vóór de zestiende eeuw is mij geen Heusdensche familie van dezen naam bekend.

's-Gr. B. v. B.

Cock van Bilant-van Arnhem. Wie waren de ouders van *Gijsbert* (of Otto) *Cock* ***van Bilant***, die ± 1335 huwde met ***Christina van Arnhem*** (Wijnants dochter)?

A. R.

Cuyck (van). (XXXVIII, 107, 151). Er waren te Heusden twee families van dien naam. Of zij aan elkander verwant waren is mij niet gebleken. De eene voerde in rood drie palen van vair en een gouden schildhoofd beladen met een blauwen barensteel, elk der drie hangers beladen met twee liggende gouden blokjes boven elkaar, welk wapen door de kleinzoons van *Willem Jacobsz.* ***van Cuyck*** en ***Cornelia van Heynsberch,*** die nog in 1567 als zijne weduwe wordt vermeld, gevierendeeld werd met het wapen van Heynsberch. De laatste wettige mannelijke afstammeling van voornoemd echtpaar was de in 1633 overleden ***Joris van Cuyck,*** Heer van Herpt.

Het tweede geslacht, dat in rood drie palen van vair en een gouden schildhoofd beladen met een rood rad voerde en als helmteeken het rad tusschen een antieke vlucht, schonk aan Heusden een drietal schepenen en stierf, voor zoover mij bekend, in mannelijke lijn uit met ***Reinier van Cuyck,*** die in 1675 te Amsterdam trouwde met ***Christina*** Banningh.

's-Gr. B. v. B.

Dorsten (van). Geneal. en biogr. gegevens gevraagd betreffende Mr. ***Adriaan van Dorsten,*** in de 1e helft der 18e eeuw vermoedelijk in Den Haag wonende en des zomers op zijn buitenverblijf te Vught.

Haarlem. P. L. THIERENS.

Durven. Geneal. en biogr. gegevens gevraagd betreffende ***Abraham Durven,*** geb. ± 1625. Hij behoorde tot hetzelfde geslacht, waaruit de gouverneur-generaal ***Diederik Durven*** (18e eeuw) sproot.

Haarlem. P. L. THIERENS.

Dusseldorp (van). Gevraagd de kwartieren van ***Johanna Maria van Dusseldorp ,*** geb. Middelburg 11.6. 1677 (dr. v. Dirk v. D. ontvanger wegens de collaterale successie te Niddelburg, en van Johanna Mersman) en 4 Febr. 1699 gehuwd met ***Pieter Macaré*** (zie Ned. Adelsboek 1916).

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Eelde (van)-van Haeften. (XXXVIII, 152). Nr. *Cornelis Mourits* ***van Eelde,*** 1778 Advocaat te Utrecht en Regent van de Aalmoezenierskamer aldaar, voert als wapen : gedeeld : 1 de Fricsche adelaar; II in zilver een rood merk vergezeld boven van een zwarten morenkop, rechts en links van een zwart blokje. Helmteeken: de morenkop, tusschen goud-zwarte vlucht.

Dit wapen is te vinden in het wapenboek van de regenten van de Aalmoezenierskamer te Utrecht in het Gemeente-Archief aldaar.

Het zelfde wapen zonder kleuraangifte vonden wij in het Economisch Archief te 's Hage op een brief van ***K. H. van Eelde,*** 25 Augustus 1783 te Utrecht.

DOC.-BUR.

Elemans-de Weert. (XXXVIII, 152). Is het ook bekend, of Mr. ***Emmericus de Weert,*** pensionaris en schepen van Tholen, reeds hetzelfde wapen voerde als dat, hetwelk in Ned. Adelsboek staat opgegeven voor het geslacht ***Berckmans de Weert?***

Zoo neen, hoe was dan het zijne? Weet iemand mij verder mede te deelen, wanneer zijne dochter ***Maria Catharina*** *Geertruida* geboren werd?

's-Gravenhage. A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF.

Uit de mededeelingen van den heer Bybau (zie kolom 162) blijkt, dat Mr. ***Emmericus de Weert*** eenen zoon had, genaamd ***Emmericus*** *Carel.* Hetzelfde blijkt ook uit Rietstap's Wapenboek van den Nederlandschen Adel, alwaar nog vermeld wordt, dat deze zoon getrouwd is met Maria *Geertruida* ***Suermondt.*** Volgens Wijnaendts van Resandt „Geschiedenis en genealogie van het geslacht Wijnants" voert deze zoon als wapen „in zilver een goud-gekapte zwarte valk met gouden lint om de pooten". Ditzelfde wapen is te vinden in het Armonial Général. In een oud wapenboekje van de Lange vonden wij het wapen *de* ***Weert*** met de allianties ***Batson*** en ***van der Schoot*** als te zijn „in rood een zilveren vogel, zittende op een schuinrechts geplaatst zilveren takje".

Verder vonden wij, dat *Anthonij* ***Berckmans, 1746*** Notaris te Tholen, voerde: een naakte man houdende in de rechterhand een gebladerden tak, die over zijn hoofd gebogen is (protocol Notaris H. van Heezel, archief 's Hage).

Vergelijken wij nu dit alles met het tegenwoordige wapen ***Berckmans de*** *Weert*, dan zien wij, dat daarin noch het wapen de *Weert*, noch dat van ***Berckmans*** voorkomt.

Uit welke bestanddeelen dit wapen bestaat, is ons nog onbekend ; opvallend is daarin die beurtelings gekanteelde dwarsbalk, die, alhoewel met andere kleuren, doet denken aan ***Suermondt.***

DOC.-BUR.

Fronten. (XXXVII, 332). Is het mogelijk voor den Heer Kronenberg nog van belang, dat de Wapenheraut 1903 op pag. 279 gewag maakt van *Fredericus Wilhelmi*

Fronten, 1649 student te Harderwijk, en vermeld als „Friesen vennensis" (afkomstig van Friesenveen) ?

Doc.-Bur.

Gansneb gen^{d} Tengnagel. (XXXVII, 237). *Cornelia Adriana* werd 22 Maart 1682 te Naarden geboren als dochter van Andries *Gansneb gen^{d} Tengnagel* en *Cornelia Clarck*. Niet onwaarschijnlijk is zij dezelfde „*Cornelia*" die met *Wilhem Tol(l)* huwde, daar beide families te Naarden woonden (Zie XXVIII, 232 en 233).

Gansneb gen^{d} Tengnagel komt in de laatste helft der 18^{e} eeuw te Naarden voor.

Haarlem. P. L. Thierens.

Gelre (van), Gevraagd een genealogie van dit Zierikzeesch geslacht.

Rotterdam. W. F. Hartman.

Geysteren. (XXXVITI, 163). De gestelde vragen vinden m.i. in het ondervolgende eene oplossing. Ik denk dat men in 1608 de wapens van de verschillende geslachten, welke bezitters van het kasteel Geysteren waren geweest, heeft willen weten, wellicht met de bedoeling die daarin ergens aan te brengen of af te beelden.

Nu was in 1326 eigenaar van Geysteren een verder onbekende *Jan van Geysteren*. Informaties in 1608 zal den toenmaligen bezitter geleerd hebben, dat in dat jaar nog een familie *van Geysteren* te Tiel woonde en zal hij zich tot den raad dier stad gewend hebben om een beschrijving van het wapen dier familie te bekomen.

De Tielsche familie *van Geysteren* voerde inderdaad in zwart 3 zilveren balken. Men vindt dit wapen aldus afgebeeld op een perkamenten kwartierstaat, waarbij aan *Jacob Prouningh van Deventer* copie verleend wordt van de acte van verheffing in den adelstand in 1617 door den Keizer van zijn overgrootvader Gerard *Prouningh van Deventer,* voorts op een rouwbord te Vechel van' 1668 van *Josina Prouningh van Decenter* en ten slotte op blz. 100 van de Geschiedenis en Genealogie van het geslacht Wijnants van Resant (uitg. 1906).

De in de vraag in ons Maandblad vermelde woorden: *und dreijen weiszen S (?) darüber*, duiden m.i. op het helmteeken, dat mij echter niet bekend is.

Jan van Geisteren komt 1369 voor als gegoed te Zandwijk bij Tiel (Schatting van den lande van Gelre voor het kwartier van Nijmegen).

Omstreeks 1460 leefden te Tiel de gebroeders *Reijner van Geysteren* (te Tiel nog vermeld 1608) en *Evert van Geysteren*. De eerste was gehuwd met *Henrica N.,* die in 1616 nog als zijn weduwe voorkomt en had een ongehuwde dochter *Engel* of *Engelberta,* die in 1568 bij haar overlijden 700 Car. gulden schonk aan de St. Martenskerk aldaar (Chronicon Tilense pag. 570). De tweede broeder, *Evert van Geysteren*, was gehuwd met *Mechtelt N.* (als weduwe vermeld te Tiel in 1611) en had bij haar:

1. *Gerrit van Geysteren.*
2. *Henrick van Geysteren,* ongehuwd overleden in 1621.
3. *Engel* of *Engelberta van Geysteren* [1]), overleden Tiel in 1668, trouwt aldaar in of omstreeks 1506 *Wijnant Janszn. (van Resant)*, rentmeester, schepen en burgemeester van Tiel.

[1]) De namen harer ouders zijn dus onjuist vermeld in hoogergenoemde Genealogie en daardoor ook in Nederl. Patriciaat I, blz. 486.

4. *Francisca van Geijsteren,* gehuwd met *Gerrit Gerrits (van Tefelen)* te Tiel.

Deze kinderen worden in Tielsche acten van 1513 en 1616 tezamen vermeld.

Willem van Geysteren Peterszn., een kleinzoon van *Gerrit* voornd., zal degene zijn geweest die aan den Tielschen raad in 1608 de gegevens over het familiewapen heeft verstrekt. Hij was in 1620 hopman der burgerij en voerde in 1613—1616 namens zijn zoon *Johan van Geysteren* een proces voor het Hof van Gelderland over het bezit van de vicarie van St. Brigitta in de St. Martenskerk te Tiel.

Opmerking verdient ten slotte het feit, dat hoogergenoemde *Reyner* en *Evert* van *Geysteren* in Tielsche acten ook voorkomen als *van Geystel(en)*; dit is echter denkelijk een schrijffout.

U. S. W. W. v. R.

Geysteren. (XXXVIII, 163). *Lysbeth van Geysteren,* de vaderlijke grootmoeder van *Nicolaes van Assendelft,* Burgemeester van Haarlem in 1686, voert als wapen: in zwart dris zilveren dwarsbalken, vergezeld boven van drie gouden hoofdletters S naast elkaar. (Zie het wapenboek met de stamregisters en de wapens der Haarlemsche regeering in het archief te Haarlem). Dit geslacht van *Geysteren was* oudtijds in Tiel gevestigd, zooals blijkt uit de Geschiedenis en Genealogie van het geslacht Wynants door W. Wynaendts van Resandt, die melding maakt van Engel van *Geysteren Reyniersdr.,* ob. te Tiel 1658, de vrouw van *Wynant Jansz.*, in 1636 Burgemeester van Tiel. De Heer Wynaendts beschrijft aldaar het wapen echter zonder de letters S.

Doc.-Bur.

Geysteren. (XXXVIII, 163). *Jacob van Gent,* beleend 1492 met Appeltern en Altforst en zulks als erve zijns vaders Willem, huwde eene *Cunera van Geysteren.* Blijkens eene ms. gen^{ie} van Gent (afkomstig van de familie Bolomey) voerde Cunera: gedwarsbalkt van zi. en zw. en op den tweeden zw. balk drie vogels zonder pooten naast elkander en waarvan de kleur niet te onderscheiden was.

's-Gravenhage. J. D. Wagner.

Hartman. (XXXVIII, 164). *Nicolaas Henricus Hartman,* geb. Groningen 4 September 1743, stud. Groningen 1760, Waalsch pred. Groede (niet Groningen) 1767, Aardenburg 1772, Zierikzee 1774, † Zierikzee 29 October 1826. Gehuwd met *Susnnna Catharina van Hogendorp,* dochter van G. van Hogendorp, pred. te Zierikzee 1769 tot 1790. Zie: Navorscher XIX p. 602..

Amsterdam. A. B. van der Vies.

Havart. Geneal. en biogr. gegevens gevraagd betreffende *Servaas Havart,* getrouwd met *Helena Wolffganck.* Hij woonde in de 1^{e} helft der 18^{e} eeuw te Rotterdam.

Haarlem. P. L. Thierens.

Havelaar (Wapens). Wie kan over het volgende eenig licht verschaffen ?

Het wapen van het geslacht *Havelaar,* zooals dit door de tegenwoordige leden gevoerd wordt, is: in zilver twee gekanteelde en tegengekanteelde roode dwarsbalken en een visch in natuurlijke kleur, schuinsrechts geplaatst over de bovenste balk. Helmteeken: een om-

ziende arend, de vlucht geopend. Dit wapen is het eerst bekend van een lakafdruk op een brief van ***Adriaen Havelaer,*** secretaris van Hillegersberg dato 24 April 1636.

Nu is op den 7en Januari 1919 overleden ***Pieter Adriaan Theodoor*** Havelaar, gepensioneerd kapitein van de Genie, in den ouderdom van 80 jaar, zonder nakomelingen na te laten.

Hij voerde als wapen: twee gekanteelde en tegengekanteelde dwarsbalken en *twee* visschen schuinsrechts geplaatst over de beide balken. Helmteeken: een uitkomende zwaan met open vlucht. Kleuren als het andere wapen.

De relatie tusschen deze twee takken van het geslacht *Havelaar* is de volgende:

Adriaen Sebastiaenszn. Havelaer, afkomstig uit Woudrichem, geb.. ..... ?, overl. vóór Oct. 1694, had uit zijn huwelijk met ***Belytgen Aertsdochter 3*** zonen :

1. ***Sebastiaen.***
2. ***Aert.***
3. ***Adriaen.***

Van den oudsten zoon, ***Sebastiaen,*** was voornoemde ***Pieter Adriaan Theodoor,*** die het wapen met de 2 visschen en den zwaan als helmteeken voerde, de laatste afstammeling [1]), terwijl de nu levende Havelaar's afstammen van den 3en zoon ***Adriaan.***

Kan iemand eenige verklaring geven van het feit dat de twee takken een afwijkend wapen gevoerd hebben? Ook omtrent de herkomst van deze wapens is niets bekend. In het begin der 16e eeuw woonden leden van het geslacht *Havelaar* in Woudrichem, Gorinchem en het land van Altena. Geeft dit eenige aanwijzing?

Rotterdam. Mr. J. HAVELAAR.

Havelaer. (XXXVIII, 110). In de oudst bekende akten, waar de naam voorkomt, vindt men beurtelings ***Havelaer*** en ***Haveler.*** In een schepenakte van 's Hertogenbosch van 1456 wordt ***Luppo*** Havelaer genoemd als eigenaar ***van*** vaste goederen onder Geffen. In een akte van 1469 komt ***Lambertus van den Havelaer*** voor als eigenaar van „die Groetbrake" onder Oirschot.

Op 13 April 1613 wordt Cornelis ***Havelaer*** door den Graaf van Hoorne, als heer van Altena, beleend met ***een*** huis en hofstad binnen Woudrichem. Zie leenregister van Altena, genaamd het boek met de gespen, no 98 van de inventaris der Hollandsche Leenkamer fol. 43. ***Adriaen Havel e r*** wordt genoemd in een schepenakte van Woudrichem van 1634 als eigenaar van een huis in de Zusterenstraat te Woudrichem.

Daarnaast wordt weer ***Adriaen Cornelisz. Havel aer*** genoemd in een geding contra Mathijs Havelaer (zie register van den index der Sentencien 1646-1674).

Zijn zoon *Sebastiaen* komt voor als ***Havel a er,*** en evenzoo de verdere descendenten. Dat ***Havelaer*** iets met Havenaer zou uitstaande hebben is niet waarschijnlijk.

Rotterdam. Mr. J. HAVELAAR.

Hofmeister-de Mey. (XXXVIII, 110, 164). **1.** ***Jan Hendrik Hofmeister,*** geb. ..., Maj. v/h Reg. Zwitsers v/d Col. Lochman in dienst dezer landen, tr. ... met

[1]) Is de medegedeelde aanheohting van dezen tak aan het geslacht van Adriaan Havelaar, hier boven genoemd, wel bewezen? Volgens een manuscript-genealogie-*Havelaar* (1911) door wijlen den oud-minister J. P. Havelaar was zij wel zeer waarschijnlijk, doch hypothetisch. Red.

Sara ***Margaretha de Mauregnault,*** dr. van Mr. Johan en Maria Agatha de Leeuw. Zij winnen 4 kinderen:

11. 1. ***Johan Jacob H.,*** geb. . . ., was tweeling met zijn zuster Maria, die volgt, tr. ***Johanna Margaretha de Mey***, geb. te Brielle, dr. v. ***L. de Mey,*** Raad en Vroedschap der Stad Brielle ; zij winnen 4 kinderen, die volgen sub III.

2. ***Maria Catherina H.,*** geb. ...

3. ***Sigismund Hendrik H.,*** tweeling met zijn broeder Daniel Pieter, die volgt.

4. *Daniel* ***Pieter H.,*** geb. ...

III. 1. ***Jan Hendrik H.,*** geb. 3 Nov. 1799.

2. ***Jacoba Margaretha H.,*** geb. ... Maart 1801.

3. ***Andrea H.,*** geb. ... Maart 1802.

4, ***Maria Catharina Helena H.,*** geb. ... September 1803.

Alles volgens H. S. genealogie de Mauregnault, welke is bijgehouden tot 1804, zoodat nà dat jaar geb. kinderen van ***J. J. Hofmeister*** en ***J. M. de Mey*** daarin niet meer voorkomen.

U. J. A. B. DE M.

immens. Kan een der leden mij inlichtingen verschaffen betreffende de afstamming van Mr. ***Andreas Franciscus Immens,*** den 25sten Januari 1766 te Hougly (Bengalen) overleden, gehuwd met ***Henriette Cornelia Marie de Mauregnault,*** geboren 7 April 1726 te. ..., -overleden te Chinsarah (Bengalen) den 18den Januari 17623

's-Gravenhage. A. GAIJMANS.

Keyzer (de). Gevraagd de kwartieren van *Cornelia* ***de Keyzer***, gehuwd met Mr. ***Cornelis Stavenisse*** en van Quirina ***de Keyzer***, gehuwd met ***Pieter van Gelre.***

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Knuijse. Gevraagd het wapen van het geslacht *Knuijse.* Dat van *Knuijse* ***de Meij*** is mij bekend.

Ginneken. STEENKAMP.

Lucas Knuijse, 1738 Raad in de Vroedschap van Alkmaar, voert volgens de Collectie v/d. Lelij in het Archief te Delft: in zilver 3 bruine schoppen met de blauwe ijzers omhoog.

Hetzelfde wapen, doch zonder kleuren, vonden wij op brieven van ***Lucas Knuijse, 6.6.1783*** te den Helder (in de Bijlagen tot de notulen der gecomm. raden v/h Noorderkwartier) en van ***Lucas Knuijse***, die met zijne zuster ***Justina Petronella*** uit Amsterdam kennis geeft, dat hun vader ***Lucas Knuijse 10.12.1807*** in den ouderdom van 67 jaren is overleden (boedelpapieren v/d Weeskamer te Alkmaar).

De lakafdruk van boveng. ***Lucas Knuijse***, in den Helder, vertoont als helmteeken een vlucht en als randschrift de woorden „Lucas Knuijse"; twijfel is dus uitgesloten.

De eerstgenoemde ***Lucas Knuijse***, de Alkmaarsche raad, was getrouwd met ***Margaretha Winder.*** Zie over haar Navorscher 1913, p. 169.

DOC.-BUR.

Koker (de)-de la Fontaine dit Wicart. (XXXVIII, 112). Hoewel geen direct antwoord op het gevraagde kan het volgende den vrager zonder twijfel dienen bij verdere nasporingen. In het register van „*Quitschelding*" lett. G G GG (oud-Archief, Amsterdam) komt op f°387 vso de volgende acte voor: „Wij François de Vicq en Jan

Corver de Jonge, Schepenen in Amsteldam, oirconden en kennen dat voor ons gecompareert zijn:

Dⁿ. ***Johannes Houbacker als volgens*** acte van dato 4 Oct. 1712 voor Christoffel Hellerus notaris alhier en getuijgen gepasseert gem(achtigd)e van *Dina* de ***Koker,*** wed. van *Gijsbert* ***van der*** *Smisse*, voor ¼ part;

Pieter de Koker, *Daniel* ***de Koker*** [1]), ***Anthony*** *Comes*, getrout met ***Sara de Koker en Willem Wildeman*** [2]), in huwelijk hebbende ***Johanna de Koker,*** tezamen kinderen en eenige erfgenamen van *Gilles* ***de Koker,*** mede voor ¼ part;

nog dezelve ***Willem Wildeman, als*** gem(achtigd)e van *Gerrit* de ***Koker*** [3]), wonende te Rotterdam, volgens procuratie. ..... enz. voor gelijke ¼ part;

verders de gemelde dⁿ. *Johannes* ***Houbacker,*** als gem(achtigd)e van ***Jan van Groeningen*** [4]) en ***Agneta de Koker*** egteluyden woonagtig tot Utregt volgens procuratie ..... enz, nog dezelve ***Willem Wildeman*** als proc. hebbende van ***Cornelis Welsoet,*** med. dr. tot Haerlem, in huwelijk hebbende ***Cornelia de*** *Koker*, mitsgaders van ***Johanna*** en ***Judith de Koker,*** meerderjarige dogters, vermogens de acte.. ....enz, en eindelijk nog de voorn. ***Willem Wildeman*** als gemachtigde van de Heer Mr. ***François*** *Fagel* [5]) ***in*** huwelijk hebbende Ve *Hester* ***de Koker*** na luyt d'acte van procuratie .....enz;

zijnde de gedagte ***Johanna, Judith en Hester de Koker*** dogters en eenige erfgenamen van wijlen *Gilles* ***de Koker,*** en welke voorgem. ***Agneta,*** *Cornelia* en *Gilles* ***de Koker*** kinderen en eenige erfgenamen zijn van wijlen ***Joris de Koker,*** alle in dier q(uali)te tezamen voor het laetste een vierde part;

zijnde de bovengen. ***Dina,*** *Gillis*, ***Gerrit en Joris de Koker*** geweest zusters en broeders resp. 'van wijlen ***Agneta de Koker*** in haar leeven huysvrouw van ***Christoffel Valentyn*** en de naeste vrinden en erfgenamen van dezelve en hebbende bij schijding tusschen hen en de erfgenamen van gem. ***Christoffel Valentyn,*** den eersten Juny dezes jaers 1714 enz.. .... In oirconde etc. ..... den agtsten Sept. 1714.

's-Gr. M. G. W.

[1]) Doopreg. Remonstr. Kerk, Amsterdam 3.3. 1709: ***Daniel***; z. v. ***Daniel de Koker en*** Maria de ***la Fontaine,*** get. Willem Wildeman en Johanna de Koker. Ik geef deze doopacte van een kind van den comparant om te wijzen op de waarschijnlijkheid dat in het Remonstr. arohief gezocht zal moeten worden.

[2]) Hij was zoon van ***Arnout*** Wildeman, factoor, die als herk. van Keulen 26.5.1655 poorter te A'dam werd en ald. ondertr. 4.10.1658 met Sara ***van*** den ***Broek.*** Hij ***(Arnout)*** werd begr. in Westerkerk 26.2.1670 nal. 3 minderj. k.

Willem W., gouddraadtrekker te A'dam, tr. Buiksloot, oud 27 j., den 3.5.1693 met Johanna de ***Koker,*** oud 22 j. Behalve een zoon ***Arnout,*** die volgt, werden uit dit echtpaar te A'dam gedoopt: op 11.3.1694 (Remonstr. k.) ***Machtelt***; op ***25.8.1706*** (Westerk.) ***Hendrik;*** op 13 10.1707 (Remonstr. k.) ***Dina,*** die op 10 5.1735 huw. voorw. met ***Johan*** *Hermannus Lundh,* geb. te Stockholm, liet verlijden (bij haar doop stonden als get. Daniel de Koker en Maria de la Fontaine Wicart); op 28.10.1708 in dezelfde kerk ***Elisabeth.***

Arnout, wiens doop mij niet bekend is, ***ging 30.4.1722 in*** ondertr. met ***Eva Sara*** van ***der Hoop (dr.*** van N. N. en Margaretha Roseboom) waaruit eene dochter ***Johanna Wilhelmina*** (die tr. 1° Kwadijk 7.3.1751 Dⁿ *Johannes* ***Petrus Hemrika, en*** 2° met Dⁿ ***P. van*** *Vlierden*) en een zoon ***Arnout Lucas,*** die in April 1759 te Alkmaar huwde met ***Petronella Geertruida Hemrika.*** waaruit a. eene dochter ***Arnoldina Joanna*** die, oud 19 j., den 23.8.1782 ondertr. met ***Willem Daniel des Ruelles Danielsz.***, oud 27 j., ***en b.*** een eenige zoon ***Petrus*** W., die, oud 28 j. 4 d., den 5 6.1794 te A'dam ongehuwd overleed. Deze is vermoedelijk dus de laatste van deze klaarblijkelijk uit Duitschlaud stammende ***naamgenooten,*** die tot mij in geenerlei relatie staan.

[3]) Volgens Procl-Boek, koopman in verfwaren.

[4]) Volgens Procl-Boek, Schout der Hooge Heerlijkheid Achttienhoven.

[5]) Volgens Procl-Boek, Raad en Oud Schepen te Haarlem, Gedep. ter Verg. der S. G. Vergelijk ook W. M. C. Regt. Genealogie der Familie Fagel in Genealogische en Heraldische Bladen 1, bl. 95, alwaar evenwel als ouders ***van Hester de Koker*** worden genoemd ***Gilles Koker*** en *Hester Liemans*, terwijl door den Heer Kiolstra de moeder van ***Daniël*** wordt opgegeven als ***Magtild Zwaardecroon.*** Is *Gilles* dus tweemaal gehuwd geweest?

Krijtsnagh (van). Gevraagd worden wapen en verdere bijzonderheden betreffende het Betuwsche geslacht *van Krijtsnagh*, waarvan mij bekend is ***Arien Jansen van*** *Krijtsnagh*, buurmeester te Aalst (gemeente Lienden) in 1654, '69, '65 etc. tot 1690, ob. 1693, getr. met ***Meritgen*** *Hermens*, waarbij 1° ***Johannes,*** buurmeester in 1693 en 1697; 2° ***Grietje,*** ged. te Lienden 1.11.1666, ondertr. te Echteld 1.4.1688 met ***Rutger Corneliss. van Kessel.***

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM.

Kuyl-Lammers. Gevraagd genealogische gegevens en wapen van ***Johannes*** *Kuyl* en ***Maria Lammers,*** die 17 April 1791 te Geertruidenberg een zoon *Matthijs* lieten doopen (Ned. Herv.).

Bestaat er verwantschap met het geslacht *Kuyl*, te Steenbergen gevestigd in de 18e eeuw (vgl. Wapenheraut 1919 : 167 en 1920 : 32) bijv. met *Mattheus Kuyl* (zoon van Adriaan en Philippa Adriana van Pelt), gedpt. Steenbergen 17 Sept. 17691

Amsterdam. VAN SCHILFGAARDE.

Luwen. Hoe is het wapen der familie Luwen, in de 14e en 15e eeuw voorkomende in het land van Heusden (te Vlijmen). Men hoede zich hierbij voor verwisseling met den naam *Luben*, óók in dien tijd dáár inheemsch en voerende blijkens zegels 1380 en 1381 een rad vergezeld van 7 staande blokjes 2-2-3 (de 3 laatsten onder het rad).

V. ***v. 0.***

Marckel (van). Geneal. en biogr. gegevens gevraagd betreffende *Joan* ***van Marckel,*** geb. 23 Dec 1720 te ..., overl. in het laatst der 18e eeuw, waarschijnlijk op den huize „Rustenburg" te Zeist.

Haarlem. P. L. THIERENS.

Nieuwenkamp. Is iemand een wapen ***Nieuwenkamp*** bekend, vertoonde :2 schuingekruiste ovaalvormige ringen, vergezeld boven en beneden van een. .... hart of driehoek. Helmteeken: één der laatste figuren.

Ginneken. STEENKAMP.

Nieuwkuyk (van). Gevraagd wordt: oorsprong van het wapen v. N. zijnde in zilver een boom vergezeld rechts van 3 bl. torens, links van een hert. De eigenaardige plaatsing der torens, 2 en 1 terzijde van den boom, wettigen het vermoeden, dat ze in een afzonderlijk schildje behooren, naar Brabantsch gebruik aan den boom opgehangen, zooals op vele zegels uit die streken kan worden waargenomen. Drie bl. torens in zilver nu worden gevoerd door het Brabantsch geslacht van ***Etten,*** met als helmteeken een bl. toren als bij *Nieuwkuyk.* Gezocht dient dus te worden òf naar genealogische relatie met die familie, òf naar mogelijk verband met het plaatsje Etten bij Breda (de gemeente Etten en Leur voert nog heden de 3 torens). Inderdaad is er een alliantie ***van Cuyk-van*** *Etten* geweest: ***Elisabeth van Etfen*** tr. als wed. Jan Pels met ***Dirk v.*** *Cuyck*, schepen te Ant-

werpen 1492, zie Butkens, Trophées III, 57. (Hun dochter Hedwig tr. Hendrik v. d. Werve, ouders van Cath. v. d. W., de moeder van Cath. Sandelin, stammoeder der familie van Tuyll van Serooskerken). Omstreeks dienzelfden tijd was Hendrik van Etten gehuwd met N. v. d. Mols, wier dr. Anna tr. Jan van Berchem, uit de bekende Brabantsche familie.

DOC.-BUR.

Nisse (van **der),** Gevraagd de kwartieren van *Gerard Davidsz. van der Nisse,* Heer van Ter Nisse, Cruiningen en Rilland (ex Cornelia Cornelisdr. v. Watervliet), die gehuwd was met ***Maria Bogaert.***

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Portret (Onbekend). Op een geschilderd mansportret van den jare 1631 staan de 4 volgende geslachtswapens aangegeven :

1. (in de herald. rechter bovenhoek) eften goud en in een gekanteeld rood schildhoofd 2 zilveren lelies ;
II. (in de herald. linker bovenhoek) in rood een zilveren roos vergezeld van 3 zilveren lelies;
III. (in de herald. rechter benedenhoek) gevierendeeld : 1 en 4 in rood 3 schuinrechts geplaatste zilveren zwaarden boven elkaar; 2 en 3 in zilver een roode keper vergezeld van 3 roode lelies;
IV. (in de herald. linker benedenhoek) gevierendeeld: 1 en 4 in blauw een gouden ster (8) ; 2 en 3 in goud een zwarte adelaar.

Wie stelt dit portret voor en wat is er van dien persoon bekend?

's- ***Gravenhage.*** ***C.*** HOFSTEDE DE GROOT.

In het Rijksarchief te Utrecht bevindt zich een collectie fragment-genealogieën, veelal voorzien van schetsmatig uitgevoerde wapenteekeningen, welke zoo niet geheel dan toch voor een zeer groot gedeelte samengesteld zijn door de Gebr. van Attevelde. In deze collectie kan men een omslag vinden met den naam *Deuverde.* Daarin vindt men de hier gevraagde wapens met kleuraanduiding geteekend, zijnde n°. 1 *Crachtwijk* ***gend.*** *Deuverden,* n°. 2 *Lielaer,* n°. 3 *Poijt* ***Over Rijn*** en n°. 4 *Barch.*

Wie nu het portret voorstelt, hebben wij nog niet gevonden, doch het lijkt ons thans vrij zeker, dat het moet wezen iemand uit het geslacht Crachtwijk gend. Deuverden met de kwartieren Crachtwijk gend. Deuverden, Lielaer, Poijt Over Rijn en Barch.

DOC.-BUR.

Romijn. Gevraagd ouders enz. van *Hessel Romijn,* gehuwd met ***Elisabeth Lugtigh,*** wonende te Barneveld ± 1766. (Zie o.a. kwartierstaten Wildeman en van de Blocquerie sub Romeyn).

Amsterdam. VAN SCHILFGAARDE.

Salmasius. (XXXVIII, 167). Over de predikanten van dien naam is in het H. S. Borger niet meer te vinden dan in de vraag is vermeld.

Amsterdam. A. B. VAN DER VIES.

Schaik (van), *Leendert van Schaik,* notaris te Wijk-bij-Duurstede, geb. 1751, ob. 1827. Gevraagd gegevens en wapen van zijn geslacht.

's-Qrauenhage. A. H. D RIJFHOUT VAN HOOFF.

Leendert van *Schaik,* notaris te Wijk-bij-Duurstede voert volgens den lakafdruk op zijnen brief van 1801, te vinden in het Archief te Enkhuizen, het navolgende wapen : gevierendeeld : 1 en 4 een klimmend hert, 2 en 3 boven een jachthoorn, beneden 2 aanziende ossekoppen. Hartschild : een schuinsrechts geplaatste droogscheerdersschaar met de punten omhoog.

Opmerkelijk is, dat iemand van den naam ***van*** *Schaik* bij de firma Begeer te Utrecht zich een zegelring liet snijden, waarop het navolgende wapen: een springend hert op grond. Helmteeken: een schuinlinks geplaatste droogscheerdersschaar.

Dit wekt het vermoeden? dat het eigenlijke wapen van dit geslacht ***van*** *Schaik* het hert is, terwijl die droogscheerdersschaar sterk aan *Buddingh* doet denken, van welk geslacht meerdere leden te Rhenen en Wageningen, dus in de streek van Wijk-bij-Duurstedegevestigd waren.

DOC.-BUR.

Schrieck. (XXXVIII, 101, 149). Het doopreg. der Gr. K. te 's-Gravenhage geeft het volgende:

12.11.1687 ***Catharina,*** 23.4.1692 ***Jacoba,*** 29.7.1693 *Clasina* ***en*** 27.10.1694 Sara, allen dochters van ***Jacobus Schrieck*** en ***Maria van Overvelt.***

Een kapt. majoor ***Schrieck*** wordt vermeld te Sluis in 1653. (Alg. Ned. Fam. bl. IV).

Albrecht Schrieck was in 1613 schepen te Aken (Alg. Ned. Fam. bl. VIII).

Gerrit Schrieck ***j.*** m. geb. en won. te Moerdijk is ondertr. 14.4.1808 met ***Catharina de*** *Grauw,* ged. Zevenbergen 19.12.1785. (Alg. Ned. Fam. bl. III).

Boudewijn ***Schrieck,*** geb. Naarden 18.2.1724, ald. † 26.2.1782 (zn. van *Evert* en ***Elisabeth Knol)*** tr. ald. 28.4.1757 ***Catharina Margaretha Thierens,*** † Naarden 18.3.1817, waarbij 8 dochters en 1 zoon, geb. 1770, † 1776.

Anna ***Jacoba Schrieck,*** geb. Naarden 16.2.1769, tr. Naarden 22.7.1794 ***Hendrick Oosterbaan Craanen,*** Med. doctor te Naarden, geb. ald. 1767, zn van Dr. *Daniel* ***Boshuyzen*** *Craanen* ***en Agnes Eusebia Oosterbaan.***

Helena *Schriek,* geb. Naarden 9.8.1772, tr. Naarden in 1800 *Daniel Craanen,* apotheker te Amsterdam, later Med. doctor te Rotterdam.

's-Gr. M. G. W.

Serooskerke (van). (XXXVIII, 168). De 8 kwartieren van ***Anna van Serooskerke,*** dr. van Mr. Hendrik en Josina Martins zijn:

Serooskerke	Martins
Boxhorn	Salomons
van de Welle	Henegouwen
Stijls	Tirions.

Ze zijn te zien te Middelburg in het Burgerweeshuis op het portret van Mr. ***Abraham de Brauw*** (met zijn 16 kwartieren), wiens moeder ***Josina*** *Serooskerke* ***13*** Nov. van hetzelfde jaar trouwde, als waarin haar zus'-er ***Anna*** in het huwelijk trad.

In 't museum van oudheden op het stadhuis vindt men hat wapen van zijn ouders op ***één*** schild.

Op het wapenbord van d' Heer Mr. ***Isaak*** *Serooskerke*, obiit anno 1697, in mijn bezit, staan dezelfde 8 kwartieren.

Het geslacht voerde het wapen gelijk aan het 2e vermeld bij Rietstap; deze Serooskerke's behooren dus ***niet*** tot het geslacht van Tuyll v. S.

Domburg. H. DE BRAUW.

Sprang (van). Geneal en biogr. gegevens gevraagd betreffende ***Jan Robertus van*** *Sprang*, begin 19e eeuw onderkoopman te Jaffenapatnam.

Haarlem. P. L. THIERENS.

Stavenisse. Gevraagd een genealogie van dit Zeeuwsche regeeringsgeslaoht.

Rotterdam. W. F. HARTMAN.

Sterthemius. (XXXVIII, 168). Van Mr. ***Iman*** *Cau*, geb. 6 Mei 1682, gedep. in de Provinciale Rekenkamer van Zeeland, zn. van ***Iman*** *Cau* en ***Johanna Constantia*** *Sterthemius*, geh. ***24*** Februari 1710 met ***Elisabeth Wilhelmina de Mauregnault,*** dr. van ***Johan en Margaretha*** *Huyssen* ***van Vosmaer,*** worden opgegeven in H. S. genealogie de Mauregnault de volgende 8 kwartieren :

Cau.	Sterthemius.
's Weers de Weerd.	Calandrini.
de Jonge.	de Maagd.
Meganck.	van der Muelen.

U. J. A. B. DE M.

Trist. Riogr. en geneal. gegevens gevraagd betreffende ***Pieter*** *Pietersz. Trist*, in 1618 afgetreden als burgemeester en raad van Gouda. Wie was zijne echtgenoote?

Haarlem. P. L. THIERENS.

Varkevisser. (XXXVIII, 168). ***Dirk*** *Varkevisser* overleed ***niet*** 17, doch 23 September 1805 te Batavia „aan een kwade koors", oud ruim 47 jaar. Op dat tijdstip leefden nog 3 zusters van hem nl. *Kniera* ***Varkevisser*** gehuwd met *L.* ***Knegtman,*** en ***H. Varkevisser*** gehuwd met ***J. van der*** *Mark*, beiden wonende te Rotterdam.

's-Gr. M. G. W.

Vos. (XXX VIII, 109). ***Henricus Vos,*** Luth. pred. Zwolle 1668, Leiden 1670, Amsterdam 1678. Zoon van *Arent* († Amsterdam 25 Febr. 1652) en ***Sara*** *Lubbertsz.* († Amsterdam 1642). Ingeteekend Amsterdam 7 Mei 1669 met *Cornelia* ***Boschreder.*** Navorscher 1860 p. 1 48 noemt verschillende Lijkpredikaties over hem.

Amsterdam. A. B. VAK DER VIES.

Vos. (XXXVIII, 159). Over Ds. ***Henricus Vos*** (en zijn zoon Ds. *Johannes Henricus* ***Vos),*** zie: Naamrol van de predikanten van de Augsburgsche Geloofs Belijdenis sedert 1518 (Amsterdam 1777) en Bijdragen tot de Geschiedenis der Ev. Luth. Kerk in de Nederlanden door Schultz Jacobi en Domela Nieuwenhuis. (Utrecht 1844).

d. S. W. W. v. R.

Wapen (Onbekend). Op een lakafdruk komt het volgende alliantiewapen voor:

Man: een ruitvormig rooster. Helmteeken: een geharnaste arm met den elleboog naar rechts, houdende in de hand een weegschaal.

Vrouw: een linkerschuinbalk beladen met 3 schuinrechts geplaatste jachthoorns.

Helmteeken: een uitkomende hond of wolf.

Van welke geslachten zijn deze wapens?

dvnersfoort. W. CROOCKEWIT. W. A. Z N.

Het mannelijke wapen is ons onbekend, het vrouwelijke heeft veel van dat van het geslacht ***Knoop,*** waarin de balk echter schuinrechts geplaatst is, hetgeen niet uitsluit, dat dit wapen het gezochte is, omdat het omwentelen van wapenfiguren in alliantie-wapens veel voorkomt.

DOC.-BUR.

Wittemyer. (XXXIV, ***224, 266).*** De navolgende gegevens omtrent deze familie werden door mij verzameld op het Gemeentearchief te Amsterdam.

Harmen Wittemyer, geboren te Luble (3) ± 1667, overleden te Amsterdam, waarschijnlijk omstreeks 1724 (in elk geval tusschen 1709 en 1724) huwt te Amsterdam (ondertrouwd 15 October) 1694 met *Eva Bob*, geboren te Reenen ± 1668, overleden te Amsterdam na 12 Juni 1731, dochter van ***Jan Bot*** en ***Catharina*** *Jansd*r.

Bij zijn huwelijk is hij „trijlemaker", woont op de 0. Z. Achterburgwal en wordt bij zijn ondertrouw geassisteerd door zijn oom ***Harman*** *Geritsz.* Later komt hij voor als „calanderman" en koopman in linnen, kocht 4 December 1703 een huis en erf in de Munnikenstraat „daer de Oude Vermaerden Calandermolen uithangt en de stad Wesel in den Gevel staat" (Quytscheldingen 3 V fol. 289v), breidt dit later uit met aangrenzende perceelen 14-12-1709 (Quytscheldingen 4 B fol. 104"); een en ander wordt 28-10-1724 door zijn weduwe verkocht (Quytscheldingen 4 R fol. 74).

Zij passeerden hun testament dd. 25-2-1700 voor notaris Levinus Meyer te Amsterdam, in deze acte wordt hij koopman in linnen genoemd en wonen zij reeds in de Munnikenstraat in de „Oude Gekroonde Calanderije".

Kinderen uit bovenstaand huwelijk waren :

a. Catharina *Wittemyer*, blijkbaar genoemd naar haar grootmoeder van moederszijde. Zij wordt vermeld in het testament van haren broeder *Harmanus* A° 1769 als wonende te Breukelen en ongehuwd.

b. h'va ***Wittemyer,*** genoemd naar haar moeder, vermeld in het zelfde testament als weduwe van *Hendrick Buys*, wonende te Utrecht, uit welk huwelijk één dochter ***Helena*** *Buys*.

c. Jacobus *Wittemyer*, geboren te Amsterdam ± 1699, gehuwd aldaar (ondertrouwd 16 Juni) 1724 met *Angenietje Schouten*, geboren te Amsterdam ± 1696.

Als kind van dit echtpaar werd 14 Juni 1733 in de Westerkerk gedoopt *Hester Wittemyer*.

Omtrent ***Jacobus*** enz. is mij verder niets bekend.

d. Harmanus *Wittemyer*, geboren Amsterdam ± 1701, overleden aldaar ± 7 Juni 1785, oud zijnde 84 jaar en 9 Juni d. n. v. begraven in de Westerkerk.

Hij huwt 1" te Amsterdam (ondertrouwd 22 Maart) 173 1 met ***Helena*** *Overbeek*, geboren te Amsterdam ± 1710, overleden aldaar eind October 1756 en begraven in de Westerkerk 2 November 1756, dochter van ***Gerard*** en ***Agneta*** *Eychelberg*.

In hun ondertrouwacte worden hun beide moeders ***Eva***

Bot en Agneta *Eychelberg* nog als levend vermeld.

Hij hertrouwt 2° te Amsterdam (ondertrouwd 3 Maart) 1758 met ***Maria Coop van Groen,*** geboren te Amsterdam, overleden aldaar 2 December 1768, weduwe van ***Jan de Witt Arendsz.***

Hatmanus *Wittemyer* had met zijn eerste vrouw een mutueel testament gemaakt den 12en Juni 1731 voor notaris Hendrik van Aken te Amsterdam, hij woont toen op de N. Z. Voorburgwal over de Kolk. Na het overlijden zijner vrouw bewijst hij de drie kinderen uit dit huwelijk ieder 12000 gulden. (Notaris Herman van Heel dd. 11-2-1758 acte 71). In deze acte wordt hij koopman genoemd, blijkens zijn na te noemen testament dreef hij handel in specerijen en had hij eigen schepen in de vaart op West-Indië.

Zijn tweede vrouw testeert mede voor notaris van Heel dd. 25.4.1766 acte 354, waarbij zij ***o.a.*** legaten maakt ***aan*** haar behuwd dochter ***Elisabeth*** en aan de kinderen harer behuwd dochter ***Agneta.***

Hij zelf maakt na het overlijden zijner 2e vrouw een nieuw testament voor notaris van Heel dd. 13.6.1769 acte 382, woont toen op de Keizersgracht tusschen Runstraat en Molenpaden wordt geacht meer dan f 100.000 te bezitten.

Uit zijn eerste huwelijk sproten vier of meer kinderen, waarvan echter bij het overlijden van ***Helena*** *Overbeek* nog 3 in leven waren; uit het 2e huwelijk waren geen kinderen.

Benoemde kinderen waren :

a. ***Agneta*** *Wittemyer*, gedoopt te Amsterdam N.Z. kapel 25 Januari 1732, overleden aldaar ± 21 December 1793, begraven in de Westerkerk 27 December d. n. v.

Zij huwt te Amsterdam (ondertrouwd 20 April) 1753 met ***Adam Adriaan*** *Bardon*, makelaar te Amsterdam, geboren aldaar ± 1726, overleden aldaar 21 Februari 1824, zoon van *Lucas*, mede makelaar te Amsterdam en ***Catharina*** *Six*.

b. ***Gerard Wittemyer,*** gedoopt te Amsterdam Nieuwekerk 2 Mei 1734, overleden aldaar 20 Februari 1773, begraven in de Oude kerk 26 Februari d. n. v. Hij huwt te Amsterdam (ondertrouwd1 Mei) 1761 met *Anna Beninia* ***de Haas,*** geboren te Amsterdam ± 1733, overleden aldaar na 1773 en vóór 23 Februari 1793, dochter van ***Adriaan de Haas.***

Zij sterven beiden zonder kinderen na te laten. hetgeen blijkt uit het feit, dat zijn nalatenschap onder het recht van collaterale successie valt (Register collateraal a° 1772 fol. 218), terwijl in een procuratie, door haar dd. 14.5.1773 afgegeven voor notaris Isaäc Pool te Amsterdam, vermeld wordt, dat zij haar zwager ***A. A.*** *Bardon* machtigt al haar zaken in verband met de collaterale successie af te wikkelen „aangezien haar man den 20en Februari 1773, zonder kinderen na te laten, overleden is".

Zij hadden 2 April 1761 hun huwelijksvoorwaarden gepasseerd voor notaris van Heel en passeerden hun mutueel testament voor denzelfden notaris dd. 27 Juni 1769, hij werd toen geacht meer dan 100000 gld. te bezitten.

c. ***Elisabeth*** *Wittemyer*, gedoopt te Amsterdam Nieuwe kerk 21 Februari 1740, overleden aldaar 27 September 1778, begraven in de Westerkerk 3 October d. n. v. Zij huwt te Amsterdam (ondertrouwd 16 Augustus) 1764 met ***Petrus*** *Cramer*, geboren te Amsterdam ± 1740, overleden te ? tusschen Juli 1799 en Januari 1800, zoon van ***Frederik*** en ***Elisabeth van Houten.*** Blijkens het register collateraal 1779 fol. 29 sterft ook zij zonder kinderen.

d. Helena Geertruyda Wittemyer, gedoopt Amsterdam Nieuwe kerk 17 October 1742, overleden aldaar ± 9 Juli 1744. Alleen uit dit huwelijk *Bardon-Wittemyer* zijn afstammelingen. Voornoemd echtpaar liet n.m. 2 dochters na:

1. *Catharina Helena Bardon*, gedoopt Amsterdam Nieuwe kerk 25 September 1764, overleden aldaar 14 Juni 1807, begraven in de Westerkerk 20 Juni d. n. v. Zij huwt te Amsterdam (ondertrouwd 14 Maartj 1777 met *Paulus van* ***Driest*** Jr., koopman te Amsterdam, lid der firma Gebroeders van Driest, gedoopt te Amsterdam Noorderkerk 3 Maart 1751, overleden aldaar ± 3 Februari 1802, begraven 6 Februari d. n. v. in de Westerkerk, zoon van ***Paulus*** *Sr.* ***en Johanna*** *Kruyskerk.*

Uit dit huwelijk *van Driest-Bardon* sproten 3 kinderen o.a. ***Agneta*** *Lucretia van* ***Driest,*** geboren 21 Mei 1784, gedoopt in de Zuiderkerk 26 Mei d. n. v., huwt te Amsterdam 27 September 1807 (ondertrouwd 4 September) met Mr. *Engelbert* ***de*** *Man*, advocaat te Breda en a° 1814 burgemeester aldaar, geboren te Nijmegen 27 Juli 1777, overleden te Breda 31 December 1844, zoon van Mr. ***Jacobus*** en *Elisabeth Cunes*. Zij waren de overgroot-ouders van ondergeteekende.

2. *Hermina Bardon,* gedoopt te Amsterdam Noorderkerk 4 September 1756, huwt aldaar in de Oude kerk 13 Mei 1783 met *Hermanus Verwit Asschenberg*, die na 1795 raad der stad Amsterdam was (zie Vaillant Vroedschap van Amsterdam). Voor zoover mij bekend zijn uit dit huwelijk geen kinderen.

Omtrent een verband der familie *Wittemyer* met de stad *Alkmaar*, waarop de heer v. K. in zijn vraag zinspeelde is mij niets gebleken, wel had de tweede vrouw van *Harmanus Wittemyer* bezittingen in de Schermer.

Mocht de heer v. K. nog over meerdere gegevens beschikken betreffende genoemd geslacht, dan houd ik mij voor aanvulling van het bovenstaande aanbevolen.

Harderwijk. J. P. DE MAN.

INHOUD 1920, N° 7.

Bestuursberichten. — 43ste Algemeene Vergadering van het Genootschap. — Nakomelingen van Herman de Ruyter, de held van Loevestein, door Jhr. Mr. W. A. Beelnerts van Blokland. — Bescherming van naam en wapen in het Zwitsersch recht, door Mr. N. van Hasselt,. — Familieaanteekeningen van Walwyck, de Smeth, van Spijck e.a. (1632—1777), medegedeeld door A. van der Poest Clement. — Schimmelpenninck, door W. Wijnaendts van Resnndt en Mr. Th. R. Valck Lucassen. — Korte mededeelingen: Had admiraal Piet Hein nakomelingen?: Eenige vapens van „Koninckschutters" van het St. Sebastinan-gilde te Tilburg; Herman de Ruyter en zijn geslacht; van Reenen; van Hoeckelom; de Mauregnault; Annuaire de la Noblesse de Bolgique. — Vragen en antwoorden: Archieven van Baardwijk en Bosoijen; Baartmans (Callenburgh); Beynen (van); Blommesteyn (van'; Both; Boursse; Brouck van den'; Cock van Bilant-van Arnhem ; Cuyck (van); Dorsten (van); Durven; Dusseldorp (van); Eelde (van)-van Haeften; Elemans-de Weert; Fronten; Gansneb gen" Tengnagel; Gelre (van:; Geysteren; Hartman; Havart; Havelaar (Wapens); Havelaer; Hofmeister-de Mey; Immens; Keyxer (de); Knuijse; Koker (de)-de la Fontaine dit Wicart; Krijtsnagh (van); Kuyl-Lammers; Luwen; Marckel (van); Nieuwenkamp; Nieuwkuyk (van); Nisse (van der); Portret (Onbekend); Romijn; Salmasius; Schaik (van); Schrieck; Serooskerke (van); Sprang (van); Stavenisse ; Sterthemius ; Trist ; Varkerisser ; Vos; Wapen (Onbekend); Wittemyer.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch - heraldisch Genootschap: „De Nederlandsche Leeuw,"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen ia zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redactour, Mr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt *f* 10.—. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contributie van *f* 15.— per jaar.

Brieven, *aanvragen* enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek vao het Genootschap, gevestigd *Heerengracht 62 (hoek Princessegracht), 's-Gravenhage, is voor* de Leden geopend iederen Maandag van 2-4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 8/9. XXXVIIIe Jaargang. Augustus/September 1920.

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

G. L. COCHIUS . . . . . *'s-Gravenhage. Rioumstr. 282.*

F. DE FREMERY. . . . . 's-Gravenhage. *Sweelinckstr. 33.*

Mr. H. J. F. HEYMAN . . . . . *Rotterdam. Maaskade 104.*

A. C. P. G. ridder VAN RAPPARD . . *Utrecht. Jutphaassche weg.*

Mr. G. R. baron VAN VOORST TOT VOORST *Zwolle.*

Dr. A. G. C. DE VRIES . . . . . *Amsterdam. Singel 146.*

Adreswijzigingen.

A. N. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP . . . . . *Den Dolder (Utr.) „de Inval".*

J. G. KIST . . . . . *'s-Gravenhage. Nieuwe Haven 4.*

H. LAMSVELT . . . . . *Arnhem. Willemsplein 6.*

Mr. W. C. MEES . . . . . *Rotterdam. Schiekade 65.*

J. F. VAN NIEUWKUWK . . . . . *Arnhem. v. Lawick v. Pabststr. 49.*

Mr. T. A. M. A. VAN LÖBEN SELS . . . . *Haarlem. Parklaan 69.*

De afstamming van het geslacht de Wolff van Westerrode,

door Jhr. Mr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

In den onlangs verschenen 11^den jaargang (1920) van Nederland's Patriciaat komt op blz. 347 de stamreeks van het geslacht de *Wolff van Westerrode* voor.

De redactie heeft het noodig geoordeeld daarbij de navolgende noot te stellen:

„Generatie 1-V volgens de genealogie in „Heraldieke Bibliotheek". Nieuwe reeks Dl. V; dit artikel „steunt op gegevens *Van Spaen en Van Rhemen.* „Het schijnt ons intusschen met deze filiatie niet „in den haak te zijn. *Wolter* (III) tr. in 1440, is derhalve omstreeks 1420 geboren, zijn zoon *Roderick* „zal derhalve geboren zijn tusschen 1445—1470 „— wij nemen dit tijdvak zeer ruim — en dan lijkt „het ons zeer onwaarschijnlijk dat hij in 1635 burgemeester van Harderwijk zou zijn, tenzij dit jaartal „niet is op te vatten als dat van zijn aankomen als „burgemeester, maar als een der laatste zijner regeeringsjaren. Hoe 't zij: generatie 1-V blijven voor „de verantwoording van den ons onbekenden schrijver „van het aangehaalde artikel".

Wanneer hetdoor de redactie van Nederland's Patriciaat aangevoerde bezwaar tegen de door haar overgenomen filiatie het eenige is, hetwelk haar deze afstamming niet in den haak doet achten, komt het mij voor, dat zij hier al te argwanend is. Tijd en -- wat tegenwoordig voor een tijdschrift van het grootste belang is — plaatsruimte gedogen echter niet hier nader op in te gaan. Beter is het de quaestie zelve onder de oogen te zien en dan is het in de eerste plaats noodig de afstamming, voor zoover die in twijfel wordt getrokken, hier weêr te geven:

I. *Wolter de Wolffs,* tr. *Margaretha Bluyt,* dr. van *Gerlag* en *Johanna Voet.*

II. *Wolter de Wolffs*, geb. omstreeks 1390, tr. *Margriet van Bemmel,* dr. van *Joost* en *N. N. van Randwijck.*

III. *Wolter de Wolffs*, burgemr. van Harderwijk 1445—1492, tr. 1440 *Hille Bolle van Doddendael,* dr. van *Johan en Bette van Holtzende.*

IV. *Roderick (Rurick) de Wolffs,* I. U. D., burgemr. van Harderwijk 1535, tr. *Christina van Wijnbergen,* dr. *van Johan* en *Golde van Blarinckhorst.*

V. *Wolter de Wolffs,* tr. *Machtelt ten Duinen,* dr. van *Coenraad* en *Aleyd Boesels.*

Volgens de redactie van Nederland's Patriciaat nam zij deze filiatie over uit de Heraldieke Bibliotheek en zou zij

steunen op gegevens van v. Spaen en v. Rhemen.

In de eerste plaats hebben wij dus de Heraldieke Bibliotheek na te slaan. Daar vinden wij t.a.p. eene genealogie de Wolff van Westerrode, bij het opmaken waarvan, zooals daar uitdrukkelijk wordt gezegd, is gebruik gemaakt van :

1°. eene manuscript-genealogie, in 1676 opgesteld en gelegaliseerd door Jonker ***van Rhemen*** (bekend genealoog);

2°. de manuscript-genealogie door Baron van *Spaen*, berustende in het archief van den Hoogen Raad van Adel; en

3°. de genealogie, voorkomende in het Wapenboek van ***Ferwerda*** [1]).

Wie de samensteller dezer genealogie is geweest, blijkt niet, maar kan ons geheel onverschillig zijn, daar hij steeds nauwkeurig *zijne* bron (i.c. v. Rh., v. Sp. of F.) vermeldt en wanneer die onderling afwijken, niet nalaat de verschillende lezingen mede te deelen, zonder zelf eenige critiek te leveren.

De redactie van Nederland's Patriciaat beweert deze genealogie te hebben gevolgd, wat betreft de generatiën 1-V. Deze bewering is echter niet geheel juist. Immers als eerste generatie geeft N. P. *Wolter de Wolffs*, terwijl in de Her. Bibl. staat: „*Wolter de Wolffs (v. Sp.),* bij Ferwerda *Wolf de Wolffs",* zoodat de redactie van N. P. hier een eigen standpunt heeft ingenomen en eene keuze gedaan. Hetzelfde valt op te merken bij de derde generatie. Ook daar geeft N. P. op *Wolter de Wolffs*, maar in de Her. Bibl. staat :„*Wolter de Wolffs* (volgens van Spaen; bij van Rhemen heet hij *Wolf de Wolffs*)". Waar de bronnen niet eensluidend zijn, had de redactie van N. P., zoo zij meende zich te moeten onthouden van eigen onderzoek, óf de verschillende lezingen moeten weergeven, of, beter nog, de gewraakte generatiën geheel moeten weglaten [2]).

Voor hem, die in deze de waarheid zoekt, is hetgewenscht tot de in de Her. Bibl. aangehaalde bronnen terug te gaan.

De in de tweede en derde plaats genoemde bronnen, n.l. de genealogieën door v. *Spaen* en *Ferwerda,* kon ik zonder moeite aanstonds raadplegen. De inzage daarvan leerde mij, dat wij niet mogen spreken van eene genealogie de Wolff van Westerrode ***opgesteld*** door *v. Spaen*, maar van eene genealogie door hem ***geschreven,*** d. w. z. dat hij dezen stamboom niet heeft samengesteld uit oorkonden e.d., zooals hij in zoovele andere gevallen heeft gedaan, maar dat hij dien heeft overgenomen en alleen hier en daar aangevuld naar eigen gegevens. De waarde van deze genealogie is dus beduidend geringer en wij zouden Spaen onrecht aandoen, zoo wij haar zonder meer aan hem toeschreven. Waar Spaen de genealogie-de Wolff van Westerrode vond, welke hij afschreef, blijkt niet; wel is te zien, dat hij haar aanvulde aan de hand van den door Ferwerda gepubliceerden stamboom. Ook komt thans aan het licht, dat de onbekende samensteller der genealogie in de Her. Bibl. niet het recht had te schrijven, dat de derde generatie „volgens van Spaen" *Wolter* de *Wolffs* was genaamd. Wel schreef Spaen aanvankelijk *Wolter de Wolf*, maar later, toen hij aan de hand van Ferwerda achter dezen naam schreef „Burgemeester van Harderwijk 1445—1492", stelde hij boven *Wolter: Wolf.* Ook hier dus twijfel en bij gebreke van nadere gegevens onthield Spaen zich eene keuze te doen. De compilator, die in de Her. Bibl. aan het woord is, komt hierdoor niet in een voordeeliger licht te staan en voor hem pleit evenmin, dat hij bij de tweede generatie geene melding maakt van het bijschrift van Spaen, ter zake van het daar genoemde huwelijk Bemmel-Randwijck: „Dit vindt men noch bij Bemmel noch bij *Randwijck*".

Bij de eerste drie generatiën heeft Spaen uit eigen wetenschap verder niets bijgevoegd. Eerst te beginnen met de vierde generatie geeft hij hier en daar een enkel gegeven. Zijne genealogie is dus voor de oudere generatiën van geenerlei beteekenis.

De door *Ferwerda* uitgegeven genealogie blijkt bij vergelijking slechts voor een paar punten van belang. Daarin toch staat, dat *Wolf de Wolff* (derde generatie) trouwde met *Hille*, *„geboren A° 1440"*, terwijl de Her. Bibl. aan de hand van v. *Rhemen* opgeeft, dat hun ***huwelijk*** in 1440 werd voltrokken. Heeft Ferwerda in deze gelijk, dan is er voor de redactie van N. P. in het geheel geene reden meer te twijfelen, of hun zoon *Roderick* in 1535 wel burgemeester van Harderwijk kan zijn geweest. Dat trouwens deze *Roderick* reeds lang vóór dien tot de jaren des onderscheids moet zijn gekomen, beweert Ferwerda zelf, daar hij van hem zegt „verschreven in de Ridderschap van Veluwen 1509". In hoeverre dit laatste juist is, laat ik echter geheel in het midden. Het allerbeste is al deze genealogieën ter zijde te leggen en ontwijfelbare gegevens te zoeken.

Bijzonder bezwaarlijk is dat niet, want reeds in jaargang 1906 van dit Maandblad deelde ik op kol. 153 het een en ander betreffende het geslacht de Wolff van Westerrode mede op grond van leenacten. Mogelijk omdat ik mijne bronnen daar niet nader aanduidde, werd aan die mededeelingen door de redactie van N.P. geenerlei aandacht geschonken en gaf zij de voorkeur aan schijnbaar gefundeerde genealogieën. Thans zal ik nauwkeuriger zijn, hoewel ik de boekdeelen en folios, waar ik mijne wijsheid putte, maar waarvan ik geene aanteekening hield, tot mijn leedwezen niet aan kan halen, hetgeen evenwel geen overwegend bezwaar is, daar alle na te noemen leenacten voorkomen in de leenregisters der Bisschoppen van Utrecht, bewaard in het Rijksarchiefdepót te Utrecht.

In de eerste plaats moge ik dan verwijzen, naar het door mij samengestelde en in 1907 door de Vereeniging „Gelre" uitgegeven register der Stichtsche, Gaasbeeksche en Overijsselsche leenen, gelegen in Gelderland. Daarin komen op blz. 95 de beleeningen voor met eenen tiend te Elburg, die gedurende eenige generatiën in het bezit van het geslacht de Wolff van Westerrode is geweest, De eerste van dit geslacht, die daarmede werd beleend, was *Wolff Wolterszoon*. Hij legde 15 October 1456 den leeneed af [1]) en 16 December 1496 deed zijn zoon *Wolter Wolffsz.* na doode zijns vaders desgelijks. De verdere beleeningen, t. w. van *Wolter*'s zoon ***Johan,*** die zich *Johan Wolffsz.* schreef, op 14 October ***15*** | ***3***, van diens zoon *Wolter* ***23*** April 1538, opgevolgd door zijnen broeder *Henderick de Wolffs van Westenraede* 29 October 1573, enz. doen hier, daar deze tak is uitgestorven, niet terzake en kunnen

[1]) Vreemd genoeg wordt, van deze derde bron door de redactie van Nederland's Patriciaat geen gewag gemaakt.

[2]) Dit ***laatste ware*** te meer geboden, daar de redactie in haar voor. woord den lezer verzoekt in het oog te willen houden, dat zij „slechts bewezen stamreeksen ***kam*** plaatsen".

[1]) Met het oog op het door zijne nazaten gevoerde wapen, hetwelk verwantschap met ***Isselmuden doet*** vermoeden, meen ik te moeten opmerken, dat dit leen, waarvan niet blijkt,, hoe hij daartoe gerechtigd was, vóór hom door ***Lambert*** van ***Isselmuden*** is verheven (1422).

dus buiten beschouwing blijven. Om dezelfde reden behoeven wij ook geen acht te slaan op de beleeningen met de tienden te Vorchten, op blz. 129 van hetzelfde boekje vermeld, al zijn die voor eene volledige genealogie-de Wolff van Westerrode van groot belang.

Hier hebben wij ons tot de generatiën te bepalen, die in de stamreeks in N. P. voorkomen. Bij vergelijkingtreft ons dan, dat de als derde generatie opgegeven *Wolter* de *Wolffs* in waarheid *Wolff Wolterszoon* heette [1]). Beweerd wordt, dat diens vrouw *Hille Bolle 'van Doddendael* heette en eene dochter was van *Johan en Bette van Holtzende*. Ook van haar maken de Bisschoppelijke leonregisters melding. Den 17den Februari 1469 werd namelijk *Hille Johan Bollendochter*, onderhulderschap van haren man *Wolf Wolterszoon*, als leenvolgster haars vaders beleend met eenen tiend op Kamperveen. Zij moet zijn overleden vóór 26 Juli 1492, toen haar zoon *Wolter Wolfszoon* dit leen verhief, wiens nazaten in de mannelijke lijn dezen tiend tot in de 17de eeuw hebben bezeten.

Van de als vierde generatie opgegeven *Roderick de Wolffs* maken deze leenacten geene melding. Er is m.i. echter geene reden te twijfelen aan 's mans bestaan, noch aan de opgave, dat hij een zoon van *Wolff Wolterszoon* — verkeerdelijk genoemd *Wolter de Wolffs* — en *Hille Johan Bollendochter* is geweest. Dat hij bestaan heeft, blijkt uit een pachtbrief van 10 Juli 1523 door Spaen gevonden in het archief van het Kapittel van St. Marie te Utrecht, die door hem bezegeld werd, en voor de opgegeven filiatie pleiten de oudere beleeningen met den evengenoemden tiend op Kamperveen. Immers *Hille Johan Bollendochter* had tot voorgangers in haar leenbezit haren vader *Johan Boll* [2]) (1416-1467) en haren grootvader *Roderic Kenniken* (voor het eerst beleend omstreeks 1390, nogmaals 11 Maart 1394 en dood 4 November 1416, toen zijn zoon *Johan Boll* als zijn leenvolger optrad), zoodat naar dezen grootvader de jongere zoon uit het huwelijk van *Wolff Wolterszoon* en *Hille Boll* waarschijnlijk is genoemd. Juist het feit dat *Roderick Wolffsz.* een jongere zoon moet zijn geweest, daar de leenen zijner ouders niet op hem overgingen, maakt het evenzeer aannemelijk, dat hij nog in 1635 kan hebben geleefd en toen burgemeester van Harderwijk zijn geweest.

Tot besluit het resultaat van mijn onderzoek samenvattende, meen ik dat de eerste twee generatiën moeten worden geschrapt en als stamvader aangenomen *Wolff Wolterszoon*, vermeld sedert 1456, dood in 1496 en getrouwd vóór 1459 met *Hille Boll, Johan*'s dochter, die dood was in 1492. Bij hunnen zoon *Roderick* ware tevermelden, dat hij zegelde in 1623, en bij hunnen kleinzoon *Wolter de Wolfs* kan op gezag van Spaen worden gesteld, dat hij voorkomt in de gerichtssignaten van Ermelo uit den jare 1550 [3]). Dit laatste gegeven moge dan tevens eene opwekking zijn een verder onderzoek naar dit geslacht in de Veluwscho gerichtssignaten in te stellen, waarin ongetwijfeld nog veel te vinden zal zijn, evenals in het archief van Harderwijk [4]).

[1]) Dit werd door mij reeds in 1907 t. a. p. opgemerkt.

[2]) De toevoeging *„van Doddendael"* dient m. i. te vervallen. Mogelijk moet daarin eene opsiering worden gezien afkomstig van hem, die de huwelijken *Wolff-Bemmel* en *Bemmel-Randwijck* uitvind.

[3]) Dat de vrouw van *Reinier de Wolffs* (VI) niet *Jacoba Valck*, zooals N. P. opgeeft, maar *Jaeoba Vaeck* heette, zal aan den drukker te wijten zijn (zie voor haar het Oeldersch leenregister, Kwartier van Veluwe, blz. 270).

[4]) Vgl. ook De Wapenheraut, 1397 blz. 13—16 en 57-59.

De wapens der voormalige heerlijkheden. [1])

Mr. Dr. S. Muller Fzn. zendt ons het volgende:

In mijn verslag over het Utrechtsche rijksarchief in 1918 heb ik (p. 244-249) mij veroorloofd, de volgende stellingen aan het oordeel van de deskundigen te onderwerpen:

1°. Wapens zijn in oorsprong de herkenningsteekens, die de aanvoerders in den strijd in kleuren op hunne schilden deden plaatsen, opdat hunne leenmannen en volgelingen ze in het gewoel van den strijd zouden kunnen herkennen.

Het overbrengen dier kenteekens op de door deze aanvoerders bewoonde ridderhofsteden is echter een misverstand en geeft aanleiding tot verwarring: ridderhofsteden hadden geene wapenschilden, ze behoefden ze niet.

2°. Ook steden plaatsten met hetzelfde doel dergelijke kleurige herkenningsteekens op hunne banieren, om hare poorters in den strijd bijeen te houden. Deze teekens gingen, zoowel bij de ridders als bij de steden, over op de zegels der heeren en steden.

Het is echter een misverstand, dat tot verwarring aanleiding geeft, om deze wapens ook over te brengen op dorpen, gerechten, heerlijkheden enz.; ook daar bestond voor dergelijke overneming geene aanleiding.

Deze uitvoerig gestaafde beweringen hebben (naar ik met ingenomenheid bemerk) eenige aandacht getrokken in deskundige kringen, en de heer Thomassen à Thuessink van der Hoop, secretaris van het Genealogisch en heraldisch genootschap „De Nederlandsche Leeuw", heeft mij onlangs de eer gedaan, om in het Maandblad van dit genootschap een artikel te plaatsen ter weerlegging mijner beweringen, die in het vreedzame kamp der heraldici eenige ontsteltenis gebracht blijken te hebben.

Het (zeer hoffelijke) betoog van den heer Van der Hoop is als volgt te resumeeren: Het feit, dat gij, geachte tegenstander! wenscht te qualificeeren als eene verwarring, behoort integendeel beschouwd te worden als de weloverwogen uitspraak van de heraldische wetenschap. Want gij hebt het oog op de aan heraldici welbekende „Radicirung der Familienwappen, de verbinding van het wapen (van een persoon) met (zijn) grondgebied". Ten onrechte maakt gij U derhalve bezorgd: de zaak is volkomen in orde en het gevolg van eene logische ontwikkeling der heraldiek.

Het behoorlijk toegelichte betoog van mijn geachten bestrijder heb 'ik met bijzondere belangstelling gelezen. Het bewees mij, dat ik (zooals ik trouwens wel wist) van heraldiek geen verstand had. Het verklaarde echter ook het door mij reeds in mijn verslag gesignaleerde verschijnsel, dat een paar geteekende wapenborden uit het midden der 17e eeuw, die in het Utrechtsche rijksarchief berusten en die, naar ik meen te mogen aannemen, afkomstig zijn van de Utrechtsche ridderschap, naast elkander de wapenschilden vertoonen van de Utrechtsche ridderhofsteden en die hunner bewoners. Deze gezaghebbende borden geven den heer Van der Hoop volkomen gelijk; zij bewijzen vrijwel onweerlegbaar, dat de ridderhofsteden, naar de meening van de heraldici der 17e eeuw, inderdaad wapenschilden bezaten, afgescheiden van die hunner eigenaars. De door Mr.

[1]) Zie Maandbl. XXXVIII (1920), k. 128 e. v.

Van der Hoop vermelde „Radicirung der Wappen" bestond dus inderdaad: het feit is niet te weerspreken.

Indien echter mijn geachte bestrijder meent, dat ik door de ontdekking en erkenning van deze „Radicirung der Wappen" uit het veld geslagen ben, dan vergist hij zich. Integendeel, zijne ontdekking verheugt mij; want zij bevestigt (naar mijne bescheidene meening) het betoog, dat ik mij veroorloofde te leveren: Mr. Van der Hoop toch erkent meer dan eens (zie p. 132), dat de wapens van ridderhofsteden eigenlijk, in oorsprong, zijn die van hunne bezitters [1]). Inderdaad is hij het dus met mij eens: de wapens van ridderhofsteden en heerlijkheden waren niet aan haar zelven eigen, maar aan hare heeren: juist wat ik beweerd heb.

Mijn geachte tegenstander brengt echter in het midden, dat toch herhaaldelijk vorsten, die door huwelijk of erfenis eenig nieuw gebied verkregen, in hun wapen ook dat dier gebieden hebben opgenomen. Strijdt dit echter met mijne bewering? Ik meen van niet. Het feit is juist; maar het schijnt mij niet gelukkig verklaard te zijn. De vorst, heer zijner leenkamer en „*als zoodanig*", in die qualiteit, van ouds zeker wapen voerend, heeft daarin ook de wapens opgenomen van later door huwelijk verkregen leenkamers, welke wapens de leenmannen dier kamers in den strijd natuurlijk gewoon waren te volgen. De vrouw of de oom van den vorst was vroeger het hoofd dezer leenkamer geweest; het was dus haar (of zijn) wapen, *niet* dat van hare (of zijne) landen, dat de vorst later bij zijn eigen wapen voegde [2]).

Met de (volgens mij bedenkelijke) „Radicirung der W appen", zoo erkent Mr. Van der Hoop bovendien, was het ook in andere opzichten eenigszins bedenkelijk gesteld (p. 136): de Radicirung „had gewoonlijk eerst later plaats"; „ betrekkelijk toevallige omstandigheden droegen soms het hare tot de Radicirung bij"; „de beweegredenen tot de Radicirung na te speuren, schijnt dikwijls tot de onmogelijkheden te behooren". En daarentegen schijnt het volgens Mr. Van der Hoop zelven wel zeker, „dat lang niet altijd het wapen der allereerste bezitters op het goed is overgegaan". Het is dus niet alleen zeker, dat de wapens, die later dikwijls door ridderhofsteden en heerlijkheden gevoerd werden, eigenlijk de wapens hunner heeren waren. Maar het was zelfs volstrekt *niet* zeker, wie hunner heeren, welk van de geslachten, die successivelijk over de ridderhofsteden of heerlijkheden geheerscht hebben, toevallig hunne wapens aan de ridderhofsteden en heerlijkheden hebben nagelaten. Dat hing af van het toeval.

Waarlijk, ik ben geneigd mij te scharen aan de zijde vau den heer Von Goeckingk, die van meening is, dat „het wapen niet vererfde met het goed, maar door het bloed" !

Het is inderdaad gegaan, zooals ik beweerd heb: het wapen van den een of anderen vroegeren heer is aan eene

1) Mr. Van der Hoop geeft daarvan (p. 134) verschillende voorbeelden: het 17e eeuwsche wapen der heerlijkheid Renswoude vertoont het schild der Arkels, die sedert de 14" eeuw-niets meer met Renswoude te maken hadden. De drie kruisjes der reeds lang uitgestorven heeren van Strien komen voor op het wapen dezer heerlijkheid. Zelfs in gevallen, waarin Mr. Van der Hoop den genealogischen oorsprong van de wapenschilden der heerlijkheden niet meer kan nagaan, neemt hij toch gaarne aan, dat zij afkomstig zijn van de vroegere heeren.

2) Ik bestrijd daarmede geenszins, dat de heraldiek dergelijke toevoegingen later anders verklaard kan hebben door het aannemen eener „Radicirung". Maar het komt mij voor, dat zij door zulke aanneming inderdaad aanleiding heeft gegeven tot de verwarring, waarvan ik in mijn verslag sprak.

ridderhofstad „*blijven kleven*" (p. 248). Zulk een wapen, dat toevallig als het ware op den bodem is neergevallen, heeft echter, naar ik mij veroorloofde te zeggen (p. 249), „niet de geringste *historische* brteekenis". En wanneer een wapen in lateren tijd door eene of andere gril aan gemeenten enz. is verleend, is dit „zuiver gephantaseerd"; het is alleen „geschikt, om latere onderzoekers op een dwaalspoor te brengen" [1]).

Meent echter Mr. Van der Hoop, dat ik zoodoende zou hebben willen zeggen, dat de bezitters van dergelijke wapens daarop geen recht zouden hebben? Hij vergist zich dan: ik heb er niet aan gedacht. Integendeel heb ik uitdrukkelijk gezegd (p. 249), „dat de bezitters op die wapens dikwijls het volste recht hebben". Het was mij ook bekend (p. 135), dat de Hooge Raad van adel „krachtens het K.B. van 20 Februari 1816 No. 69 gekwalificeerd is, acten van wapenberestiging af te geven aan steden en corporatiën". Ook wil ik gaarne gelooven, dat dit „met het wezen en de geschiedenis der wapenkunde in de meest volmaakte harmonie is" (p. 136). Maar ik moet herhalen! dat deze „zuiver heraldische handelingen" mij eene liefhebberij toeschijnen, die wel bijzonder onschuldig is, maar die, herhaal` ik, met de geschiedenis en met de wetenschap niets te maken heeft. Voor de middeleeuwsche heraldiek heb ik, hoewel ik er helaas weinig verstand van heb, als hulpmiddel der geschiedenis, sympathie. 'Maar voor de „ nieuwe banen", die de heraldiek, naar Mr. Van der Hoop (p. 133) mededeelt, later is ingeslagen, kan ik tot mijn leedwezen weinig gevoelen.

S. Muller Fe.

Ten einde de discussie over dit onderwerp niet noodeloos te rekken, meenden wij Mr. Th. à Th. van der Hoop in ditzelfde nummer de gelegenheid te moeten geven tot dupliek.

Red.

Van de door de Redactie welwillend geboden gelegenheid tot onmiddellijke dupliek behoeven wij o.i. slechts een spaarzaam gebruik te maken. Immers kan met voldoening worden geconstateerd, dat Mr. S. Muller Fzn. ons artikel op de meeste hoofdpunten, en wat de feiten betreft op alle punten, niet tegenspreekt en dit ook niet blijkt te hebben bedoeld. Dit geldt inzonderheid de kern van ons betoog: de z.g. radiceering der wapens als heraldisch feit wordt onomwonden erkend, zij 't dan dat de Schr. ten onrechte schijnt te meenen, dat hierbij niet aan de middeleeuwen doch slechts aan den nieuwen tijd moet worden gedacht, terwijl hij voorts door tendentieuse qualificaties

1) In mijn verslag leverde ik zelf daarvan een bewijs; de abdij van Dostbroek, die, al was zij dicht bij het dorp De Bilt gelegen, er niets mede te maken had, is thans in haar modern wapen zonder eenige reden daarmede in verband gebracht,. Mr. Van der Hoop levert nu een tweede voorbeeld. Hij herinnert (p. 132) aan „den reiger van Reyerscoop", waarvan hijgeene verklaring in een familiewapen weet te vinden. Naar mijne overtuiging, is die verklaring echter vrij eenvoudig: zij is te vinden in de onjuiste **verklaring** van den naam derplaats. Plaatsnamen, eindigend op „coop", zijn meestal gevormd uit persoonsnamen, die aanduiden, dat het bewuste land in overoude tijden *gekocht* is door zekeren persoon (Willamscop, Gerverscop, Galecop enz.). Ik twijfel nu niet, of een latere wapenfabrikant, die dit niet mist, heeft den naam der plaats integendeel in verband gebracht met de aanwezigheid van reigers, die er allicht nooit geweest zijn. Hij heeft dit in het wapen willen uitdrukken; terwijl hij beter gedaan had, te denken aan zekeren Reyer, die indertijd het land gekocht zal hebben.

(„bedenkelijk" en dgl.) de, beteekenis van dit en andere historisch vaststaande verschijnselen tracht te verkleinen. Mr. Muller erkent het verschijnsel overigens alleen waar het gold „de wapens van later door huwelijk Verkregen leenkamers". Deze willekeurige beperking, zonder eenig bewijs neergeschreven, is in flagranten strijd, 1° met zijn bewering dat alleen de ***leenheeren*** wapens hadden en niet hun landen en *huizen* — dus veelmin hun *kamers*[1]); en 2° met hetgeen, wederom zonder bewijsgronden, wordt gezegd inzake de vererving der wapens „niet met het goed, maar door het bloed". Ook bij een aanval op het „vreedzame kamp der heraldici" is eenige consequentie in de keuze der strijdmiddelen toch wel aan te bevelen!

Van die erkenning nemen wij overigens daukbaar acte. Dankbaardochniet voldaan.Diefeiten toch toonden volgens ons duidelijk aan, welke logische draad nu reeds een 7-tal eeuwen loopt door de gansche heraldiek : de neiging een nieuw verworven qualiteit in zijn wapenschild tot uitdrukking te brengen en als gevolg hiervan het zich hechten der wapens aan het betrokken gebied, huis etc. Mr. M. spreekt niet oneigenaardig van „ blijven kleven" en „op den bodem neervallen". Dit alles aanvaardend zegt nu de Schr., dat wij hem eigenlijk dus gelijk gaven : „de wapens van ridderhofsteden en heerlijkheden waren niet aan haar zelven eigen, maar aan hare heeren: juist wat ik beweerd heb".

Hoe nu ? Hebben wij dus in ons artikel het tegenovergestelde betoogd van wat wij bedoelden? Wij betwijfelen of inderdaad het „niet aan haar zel ve eigen" zijn der heerlijkheidswapens de meest voor do hand liggende conclusie is waartoe ons betoog moest voeren [2]). Edoch, moeten wij er wellicht aan wanhopen Mr. M. van de „eigenheid" dier afgeleide wapens te overtuigen, — dan zouden wij onzen geachten tegenstander, wiens bescheidenheid hem noopt tot de erkenning van heraldiek „ weinig verstand" ja „geen verstand" te hebben,willen uitnoodigen zich te wenden totwien ook, die dit „verstand" wel bezit; hij zal dan kunnen vernemen hoe vele wapens, wij durven zeggen de meeste, in eenigerlei zin afgeleid, dus volgens Mr. M. „niet eigen" zijn enhoe,doorinheraldicisalleswatafgeleidofontleendisoverboord te gooien, weinig ter bestudeering zou overblijven !

Nog enkele argumenten van Schr. vragen bespreking. Wij schreven dat niet steeds de eerste bezitters hun wapen op het goed overbrachten. „Bedenkelijk" zegt Mr. Muller, evenals die geheele radiceering. Dit afkeurend oordeel over een door hem zelf als vaststaand erkend historisch feit uit den bloeitijd der levende heraldiek blijve voor rekening van Schr. Maar dat een en ander „niet de geringste historische beteekenis" zoude hebben, ontkennen wij, en niet slechts wij, maar met ons ieder die bij de beoefening der historie, inzonderheid die der middeleeuwen, uit zegels en ander0 heraldieke monumenten waardevolle gegevens mocht putten. Niet alle historische feiten hebben wellicht voor den geschiedvorscher „historische beteekenis" ; hoe

[1]) Mr. M., die herhaaldelijk de „behoefte" aan een wapen als criterium aanvoert', maakt niet duidelijk waarom deze behoefte bij „leenkamers" meer dan bij heerlijkheden enz. bestond. Waar overigens aan ettelijke huizen „leenkamers" waren verbonden, kan ook langs dezen weg het voeren van wapens door ridderhofsteden worden verklaard.

[2]) Wij herinneren nog eens, dat Mr. M. letterlijk schreef „dat geen heerlijkheid en geen riddormnti g huis een wapen heeft, ooit een wapen gehad heeft en ooit heeft kunnen hebben". Tegen deze uitspraak ging ons betoog, niet tegen de bewering dat de meeste dier wapens van die der heeren zijn afgeleid,

echter de door ons aangevoerde heraldische feiten geen beteekenis zouden hebben voor de geschiedenis der wapenkunde, welker kennis toch ook volgens onzen geachten tegenstander voor de geschiedenis in het algemeen van belang is, ontgaat ons ten eenenmale!

Met de 19de eeuwsche wapens, door „eene of andere gril" verleend of „zuiver gephantaseerd" hebben we inderdaad voor de onderhavige materie niets te maken [1]); waarbij wij nog opmerken, dat wij voor den allerlaatsten tijd slechts op bevestiging, niet op verleening van wapens hebben gewezen. Door on- of weinig deskundigen misschien gemaakte fouten doen echter niets af aan de blijvende heraldieke regelen, uit de middeleeuwen overgeleverd, welke ook in later0 tijden richtsnoer bleven en steeds zullen moeten blijven, zoolang de wapenkunde niet slechts wetenschappelijk zal worden beoefend maar ook practisch toegepast. Grondslag zullen daarbij altijd moeten zijn de heraldische verschijnselen uit den tijd toen de heraldiek dermate wortelde in het volksbestaan, zulk een plaats in het politieke en maatschappelijke leven innam, dat kennis der wapens als gemeen goed kon worden beschouwd. Als zoodanig, als levend cultuurverschijnsel heeft zij goeddeels afgedaan; als wetenschap, die dit verschijnsel tot object heeft, blijve zij voortbestaan en worde zij als alle geschiedvorsching op de feiten gebaseerd ; van daar dat wij ons betoog ook hebben gegrond op hetgeen in de middeleeuwen geschiedde, terwijl later0 uitingen en opvattingen voor ons slechts waarde hebben indien en voorzoover zij met die zuivere grondregelen in harmonie zijn. Wij kunnen moeilijk aannemen, dat Mr. M. hierin niet met ons accoord zou gaan, en die oorspronkelijke, middeleeuwsch-heraldische opvattingen, mits deugdelijk bewezen, niet zou erkennen en aanvaarden als norm voor latere, ja ook voor hedendaagsche heraldieke usance.

Ten slotte: klonken Mr. Muller's eerste, door ons bestreden uitingen eenigszins pijnlijk voor die minnaars der historie, die ook op wapenkundig gebied meenden op zijn sympathie te kunnen rekenen, zijn jongste artikel schijnt overvloeiend van nederbuigende welwillendheid. Wij aarzelen dan ook niet de door ons op zijn vorig betoog toegepaste qualificaties „meedoogenloos" en „ontmoedigend" thans te vervangen door de epitheta „meewarig" en toch „ aanmoedigend".

M 0 e w ari g als Schr. verklaart tot zijn leedwezen weinig te gevoelen voor de „nieuwe banen" welke volgens ons eerste artikel onze 14de en 15de eeuwsche voorouders insloegen toen zij begonnen meerdere wapens in hetzelfde schild te vereenigen. Van de verdediging dezer scheppers en dragers eener levende en bloeiende heraldiek tegen de geringschatting van Mr. M. — die ook hen waarschijnlijk als „ wapenf abrikanten" beschouwt — kunnen wij ons gevoegelijk ontslagen rekenen.

A a n m o e di g 0 n d waar hij zegt sympathie te hebben

[1]) Dat de Bilt ten onrechte het rooster van St. Laurens voert nemen wij op gezag van Mr. M. gaarne aan; of het zwijn van Maarsseveen al of niet aan St. Anthony werd ontleend, en zoo ja, terecht of ten onrechte door die heerlijkheid werd gevoerd, is ons onbekend. En eindelijk zal Mr. M. wel willen gelooven, dat ook wij bij den reiger van Reyerscoop aan eensprekend wapen hebben gedacht; wat wij beweerden was slechts, dat seen ***geslachts***wapen hier de verklaring geeft, en wij haalden die voorbeeld& aan ter illustratie van de gangbare heraldische opvatting — welke Mr. M. wel kan afkeuren maar wier bestaan hij niet kan ontkennen — dat niet slechts personen maar ook goederen wapens konden voeren.

voor „de middeleeuwsche heraldiek als hulpmiddel der geschiedenis". Ook hier gevoelen we ons echter meer dankbaar dan voldaan. Immers voor de studie dezer zoo belangwekkende uiting van middeleeuwsche cultuur eíschen wij, op het voetspoor der wetenschappelijke heraldici van lateren tijd, niet slechts als hulpwetenschap, maar ook als „Selbstzweck" volledige waardeering. Al zullen betrekkelijk weinigen haar aldus beschouwen en beoefenen, den zoodanigen zal die beoefening eene voldoening schenken, waaraan niet de minste afbreuk kan worden gedaan door geheele of gedeeltelijke miskenning, ook van de zijde van hen, wier historische en wetenschappelijke zin een billijker oordeel zou doen verwachten. Helaas geldt ook hier het „onbekend maakt onbemind", of, om een woord van Goethe's Faust over te nemen,

„.... dasz die Menschen verhöhnen,
„Was sie nicht verstehn,
„Dasz sie vor dem Guten und Schönen,
„Das ihnen oft beschwerlich ist, murren...."

TH. à TH. VAN DER HOOP.

Het geslacht Sark in Nederland's Patriciaat,

door W. F. HARTMAN.

Door een toevallige vondst op het Haagsche Gemeentearchief kwam ik op het spoor, dat de stamreeks *Sark*, zooals die vermeld is in den 10en jaargang van Nederland's Patriciaat grootendeels onjuist en — om het zacht uit te drukken — zeer verfraaid is. Ik heb daarom op de gemeentearchieven van den Haag en Utrecht de heele stamreeks gecontroleerd en geef nu hieronder de verbeterde stamreeks naast de oude, waarbij het groote verschil wel dadelijk ín het oog zal springen en niemand meer zal twijfelen of wij hebben hier te doen niet met een patricische familie, maar met een geslacht uit de eenvoudige volksklasse voortgekomen en in de 19e eeuw behoorend tot den middenstand.

Ik vestig er wel de aandacht op dat ik hier slechts geef een verbeterde stamreeks en geen complete genealogie, hoewel het materiaal daarvoor wel grootendeels in mijn bezit is. Mocht iemand lust gevoelen de geheele genealogie te bewerken, dan staan mijn uitgebreide aanteekeningen hem gaarne ten díenste en kan het wellicht zijn nut hebben mede te deelen dat nog leden van dit geslacht — behalve de ín de stamreeks genoemde — in leven zijn te 's-Gravenhage, Voorburg, Enschede en Rotterdam.

Tenslotte wil ik er even nadrukkelijk op wijzen dat de Heer van Epen de opgaven, die hij verkreeg van den Heer H. M. L. H. Sark, in Ned. Patr. geheel te goeder trouw heeft opgenomen. Waar de Heer van Epen echter met de uitgave van zijn jaarboek de verantwoordelijkheid voor de artikelen geheel op zich neemt, lijkt mij een dergelijk groot vertrouwen absoluut misplaatst en zeer af te keuren. Het ís wederom een waarschuwing, dat men familieopgaven maar niet onvoorwaardelijk als juist moet aannemen en dat alles controle behoeft.

Mijn hartelijken dank aan de Heeren W. N. Arntzenius, G. Brinkhuis en G. van Klaveren, die mij door hun hulp en aanteekeningen het onderzoek zeer vergemakkelijkt hebben.

Stamreeks

volgens Ned. Patr. Ao 1919.

I. Melchior Sarck, leefde nog ín 1638.

II. Caspar Sarck, geb. omstreeks 1610, wordt bij zijn huwelijk vermeld als „komende van Craneburch" adelborst onder kolonel Balfour 1633, † Utrecht 15 Sept. 1679, begr. Geertekerk, tr. Utrecht (Buurkerk) 17 Jan. 1634 Jannichje (Jans) Caspers, geb. Utrecht omstreeks 1610, † Utrecht 13 Jan. 1673, begr. Jacobikerk, dr.' van Oswald (Jans) Caspersz. en Greetgen Theunisdr.

III. Melchior Sarck, ged. Utrecht (Jacobikerk) 15 April 1638, † Utrecht 24 Nov. 1713, begr. Jacobikerk, tr. Utrecht (Jacobikerk) 17 April 1662 Catharyna van Woudenberg, ged. Utrecht (Domkerk) 6 Juni 1639, † Utrecht 16 Nov. 1700, begr. Jacobikerk, dr. van Jan Jansz. en Neeltgen Paeuwen.

IV. Johannes Sarck, ged. Utrecht (Jacobikerk) 21 Oct. 1669, kap. der inf., waarschijnlijk gesneuveld in het begin van den Spaansohen Successieoorlog, tr. Utrecht (Geertakerk) 17 April 1693 Anna van Effen, ged. Utrecht (Jacobikerk)

zooals zij moet luiden:

I. Casper Sarck (Serck, Serríck, Saerck), is bij zijn huwelijk „J. G. van Craneburch" ; 1 Maart 1634 in het Burgerboek van Utrecht vermeld als schoenmaker; † Utrecht 15 Sept. 1679, *pro deo* begr. Geertekerk, tr. Utrecht 17 Jan. 1634 (Buurkerk) Jannichen Jans (bij haar overlijden genoemd Janniohje Kaspers), geb. Utrecht, † Utrecht 13 Jan. 1673, begr. Jscobikerk.

11. Mechior of Melcher(t) Sarck (Serck), † Utrecht 14 Nov. 1713, *pro deo* begr. Jacobikerk, tr. 1°. Utrecht (Jacobíkerk) 17 April 1662 Gat arijntje Jans van Woudenberg, geb. Utrecht, † Utrecht 16 Nov. 1700, *pro deo* begr. Jacobíkerk, dr. van Jan Janszn en Neeltjen de Pauw (Paeuwen) ;tr. 2° Utrecht (Domkerk) 3 Febr. 1706 Maria (de) Vos, weduwe van Lambert Polle velt; zij was R. C. en wordt bij haar huwelijk Protestant; † Utrecht 20 Oct. 1726, *pro deo* begr. Jacobíkerk.
Uit het 1e huwelijk:

111. Johannes Sarck, (Serck, Serk, Zarck), ged. Utrecht (Jacobikerk) 21 Oct. 1669, tr. Utrecht (Geertekerk) 17 April 1693 Anna van Effen, ged. Utrecht (Jacobikerk) 8 Febr. 1671, † Utrecht 3 Nov. 1752, *pro deo* begr. Jacobikerk, dr. van

8 Febr. 1671, † Utrecht 3 Nov. 1762, begr. Jacobikerk, dr. van Barend en Marya van Holckenborch.

V. Mattheus Sarck, gcd. Utrecht (Jacobikerk) 8 Maart 1696, luit. der cav., † Utrecht 6 Dec. 1746, begr. Jacobikerk, tr. Utrecht (Domkerk) 12 Jan. 1718 Lydia van Ogtrop, ged. Utrecht (Jacobikerk) 16 Febr. 1696, † nà 1746, dr. van Elias en Anna Johanna de Mon(t).

VI. Ds. Nicolaus Sarck (Sarcus), ged. Utrecht (Jacobikerk) 11 Nov. 1731, † 's-Gravenhage 5 Maart 1776, begr. Kloosterkerk, tr. als wedr. van Margaretha Wilhelmina Holleman, 2° 's-Gravenhage (Hoogduitsche Kerk) 4 Mei 1766 Flora Ulhoorn, ged. 's-Gravenhage (Kloosterkerk) 29 Juni 1732, †....., dr. van Dr. Pieter en Johanna d' Autrand (Dotrom) en wed. van Mr. Johannes Swcerts.

VII. Mr. Johannes Sark, ged. 's-Gravenhage (St Jacobskerk) 3 Juni 1770, adv. te 's-Gravenhage, † 's-Gravenhage 19 Juni 1832, tr. 's-Gravenhage (St. Jacobskerk) 26 Aug. 1798 Margaretha van Bomm el, ged. 's-Gravenhage (Nieuwe Kerk) 9 Sept. 1770, † 's-Gravenhage 26 Febr. 1834, dr. van Mr. Martinus en Marguérite Durand de Longueville.

VIII. Martinus Sark, geb. 's-Gravenhage 22 April 1813, † 's-Gravenhage 14 Febr. 1891, tr. 's-Gravenhage 18 Mei 1836 Henriëtte Stéphanie Bernhoff, geb. 11 Febr., ged. 's-Gravenhage (Luth. Kerk) 20 Maart 1806, † 's-Gravenhage 26 April 1885, dr. van Mr. Jacobus en Maria Elisabeth van Klinkenberg.

1x. Hendrik Jacobus Martinus Sark, geb. 's-Gravenhage 8 Sept. 1839, lid der firma H. Sark & Co, † 's-Gravenhage 18 Juni 1908, tr. 1" 's-Gravenhage 16 Aug. 1866 Hortense Louise (von) Bruckel [1]), geb. 's-Gravenhage 23 Aug. 1837, † 's-Gravenhage 18 Mei 1880, dr. van Johann Philipp Christian en Jacoba Maria Louisa Klerck; tr. 2° 's-Gravenhage6Maart 1893 Helena Clara Catharina Bouman,geb.'s-Gravenhage 29Aug. 1843, dr. van Hepdrik en Geertruyda Moulijn. ['s-Gravenhage].

X. Henri Martinus Johan Sark, geb. 's-Gravenhage 7 Juni 1867, majoor der inf., tr. Leiden 26 Oct. 1893 Margaretha Jacoba Amanda

[1]) De feitelijke naam ia von Brücken.

Berent en Maria van Holckenborch (Hoolckenburch).

IV. Mat t (h) eus Sar k (Serk, Serck, Sarik, Zerk, Zark), ged. Utrecht (Jacobikerk) 8 Maart 1696, *„soldaat onder de colonel Jonkheer"*, † Utrecht 6 Dec. 1746, ***pro** deo* begr. Jacobikerk, tr. Utrecht (Domkerk) 12 Jan. 1718 Lydia Ochtrop (Ogtrop, Oktrop, Ogtroep, Ogterop, Ostroep, Agterop, Ugtrop) dr. van Elias van Ugtrop, *„soldaet onder de capitein van Alendorp"*, en (J)annig h j e de Mom (de Mont).

V. Nico l aas Zerk (Serk, Zark, Sark), ged. Utrecht (Jacobikerk) 11 Nov. 1731, † den Haag aan de tering, pro *deo* begraven Kloosterkerk 16 Maart 1776, tr. 1° ***(pro** deo* ondertr. 5 Mei 1768) den Haag 7 Mei 1758 Grietje Willemse Hulleman, geb. Battem (Ov.); tr. 2° den Haag (Hoogd. Kerk) 4 Mei 1766 (pro *deo* ondertr. 19 April) Flora U l hoo r n (Uijlhoorn), ged. den Haag (Kloosterkerk) 29 Juni 1732, dochter van Pieter en Johanna Dot rom (van Dootterum, Dootran), weduwe van Johannes Sweerts.

VI. Jo h a n ne s S ark, ged. 's Gravenhage (St Jacobskerk) 3 Juni 1770, ***kleermaker en begrafenisdrager,*** aangegeven als overleden aan een beroerte den Haag 21 Juni 1832, tr. den Haag 26 Aug. 1798 Margareta van Bommel, ged. den Haag (Nieuwe Kerk) 9 Sept. 1770, aangegeven als overleden aan verval van krachten den Haag 27 Febr. 1834, dr. van Martinus en Margarita Duran.

VII. Martinus Sark, geb. 's-Gravenhage 22 April 1813, ***koper- en blikslager en lampenmaker,*** † den Haag 14 Febr. 1894 (in het Oudemannenhuis), tr. den Haag 18 Mei 1836 Henriette Stephani Bernhoff, geb. 11 Febr., ged. den Haag (Luth. Kerk) 20 Maart 1806, † den Haag 26 April 1886, dr. van Jacobus Bernhof(f tt), ***ambtenaar,*** en Maria Elisabeth (van) Klinkenberg.

VIII. Hendrik Jacobus Martinus Sark, geb. 's-Gravenhage 8 Sept. 1839, ***eerst boekhorder, daarna in ijzer- koper- en blikwerk (firma H. Sark & Co.),*** † 's-Gravenhage 18 Juni 1908, tr. 1° 's-Gravenhage 16 Aug. 1866 Hortense Louise Brückel, geb. den Haag 23 Aug. 1837, † den Haag 18 Mei 1880, dr. van Johan Christiaan, ***koopman,*** en Jacob a Klerk (dochter van Jan Klerk, ***zeilmakersknecht*** te Rotterdam, en Clasina van den Haspel); tr. 2° den Baag 6 Maart 1896 Helena Clara Catharina Bouman, geb. den Haag 29 Aug. 1843, dr. van Hendrik, ***timmerman*** (zoon van Hendrik Bouman, ***behanger,*** en Elisabeth van den Bergh) en Geertje Moulijn (dr. van Benjamin Moulijn en Helena Speenhof) ['s-Gravenhage].

IX. Henri Martinus Johan Sark, geb. 's-Gravenhage 5 Juni 1867, gep. majoor der inf., oud-inspecteur der N. 0. T., adjunct-inspecteur der belastingen, tr. Leiden 26 Oct. 1893 Mar g aretha Jacoba Amanda Schim van der

Schim van der Loeff, geb. Bergen op Zoom 6 Oct. 1872, dr. van Ds. Herman Pieter en Helena Anna Delfos [Assen].

Uit dit huwelijk:

1. Anna Hortenso Sark, geb. Leiden 5 Sept. 1895 [Assen].
2. Henry Melchior Louis Herman[1]) Sark, geb. Leiden 13 Maart 1899, jur. stud. te Leiden [Leiden].

[1]) Bij zijn geboorte-inschrijving ontving hij de namen Henri Hcrman, doch bij beschikking der arr. rechtbank te Assen d.d. 30 Aug. 1917, werden deze voornamen veranderd in Henry Melchior Louis Hcrman.

Loef f, geb. Bergen op Zoom 6 Oct. 1872, secretaresse van den Voogdijraad, dr. van Ds. Her m an Pieter en Helena Anna Delfos. [Assen].

Uit dit huwelijk:

1. Anna Hortense Sark, geb. Leiden 5 Sept. 1895, tr. Assen 21 Juli 1919 Jhr. Pieter Jan van Win ter, geb. Utrecht 2 Aug. 1895, litt. docts., leeraar Gem. H. B. S., zn. van Jhr. Pieter Jacob en Clasina Proper. [Groningen].
2. Henry Melchior Louis Herman[1]) Sark, geb. Leiden 13 Maart 1899, jur. cand. [Leiden].

[1]) Gelijk aan noot 1 hiernaast.

Aanteekeningen.

Het w a p en der familie wordt in N.P. opgegeven als volgt: In rood een kruis, in het schildhoofd vergezeld van een tournooikraag met 5 hangers, over alles heen, alles van zilver. Helmteeken: een zilver-roode vlucht. Dekkleeden : zilver en rood.

Dit wapen werd ongeveer 3½ jaar geleden door de familie aangenomen en zou volgens zeggen van heer H. M. L. H. Sark gevonden zijn op een stuk in het Utrechtsche gemeentearchief. Dit lijkt mij zeer onwaarschijnlijk, gezien de maatschappelijke positie der familie in Utrecht, terwijl ik in mijn twijfel nog versterkt wordt door de verklaring van den Heer R. T. Muschart, dat hij het geheele Utrechtsche archief op het gebied van heraldiek doorgewerkt heeft, zonder ooit dit of een ander wapen ***Sark*** te zijn tegengekomen.

Nu volgen nog eenige opmerkingen over de afwijkingen in beide stamreeksen.

Generatie 1. Uit niets blijkt dat *Caspar S.* een *Melchior* S. tot vader had. Hoe kwam de Heer H. M. L. H. Sark er toe van Caspar een adelborst te maken in plaats van hem eerzaam schoenmaker te laten? Antwoord: ***Door dezen titel te*** nemen uil de *huwelijks*-inschrijving ***van*** *Wiljam Gilcrist*, ***adelborst onder*** *Colonel Balfour*, ***welke*** *inschrijving* ***vlak*** *boven* ***die van*** *Caspar* ***S. staat.*** Commentaar overbodig ! Niet onwaarschijnlijk lijkt hot mij dat Caspar later kleermaker was en dat dan op hem slaat de doopinschrijving van 11 Juni 1635: „Henrick, soon van Kasper, kleermaecker ende Jannichien sijn huijsfr. wō in de Nieuwstraat". Dit is echter slechts een suppositie.

Generatie II. De doop van *Melchior* is niet te vinden, wel die van ***(zijn*** broeder?) *Henrick* (zie boven) en 5 zusters. Ik vond echter wel dat 15 April 1638 in den Dom gedoopt was: „ Melchnrt, soon v. Heyndrick Melchertsz. en Heyndricken Jacobs. woo. in St. Annekenspoortge". Dit hoeft de Heer Sark zeker als den doop van zijn voorvader aangenomen. De doop van *Catharina* ***van*** *Woudenberch* is evenmin te vinden.

Generatie III. Hoe de Heer Sark ertoekomtvan ***Johannes*** een kapitein der inf. te maken is mij geheel onverklaarbaar. Er was althans geen spoor van zijn beroep te vinden en ***familiepapieren, waaruit het*** *zou* ***kunne12*** *blijken, zijn er* ***volgens zijn eigen verklaring absoluut niet.*** Dit laatste geldt ook voor de volgende generaties. Het overlijden van Johannes is in Utrecht niet te vinden,

Ge nera t ie IV. Dat *Mattheus* het verder heeft gebracht dan soldaat blijkt nergens uit en het lijkt mij niet waarschijnlijk dat de weduwe van een luitenant der cavelerie bedelend van Utrecht naar den Haag komt. Dit laatste blijkt uit een stuk op het Haagsche gemeentearchief, waaraan ik het volgende ontleen: „Geeft oodmoedelijk te kennen Lydia . .... weduwe van Mattheus Zerk, dat de Suppliante met hare vijff kinderen alhier niet aan de kost kunnende komen, daarom mot desolve na s' Hage is vertrokken, alwaar de Suppliante vertrouwt (onder Gods zegen) haar brood te zullen hebben".

De doop van *Lijdia* ***Ogtrop*** vond ik niet; wel is op 16 Febr. 1696 gedoopt *Huyberty van* ***Ochtrop.*** Daar in den Haag slechts een klein gedeelte der pro deo begraafregisters geklapperd is, gelukte het mij nog niet het overlijden van Lydia te vinden.

Generatie V. Het beroep van ***Nicolaas*** kwam ik; ondanks het zoeken in velerlei bronnen, nog niet op het spoor. Dat hij geen Ds. was staat echter wel vast. ***Flora*** *Ulhoorn* had een broeder ***Johannes*** *Ulhoorn*, die mr. paruikmaker was.

Generatie VI. Over de „vergissing" om van een kleermaker en begrafenisdrager een advocaat te maken, zal ik maar niet verder spreken. Het verlengstuk dat *Margarita Duran* aan haar naam krijgt vindt vermoedelijk zijn oorsprong in haar trouwacte, waarin zij heet „Margarita Duran, j. d. van Londen", waarvan met eenige fantasie wel ***Durand de*** *Longueville* te maken is.

Generatie VIII. In de questie *Brückel-von* **Brücken** doe ik geen uitspraak, dat dient eerst nader onderzocht te worden. De vader en broeder ***van*** Hortense Louise waren echter lid van de bekende firma Brückel-Mützenbach anders gezegd „Manusje van alles", aan echte Hagenaars zeer goed bekend.

De Heeren van Zandvoort.

Mededeelingen en vragen,

door Mr. F. E. Posthumus Meyjes.

Onlangs is, dank zij het initiatief van mijn broeder, den Predikant van Zandvoort, G. Posthumus Meyjes, en door de vrijgevigheid van de familie Quarles van Ufford (over wier betrekking tot de plaats hieronder nader), de geheel vervallen grafkapel van- ***Paulus Loot***

in de Hervormde Kerk, in al haar ouden luister hersteld en weder bij de kerkruimte gevoegd, waarvan zij, om haar bouwvalligen staat aan het oog te onttrekken, tot dusver door een houten betimmering was afgescheiden. Een buitengewoon fraai gedenkraam van geschilderd en gebrand glas in lood, het werk van den kunstschilder Georg Rueter, en welks teekening het feit symboliseert dat Nederland, en in het bijzonder Zandvoort, buiten den grooten woreldoorlog gebleven is, werd tegelijkertijd in den Zuidwestmuur der kapel aangebracht.

De familie die zich voor deze verfraaiing der kerk heeft geïnteresseerd, wil nu ook de zich tegenover de kapel bevindende „Heerenbank" restaureeren, o.a. door de daar opgehangen houten wapenborden, die in heraldisch opzicht allerslechtst zijn uitgevoerd, opnieuw te doen uitvoeren gelijk het behoort.

Ten aanzien van deze wapenborden doen zich nu allerlei moeilijke genealogische en heraldische quaesties voor, die ik gaarne zou oplossen, daar ik de familie Quarles heb toegezegd haar bij deze restauratie behulpzaam te zijn en van advies te dienen.

Deze schilden moeten de wapens voorstellen van de opeenvolgende Heeren van Zandvoort.

Bovenaan bevindt zich Brederode, welk geslacht de heerlijkheid (volgens de oudst aanwezige bescheiden) bezat van 1473 af. Onder het schild staat: 998 tot 1679. De eerste vier en drie kwart eeuw zal men echter, als historisch niet nawijsbaar, beter doen te schrappen, en het bezit der heerlijkheid door de Brederode's dienen te stellen van ongeveer 1460 [1]) tot 1679, in welk laatste jaar *Wolfert van Brederode* kinderloos overleed.

Door Wolfert's overlijden kwam de heerlijkheid terug aan de opvolgers van den oorspronkelijken leenheer (den Graaf van Holland), de Staten van Holland. Ofschoon dus eigenlijk in de Heerenbank het wapen van Holland niet had mogen ontbreken, volgt na Brederode dat van ***Paulus Loot,*** Commissaris van wege de Staten-Generaal te Lissabon, aan wien de Staten van Holland in 1722 de heerlijkheid verkochten. Paulus Loot voerde gevierendeeld: 1 en 4 van keel met een aanziende mansfiguur (visscher?, loods?) die in de omhoog geheven rechterhand een dieplood ophoudt hangende aan een koord waarvan het einde in zijne linkerhand rust, alles van goud; 2 en 3 van goud met een leeuw van keel [2]). Dit wapen is ook in marmer aangebracht in den tympan van het portaal der grafkapel, vooruitspringende in de kerkruimte, welke tympan gedragen wordt door een stel met uiterst fraai beeldhouwwerk versierde marmeren Corinthische zuilen, alles in nog geheel ongeschonden staat. Merkwaardig is het dat op Loot's wapen als hartschild gelegd is het (blijkbaar dus reeds zeer oude) wapen van de tegenwoordige gemeente Zandvoort : de drie gouden haringen in azuur. Naast Loot's wapen prijkt in den tympan als dat zijner echtgenoote, het wapen ***De Quesnoy,*** zijnde geschakeerd van keel en goud

[1]) Zie "Inventaris van het Oud-Archief der Heerlijkheid thans Gemeente Zandvoort", door P. N. van Doorninck, Haarlem, gebr. van Brederode 1892, waarin Reinout van Brederode als eerste Heer van Zandvoort wordt vermeld.

[2]) Heeft Loot deze beide kwartieren misschien overgenomen van Holland, naar aanleiding van zijne opvolging in de heerlijkheid, of behoorden ze tot zijn (voor zoover ik weet nergens anders beschreven) aangeboren geslachtswapen?

in zes rijen [3]). Bij de stichting der kapel, die omstreeks 1728 moet gesteld worden, heeft Loot dus zijn wapen met dat zijner toenmalige vrouw in marmer doen uitbeitelen.

***Margaretha De** Quesnoy* stierf in 1733, gelijk blijkt uit het slot dor „Memorie wegens het gepasseerde te Zandvoort bij do begrafenis van Paulus Loot, Heer van Zandvoort, overleden den 14on Octobris 1753", vermeld in den in een vorige voetnoot geciteerden „Inventaris", en in extenso afgedrukt bij F. Allan, „Bad-Zandvoort" (Haarlem, de Erven F. Bohn, 1881). Aan het slot dier "Memorie" komt nl. voor: „N.B. Aan de Kant van D[ominé's] huys staat een kist [nl. in de kapel waar Loot in 1753 begraven werd] daer staat op met kopere Spijkertjes Margretha De Quesnoy 1733".

Volgens Elias (Vroedschap dl. 11 bl. 874) is Loot (in 2en echt dan) gehuwd geweest met *Elisabeth Bartha van **Geulen,*** uit welk huwelijk een dochter sproot met name ***Catharina** Yda*, die door haar huwelijk met ***Jan van Marselis*** de heerlijkheid in dit Amsterdamsche geslacht overbracht [4]).

Paulus Loot is nogmaals gehuwd geweest, en wel met *Margaretha **Verhamme,*** gelijk blijkt uit het onder no. 165 in meergenoemden „Inventaris" vermelde „Verzoekschrift van 1767 van den Schout van Zandvoort „Cornelis Bos van der Meye aan den Heer van Zand„voort Jan van Marselis, om de betrekkingen van Schout, „Secretaris, en bode te mogen blijven waarnemen, waartoe "hij was aangesteld op 1 Maart 1751 door den Beer „van Zandvoort Paulus Loot, *en op* 25 *April 1754* ***door** „de Vrouwe van Zandvoort **Margaretha** Verhamme*, weduwe „*van **Paulus Loot**"* [5]).

Nu is het merkwaardig dat sinds menschenheugenis het wapenschild-De Quosnoy altijd in de Heerenbank is blijven hangen, en blijkbaar bij Loot's leven niet is vervangen door Van Ceulen of Verhamme, en dat het er prijkt als afzonderlijk schild eener ambachtsvrouwe, terwijl het natuurlijk, evenals in den tympan, had moeten zijn aangebracht als alliantiewapen ("baron et dame") naast dat van Loot. Een later geslacht, waarschijnlijk niet meer op de hoogte van Loot's drie huwelijken en van den juisten overgang der heerlijkheid, schilderde onder het wapen De Quesnoy : „Douairière Loot." Zonder vermelding van den eigen naam dezer vrouw. Douairière Loot is Margaretha De Quesnoy nooit geweest, aangezien zij twintig jaar vóór haar echtgenoot overleed !

De kapel is, gelijk wij zagen, omstreeks 1728 door Loot gesticht. Het schijnt mij hoogst onwaarschijnlijk, dat deze Heer van Zandvoort toen ook de Heerenbank met wapens voorzag. Ten eerste toch duidt de heraldisch uiterst prullige wijze waarop de wapens zijn uitgevoerd, op een lateren tijd: in 1728 wist men nog wel zoo ongeveer hoe het behoorde, en Loot had een ruime beurs en zal geen kladschilder aan het

[3]) Arm. Gén. i. v.

[4]) E. B. van Ceulen overleed in 1737. blijkens meergenoemde „Memorie", waarin op de reeds aangehaalde woorden volgt: „daeraan staat de Tweede Kist en daerop staat Elizabet Barra van Keulen 1737".

[5]) Cursiveering van mij — „Vrouw van Zandvoort" moet natuurlijk gelezen worden als: „weduwe van wijlen den Heer van Zandvoort," vant reeds 16 April 1754 (dus vóór de benoeming van van der Meye (Loor Margaretha Verhamme) was Loot's dochter Catharina Yda gehuwd net Jan van Marselis en had zij de heerlijkheid in diens geslacht vergebracht. Mevrouw Loot-Verhamme deed de benoeming blijkbaar voordat Marselis nog in al zijne rechten was getreden. Trouwens, hij werd eerst in 1757 als Heer "ingehuldigd" (Zie „Inventaris" bl. 76).

werk gezet hebben. Ten tweede zou hij, daar Margaretha De Quesnoy reeds vijf jaar later stierf, haar wapenschild wel vervangen hebben door dat van zijn twee latere vrouwen, voordat hij, in 1754, stierf. In ieder geval is het onderschrift „Douairière Loot", onder het De Quesnoy-wapen, foutief en van veel lateren datum, — van lang na Loot's overlijden, toen niemand meer wist hoe de zaak in elkaar zat : men keek eenvoudig naar den tympan met de alliantiewapens, copieerde het vrouwelijk schild in hout, en zette er het onjuiste onderschrift onder. Ik voor mij stel den tijd waarin de wapenborden vervaardigd en met ramen voorzien werden, op zijn vroegst in het begin der 19e eeuw, — den echten knoeitijd der heraldiek.

Na overweging van al het bovenstaande, kom ik tot de conclusie dat het wapen-De Quesnoy zooals het er nu hangt moet verdwijnen, doch dat men, voor de sierlijkheid en ter eere van de nagedachtenis van Paulus Loot, den stichter der prachtige kapel, en, blijkens de geschiedenis van Zandvoort, zijn mildsten en meest voortreffelijken Heer [6]), zijn wapen driemaal mag aanbrengen, telkens vereenigd met dat van een zijner drie echtgenooten. Men krijgt dan de alliantiewapens ***Loot-de Quesnoy,*** *Loot—* ***van*** *Ceulen*, en ***Loot-*** *Verlamme* [7]), gerangschikt onder het groote bord van ***Brederode.*** Dan moeten volgen : ***van*** *Marselis*, *Hartsinck* en ***Barnaart,*** welke familiën achtereenvolgens de heerlijkheid door erfopvolging of aankoop bezeten hebben. Aanbeveling verdient het m.i. om ook de wapens de ***Favauge*** en Quarles ***van Ufford*** aan te brengen. De dochter van den laatsten Barnaart die Heer van Zandvoort was, huwde met eenen de Favauge; en ofschoon, voorzoover mij bekend is, ***Adriaan Christiaan*** *Jacques* ***de*** *Favange* den titel van Heer van Zandvoort nimmer gevoerd heeft, en ook zijne erven, de leden van het geslacht ***Quarles*** *van Ufford*, dien niet dragen, komt aan beide familiën de titel van rechtswege toe, terwijl zij zich op allerlei wijzen, en laatstelijk door de restauratie van de kapel, zoo sterk voor Zandvoort en zijn kerkgebouw hebben geïnteresseerd, dat hunne wapens in de Heerenbank zeer zeker op hun plaats zijn.

Het zou mij zeer aangenaam zijn, indien de Redactie of (en) het Documentatiebureau hunne meening over deze zaak wilden te kennen geven [8]). Tevens (doch dit heeft

[6]) Zie het aangehaalde boekje van Allan, bl. 30 e.v.

[7]) Het Arm. Gén. geeft verschillende wapens van Ceulen en Verhamme. Kan men mij zeggen welk van die aan de beide echtgenooten van Loot behoorden?

[8]) Wij hopen te gelegener tijd aan dit verlangen te kunnen voldoen. Voorloopig zij medegedeeld: dat Mr. W. van der Lely, de bekende genealoog en heraldicus, die in 1760 Burgemeester van Delft was, de grafkapel van ***Paulus Loot*** in de kerk te Zandvoort heeft gezien, getuige zijn M. S. „Versameling van Tombes, Sepulturen, etc.", *aan*wezig in de Kon. Bibl. Hij beschrijft het wapen van Paulus op deze grafkapel aldus: „gevierendeeld: 1 en IV in rood (vermoedelijk) een aanziend gestelde man met beide handen een touw vasthoudende, waaraan rechts een schietlood hangt: II en III in blauw (vermoedelijk) een zilveren (vermoedelijk) leeuw. Helmteeken: de man met lood uitkomend". Ter zelfder plaatse geeft hij ook het wapen aan van *Margaretha du* Quesnoy, de vrouw van dezen Paulus, als voorkomende op die zelfde grafkapel en zijnde volgens hem: „geschakeerd van zilver en blauw". Opmerkelijk is, dat van der Aa, die over het algemeen vrij nauwkeurig in zijn Aardrijkskundig Woordenboek melding maakt van wapens in kerken en derg., in het 13de deel van dit werk, dat van 1851 dateert, geen wapens in" de kerk van Zandvoort vermeldt, terwijl hij toch vrij uitvoerig deze kerk behandelt. Of het bovenaangehaalde wapen reeds tot de voorouders van Paulus behoorde of dat hij het zelf aangenomen heeft, is ons niet bekend, doch het is opmerkelijk, dat een M. S. Wapenboek van Schulerus een wapen ***Looten*** aangeeft, dat volkomen hetzelfde is als het eerste en vierde kwartier uit het

geen haast) houd ik mij aanbevolen voor genealogische bijzonderheden betreffende het geslacht ***Loot*** en zijn herherkomst, en voor de juiste data van overlijden der opvolgende Heeren van Zandvoort, opdat de jaartallen gedurende welke zij de heerlijkheid bezeten hebben, onder de wapenborden kunnen worden aangebracht [9]).

KORTE MEDEDEELINGEN.

De oorsprong van het geslacht Hamming.

Omtrent dit geslacht, waarvoor blijkens de rubriek „Vragen en Antwoorden" nogal eenige belangstelling blijkt te bestaan, kan ik thans het volgende publiceeren. Kerkelijke en rechterlijke archieven voor verder onderzoek ontbreken.

Ofschoon als geboorteplaats van ***Geurt*** *Hamming* (II) hardnekkig H a 11 wordt overgeleverd, blijkt hij aan de overzijde van de IJssel gedoopt te zijn, alwaar zijns vaders geslacht (evenals nog heden ten dage) woonachtig was.

I. Geurt *Geurtsen* ***op*** *Hammink*, bewoonde volgens de overlevering de hofstede „Hammink" onder Bronkhorst (gem. S teenderen), te vinden op de milit. topogr. kaart. De spaarzaam bewaarde schepenarchieven van Steenderen-Bronkhorst geven alleen een ***Beurt*** *Geurtsen* als gerichtsman van Steenderen 1731, 1733. Hij stierf vóór de geboorte van zijn zoon (volgt II) en huwde als „j.m. onder Steenderen" (ondertr. Steenderen 22, Brummen 23 April 1730) ***Berendine Jansen,*** j.d. van Brummen.

Kinderen, gedoopt te Steenderen :

1°. ***Anna, 23*** Maart 1730 (nisi fallor).

2°. ***Hendrine, 30 Nov.*** 1732.

3°. ***Geurt,*** die volgt.

II. ***Geurt*** *Hamming*, ged. Steenderen 14 Juni 1734, lidm. te Zutphen m. att. v. Brummen September 1766, te A'dam 31 Aug. 1758, att. naar Arnhem 18 Nov. 1763, grootburger aldaar 21 Jan. 1762. Hij was volgens overlevering een leidende figuur der Patriottenpartij te Arnhem, en korten tijd schout aldaar: als zoodanig noemt hem het Nieuw Biogr. Woordenb. in voce B. ter Haar. Bevestiging hiervan kon ik bij oppervlakkig onderzoek niet vinden. Hij was officier bij het Ketelstraatsche vaandel vanaf 1776, terwijl zijn overlijdensakte (te Doesburg 31 Januari 1816) hem rentmeester noemt. Hij huwde als wedr. van Judith Lebbing 2° Wageningen (ond. 10 Oct. 1766) ***Johanna de Kemp,*** ged. ald. 5 Nov. 1744, dr. van ***Jan*** en ***Maria van*** *Kreel* (XXXVII, 128).

Uit het huwelijk ***Hamming-de Kemp*** sproten, behalve *Jan*, die het geslacht voortzet (zie XXXVII, 333;

wapen van Paulus nl. de man met het schietlood in de hand, waarbij als kleuren zijn aangegeven het veld rood en de rest goud. Het komt bij Schulerus voor in alliantie met Grysperre. Wat het wapen ***Verhamme*** betreft kunnen wij mededeelen, dat ***Isaac Verhamme*** 17.2.1739 koopman te Haarlem, getr. met ***Anna*** Johanna ***Barnaart***, op zijn lakafdruk, voorkomende in een protocol van Notaris Willem Baart te Haarlem, een monogram voert, zoodat hieruit niet is op te maken of hij een wapen voerde. Doc.-Bur.

[9]) Ik betwijfel of de meergenoemde „Inventaris", waarin op bl. 75 en 76 als redactioneel toevoegsel tot de opsomming der archiefstukken, een lijst dier Heeren met jaartallen voorkomt, op dit punt wel geheel betrouwbaar is: voornamen ***worden*** bijv. dikwijls onjuist vermeld. Volledig is de lijst in ieder geval niet.

XXXVIII, 109) 10 dochters, waarvan ons bekend zijn:
1°. *Johanna Judith*. ged. Arnhem 21 Aug. 1766, tr. *Barend ter Haar*, koopman te A'dam, waaruit het geslacht *ter Haar;*
2°. *Berendine*, ged. *30* Juli 1769, tr. *Ralph Dundas* bn *Tindal;*
3°. *N. N.*, tr. notaris *van Laren* te Dordt;
4°. *N. N.*, tr. een *Romeny*;
5°. *Hendrijna Aletta*, ged. Arnhem 21 Mei 1789.

Het ingewikkelde *wapen-Hamming* (1 en IV *3* hammen, II in goud een klimmend hert, III boven een jachthoorn, beneden 2 aanziende ossekoppen. Hartschild : een schuinsrechts geplaatste droogscheerderschaar m/d punten omhoog), is blijkens mededeeling van den heer R. T. Muschart een combinatie vaneen sprekend wapen-Hamming met van Schaik[1]). Blijkens voornamen-overeenkomst was *Leendert van Schaik* de schoonvader van *Jan Hamming* (XXXVIII, 109). Het door den Heer D. v. H. genoemde cachet „G. v. K.", dat hetzelfde is als het IIIdo kwartier van Hamming en het IIde en IIIdo van Van Schaik zal dus waarschijnlijk van een nog ongenoemden voorzaat van *Leendert van Schaik* zijn.

H. W. VAN TRIUHT.

Heraldieke problemen.

Dat het, ook door ons genootschap als embleem aangenomen, Nassausche leeuwenschild door verschillende andere geslachten werd gevoerd, mag als bekend worden ondersteld. Over de nog steeds onopgeloste puzzle van een' eventueel verband met het huis Gelre, dat eveneens den leeuw met blokken in gelijke kleuren heeft gevoerd, willen wij thans niet spreken: of die overeenkomst van graaf Otto 11 van Gelder dateert, die het wapen van zijn oom Hendrik van Nassau [2]) aannam, dan wel verder moet gezocht worden, zal wel in 't duister blijven zoolang niet meer licht kan worden ontstoken over de oudere generaties dier beide huizen en hunne mogelijke afstamming uit de eveneens met den sluier der geheimzinnigheid omgeven Zutphen's. Op een andere overeenstemming wilden wij wijzen, n.l. op het oud-Fransche huis Brienne. Dit voerde geheel als Nassau. Het bracht zijn wapen over o. a. op hett graafschap Eu, terwijl voorts ook aan het paltsgraafschap Bourgondië, de z.g. Franche-comté, het wapen der Brienne's werd toegekend. Dit laatste nu kunnen wij niet verklaren. Dit land toch verviel na uitsterven eener oudere lijn der graven van Bourgondië via de geslachten Hohenstaufen en Andechs-Meran aan de jongere lijn van het oorspronkelijk geslacht, welke toen reeds naam en wapen van het haar aangeërfde graafschap Chalon voerde. Vanwaar nu die leeuw en blokken, welke ook onze Bourgondische hertogen, na verwerving der Franche-comté, in hunne zegels bezigden? Voor wie mocht vragen, wat ons die oude Fransche families interesseeren, diene nog dit: hoewel de Gelders daaronder veelvuldige relaties hadden vonden wij voor hen geen heraldiek verband; maar wel mag men in dit wapen van het vrijgraafschap belang stellen, in zoover zeer vermoedelijk ons gewest Friesland, welks tegenwoordig wapen (als Nassau, doch met twee

[1]) Zie de bijdrage van R. T. Muschart onder de rubriek „Vragen en antwoorden" in dit zelfde nummer in voce „Hamming".

RED.

[2]) Gehuwd met Machteld v. Gelre.

leeuwen) naar wij meenen voor 't eerst onder hertog Filips den Goeden opduikt, zijn leeuwen en blokken in het blauwe schild aan dat Fransche erfgoed der Bourgondiërs ontleent. Verband met Nassau, zooals wel eens werd ondersteld, vinden wij althans voor Friesland nergens.

TE. à TH. VAN DER HOOP.

Had Admiraal Plet Hein nakomelingen?

(XXXVIII, 183).

In Oud-Holland van 1905 (bz. 189) heeft de toenmalige archivaris der gemeente Delft, M. H. van Visvliet, een artikel geplaatst, waarin hij juist naar aanleiding van het stukje van Mr. de Roever heeft bewezen, dat Piet Hein *geen nakomelingen* had, terwijl dit wel het geval was met zijn broeder Cornelis *Hein*, vóór hem overleden. De heer van Visvliet denkt, dat de koorddanser waarschijnlijk een kleinzoon van Cornelis zal geweest zijn.

Mr. L. G. N. BOURICIUS
Archivaris der gemeente Delft.

Zie in Oud-Holland 1905 het artikel van M. H. van Visvliet, De kleerkast van Piet Hein blz. 190 vlg., waar ook de kwestie van het rekest van den koorddanser behandeld wordt. Het protocol van den daar genoemden Delfshavenschen notaris Cornelis Lambrechts Stulingh is verloren gegaan.

Aitzema, Saken van Staet en Oorlogh, 's Gravenhage 1669 blz. 822, noemt bij de begrafenis van Piet Hein als eerste die achter het lijk loopt, zijn zusters zoontje; daarna kwamen de bloedverwanten uit Delfshaven en Rotterdam.

E. WIERSUM.

Belangstellenden kunnen dit onderwerp ook behandeld vinden in het zeer onderhoudende artikel „Herinneringen aan Piet Hein" door S. Kalff in „Onze Vloot" 1920, aflevering 4, blz. 68 e.v.

M. R. H. CALMEYER.

Hasselman. In Nederl. Patriciaat 1912 komt de genealogie *Hasselman* voor aanvangende met *Jan Hasselman* die omstreeks 1718 geboren moet zijn.

Wellicht is verwantschap te vinden met de in *Carl Meijer, Stadtgeschichte Alt Verden Dl 11, blz. 38,* onder een 55-tal familienamen (welke voor en na het jaar 1610 aldaar voorkomen) genoemde familie *Hasselmann.*

CARL KÖFFLER.

Malacca. De aandacht van genealogen wordt gevestigd op mijn manuscript : „*Archief der Gereformeerde Kerk te Malacca*", berustend in het Rijks-Archief te 's-Gravenhage. Hierin zijn opgenomen de Doop- en Trouwregisters van den tijd, dat Malacca in het bezit der Nederlanders was.

R. VAN BEUNINGEN VAN HELSDINGEN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN. [1])

Beynen (van). (XXXVIII, 186). Eene genealogie van dit geslacht is mij nooit onder de oogen gekomen. Ik ben trouwens allerminst zeker, dat alle personen die onder dezen naam voorkomen tot hetzelfde geslacht behooren. Hieronder volgen enkele bouwsteentjes.

[1]) Wegens gebrek aan plaatsruimte moesten tot ons leedwezen eenige vragen tot een volgend nummer blijven liggen.

1. *Anthonis Aertsz. van Beynen* en zijne echtgeooote *Henricxke Reyn Corneliszsdr.* waren beiden dood in 1583, toen zijn broeder *Jan Aertsz. van Beynen voor* schepenen van Heusden optrad als voogd over een der minderjarige kinderen. Die kinderen waren :
1. *Aert,* wiens weduwe *Hilleken Lambertsdr.* in 1611 te Waalwijk woonde. Zij waren de ouders van *Catelijn*, *Anthonis, Fijcken*, *Lambert* en *Grietgen van Beynen.*
2. *Lijsken*, vermeld in 1691 en '96.
3. *Gijsbert*, geboren omstreeks 1567, woonde te Vlijmen en leefde nog in 1611.

II. *Steven* van *Beynen was* **met** zijn vader *Jan van Beynen* in 1556 pachter van stadsaccijnzen te Heusden. Hij leefde nog in 1566, doch in 1577 wordt zijne weduwe *Sophia* vermeld. Blijkens de Heusdensche kerkerekening over 1623 was zijne oudste dochter gehuwd met *Qoyart Segersz.* te Vlijmen.

111. *Gielis* zoon van wijlen *Jan van Beynen* van Vlijmen komt in 's Hertogenbossche schepenakten van 1540 en '44 als kuiper voor.

IV. Jan *van Beynen was* de vader van *Anthonis,* vermeld in 1586, en *Roelof van Beynen.* Deze laatste wordt vermeld tussohen 1578 en 1699, woonde te Hedikhuizen en was gehuwd met *Pieterken Willemsdr.*

V. *Elias* zoon van wijlen *Gerard van Beynen* wordt vermeld in een Bossche akte van 1510.

VI. *Berthold Jansz. van Beynen* komt voor in een Bossche akte van 1517.

VII. *Henrick Jansz. van Beynen* **was** reeds overleden toen zijn zoon *Adriaen* (misschien dezelfde als *Adriaen Dircxsz. van Beynen*, die in 1664 te Heusden wordt vermeld ?) in 1542 een cijns kocht uit een huis enz. te Nieuwkuik. Deze zoon, die in 1541 vijftien vaten rogge erfpacht gold uit drie morgen lands in den ban van Vlijmen, was de vader van *Hendrick van Beynen,* gehuwd met Lucia *Beelaerts*, die in 1578 als zijne weduwe overleed. Zij liet drie onmondige kinderen na:
1. Lucia, jong gestorven.
2. *Aleyt,* begr. te Heusden 9 Sept. 1636. Zij was toen reeds vele jaren weduwe van *Hendrick Lambertsz. van der kas,* geb. omstreeks 1578, burgemeester (1608) en schepen (1609) te Heusden.
3. *Elisabeth,* ongehuwd overleden, begr. te Heusden 30 Sept. 1625.
Op 31 Mei 1581 verkochten de voogden dezer kinderen een huis met achterhuisje en hofstad in de Pelserstraat te Heusden, nagelaten door der kinderen grootvader *Adriaen Henricxz. van Beynen.*

VIII. *Bartholomercs Jansz. van Beynen* was in 1662 schepen te Drunen. Hij zegelde met drie schuinrechts geplaatste klaverbladen, 2 en 1.

IX. *Jan van Beynen,* die in de tweede helft der 14de eeuw (het laatst in 1383) schepen van Heusden was, voerde: gedwarsbalkt van zes stukken en een rad in den rechterbovenhoek. Op het zegel van *Jan van Beynen Jansz.*, die in 1399 en 1408 schepen te Heusden was, komt volgens De Raadt inplaats van het rad op den bovensten balk een vijfpuntige ster voor.

X. *Nenne van Beynen* eigenaar van land te Genderen 1464.

's-Gr. B. v. B.

Beynen (van). (XXXVIII, 186). Taxandria 1901 pag. 234 beschrijft het wapen van *Jan van Beinen, 1378* Schepen van Heusden, als te zijn: „gedwarsbalkt van 6 stukken, waarvan de bovenste balk beladen rechts met een wiel", hetgeen overeenkomt met dat, hetwelk de Raadt in zijn bekende werd „Sceaux Armoriés" voor *Jan van Beynen, 14..* Schepen van Heusden, vermeldt.

Doc.-Bur.

Cock van Bilant-van Arnhem. (XXXVIII. 187). Van Spaen Lalecq vermeldt van Gijsbert Cock van Byland, dat hij in 1339 huwde met Christina *van* Arnhem, heer Wynandsdr bij eene Mechteld en Otto van den Byland de Jonge Ridder, nevens zijne vrouw Christina van Arnhem heer Wijnandsdr, weduwe van Gijsbert Cock van Byland, geven quitantie aan haar vader wegens de bruidschat 1349.

's-Gravenhage. J. D. **Wagner.**

Corput (van den). (XXXVIIT, 107). Toen de Heer Feith in kolom 107 de vraag deed betreffende een grafzerk in de Martini-kerk te Groningen, deed het door hem beschrevene wapen rechts boven, waarin een keper enz. ons denken aan het wapen van *Franciscus Junks,* 19.11.1670 te Groningen. Van hem toch vonden wij in het Rijksarchief te 's Gravenhage eenen brief, gericht aan den Raadpensionaris Johan de Witt, dien hij in dezen brief zijn neef noemt. (Zie de collectie brieven aan Johan de Witt, portefeuille Holland 2864).

Het wapen op zijn lakafdruk vertoont: „een keper vergezeld rechts en links en beneden van drie korenaren aan gebladerde stelen naast elkaar".

Daar echter dit wapen toch niet geheel overeenkomt met het door den Heer Feith beschrevene, lieten wij de vraag onbeantwoord.

Sedert echter hebben wij een wapen *Junius* gevonden, dat volkomen aan het wapen op de grafzerk beantwoordt. In het Rijksarchief te Assen nl. bevindt zich in eene collectie lakafdrukken het wapen van .... *Junius*, **1706** kolonel van een regiment ter repartitie van Drenthe, zijnde „een keper, ondersteund door een grond, en vergezeld rechts en links van korenaren".

Het zou dus niet onmogelijk zijn, wanneer wij hier met een wapen *Junius* met zijne kwartieren te doen hebben. Wat die kwartieren betreft, ons zijn slechts 2 wapens bekend, waarin een schildhoofd, beladen met 2 palen, voorkomt en wel 1°. *Hallen*: „effen zwart en in een zilveren schildhoofd 2 roode palen", en 2". *Swaert*: „effen goud en in een zilveren schildhoofd 2 blauwe palen". De overige kwartieren kunnen wij niet thuisbrengen.

Doc.-Bur.

Erdbrink. (XXXVII, 124). In de zegelverzameling van ondergeteekende bevindt zich het navolgende wapen van het geslacht *van der Velden Erdbrink:* Gevierendeeld: 1 en IV in blauw een schuinsrechts geplaatste drietand van ?; II en 111 in purper (!) een aardhoop van?

Volgens mij gedane mededeelingen is dit het door den Hr. Steenkamp gezochte wapen van het geslacht

Erdbrink, *o. a.* thans te 's-Gravenhage en Arnhem, en afkomstig uit Osnabrück.

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

Ettensche schepenen (Wapens van). Behalve de reeds gevraagde kan men mij in de hoogste mate verplichten door opgave der wapens van de volgende geslachten of personen welke te *Etten* in de regeeringzaten : *Ta(c)k (Cornelis Lambrechts T.* burgem^{r}. en schepen 1662-1692, *Anthony T.* schepen 1724-1733, *Hendrik Jacobus T.* schepen 1750—1782, *Govert T.* schepen omstr. 1785); *Nuyens;* van *Eekelen; van den Bersselaer (Christoffel Laureysz v. d. B. ± 1570; Jacob Henricx*, schepen ± 1616-1648, tevens wethouder; *Visser (Michiel Pietersz. Visser* schepen voor 1680) ; *van den Beempde (Willem Jansz. v. d. B.* schipper te Leur voor 1655); *Eyck(x) (Govert Pieter E.* schepen omstreeks 1630) ; *Huybrecht Adriaen Rombouts,* schepen omstreeks 1610.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Gelre (van). (XXXVIII, 189). De genealogie van dit geslacht is volledig opgenomen in Alg. Nederl. Familieblad, jg. 1891, blz. 111 e. v.

De St. W. W. v. R.

Geysteren. (XXXVIII, 163, 189). De helft van het huis en heerlijkheid tot Geisteren was leenroerig aan de heerschap Cuyk. Nu vindt men in een der Cuyksche leenboeken: J. Cornelia van Geysteren, dochter van wijlen Everard van Geysteren, als leenvolgerse (soe sy verclaerde) heeft nae doode van wijlen Jacob van Eyl haer neven doer Joncker Gerardt Prouninck diemen noempt van Deventer (in margine en met latere hand: ambachtsheer van Crimpen) heuren momber, te leen ontfangen de helft van huis en heerlijkheid van Geysteren met al syn appendentien en toebehoeren. Actum Grave 26 Juni 1607.

Cornelia noemt dus Jacob van Eyl haar neef. Het is mij niet mogen gelukken eenige parentage tusschen hen te ontdekken. De bewuste neef' zal zijn Jacob van Eyl, die met Helena Turck gehuwd, half Geysteren had getransporteerd aan Daem Schellart van Obbendorf, waarop diens beleening den 2^{en} Apr. 1592 volgde. We zien dus Cornelia en Daem Schellart gelijktijdig beleend; daar gaf een Leenhof' niets om, het was ze maar om de jura en het heergewaad te doen.

Kunnen de memorie over het wapen 1608 en Cornelia's beleening 1607 geen verband met elkaâr gehouden hebben?

's-Gravenhage. J. D. WAGNER.

Geysteren. (XXXVIII, 163, 190). Volgens het M. S. Wapenboek van v. d. Monde (Utrecht, 18^{e} eeuw) voerde *Geisteren, Geysteren:* gedwarsbalkt van zilver en zwart (6) met een schildhoofd van zwart, beladen met 3 letters S van zilver (elders goud). Doc.-BUR.

Hamming. (XXXVII, 127, 238, 333, XXXVIII, 109). De Heer van Tricht zegt in kolom 127 van den vorigen jaargang, dat *Geurt Geurtsen Hamming*, geb. te Hall en overl. te Doesburg in 1816, als wapen voerde: gevierendeeld 1 en 4, 3 hammen, 2 in goud een hert, 3 boven een posthoorn, beneden 2 aanziende koeiekoppen.

Z.Edl. vermeldt geen bron, en ik betwijfel, of hij met absolute zekerheid kan zeggen, of deze *Geurt* dit wapen gevoerd heeft.

Mijn twijfel is gegrond op het navolgende:

Uit de mededeelingen van de Heeren Drijfhout van Hooff en Sigal resp.& kolom 109 van den loopenden en kolom 333 van den vorigen jaargang blijkt, dat deze *Geurt Hamming een* zoon *Jan* had, welke trouwt met *Gijsberta Johanna van Schaik*. Uit dit laatste huwelijk werd een zoon geboren, die evenals zijn grootvader *Geurt* gedoopt is.

Gijsberta Johanna van Schaik nu is de dochter van *Ceendert van Schaik*, Notaris te Wijk-bij-Duurstede. Deze *Ceendert* voert als wapen gevierendeeld : 1 en 4 een klimmend hert, 2 en 3 boven een jachthoorn (geen posthoorn), beneden 2 aanziende ossenkoppen. Hartschild: een schuinsrechts geplaatste droogscheerderschaar met de punten omhoog. Aan de juistheid hiervan valt niet te twijfelen, want het is te zien op een origineel stuk, dat zich in het archief te Enkhuizen bevindt, zijnde door mijzelf overgenomen.

In het door den Heer van Tricht beschreven wapen vinden wij datzelfde hert en dienzelfden hoorn met de ossenkoppen terug, die tezamen met drie hammen het wapen van eenen *Geurt Hamming* vormen.

Mij dunkt het lijdt geen twijfel, of dat hert en die hoorn met ossenkoppen in het wapen van dien *Geurt* zijn uit dat van *van Schuilt* overgenomen. Maar daartoe behoort eene alliantie *Hamming-van Schaik* aan vooraf te gaan. Deze alliantie nu heeft, zooals wij zagen, plaats gehad tusschen *Geurt,* den grootvader, en *Geurt*, den kleinzoon.

In verband met het bovenstaande lijkt het mij zoo goed als zeker, dat het door den Heer van Tricht aangegeven wapen niet gevoerd is door *Geurt Geurtsen Hamming*, den grootvader dus, doch door *Geurt Jansen Hamming*, den kleinzoon, De grootvader *Geurt* zal vermoedelijk alleen de drie hammen gevoerd hebben.

Rotterdam. R. T. MUSCHART.

Havelaar. (XXXVIII, 190 e. v.). In een redactioneele noot t. a. p. wordt de vraag gesteld of het wel bewezen is, dat de onlangs overleden *Pieter Adriaan Theodoor Havelaar* afstamde van *Adriaen Sebastiaensx. Havelaer* en daardoor aan onzen tak van de familie Havelaar vastgehecht was. Dit in verband met een manuscript van wijlen den oud-minister J. P. Havelaar, die het nog als hypothese aannam.

Het manuscript dateert van 1911 en sedert is de aanhechting *zoo goed als zeker* geworden:

Adriaen Sebastiaensz. Havelaer × *Belytgen Aertsdr.* had 8 zonen:

1. *Sebastiaen* Adriaenszn × *Fytgen Cornelisdr.;* hij is dood 1609. Uit dit huwelijk zijn 2 kinderen:

a. *Annitgen,* geboren 1605.

b. Adriaen, „ *1607.*

Op 20 Oct. 1627 hertrouwt Fytgen Cornelisdr. met *Jan Pietersz. van Harlaer.*

Op 24 April 1643 geeft *Jan* Pietersz. *van* Harlaer, zeylmaker, wonend te Rotterdam, procuratie aan *Adriaen Havelaer,* zeylmaker, wonend te Nieuwmagen (Nijmegen) *voorzoon van zijne huisvrouw* (zie acte gepasseerd voor Notaris J. van Weel, deel 6, Notarieel Archief). Uit het poortersboek van Nijmegen blijkt dat op 13 Juli 1642 *Adriaen Bastiaensz. Havelaer*, seylmaker, burger van Nijmegen is geworden.

Met wie deze Adriaen gehuwd is geweest, heb ik niet kunnen opsporen, maar dan blijkt weer uit een andere akte dat *Sebastiaen Adriaensz. Havelaar*, geb. van Nijmegen op **23** October 1670 is gehuwd met *Sibylla* ***van Angermont,*** wed.0 *Philippus* ***van*** *Gulick*, eveneens van Nijmegen.

Deze Sebastiaen, die schoenmaker was, vestigt zich weer te Rotterdam en werd op 23 Aug.s 1697 geëligeerd als hoofdman van het schoenmakersgilde.

Hij had een zoon *Adrianus*, geb. 1679, gehuwd met *Susanna* ***van Langenhoven,*** die zich als zilversmid te 's Gravenhage vestigde.

Diens zoon ***Bastiaen,*** eveneens zilversmid te 's Gravenhage, huwde 1 Nov. 1734 met ***Petronella van der Hurck.***

Hun zoon *Dirck*, eveneens zilversmid, geb. 21 Oct. 1749, huwde op 8 Dec. 1773 met ***Catharina*** *Clasina* ***Lateur.***

Hun zoon ***Pieter Adriaan,*** weer zilversmid, geb. 7 Oct. 1775, overleden 15 Nov. 1865, huwde in Mei 1831 met ***Dorothea Schrödar.*** Uit dezen echt is ***Pieter Adriaan Theodoor,*** gep. kapitein bij de Genie, de laatste mannelijke afstammeling uit dien tak geweest. Hij stierf ongehuwd op 7 Januari 1919 (was geb. 3 Juli 1838).

Uit het bovenstaande blijkt, dat de afstamming zoo goed als vaststaat. Trouwens den Heer J. P. Havelaar *was* dit ook bekend, blijkens een schrijven van hem gedateerd 2 Februari 1915 aan Pieter Adriaan Theodoor Havelaar, waarin hij zegt: „bestond er reeds een zeer „gegrond vermoeden dat wij van een zeltden stamvader „afstammen, thans is de laatste schakel bewezen, door „een akte van 24 April 1643 gepasseerd voor Notaris „J. van Weel".

Rotterdam. Mr. J. HAVELAAR.

Hulsewé. (XXXVIII, 154). Uit aanteekeningen van den gewezen Gentschen predikant Ds. J. D. Domela Nieuwenhuis Nyegaard, thans voorganger der gemeente te Beetsterzwaag, kan de volgende stamreeks worden samengesteld :

1. *Lucas* ***Hulsewee*** (of v. *Hulseweg*), geb. ± 1620, woonde in de Friesche Ommelanden, tr. N.N. waaruit:
   a. Jan ***Lucas Hulsewee,*** tr. Groningen 15.3. 1690 ***Aeltien Derks,*** van Groningen.
   b. ***Hindrick Lucas,*** volgt 11.

II. ***Hindrick Lucas Hulsewee,*** tr. Groningen 11.7.1668 *Stijntien Janses* ***Bennema,*** waaruit:

III. *Lucas* ***Hendricks (van) Hulsewee,*** komt in 1699 voor als grootburger en koopman te Groningen, † 1723, tr. Groningen 23.4.1687 *Swaentien Meyers*, die vermoedelijk overleed in 1739, als „wed. van den Olderman ***Hulsewee",*** waaruit :

IV. ***Hindsik Hulsewé,*** te Groningen 20.9.1710 *Talli*gien ***van Weerden,*** zuster van Ds. J. van Weerden uit Losdorp. Zij woonden in de Nieuwe St. Jansstr. te Groningen en wonnen 2 zonen van wie :

V. ***Hermanus Hulsewé,*** geb. Juli 1720, †25.3.1772, ontvanger van't stadsconvooi en lieutenant van 't 2de vaandel der Groninger Burgerschap, tr. Groningen 7.12.1745 ***Margaretha*** *Meijknegt*, geb. 1718, † 17.7.1789 te Stitswerd (dr. van Mr. Gerardus Joannes), waaruit :

VI. Ds. *Gerhard* ***Jan Hulsewé,*** geb. Groningen 18.1.1759, † Kantens 27.9.1844, cand. theol. 1784, predikant te Stitswerd 18.8.1793; op 21.2.1837 kreeg hij

een dijbreuk en kon dientengevolge zijn gouden ambtsfeest te Stitswerd niet in de kerk herdenken en werd bij K. B. 22 9.1839 Emeritus. Hij tr. Beer***truida Peer,*** † Kantens 20.11.1840 (dr. van Niklaas en Janna van Abkou) waaruit zoover mij bekend [1]):

1. ***Anthony François,*** volgt VII.
2. Zo on, geb. Aiswert 7.6.1800.
3. Zoon, geb. Stitswerd 8.8.1802.

VII. ***Anthony*** *François* ***Hulsewé,*** geb. Stitswerd 15.11-1797, † als grondeigenaar te Usquert 27.6.1857, tr. ..... 13.6.1842 ***Magdalena van der Helm,*** geb. Niekerk 11.6.1811, † Usquert 11.12.1892 (dr. van Jellard en Geertje Siccama).
Waaruit:

1. *Gerard* ***Jan,*** die volgt VIII.
2. *Geertruida* ***Johanna*** *Hulsewé*, geb. Usquert 12.5.1844, tr. Dr. ***A. J. Molenaar,*** geb. 9.5.1841, † Utrecht 25.8.1875.
3. *Gerardina Hendrika Hulsewé*, geb. Usquert 29.8.1845, tr. Ds. Jan ***Hendrik Rutgers,*** geb. Breede (Warfum) 23.8.1825, † Nijmegen 23.3.1902 Czn. van Ds. Paulus en Saska Johanna Keiser).
4. ***Margaretha Johanna Hulsewé,*** geb. Usquert 24 12. 1846, tr. ***Bernardus*** *Dorhout*, geb. ..... 27.4.1844, grondeigenaar te Dragten. Hij woonde in 1877 op Huize Vrêewijk aldaar.

VIII. *Gerard* ***Jan Hulsewé,*** geb. Usquert 20.4.1843, ingenieur en grondeigenaar, tr. Aalten 8.3.1878 *Saska* ***Johanna*** *Paulina* ***Anna Elisabeth*** *Rutgers*, geb. Aalten 9.10.1854, † Zeist 19.2.1911 (dr. van Ds. Johannes Theodorus en Anna Diederika Maria Carolina Elisabeth Pape de St. Auban).
Waaruit :

1. ***Margaretha Magdalena Hulsewé,*** geb. Twello 9.8. 1879, tr. ***A.*** *Pronk,* geb. Hoogeveen 23.12.1866, secretaris van De Bildt.
2. ***Anthonie François,*** volgt IX.
3. ***Johannes 2 heodorus,*** volgt IXbis.
4. *Carel* ***Johan*** *Herman* ***Adriaan,*** volgt IX^ter.

IX. ***Anthonie*** *François* ***Hulsewé,*** geb. Twello 4.3.1881, ingenieur, tr. Doetinchem 19.12.1907 *Wilhelmina* ***Anna Maria Bentfort,*** geb. ald. 5.2.1871 (dr. van Dr. Jacobus Johannes Ewoud en Maria Cornelia Theodora Pronk).
Waaruit:

a. ***Anthonie*** *François* ***Paulus Hulsewé,*** geb. Charlottenburg 31.1.1910.
b. Jacobus Johannes Ewoud Hulsewé, geb. Charlottenburg 4.5.1914.

IXbis. ***Johannes Theodorus Hulsewé,*** geb. Usquert 7.3.1882, ingenieur, tr. in de U. S. A. in 1912 *Cornelia* ***Birkhof,*** geb. 29.3.1892, waaruit :
Gerard Jan Hulsewé, geb. Eaglo Rock 8.4.1913.

IX^ter. *Carel* ***Johan*** *Herman* ***Adriaan*** *Hulsewé*, geb. Usquert 19.5.1892, ingenieur, tr. 2.10.1916 *Lilian Constance* ***Jeffkina*** of Marowells Springfield, Chelmsford (Engeland).

Hoewel er nog veel aan ontbreekt kan dit exposé den geachten vrager vermoedelijk voorloopig wel van dienst zijn.

[1]) Uit dit huwelijk werd nog geborrn: ***Alida Beerta Hulsewé***, geb. Stitswercl 20 April 1806, † Loosduinen 20 Jan. 1865, echtgenoote van Ds. *Sypko Hayo Sypkens.* (Zie Ned. Pstr. 1913, p 313/4). Red.

Er bestond ook nog eene alliantie *van Loo* × ***Hulsewee;*** althans geeft *B. Hulsewee* te Amsterdam kennis, dat 2.1.1799 aldaar is overleden haar echtgenoot *Lambertus Sanders* ***van Loo,*** oud 65 j., na ruim 28 j. met haar te zijn gehuwd.

Vermoedelijk was zij eene dochter van den onder V genoemden ***Harmanus H.*** × *Margª. Meijknegt.*

's- Br. M. G. W.

Keppel (van). Volgens Batavia Illustrata Iᵉ Bk. blz. 1079 was *Hendrick Schaep van* ***den Dam (bij*** Hellendoorn) zoon van *Hendrick* ***en N. N. van*** *Ittersum* gehuwd met ***Margaretha van*** *Keppel.*

Worden gevraagd de ouders van deze ***Margaretha*** en die van N. N. ***van*** *Ittersum* enz.

Apeldoorn. J. R. VAN KEPPEL.

Keyzer (de). (XXXVIII, 192). ***Cornelia Keyser,*** gehuwd met Mr. ***Cornelis Stavenisse,*** was een volle nicht van ***Quirina Keyser,*** gehuwd met *Pieter van Gelre.* Haar ouders zijn ***Leendert Keyser,*** griffier der stad Zierikzee en ***Hester Bolle,*** dochter van Daniel Bolle en Bastiana Fellius. Ouders van Leendert: *Herman* ***Willemse Keyser*** burg. en raad van Z.zee en ***Magdalena Stavenisse,*** dr. van Cornelis Cornelis 'Willemse Stavenisse, Heer van Ellemeet en Cornelia de Jonge. De moeder van Herman Willemse Keyser is ***Cornelia Hollaer.***

Jan Keyser, de vader van Quirina, ***was*** een broeder van Leendert. Haar moeder is ***Sebastiana van Couwenburg.***

In mijn bezit zijn geslachtslijsten van de *Keyser*'s en der familie *Hollaer,* waarin de naam luidt Keyser of Keyzer; zie Rietstap, in voce Keyser (Zél). Het wapen is te zien in het Rijksmuseum op twee kwartierstaten van Stavenisse.

Domburg. H. DE BRAUW.

Monceaux (de). *Esther* ***de Monceaux,*** geboren ..... 1681, overleden na 7 Januari 1747, huwde te.. .. den ..... 1700 ***Pierre de Jaussaud,*** gevlucht uit ***Frankrijk*** voor de revocatie van 't Edict van Nantes, kolonel in Hollandschen dienst, directeur der fortificatiën en ingenieur-generaal van ***Friesland.*** Hij was een zoon van *Claude* ***Marie de Jaussaud*** (zoon van ***Pierre ex Judith de Florence),*** overleden vóór 1683 en gehuwd te *Nîmes* 7 October 1663 met *Sylvie* ***de Baux,*** dochter van ***Salomon de Baux*** en van ***Bernardine*** *Duranti.*

Wie waren de ouders en grootouders van ***Esther de Monceaux?*** Kunnen data van geboorte, huwelijk en overlijden van haar en van hare ouders worden medegedeeld?

Assen. J. A. R. KYMMELL.

Nassau (van). Wie zijn de ouders van juffer ***Cornelia van Nassau,*** oud-conventualin van de voormalige abdij Loosduinen, wier toelage van levensonderhoud bij Resolutie v. d. Staten v. Holland dd 30 November 1611 verhoogd wordt van f 375.— tot f 400.— 's jaars?

Den Haag. W. G. FEITH.

Nieuwenkamp. (XXXVIII, 194). Volgens mededeeling van den Heer Rochel1 te Amsterdam, voert het Amsterdamsche geslacht ***Nieuwenkamp*** het navolgende wapen: In zilver twee schuingekruiste ovaalvormige ringen van rood, vergezeld boven en beneden van een hart van rood. Helmteeken: een hart van rood.

De stamvader van dit geslacht is *Hendrik Nieuwenkamp,* die in 1764 voorkomt als diaken van de Ned. Herv. Kerk te Hasselt en gehuwd was met ***Catharina*** *de Olde* (zie mijn vraag in XXXVIII, 113).

's-Gravenhage. J. J. VÜRTHEIM GZN.

Nijlant. Gevraagd worden voorouders, wapen en beroep van ***Qerardus*** *Nijlant,* te Breda gehuwd vóór 1798 met *Geertruy* ***Waalwijk,*** vide in voce.

Utrecht. H. W. v. TRICHT.

Peelt (van). In „Voorname huizen van 's Hertogenbosch", wordt in dl. III als kooper van het huis „de Gulden Poort" genoemd ***Daniël,*** zoon van ***Daem*** of ***Adam van Peelt*** (acte van 6 Januari 1623).

Alle inlichtingen over dezen van Peelt en zijn vóórgeslacht zijn zeer welkom aan

Hilversum. H. W. M. ROELANTS.

Philipse. Inlichtingen worden gevraagd aangaande de familiebetrekkingen van zekeren ***Erederick*** (Vrederick) *Philipse* (Filipsen, Vylipsen), die omstreeks 1647 uit *Bolsward* naar Amerika uitweek en zich te Nieuw-Amsterdam vestigde.

's-Gr. L.

Portret (Onbekend). (XXXVIII, 195). Wij kunnen nog mededeelen, dat *Arnoud* ***van Crachtwijk gend.*** *Deuverden* in 1670 met *Gisberta* ***van Lielaer*** trouwde. (Rijks Arch. Utrecht, Geneal. Portef. C. G. omslag Deuverden.)

DOC.-BUR.

Schagen (van). (XXXVIII, 70, 71). ***Margrita v. S.*** j.d. van Breda, woneᵉ op 't Haageinde × *Willem* ***Vertolen*** i.m. v. Rotterdam 16 Juni 1698, in presentie van ***Johannes Vertolen.***

Zij geb. te Breda 4 Nov. 1678, dr. van ***Job v. S.*** en ***Francina*** *Waelwijk,* welke te Breda huwden in Juni 1677, beiden van Breda. Francina woonde toen op de Haagdijk, geb. te Breda 12 April 1636, dr. v. ***Leendert*** *Jaspers W.* en ***Margriet Adriaansen*** *Vertolen.*

Breda. P. BINKHORST VAN OUDCARSPEL.

Schwartz (von). *Mechteld* ***Josina van*** *Welvelde* huwde in 1672 ***Anthon*** *Gunther* ***von Schwartz tot*** *Onsborch,* overleden na 1672.

Gevraagd de namen, voornamen, geboorte-, huwelijks- en overlijdensdata van de ouders en grootouders van genoemden von *Schwartz.*

Een zoon van dezen ***Anthon*** *Gunther* ***von Schwartx*** werd in Februari 1676 te *Lotte* in *Tecklenburg* geboren.

Assen. J. A. R. KYMMELL.

Soekias. Gevraagd wordt het wapen van de familie ***Soekias,*** welke thans in Nederland is gevestigd, doch uit Armenië afkomstig is.

Rotterdam. W. H. CROOCKEWIT.

Sprang (van). (XXXVIII, 197). Over ***Jan Robertus van Sprang*** zie dit Maandbl. jg. 1905, k. 253.

De St. W. W. v. R.

Stavenisse (XXXVIII, 197). Genealogieën ***Stavenisse*** zijn in mijn bezit.

Domburg. H. DE BRAUW.

Vos, (XXXVIII, 169, 197). Het testament d d. 6 Dec. 1669 van *Cornelia Buschrieders*, huisvrouw van D^s^ *Henricus Vos*, pastor der Luthersche gemeente, vindt men in Testamentboeken der stad Zwolle, deel 1662-1672.

De St. *w. w. v.* R.

Vosbergen (van). Bestaat er verwantschap tusschen een Geldersch een Zeeuwsch geslacht van dezen naam? Aan welk van deze was een te Gorcum verblijvend geslacht V. geparenteerd? Is er een hs. of gedrukte genealogie v. V.? [1])

Vlaardingen. M. C. SIGAL Jr.

Wapens gevraagd. Wapens gevraagd van de navolgende geslachten : *Bruynvis* (ongeveer 1700 te Amsterdam) ; *Haneku yk* ; *Brest van Kempen* ; *van Keulen* (volgens de Geschiedenis van het geslacht *van Keulen* door G. *D. Bom*, Amsterdam 1885 pag. 1 2 voegde Johannes van Keulen aan zijn wapen toe het wapen *Buys*, zijnde: „in rood 3 zilveren bollen"; op welke wijze had deze toevoeging plaats ?).

Doesburg. M. R. H. CALMEYER.

Ons is slechts 1 wapen *Bruinvisch* bekend van een Zeeuwsch geslacht van dien naam, voorkomende op de wapenkaart in de *Cronyk van Zeeland* door M. Smallegange, zijnde : „golvend doorsneden : a. in goud een op de snijlijn zwemmende zwarte bruinvisch vergezeld boven van een roode ster ; b. golvend gedwarsbalkt van 6 stukken blauw en zilver."

Het Armorial Général vermeldt een wapen *Hanekuyk*, zijnde: „in zilver een zwarte haan staande op groenen grond".

Mr. ***Jacob*** *Hanekuyk*, 1823 Notaris te Harlingen, voert den haan stappend en zonder grond, volgens zijnlakafdruk, voorkomende in de boedelpapieren van de Weeskamer te 's-Gravenhage.

Ons is geen wapen *Brest van Kempen* bekend.

Er bestaan meerdere wapens *van Keulen, van Ceulen, van Collen,* zoodat het zonder verdere aanwijzingen niet te zeggen is, welk bedoeld wordt. Omtrent de opmerking, die, zooals vrager mededeelt, de Heer Bom in zijn „Geschiedenis van het geslacht van Keulen" maakt, kunnen wij geen inlichtingen geven; een wapen *van Keulen,* waarin op de een of andere wijze 3 zilveren bollen op rood veld zijn toegevoegd, zijn ons onbekend, terwijl ons evenmin een wapen *Buys*, dat 3 zilveren bollen op rood voert, bekend is.

Er is echter eene omstandigheid, die ons aan de juistheid van de opmerking van den Heer Bom doet twijfelen.

Van het bekende Amsterdamsche patriciërs-geslacht van Collen, oudtijds ook *van Ceulen* geschreven, voerden nl. enkele leden op het vaderlijke wapen een hartschild, vertoonende 3 gouden lelies op rood veld, zijnde dit het wapen van de heerlijkheid Gunterstein welke heerlijkheid door Mr. *Ferdinand van Collen* in 1711 geërfd was. Dit is eigenlijk het wapen van het oud-adellijk Utrechtsch geslacht *Gunter*, vermeld o.a. in het Armorial Général en op de Utr. Wapenk. van W. Langerak. Een oud M. S. wapenboek, aanwezig in de Kon. Bibl., echter spreekt van zilveren lelies.

[1]) Zie o.a. Maandbl. XXXVI (1918) kol. 247. Red.

Wij achten het niet onmogelijk, dat de Heer Bom hiermede in de war is geweest.

DOC.-BUR.

Wapens gevraagd (Friesche). Ettelijke honderden wapens met een z.g. *Friesschen* ***adelaar*** (halve, zwart op goud, uit de deellijn komend) zijn thans door mij gecatalogiseerd en van een klapper voorzien.

De volgende kan ik echter niet thuis brengen. Weet iemand van wie ze zijn? dan houd ik mij voor mededeeling aanbevolen.

1. 18^e^ E., gedeeld : I. Friesche adelaar. 11. doorsneden. a. arm met zwaard. 6.3 klaverbladen (2-1). Kleuren?
11. gevierendeeld: 1—4, Frieschc adelaar. (4 afgewend) 2—3, 3 leliën (2-1). Ridderorde aan lint achter het schild uit.

III. Alliantie-Wapen.
R. blauw met 3 palen van zilver. L. gedeeld: 1. Friesche adelaar. 11. blauw, met een rooden dwarsbalk, vergezeld in het hoofd van een ster (6) en in den voet van een lelie. Bladerkroon. 18^e^ E.

IV. Alliantie-Wapen.
R. gedeeld: I. Friesche adelaar. 11. 3 bladen boven elkaar, met de stelen uit de deellijn komend. L. een pronkende pauw. Bladerkroon. 18^e^ E.

V. als IV. R., doch met helmteeken: een uitkomende arendskop en hals met een pauwenveer of korenaar in den bek en het jaartal 1778.

Ginneken. STEENKAMP.

With (de). Kan iemand mij ook inlichtingen verstrekken over het volgende? *Witte de With*, vice-admiraal van Holland en West-Friesland, geboren Brielle 29 Maart 1599, gesneuveld in de Sond tegen de Zweden 8 November 1658, had uit zijn 3^e^ huwelijk met ***Hester de Meester,*** overleden 25 Augustus 1654, o.a. een zoon *Witte de With*, geboren 26 Mei 1654. Deze was in 1672 nog in leven en komt voor in de rekening van de 200ste penning te Rotterdam blijkens opgave van den Archivaris. Na dien ben ik zijn spoor bijster. Hij is niet getrouwd en niet overleden te Rotterdam.

Zeist. DE WITH.

INHOUD 1920, N° 8/9.

Bestuursberichten. — De afstamming van het geslacht de Wolff van Westerrode, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland. — De wapens der voormalige heerlijkheden. Repliek van Mr. Dr. S. Muller Fzn., met dupliek van Mr. E. J. Th. à Th. van der Hoop. — Het geslacht Sark in Nederland's Patriciaat, door W. F. Hartman. — De Heoren van Zandvoort. Mededeelingen en vragen, door Mr. F. E. Posthumus Meyjes. -Korte mededeelingen: De oorsprong van het geslacht Hamming; Heraldieke problemen; Had Admiraal Piet Hein nakomelingen?; Hasselman; Malacca. — Vragen en antwoorden: Beynen (van); Cock van Bilant-van Arnhem; Corput (van den); Erdbrink; Ettensche schepenen (Wapens van); Gelre (van); Geysteren; Havelaar; Hulsewé; Koppel (van); Keyzer (de); Monceaux (de); Nassau (van); Nieuwenkamp ; Nijlant; Peelt, (van); Philipse; Portret (Onbekend); Schagen (van); Schwarz (von); Soekias; Sprang (van); Stavenisse; Vos; Vosbergen (van); Wapens gevraagd; Wapens gevraagd (Friesche); With (de).

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap „De Nederlandsche Leeuw"

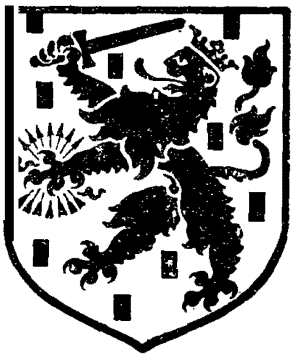

Dit blad **verschijnt** maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het **Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de** redactie **van** het **Maandblad**, opgaven van **adresverandering, opmerkingen** in **zake** de verzending en aanvragen om exemplaren **van vroeger verschenen** Maandbladen gelieve men te **richten** tot den redactenr, Mr. Ta. R. **VALCK LUCASSEN**, *Raamweg* **14**, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt f 10.—. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contributie van f 15.— per jaar.

Brieven, aanvragen **enz.** betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. **E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP**, *Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage, en* die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille tot den bibliothecaris W. baron **SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG**, *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het **Genootschap**, gevestigd *Heerengracht* 62 **(hoek** *Princessegracht*), *'s-Gravenhage*, is voor de Leden geopend **iederen** Maandag **van 2—4 uur.**

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 10/11. **XXXVIIIe Jaargang.** October/November 1920.

BESTUURSBERICHTEN.

Maandelijksche Bijeenkomsten.

De Maandelijksche Bijeenkomsten hebben wederom plaats op den eersten Maandag van iedere maand in een der zalen van Café-Rest. „de Kroon", Spui 10, 's-Gravenhage ten 4½ uur. De eerstvolgende bijeenkomst is echter bepaald op Maandag 13 December a.s.

Tot lid zijn benoemd:

Jhr. M. H. VAN BERESTEYN .... *Leiden.*
Hoofding. Waterstaat. N.O.I. *Oegstgeesterlaan 8.*

Mr. J. G. HOLSTEYN ..... *Heerenveen.*
Subst.-Off. v. Justitie.

A. VAN DER MAREL ... *Roelof-Arendsveen (Z.H.)*
Dir. Post en Telegr. Kant,.

F. VAN ROSSEM ..... *Amsterdam.*
Jur. stud. *Roelof Hartstr. 16 III.*

J. SCHOON ..... *Amsterdam.*
Kapt. Inf. *Keizersgracht 517.*

Dr. F. W. B. baron SLOET TOT EVERLO *Hilversum.*
Langestr. 9. 15.

0. F. WEISE ..... *Wassenaar.*
h Wildzang.

J. W. IJZERMAN ..... *Wassenaar.*
Leidsche straatweg 3.

Adreswijzigingen.

G. W. DE BRUYN ..... *'s-Gravenhage.*
Joh. v. Oldenbarneveldt. 54.

J. L. VAN BIJLERT ..... *Delft.*
Oostsingel 17.

D. G. VAN EPEN ..... *'s-Gravenhage.*
3e L. de Colignystr. 152.

H. W. VAN EVERDINGEN..... *s'-Gravenhage.*
Lijsterbesstr. 138.

W. A. FRIESWIJK ..... *Bilthoven.*
Rembrandtlaan 16.

N. M. C. HOLLAND ..... *'s-Gravenhage.*
Lange *Voorhout 94.*

J. H. A. baron VAN ITTERSUM. *Halte Barat S.S. O./L. (Java).*
s f Poerwodadi

H. C. DE MAN ..... *'s-Hertogenbosch.*
Kerkstr. 59.

Mr. J. NOLEN ..... *Amsterdam.*
Valeriusstr. 78.

H. F. DE COURT ONDERWATER.... *Dordrecht.*
h. Dubbelstein.

Mr. P. C. BLOYS VAN TRESLONG PRINS. *Weltevreden.*
Koningsplein Oost 7.

Jhr. H. H. RÖELL ..... *Eefde (gem. Gorssel)*
Het Clooster.

A. J. SERVAAS VAN ROOYEN .... *'s-Gravenhage.*
Conradkade 61.

A. P. VAN HOEY SMITH ..... *Rotterdam.*
Vredehofweg 48.

De beweerde adellijke afkomst der huidige van Everdingen's,

door Jhr. Mr. W. A. BEELAERTS VAN BLOKLAND.

De stamreeks van het huidige geslacht van Everdingen is opgenomen in jaargang 1918 van Nederland's Patriciaat. Als stamvader wordt daar opgegeven *Arent (Aert) van Everdingen*, knap **e**, geboren omstreeks 1366 en overleden na 1416.

Wanneer die afstamming juist is, moet het bevreemding wekken, dat dit geslacht, welks maatschappelijke positie zeker niet van de minste is, niet in den Nederlandschen Adel is opgenomen. Is daarentegen de stamreeks ***niet*** bewezen — daaraan te twijfelen is een stout bestaan, aangezien de redactie van N. P. er in haar voorwoord aan den lezer op wijst, dat zij slechts *bewezen* stamreeksen *kan* plaatsen —, dan is de lichtvaardigheid der redactie in dezen dubbel te laken, daar zij zoodoende ook voedsel geeft aan ongegronde pretentiën, die anders waarschijnlijk niet zouden worden gekoesterd. Ter voor-

koming nu, dat leden van het geslacht *van Everdingen*, die volkomen te goeder trouw op gezag van de redactie van N. P. hunne adellijke afstamming als bewezen aannemen, daarvan de dupe worden, moge ik het onhoudbare van die filiatie hier aantoonen.

Bij onderzoek is mij n.l. gebleken, dat de stamreeks op verschillende punten in strijd met de waarheid is opgemaakt. Door wien, laat ik in het midden. Zoo de redactie van N. P. daaraan geene schuld heeft — en ik heb alle reden dit aan te nemen — is zij toch geenszins vrij te pleiten, want zij had de haar verstrekte gegevens behoorlijk moeten nagaan, alsvorens die als vaststaande waarheid weêr te geven.

Hier zal ik mij er toe bepalen de onhoudbaarheid der eerste vier generatiën aan te toonen en te waarschuwen, dat de overblijvende stamreeks evenmin vertrouwen verdient. Hij die de volle waarheid wil weten, ga van het heden uit en klimme dan behoedzaam opwaarts; ongetwijfeld zal die arbeid hem nog verrassende resultaten opleveren.

De eerste vijf generatiën worden in N.P. 1918 als volgt opgegeven :

I. „*Arent (Aert) van Everdingen,* knape, geb. omstreeks 1.355, beleend met goed onder Zijdervelt—Tienhoven 1385, te Everdingen 1385, met een hoeve op Costbolgerij onder Tienhoven 1391, † nà 1416.

II „*Gerrit Arentsz. van Everdingen,* beleend met een mergen lands op Costbolgerij onder Vianen in 't land van Hagenstein (leenreg. Vianen 1414—20) dit goed gaat in 1435 over op zijn zoon:

III „*Arent Gerritsz. van Ecerdingen,* geb. omstreeks 1395, ontvangt — minderjarig — de goederen van zijn grootvader in erfpacht van het domkapittel (Dom. Cap. 66) beleend met goed te Honswijck 1416. 33, 38, beleend met het goed zijns vaders 1435, † vóór 1447, tr. *Mechteld N. N.*, † nà St. Marie 1467.

IV. „*Johan van Everdingen Aertszn.*, geb. omstreeks 1420, schepen van Vianen 1476 [1]), beleend met het goed te Honswijck 1447, leenman van Reynolt van Brederode 1448, † 1473, tr. *Mechteld Jan Eduwijnsdr.*

V. „*Aert van Everdingen Jan Aertsz.*, geb. omstreeks 1450, schepen van Vianen, beleend met land op Zijdervelt 1472, 1482, komt als leenman voor in verschillende acten 1526—29, tr. *Aefken Jan Lambertsdr.*, † 1534".

Schijnbaar is deze filiatie goed gedocumenteerd, maar hoezeer schijn kan bedriegen, blijkt bij eigen onderzoek.

Een *Arent (Aert) van Everdingen*, knape, vermeld tusschen 1385 en 1415, heeft inderdaad bestaan. Ik vond althans, dat *Aernd van h'verdinghen,* knape, 13 November 1389 een half vierendeel land onder Schalkwijk vau het Domkapittel te Utrecht in erfpacht nam [2]). Dit wordt bij 1 vreemd genoeg niet vermeld, maar wel staat bij ITI „*Arent Gerritsz. van Ecerdingen,* geb. omstreeks 1395, ontvangt — minderjarig — de goederen van zijn grootvader in erfpacht van het domkapittel". Ware dit laatste juist, dan zouden de eerste drie generatiën vastslaan. De waarheid is echter, dat 28 Juli 1414 een *Aernt van Everdingen Gheryts socn* twee morgen land onder Schalkwijk van het Kappitel ten Dom in erfpacht bekwam [3]), welk land mogelijk hetzelfde is als dat bedoeld in de acte van 1389, maar de erfpachter van 1414 was toen stellig niet minderjarig en uit niets blijkt dat het betrokken goed, dat het van zijnen grootvader was. Het beweerde genealogische verband blijft dus te bewijzen.

Volgens N.P. is *Aernt,* de knape, in 1385 en 1391 met verschillende goederen beleend. In de Vianensche leenboeken, waarin deze en nog andere beleeningen zijn te vinden, wordt *Aernt van Everdingen* echter niet als knape betiteld en de identiteit, hoewel waarschijnlijk, verdient nader bewijs. Met 6 morgen land op Zidervelt werd *Aernt van Everdinghen* in 1386 beleend bij opdracht van *joncfr. Mechtelt, Huberts suster van Everdinghen, mit Willam van Roedenborch, hueren man* [4]). Zelf droeg *Aernt* het door hem bezeten vierendeel land onder Everdinghen 1 April 1388 op ten behoeve van *Hubrecht Coppier* [5]), en van de halve hoeve land op Kort Bolgrie, waarmede hij in 1385 [6]) en 1391 [7]) was beleend, ontdeed hij zich 2 Juni 1413 ten behoeve van *Arnt van Everdingen Gherytsz.* [8]).

Dat Aernt van Everdingen, de knape en erfpachter van 1389, of de gelijknamige Vianensche leenman uit de jaren 1382—1413 eenen wettigen zoon *Qerrit* (II) heeft gehad, is mij niet kunnen blijken. In ieder geval is geen der Vianensche leenen op zoodanigen zoon vererfd. Wel hebben de desbetreffende boeken mij voorzichtigheid geleerd, want in eene acte van 1420 wordt een *Gherit Arntsa. van Ecerdingen* bastert, als gegoed op Outena vermeld [9]). Deze kan identiek zijn met den sub II genoemden *Gerrit Arentsz. van Ecerdingen* on van wettige, laat staan adellijke afkomst, is alsdan gesprake meer.

N. P. zegt, dat *Gerrit Arentsz. van Everdingen (11)* beleend werd „met een mergen lands op Costbolgerij onder Vianen in 't land van Hagenstein," en dat dit goed in 1435 overging op zijn zoon *Arent Gerritsz. van Everdingen.* Hiermede is hetgeen ik vond echter kwalijk te rijmen. De Vianensche leenboeken bevatten n.l. ten jare 1435 geene leenvolging als hier genoemd, maar wel eene acte d.d. 2 Augustus, waarbij *Arnoldus van Everdingen,* na doode van zijnen oom *Gherit Arntsz.* wordt beleend met twee morgen land op Cortbolgry [10]). Dit leen werd 6 Juli 1411 verheven door *Gherit Arntsz.* van Hagenstein [11]), die identiek zal zijn met den overleden oom van 1435, en 30 October 1440 door *Arnoldus van Everdingen* opgedragen ten behoeve van *Hubrecht Tucker* [12]).

[1]) Of dit jaartal, óf 's mans sterfjaar moet onjuist zijn weêrgegeven.
[2]) R. A. Utrecht, charter Dom, 1ste afd. nº. 773.
[3]) Ibidem nº. 1046.
[4]) Alg. R. A., Vianensch leenregister A, bl. 8 vso.
[5]) Ibidem bl. 24 vso en 25.
[6]) Ibidem bl. 14.
[7]) Ibidem B, bl. 5 vso.
[8]) Ibidem C, bl. 30. A v. E. Gz. werd nogmaals met dit leen beleend 6 Maart 1420 (D, bl. 21 vso).
[9]) Ibidem E, bl. 4 vso.
[10]) Ibidem bl. 19.
[11]) Ibidem C, bl. 26. Hij komt herhaaldelijk voor, maar n.f. nimmer met den geslachtsnaam van *Everdingen. De* toevoeging „van Hagenstein" in deze acte is m.i. niet als geslachtsnaam op te vatten, maar wijst op zijne woonplaats.
[12]) Ibidem E, bl. 39.

De sub 1, 11 en 111 genoemde personen mogen dus ieder op zichzelf hebben bestaan, het tusschen hen gelegde familieverband berust, om het zacht te zeggen, niet op goede gronden.

Bij *Arent Gerritsz. van Everdingen* (111) staat in N.P. nog vermeld : „beleend met goed te Honswijck 1416, 33,38." Ook dit gegeven, hetwelk mij is gebleken te zijn ontleend aan het leenregister der Domproostdij te Utrecht, is te controleeren.

Blijkens genoemd leenregister werd *Aernt van Everdingen Gerits sone 7* November 1415 door den Domproost beleend met zes morgen land te Honswijk [13]) en vernieuwde hij den leeneed deswege 2 Mei 143'3 [14]) en 6 Mei 1438 [15]), in welke laatste acten de vermoedelijk toen onnoodig geworden toevoeging „Gerits sone" ontbreekt. Tot zoover gaat alles goed, maar van dezen Aernt van Everdingen maakt hetzelfde leenregister nog in andere dan de in N.P. opgegeven jaren gewag en die acten, welke evenzeer betrekking hebben op zijn bovengenoemd leen te Honswijk, zijn minder geschikt tot staving der gepubliceerde stamreeks te worden aangehaald. Men oordeele.

In de eerste plaats bevat het leenregistcr eene aanteekening van 13 November 1401 [16]), blijkens welke *Aernt van Everdinghen Gheryts zoen* toen reeds met de zes morgen land te Honswijk moet zijn beleend, en wel bij opdracht van *Heynric Baers*. De beleening van 7 November 1416 is dus eene eedsvernieuwing geweest. Wees ik er daareven reeds op, dat de bewering in N.P., dat deze *Aernt* minderjarig do goederen van zijn grootvader van het Domkapittel in erfpacht ontving, geen steun kan vinden in den tekst van den erfpachtsbrief van 1414, thans blijkt, dat er geene reden is aan te nemen, dat *Aernt* zelfs in 1401 minderjarig was. De in N.P. bij *Arent Gerritsz. van Everdingen* (111) gestelde opgave „geb. omstreeks 139ö" zal dus onjuist zijn en evenmin kan worden aangenomen, dat de grootvader van den leenman van 1401 eerst omstreeks 1355 is geboren, zooals N.P. ons bij *Arent van Everdingen* (1) wil doen gelooven.

Zijn wij door de aanteekening van 13 November 1401 ingelicht aangaande de herkomst van het leen ook wat daarvan is geworden na 1438 leert ons hetzelfde leenregister. Den 19den Januari 1443 verscheen *Aernt van Everdingen* n.l. vóór den Domproost en deed opdracht van de meergenoemde zes morgen te Honswijk, waarna daarmede werd beleend *Jan Aerntsz.* [17]). Of deze *Jan Aerntsz.* in eenig familieverband tot *Aernt van Everdingen* stond, blijkt niet. Daarbij wil ik echter niet stilstaan, doch ik moet wijzen op de voorwaarden, waaronder *Jan Aerntsz.* dit leen ontving, t.w.: „mit voirwairden, yst dat sake dat *Jan Aerntsz.* voirscreven „gheen wittaftige blikende kynder achter hem en laet, „dat dan dese sess mergen lands voirscreven comen „ende erven sullen op *Aernt* sinen zoen, die hij heeft „ by *Metten Jan Edewiinsdochter.*" Deze bepaling toch is van het grootste belang met het oog op de stamreeks v. Everdingen in N.P., want daarin wordt gezegd, dat

[13]) R. A. Utrecht, D 719 IA, fol. 74 vso.
[14]) Ibidem fol. 114 vso.
[15]) Ibidem, D 719 IB, fol. 4.
[16]) Ibidem, D 719 IA, fol. 42.
[17]) Ibidem D 719 IB, fol. 28 vso.

Johan van Everdingen Aertsxn. (IV) trouwde met *Mechteld Jan Eduwijnsdochter* en daarbij eenen wetti gen zoon *Aert van Everdingen Jan Aertsz.* (V) had. Zelfs al nam men de eerste vier generatiën als bewezen aan, hetgeen ik op de boven ontwikkelde gronden onmogelijk vermag, dan nog struikelt men bij de vijfde generatie, aangezien de daar genoemde *Aert van Everdingen Jan Aertsz.* onwedersprekelijk een b as t aard is geweest.

Geslachten Clerck—Klerck,

door W. Wijnaendts van Resandt.

Bij het nog eens nagaan van de stamreeks van het thans in mannelijke lijn uitgestorven adellijke geslacht *Klerck* — en zulks ten behoeve van den a.s. jaargang van Nederland's Adelsboek — vond ik in het Protocol van procuratiën, estimatiën enz. der stad Rhenen deel 1675—1691, *eene* acte waarvan de verkorte inhoud aldus luidt :

30 September 1677. Juffrouw *Aletta Klerck*, de heer en mr. *Frederik Klerck*, oud-burgemeester en pensionaris der stad Rhenen, voor hem zelf en als gemachtigde van zijn zwager, den heer *Johan Keyser*, burgemeester der stad Zwolle en gecommitteerde ter admiraliteit van het Noorderkwartier als man en voogd van juffrouw-Christina *Klerck*, voorts mr. *Frederik* voornd. zich sterk makende voor zijn broeder, den luitenant *Hendrik Klerck* [1]) en als momber van *Dirk* en van *Marta Hillegonda Klerck* zijn *(Frederik's)* onmondigen broeder en zuster, en ook als voogd over *Dirk Willem* en *Johanna Huberta Klerck*, nagelaten onmondige kinderen van wijlen den heer *Cornelis Klerck*, in leven kapitein, allen tezamen kinderen en kleinkinderen van wijlen den heer *Gerard Klerck*, in leven burgemeester dezer stad, geven volmacht aan *Antony Gaesbeeck*, procureur te Cuylenborg.

Deze acte, welke in de eerste plaats de heele familie *Klerck* van dien tijd scheen op te sommen, was in de tweede plaats belangrijk, omdat zij bewees, dat die familie toenmaals belangen te Culenborg had.

Deze belangen werden nader gespecificeerd in een latere volmacht,, voorkomende in het zelfde bovenvernelde protocol, waarin op 14 Jan. 1678 mr. *Frederik Klerck* als gemachtigde van dezelfde personen en deze allen als voor ¼ deel erfgenaam van wijlen *Huybert van Baden* te Culenborg, volmacht geeft aan den procureur *Leerdam* aldaar, terwijl hij opnieuw en wel 11 Juli 1678 in dezelfde hoedanigheid volmacht geeft aan Dr. *David en Hove* in hun proces voor het Hof van Gelderland contra *Cornelis von Wijck* c. s. gevoerd wordende.

Mijn kennis omtrent de belangen der Rhenenschefamilie *Klerck* te Culenborg aldus vermeerderd wetende, was een onderzoek in de procesbundels van het Hof van Gelderland noodig om eventueel daaruit meer over de thans door mij vermoede afstamming van *Gerard Klerck* uit Culenborg te weten te komen.

Inderdaad vond ik onder die processen een bundel stukken behoorende bij de sententie van het Hof van Gelderland van 7 Juli 1679, getiteld: *Margaretha van Heukelum* wede. *Coenraet Klerck* contra *Cornelis* van *Wijck c. s.*

[1]) Van dezen Hendrik Klerck stamt de geadelde familie af.

Al dadelijk begin ik met mede te dealen, dat over eene afstamming uit Culenborg uit die stukken niets bleek. Wel stond er in, dat wijlen Gerard **Klerck,** de vader en grootvader van de volmachtgevers indertijd voor ¼ deel tot erfgenaam was benoemd door **Huybert van Baden,** ingenieur in zijn leven te Culenborg en behoorende tot een aldaar inheemsch geslacht. *Huybert* **van Baden** had n.l. met zijn vrouw **Hillegonda van de Velde** op 2 Aug. 1667 voor schout, en schepenen van Beusichem en Zoelmont een testament gepasseerd, dat tal van bepalingen inhield. In de eerste plaats vermaakten zij daarin elkaar over en weer de lijftocht en het recht van vruchtgebruik van al hun goederen; voorts bepaalde **Huybert van Baden,** dat zijn vrouw, aan wie hij krachtens hun huwelijksvoorwaarden van 5 Aug. 1657 nog schuldig was een bedrag van 10.000 gl., van zijn na te noemen erfgenamen dit bedrag zou ontvangen uit die goederen, welke zij daartoe verkoos. Aan het weeshuis te Culenborg vermaakte hij de helft van zijn hofstede en land genaamd de Korte en Lange Geweeren onder Ravenswaay, benevens de helft van hofstede en land daarbij behoorende onder Eck en Ingen gelegen, alles groot 23 morgen, met recht van vruchtgebruik aan zijn vrouw en na expiratie van deze lijftocht met bepaling dat dit legaat aanvaard zou worden, mits het Weeshuis daarvoor twee vader- en moederlooze kinderen van Ravenswaay en één van Eck of Ingen op voordracht van zijn na te noemen erfgenamen in dat huis zouden opnemen.

Behalve tal van andere legaten vermaakte hij aan **Aert Cornelissen,** zoon van zijn **broeder Cornelis Aertsen** en van **Elisabeth van** *Wijck*[1]) een som van 1000 gl. Ten slotte benoemde hij in dit testament tot zijn erfgenamen in al zijn na te laten goederen: **Gerard** *Clercq*[2]), burgemeester der stad Rhenen, **Coenraad** *Clercq*, der beiden rechten doctor en secretaris der stad Nijmegen, **Cornelis van** *Diemen*, der beiden rechten doctor en raad-ordinaris van den Graaf van Culenborg en *Cornelis* **van** *Wijck*, zoon van zijn broeder **Cornelis Aertsen,** elk voor ¼ deel.

Hillegonda van de Velde, zijn vrouw, benoemde in dit testament tot haar erfgenaam, haren broeder **jonker Frederik van de Velde,** doch bij overlijden van dezen en diens kinderen zonder verdere afstammelingen, stelt zij aan tot haar erfgenamen de 3 kinderen uit het huwelijk van **Gerard Klerck** en j. **Frederica** *Vonck*.

In een nader testament van 4 Juli 1668 echter, bepaalde hij dat de vierde bovengenoemde erfgenaam, n.l. **Cornelis van** *Wijck* niets van hem zou erven, doch dat in diens plaats treden zal het lid der Staten-Generaal wegens Zeeland **van** *Vrijbergen*, wonende op de Vijverberg in 's Gravenhage, terwijl ook het legaat aan **Aert Cornelissen** (zie boven) ingetrokken werd.

Over dit testament nu ontstond het hierboven bedoelde proces voor het Hof van Gelderland en wel over het bezit van de hofstede en landerijen de Geweeren te Ravenswaay, waarop *Hillegonda* **van de Velde,** weduwe geworden, aanspraak maakte ter voldoening van de bruidschat van 10.000 gl., terwijl **Cornelis van** *Wijck* en **Aert Cornelissen** zijn broeder en verdere familieleden te Culenborg, dit bezit opeischten, zeggende, dat het een leen van Culenborg was, aan de familie **van Baden** behoorde en niet aan de weduwe kon toevallen. Na haar hertrouwen met jr. **Jacob Christoffel van** *Balveren*, transporteerde zij 20 Juli 1677 dit bezit aan de wed° van Coenraad **Klerck** en aan juffr. **Anna von Balveren,** met recht van vruchtgebruik voor haar zelf. Aangezien echter ook het Weeshuis te Culenborg [1]) krachtens het testament voor de helft voor dit bezit opkwam, en de weduwe **van Baden** reeds in Aug. 1677 overleed, werd de zaak zoo ingewikkeld, dat een omvangrijke procesbundel het gevolg ervan was.

Hoe belangwekkend uit een rechtsoogpunt wellicht de verdere behandeling dezer zaak is, zooals reeds gezegd levert zij voor de afstamming van de familie *Klerck* niets op, doch wekte slechts het vermoeden op van een afstamming uit Culenborg.

Mijn aanteekeningen uit de Culenborgsche schepenregisters nu raadplegende, vond ik een acte van 19 Januari 1556, waarin voorkwam een Cornelis *Clerck*, kamerling van den Graaf van Culenborg. Waar nu de vader van den burgemeester **Gerard Klerck,** ook **Cornelis** heette, meende ik -gelet op die Culenborgsche verwantschap — nu wel aan te kunnen nemen, dat wij hier te doen hadden met één en denzelfden persoon en de afkomst uit Culenborg van dit geslacht nu wel te bewijzen zou zijn. Ik werd hierin versterkt door het beschouwen van het wapen der familie *Klerck*, zijnde een sleutel en oordeelde dat die sleutel herinnerde aan hun voorvader, den *kamerling*; draagt een **kamerheer** immers geen sleutel op zijn kleeding?

Een daarop ingesteld onderzoek in de Culenborgsche schepenregisters bewees weder eens voor de zoovoelste maal hoe voorzichtig men moet zijn met het trekken van conclusies op genealogisch gebied, want mij bleek daarbij, dat de kamerling **Cornelis Clerck** van Culenborg geen andere afstammelingen naliet, dan een zoontje, dat in hetzelfde jaar als hij overleed.

Ik vond n.l. bij dat onderzoek een 7-tal acten betreffende **Cornelis (de) Clerck,** waarvan ik er eenige in regestvorm hieronder zal doen volgen.

19 Jan. 1556. **Cornelis Clerck,** kamerling van den Graaf van Culenborg, geeft volmacht tot verkoop aan *Purchon* de **Wale** van **3** nader beschreven rentebrieven gekocht indertijd in België en rentende aldaar. Waar tegenover *Purchon* **de** *Wale* aan **Cornelis de** *Clerck* opdraagt een rentebrief veronderpand op een huis te Culenborg en land te Redichem.

6 Juli 1560. **Cornelis** *Sandersz* **de Clerc** blijft borg voor mr. **Ghylain de** *Baets*.

20 Mei **1664. Cornelis de** *Clercq*, eertijds gehuwd met **Barbara** *Engbert Engbertsdr.*, voor hem en voor zijn onmondigen zoon **Zanderken,** bekent ontvangen te hebben van *Janneken* wed. van **Jan Vremdts** als executeur van het testament van wijlen mr. **Hubert Engberts** canunnik van St. Barbara te Culenborg, diverse bedragen, welke hem nog aankwamen krachtens de huwelijks voorwaarden met zijn overleden vrouw opgemaakt, dateerende van 19 Nov. 1553.

20 Mei 1565. **Willem** *Joosten* en **Cornelis Zanders de** *Clercq* als voogden van hun kinderen verwekt bij hun

[1]) Aert's broeder Cornelis noemde zich steeds Cornelis van **Wijck,** een **bewijs** van het toenmaals willekeurig aannemen van familienamen.

[2]) Aldus en als **Clerck werd de** naam bij de oudere generaties steeds geschreven.

[1]) Voor hetwelk optreedt Mr. **Philips Specht,** burgemeester van Culenborg.

overleden huisvrouwen, dochters van *Engbert* **Engbertsz,** en **Janneken Jan Vremts'** weduwe als executeur van het testament van wijlen heer **Hubert** *Engbertsz*, en grootmoeder van die onmondige kinderen, verkoopen twee kamers met erven te Culenborg.

27 April 1575. *Anthony* en **Alexander de** *Wael*, **als erfgenamen** van *wijlen* **Zander wijlen Cornelis** *Zandersz* nagelaten zoontje, in huwelijk verwekt bij **Barbara** *Engbertsdr.* nemen geld op op het huis door Cornelis *Zanderz.* bewoond, gelegen ia de Borchstraat te Culenborg.

3 Mei 1575. **Anthony de** *Wael* en **Alexander de** *Wael*, gebroeders, als erfgenamen van **Sander** *Cornelisz* **de** *Clercq*, bekennen dat Mr. **Hendrik Wickraet,** executeur van het testament van **Cornelis Sandersx. de** *Clercq*, hunnen oom, met hen ten volle heeft afgerekend van de erfenis en de administratie van het sterfhuis.

Uit deze acten blijkt nu wel, dat de later Rhenensche familie **Klerck** niet van den Culemborgsohen **Cornelis (de) Clerck** kan afstammen.

Wol werden in de Rhenensche schepenregisters acten gevonden betreffende dit geslacht sedert het jaar 1674, welke de stamreeks 2 generaties boven den burgemeester *Gerard* **Klerck** (aanvankelijk **Gerrit** *Clerk*) brengen, doch hoe de afstamming verder is, is mij nog niet gebleken.

Aanteekeningen betreffende de familie Cantzlaar en aanverwante geslachten,

medegedeeld door J. VAN LEEUWEN.

Onlangs werd ik in de gelegenheid gesteld een copy te maken van aanteekeningen in een bijbel, die betrekking hebben op het geslacht *Cantzlaar* en aanverwante families. Hieronder volgt de inhoud onverkort. Daar het grootste gedeelte (nl. op de laatste blz. na) van eenzelfde hand is, zal het geheel wellicht later door een familielid zijn overgeschreven. De bijbel dateert van 1597 en is gedrukt „tot „Leyden, bij Jan Claesz van Dorp in de vergulde Zon".

In deze Bijbel, die door mijnen Grootvader **Gerrit** *Groenevelt* is nagelaten, heeft met zijn kenlijke hand geschreven gestaan het volgende : „ Deze bij bel is gekomen van **Pieter Goossens** *Hofland*, **geweese** Baillieu te Bleyswijk"; hetwelk mijn Grootvaders Grootvader was.

Rotterdam, 2 July 1721.

(Geteekend) GERRIT GHOENEVELT.

Den 9don April 1759 is gestorven mijne moeder *Magdalena Hofland* en den 14den dito begraven te Rijswijk in de kerk. Oud geworden 89 jaren 26 dagen.

Op heden den 8on July 1721 **Gerrit Groeneuelt** en *Petronella* **Vonk** getreden in den huwelijke staat.

En in het jaar 1722 geboren *Klaes Groenevelt*, 's avonds kwartier voor 8 uren, den 24ste February; deze Klaes Groenevelt overleedt den 23ste October 1763 des nachts omtrent 12 uuren.

En in het jaar 1723 is geboren *Magtilda Groevevelt* 's avonds kwartier over elf uuren; den 25 Juli.

En in het jaar 1726 is geboren *Gillis* **Groenevelt** des morgens tusschen een en twee uuren; den 24ste February; deze Gillis overleedt den 14don July 1728.

En in het jaar 1726 is geboren **Pieter Groenevelt** des morgens tusschen 6 en 7 uuren; den 5en November ; deze Pieter overleedt den 20ste Mei 1728.

Magdalena *Groenevelt* is geboren de laatste Maart 1729 en is gestorven den 10en April desselfs jaars 1729.

De 2e *Gillis* **Groanevelt** is geboren op Vrijdag den 20sto October 1730 des avonds ten 6 uuren.

De 2e *Magdalena* **Groenevelt,** geboren den 18den Maart tusschen elf en twaalf uuren 1733 en overleden den 20ste dito.

De 3e **Magdalena Groenevelt** den 4de Mei 1734 's avonds omtrent elf uuren.

(N. B. : deze Magdalena Groenevelt is mijne moeder Get. Hugo Cantzlaar).

Op den 14den February 1737 des namiddags ten ½ twee uur is geboren *Cornelus* **Groenevelt** en gestorven den 3en December 1739 's avonds ten half vijf uur — dus verre voor mijnen Grootvader —.

Door aanteekening van mijne moeder vernomen, het volgende, als dat mijn vader den Heer **Jan** *Cantzlaar* **(zoon** van den heer **Hugo** *Cantzlaar* en Mejuffrouw **Francina Jacobs** *Piers*, woonende te Rotterdam) en mijne moeder Mejuffrouw **Magdalenn Groenevelt** (dogter van den Heer **Gerrit Groenevelt** en Mejuffrouw **Petronella Vonk** te Rotterdam) zijn op Hemelvaartsdag, zijnde de laatste Mei 1766, getrouwd te Rotterdam in de groote kerk door Ds. van Marle.

Den 11en September 1767 is des morgens ten half zes uuren geboren **Hugo Cantzlaar** te Rotterdam, zoon van **Jan Cantzlaar** en **Magdalena Groenevelt,** is gedoopt door Dominé Nieuwburg en hebben geen andere kinderen verwekt.

(Rotterdamden 11den September 1767 op Zondagmorgen circa 6 uuren is mijne vrouw verlost van eenen zoon, genaamd **Hugo** en gedoopt door Dominé Nieuwburgh, en als getuigen Hugo Cantzlaar en Fransina Jacobs Piers ; dit is het schrift van mijnen vader Jan Cantzlaar).

Hugo *Cantzlaar* is op den 13don October 1783 in 's Prinsenhage bij Breda in huwelijk getreden met *Geertrui* **Kamerling,** geboren te Baarle Nassau, Baronn y van Breda, dochter van den Heer *Henrs* Kamerling, tienraad en vendumeester te Breda en Mejuffrouw **Elisabeth** *Verbey* Echtelieden.

Den 8sten Maart 1784 des morgens ten half vijt uuren is geboren ons eerste kind zijnde eene dochter, den 1 1den dito door Dominé van Otting gedoopt en genaamd **Magdalena** na mijne moeder.

Den 10 Juny 1785 des morgens 10 uuren is geboren ons tweedekindeenedochter enden 13den gedoopt door Dominé Ritsema en genaamd **Elisabeth** na mijne vrouws moeder ; dit kind is den 21sten Augustus 1788 der avonds om tien uuren overleden, aan de gevolgen van de borstziekte, en begraven in de kelder van vader Kamerling.

Den 13den Augustus 1786 's avonds ten 9 uur is geboren ons derde kind, zijnde een zoon en den 17don dito gedoopt door Ds. van Otting en genaamd **Jan Hugo** na mijnen vader en Grootvader ; dit kind is op den 28ste Mei 1791 ten half 10 uren overleden aan de kinderziekte en begraven in den kelder van Vader Kamerling.

Den 18de Mei 1788, des avonds circa 7 uuren is geboren ons vierde kind, zijnde eene dochter en den 22sten dito gedoopt door Ds. van Otting en genaamd **Hendrika** na mijne vrouws vader. Vader Kamerling heeft het ten doop gehouden.

Den 4de November 1789 des avonds quartier voor 9 uur is geboren ons vijfde kind zijnde een zoon en den 8ste dito

gedoopt door Ds. Hofstede, op verzoek van mijnen oom Groenevelt te Rotterdam en genaamd *Gillis* na mijnen oom Groenevelt te Rotterdam.

Peter : de WelE.gestrengen Heer Gillis Groenevelt.

Meter: Cornelia Petronella de Bock, echtelieden te Rotterdam.

(N. B. : alle de lieden, daar mijn kinders naar vernoemd zijn, zijn peters en meters over dezelven).

Woensdag den 25ste Mei 1791 des morgens-quartier voor 3 uur is geboren ons zesde kind, zijnde een zoon en den 6den Juny 's avonds gedoopt door Ds. van Kempen en genaamd Jan *Hugo* na mijnen vader en grootvader.

Peter: vader Jan Cantzlaar.

Ia de jare 1790 den '7den April 's morgens om 8 uur is mijne moeder Mejuffrouw Magdalena *Groenevelt,* gesepareerde vrouw van den Heer Jan *Cantzlaar*, mijnen vader, te Rijswijk bij 's Hage subit overleden, aan eene beroerte en den 13en dito aldaar begraven. In de maand Juny 1791 hebben onze kinders *Henrica* en *Gillis* de kinderziekte gehad en in den jare 1788 ons dochtertje *Magdalena.*

1792 Den 7de Maart 's nachts om half een uur is aan een verval van levenskrachten (zeer zachtjes en tot op het laatste oogenblik present geweest) overleden mijn vrouw vader den Heer *Henricus Kamerling,* in zijn leven stokhouder dezer stad en Jurisdictie van Breda, mitsgaders Tienraad en Notaris te Breda en ontvanger van Alphen, Baronny van Breda, oud 75 jaar, 10 Maanden, en den 10den dito des avonds ten elf uur in stilte bijgezet, of begraven in de Groote Kerk in deszelfs eigene Graf kelder besijdeu de Diaconykamer, aan den ingang van het Koor.

Op den 7den Augustus 1793 des morgens circa half negen is geboren ons zevende kind, zijnde een zoon en den 12den dito gedoopt in de Groote Kerk alhier te Breda door Ds. Hofstede en genaamd *Eliza*, na mijne vrouw Moeder, Meeter: mijne vrouwe Moeder Elisabeth Verbey, wede wijle Henrs Kamerling.

Den 20ste April 1794 des morgens circa half negen uur, is aan de gevolgen van eene zware hoest, gepaard met zwaare stuypen overleden onze jongste kindje *Eliza* en begraven in de Groote Kerk alhier te Breda den 22 April 1794 in de kelder van moeder Kamerling.

Den 25ste July 1794 is mijne vrouw en kinders, benevens het grootste gedeelte der fatsoenlijke lieden uit Breda gevlugt op het gerugt van de aannadering der Franschen en ik ben af en aan weder naar Breda gegaan, doch op den 28 Augustus ben ik ook vertrokken naar Rotterdam, nadat ik daags te voren in het gezelschap van den Heer Burgemeester Farée, Doms. Scharp en Philippo te Gilze bijna in handen der Franschen was gevallen.

Vrijdag den 4den September 1794, is mijn huis, schuur, enz. van mijn hof onder 't Haagje op order van den commandant van Breda, den Heer Geuzau, verbrandt, tot mijn groote schade. (N.-B. : den 26 Augustus van het jaar 1727 is mijn vader den Heer *Jan Cantxlaar,* zoon van wijle mijn Grootvader en Grootmoeder *Hugo Cantzlaar* en *Fransina Jacobs Piers* te Rotterdam geboren:).

Woensdag 16 December 1796 des morgens even voor half vijf uur is geboren ons achtste kind, zijnde een zoon en den 20ste dito gedoopt door Ds. van Kempen en genaamd *Eliza Henricus* na mijne moeder en wijle mijnen vader Kamerling.

In den nacht tusschen den 9de en 10de Augustus 1796

zijn aan onze wooning op de Ginnekestraat op eene brutale wijs de glasen met sabels ingeslagen en tot overmaat van kwaadheid eene brande pijp tusschen de blinden en ramen gegooid om daardoor, was het mogelijk, de gordijntjes in den brand te doen geraken, dat echter niet gelukt is.

Den 21 Mei 1797 Zondag des avonds even voor half acht uur is geboren ons negende kind, zijnde een zoon en op den 25ste, zijnde Hemelvaartsdag gedoopt door Dominé van de Kasteele en genaamd *Cornelus Gerardinus* na mijnen zwager en zuster Philippo te Amersfoort [1]).

Den 31ste July 1797 des morgens ten half drie uuren is mijn vader den Heer *Jan Cantzlaar* zeer subit te St. Oedenrode, meyerij van 's Bosch overleden, nadat zijn E. daags te voren des avonds om vijf uur met een toeval was bezocht geworden en ook geen teekenen van kennis meer heeft gegeven. Den 2den Augustus is het lijk des avonds in de groote kerk begraven aldaar. Oud circa 70 jaren.

Den 9den Augustus 1798 des avonds om half 10 uur is geboren ons tiende kind zijnde een zoon en den 13den gedoopt door Dominé Wuyster en genaamd *Geertruydus Ceonardus* naar mijnen Huysvrouwe.

Den 11den Maart 1799 des avonds om half twaalf uur is overleden ons jongste kind *Geertruydus Leonardus* aan de gevolgen van kinkhoest en den 14den dito begraven in de groote kerk in de familiekelder van Moeder Kamerling. (N.-B. : den elfden September 1767 is geboren Hugo *Cantzlaar* te Rotterdam Vader *Jan Cantxlaar,* Moeder *Magdalena Qroenevelt,* echtelieden te Rotterdam, waarvan ouders zijn : *Hugo Cantxlaar en Francina Jacobs Piers*, echtelieden te Rotterdam, *Gerrit Groenevelt* en *Petronella Vonk,* echtelieden te Rotterdam).

Den 14den Maart des jaars 1800 van Breda vertrokken met mijnen zoon *Jan Hugo* om mijne reys naar Demerary te ondernemen en den 29ste April te London gearriveerd. Den 2den Augustus te Madeira gearriveerd, den 9den van daar gezeild en den 16den September 1800 te Demerary gearriveerd. Den 16den Mei 1802 is Jantje van Demerary naar London vertrokken met kapitein Fisher en in July aldaar te Breda gelukkig gearriveerd.

Den 1ste Maart 1803 ben ik met de Nephtunus, kapitein Boterweg, gedestineerd naar Rotterdam, vertrokken en den 26ste Maart te St. Thomas gearriveerd uit gebrek aan water.

Den 28ste Maart 1803 van St. Thomas vertrokken, den 13den Mey te Douvres aan boord gegaan en den 14den dito te London gearriveerd.

Den 20ste Mey van Harwich met de packetboot gezeild ; den 22 dito te Hellevoet en den 23ste Mey behouden te Breda gearriveerd.

October 1803 van Breda over London naar de West Indiën, en wel naar Damerary vertrokken. In February 1801 aldaar gearriveerd en den 1sten Juny 1806 weder te Breda terug gearriveerd met mijnen zoon *Jan Hugo.*

(Wordt vervolgd).

---

[1]) De portretten van het echtpaar Philippo berusten in het Museum „Fléhite" te Amersfoort,

Hofmeister,

door Mr. A. S. Miedema.

Waar men mij van meerdere zijden inlichtingen gaf omtrent dit geslacht, (zie kol. 111, 164 en 191) wil ik mijnerzijds gaarne omtrent. dit Zwitsersche geslacht, dat ook in Nederland gebloeid heeft, een en ander mededeelen, door mij voornamelijk in Zurich verzameld.

Het wapen is: in een blauw schild met gouden zoom een zilveren karper, in den schildvoet vergezeld van een groenen drieberg; op den open getralieden helm een goudkleurig kussen, met blauwe hoekkwasten, daarop een blauwe bal met zes zwarte haneveeren.

Hofmeister was een titel, vrijwel gelijkstaande met intendant, o.a. gegeven aan Zwitsers door het huis Babsburg, maar ook door hooge geestelijken als de Bisschop van Bazel en de Abt van Einsiedeln. Aan den eerste ontleende die waardigheid het Berner geslacht Graeflin; door den laatste kwam de titel in het geslacht von Frauenfeld. Zoo werd in 1292 burger van Zurich Jacob von Frauenfeld genannt Hofmeister. Het „Historische Wappenbuch der Stadt Zurich" vermeldt de sage, dat een jonker Hans Hofmeister uit het Berner adellijk geslacht naar de Zürchersee kwam. Anderzijds zijn er aanwijzingen, dat er verband zou zijn met het geslacht von Frauenfeld. Opvallend is, dat Caspar Hofmeister, blijkens een Wappenscheibe in het Landesmuseum te Zurich, reeds het bovenvermelde helmteeken, de bal op het kussen, bestoken met 6 zwarte haneveeren voert, welk helmteeken blijkens de bekende oude Ziircher Wappenrolle in andere kleuren door het geslacht von Frauenfeld gevoerd werd. De naam Caspar, karakteristiek in de oudste generaties der Züricher Hofmeisters, komt voor in de laatste generaties der von Frauenfelds. Evenwel deze zaak is nog niet gedocumenteerd opgelost.

Het Schweizerische Geslechterbuch 1906 noemt het als Rat's-geslacht sedert 1581.. Het Zürcher Wappenbuch klassificeert het onder de patricier-families en alszoodanig leeft het er thans nog voort in Eduard Hofmeister, bankdirecteur, geb. 1859. Als ürkundlicher Stammvater noemt het Schw. Geschl. Buch Hans Hofmeister uit Pfäffikon an der Zürchersee. Recente onderzoekingen van den genealoog Johannes Frick van Herliberg, leiden er toe te vermoeden, dat de stamvader was een Heinrich Hofmeister uit Constanz, die in 1499 in Zürich burger werd. „Die Hofmeister zu Constanz mögen eine alte Linie der ehemalige Hofmeister von Frauenfeld sein; daher die Gleichformigkeit des Wappens (lees: Helmzier)" schreef hij mij.

De Hofmeisters, die eertijds een uitgebreid geslacht in Zürich vormden, traden in dien vrijstaat op den voorgrond in allerlei publieke functies, in en ook buiten de stad, als Vogt, Obervogt, Ammtmann, Landvogt, Buergermeister enz. en als zoodanig ging hun invloed soms ver buiten Zürich uit. Ook kwamen er een aantal professoren en predikanten uit dit geslacht voort.

De voorouders van de familie Hofmeister zijn vastgesteld in een officieel werk, het Promptuarium Genealogicum, opgemaakt door Keller-Esscher en aanwezig in de Kantonale Zentralbibliothek in Zürich. Aan dit lijvig werk wordt een groote documentarische waarde gehecht, in verband met het feit, dat voor den oud-Zuricher zijne Zwitsersche nationaliteit, terwijl hij elders staatsburger is, blijft slapen en bij aanmelding weer herkregen kan worden. Het Promptuarium bevat een schat van genealogische gegevens met zorg verwerkt en meerdere eeuwen teruggaande.

Als voorouders in de rechte lijn van den Nederlandschen tak worden daar genoemd:

I. *Ulrich* ***Hofmeister*** † ***1534*** huwde ***Anna Spruengli.***

II. ***Caspar Hofmeister*** † 1669 huwde 2° 1636 ***Barbara Ryss(in).***

III. ***Hans Hofmeister, lb36*** † 1694 huwde 1660 *Margaretha Oichwald.*

IV. ***Caspar Hofmeister*** 1666 † 1627 huwde 1610 ***Esther Braem.***

V. ***Hans Caspar Hofmeister*** 1598 † ***1647*** huwde *Catharina* ***Koerner.***

VI. ***Hans Caspar Hofmeister*** 1619 † 1670 huwde 1642 ***Anna*** *Schellenberg.*

VII. ***Hans Jakob*** *Hofmeister* ***1648*** † ***1708*** huwde 1684 *Regula* ***Kesselring.***

VIII. ***Hans Jakob Hofmeister*** 1687 † 1747 huwde 1708 ***Magdalena V*** *lrich.*

Van de 4 zoons (der 12 kinderen) uit dit huwelijk gingen er drie, evenals zoovele zonen uit Zuricher patricische families, in vreemden krijgsdienst.

Sigmund H. (1719-1793) en ***Hans Heinrich H.*** (1725—1807) traden in Hollandschen dienst bij het Zwitser-regiment Hirzel, waarbij een broer van hun moeder, Sigmund Ulrich, compagnies-commandant was. De derde broer ***Hans Jacob H.*** werd veldprediker bij het regiment de Salis, in dienst van den Koning van Sardinië, en stierf na een jaar, ongehuwd, te Modena. Van den vierden broer ***Johannes H.,*** die als zoovelen van zijn geslacht lid van den Zuricher Grooten Raad werd, kwam in 1769 de eenige zoon ***Rudolf H.*** (1761-1794) als veldprediker in Hollandschen dienst. Hij trouwde hier met ***Dorothea Wilhelmina Hamilton van*** *Silvertonhill,* en moet in 1781 zonder mannelijk oir te Venlo overleden zijn.

Sigmund H. die met *Küngolt* ***Lenk*** gehuwd was, verliet in 1789 den militairen dienst. Van hem vond ik geen afstammelingen. Vermoedelijk is hij naar Zwitserland teruggegaan.

IX. ***Hans Heinrich H.*** trouwde 7 Febr. 1771 te Veere met ***Sara Margaretha de Mauregnault,*** dochter van Mr. Johan Buvry de Mauregnault en van Maria Agatha de Leeuw. Hij was eveneens officier bij de Zwitsers en o.a. plaatscommandant van Namen. Uit zijn huwelijk werden 24 November 1771 en 26 November 1772 telkens een tweeling geboren. 1° ***Maria*** *Gertrud* ***Magdalena,*** na ***1807*** gestorven, 2° ***Johan Jacob H.,*** die volgt; 3° *Sigismund* ***Hendrik H.*** als officier in Hollandschen dienst in Rusland in 1812 vermist; of hij gezin had is onbekend, doch niet waarschijnlijk ; 4° *Daniel* ***Peter H.*** eerst in Hollandschen, later kapitein in Franschen dienst. Hij trouwde 1814 met *Cornelia* ***Boot,*** weduwe van Bommel [geboren 1770) uit Edam. Niet waarschijnlijk dat hieruit nog kinderen zijn geboren.

X. *Johan Jacob* ***H. 24 Nov. 1771*** te Utrecht geboren, huwde 13 Febr. 1798 als kapitein bij de Zwitsers „Regiment Lochman", met Margaretha Johanna de *Meij* (het Prompt. Geneal. noemt haar von May) dochter van den uit Gouda naar Brielle gekomen Notaris en Procureur,

daar ook Raad en Vroedschap, Leendert de Mey en van Jacoba Catharina Knuyse. M. J. de Mey was 1774 te Brielle geboren en stierf 17 Oct. 1863 te Nijmegen, waar haar man 16 Mei 1857 reeds gestorven was. Uit hun huwelijk zijn geboren :

1°. *Johan* **Hendrik** *H.*, die volgt; 2° ***Jacoba Catharina Margaretha H.,*** geboren Maart 1801, ongehuwd 1 April 1872 te Nijmegen overleden; 3° ***Andrea H.,*** geboren Maart 1802, te Nijmegen 1880 ongehuwd overleden; 4° ***Maria Catharina Helena H.,*** geboren Sept. 1803, jong overleden ; 5° *Sigismund* **Hendrik H.,** geboren 9 Febr. 1805 te Breda, kapitein der Artillerie, Ridder Militaire Willemsorde, in 1853 gehuwd met ***J. L. M. Pichot l'Espinasse***, overleden 1890 (kinderen on bekend); 6° ***Helena Petronella H.*** geboren 1808 te Breda, gehuwd met? *Hageman* te 's-Hertogenbosch; 7° ***Lucas H.*** geboren 1809, als 1°. luitenant 7° Bat. Inf. te Batavia *in* 1836 overleden ; 8° ***Alida Petronella H.,*** geboren 15 Januari 1813 te Asten, gehuwd met? *Oberkorn* in Dusseldort; 9° ***Johanna Jacobea H.,*** geboren 1816, als kind overleden.

XI. ***Johan Hendrik H.*** geboren 3 November 1799 te Utrecht, huwde 1836 te Harlingen met ***Meike Huidekoper,*** dochter van Jan Huidekoper en van Janna S. IJsenbeek aldaar. Hij trad op 12 jarigen leeftijd in dienst bij de Marine en is op 30 Juni 1840 als Luitenant ter Zee 1e klasse te Padang gestorven. Uit zijn huwelijk werden 3 kinderen geboren: ***Johannes H.*** ongehuwd overleden als theologisch student aan het Doopsgezind Seminarium te Amsterdam; *Janke* **H.** te Harlingen 1860 gehuwd met ***Nicolaas*** *Wentholt* en in 1880 te Wageningen gestorven en ***Sigismund Hendrik H.*** op 9 Juni 1904, op 66 jarigen leeftijd, ongehuwd in Bloemendaal overleden. Voor zoover mij bekend, is met hem de Nederlandsche tak *Hofmeister* uitgestorven, na verblijf van ruim 160 jaar op Nederlandschen bodem.

Aanvullingen en verbeteringen van het vorenstaande zullen welkom zijn.

Huwelijksinteekeningen vóór 1680 van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam [1]),

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

v. = van, o. = oud, p. = predikant, w. = weduwnaar of weduwe, va. = vader, m. = moeder, b. = broeder, z. = zuster.

9.12.1679.

Carolus *Vonck*, **v.** Utrecht, o. 28, p. beroepen Ned. Oost-Indië.

Geertruy Smetsers, v. Utrecht, o. 24, ouders dood.

9.11.1679.

Samuel *Poybelleau*, **v.** Alkmaar, p. w. Johanna van der Geer.

Elisabeth Emous, v. A'dam, o. 20, ouders dood.

14.10.1679.

Wesselius ***Verruhert,*** **v.** Enkhuizen, p. Oosterend (Texel), w. Tetje Puyts.

Margrita de Meert, v. A'dam, w. Michiel Kooleprijs.

13.10.1679.

1) Dit is een vervolg op de reeks, die ik in jaargang 1919 gegeven heb. Ik was toen begonnen met 1680, nu begin ik met 1679 en ga terug, een vervolg dus in omgekeerde richting. Evenals bij de vorige reeks behandel ik slechts de te Amsterdam ingeteekende predikanten, die aldaar niet gestaan hebben.

Harmanus *Bruynsteen*, v. 's Gravenhage, o. 29, p. Wilsveen, va. Harman.

Maria Raep, v. Hoogwoud, o. 19, ouders dood.

17.8.1679.

Johannes *Beukelman*, **v. A'dam, o. 32, p. Kolhorn,** va. Isaac.

Sara de Kempenaer, v. A'dam, o. 31, va. Hendrik.

12.8. 1679.

Jacobus de *Visscher*, **v. Goes, o. 27,** p. 's Heer-Abtskerke.

Margrita Schippers, v. A'dam, w. Cornelis van Dijk.

28.7.1679.

Henricus ***van*** *Olphen*, **v.** Leiden, o. 30, p. Weesp, ouders dood.

Alida Santing, v. A'dam, o. 28, va. Harmanus.

22.6.1679.

Lambertus ***Feiten,*** **v.** A'dam, p. Bennebroek, ouders dood.

Anna Paterson, v. A'dam, o. 28, m. Cornelia Martens.

23.3.1679.

Thomas *Bolwerck*, **v.** A'dam, o. 34, p. Beusichem, va. Gerrit.

Magdalena van Amersvoordt, v. A'dam, o. 25, m. Isabella de Bas.

7.1.1679.

Bartholdus ***van Hattum,*** p. Vleuten.

Juliana van Liesvelt, v.

17.12.1678.

Abrahamus *Molerus*, v. Haarlem, p. Wijk aan Zee. w. Machtelt van Nurop.

Maria Vlugh, v. A'dam, 0.32.

21.7.1678.

Isacus ***Sevenhoven,*** **v.** Vianen, o. 26, p. Purmerland, ouders dood, b. Johannes.

Joanna Doornick, v. A'dam, o. 23, va. David.

30.4.1678.

Jacobus ***Hooghkamer,*** **v.** A'dam, p. Barsingerhorn, w. Hester Leenderts.

Oopia van Kruysbergen, v. A'dam, o. 60, ouders dood.

9.4.1678.

Ubbo *Ubbenius*, **v.** Warffum, o. 36, p. Venhuizen.

Maria Balk, v. A'dam, o. 28, ouders dood, z. Tietje.

4.12.1677.

Luioas van der ***Meer***, v. A'dam, o. 39, p. Kampen, b. Abraham.

Johanna van Dien, v. A'dam, o. 29.

22.10.1677.

Jacobus de *Baudous*, **v.** A'dam, o. 34, p. Noorden, ouders dood.

Clara de Windt, v. A'dam, o. 27, m. Alida de Dubbels.

20.8.1677.

Johannes *Garst*, **v.** Weesp, o. 30, p. Huisduinen, ouders dood.

Maria Snoeck, v. Leiden, o. 26, m. Maria Ardiers.

20.5.1677.

Nicolaus *Canzius*, **v.** Klaaswaal, o. 30, p. Zwartewaal.

Elisabeth Swart, v. A'dam, o. 21, va. Johannes, m. Alida Kalkoen.

26.3.1677.

Abraham *Hellenius*, **v.** Leerdam?, o. 30, p. Nieuwerkerk a/d IJssel.

Sara Coddijn, v. A'dam, o. 22.

24.2.1677.

Adrianus de *Buck*, **v.** Rotterdam, p. Cappelle a/d IJssel, w. Sophia Crooswijk.

Petronella Koekebacker, v. A'dam, o. 34, va. Jacob. 11.1 1.1676.

Johannes *a Doesburgh*, **v.** Utrecht, o. 29, p. Kampen.

Elisabeth Peacock, v. A'dam, o. 20, va. Willem, m. Sara Sulijn.
19.10. 1676.

Isacus *Suyers*, v. Bergen op Zoom, p. Middelburg, w. Maria de Vreeze.

Susanna Roelants, v. Vlissingen, o. 43, ouders dood. 12.9.1676.

Johannes Hondius, v. Schagen, p. Haringhuizen, w. Beatrix van Barenbergh.

Catrina Jongblom, v. A'dam, w. Hendrik Batens. 9.4. 1676.

Melchior *Veris*, v. A'dam, p. Hem, w. Johanna Ruyghrock.

Johanna Homma, w. Hendrik Clercq.
20.2.1676.

Casparus *Polanus*, p. Spaarndam, w. Martijntje Arents.

Eva Houtum, v. A'dam, o. 23, va. Hans, m. Neeltje Bastiaens.
13.2.1676.

Abraham *Sluyter*, **v.** A'dam, o. 32, p. Moercapelle, va. Albert Bruyns.

Clara Bols, v. A'dam, o. *22,* m. Aletta Veltkamp.
19.9.1675.

Johannes *Menso*, **v.** Zwolle, o. 27, p. Kastricum, m. Elisabeth Noye.

Sara Hardebol, v. A'dam, o. 20, m. Alida Clayvelts.
30.8.1675.

Luicas *Schacht*, **v.** A'dam, prof. Leiden, w. Anna Dailly.

Anna van Poot, v. A'dam, w. Johannes Oosterdijk.
15.8,1675.

Meljardus *Keyser*, v. Delft, p. Langer Aar, w. Catharina de Carpen tier.

Cornelia Hettema, v. A'dam, w. Johannes Lauson.
10.81676.

Bernardus ***Coop a Groen*, v.** proponent.

Johanna Maria van der Hage, v.
286.1676.

Petrus van der *Burght*, **v.** Middelburg, p. Vlissingen, w. Sara Bogaert.

Anna Menslage, v. A'dam, w. Abraham van der Hulst.
29.3.1676.

Abraham ***Duysentpondt*, v.** p. Zuiderwoude, w. Catrina van der Kasse.

Fietje Egberts, v. A'dam, w. Adriaan Rochus.
21.2.1676.

Abraham *Ursinus*, v. Haarlem, o. 33, p. Archangel, ouders dood.

Maria Catharina Buys, v. Maastricht, o. 29, ouders dood, b. Christoffel.
22.1.1676.

Nicolaes *Vedelius*, p. Heusden (Waalsch).

Cecilia van der Helst, v. A'dam, o. 22.
11.1.1676.

Cornelis *Sladus*, v. A'dam, rector vau de Latijnsche School O. Z., w. Geertruid Lucas.

Anna Greve, v. Haarlem, w. Hendrik van de Kamp.
6.10.1674.

Johannes *Paschen*, **v.** ***o. 29,*** p. Dwingelo, z. Annetje.

Debora Jans Boldinck, v. o. 20, va. Jan Roelofs.
7.9.1674.

Gerrit ***Peesch*, v.** Harderwijk, o. 26, p. Hierden.

Annetje Hoeckboot, v. A'dam, o. 24.
21.6.1674.

Egidius de ***Raadt*, v.** p. Wezep, w. Margrita Haeck.

Cornolia Danckerts, v. o. 47, ouders dood.
1.6.1674.

Petrus ***Hulsenaar*, v.** Kampen, o. 39, p. Ens- en Emmeloord.

Rebecca van Baalberge, v. A'dam, o. 36, ouders dood, z. Abigael.
2.31674.

Johannes *Hog*, v. p. Rotterdam (Engelsch) w. Christina Halde.

Jannetje Wolsee, v. Coopermyth (Schotland), w. Henrikus Roepes.
19.1.1674.

Samuel *Wiselius*, **v.** Wageningen, p. Bommel, w. Arnolda de Hock.

Ida Valckenier, v. Emmerich, o. 34.
25.11.1673.

Bartholomeus *Fijken*, **v.** Leiden, o. 33, p. Bodegraven, ouders dood.

Hester Lam, v. o. 21, ouders dood.
20.10.1673.

Theophilius *Copius*, **v.** ***o.*** 38, p. Rhijnsburg.

Elisabeth van Hoff, v. Wesel, o. 29, z. Constantia Seuwers.
5.10.1673.

Assuerus *van der Schalke*, **v.** Haarlem, o. 30, p. Krommeniedijk, m. Jannoke Beuns.

Hester Bullens, v. A'dam, o. 21, va. Assuerus.
1.9.1673.

Isaacus *Lyendecker*, **v.** A'dam, p. Purmerend, w. Petronella de Beer.

Barbara van Deuverden, v. Utrecht, o. 34, ouders dood.
23.6.1673.

Esaias *Clemens*, v. Middelburg, p. Rotterdam, w. Susanna van Berge.

Maria van Os, v. 0. 21, m. Susanna van Harsbeeck.
22.6.1673.

Jacobus *Schuylenburgh*, v. A'dam, p. Weesp, w. Agatha van Rijningen.

Elisabeth Belkampius, v. A'dam, o. 18, va. Ds. Otto.
1.6.1673.

Adrianus ***Pars*, v.** den Haag, o. 31, p. Katwijk a/d Rijn, ouders dood.

Anna Lampe, v. A'dam, o. 30, va. Reinier.
205.1673.

Fredericus *Cossius*, p. Hoogwoud.

Gijsbertje Pastoris, v.
9.6.1673.

Hermanus *Blom*, **v.** A'dam, p. Woubrugge, w. Anna Broeckhuysen.

Jacomina Hooybergh, v. A'dam, o. 36, va. Dirk Pieters.
30.3.1673.

Henricus *Snapperus*, **v.** Utrecht, p. Nieuwveen, w. Jacoba Dierbout.

Elisabeth de Kaersgieter, v. A'dam, o. 26, ouders dood, z. Sara.

141.1673.

Petrus Jacobi *Clerquius*, v. A'dam, o. 28, schoolmeester in de Latijnsche school N.Z..

Cornelia Brugmans, v. A'dam, o. 24.

2810.1672.

Franciscus *Heinsius*, v. A'dam, o. 33, p. beroepen Ceylon, ouders dood, b. Albert.

Henriette Proelius, v. Gouda, o. 26, m. Cornelia van Nierop.

21.3.1672.

Nicolaas *Mulerius*, v. Groningen, p. Zijpe, w. Maria van Exel.

Josina van der Horst, v. A'dam, o. 41, ouders dood.

12.3.1672.

Jacob Harpertz. *Snoeck*, v. Leiden, 0.26, p. Zevenhuizen.

Margrietie Kalkoen, v. A'dam, o. 21.

ô.11.1671.

Johannes *Leyendecker, v.* Aken, p. Naarden.

Ida van der Voort, v. A'dam, o. 34, ouders dood, b. Nicolaas.

6.11.1671.

Daniel *Rolandus*, v. Oud-Beyerland, o. 27, p. Nieuwe Tonge, ouders dood.

Anna Maria Kalkoen, v. A'dam, 0.20.

21.9.1671.

Petrus Wolfius *Ducher*, v. Groningen, p. Bellingeweer, w. Barbara van der Burght.

Sara van Elmt, v. A'dam, o. 29, va. Jan.

11.7.1671.

Arnoldus *Oortcampius*, v. A'dam, o. 36, p. Schimmert, ouders dood, b. Jan.

Elselina Kemp, v. A'dam, o. 34, ouders dood.

12.6.1671.

Theodorus *Stipel*, v. A'dam, p. Bergen, w. Catrina van Offenge.

Eva van der Poel, v. A'dam, o. 29, va. Gerard.

30.6.1671.

Wynandus *Schrijver*, v. Leiden, p. West Zaan, w. Magdalena van Strigtenhuysen.

Geertruy Beuckelaer, v. A'dam, o. 27, m. Dina Ouseil.

24.4.1671.

Balthazar van. *Cambron*, v. A'dam, o. 31, p. Benningbroeck.

Sara van der Horst, v. A'dam, o. 30, ouders dood, z. Catrina.

81.1671.

Laurentius *Wolff*, v. A'dam, o. 29, p. Graft, va. Laurentius.

Maria Vermeeren, v. A'dam, o. 17, ouders dood.

14.11.1670.

Melchior *Veris*, v. A'dam, o. 27, p. Hem, va. Pieter Melchertsz.

Janneke *Ruygrok*, v. A'dam.

9.10.1670.

Petrus *Wittewrongel*, v. A'dam, p. Leerdam, w. Agatha Hartman.

Elsje Both, v. A'dam.

20.7.1670.

Johannes *Schuler*, v. Bergen op Zoom, o. 31, p. Sybekarspel, ouders dood, b. Frederik.

Hortentia Constantia van der Voort, v. Venetië, o. 24, ouders dood.

286.1670.

Wygardus a *Wintschooten*, v. A'dam, o. 31, meester in de latijnsche scholen, va. Mathys.

Alida Pil, v. A'dam, o. 23, ouders dood, b. Jan.

13.81669.

Petrus *van Balen, v.* Utrecht, o. 26. p. Zonder beroep (1672 Bredaj.

Eva Tonneman, v. A'dam, o. 23, va. Jeronimus.

2.81669.

Dionisius *Kelk*, v. Rotterdam, o. 32, p. Kralingen.

Theodora de Harder, v. A'dam, o. 26, ouders dood, z. Geertruy.

2.8.1669.

Johannes Orssels, v. Vlissingen, p. Cadzand, w. Francyntje de Groot.

Anna van Laucom, v. A'dam, o. 31, va. Engelgeurts.

2.8.1669.

Theodorus *Stipel*, v. A'dam, o. 29, p. Bergen, ouders dood.

Catrina van Ottinga, v. A'dam, o. 28, va. Willem Harmensz.

22.7.1669.

Albertus *van Vliet, v.* Nieuwkoop, p. Ransdorp. w. Jannetje Booners.

Anna Strylant, v. A'dam, o. 30, va. Jasper.

5.4.1669.

Johannes *Monix*, p. Leende, w. Maria Clooswijt.

Susanna Brandhout, v. A'dam, w. Johannes Geens.

28.2.1669.

Samuel *Seullijn*, v. A'dam, o. 33, p. Burg (Texel), ouders dood, b. Pieter.

Elisabeth Denysse, v. A'dam, o. 22, m. Maria van Rijswijk.

3.1.1669.

Cornelius *Ravensbergh, v.* Oostzaan, o. 26, p. Uitgeest, m. Hortensia Anthoni.

Maria Witte, v. A'dam, o. 22, va. Abraham.

20.12.1668.

Cornelius *Esterwegen, v.* A'dam, o. 32, p. Maasland, b. Anthony.

Margrietie Eijckens, v. A'dam, o. 28, m. Lyntje Gerrits.

19.10.1668.

Johannes *Nanninck*, v. Steenwijk, p. Aarlanderveen, w. Anthonette van Heumen.

Cornelia de Vogel, v. A'dam, o. 40, ouders dood, z. Maria.

6.10.1668.

Jacobus *Schuylenburgh, v.* A'dam, o. 27, p. Nieuwerkerk, m. Neeltje Jacobs.

Agatha van Reynegom,

10.8.1668.

Valentinus *Blondeel, v.* Leiden, o. 28, p. Beets, va. Jan.

Susanna Wijncoop, v. A'dam, o. 23, w. Ds. Daniel Nisener.

6.7.1668.

Petrus *van Poot, v.* A'dam, p. Pijnacker, w. Willemina van Brakel.

Elsie Bot, v. A'dam, o. 21, va. Barent Jansz.

29.6.1668.

Luycas *Oosdorp*, v. A'dam, p. Hoorn (Texel), va. Ludolph.

Margareta Seullijn, w. Casparus ter Haer.

31.5.1668.

Christianus *Wittewrongel, v.* Renesse, p. Brielle, w. Maria Ketelaer.

Lidía Muys, v. A'dam, o. 30.

9.6.1668.
Johannes *van Holst, v.* Utrecht, p. Alphen, w. Catrina van Horensluys.
Hendrina van Riethoven, v. A'dam, o. 26, ouders dood, z. Maria Sael.
18.4.1668.
Reynerus *Alink, v.* Haarlem, o. 28, p. Noord Scharwoude, va. Adolph.
Anna Snel, v. A'dam, o. 23, va. Jan.
7.4.1668.
Albertus *Struijs, v.* A'dam, o. 23, p. beroepen Ned.-Oost-Indië., ouders dood.
Agatha Prins, v. A'dam, o. 21. m. Aaltje Ariaens.
162.1668.
Josephus *Hovius*, v. Gorinchem, o. 25, p. Tricht, ouders dood.
Cornelia van der Hielen, v. A'dam. o. 24. va. Hans.
7.1.1668.
Henricus *Poppen, v.* A'dam, p. Muiden, w. Petronella Deliana van Ockhuizen.
Grietje Vorens, v. A'dam, w. Melis Duif.
10.12.1667.
Jacobus *Pontanus*, v. A'dam, p. beroepen Ned Oost-Indië.
Margreta van Lobbrecht.
11.11.1667.
Samuel *Ponten, v.* Meurs, p. Druten, w. Josina van Belcamp.
Anna Gerrits van Dronckelaer, v. A'dam, o. 27.
4.11.1667.
Jacobus *Hoogkamer, v.* A'dam, o. 29, p. Hilversum, m. Clara Vinck.
Hester Leonards, v. A'dam, o. 38.
21.10.1667.
Eduardus *Paets, v.* A'dam, p. Rhijusaterwoude, w. Johanna Copius.
Susanna Le Fort, v. A'dam, o. 36, va. Pieter.
16.10.1667.
Daniel *Desmarets,* p. Den Haag (Waalsch).
Jacoba van Wickefort.
13.10.1667.
Martinus Soermans, p. Goudriaan, w. Johanna Coopman.
Anna van Delft, v. A'dam, o. 26.
7.10.1667.
Jacobus de *Bitter, v.* Haarlem, o. 45, p. Hilvarenbeek ouders dood.
Anna van den Tweelen, v. Adam, o. 23, ouders dood,.
6.10.1667.
Petrus *Swalmius*, v. Kethel, o. 24, p. Nieuw Helvoet.
Maria Weerden, v. A'dam, o. 19, va. Hendrik.
23.7.1667.
Godefridus *Okley*, p. Rouveen.
Achtie Walraven, van Gramsbergen, o. 22.
13.9.1667.
Nicolaas *Voetius*, v. Utrecht, o. 30, p. Heusden, va. Gijsbertus.
Geertruyd Krijters, v. A'dam, o. 27, ouders dood.
24.6.1667.
Joseph *Hill, v.* Yorkshire, p. Middelburg (Engelsch).
Elisabeth Mayden, v. Londen, o. 33.
17.6.1667.
Johannes *Casiarius*, v. A'dam, o. 25, proponent, ouders dood.
Isabella Brent, v. A'dam, o. 22, ouders dood.

23,4,1667.
Johannes *Junius*, v. Assendelft, o. 46, p. Haarlem, ouders dood.
Aletta de Nijs, v. A'dam, m. Tijntje Davits ,w. Cornelis Witten.

(Wordt vervolgd).

KORTE MEDEDEELINGEN.

Tentoonstelling van Heraldiek te Utrecht. Ons medelid de Heer C. W. H. Verster te Driebergen heeft het goede idee gehad eene tentoonstelling van zijn werk in de hoofdstad van 't Sticht te houden en daarmede het publiek in de gelegenheid gesteld van de veelzijdigheid van zijn talent te genieten. Een keur-collectie in verschillende stijlen treft men thans aan in een der tentoonstellingszalen van Gerbrand's Kunsthandel, Oudkerkoofstr. 46 te Utrecht, waarvan vooral treft behalve de heldere schitterende kleuren der blazoenen, de keurig geacheveerde wijze van teekenen. De op verschillende fonds, met dekverf — door goud en zilver verhoogd — geteekende wapens, waarvan de velden prachtig egaal zijn gehouden, doen het zeer goed tegen den achtergrond, terwijl ook het orneeren eene groote virtuositeit verraadt.

De tentoonstelling omvat ten eerste ex-librissen, die veel aan heraldische zegels zijn ontleend ; verder kan men een tableau van gebakken tegels bewonderen, waarop in blauwen toon de beide wapens van een echtpaar zijn aangebracht. Een op de wijze der oude miniaturen gedeeltelijk in goudbrons uitgevoerde soort oorkonde over den oorsprong der wapens, heeft als verluchting ook eene tournooi-scène. Het behoeft verder geene verwondering te baren dat men hier de blazoenen van vele bekende families aantreft als : Coenen van 's Gravesloot, van Burmania Rengers, van Lidth de Jeude, Bloys van Treslong, de Beaufort, enz. Een zeer geslaagd wapen is dat van het geslacht van Raab van Canstein. De gekroonde raaf stapt daar parmantig tegen den gedamasceerden zilveren achtergrond. Hetgeen eene buitengewone charme geeft aan het werk van den Heer Verster is juist diens wijze van damasceeren, waar hij zijne wapens weet te verlevendigen, een techniek die de nestor en leermeester onzer heraldici, wijlen de Heer J. A. Koopmans, hem zoo zeer benijdde.

Kortom, men kan de verzoeking kwalijk weerstaan om zijn familiewapen door dezen heraldicus in kleuren te laten conterfeiten.

W. Croockewit W. A.z.

Dijkmans. (XXI, 67 en 164). Op kol. 60 werden door den heer J. van der Minne sub M een viertal kinderen toegeschreven aan het echtpaar *Gerrit Dijkmans* en *Martijntje van Leeuwen*. Naar ik verneem, zijn deze kinderen, evenals de sub P op kol. 62 genoemde *Gerrit Dijkmans*, echter geboren uit het huwelijk van *Gerrit Dijkmans*, vermeld op kol. 60 onder N 2°, en diens vrouw *Anna Catharina Blok*.

Uit laatstgenoemd huwelijk zijn, blijkens de mededeelingen van den heer P. M. v. W. op kol. 166 van denzelfden jaargang, in het geheel tien kinderen geboren, maar op bovengenoemde vergissing wordt daar niet gewezen.

W. A. Beelaerts.

Ter waarschuwing. Om teleurstelling te voorkomen zij medegedeeld aan hen, die afgaande op de opgaven van de op de raadhuizen aanwezige Kerkregisters (V. v. 0.) ter plaatse een onderzoek zouden willen instellen, dat (althans in Gelderland) reeds uitvoering wordt gegeven aan het Kon. Besluit, waarbij binnen tien jaren de bedoelde registers aan de Rijksarchief-depots moeten ingeleverd worden.

D. W. VAN DAM.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bentheim. Op een kruik van Rijnlandsch aardewerk bevindt zich een wapen waarvan een der onderdeelen mij niet bekend is. Dit wapen is aldus: „gevierendeeld; 1 Tecklenburg, 11 Bentheim, 111 Steinfurt, IV Lingen. Hartschild : gedeeld : 1 Wevelinchoven, 11 geschuinbalkt van 6 stukken". Aangezien de kruik van 1688 dateert, zoude het het wapen van graaf Arnold III van Bentheim kunnen voorstellen, maar daarvoor staan de kwartieren averechts en welke heerlijkheid stelt dan het wapen in de linkerhelft van het hartschild voor? Op de kruik staat bovendien nog een medaillon met de letters J. E. en het jaartal 1694 en een ridder op een galoppeerend paard.

den *Raag*. W. G. FEIPH.

Böhtlingk. Alle gegevens betreffende de eerste generaties van dit geslacht (hier te lande) zullen mij aangenaam zijn.

Reemstede. RUYS.

Boott-de Bruyne. Gevraagd worden de wapens en voorouders van *Cornelis Boott,* Burgemeester van Aardenburg, geb. te Dordrecht, en van zijne vrouw *Tanneke de Bruyne,* J. D. van Brugge, met wie hij 5—4 1629 te Aardenburg ondertrouwt.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Brouwer van Watervliet. Welk wapen voerde deze familie, waartoe o.a. behoorden: *Gillis Brouwer van Wateruliet,* geb. ongeveer 1610 ; *Cornelis Gillissé Brouwer van Watervliet,* geb. ongeveer 1540, welke laatste o.a. 2 zoons heeft, nam. Cornelis en *Gillis*, getr. resp. met *Anna van Liere* en *Josina van der Does van Noordwijk*, en eene dochter Cornelia, in 1602 getr. met Mr. *David van der Nisse.*

De kinderen van Cornelis en Anna van Liere bovengen. zijn : *Anna Maria,* getr. met *Ferdinand de Perponcher Sedlnitzky*; *Cornelis,* ob. 10-10 1669; *Frederik,* Gecommitteerde Raad van Zeeland, ob. 2-9 1677; en *Emmery*, Burgemeester van Goes, ob. 13-10 1686, en getr. 1686 met *Cornelia* van *der Nisse.*

Kan men mij tevens zeggen of de heerlijkheid Watervliet nog bestaat en of er van deze heerlijkheid een wapen bekend is2

Zeist. KIELSTRA.

Het bedoelde wapen is „in zilver 3 zwarte jachthoorns met zwarte snoeren en gouden beslag, opening en mond". Helmteeken één der jachthoorns. Aldus komt het voor met den naam Watervliet in de Wapenkaart van Smallegange's N. Cronyk van Zeeland. Volgens de Collectie Rethaan Macaré en evenzoo volgens de groote collectie

wapenteekeningen iu de Gemeente-Bibliotheek te Rotterdam zijn de hoorns goud-gesnoerd.

Rethaan Macaré vermeldt hiervan het navolgende : Mr. *Gillis van Watervliet*, Ridder, Heer van Ellewoutsdijk, Coudorpe, etc., Rekenmeester der Provinciale Rekenkamer van Zeeland wegens Goes, ob. te Middelburg 19-2 1635, begraven in de Oude Kerk te Middelburg, zoon van Cornelis *Gillissen* Brouwer *gezegd Watervlied,* Heer van Water vlied, Ellen, Everinge etc., Burgemeester van Goes. Hij (Gillis) is getr. met *Josyna van der Does.*

In Navorscher 1876 pag. 199 vindt men, dat *Cornelis Gillis Brouwer gez. van Wateroliet* in 1612 overleden is en dat hij getrouwd is met *Maria Cornelis Matthijsdr. van Campen,* waarbij eene dochter *Cornelia van Watervliet,* die met Mr. *David van der Nisse,* Burgemeester van Goes, trouwt.

Volgens Wapenheraut 1917 pag. 11 is *Cornelis van Wateruliet,* Ridder, Burgemeester van Goes, aldaar overleden 10-2 1636 en getr. met *Anna van Liere,* die ob. aldaar 2-8 1642.

Wij vermoeden, dat met dit Watervliet, waarvan Cornelis Gillissen Brouwer bovengen. heer was, bedoeld wordt het Huis of Hof te Watervliet, dat door van der An in zijn Aardr. Woord. vermeld wordt als te zijn gelegen op Zuid-Beveland 1½ uur van Goes, waarvan de gronden in zijnen tijd in bezit waren van de heeren C. van Citters en H. G. de Perponcher. Van der Aa vermeldt hierbij geen wapen en ons is dit eveneens onbekend. DOC.-BUR.

Buerman-Senechal-van der Straate. Gevraagd worden de wapens en voorouders van Lieven *Buerman,* Hoofdman te St. Kruis van omstreeks 1770 tot 1800, en van zijne 2 vrouwen *Elisabeth Senechal,* weduwe *van de Plassche*, ob. 1779, en *Petronella van der Straate.*

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Christiaensen-Verster. Gevraagd worden de wapens en voorouders van *Johannes Christiaensen,* Hoofdman en Borgersergeant te IJzendijke, geb. te Schoondijke omstreeks 1668, en van zijne vrouw *Neeltje Pieters Verster*, geb. te Koudekerke omstreeks 1657 en getrouwd met hem te IJzendijke 16-3 1682.

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Cordua (de). (XXXVII, 131). *David de Cordua,* Majoor der Burgery te Batavia, testeert aldaar 31-3 1778 voor Notaris Mr. Herman Scheltus, geb. te .... 17 ..... als zoon van.. ..... en.. ....., ob. te Batavia 13-2 1779, getr. te. ..... met.. ....., waarbij : *Cornelia Margaretha,* die ob. op den Huize Zwaluwenburg onder Oldenbroek 19-1 1814, oud 72 jaar.

Gevraagd wordt de opengelaten plaatsen in te vullen en het wapen de *Cordua.*

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W.Az.

Elemans-de Sel. Kan iemand nadere genealogische bijzonderheden opgeven van het echtpaar *Dirk Elemans-Maria de Sel?* Hij was substituut baljuw en secretaris van Klundert.

's-Gravenhage. A. H. DRIJFHOUT VAN HOOFF.

Erzey. Gevraagd de herkomst der familie *Erzey* waartoe behoorden :

Jan *Erzey*, geb. Amsterdam 28.10.1781 (zoon van *Abraham* en *Christina Bock*) was Lutersch en gehuwd met *Aaltje Ravenschot,* geb. te Zutphen, dochter van Evert en Gerhardina Sels.

Hij was élève der Kon. Art. en Genieschool te Amersfoort (1801), Commies Rekenaar en Teekenaar aan het Teekenbureau van Verponding (1807) en werd 25.5.1808 als zoodanig eervol ontslagen.

P. A. Erzey, geb. 1808, werd 2de luit. Cav. 1887, 1e luit. id. 1831, ritmr 1841, majoor 1852, luit.-kol. 1855, kol. 1857 en is † 23.7.1863.

H. L. Erzey, geb. 1847, werd 2de luit. Cav. 1869, 1ste id. 1873, ritmr 1886, en is † 1.2.1891.

's-Gr. M. G. W.

Hamming-van Schaik. (XXXVIII, 195, 220, 225). Bij navraag te Wijk bij Duurstode bleek mij, dat *Leendert van Schaik* geboren is te Amerongen als zoon van Jan en *Gijsberta van Koetsveld.* Het tegenwoordig wapen *van Koetsveld* echter is een aanziende ossenkop, terwijl het cachet aangeeft: boven een jachthoorn en beneden 2 ossenkoppen. Kan iemand dit nader verklaren?

Den Haag. A. H. Drijfhout van Hooff.

Hardus. (XXXVII, 425, XXXVIII, 65, 110). In de testamentboeken van het gericht van Zandwijk (bij Tiel) vindt men eenige testamenten van leden dezer familie.

In 1723 testeert *Jenneken de Bruyn* weduwe *Gerrit Hardes; zij* herroept een testament door haar met haar man 26 Juli 1713 gemaakt en een door haar alleen 16 Febr. 1723 gepasseerd, beide voor nots J. de Bets te Dordrecht. Zij vermeldt erin haar broeder *Jan Hardes*, haar dochter *Anna Hardes* wede *Cool* en haar zonen *Carel* en *Gerard Hardes.*

6 Maart 1725 testeeren Carel *Hardes* en *Anna Margaretha de Haen*, echtelieden, zij benoemen elkander wederkeerig tot hun erfgenaam.

4 Oct. 1727 testeeren *Jacob de Haen* en *Elisabeth Hardes*, echtelieden, zij vermeldt erin haar zusters *Anna Hardes* wede *Geleijn Cool* en *Hester Hardes* wed. *van Hoogstraten* en haar broeder *Carel Hardes*, zoomede 2 dochters van haar broeder *Dirk Hardes.*

Opmerking verdient dat in al die acten de naam gespeld wordt *Harders* in stede van *Hardus* of *Hardes;* uit de genoemde huwelijken en voornamen blijkt evenwel dat wij met de gezochte familie te doen hebben, die toen dus blijkbaar te Tiel woonde en voordien te Dordrecht.

d. *St.* W. W. *v.* R.

Havart. (XXXVIII, 90). Aan aanteekeningen uit de eerste helft der vorige eeuw wordt het volgende ontleend: I. Daniël *Havart* [1]) Med. Doct. geb.? † ? tr. 1o. 'Utrecht 16 Apr. 1689 Adriana *de Moor* geb. *4* Juli 1663 † 14 Apr. 1695, tr. 2o. Alberta *Keppel.* Uit het eerste huw. o.a.

11. Servaas *Havart* geb. Utr. 19 Mrt 1690 † R'dam 20 Jan. 1767 koopman en Bewindh. tr. 1o. R'dam 9 Apr.

[1]) Volgens mededeelingen van den Heer H. van Soetermeer Vos was *Daniel Havart een* zoon van *Servaas H.* en *Elisabeth Vermeer,* kleine. van *Daniel H. en Beatrix Hendrika Ponteux* en achterkl.zn. van *Servaas H.* ouderling te Delft 1599, Waalsch refugié en *Claudine Ponteux.*

Adriana de Moor had volgens dènzelfde tot ouders *Johannes de Moor,* overl. 29 Maart 1669, begr. Cath. Kerk te Utreoht, 1 Mei 1659 geh. met *Hermanna* van *Vollenhoven*, geb. *5* Maart 1633 *Hermans* dr. ex *Adriana Pirtenge.*

Rel

1710 Bertranda Cornelia *Bichon* geb. *8* Juli 1687 † 20 Mrt 1714 (ouders: Fredrik *Bichon* [1]) geb. *24* Sept. 1662 † R'dam 9 Juli 1707 tr. 9 Oct. 1686 Agatha *Rijsbergen* [1]) (twee kk.); tr 2o. Den Haag 22 Febr. 1718 Helena *Wolffganck* geb. 6 Dec. 1694 †? (ouders Isaac *Wolffganck* Agent (2) in 's Hage geb. 1650 † 29 Sept. 1703 tr. 's Hage 3 Apr. 1672 Joanna van *Peer* geb. 27 Juli 1651, † 7 Mrt 1740) (vier kk, op een andere plaats tien, waarvan 7 zonder nak.).

Nakomelingen in zijlinie *Havart, Bichon* en *Wolffganck* kunnen worden opgegeven.

B. D.

Havart. (XXXVIII, 190). Volgens. een bundel fragment-genealogieën in het archief te Amsterdam is deze familie afkomstig uit het Luikerwaalsche, vanwaar Servaas *Havart* in 1694 wegens den godsdienst naar Delft vertrekt. Later vestigden zich leden te Utrecht en Rotterdam.

Servaas Havart, getrouwd met *Helena Wolffganck*, komt 29.7.1746 voor als lid van de firma Servaas Havart en Zoon, kooplieden te Rotterdam (protocol van den Notaris Doe Schim in het archief te Rotterdam).

Doc.-Bur.

Hooff (van)-Nab. Kan iemand mij gegevens omtrent data en plaatsen van geboorte, huwelijk en overlijden opgeven van het echtpaar *Willem van Hooff—Maria Jansdr Nab*? *Zij* bezaten goederen te Andelst en Setten in Over-Betuwe. Kinderen uit hun huwelijk werden tussohen 1645 en 1653 te Nijmegen geboren. Hij was ruiter, later cornet. Kan Maria uit het zelfde geslacht zijn als waarvan sprake is in XXXVII, 40 en 86?

's-Gravenhage. A. H. Drijfhout van Hooff.

Huyghen. Hoe is het wapen van *Evertjen Arents Huyghen,* J. D. 22 jaar, die 13-8 1619 te Amsterdam aanteekent met *Claes Henrixs Leuven,* J. M. 23 jaar?

Baarn. A. J. Bicker Caarten.

Keulen (van)-Buys. (XXXVIII, 219 en 231). Het volgende ter verduidelijking van mijne vraag omtrent het samengestelde wapen *van Keulen-Buys*; het kan misschien ook een steentje bijbrengen voor de beantwoording der vraag van den Heer Mr. F. E. Posthumus Meijjes.

Het door mij bedoelde wapen v. K. wordt door Rietstap beschreven, samengesteld met dat van een geslacht *Thin*, onder *Thin van Keulen* en is afgebeeld in het werk van den Heer Bom. Het is: „doorsneden, a. in rood een gouden b-bladige kroon, b. in zwart een gouden zee- of loodston, geplaatst als linkerschuinbalk. Helmteeken: een roode vlucht. Dekkleeden: rood en goud." Het werd blijkens Bom, t. a. p., blz. 4, door den Amsterdamschen boekverkooper en uitgever Johannes van K (C)eulen in 1681 ontleend aan zijn uithangbord „De Gekroonde Lootsman". Een kleinzoon en naamgenoot van dezen Joh. huwde een *Catharina Buys* en moet in 1743 onder den naam *Jan Colonius* als officier der burgerwacht op de kaart van Wijk 13 van Am-

[1]) Fredrik *Bichon en* Agatha van *Rijsbergen* zouden de ouders zijn van mr Jean *Bichon* W. IJsselmonde, Bewindhebber O.I. C. en Burgermeester van R'dam (× Jaca Catha Vingerhoedt). Adels-Arohief IV (1903—'4) geeft echter als kwartieren van de laatste: *Bichon, Vingerhoedt, Vaan IJck, N.N.* Wat is het juiste?

sterdam geplaatst zijn, met een gecombineerd wapen van Keulen-Buys. Gaarne ontving ik van dit wapen een beschrijving.

Indien *Elizabeth Bartha van Ceulen* (XXXVIII, 218) tot dit geslacht behoord heeft, zou zij, wat den tijd betreft, een dochter geweest kunnen zijn van ***Joh. van K(C)eulen***, eerstgenoemd, (1654— 1711) en zijn 2e vrouw ***Elisabeth Oosterdijk***. In verband met den naam Bartha verdient het misschien vermelding, dat Joh. een oom ***Jan Bartelss.*** had. Het werk van den Heer Bom behandelt de van Keulen's slechts voor zoover zij deel uitmaakten van de gelijknamige boekhandelaars-, uitgevers-, kaart- en instrumentmakersfirma en geeft over het onderhavige punt geen verdere inlichtingen; de Heer G. D. Bom H. Gzn., te Amsterdam bezit evenwel nog eenige gegevens over dit geslacht.

Doesburg. M. R. H. CALMEIJER.

Het wapen van ***Jan Colonius,*** zooals dat voorkomt op de kaart der schutters van Wijk 4 (niet 13), is: gevierendeeld: 1 en IV doorsneden A. in rood en gouden kroon; B. in zwart een schuinrechts geplaatst gouden vat; 11 en 111 in goud 3 roode koeken. Het wapen in de kwartieren 1 en IV is van de familie van, ***Ceulen*** zelf; van welke familie dat der kwartieren 11 en 111 is, weten wij niet; volgens vrager zoude het van eene familie *Buys* moeten zijn. Het is mogelijk, wij echter kennen geen wapen Buys, dat er aldus uitziet.

Wij kunnen verder nog mededeelen, dat Gerard ***van Keulen, 1762*** kapitein der Amsterdamsche schutters in wijk 22, volgens de kaart van die wijk het doorsneden wapen ***van Ceulen*** voert (zie boven).

DOC.-BUR.

Kuipers. Wie der medeleden kan den ondergeteekende de genealogie ***Kuipers*** (Dordrecht ongeveer 1700-heden) **ter** inzage geven?

Utrecht. E. C. VAN RYSSEL.

Nassau (van). (XXXVIII, 229). Van verschillende zijden kreeg **ik antwoord, in** zooverre, dat men mij twee Cornelia's van Nassau, waarschijnlijk tante en nicht, opgaf, behoorend tot een een bastaardtak uit ***Jan,*** graaf *van* Nassau, heer van Breda (1410-1476). Deze had nl. een bastaardzoon ***Jan,*** gehuwd met ***Adriana van Haestrecht.*** Uit dit huwelijk zijn 2 zoons geweest ***Paul*** **en *Hendrik.*** De eerste (is dood **1618)** gehuwd met Cornelia ***van Haeften,*** met drie doohters Anna (overl. Dordrecht 1692 oud **80, gehuwd met *Robert van Schoonhoven*), *Adriana* (gehuwd met *Dirk van Assendelft)* en *Catharina*** (gehuwd met ***Wouter van der Meeren***, heer v. Sevender, die als Franciscaan te Dordrecht overlijdt). De ander, ***Hendrik*, heeft een zoon *Paul,*** gehuwd met ***Margareta van Lier,*** van wie hij vier dochters heeft nl. ***Barbara*** (gehuwd met *Cornelis van Mechelen,* beiden voor 1692 overleden), ***Adriana*** (overl. 1692 als non te Leeuwendaal) ***Johanna* (overl. 1611 als non te Leeuwendaal) en Cornelia (overl. 1616). Deze zou dus de gezochte kunnen zijn. Echter komt ook voor een *Cornelia van Nassau,*** genoemd met haar zuster ***Anna,*** in het testament dd. 1684 November 17 van ***Charlotte van Nassau,*** genaamd ***van Merwe,*** **alle drie non** in St. Agatha te Delft. Deze laatste komt aldaar nog voor 14 Februari 1693. Als zij de zelfde is als „Cerlot Heinderich", die aldaar overlijdt 16 Sept. 1693, zouden deze drie dochters kunnen zijn van opgemelden ***Hendrik van Nassau.*** Wat de relatie is tusschen genoemde ***Charlotte*** en ***Paulus van Nassau van Merwen,*** die 1621 April 2, beleend wordt met het huis te Laar blijkt niet.

's-Gravenhage. W. G. FEITH.

Nijlant. (XXXVIII, 230). Gehuwd te Breda 19 Mei 1798 *Gerardus Nijland* j m. en ***Qeertruy Waalwijk*** **j.d.** ged. te Breda 19 April 1764 dr. van ***Stephanus W.*** en *Catrina Fiers.*

Gedoopt werden te Breda:

12 Augustus 1762 *Gerardus*, zn v. ***Johannes Nijland*** en ***Hendrina Wijngers*** (geh. 3 November 1754).

16 April 1766 ***Qerardus,*** zn v. ***Gerardus Nijland*** en ***Adriana Bogers.***

Het eerste kind van Gerardus en ***Qeertruy*** werd genaamd ***Willem Johannes;*** bij **den doop treden als peten** op ***Willem Waalwijk*** en *Willem Nijland.*

Johannes Nijland van IJperen, kleermaker, wordt poorter te Breda 21 October 1764.

Hendrina Wijngers, ged. **21 Maart 1729, dr. v. *Nicolaas*** en ***Catrina van Beers.***

Stephanus Waalwijk, ged. **21 Nov. 1723, zn v. *Adriaan*** en ***Françoise Fiers,*** huwt 14 Mei 1747 ***Catharina 'Fiers*** ged. 31 Maart 1729, dr v. ***Stephanus* en *Geertruid Ojee.***

Adriaan W.* × *Françoise Fiers 31 Januari 1723, werd gedoopt 10 Maart 1702 als zn v. ***Leendert* (ged. 9 Juli 1679, ouders *Adriaan*** en ***Geertruy van Wasbeek*) en *Johanna Vertolen.***

Françoise F. ged. **31 December 1702 als dr v. *Stephanus en Catrina Flaes.***

Geertruid Ojee werd te Goes geboren.

Breda. P. BINKHORST VAN OUDCARSPEL.

Olivier (Ketting-). Welk is het wapen van het geslacht Olivier, waarvan o.a. een tak sedert 1709 voortspruit uit zekeren ***Jilles*** Olivier, 23 Juni **1709 te Dordrecht gehuwd met** *Maayke* Brouwers, uit wie 10 kinderen geboren zijn, gedoopt tusschen 1712 en 1732.

Een in rechte linie van bovengenoemden Jilles Olivier afstammende ***Christiaan Olivier*** (geb. 3 Sept 1781) was gehuwd 19 April 1806 te Dordrecht met ***Elisabeth Ketting,*** van wie de oudste in leven zijnde zoon ***Frans*** (geb. 23 Aug. 1809 en overleden te Rotterdam Mei 1867) en al zijn descendenten **den familienaam *Ketting*** voor dien van ***Olivier*** aangenomen hebben, waarvan thans nog velen in Indië wonen.

Is ook het wapen van de familie ***Ketting* bekend?**

's-Gr. v. M.

Oort (van). (XXXVII, 87). Aldaar wordt eene beschrijving gegeven van het wapen van J. A. van Oort, voorkomende op een gildebeker in het Museum te Arnhem, zijnde een anker vergezeld van eenige ringen. Sinds die publicatie **bleek uit een** cachet van wijlen den Zwolschen apotheker ***Andries Campagne van Oort,*** **dat het wapen** der Tielsche familie van Oort eveneens voorstelt een anker, doch dit niet vergezeld van ringen, maar van 2 vogels, beide staande op den stok van het anker en toegewend en de linksche naar omhoog kijkende. Het helmteeken is een anker.

Kan dit verschil eenige beteekenis hebben?

De familie, waaruit genoemde Andries Campagne van

Oort afstamt, begint met Nicolaas ***van Oort*** (mogelijk een zoon van Cornelis), die in 1670 te Tiel trouwt met ***Margaretha Roelof*** *Ottendr.* (uit Agneta van Dam). Van verwantschap met de familie van J. A. van Oort te Arnhem bleek daaruit tot dusver niets.

V. ***v. 0.***

Polder (van de). (XXXVII, 131). Ter aangehaalde plaats wordt gezegd, dat het wapen van de Polder te vinden is bij van Rijckhuysen, Wapenb. 182. Mij is wel bekend de Wapenkaart van Leiden door Gijsbert van Rijckhuysen 1766, maar daarop komt van de Polder niet voor. Hoe verklaart zich dit? Bestaan er soms 2 wapenkaarten van van Rijckhuijsen?

Amersfoort. W. CROOCKEWIT W. Az.

De in jaargang XXXVII kolom 131 aangegeven vindplaats is niet geheel juist, er is bij het drukken een klein foutje ingeslopen ; zij moet luiden: Collectie van Rijckhuijsen, deel I pag. 182. Dit is de bekende collectie, samengesteld door van Rijckhuijsen, berustende in het archief te Leiden, bestaande uit meerdere deelen, waarin zeer vele genealogische en heraldische aanteekeningen.

Doc.-BUR.

Ras. Adriaan Braam was 3 Sept. 1660 curateur geweest in de nalatenschap van wijlen *Commertje Jacobs* ***van Oort*** weduwe ***Paulus Ras*** in leven koopman te Amsterdam. Tot welke familie *Ras* behoort deze?

V. ***v. 0.***

Rekker-Stinstra. ***Jan Rekker*** *Hubertusz.*, geb. omstreeks 1693, trouwt **8-4 1721** (?) met ***Reinira (?) Stinstra*** *Gerlofsdr.* Hun zoon ***Gerlof Rekker,*** Doopsgezind Predikant te Vlissingen, werd geboren te Dokkum 2-11 1729 en sterft te Vlissingen 11-6 1809. Tot dit zelfde geslacht Rekker behooren ook nog *Sicco* ***Rekker,*** 18de eeuw eveneens Doopsgezind Predikant te Vlissingen en ***Hubertus Rekker,*** Burgemeester van St. Laurens, geb. 1801 ob. 1876.

Wie waren de vaderlijke en moederlijke grootmoeders van *Gerlof* ***Rekker*** bovengen. en hoe waren de wapens van deze families ***Rekker*** en ***Stinstra?***

Zeist. KIELSTRA.

Ons is slechts het wapen ***Rekker*** bekend, in het Arm. Gen. vermeld. Als plaatsaanduiding staat hierbij vermeld „Middelburg". Wij kennen 2 wapens ***Stinstra,*** doch zijn niet in staat deze aan te sluiten met de gegevens van vrager.

Doc.-BUR.

Schagen (van). (XXXVIII, 71, 230). ***Job van Schagen*** en ***Francina Waalwijk*** († wed. Dec. 1739 Breda, zie ook XXIX, 69) hadden drie kk : ***a) Maria van*** *Schagen* † 3 April 1741, tr. Jan *Mostman*, koopman te Breda; *b)* ***Margaretha van Schagen*** **(niet** ***Maria)*** † voor 1734, tr. ***Willem Vertholen;*** *c)* ***Pieter van*** *Schagen* † ***1741*** ongehuwd, makel. in granen.

Wapen ***van*** *Waalwijk*, schepen te Breda 1736 : drie groene klavers op een goud veld (Beschr. v. Breda).

B. D.

Swieten gen. Vermij (van)-Goetknecht. *Adriaen Hendricsz. van* ***Swieten gen.*** *Vermij*, wonende te Gouda vóór 1684, daarna te Nieuwkoop, trouwt 1° te Gouda N. N., 2° te Nieuwkoop ***Gooltgen*** *Cornelisdr.* ***Goetknecht.***

Bij zijn eerste vrouw, die vóór 1684 te Gouda sterft, heeft hij 1 zoon, nl. *Hendric Adriaensz. van* ***Swieten,*** zich ook wel *Vermij* noemende; bij zijn tweede vrouw heeft hij 3 kinderen nl.: 1. *Cornelis Adriaensz.* ***Vermy;*** 2. ***Jan*** *Adriaensz.* ***van Swieten; 3. Neeltje*** *Adriaensdr.* ***van Swieten.***

Gevraagd worden de ouders van den eerstgen. Adriaen en de naam van zijn eerste vrouw. Het rechterlijk archief van Nieuwkoop geeft geen licht. Hoe is het wapen van de familie ***Goetknecht,*** waartoe ***Gooltgen*** bovengen, oehoort ?

Bandoeng. VAN SWIETEN.

Versélewel. Bestaat er eene genealogie van het geslacht *Versélewel*, dat in de 18de eeuw aan het mijne geparenteerd was en uit Goes afkomstig?

Zoo niet, kan iemand mij nadere bijzonderheden van dit geslacht mededeelen ?

Mij is het volgende bekend:

Maria Cornelia *Versélewel*, geb. Goes 28 September 1729, † ald. 17 Juni 1766, begraven te Kloetinge, dochter van ***Boudewijn*** (geb. van Zierikzee, die in 1706 den eed als poorter te Goes aflegt en aldaar burgemeester was 1732-1741 en schepen 17 13— 1731) en *Catharina* ***Maria*** *Eversdijk.*

Zij huwde 3 Mei 1748 te Goes ***Mr.*** *Willem* ***van der Bilt.***

Haar grootouders van vaderszijde waren :

Matthias Versélewel (wat was deze?) en ***Johanna van' Oostee*** (mede een Goesch regeeringsgeslacht).

Haar grootouders van moederszijde waren :

Johan *Eversdijk* (1657—1714), secretaris en pensionaris van Goes en *Susanna* ***Voordamme.***

Voorts :

Getr. te Goes 19 Juny 1619:

Pieter Adriaanse Verselvel, *wedr* ***van Goes,*** wonende in *Drijschor* × ***Griefje*** *Matthijs*, wed^we^, wonende te Goes.

Nicolaas ***Verselewel*** wordt diaken te Goes in 1661.

Uit album studiosorum te Leiden:

Danckaert Verselewel, 20 jaar 1664. Goesa. P

Aegidius *Verselewel*, 20 jaar 1669. Goesa. P

Mr. Danckaert ***Verselewel,*** in 1667 ingeschreven als advocaat voor den hove van Holland × ***Jacoba*** *van* ***Lansbergen.***

Uit eene acte van notaris Adriaan Hoogcamer (Goes): Compareerde S'. ***Bartholomeus*** *Verselewel* ....., welke comparant verklaarde bij desen op de approbatie.. ... van soodanigo schuld als de hr ***Mr Danckert Verselewel,*** als procuratie hebbende van den comparant in dato 16 Jan' 1670 voor den notaris Pierre Prynont en sekere getuige tot Blois in Frankrijk gemaakt.

In de „genealogie" „van der Baan", geschreven door een lid dier familie las ik nog het volgende:

Ds. Adrianus Kempe, zoon van Hubertus Kempe, baljuw van Arnemuiden en van *Dorothea* ***Verseleweld,*** wier vader ***Bartholomeus Verseleweld*** baljuw van Goes was".

Onder de lijst van regeeringspersonen te Goes komt intussohen geen Verselewel voor, wèl een baljuw Bartholomeus Danckerts (1655—1658), die er heel wat onrust stichtte (zie Bijzonderheden uit de geschiedenis der stad Goes door R. A. S. Piccardt-Goes 1866). Hij werd in 1668 uit Zuid-Beveland verbannen en ik vraag mij af of hij soms een Verselewel kan geweest zijn.

's-Gr. v. D. B.

Viotta. Te Amsterdam is geb. 14.1.1814 *Joannes Josephus Viotla (zn.* van Joseph Viotta en van Gezina Christina Schuering) en overl. ald. 6.2.1859, geneesheer, pianist, organist en componist, begraven op het Kerkhof De Liefde den 10.2. d.a.v.

Zijn portret komt voor in het Album voor Schoone Kunsten van 1852. Vrage: Wat is er van zijn voorvaderen bekend? Geeft het Amsterdamsch archief ook eenig licht ?

's-Gr. M. G. W.

Waelwijk. [1]) Gevraagd worden geneal.-biogr. aanvullingen op de volgende filiatie:

1. ***Adriaen Waelwijk,*** tr. Breda 31 Jan. 1723 *Françoise Fiers.* Hij ***was*** vermoed. tienman te Breda.

II. ***Stephanus Waalwijk,*** ged. Breda 21 Nov. 1723, tr. ald. 14 Mei 1717 ***Catharina Fiers.***

III. *Geertruy Waalwijk*, ged. Breda 19 April 1764, tr. *Gerardus Nijlan t.*

Utrecht. H. W. v. TRICHT.

Wapen (Onbekend). In een huis, genaamd „het Huis van Tromp", op het eiland Vlieland hangt een wapenbord, waarop het navolgende wapen: gevierendeeld 1 en IV 3 sporen met de wieltjes omlaag; 11 en III 10 aanstootende en aaneengesloten ruiten 3-3-3- 1. Van welke familie is dit wapen?

d. St. W. W. v. R.

Dit is het wapen van de familie do ***Garpentier,*** waarvan gegevens te vinden in de Nederlandsche Leeuw 1904.

DOG.-BUR.

Wapens (Friesche). (XXXVIII,232). De alliantiewapens onder n°. III door den heer Steenkamp gevraagd, ken ik niet, doch het wapen: blauw met 3 palen van zilver doet mij eraan denken, dat ik het wapen der familie ***thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg*** eens aldus heb gezien i. p. v.: gepaald van blauw en zilver van 8 stukken. Een genealogie dezer Friesche familie kan den heer 8. misschien op het spoor van het vrouwelijk wapen brengen.

's-Gravenhage. W. G. FEITH.

Wapens (Onbekende). (XXXVII, 93, 303,342). Het doet ons genoegen, thans in staat te zijn, den Heer Wildeman volkomen in te lichten.

ZEdl. zal de vraag beantwoord vinden in de Her. Bibl. 1876, waar hij tusschen pag. 340 en 341 een tabel met genealogische gegevens betreffende de familie ***Timmerman*** ingevoegd zal vinden.

Op deze tabel worden ook de voorouders van *Maria* ***de Coelkies,*** echtgenoote van ***Paulus Timmerman,*** vermeld, en blijkt hieruit, dat zij de dochter is van *Cornelis* de ***Coelkies,*** Raad-Secretaris van Karel V, en ***Johanna Mechelman***, welke laatste weder de dochter is van ***Paulus Mechelman,*** levende in 1500, en ***Elisabeth Claesdr. Hose.***

De daarbij beschreven wapens zijn:

De Coolkies: ... „in blauw 3 schuinrechts geplaatste en schuinrechts gerangschikte aanstootende zilveren ruiten, vergezeld rechts beneden van een omgewende gouden gezichtswassenaar, links boven van een gouden ster".

Mechelman :.... „gevierendeeld: I en IV in rood een zilveren windhond; 11 en 111 in goud 3 zwarte molenijzers".

Hose: .... „in zilver 3 rood-gesnoerde zwarte jachthorens".

Er staat tevens vermeld, dat Johanna Mechelman, de moeder van Maria de Coelkies, het wapen van hare moeder Hose als hartschild op haar eigen wapen Mechelman geplaatst heeft.

Vergelijken wij nu dit bovenstaande met het wapen, zooals dat op het 16-eeuwsche portret voorkomt, nml.: gedeeld: I in zwart 3 in de richting van een rechterschuinbalk geplaatste zilveren ruiten, vergezeld boven van een gouden ster en beneden van een gouden wassenaar; II gevierendeeld 1 en 4 in rood een gouden leeuw ; 2 en 3 in rood 3 zwarte molenijzers; en in een zilveren hartschild 3 jachthorens," dan dunkt ons, dat het niet twijfelachtig is, dat wij hier met de gecombineerde wapens bovengenoemd te doen hebben, en dat het onbekende portret zal voorstellen òf Maria de Coelkies òf hare moeder Johanna Mechelman, en in verband met het jonkvrouwelijk schild wellicht de eerste.

Wij zien dus, dat de destijds gestelde diagnose de juiste is geweest, terwijl tevens duidelijk blijkt het practische nut der wapens, die ons in staat stellen de herkomst, beteekenis, voorstelling van onbekende zaken uit vroegere tijden vast te stellen. DOC.-BUR.

Zehelein. Kan iemand eene genealogie dezer familie aanwijzen, waartoe behooren:

Henri *Chrétien Zehelein*, gep. Kolonel, ridder Ned. Leeuw, Kommandeur Eikenkroon, † op h. Oldruitenborgh bij Vollenhove 16.10.1867, oud 72 j.

Otto *Z.*, † Batavia 6.5.1859, oud 36 j.

Hendrik *Christiaan Z.*, geb. Bayreuth 26.1.1766, † Nijmegen 3.3.1802, Kapt. der Jagers, × *U. P.* bar[sse] v. ***Randwijck. (Zie Ned.-Adelsb.*** 1916).

Jacqueline ***Caroline Cornélie Z.***, geb. Nijmegen25.4.1831, † den Haag 16.8.1899, × ***W. J. E.*** ridder *v.* ***Rappard.*** (Zie *Ned. Adelsboek* 1916);

's-Gr. M. G. W.

Zonnevylle-van Hoecke. Wie waren de voorouders van ***Aernoudt Zonnevylle*** en van zijne vrouw ***Dbena*** van *Hoecke*, waarmede hij in 1677 te IJzendijke getrouwd is?

Hij is de zoon van ***Michiel*** en ***Qooltien Colpaert.***

Hoe is het wapen ***van Hoecke?***

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

[1]) Deze vraag, die in het vorige maandblad wegens plaatsgebrek niet kon worden opgenomen, vindt een gedeeltelijke beantwoording in dit nummer in voce *Nijlant.* RED.

INHOUD 1020, N° 10/11.

Bestuursberichten. — De beweerde adellijke afkomst der huidige van Everdingen's, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Geslachten Clerck-Klerck, door W. Wijnaendts van Resandt. — Aanteekeningen betreffende de familie Cantzlaar en aanverwante geslachten, medegedeeld door J. van Leeuwen. — Hofmeister, door Mr. A. S. Miedema. — Huwelijksinteekeningen vóór 1680 van Predikanten iu de Kerkelijke registers te Amsterdam, medegedeeld door A. B. van der Vies. — Korte mededeelingen: Tentoonstelling van Heraldiek te Utrecht; Dijkmans; Ter waarschuwing. — Vragen en antwoorden: Bentheim; Böhtlingk; Boott-de Bruyne; Brouwer van Watervliet; Buerman-Senechal-van der Straate; Christiaensen—Verster; Cordua (de); Elemans-de Sel; Erzey; Hamming-van Sohaik; Hardus; Havart; Hooff (van)-Nab; Huyghen; Keulen (van)—Buys; Kuipers; Nassau (van); Nijlant; Olivier (Ketting-); Oort (van); Polder (van de); Ras; Rekker-Stinstra; Schagen (van); Swieten gen. Vermij (van)-Goetknecht; Versélewel; Viotta; Waelwijk; Wapen (Onbekend); Wapens (Friesche); Wapens (Onbekendo); Zehelein; Zonnevylle-van Hoecke.

MAANDBLAD

VAN HET

Genealogisch-heraldisch Genootschap „De Nederlandsche Leeuw"

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt alleen aan de Leden van het Genootschap gezonden. Bijdragen, correspondentie betreffende de redactie van het Maandblad, opgaven van adresverandering, opmerkingen in zake de verzending en aanvragen om exemplaren van vroeger verschenen Maandbladen gelieve men te richten tot den redacteur, Mr. TH. R. VALCK LUCASSEN, *Raamweg* 14, *'s-Gravenhage.*

De jaarlijksche contributie bedraagt f 10.-. Leden te 's-Gravenhage, die de wekelijksche portefeuille ontvangen, betalen hiervoor eene verhoogde contributie van *f* 15.— per jaar.

Brieven, aanvragen enz. betreffende het Genootschap te richten tot den secretaris, Mr. E. J. THOMASSEN à THUESSINK VAN DER HOOP, *Sweelinckstraat 8, 's-Gravenhage,* en die betreffende de Bibliotheek en de wekelijksche portefeuille tot den bibliothecaris W. baron SNOUCKAERT VAN SCHAUBURG, *Jan van Nassaustraat 96, 's-Gravenhage.*

De Bibliotheek van het Genootschap, gevestigd *Heerengracht 62 (hoek Princessegracht), 's-Gravenhage,* is voor de Leden geopend iederen Maandag van 2-4 uur.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der onderteekende stukken.

N°. 12. XXXVIIIe Jaargang. December 1920.

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur maakt bekend, dat vanaf 1 Januari 1021 het Maandblad ook voor niet-leden verkrijgbaar zal worden gesteld tegen een abonnementsprijs van f10.— per jaargang. Voor abonnementen wende men zich direct tot den Redacteur.

Aan de Leden.

Het Bestuur acht zich verplicht het volgende ter kennis van de leden te brengen.

De heeren P. BI. van Walchren en P. J. W. J. van der Burgh te Renkum hebben goed gevonden in een circulaire aan de leden hun afkeuring uit te spreken over het feit dat de Redactie (men leze: het Bestuur) de kolommen van het Maandblad voor een voortzetting der discussie over de afstamming van het geslacht Teixeira van de zijde van Jhr. Dr. E. Tcixeira de Mattos te Heelsum niet wenschte open te stallen. In deze circulaire werden tevens zonder eenige motivuering „talrijke feitelijke mededeelingen als ook vele voorstellingen" in de critiek van den Redacteur Mr. Th. R. Valck Lucassen op het artikel Teixeira in Nederland's Adelsboek „onjuist" genoemd.

In hun antwoord op deze circulaire weerlegden het Bestuur en de Redacteur bovenstaand verwijt door erop te wijzen, dat Jhr. Teixeira de Mnttos zijn standpunt in een met kwistige hand onder de leden verspreide brochure reeds voldoende had toegelicht en ook door zijn onbahoorlijke houding tegenover verschillende Bestuursleden een afbreking van iedere relatie tusschen het Bestuur en hem onafwendbaar had gemaakt. Tevens werd medegedeeld, dat de stukken, die de houding van het Bestuur tegenover Jhr. Teixeira de Mattos rechtvaardigden, voor de leden ter inzage waren gedeponeerd bij den Secretaris.

Waar uit een tweede circulaire van genoemde heeren bleek, dat zij zonder zich zelfs de moeite te hebben gegeven van den inhoud van laatstgenoemde stukken kennis te nemen, aan hun oorspronkelijko opvatting bleven vasthouden, heeft het Bestuur, vooropstellende dat het een voortzetting der discussie in het Maandblad van de zijde van Jhr. Teixeira de Mattos niet wenschelijk blijft achten, willen voorkomen, dat het in de toekomst ervan zou kunnen worden beticht een onpartijdige beoordeeling van de quaestie-Teixeira te hebben verhinderd. Te dien einde heeft het aan een persoon van onbetwistbaar gezag in de genealogische wereld, den heer Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland, secretaris van den Hoogen Raad van Adel, verzocht zoowel het feitenmateriaal van de heeren van Walchren en van der Burgh als de bewijsstukken van Mr. Valck Lucassen aan een ernstig onderzoek te onderwerpen en hierover in het Maandblad verslag uit te brengen. De arbitrage van den heer Beelaerts van Blokland, waartoe deze zich welwillend bereid verklaarde, is door beide partijen aanvaard.

Het Bestuur menscht voorts te dezer plaatse zijn openlijke afkeuring uit te spreken over den inhoud van een derde circulaire, afkomstig van het lid Mr. A. A. del Court van Krimpen, waarin deze tegen de wijze waarop de Redacteur zijn taak opvat, een aantal grieven uit, die het Bestuur allerminst deelt. Wel verre van de meening van Mr. del Court van Krimpen te onderschrijven, dat de wetenschappelijke waarde van het Maandblad tijdens het Redacteurschap van Mr. Valck Lucassen zou zijn ver-

minderd, is het Bestuur integendeel van oordeel; 'dat hetgeen laatstgenoemde — niet het minst door zijn belangrijke bijdragen — gedurende de zeven jaren van zijn redacteurschap in het belang van het Maandblad heeft verricht, door velen in hooge mate wordt gewaardeerd. Het Bestuur meent dan ook het overgroote deel der leden achter zich te hebben, wanneer het de hoop uitspreekt, dat de aanvallen, waaraan het beleid van den Redacteur in den laatsten tijd van sommige zijden heeft blootgestaan, dezen de lust niet zullen benemen om met dezelfde ijver en toewijding als voorheen de belangen van het Genootschap, die bij hem in zulke goede handen zijn, te blijven dienen.

Tenslotte wenscht het Bestuur ter voorkoming van misverstand er op te wijzen, dat de zoogenanmde „Groep Gelderland", waarvan speciaal in de circulaires der heeren van Walchren en van der Burgh sprake is, geen officieele ouderafdeeling van het Genootschap is, dat de Statuten een dergelijke instelling niet kennen en het Bestuur deze „groep" niet anders kan en mag beschouwen dan ais een privé-aangelegenheid van een aantal in Gelderland wonende leden, tot welke het in geenerlei betrekking staat.

HET BESTUUR.

Tot lid zijn benoemd:

H. M. baron COLLOT D'ESCURY . . . *'s-Gravenhage.*
Daendelsstr. 31.

Jhr. Mr. D. P. M. GRASWINCKEL . . *'s-Gravenhage.*
Ligusterstr. 16.

J. HOYNCK VAN PAPENDRECHT. . . . ***'s-Gravenhage.***
2e v. d. Boschstr. 28.

Jhr. H. TRIP . . . . . ***'s-Gravenhage.***
Nassau-Zuylensteinstr. 6.

Adreswijzigingen.

Mr. J. Th. ENDTZ . . . . . , *Soesterberg.*
Tempellaan 4.

J. C. SWAVING . . . . . *Nijmegen.*
Oranje-Hôtel.

Mr. W. LUNSINGH TONCKENS . . . . ***'s-Gravenhage.***
Koninginnegr. 91.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden te Amsterdam — op hoogen leeftijd — van den heer J. C. de Groot Jamin, sedert de oprichting lid van het Genootschap, met wien een trouw vriend van „de Nederlandsche Leeuw" is heengegaan.

Ook had het Genootschap het verlies te betreuren van het lid Mr. W. E. J. baron van Balveren te Arnhem.

Register.

Register, titel en inhoud van den XXXVII^en jaargang, waarvan de verschijning door een ongerief aan de drukkerij werd vertraagd, zullen den leden in den loop van deze maand worden toegezonden.

Bibliotheek.

Van het lid den heer Dr. G. J. Do z y te Zeist ontvingen wij een honderdtal exemplaren van zijn Genealogie en Geschiedenis der Familie Do-z y. 's-Gravenhage, 1911. 4°. (niet in den handel).

De leden van het Genootschap, die er prijs op stellen een exemplaar van dit fraai uitgevoerd werk te ontvangen, worden verzocht door toezending van een postwissel ad f 0.50 (voor kosten porto en verpakking) aan den Bibliothecaris hiervan te doen blijken. Bij afhaling tegen reçu worden deze kosten niet in rekening gebracht. Hiertoe bestaat iederen Maandag van 2-4 n.m. gelegenheid aan de Bibliotheek.

Wij ontvingen verder in dank voor de Bibliotheek:

Mededeelingen van de vereeniging ter beoefening der Geschiedenis van 's-Gravenhage. 's-Gravenhage, 1861 en 1876. 2 deelen. 8°.

Antonio Lopez de Fonseca. La Haye, par un habitant. La Haye, 1857. 2 deelen. 8°.

A. W. Kroon. Beschrijving van 's-Gravenhage uit echte bronnen geput. 's-Gravenhage, 1862. 8°.

Mr. L. P h. C. van den Berg h. 's-Gravenhaagsche bijzonderheden. 's-Gravenhage, 1867. 8°.

A. J. S e r v a a s van Rooyen. Inventaire deslivres formant la bibliothèaue de Benedict Spinoza. La Haye-Paris. 1889. 8°.

Jo h a n Gram. Onze schilders in Pulchri Studio, 1880-1904. Leiden 1904. 8°.

A. A. J. S a ure 1. Guide de la Haye et de ses environs. La Haye, 1860. 8°.

Dr. R. Krul. Haagsche doctoren, chirurgen en apothekers in den ouden tijd. Archiefstudiën. 's-Gravenhage, 1891. 8°.

J. A. de B erg h. Haagsche Penkrassen. 1879-1884. 83 nummers, kl. 8 °.

Opgave der schilderijen, hangende op het raadhuis te 's-Gravenhage, 1860. 's-Gravenhage, 1860. 8°.

Dr. W. J. A. Jo n c k b 1 o et. Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde. Groningen, 1893. 2 deelen. 8°.

A. W i n k 1 e r P r i n s. Geïllustreerde encyclopacdie. Amsterdam 1870-81, XV deelen. 8°.

(alles ***van het Eere-lid A. J. Xervaas van*** *Rooyen.*)

Gustav A. Se y 1 er. Die deutschen Souvcraine und Lande. (Verschillende afleveringen uit J. Siebmacher's grosses und allgemeines Wappenbuch.) Nürnberg. 1912-1919. 4°. (*van* den *Schrijver.*)

Jhr. Mr. A. H. Martensvan S e v e n h o v e n. Archief van het Kapittel van St. Maria op het Hof te 's-Gravenhage. 's-Gravenhage, 1914, 8°.

(*van den* ***heer*** *W. N. Arntzenius.*)

Dr. P. J. B 1 o k. De slag op de Mookerheide, 14 April 1574. Rede gehouden bij de onthulling van het monument te Heumen op 14 April 1891. Groningen 1891. 8°.

(*van Kapitein G. Gysberti Hodenpijl.*)

Beschrijving der graftombe van Prins Willem 1, Prins van Oranje en afbeelding van den ouden en nieuwen grafkelder in de Nieuwekerk te Delft. 's-Gravenhage, z. j. 8°. ***(van den heer*** *W. N. Arntzenius.*)

R. C. Bakhuizen van den Brink. Het huwelijk van Willem van Oranje met Anna van Saxen. Historisch-kritisch onderzocht. Amsterdam, 1853. 8°. (*idem.*)

Gedenkboek 200-jarig bestaan der Maatschappij van Assurrantie, disconteering en beleening der stad Rotterdam. 1720-1920. (*van* de Directie.)

Th. H a u c h F a u s b o l l. Patriciske slaegter. Kjobenhavn, 1919. 8°. (*van den Schrijver.*)

A. P. van Schilfgaardo en F. van Rossem. Stamboek van het geslacht van Rossem, van Rossutn en Vermeulen. 1920. 4°. (*van* de *Schrijvers.*)

0 t t o Hup p, Wider die Schwarmgeister. München, 1918/19. 3 dln. 8°. (*van den heer Mr. A S. Miedema.*)

Dr. J. M. S e r n e e. De archieven van kloosters en andere stichtingen in Delfland. (Na haar overlijden voortgezet door Dr. S. W. A. Drossaers en Jhr. Mr. W. G. Feith). 's-Gravenhage 1920. 4°.

(*van Jhr. Mr. W. G. Feith.*)

A. Hoynck *van* Papendrecht. De Rotterdamsche plateel- en tegelbakkers en hun product 1590—1851. Bijdrage tot de Geschiedenis der Oude Noord-Nederlandsche majolika. Rotterdam, 1920.40. (*van den Schrijver.*)

J. Th. Viehof f. Genealogie Viehoff 1723—1920. 's-Gravenhage, 1920. 8°. (*van den Schrijver.*)

Mededeelingen der familievereeniging van Hasselt, No. 1 en 2. Rotterdam, 1916-1919. 4°.

Dr. J. F. B. van Hasselt. Jan Hendrik Cornelis van Hasselt en Maria Catharina Klein. Rotterdam, 1912. 8°. (*van het Bestuur der Vereeniging.*)

Stammbücher-Sammlung Friedrich Warnecke, Berlin. Versteigerung 2 Mai 1911 bei C. G. Boerner. Leipzig. 8°. (*van Dr. C. Hofstede de Groot.*)

L. Rhe u d e. Heraldica curiosa. Papiermühle S. A. 1910. 8". (*van* Nr. *W. A. Baron van Ittersum.*)

De stamvader van het geslacht van Hemert tot Dingshof,

door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland.

Als stamvader van het geslacht van Hemert tot Dingshof werd in Nederland's Adelsboek 1909 opgegeven *Gijsbert van Hemert,* wiens zoon *Johan* 7 Mei 1634 overleed. In jaargang 1914 werd de stamreeks met niet minder dan drie generatiën opgevoerd, onder vermelding van de noodige feiten en jaartallen, en sedert dien staat als stamvader te boek: *Reijer* of *Reynier van Hemert,* heer van Vliet, Papendrecht, Mathena en Nederslingeland, vermeld sedert 1447 en overleden in 1482.

Uitgaande van de meening, dat, zoo genoemde *Reijer of Reynier van Hemert* inderdaad bovenvermelde heerlijkheden heeft bezeten, ook zijne afkomst wel na te speuren zal zijn, daar toch bezwaarlijk aan te nemen is, dat wij hier te doen hebben met eenen 15de eeuwschen O.W.-er van onbekende ouders, heb ik een onderzoek daarnaar ingesteld. De resultaten daarvan wil ik thans mededeelen, al ben ik overtuigd, dat er nog wel meer te vinden zal zijn.

Tot leidraad voor mijn onderzoek heb ik genomen hetgeen bij de eerste twee generatiën der in 1914 gepubliceerde stamreeks vermeld staat. Alvorens verder te gaan komt het mij daarom gewenscht voor, die generatiën hier even weer te geven:

I. *Reijer* of *Reynier van Hemert,* heer van Vliet, (beleend daarmede door opdracht van Wolter Vrenck van Winssen 16 Nov. 1459), Papendrecht, Mathena en Nederslingeland, vermeld in een brief van hertog Philips, 1447, dijkgraaf van Alblasserwaard (1450), wordt als zwager van Walraven van Brederode beleend met een leen van Vianen (1455), draagt in 1476 Papendrecht en Mathena op aan zijn zoon Gijsbert; † in 1482 tr. N.N.

11. *Gijsbert van Hemert,* heer van Amerongen (14 Feb, 1477), v a n Slingeland, Papendrecht en Msthenn (1476) en van Vliet (8 Jan. 1484); beleend met het leen van Vianen in 1482, verkoopt in 1480 Papendrecht en Mathena aan Tielman Oem en in 1491 Vliet aan Steven van Ruitenburg, heet in 1493 neve van Walraven van Brederode, woont te Lopik, † vóór of in 1501, tr. *Hillegonda van Loenresloot,* vermeld als weduwe 1519.

Op het eerste gezicht schijnen deze generatiën goed gedocumenteerd, maar wanneer ons werd opgedragen aan de hand van het medegedeelde de noodige bewijsstukken te lichten, zouden wij bij nadere beschouwing ons alras in verlegenheid bevinden. Er is n.l. slechts één feit, hetwelk zonder nadere gegevens te controleeren is, t.w. de beleening door Vianen zoowel van den vader (1465) als van den zoon (1482). Al het overige is niet na te gaan, zoolang wij niet weten, waar het te vinden is.

Mijn onderzoek heb ik bijgevolg aangevangen met raadpleging der Vianensche leenboeken, thans berustende in het Algemeen Rijksarchief.

In de eerste plaats sloeg ik daarin op de beleening van *Gijsbert van Hemert* in 1482. In stede van ééne acte te vinden, zooals ik verwachtte, vond ik er verschillende. Onjuist is dan ook de opgave, dat *Gijsbert* in genoemd jaar werd beleend met *het* leen van Vianen, immers hij ontving er meer dan één. *Ghijsbert van Hemerten,* neef van den leenheer, werd na doode zijns vaders Reyner *van Hemerten* vooreerst beleend op den 13don Augustus 1482 met een leongoed onder Lopik, groot 18 morgen en geheeten die Grote Loe [1]). Ook verhief hij dienzelfden dag eene halve hoeve land te Meerkerk op Middelbroek en 8 morgen land aan verschillende perceelen [2]), en daarenboven een huis to Ameide [3]). Tien dagen later werd hij, eveneens na doode zijns vaders, beleend met het gerecht van Zevenhoven [4]). Ik vond dus vier acten en leerde daaruit, dat *Gijsbert* niet eerst in 1493, maar reeds in 1482 neef van Walraven van Brederode was [5]), en — hetgeen belangrijker is — dat hij als erfgenaam zijns vaders heer van Zevenhoven is geweest, van welke heerlijkheid in Nederland's Adelsboek noch bij hem, noch bij zijnen vader melding wordt gemaakt.

Dat een en ander tot een verder onderzoek prikkelde, behoeft zeker nauwelijks gezegd. Het kwam mij nu gewenscht voor niet slechts de door Nederland's Adelsboek vermelde beleening van *Gijsbert*'s vader in 1455 na te slaan, maar de Vianensche leenboeken geheel door te gaan, ten einde zoo mogelijk de herkomst van *Gijsbert*'s verschillende leenen nader vast te stellen. Bij dezen arbeid vond ik de navolgende acten:

[1]) Leenboek F, fol 9 vso.
[2]) Ibidem.
[3]) Ibidem, fol. 10.
[4]) Ibidem, fol. 10 vso.
[5]) Te verwonderen is dit niet, want „neef" was men oudtijds uitsluitend door geboorte, terwijl men door huwelijk „zwager" werd.

1476 October 17. *Ghijsbert van Hemerden,* heer van *Cabbau*, „onse neve", beleend met 10 morgen in het goed ter Loe, geheeten Cleyn Loe [1]), bij opdracht van Juffr. Agnieze van Rijn, „onse nicht", met haren man Jan heer in Noirtwijck en van Noirtwikerhout (Leenboek E, fol. 150).

1465 December ll. Reyner *van Hemerden,* „onse zwager" [2]), beleend met 18 morgen land omtrent Lopic, geheeten die Grote Loe, en 10 morgen land in *Sevenhoeven* in *Reyners gerecht van Hemerden* [3]), bij opdracht van Goesen van Driell (Leenboek E, fol. 75 vso, vgl. fol. 74 vso).

1430 Augustus 2. *Reyner Keyl* [4]) *van Hemerden,* beleend met een halve hoeve land te Meerkerc op Middelbroec, waarvan Willem die Rode de andere helft heeft, en met acht morgen land aan verschillende stukken (Leenboek E, fol. 7 vso).

1407 Juli 22. *Joncfr. Lijsbet Dirx dochter van Slinglant, Jans wijf van Hemert,* beleend met „achtehalf mergen lants ghelegen in onser heerlicheit ter Ameyde" (Leenboek C, bl. 19).

1394 Juni 17. *Dirc van* Slingelant, beleend met „elftehalf morgen lants ... op Middelbroec ... behoudeliken *joncfrou Aliden sinen wìce, Jan Robijns dochter,* hoere lijftocht an desen vors. lande."
Idem, beleend „met achtehalven morgen lants ghelegen op Middelbroec" te erven op „Dircs rechte leenvolgher van Slingelant, tsij zoen of dochter, die hie crighet bij Aliden sinen wive, Jan Robijns dochter" (Leenboek B, bl. 35 vso).

1392 Juli 27. *Claes* van *Slinghelant Dircsz.* beleend met verschillende perceelen land, „behoudelic *Dìrc van Slinghelant,* sinen vader, sijnre lijftocht an desen vors. lande."
Dirc van Slinghelant, beleend met 18 morgen land op Middelbroec (Leenboek B, bl. 21 vso).

Hoewel in bovengenoemde acten van 1407 en 1394 sprake is van 7½ morgen land blijkt bij optelling der verschillende perceelen, dat zij gezamenlijk acht morgen groot zijn en hunne nadere aanduiding doet zien, dat dit leen identiek is met de acht morgen land, waarmede *Reyner (Keyl) van Hemerden* in 1430 werd beleend en diens zoon *Gijsbert van Hemerten* in 1483. De 18 morgen, welke *Dirk van Slingeland* in 1392 ontving, zijn niet nader omschreven, maar het komt mij hoogstwaarschijnlijk voor, dat hierin dezelfde acht morgen zijn begrepen, te meer wanneer men *Dirk's* beleening van 1392 vergelijkt met diens beide beleeningen van 1394. Uit een en ander meen ik dan ook de gevolgtrekking te mogen maken, dat de ouders van den bewezen stamvader *Reyner van Hemerden* zijn geweest: *Jan van Hemert* en *Elisabeth van Slingeland.* Dat laatstgenoemde *Dirk van Slingeland* tot vader heeft gehad, staat vast, maar het komt mij niet waarschijnlijk voor, dat *Elisabeth*

[1]) T. w. onder Lopik.

[2]) De vrouw van Reyner *van Hemerden was dus eene* bloedverwante van den heer van Vianen.

[3]) Deze tien morgen zijn 9 April 1478 van den leenplicht gevrijd tegen opdracht van *Reyner van Hemerden's* huis te Ameide achter de kerk (Ibidem).

[4]) Dezen naam heb ik in latere acten nimmer aangetroffen. Over de identiteit van dezen persoon en *Gijsbert's* vader kan geen twijfel bestaan wegens de beleening van *Gijsbert* met dit leen in 1482 na deede van zijnen vader R. v. H.

uit diens huwelijk met *Aleid Jan Robijns dochter* is gesproten. Ik meen n.l. te moeten aannemen op grond van eene bijvoeging in de aanteekening der beleening van *Claes van Slingeland* in 1392, dat *Dirk van Slingeland* in eerste huwelijk is getrouwd geweest met *Joncvr. Lisebet Jan Henrixz. dochter.* Is dit juist, dan zal *Dirk's* huwelijk met *Aleid Jan Robijns dochter* eerst omstreeks 1394 zijn gesloten en is het meer aannemelijk zijne dochter, die reeds in 1407 met *Jan van Hemert* getrouwd was, voor een kind uit Dirk's eerste huwelijk te houden.

Na dit onderzoek in de Vianensche leenboeken heb ik de Hollandsche leenregisters geraadpleegd, in de hoop daarin nog het een en ander aangaande deze Heemerten te vinden. Dit onderzoek leverde een zevental acten op, t.w.:

1477 Junuari 17. *Gijsbrecht van Hemerten,* beleend met de heerlijkheid van *Papendrecht* en de tienden van Mathena c.a. bij opdracht van zijnen vader *Reyner van Hemerten* (Holl. leenkamer nº 118, Z.-Holl. fol. 32).

1476 Juni 24. *Reyner van Nemerten,* beleend met de heerlijkheid van *Neerslingelant,* hoog en laag, waarin hij door dijkgraaf en hoogheemraden van Alblasserwaard naar dijkrecht was gezet 24 Nov. 1469 (Ibidem, fol. 30).

1474 Juni 16. *Reyner van Hemerten,* beleend met de heerlijkheid van *Papendrecht* en de tienden van Mathena, hem als dijkgraaf van Alblssserwaard blijkens een schrijven van de hoogheemraden met dijkrecht toegewezen 28 Mei 1464 [1]) (Ibidem, fol. 24).

1470 April 16. *Ghijsbrecht van Hemerten,* beleend met eene halve hoeve land te Helsingen bij opdracht van Soude van Rijn, die de andere helft behoudt [2]) (Holl. leenkamer nº 118, Sticht fol. 5).

1466 Februari 28. *Gijsbrecht van Hemerten,* beleend met de heerlijkheid van *Cabbau* bij opdracht van heer Lodewijc van Treslong, ridder (Holl. leenkamer nº 117, N.-Holl. fol. 24 vso).

1461 December 18. *Joncfrou Lijsbet Reyners dochter van Hemerten, Adryaens wijff van Rijn,* beleend met een steenhuis c. a. te Lopik bij opdracht haars vaders (Ibidem, Sticht fol. 2 vso).

1448 Februari 28. *Reynier van Hemert,* beleend met een steenhuis c. a. te Lopik bij opdracht van Gijsbrecht van Vliet Lambrechtsz. (Holl. leenkamer nº 116, Sticht fol. 1).

De mij uit de Vianensche leenboeken bekend geworden ouders van *Reynier,* t. w. *Jan van Hemert* en *Elisabeth van Slingeland Dirksdochter,* vond ik in de Hollandsche leenregisters niet terug. Mogelijk zal een in het Rijksarohief-depôt te Utrecht in te stellen onderzoek in de Bisschoppelijke e.a. leenregisters nadere gegevens aangaande dit echtpaar aan het licht brengen, maar voor een dergelijk onderzoek ontbreekt mij voorshands de tijd.

[1]) R. v. H. beweerde reeds in 1466 te zijn beleend met dit leen, zonder daarvan eenen brief te hebben ontvangen.

[2]) Leengetuigen o. a. Reyner van Hemertcn en Otto van Slingelant.

De afstamming van het geslacht del Court van Krimpen.

(„Une erreur de scribe"),

door MR. TH. R. VALCK LUCASSEN.

De heer Mr. A. A. del Court van Krimpen te Nice heeft niet gewild, dat de quaestie der afstamming van zijn geslacht, die vier jaren geleden zooveel pennen in beweging bracht [1]), in het vergeetboek zou geraken. In een in het Frnnsch gestelde circulaire vraagt hij wederom de aandacht der leden van het Genootschap voor deze zaak en meer in het bijzonder voor de „erreur de scribe", waarvan zijn familie op een belangrijk punt van hare filiatie het slachtoffer zou zijn geworden.

Men zal zich herinneren, dat Mr. del Court in zijn in 1916 verschenen werk „La famille del Court van Krimpen" de stamreeks van zijn geslacht opvoerde tot *Thomas de Stembert*, gegoed te Guekenry bij Verviers en overleden ornstreeks 1347. Van hem zou in de rechte mannelijke lijn afstammen *Laurent delle Court* dit „delle Venne", schepen van Verviers in 1558, vader van Pierre delle *Court*, van wien ons werd medegedeeld, dat hij zich schaarde onder de vanen van den Prins van Oranje en, om die reden uit zijn geboorteland verbannen, zijn verder leven in den vreemde zou hebben gesleten, alwaar zijn zoon *Servaes Pieterst. (del Court)* [2]), de bewezen stamvader der familie in Holland, tusschen 1591 en 1593 het levenslicht zou hebben aanschouwd.

In onze critiek op bovengenoemd werk, voorkomende in het nummer van Januari 1917 van dit Maandblad, wezen wij op eenige dubieuze punten bij de oudere generaties en voerden wij o.i. ernstige argumenten aan tegen de stelling, dat *Pierre* delle *Court*, van wien in 1579 bij de verdeeling der vaderlijke nalatenschap niet meer werd gerept, op dat tijdstip als balling in het buitenland zou hebben vertoefd. Zoolang Mr. del Court — schreven wij — zich niet op een vonnis van verbanning (als door hem ten aanzien van andere volgelingen van den Prins van Oranje kon worden geproduceerd) vermocht te beroepen, zoolang moesten wij op grond van hetgeen ons omtrent genoemden *Pierre* bekend was wel aannemen, dat deze slechts daarom bij de boedelscheiding van 1679 niet meer werd genoemd, omdat hij in dat jaar reeds o v e r l e d e n was. *Sercaes Pietersz.* (del Court), die zooals wij zagen tusschen 1591 en 1595 geboren werd, kon in dat geval onmogelijk zijn zoon zijn geweest.

Dit laatste vond een onverwachte bevestiging in den inhoud der acte van ondertrouw van *Servaes Pietersz.*, die wij in het „Livre de Mariage" der Waalsche gemeente van Leiden in het Gemeente-archief dier stad aantroffen. In deze acte (van 12 Aug. 1621) — die aan Mr. del Court bekend was, maar wier inhoud hij in zijn werk meende te moeten verzwijgen — heet Servaes Pietersz. : „Servaes fils de Pierre Servaes natif du pais de Lembourg", waaruit wel moest worden geconcludeerd, dat diens vader Pierre geen zoon was van den schepen van Verviers *Laurent delle Court* doch van zekeren *Servaes*. Hierdoor kwamen niet minder dan *acht* generaties van de stamreeks-del Court te vervallen.

In zijn repliek heeft Mr. del Court getracht de beteekenis der Leidsche ondertrouwacte, die een slagboom wierp op den weg naar Verviers, te verkleinen door het gedeelte dier acte, dat niet vereenigbaar was met zijn betoog, uit te maken voor een kostersslordigheid, „une erreur de scribe". Hij beriep zich hiervoor op het nietszeggend feit, dat een honderdtal acten in zijn bezit (waaronder de inschrijving in het trouwboek der Wnalsche gemeente te Dordrecht dd. 5 Sept. 1621) zijnen voorvader *Servaes Pietersz.* noemen, zonder eenige toevoeging, waaruit valt af te leiden, dat diens grootvader Servaes heette (maar evenmin Laurent !). Ook meende hij aan een „erreur de scribe" te moeten denken. omdat de toevoeging van den naam van den grootvader in het inteekenregister der Waalsche Kerk te Leiden niet gebruikelijk zou zijn geweest en de gewraakte acte blijkens de aanteekening in margine: „Les annonces viennent de Dordrecht" niet in de woonplaats van Servaes Pietersz. (Leiden) zou zijn ontstaan doch in een stad, waar deze onbekend was (Dordrecht). Onze geachte opponent vergat hierbij, dat hij aan een andere in datzelfde Dordrecht ontstane acte, de hierboven genoemde inschrijving in het trouwregister (door hem zelfs „de of'ficieele acte" gedoopt) juist een overwegend groot belang toekende. Maar het is waar, in deze laatste kwam de hinderlijke toevoeging van den voornaam des grootvaders dan ook niet voor.

Wat hiervan zij, een „erreur de scribe" dient bewezen te worden, en zoolang Mr. del Court in gebreke bleef zulks te doen en de eenige acte, die eene aanduiding van den voornaam van den grootvader van Servaes Pietersz. inhield, dien deden kennen als zekeren *Servaes*, zoolang — concludeerden wij — bestond er (afgezien van andere redenen, die een afstamming uit Verviers onwaarschijnlijk deden schijnen) voor ons geen aanleiding om voor hem *Laurent delle Court* in de plaats te stellen. [3])

Mr. del Court heeft gemeend zich bij onze conclusie niet te mogen neerleggen en thans — na vier jaren — de „erreur de scribe" wederom aan het oordeel van belangstellenden onderworpen. Degenen, die mochten hebben verwacht,, dat hij in zijn nieuw geschrift aan de hand van authentieke stukken het *bewijs* zou leveren, dat inderdaad een kostersslordigheid plaats had, zullen de circulaire met teleurstelling hebben ter zijde gelegd. Het gebrek aan argumenten heeft den schrijver bovendien zijn kracht doen zoeken in een persoonlijken aanval aan ons adres. die het excuus mist van aan een haastige pen te zijn ontglipt. Vooringenomenheid, partijdigheid, oppervlakkigheid, misbruik van onze positie als Redacteur worden ons successievelijk voor de voeten geworpen. De lichtzinnigheid waarmede wij de redactie van het Maandblad zouden voeren. is z. i. van dien aard. dat dit laatste er door naar omlaag getrokken wordt en voor

[1]) Masndbl. XXXV (1917), kk. 1—15, 37—55, 87—91.

[2]) Dat *Servaes Pietersz.* den naam *del Court* gevoerd heeft, hebben wij nimmer betwist, zoodat het bewijs dat Mr. del Court hiervoor in zijn circulaire meende te moeten leveren, wel achterwege had kunnen blijven. Het juiste tijdstip, waarop *Servaes Pietersz.* dien naam aannam, schijnt niet bekend te zijn, doch in ieder geval had dit eerst na zijn vestiging te Gouda (1631) plaats.

[3]) Onze critiek was voor de Redactie van Nederl. Patriciaat aanleiding om in jaarg. 1918 haar artikel-del Court te herzien. waarbij zij echter verzuimde ons tijdschrift als bron te vermelden. Óok Dr. N. Japikse, die in Nijhoff's Bijdragen, 5e reeks, IV, p. 173 de afstamming uit Verviers voor bewezen had aangenomen, wijzigde na dc publicatie der Leidsche ondertrouwacte *zijn* oordeel (1. c. p. 363).

een ernstig onderzoek van genealogische vraagstukken niet meer bruikbaar is. Dit alles als gevolg van ons temperament, dat ons naar het. oordeel van Mr. de'l Court ten verderve voert.

Wij laten dit stortbad met kalmte over ons heengaan, ons gedragen voelende door het besef steeds onze beste krachten aan de belangen van het Maandblad te hebben gewijd en door het vertrouwen en den steun van het Bestuur en van die leden van het Genootschap, die niet als Mr. del Court en enkele anderen hun „dépit" over een gesnoeiden stamboom in persoonlijke aanvallen meenen te moeten uiten. Liever troosten wij ons met de woorden, die Mr. del Court vier jaren -geleden zelf gebruikte als inleiding van zijn repliek: „Onze familie, en de schrijver van het familieboek in het bizonder., moet het op prijs stellen, dat Mr. Valck Lucassen onze gegevens wel heeft willen onderwerpen aan zulk een grondig en uitgebreid onderzoek, moge ons dit, voor onze voorgeschiedenis, ook te beurt vallen van de kant van Verviers. ..."

Keeren wij terug tot de zoogenaamde „erreur de scribe". Mr. del Court begint zijn betoog met de mededeeling, dat hij de copie van de „annonces de mariage" der Waalsche Kerk te Leiden over een tijdvak van circa 30 jaren [4]) (vanaf 16 10) in de bibliotheek van het Genootschap heeft gedeponeerd [5]). Uit deze acten zou dan blijken: „qu'on ne demandait pas alors chez les Wallons l'ioscription des parents des mariés, ni donc en conséquent des grand-pères qunnd il s'agissait de personnes à nom patronymique." Een zelfde omstandigheid zou zich voordoen in de Waalsche acten te Amsterdam. De heeren P. J. Kapteyn en H.J. Schouten, beiden aldaar, meenden blijkbaar nuttig werk te doen door die acten over de jaren 1610-1630 stuk voor stuk na te gaan; ook zij kwamen tot de conclusie dat er niet éénmaal de naam van een grootvader in voorkomt. Dies acht Mr. del Court het bewijs geleverd, dat de Leidsche inteekenacte een „acte anormal" is „qui indique une de ces inombrables erreurs de scribe."

Onze geachte opponent gaat van de vooropgezette meening uit, dat wij zijn geschrift zullen beantwoorden „sans étudier à fond la question" en zoozeer houdt hij bij voortduring de oogen gericht op Verviers, dat hij er niet alleen het gebruik van onze goede Nederlandsche taal door verliest, maar ook bij voorbaat ons oordeel over de „erreur de scribe" tot „de vagues réfutations" stempelt, wanneer er niet een onderzoek in de Vervierache archieven aan mocht zijn voorafgegaan. Aangezien — zooals wij reeds aantoonden — voor een afkomst uit Verviers geen enkel bewijs geleverd is, meenden wij met een onderzoek der hierboven genoemde afschriften van Leidsche ondertrouwacten te kunnen volstaan.

[4]) De gedeponeerde acten loopen over de jaren 1610-1636 en worden — hoewel het origineel doorloopt — in laatstgenoemd jaar afgebroken om verder nog slechts de losse jaren 1640 en 1642 te omvatten.

[5]) Het was ons aangenaam door Mr. del Court geconstateerd te zien, dat het nimmer in zijn bedoeling lag ons van de inzage dier acten uit te sluiten, zooals door den secretaris van de zich noemende „Groep Gelderland" namens hem oorspronkelijk werd geconditioneerd. Aan een soortgelijk misverstand zal het te wijten zijn, dat zijn circulaire aan ons — tegen wie zij toch gericht, was — niet werd toegezonden. Van bevriende zijde moesten wij op haar verschijning opmerkzaam gemaakt worden.

Wij willen allerminst ontkennen, dat in deze en dergelijke acten de naam van den grootvader ***qua*** *talis* niet pleegt te worden vermeld. Dit is ook niet het geval bij de inschrijving : „Servaes fils de Pierre Servaes". Hier is de laatste naam inhaerent aan den naam van den vader *Pierre Servaes* en bevat slechts daarom een *aanduiding* vau den voornaam des grootvaders, omdat die vader een patronymicum voerde. Had deze laatste b.v. den geslachtsnaam „del Court" gedragen, dan zou een acte, luidende „Servaes fils de Pierre del Court", in beteekenis van de vorige in geenen deele verschild hebben, maar slechts de indirecte aanduiding van den naam van den grootvader hebben gemist. Dat nu — als Mr. del Court wil doen gelooven — de inschrijving: „Servaes fils de Pierre Servaes" de eenige uit de Waalsche registers te Leiden uit dien tijd zijn zou, waarin een aanduiding van den naam van een grootvader zou voorkomen, is ten eenenmnle met de feiten in strijd. Wij kwamen o.m. de volgende „annonces" tegen, waarbij de gecursiveerde naam onmiskenbaar de voornaam van den *grootvader* is [6]):

Joris Jean × Catherine Jean *Colin* (23 Sept. 1614).
Jan Boa × Catheline Jean *Geerard* (1 Oct. 1616).
Chrestien Baudewin × Cateline Jean *Paskier* (2 Sept. 1617).
Glaude Jean *Jean* × Margueritte Musiere (23 Mrt. 1619.)
Jean Gilles *Simon* × Marie de Kinsle (17 Sept. 1621).
Gilles Cervais × Anne Jean *Simon* (2 April 1627).
Pierre Jan *Joris* × Cathnrine Carlier (24 Dec. 1627).
Abraham de la Porte × Marguerite Jaspar *Simon* (9 Dec. 1628).
Toussain Nicolas × Marie Jean *Martyn* (6 Juli 1629).
Henri Piron × Elisabeth Jean *Lauren* (16 Juli 1632).
Leonard Jean *Grégoire* × Marie Jacques (30 Juli 1632).
Olivier des Pins × Marie Toussain *Joris* (4 Dec. 1632).
Jaspar Polle Heyendael × Jenne Guillaume *Louis* (6/7 Mei 1633).
François Albertin × Marie Jean *Andriess* (11 Mrt. 1634).
Arnouldt Huybert × Marie Janss *Cornelis* (16 Febr. 1636).
Gerard Magnai × Pierronne Jean *Lambert* (16 Febr. 1635).
Leonart Lambert × Cataline Herri *Pierre* (27 Juli 1635).
enz. enz.

Dat de tusschenvoegingen „fils de" en „fille de" in bovenstaande acten ontbreken, is zonder eenig belang. Onze geachte opponent weet zelf heel goed, dat de vormen „Servaes fils de Pierre" en „Servaes Pierre" (zooals hij zelf zijn voorvader Servaes Pietersz. vaak noemt) elkander volkomen dekken en dat bij de Walen uit dien tijd drievoudige namen als „Jean Gilles Simon", „Jenne Guillaume Louis" niets anders beduidden dan „Jean fils de Gilles Simon", „Jenne fille de Guillaume Louis", zonder dat aan het al of niet ontbreken van de woordjes „fils (fille) de" eenige beteekenis dient te worden gehecht.

[6]) De gelegenheid ontbrak ons do namen uit de copie met die in het origineele register te Leiden te collationeeren. Eventueele onjuiste spelling der namen blijft derhalve voor rekening van don copiist Van Mr. del Court.

Maar zelfs de vorm „Servaes f ils de Pierre Servaes" — dus *met de* bewuste tusschenvoeging — is in het „Livre de Mariage" der Leidsche Walen geen unicum [7]). Zoo trof de volgende ondertrouwacte ons oog, welke met die van *Servaes Pietersz.* een opvallende analogie vertoont:

Du 29e Juin [1613].
Guillaume du Pon natif de Liege.
Marie f i 11 e d e Toussain Herry [Henry].

Noch de inhoud, noch de vorm van de inteekenacte van Servaes Pietersz. wettigt dus het vermoeden — van het *bewijs* spreken wij niet eens -, dat in die acte een misstelling heeft plaats gehad. Hiermede is naar onze meening afdoende aangetoond hoezeer Mr. del Court faalt, wanneer hij zich aan zijn opvatting omtrent de zoogenaamde „erreur de scribe" als aan een stroohalm blijft vastklampen. Niets is gemakkelijker, maar ook verwerpelijker bij genealogische studiën dan gegevens, die aan een gewenschte filiatie in den weg staan, onder het motto: „erreur de scribe!" ter zijde te stellen. Wij twijfelen er niet aan of ook Mr. del Court zal dit ten slotte wel moeten toegeven.

De beweerde afkomst van het geslacht
Beeldsnijder,

door W. Wijnaendts van Resandt.

In nr. 3 van jaargang 1919 van dit Maandblad heeft Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland onder bovenstaanden titel de stukken vermeld, waarop het geslacht *Beeldsnijder* zijn afstamming uit het oud-adellijk geslacht *van Matenesse* grondde.

De heer Beelaerts uitte daarbij de hoop, dat het ware licht in deze nog duistere zaak spoedig zou mogen worden ontstoken.

Bij een onderzoek in de verschillende nog aanwezige protocollen van het voormalig landdrostambt der Veluwe, door mij over een tijdvak van 1600 tot 1640 ingesteld, tot welk landdrostambt ook het Schoutambt van Epe behoorde, kwam ik onder de acten verleden voor den Bank van Epe meermalen den naam *Beeldsnijder* tegen, en hetgeen ik daarbij noteerde, wil ik hieronder mededeelen omdat het gevondene in tegenspraak is met hetgeen de *Beeldsnijder's* indertijd over hun afkomst pretendeerden.

Volgens de door den heer Beelaerts gepubliceerde acten beweerden zij af te stammen van een *Johan Beeldsnijder* alias *Matenesse,* die een zoon zou zijn geweest van *Johan Philips van Matenesse,* priester te Rome, behoorende tot het oud-adellijke en aanzienlijke Zuid-Hollandsche geslacht van dien naam.

In verband met dien voornaam *Johan,* werd in manustript-genealogieën de geregelde stamreeks aangevangen met een *Gerrit Janssn. Beeldsnijder* uit wiens huwelijk met *Wijna Steenbergen* het later geadelde geslacht afstamt, dat van Epe naar Amsterdam trok. Ook in Nederland's Adelsboek, dat de afstamming uit *Matenesse* als onbewezen verwierp en ook deze niet vermeldde, werd de stamreeks begonnen met ff *errit Jansz. Beeldsnijder.* Inderdaad heeft blijkens de gerichtssignaten van Epe omstreeks 1626 een persoon van dien naam aldaar bestaan, doch mijn onderzoek in bovenbedoelde registers wees uit, dat de latere *Beeldsnijder's* niet van *Gerrit Janszn. Beeldsnijder* afstamden.

Ik vondnl. datop 24 Mei 1627 Dr. *Marten Steenbergen als* gemachtigde van *Jan* en *Wyer Steenbergen* en deze twee als mombers van wijlen *Gerrit Beeltsnijder's* nagelaten kinderen, voor de Bank van Epe verzoekt om beslag te doen leggen op 1 morgen land in Empsterbroek toebehoorende aan *Gerrit Reijers* en *Henriksken* diens vrouw, wegens een schuld van 318 gl.

Bij deze aanspraak is ingeschreven het bewijs, waaruit die schuld bleek, te weten een obligatie dateerende van 25 November 1621, waarbij *Gerrit Reijers* en *Henriksken* zijn vrouw, wegens geleende penningen, verklaren schuldig te zijn aan *Gerrit Jacobs Bieltsnijder* en *Winolda Steenbergen,* echtelieden, een bedrag van 500 carolus gulden, daarbij tot waarschap stellende hun huis en hof te Gortel gelegen benevens 1 morgen land in Empsterbroek, alles onder het scholtambt van Epe. Daaronder is aangeteekend, dat de schuldenaars op 25 Juli 1624 een bedrag van 182 gl. afbetaalden en dat de obligatie ten bedrage van 318 gl. verder zou doorloopen.

Beide acten van 1621 en 162'7 in verband met elkaar, bewijzen dus eens voor al, dat het geslacht *Beeldsnijder* hetwelk spruit uit het huwelijk *Beeldsnijder* × *Steenbergen,* afstamt van een *Gerrit Jacobs Beeldsnijder* en niet van een *Gerrit Jansz Beeldsnijder.*

In de gerichtssignaten van Epe vond ik *Gerrit Jacobs Beldensnijder* aldus genoemd in een aanspraak van 20 Juni 1620, waarbij hij gerechtelijk aangesproken wordt door een *Herman van Heiden* te Epe over een vechtpartij, waarbij gemoeid was *Gerrit's* neef *Jan Steenberg.*

Overigens vond ik hem in bedoelde registers niet meer. Wel komen daarin meermalen personen voor met den naam *Gerrit Jacobs, zonder* achternaam, en wel is het waarschijnlijk, dat enkele dier acten betrekking hebben op onzen *Beeldsnijder,* maar waar mij bleek, dat er meerdere *Gerrit Jacobs'* te zelfder tijd te Epe voorkwamen, daar is het ongewenscht zonder nadere aanduiding te beslissen wie van hen wel en wie van hen niet een *Beeldsnijder was.*

Sn ieder geval stond nu vast, dat de stamvader *Gerrit Jacobs Beeldsnijder* (*Bieltsnijder, Beldesnijder*) in 1620, 1631 en 1624 te Epe voorkomt, gehuwd was met *Wijnanda Steenbergen,* behoorcnde tot een inheemsch Epe'soh geslacht, en dat deze echtelieden dood waren op 24 Mei 1627, kinderen nalatende welke onder voogdij stonden van *Jan* en *Wyer Steenbergen.*

Het was nu zaak na te gaan of deze stamvader *Gerrit Jacobs Beeldsnijder* zelf reeds uit Epe kwam of van elders, en daar hij vóór 1620 niet mèt zijn achternaam in de signaten van de Bank van Epe vermeld werd, sloeg ik een der nog bestaande tijnsboeken van het ambt Epe op, en wel deel 1624—1666.

Vooraf moet ik, opdat het nu volgende aan ieder duidelijk zij, iets zeggen over de inrichting dier Veluwsche tijnsboeken.

Ieder schoutambt van de Veluwe had zijn tiendlanden,

?) Dat in sommige plaatsen die vorm zelfs vrijwel regel was, bewijzen de huwelijksinschrijvingen in het trouwboek der Waalsche gemeente te Franckenthal (1577—1596), uitgegeven door A. v.d. Velden. Weimar 1.908.

welke in pacht waren uitgegeven; de tijns of pacht werd eertijds betaald aan den landrentmeester van den Hertog van Gelderland, later aan de Rekenkamer van Gelderland. De rentmeester en later de Rekenkamer hielden nauwkeurig boek van de bezitters dier tiendlanden en van de jaarlijksche betaling van de tijns, waardoor die boeken, de z.g. tijnsboeken zéér ver terugloopen en voor de Veluwe reeds met het jaar 1371 beginnen, dus véél en véél eerder dan de z.g. gerichtssignaten der Veluwe. Die tijnsboeken vormen dus een prachtige en betrouwbare, zij het ook veel te weinig benutte bron van onderzoek, vooral ook door hun verdere inrichting. Nemen wij b.v. de tijnsboeken, welke door de Rekenkamer in 1624 opnieuw voor alle schoutambten werden aangelegd. De tijnslanden staan voor elk schoutambt dorpsgewijs en buurtschapsgewijs ingeschreven, bij elken tijns staat in de eerste plaats de bezitter van 1624 vermeld, doch daaronder de 2, 3 of 4 vorige bezitters, welke de aanlegger van het boek putte uit het vorige tijnsboek. Men vindt de omschrijving van den toenmaligen en van de vroegere bezitters dan aldus ingeschreven:

eerst de naam van het tijnsland en ongeveer de ligging, daaronder de bezitter in 1624 b.v. N.N , daaronder *aleer* XX, *quondavn* Y Y, *weleer* Z.Z. d.w.z. dat ZZ de oudste bezitter was, daarna YY, dan XX en thans NN.

Daarna werd in margine elk jaar genoteerd, dat de tijns voldaan werd; loopt het onderwerpelijke tijnsboek tot 1666, dan zijn dus de betalingen van 1624—1666 elk jaar aangeteekend. Maar in al die jaren veranderde ook de tijns wel eens van eigenaar. De nieuwe eigenaar werd dan boven den naam van den in 1624 ingeschreven eigenaar gesteld en een eventueel daarna optredende nieuwe eigenaar weder dáárboven. Men vindt dus in die tijnsboeken, al loopen zij ook over een 40 à 50 jaren, wel 6, 7 of 8 opvolgende eigenaren van hetzelfde tiendland.

Het was nu in zulk een tijnsboek van Epe, dat ik hoopte *Gerrit* Jacobs *Beeldsnijder*, hiervoor bedoeld, terug te vinden. Het resultaat was, dat ik meerdere tiendlanden vond, welke hij bezat onder Epe, Epermark, Eperdorp en Vaassen, de meesten ervan had hij van vreemden gekocht, dus niet geërfd, doch bij één ervan staat als bezitter vóór hem Mr. *Jan Steenbergen den alden* en bij een ander staat als vorige bezitter *Jacob Gerrits Beldesnijder*.

Alzoo *Gerrit Jacobs Beeldsnijder* te Epe, eigenaar in 1684 van yercchillende tiendlanden aldaar, had een dezer landen geërfd van *Jacob Gerrits Beeldsnyder* en nu is het wel zoo goed als zeker, dat dit dan zijn vader was.

Deze *Jacob Beeldsnijder* had blijkens het tijnsboek geen ander tiendland te Epe, hij zelf had het verkregen (gekocht) van een zekeren *Berent Gijsbertzens*, het is dus aan te nemen, dat *Jacob Gerrits Beeldsnijder,* de eerste van dien naam te Epe was.

Opnieuw stelde ik nu een onderzoek in in de oudere gerichtssignaten van de Veluwe en inderdaad vond ik in een aanspraak van 22 Juni 1603 genoemd *Jacob Bielsnijder* te Epe. Verder vond ik hem niet met zijn achternaam, maar zou het te gewaagd zijn hem voor denzelfde te houden als „ *Jacob Gerrits gewoond hebbende op Campervene*", die op 19 Juni 1605 voor de Bank van Epe in een vorderingszaak optreedt?

Hoe het zij de afstamming uit *Jan van Martenesse* zal nu wel kunnen vervallen; wanneer wij eenige jaartallen van geboorte gaan benaderen, zal dit blijken.

Immers blijkens de acte van 24 Mei 1687 traden *Jan* en *Wijer Steenbergen* als mombers op van de nagelaten kinderen van *Gerrit Bieltsnijder*, doch in een acte van 13 Sept. 1626 zien wij deze beide *Steenbergen*'s als mombers van de onmondige kinderen van *Gerrit Jacobs* geassisteerd met 2 andere kinderen (waaronder een *Mechtelt*), die mondig waren. In 1626 liet de overleden *Gerrit Jacobs Beeldsnijder dus* 2 mondige en eenige onmondige kinderen na; die kinderen zijn dus geboren tusschen 1600 en 1615 b. v. [1])

Gerrit Beeldsnijder zelf is dus geboren omstreeks 1670 en *Jacob Beeltsnijder*, zijn vader, dus omstreeks 1540; blijkens het tijnsboek heette de vader van *Jacob Beeldsnijder* weder *Gerrit, deze* laatste moet dus geboren zijn omstreeks 1510, doch dan is het niet meer mogelijk, dat zij afstammen van een *Jan van Martenesse,* die om het geloof — dus na het veldwinnen van den Hervormden leer — vluchtte.

In den aanvang van dit opstel heb ik met een enkel woord er op gewezen, dat te Epe ook een *Gerrit Jansz. Beeldsnijder* omstreeks 1625 voorkomt en dat dit de reden kan zijn geweest, dat in manuscript-genealogieën de stamreeks aanvangt met *Gerrit Janst Beeldsnijder.*

In het tijnsboek van Epe komt die *Gerrit Jansz B.* niet voor, wel vind ik hem in de gerichtssignaten op 16 April 1626 vermeld in een aanspraak, waarin de mombers van de onmondige kinderen van *Jacob Martens* bij wijlen *Gerritken Jans* verwekt, benevens de gemachtigde van *Gerrit Jans Beeltsnijder* optreden. Een persoon van dien naam bestond toen dus te Epe, maar hij komt met dien achternaam niet meer voor en waar ik nu in een andere aanspraak voor de Bank van Epe van 15 Januari 1623 een gerechtelijk beslag vind op 2 hoven en het huis van *Styne Beeltsnijders, weduwe* van zaligen *Jan Decevners* en van haar zoon *Gerrit Jansz.*, daar houd ik het er voor, dat deze *Gerrit Jansz* in de acte van 1626 eenvoudig den naam van zijn moeder als achternaam heeft aangenomen en zich uit dien hoofde *Gerrit Jansz Beeltsnijder* heeft genoemd.

Styne Beeltsnijders zal wel een zuster zijn van *Gerrit Beeltsnijder*, althans zijn dochter kan zij niet geweest zijn, daar *Gerrit's* kinderen in 1623 nauwelijks mondig waren.

Meergenoemd tijnsboek van Epe leert ook de *latere* bezitters van de tiendlanden van *Gerrit Beeltsnijder* kennen. Deze waren van alle tiendlanden *Jan Gerrits Beeltsnijder*, predikant te Beilen, die dus de oudste zoon was, behalve van één tiendland, in het bezit waarvan *Gerrit Beeltsnijder werd* opgevolgd door *Mechtelien Gerrits Beeltsnijder* en na haar door *Jacobien Beeltsnijder* weduwe *Scholtinck. Zou* het predikantschap te Beilen in *Drenthe* ook iets te maken kunnen hebben met de in 1602 te Rolde in *Drenthe* afgegeven verklaring, medegedeeld door den heer Beelaerts? Is er iets in Drentsche archieven te vinden over den Beilenschen predikant *Jan Beeltsnijder* of *Jan Gerrits?*

Resumeerende is de genealogie der oudere generaties *Beeldsnijder* derhalve aldus :

[1]) Het jaar van geboorte van een dier kinderen n.l. *Wyer*, staat bovendien vast en valt, blijkens zijn inteekenaote te Amsterdam, in 1611, zoodat mijn berekening wel Juist is,

Gerrit Beeldsnijder
geb. omstreeks 1510

Jacob Gerrits Beeldsnijder
geb. omstreeks 1540
woonde eerder wellicht te Camperveen, doch wordt in 1603 en 1605 te Epe vermeld, eigenaar van een tiendland in Epermark

Gerrit Jacobs Beeldsnijder
geb. omstreeks 1570
overl. te Epe tusschen 1624—1626
vermeld aldaar 1620, 1621, 1624
eigenaar van tiendlanden onder Epe, waaronder één van zijn vader afkomstig
× omstreeks 1600
Wijnanda Steenbergen
van Epe
† *voor* 1627
O. a.

Christina (Styne) Beeldsnijder
leeft nog 1623
X
Jan Decemers
† voor 1623

Gerrit *Jansz.*
vermeld 1623, noemt zich 1626
Gerrit Jansz. Beeldsnijder

Mechtelt Gerrits Beeldsnijder
erft één der tiendlanden
tr.
Barend Egberts
van Wijhe

Jan Gerrits Beeldsnijder
predikant te Beilen

Jacoba Beeldsnijder
tr.
N. Scholtinck

Wyer Beeldsnijder,
geb. Epe 1611
gaat naar *Amsterdam,*
uit hem het later geadelde geslacht

Ten slotte volgt de inhoud van twee te Amsterdam gevonden acten betreffende dit geslacht.

Ten eerste de inteekenacte van den eersten *Beeldsnijder,* die zich daar vestigde:

14 Juli 1640. Compareerden als vooren:

Wyer Beeltsnijer, van Epe, oud 28 jaar, koperslager, ouders dood, vergezeld van *Roelof Steenbergen, zijn neef,* en *Hester van der Hoeve,* van Amsterdam, vergezeld van haar moeder *Aeltje Claes Botterdam,* verzoekende hare drie Sondagsche uitroepingen.

Ten tweede een notarieele acte voorkomende in het protocol van notaris C. Vliet te Amsterdam, waarvan de verkorte inhoud luidt:

2 October 1651.

Mechtelt Beeltsnijder, weduwe en boedelhoudster van wijlen *Barend Egberts* van Wijhe in Overijssel, geassisteerd met *Johannes* en *Wiër Beeltsnijder,* haar broeders, geeft volmacht aan Mr. *Willem Lippaert,* om in haar naam van het Landgericht te *Epe* te vorderen zoodanige klachten als zij met citatie heeft ingesteld tegen *Hendrik Sweertsz* te Epe wegens benadering van haar grond.

Het gemeentewapen van Noorddijk,

door Jhr. Mr. W. G. FEITH.

Nog herhaaldelijk hoort men verkondigen, dat het voeren van een wapen een gebruik zou zijn, overgebleven uit de Middeleeuwen, dat in den modernen tijd niet meer past. Maar de geschiedenis leert ons, dat telkens na een revolutie en juist waar deze een reactie was op uit de Middeleeuwen overgeleverde toestanden, reeds spoedig een verlangen zich openbaart om door een sprekend embleem tegenover de buitenwereld samenhoorigheid eenerzijds en afscheiding anderzijds te manifesteeren. Na de revolutie in Rusland is een der eerste dingen, die de Soviëtregeering — die men in haar theorieën toch allerminst van feodalisme zal beschuldigen — bezighouden, het zoeken naar een geschikt wapen en een vlag. In de communistische Volksstaat Beieren ontbrandt dadelijk na de vestiging een heftige penne-strijd over een nieuw wapen, al dan niet gedekt. door een kroon. Soms zou men van het kort bestaan van een staatje weinig meer weten, waren er niet de postzegels om door een gewijzigd wapen of embleem — men denke b.v. aan Epirus — tot in de uiterste hoeken der aarde de menschen blijvend te herinneren aan een kortstondig bestaan na een' plaatsgegrepen omwenteling. Zoo hebben ook kleinere corporaties behoefte aan een waarmerk, en verklaart het zich, dat de gemeenten, gevormd in den Franschen tijd, allengs overgaan tot het aanvragen van een wapen. Reeds een besluit van de Kroon van 24 December 1814 n°. 32, dus toen Willem I nog den titel van Souvereine Vorst voerde, regelt deze materie, nader uitgewerkt in het K. B. d.d. 23 April 1919 (St.bl. n°. 181). Dit laatste besluit verordent o.a. dat het wapen moet ontworpen, althans voorgesteld worden door de gemeente. De moeilijkheid is nu, waaraan de gemeente zijn wapen zal ontleenen. Daar, waar de gemeentegrenzen die der voormalige heerlijkheid ter plaatse nagenoeg dekken, is de vraag welk wapen de gemeente zal voeren, gemakkelijk op te lossen. In Groningen echter, waar men vrijwel geen heerlijkheden heeft gekend, is het aantal gemeenten, waarvoor een wapen moest worden ontworpen, dan ook veel grooter. Soms kan men zijn toevlucht nemen tot een kerspelzegel; altijd, als dat er zich toe leent. In de 20ste eeuw zijn in Groningen vele gemeenten overgegaan tot het aanvragen van een wapen en prijken dan nu ook met een meer of minder geslaagd staal van heraldiek (o.a. kan men ze bewonderen in de bovenramen der oude Statenzaal te Groningen); nog een achttal gemeenten meent het zonder een wapen te kunnen stellen. De huidige burgemeester van Noorddijk, een gemeente ten O. aan de gemeente Groningen grenzend, heeft, het gemis voelend, het initiatief genomen, zoodat bij K.B. d.d. 4 October 1920 n°. 68 het door den Raad vastgestelde wapen werd goedgekeurd. Hier in het Goorecht was het moeilijker een passend wapen te vinden dan in de Ommelanden, waar een hoofdelingengeslacht als de Tamminga's door hun positie in het dorp Hornhuizen aangewezen scheen om hun wapen als grondslag te doen strekken voor het gemeentewapen van

Kloostorburen, of de Onsta's te Sauwerd voor Adorp, de Nittersums voor Stedum of mol de eigengeërfde Allersma's voor Ezinge in het oude Middag, waar zij zich door het bezit van eenige ingeschreven heerden hadden opgewerkt tot de positie van een Ommelander Jonker. Wel noemde de Groninger regentenfamilie Ulger, die op het huis Ulgersma te Nourddijk woonde, zich Ulger de Noordijk, doch meer dan een plaatsaanduiding mag hierin m.i. niet gezien worden. Heerlijke rechten, alsmede de rechtspraak in het Goorecht, kwamen van ouds den heeren van Selwerd toe, van wie ze op de stad Groningen overgingen. Een kerspelzegel van Noorddijk was er niet, en zou zich ook hier waarschijnlijk bezwaarlijk geleend hebben voor toepassing, evenmin als het idee praktisch uitvoerbaar was om een getrouwe copie van de kerk, zooals die kenbaar is in een der 18de eeuwsche kerkramen, in het wapen te nemen. Dat zou geen voorbeeld van goede heraldiek geweest zijn, het spruit voort, uit de al te dikwijls voorkomende verwarring van zegel en wapen. [1]) Bovendien is het een verwording der heraldiek als de figuren in verschillende wapens zich van elkander slechts onderscheiden in de onderlinge verhouding der details. De wapenteekenaar moet vrij blijven de wapenfiguren te ontwerpen in den stijl, die hij voorstaat en in overeenstemming met het voorwerp of gebouw, waarop het wapen wordt aangebracht, zonder gehouden te zijn aan voorwaarden, als diegene, die in het onderhavige geval gesteld zouden moeten worden b v. verhouding van kerk tot toren, om het afgebeelde gebouw te kunnen doen herkennen als de kerk van Noorddijk. Ook onpraktisch leek het, om als wapen de heiligenfiguur van St. Catharina te nemen, ontleend aan het zegel van de naburige Benedictijner abdij van Selwerd. Want, behalve dat in de heele gemeente Noorddijk vrijwel geen Katholieken meer wonen, zou men de positie van dit klooster, dat in het Noordelijk gedeelte lag en in het overige deel der gemeente vele goederen bezat, overschatten; van evenveel zoo niet meer gewicht zal wel het juk en de invloed der heeren van Selwerd geweest zijn. Zoo ontstond het idee, waarmede de Raad zich ten slotte vereenigde, in het wapen tot uiting te brengen, zoowel het wereldlijk gezag der heeren van Selwerd, als den geestelijken invloed, die van het naburige klooster is uitgegaan. Het schild is derhalve gedeeld: 1 in goud de adelaar van keel der Coevordens, het geslacht, dat in 1360 door het huwelijk der erfdochter Ida dat der vrijwel onbekende Selwerds opvolgde; II in azuur een gouden rad, bezet met zilveren messen, liggende op een schuingeplaatst zwaard van zilver met gouden gevest omhoog en vergezeld in den linker bovenhoek van een achtpuntige ster van goud, zijnde de attributen van St. Catharina, gegroepeerd als het insigne der middeleeuwsche St. Catharina-orde, overtopt door een ster — een klaarblijkelijke voorkeur in Groningsche wapens : v. Bolhuis, Broersema, tho Rasquert etc. — in dit geval echter ontleend aan het zegel, waarvan de stempel bewaard is gebleven en zich bevindt in de bijkans volledige verzameling kloosterstempels in het Groningsche Museum.

[1]) Een voorbeeld er van is te vinden in de gothische gevel van het nieuwe gemeentelijke belastinggebouw tc Groningen, waar een der gevelsteenen prijkt met een wapenschildje, waarin een afbeelding der oude St. Maartenskerk van Groningen (zie het oude zegel), terwijl reeds in de 13de eeuw als wapen der stad voorkomt het schild met den dwarsbalk, later gehouden, thans gedragen door den rijksadelaar. Erger nog is het staaltje van verkeerd toegepaste heraldiek bij de nieuwe trapgevel voor het gebouw van den Burgerlijken Stand te Groningen. Als bekroning van den gevel is een leeuw geplaatst, die een schild houdt,, waarin is uitgehouwen , het portret van den ouden torenwachter, blazend op zijn hoorn. Wilde men al de eigenaardige functie en den populairen functionaris vereeuwigen in een gebouw, dat niet is de torenwachterswoning, doch er naast staat, dan hebben onze voorouders ons, speciaal in Amsterdam, doch ook in Groningen tal van voorbeelden gegeven, hoe een gevelsteen de aangewezen plaats is om een dergelijke pieteit te uiten.

De Heeren van Zandvoort[1]),

door Mr. F. E. Posthumus Meyjes.

Dank zij de vriendelijke aanwijzingen van ons medelid den Heer A. B. van der Vies, ben ik in de gelegenheid de voornaamste der door mij gestelde vragen zelf te beantwoordeu en eenige onjuistheden in mijn mededeelingen te redresseeren.

Paulus **Loot,** die de heerlijkheid van de Staten van Holland in 1762 kocht, was, blijkens zijne huwelijkaanteekening te Amsterdam, op 21 April 1708 getrouwd met ***Margaretha*** *du* (of de) *Quesnoy*, van Amsterdam; hij was toen 34, zijne bruid 32 jaar.

Hij hertrouwde op 13 September 1737 met *Margaretha Verhamme*, van Haarlem, weduwe van *Jan* ***de Wolff***.

Afgaande op Elias, Vroedschap 11 bl. 874, meende ik dat Loot in tweeden echt gehuwd was met ***Elisabeth Barra van*** *Ceulen*. Maar deze laatste was, blijkens de huwelijksaanteekening, de vrouw van den *zoon* van Paulus Loot, eveneens ***Paulus*** geheeten, en Heer van Schoten, Akendam, Haarlemmerliede en Hof-Ambacht, die vóór zijn vader overleed, tengevolge waarvan de heerlijkheid na Loot senior's dood overging op zijne kleindochter ***Catharina Yda,*** geboren uit het huwelijk Loot-van Geulen, en later gehuwd met ***Jan*** *van Marselis*. Loot beschikte zulks bij zijn testament van 9 Juli 1753, geamplieerd bij dat van 2 Augustus d.a.v. [2])

Catharina *Yda*, toen nog ongehuwd) werd bij den dood haars grootvaders (14 Oct. 1753) ambachtsvronwe van Zandvoort. Op 16 April 1754 trouwde zij ***Jan wan*** *Marselis*, in wiens geslacht daardoor de heerlijkheid overging en die 31 Mei 1757 als Heer werd ingehuldigd. Hij overleed 7 Augustus 1792, uit zijn (2e) huwelijk, met *Maria Rynbrandina* ***Agnes Buteux,*** eene dochter ***Maria*** *Petronella* nalatende, die 28 Augustus 1785 gehuwd was met ***Pieter Cornelis Hartsinck,*** welke laatste derhalve de heerlijkheid verkreeg (1792). Pieter Cornelis Hartsinck overleed 6 Juni 1809, een zoon nalatende, die in het redactioneel gedeelte van meergenoemden „Inventaris" [3]) enkel met J. wordt aangeduid. Evenwel vind ik noch bij Elias, noch in Nederl. Patriciaat, noch bij Vorsterman van Oyen een zoon uit het huwelijk Hartsinck-Marselis, wiens naam met J. begint; waarschijnlijk hebben wij hier te doen met den oudsten zoon uit dit huwelijk, ***Pieter*** genaamd, geb. 31 Dec. 1790, en ongehuwd overleden 18 Juni 1869.

Hij zal de heerlijkheid van zijn vader geërfd hebben bij diens overlijden in 1809, en hij verkocht haar,

[1]) Zie het nummer van Augustus/September ll.
[2]) Inventaris Oud Archief Zandvoort, nº 137.
[3]) bl. 76.

volgens den „Inventaris", op 5 Juli 1824 aan Jhr. *Willem Philip Barnaart*, uit wiens huwelijk met *Elisabeth Cornelia Hillegonda Teding van Berkhout* een zoon *Henry Gerard* geboren werd, die de heerlijkheid bij den dood zijns vaders (11 Febr. 1851) erfde. Henry Gerard liet haar bij zijn dood, 21 Mei 1875, na aan zijne dochter Jkvr. *Maria Catharina Barnaart*, die 11 Maart 1915 overleed, als weduwe van *Adriaan Christiaan Jacques de Favauge* (overl. 10 Oct. 1888). Uit dit huwelijk werd 10 Juni 1863 geboren *Henriette Cornelia de Favauge*, die 5 Febr. 1885 trouwde met Jhr. *Pieter Quarles van Ufford*.

Naar mijn beste weten is Jkvr. *Maria Catharina Barnaart* de laatste eigenlijk-gezegde „ Vrouwe van Zandvoort" geweest, en is de titel nòch door haren man nòch door hare dochter of haren schoonzoon of diens erven gevoerd.

Niettemin behooren de wapens-de Favauge en Quarles van Ufford m.i. in de Heerenbank aangebracht te worden, èn op grond van huwelijk en erfopvolging, èn omdat deze beide families zich voor Zandvoort en zijn kerk zoo bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt.

Men krijgt dan deze volgorde en jaartallen:

Brederode 1450-1679; Staten van Holland 1679—1722; Paulus Loot 1722—1753; Catharina Yda Loot 1753—1757 (vrouwelijk schild); Jan van Marselis 1757—1792; Pieter Cornelis Hartsinck 1792—1809; Pieter(?)Hartsinck 1809— 1824 [1]); Jhr. Willem Philip Barnaart 1824—1851; Jhr. Henry Gerard Barnaart 1851—1875; Jkvr. Maria Catharina Barnaart (alliantie-wapen met de Favauge) 1875-1915. En vervolgens de wapens de Favauge en Quarles van Ufford, zonder jaartallen.

Het wapen Loot (1723-1753) kan men voor de sierlijkheid tweemaal aanbrengen, eerst met du Quesnoy en dan met Verhamme; het wapen Verhamme is van zilver met een keper van azuur [2]), vergezeld van drie aangesneden hammen in natuurlijke kleur, het been omhoog.

In de Ned. Herv. Kerk te Oosterbeek ingezegende huwelijken,

medegedeeld door

Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland.

Bekend is, dat de gegoede stedelingen vroeger hunne huwelijken vaak in nabijgelegen dorpskerken lieten inzegenen. Het is dus geen wonder, dat in de trouwboeken der Ned. Hervormde Gemeente te Oosterbeek vele huwelijken van leden van bekende Arnhemsche geslachten zijn te vinden. Wel mag het echter wonder heeten, dat deze boeken, die vrijwel onder een ieders bereik lagen [3]), blijkbaar zeer weinig zijn geraadpleegd. Ik noteerde daaruit de navolgende huwelijken en bij vergelijking met Nederland's Adelsboek en genealogieën in de Heraldieke Bibliotheek e. d. bleek mij, dat de data en de plaats der huwelijksinzegening in de meeste gevallen onbekend waren, vandaar dat ik tot publiceering mijner aanteekeningen besloot, hoe gebrekkig die ook mogen zijn.

1714, 7 Jan. Philip Marian Joseph van *Nassaw*, vendrig in het regiment van Baron de Wassenaar, en Anna Hesther *Vermeer*.
14 Aug. Lambertus Floris *van Til* en Anna Margaretha *van der Hel*.
4 Sept. Evert *Wilbrennink* en Catharina *Bongars*.

1715, *15* April. Arnold Anthoni *Tulleken* en Beatrix Maria *Brandtsen*.

1716, *31* Mrt. Jan *van Essen* en Roelanda *van Eck*.
16 Sept. Jasparus *Cloeck en* Maria *van Barnevelt*.

1718, *20* Febr. Reynoldus *Grotenhuys* en Claranda Willemina *Stellingh*.
22 Nov. Jacob *Menthen* en Engelberta *Engelen*.

1719, *9* Mei. Burgemr Gerhard *Umbgrove* en Lucretia Judith *Wilbrenninck*.

1725, *2* Oct. Constantijn *Tulleken* en Elisabeth *Brandtsen*.

1726, 16 Juli. Philippus Henricus *Wolterbeek*, V. D. M. te Drumpt, en Berndina Margareta de *Gimmer*, wonende te Arnhem.

1727, 25 Febr. Gerhard *Wilbrenninck* 1. U. D. en Alida Elisabeth *Tulleken*.

1729, 18 Juli. Wilhelm Johan *Tulleken* en Catharina Jacomina *Otters*.
16 Aug. Jan Ludolph *Mulert* en Lumina Stephanea *van* der *Hell*.
25 Oct. Johan *Brantsen* en Hesther Henrietta de *Vree*.

1730, 20 Febr. Frans Steven Carel *van Randwijck* en Urselina Philippina van *Rhede*.

1734, 13 April. Hendrick Willem *Brantsen* en Johanna Elisabeth de Vree.

1735, 29 Nov. Evert Jacob *Brantsen* en Johanna Beatrix *Tulleken*.

1737, 21 Oct. de Lalane *de Du Thay* en juffrouw *Tulleken*.

1738, *17*. Jan. Antoni Cornelis van *Olden Barnevelt* gnt. *Tullinger* en Catharina Elisabeth *van den Gronden*.

1739, *29* Sept. Henrick Peter *Wijnen* en Hesther *Umbgroeven*.

1740, *14* Juni. Christoffel Rochus *Menthen* en Geertruyd *Menthen*.
11 Juli. Johan Conrad Copes *van Hasselt* en Jacoba *Groothe*.
3 Aug. Anthony Pieter *Lemker van Breda* en Helena Wijnanda *op ten Noorth*.

1741, 16 Mei. Gijsbert *Tulleken en* Maria Magdalena *Metelercamp*.
13 Juni. Arend Willem Anthoni *van Wijnbergen* en Wilhelmina Catharina *van Till*.

1742, *3* April. Arnoldus *Pit* en Johanna Arnoldina *Groothe*.

1743, 13 Aug. Jan Bartholt *Wentholt* en Reyniera Adriana *Wilbrenninck*.

1746, *25* Jan. Engelbert van *Eck* en Johanna *Umbgrove*

[1]) Dit blijft nog een betwistbaar punt, voor zoover het den voornaam van dezen Hartsinck betrefr. Kan men deze onzekerheid oplossen? Mij is, behalve de onbetrouwbare bron-Vorsterman van Oyen, geen volledige genealogie-Hartsinok bekend. Voerden, gelijk V. v. O. aangeeft, de kinderen van P. C. Hartsinck allen den naam van Marselis Hartsinck? Dan moet Pieter (?) ook den dubbelen naam dragen en het gevierendeelde schild worden aangebracht,.

[2]) Het Arm. Gén. zegt. „de gueules", maar blijkens familie-aanteekeningen en afbeeldingen in familie-registers is de keper **van azuur** (mededeeling van Jhr. O. van Lennep te Haarlem).

[3]) Thans berusten zij, naar ik verneem, niet langer ten Raadhuize te Oosterbeek maar in het Riiksarchief te Arnhem. welke verplaatsing oorzaak is. dat ik **mijne** aanteekeningen niet **meer** heb kunnen verifieeren.

1 Febr. Johan *Geltsack van Bakenesse en* Beatrix Lucretia *Grothe.*

1748, 16 Juli. Coenraed Jan *van Zuylen van Nievelt en* Theodora Willemyna *van Lynden tot Ressen.*

1749, 6 Febr. Johannes *Jongbloet* en Adriana van *Baijen.*

3 Juni. Caspar Louis *Kerksteen* en Margaretha Elisabeth *Grothe.*

1761, 23 Mrt. Burgemr Gerhard Gijsbert Joan *van Suchtelen* en C. J. *Umbgrove.*

1762, 13 Febr. Wilh. *Themmen,* predikant te Arnhem, en Gerh. van *Baijen.*

1763, 18 Sept. Jan *Vmbgrove* en Sibilla *Snabelius.*

1766, *20* Mrt. Hendrik *Swellingrebel* en Helena *van Ruyven.*

1766, *3* Aug. Johannes. *Pierson* en Maria Eliesabeth *Cannegieter.*

31 Oct. Steven Adriaan Grave *van Welderen* en Arnoldina Reiniera Agatha van *Hasselt.*

1760, *2ö Nov.* Wilm Hendrik *Toewater* en Adriana van *Enschut*; met haar soon voor den predikstoel.

1766, 30 Juni. Derck Willem Abraham *Brantsen* en Gerardina Abigaël *Brantsen.*

1767, *23* Aug. Gerhart *Umbgroeve* en Clara Louisa *Bouritius.*

1772, *22* Juni. Jacob Derck *van der Sluys* en Johanna Hendrina van *Thuyl.*

14 Juli. Reynoud Diederick *van Tuyl van Serooskerken* en Carolina Ursula Philipota van *Randwijk.*

1776, *16* Mei. Evert Johan *Wentholt* en Johanna Jacoba *Bouriciics.*

1776, *4* Aug. Cornelis *Pannekoek* en Frederica Amelia Christina *Tullcken.*

2 Dec. Hermanes *van Ingen* en Hesselina Wilhelmina *Budde.*

1778, *22* Juli. Gerrit Willem *van Zuylen van Nieuveld* en Jacoba Willemyna van *Lynden.*

26 Oct. Willem Engelbert *Engelen* en Willemina Elisabeth *Groothe.*

1779, 19 April. Jean Constantijn *van Alderwereldt* en Petronella van *Leyden.*

7 Nov. Jacob Niclaas van *Eck* en Hester Hendrietta *Engelen.*

1782, 1 Dec. Gerard Jan *Bouricius* en Geertruyd *Tulleken.*

1783, 1 Dec. Constantijn van *Kretschmar* en Maria Leopoldina Catharina *van Oyen.*

1784, *23* Mei. Otto de *Ruuk en* Maria Antonia *Bouricius.*

1791, *24* Mei. Gerhard *Umbgrove, j. m.* geboren en wonende te Arnhem, en Anna *Lincklaen, j.* d. geboren te Amsteldam, gewoont hebbende te Utrecht, thans op den Hemelschen berg onder Oosterbeek.

1792, 26 Oct. Wilhelm Lodewijk Leven Christiaan Baron *van Somerlatte,* capitein in het regiment van den generaal-majoor Grave van Randwijk in guarnizoen te Nijmegen, en Christina Cornelia *Hoff.*

1807, 12 Juli. Gerhardus *Tulleken* en Johanna Maria Magdalena de *Vries.*

Aanteekeningen betreffende de familie Cantzlaar en aanverwante geslachten,

medegedeeld door J. VAN LEEUWEN.

(Vervolg van XXXVIII, 244.)

Appendix in de familiebijbel van den Heer *Hugo Cantzlaar* :

Op den 16 December 1806 is te Terheyden bij Breda overleden Mejuffrouw *Elisabeth Verbey,* weduwe wijlen den Heer *Henricus Kamerling* (Mijne vrouws Moeder) en den 18den daaraan volgande in de groote kerk te Breda begraven.

Woensdag 11 February 1807 van Breda naar London vertrokken, 19 do te Gravesend gearriveerd met mijnen neef *H. Kamerling, 20* dito te London gearriveerd (20 February). 23 dito van London naar Portsmouth en vandaar met kapt. Wilton naar Demerary, den 12den April te Demerary gearriveerd. In February 1808 zijn mijne vrouw, *Gillis* en *Jan* te Demerary gearriveerd.

19 Juny 1809 ben ik van Demerary vertrokken met kapt. Brand en den 13den Augustus in London gearriveerd. 20 Augustus 1809 van London naar Gravesend, van daar met den schipper van de Waart 24 dito gezeild, dito 27 te Terschelling gearriveerd, daar aangehouden, vervolgens naar Enkhuizen getransporteerd, daar gebleven tot den 27ste September, wanneer mijn ontslag kreeg, die dag van daar vertrokken en vervolgensden 29ste September met mijn wijfje te Delft gearriveerd. Hugo Cantzlaar.

Maandag 25ste April 1814 ben ik van Demerary alhier in 's Hage gearriveerd.

Woensdag 26 October 1814 is mijn jongste zoon *Gers Cors* van ons. vertrokken naar Demerary en Dingsdag 1ste Nov. 1814 met het schip de Vrede kapt. Paul Stuik uit Texel naar zee gezeild en den 14den December daaraan volgende behouden welvarende te Demerary gearriveerd.

In Juny 1816 ben ik ook weder naae Demerary gereisd en op den 9den November 1817 weder in 's Hage van daar teruggekeerd. Op den 26 July 1817 is in Rio Demerary op Plantage Potosie, dus vijf dagen voor mijn vertrek overleden, aan de gevolgen van een zwaren Rotkoorts mijn jongste zoon *Qerhardus Cornelis,* in den ouderdom van 20 jaren 3 maanden 6 dagen en den volgenden dag op Plantage Potosie begraven.

30 Augustus 1824 is vader wederom over Londen naar Demerary vertrokken, en den 9den Mei 1828 in 's Hage 's morgens om half negen geretourneerd: Dinsdag den 13den daaraan volgenden ziek geworden en den 8ston Juny 1828 des avonds om kwart over vijf uur in het midden zijner kinderen overleden, na vier dagen te voren zijn vermogens verloren te hebben, den 1 2den Juny begraven te Eijk en Duinen in een daartoe aangekocht familiegraf.

Den 6den February 1841 is onze broeder *Eliza* des namiddags om half zes uur overleden, na een smartelijk lijden, ongeveer zes maanden, en na zijne verstandelijke vermogens verloren te hebben, nalatende eene bedroefde weduwe, zijnde Mevrouw *Cantzlaar, Johanna Kamerling* (zijne nicht), zijnde de twee kinderen in dit huwelijk verwekt benevens overleden.

Den 25ste September 1842 is aan den Uithoorn overleden in den ouderdom van circa 71 jaren den Heer

Hendrik** Oosterbaan **Martinius, echtgenoot** van **Magdalena Cantzlaar.

Op den ***30*** December 1805 is getrouwd onze oudste dochter ***Magdalena Cantxlaar*** te Breda door Dominé van Kempen met den Heer ***Hendrik** Oosterbaan **Martinius,*** geboren te Harderwijk den 13den November 1771. Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. ***Geertruida Francina,*** geboren den 18 September 1806.
2. ***Hugo Jan,*** geboren 12 Augustus 1807 en overleden 26 Augustus daaraan volgende.
3. Hugo ***Jan,*** geboren 30 September 1808.
4. *Gillis* ***Geertruides,*** geboren 19 Maart 1814.
5. 6. 7. 8. *Hendrika* ***Sara,*** geboren 20 December 1818.
9. Eliza ***Hendrika,*** geboren 11 Dec. 1819 (dood geboren).

Op den. ... 18 11 getrouwd onze tweede dochter ***Hendrika Cantzlaar*** met haar neef, den Heer ***Hendrik Kamerling***, geboren te Amsterdam den 17 October 1786. Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. *Cornelus Johannis*, geboren 31 December 1812 te Demerary, overleden den. ....
2. ***Geertruida Hugonia,*** geboren te 's Hage 28 Augustus 1814.
3. ***Margaretha,*** geboren te Suriname den 18 Juny 1816.
4. *Franço* ***Petrus,*** geboren den. .... te Suriname en aldaar overleden den .....
6. **Hugo** *Gillis*, geboren te Suriname den 28 February 1819 en overleden te 's Hage den 31 January 1837.
6. ***Ernestus** Engelbertus*, geboren te Suriname den 13 April 1822 en overleden te 's Hage den 2don Juny 1840.
7. ***Maria Wilhelmina** Henriette*, geboren te Suriname den 4den September 1824.
8. *Cornelia* ***Johanna,*** geboren te Suriname den 1 December 1826.
9. ***Franco Petrus*** (schrijver dezes), geboren te 's Rage 1 Mey 1828.
10. ***Elisabeth,*** geboren te Suriname den 4 September 1830.
11. ***Marius** Henrika*, geboren te Suriname den 4 Nov. 1833 en overleden aldaar den. ....

Op den 27 Mey 1832 is getrouwd ons oudste zoon *Gillis* te Demerary met ***Maria Elisabeth** Eversdijk Gallup,* geboren den 27 Mei 1807 te Maitland (Vermont).

Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. ***Geertruida Maria** Eversdijk* ***Cantzlaar,*** geboren 2 April 1833 te Demerary.
2. ***Alexander Eduard** Eversdijk* ***Cantzlaar,*** geboren 16 Juny 1834 te Demerary.
3. Hugo, geboren 13 Maart 1837 te 's Hage.
4. ***Mary Elisabeth,*** geboren 2 Juny 1839 te Brummen.
6. *Magdalena Cornelia*, geboren 8 Maart 1846 te Brummen.
6. *Gillis* ***Rudolph Frederik,*** geboren den 22 Mei 1846 te Brummen.

Op den 13 September 1832 is getrouwd onze jongste zoon ***Eliza** Henricus* ***Cantxlaar*** met zijne nicht ***Catharina Johanna Kamerling*** te Sloterdijk bij Amsterdam door dominé Calkoen. Uit dit huwelijk zijn geboren:

1. ***Jan** Hugo*, geboren 2 Maart 1835 te 's Hage (dood guboren).
2. ***Geertruida Eliza,*** geboren 2 Maart 1835 te 's Hage en overleden 4den Maart 1837.

Den 4 Maart 1845 is te 's Gravenhage overleden ***Catharina Johanna Kamerling,*** weduwe van onze broeder ***Eliza** Hendrikus* ***Cantzlaar,*** zeer plotseling was deze dood, 's morgens vroeg wierd zij dood in haar bed gevonden ten gevolge van het water.

Den 27 Augustus 1846 des namiddags om 2 uur overleed onze zeer geliefde Moeder in den ouderdom van bijna 87, vrouw ***Geer truida Kamerling,*** weduwe van den Wel-Edgeb. Heer Hugo ***Cantzlaar Jzn.*** door alle hare kinderen en kleinkinderen diep betreurt.

Op den 3den November 1855 is te Groningen overleden na eene korte ziekte van veertien dagen ***Edward Alexander** Eversdijk* ***Cantzlaar*** in den ouderdom van 21 jaren.

Op den 23sten April 1857 is te Utrecht overleden, plotseling tengevolge van een val ***Gillis Cantzlaar,*** echtgenoot van ***Mary Elisabeth Eversdijk Gallup,*** in den ouderdom van 77 jaar en 5 maanden.

Op den.. .. 1858 is te 's Hage plotseling overleden ***Hugo Jan Martinius*** uit Demerara.

Huwelijksinteekeningen vóór 1680 van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam,

medegedeeld door A. B. VAN DER VIES.

(Vervolg van XXXVIII, 254.)

v. = van, o. = oud, p. = predikant, w. = weduwnaar of weduwe, va. = vader, m. = moeder, b. = broeder, z. = zuster.

17.12.1666.

Arnoldus ***van Oorschot, v.*** A'dam, o. 28, p. beroepen Ned. Oost-Indië., va. IJsbrant.

Elisabeth Hiddings, v. IJsselmuiden, o. 24.

27.11.1666.

Adrianus de *Vooght*, ***v.*** A'dam, o. 27, p. beroepen Ned. Oost-Indië.

Anna van der Meer, v. Wieringen, o. 26, m. Aeghie van der Meer.

29.10.1666.

Abrahamus de ***Sadelaer, v.*** A'dam, o. 26, p. Beemster, va. Abraham.

Maria Andries, v. A'dam, o. 23, ouders dood, z. Engeline.

21.10.1666.

Carolus ***Schulerus, v.*** Bergen op Zoom, o. 30, p. de Leur, va. Ds. Carolus.

Susanna Cloppenburgh, v. A'dam, o. 21, ouders dood.

10.7.1666.

Augustinus ***Thornton, v.*** Amersfoort, o. 26, proponent.

Cornelia van Thije, v. Adam, o. 20, va. Gerrit.

12.6.1666.

Jacob *Boerbergh*, ***v.*** Tolen (Zeeland), o. 37, p. in de polder Namen (Staats Vlaanderen) m. Balbina van Storm.

Antonia de' Jongh, v. Rotterdam, o. 22, va. Burrit.

16.4.1666.

Samuel ***Ponten, v.*** Meurs, p. Afferden en Druten, w. Machteld van der Elburg.

Josina van Belcamp, v. A'dam, o. 30.

123.1666.

Dionisius ***Denyssen, v.*** A'dam, o. 24, p. Warder, m. Maria Denys.

Maria Hespel, v. A'dam, o. 22, m. Susanna Tilli.

9.1.1666.

Thomas *Belcampius*, ***v.*** Haarlem, o. 26, p. Noordwijk, m. Maycke Thomas.

Maria Bergervis, v. A'dam, o. 18, m. Wybrick Laurens.

2.1.1666.

Goverhardius *Croesius*, v. Gouda, o. 34, p. Muiden, ouders dood.

Hester Annes, v. A'dam, o. 24, va. Anne Pieters
6.12.1666.

Petrus *Hulstman, v.* Middelburg, o. 26, p. Ossenisse, v. Coenraad.

Catarina de Lo, v. A'dam, o. 23, ouders dood, b David en Jan.
16.10.1665.

Daniel *Nisener*, v. Lippenhuizen, o. 30, p. Hindeloopen, ouders dood.

Susanna Wijncoop, v. A'dam, o. 21, va. Jan.
10.9.1666.

Casparus *Wachtendorp*, *v.* Lienden, o. 25, p. Deurne en Vlierden, va. Cornelis.

Elisabeth Engelbrecht, v. A'dam, o. 28.
18.7.1665.

Johannes *van* der *Loo, v.* Elburg, o. 29, p. Vaassen, va. Lambertus.

Lucretia Feyt, v. A'dam, o. 26, va. Gerard.
6.3.1665.

Christianus *Coninxvelt* [1]), *v.* A'dam, p. geweest Guayana, w. Magdalena Hiool.

Anna Puf, v. A'dam, o. 20, ouders dood.
1.11.1664.

Richardus *Heldius*, p. Heikop.

Maria Ram, v. va. Robbert.
27.9.1664.

Daniel *van der Eycken, v.* Leiden, p. Paesens, w. Rijntje van Brongehoven.

Annetie Gerlighs, v. Bremen, w. Hendrik Jans Welle.
5.9.1664..

Salomon Echtenius, p. Haarlem, w.

Femmetje Gerrits, w. Gerrit Jans van Lith.
11.7.1664.

Henricus *van. Rijp,* p. Woerden, w. Geertruid de Vos.

Hillegonda van Slooten, v. w. Dr. Johannes Edis.
20.6.1664.

Johannes *Remautius, v.* A'dam, o. 25, onderwijzer in de christelijke religie te Hierden.

Maria Blanchard, v. Heusden, o. 30.
16.5.1664.

Petrus *Neckius*, v. Weesp, proponent, rector te Weesp.

Pieternella de Brull, v. A'dam. o. 23.
19.4.1664.

Simon *Reyser, v.* Vlieland, o. 30, p. Watergang.

Heyltje Colms, v. A'dam, o. 28.
27.3.1664.

Nollius *Hajonides*, *v.* Bolsward, o. 29, p. Berlikum, w. Aucke Claes.

Anna Schotanus van Rinckama, v. Sneek, o. 21, va. Wilhelmus.
7.3.1664.

Petrus *Wittewrongel*, *v.* A'dam, o. 24, p. Berkel, m. Apolonia van de Welle.

Agatha Hartman, v. A'dam, o. 22, m. Aegie Volckerts.
22.2.1664.

Samuel *Potheuck*, *v.* Leiden, o. 30, p. Dalem.

Anna Maria Hotton, v. A'dam, o. 22, m. Anna Maria Hotton.
14.2.1664.

---

1) Zie: v. Troostonburg de Bruyn, Oost-Id. Predikanten p. 101

Christianus *Wittewrongel*, p. Brielle, w. Maria Snel.

Maria Ketelaer, v. A'dam, o. 26, ouders dood.
14.2.1664.

Cornelis *van Hooven*, *v.* Leiden, o. 27, proponent, ouders dood.

Maria de Leeuw, v. A'dam, o. 30, va. Lucas Hendriks, m. Trijntje Hermans.
28.11.1663.

Rudolphus *Krans*, v. Zwolle, 0.37, p. Zwolle, oudersdood.

Eva van Haringhoeck, v. A'dam, w. Adriaen Reyniers, m. Maria Valckenier, w. Ds. Antoni Haringhoeck.
6.10.1663.

Lambertus *Visvliet*, p. Huizen (N.H.).

Johanna van Molsbeeck, v.
17.81663.

Nicolaas *Haring*, *v.* Oost Zaan, o. 29, p. Edam.

Susanna Marcus, v. A'dam, o. 27, va. Jan.
X1.6.1663.

Jacobus *Boerhave, v.* Leiden, p. Voorhout, w. Hester B a i l j e e .

Hagar Harmens Daalder, v. A'dam, o. 26, m. Magdalena du Bois.
15.6.1663.

Johannes van *den Bosch, v.* A'dam, o. 26, p. Stad aan het Haringvliet.

Margrieta Balck, v. A'dam o. 26, m. Luytie Jacobs.
86.1663.

Egbertus *Munter*, *v.* Arnhem, o. 26, candidaat in de Theologie.

Altie Wijne, v. A'dam, o. 36, ouders dood.
185.1663.

Arnoldus *Borset, v.* A'dam, o. 30, p. Buiksloot, ouders dood.

Catrina Saal, v. A'dam, o. 22, va. Dr. Joan.
27.4.1663.

Johannes *van Till*, p. Broek en Zuid Scharwoude, w. Barbertje Zanders.

Marietje Hendricx, v. A'dam, w. Claes Arentsz. van Luik.
31.3.1663.

Hiskias *Kranenburgh*, v. proponent, w. Maria Hamersvelt.

Maria Versemis, v. A'dam, w. Willem Thomasse de Ia Vit.
23.3.1663.

Daniel van *Swanevelt*, *v.* A'dam, o. 31, proponent, va. Mr. Bartholomeus.

Jacomijntje Dorreveld, v. A'dam, o. 38, ouders dood.
1.12.1662.

Cornelius van Loon, v. Utrecht, o. 28, p. Driebergen.

Geertruid van Swol, v. A'dam, o. 18, va. Jan Stoffelsz.
10.11.1662.

Hermanus *Vennius*, *v.* A'dam, p. Paaslo.

Elisabeth van Kerckhoven, v. A'dam, o. 23, m. Clara Matheus.
19.8.1662.

Nicolaus *Backerus*, *v.* Alkmaar, p. Groede.

Magdalena de Jonge, v. A'dam.
11.8.1662.

Johannes *Huer*, *v.* Utrecht, 0.29, p. beroepen Colchester.

Magdalena Tradel, v. A'dam, o. 34, schoonz. Catrina van den Broek.
29.7.1662.

Petrus *van* Poot, v. A'dam, o. 28, p. Pijnacker, va. Harmen Huybertsz.

Willemina van Brakel, v. A'dam, o. 27, ouders dood. 13.7.1662.

Christianus *ten* Ham, v. Zwolle, o. 31, p. Almelo, va. Cambertus Gerrits.

Gerbrechtje Menso, v. Blokzijl, o. 24, va. Ds. Johannes. 3.6.1662.

Abrahamus *Duysentpondt*, v. A'dam, p. Zuiderwoude, w. Hester Quast.

Catrina van der Kasse, v. A'dam, o. 29, va. Govert. 12.5.1662.

Adrianus *Verleck*, v. A'dam, o. 30, p. Laren en Blaricum, ouders dood.

Bartha van den Bosch, v. A'dam, o. 17, ouders dood. 25.3.1662.

Johannes *Junius*, v. A'dam, o. 25, p. Ned. Oost-Indië, va. Otto Jansz.

Maria van Delft, v. A'dam, o. 24, m. Trijntie Putten. 24.2.1662.

Johannes *Vlak*, v. A'dam, o. 27, p. Zoetermeer en Zegwaard, va. Mr. Dirk, m. Cornelia de Wick.

Maria Sernies, v. A'dam, o. 18, va. Jan Pieters, m. Geertje Gerrits.
8.7.1661.

Henricus *Blanckart*, **v.** Heusden, o. 30, p. Schijndel.

Johanna Swartwout, v. A'dam, o. 26, va. Harman. 24.6.1661..

Johannes *Calf*, v. Rotterdam, o. 25, p. Rerkel, m. Elisabeth Balck.

Catrina Denijs, v. A'dam, o. 18, m. Maria Rijswijk. 16.6.1661.

Gijsbertus *Schuylenburgh*, v. Woerden, o. 25, p. Leiderdorp.

Aghtje Theunis Groesthuyson, v. A'dam, o. 19, va. Theunis Reyersz.
16.6.1661.

Wigboldus Remetius *Ubben*, **v.** Emden, o. 22, va. Remetius.

Geertruida Leonards, v. A'dam, o. 22, m. Anna Laurens. 14.5.1661.

Petrus Wolfius *Ducker*, **v.** Groningen, candidaat in de theologie, p. 1665 Nieuw Beerta.

Barbara van der Burght, v. A'dam, o. 23, va. Gideon, m. Maycke Norie.
27.1.1661.

Cornelius *Wilmerdonx*, **v.** A'dam, o. 31, p. Ouderkerk, va. Ds. Simon.

Anna Elias, v. A'dam, o. 27, va. Reyer Pieters.
10.12.1660.

Joannes ***Schoonhoven,*** **v.** A'dam, o. 25, p. Holysloot, va. Paulus.

Catelijntje van Dinteren, v. A'dam, o. 19, ouders dood. 20.10.1660.

Joannes ***Rees,*** **v.** A'dam, o. 26, p. Giessen, va. Marcus, m. Marietje Pieters.

Maria Shuttleworth, v. A'dam, o. 19, ouders dood. 10.10.1660.

Joannes de ***Carpentier,*** **v.** Sliedrecht, o. 23, p. Barendrecht.

Elisabeth van den Heuvel, v. A'dam, o. 23.
2.10.1660.

Joannes ***Aysma,*** p. Kudelstaart.

Aletta van Hussen, v. Utrecht.
19.8.1660.

Joannes de ***Vries,*** p. Kalslagen, w. Geertruyd Harmans.

Fijtie Arents van der Hoeff, v. Almelo, o. 42, ouders dood. 14.8.1660.

Petrus *Ribelius*, **v.** Deventer, candidaat in de Theologie.

Anna Elisabeth van Embrijk, v. Deventer.
14.8.1660.

Johannes *Donu*, **v.** A'dam, p. Diever.

Harmanna Ketels, v. Diever.
12.8.1660.

Gerardus Sem, v. A'dam, o. 28, p. Tricht, ouders dood.

Jannetje van Dickelen, v. A'dam, o. 19, m. Waintje Harmens.
9.7.1660.

Saskerus *Cornely*, v. Warmenhuizen, o. 24, p. Ouddorp en Oterleek, va. Cornelis Saskerusz.

Maria de Man, v. A'dam, o. 20, m. Niesje Engelenburgh. 2.7.1660.

Joannus ***Porselius,*** **v.** ter An, p. Linschoten, w. Joanna Sagely, va. Ds. Joannes.

Elisabeth Muys van Holy, v. A'dam, o. 43, z. Susanna. 21.6.1660.

Lambertus *Schainck*, **v.** Groningen, o. 26, p. Westerbork, ouders dood.

Sara Vriesenburgh, v. A.dam, o. 22, va. Arnoud.
31.3.1660.

Ambrosius *Theunemans*, **v.** Warmond, o. 30, p. Warmond, b. Symon.

Margareta van Abeleven, v. Benthuizen, o. 29, m. Jannetje Jans, w. Ds. Nicolaas Abeleven.
20.3.1660.

Petrus van ***Staveren,*** **v.** A'dam, o. 27, p. Middelie, va. Reynier Gillisz.

Joanna van Hamont, v. A'dam, o. 19, va. Jan.
12.3.1660.

Fredericus *Molerus*, **v.** Haarlem, o. 25, p. Beverwijk, va. Jan Jans Muller.

Maria de Mondt, v. A'dam, o. 18, va. Hans, m. Neeltje Wybrants.
14.1.1660.

Wilhelmus *Ha[n]sius*, v. Beverwijk, p. de Lier, w. Sophia Martens Scheir.

Maritje Jacobs, v. Hoorn, w. Jan Dirks Brommer.
19.12.1659.

Harmanus *Blom*, **v.** A'dam, o. 33, p. beroepen Nieuw Nederland, b. Jan.

Anna Broeckhuysen, v. A'dam, o. 26, va. Hendrik Paulus.
28.10.1659.

Hendricus *Cool*, v. A'dam, o. 28, p. beroepen Ned. Oost-Indië, ouders dood.

Jannetje Deutgens, v. A'dam, o. 25, ouders dood, z. Trijntje.
27.9.1659.

Lucas ***Schacht,*** **v.** A'dam, o. 26, candidaat in de Theologie, m. Trijntje Lucas Bosou.

Anna d' Ailly, v. A'dam, o. 25, va. Abraham.
26.9.1659.

Hubertus ***Beets,*** **v.** Purmerend, o. 28, p. Krommenie, ouders dood, b. Nicolaas.

Josina van Veen, v. A'dam, o. 22, m. Trijntje Willems.
23.8.1639.

Witzonius Hoytsma, v. Oppcrdoes, o. 37, p. Aartswoud, w. Annetje Veris.
Catarina van Dien, v. A'dam, o. 20.
9.8.1669.
Johannes *Haynigh, v.* Bremen, p. Haselock.
Catharina van Neck, v. Adam.
12.7.1659.
Petrus de *Lange, v.* A'dam, o. 27, candidaat in de Theologie, va. Dirk Pieters.
Rebecca Frericx Scharphoff, v. A'dam, o. 34, m. Grietje Jans.
17.6.1669.
Joannes *Hondius,* p. Maarssen, m. Christina Paters.
Catharina Hardenbergh, v. A'dam, o. 29, m. Catharina van Exel.
6.6.1669.
Rijck *van der Nieupoort,* v. Utrecht, o. 26, p. Utrecht (Rem.), va. Roelof.
Catrina van Royesteyn, v. Utrecht, o. 29, ouders dood, z. Adriaentje, huisvrouw van Dirk Wouters van Westrenen.
30.5.1659.
Nicolaas *Beets, v.* Purmerend, o. 26, p. Knollendam en Marken-binnen, ouders dood.
Anna van Wassen, v. A'dam, o. 19, va. Jan Egertsz.
16.5.1659.
Joannes *van Cralingen, v.* Leiden, o. 30, p. Noordeloos, ouders dood.
Anna de Later, v. A'dam, o. 22, stiefm. Maria Passemiers.
14.5.1659.
Christianus *Wittewrongel, v.* Renesse, o. 24, p. Noorddcharwoude, va. Ds. Petrus.
Maria Snel,, v. A'dam, o. 23, va. Joan.
18.4.1659.
Hendricus *Poppen, v.* A'dam, o. 26, p. Muiden, va. Warnar.
Sara Terinckx, v. A'dam, o. 24, va. Joannes.
7.3.1669.
Casparus *van Wallendal, v.* A'dam, o. 33, p. Schagen, va. Jasper.
Elisabeth Haen, v. A'dam, o. 22, ouders dood, stiefm. Elisabeth van Heymbagh.
16.11.1658.
Thomas *Bubbenius. v.* Leiden, o. 29, p. Zevenhoven.
Bartha Verlaan, v. Weesp, w. Arnout Hooftman.
19.10.1668.
Ewaldus *Benningbroeck, v.* Hoorn, o. 22, p. Etersheim en Schardam, va. Jacob Jacobs.
Maria Leenderts van Keulen, v. A'dam, o. 20, m. Sara.
20.9.1668.
Wijnant *Notelman,* v. Liesveld, o. 28, p. Wijk bij Duurstede.
Christina van den Heede, v. A'dam, o. 23, ouders dood.
19.7.1668.
Henricus *Dauersman, v.* Sneek, o. 26, p. Lemmer, va. Weggeris Hendriks.
Annetie van Staveren, v. A'dam, o. 22, va. Reynier Jillisz.
17.5.1658.
Joannes *Fabricius, v.* A'dam, o. 25, p. Nieukerk (Graafschap Meurs), ouders dood.
Cathrina Felbier, v A'dam, o. 21, m. Aeltje Dircx.
27.4.1668.

Nicolaes *Mulerius,* v. Groningen, o. 27, p. Zuid Zijpe, ouders dood.
Maria van Exel, v. A'dam, o. 24, va. Salomon.
1.3.1658.
Rutgerus *Heisius, v.* Nijmegen, p. Hedikhuizen, w. Joanna de Kay.
Catarina Macare, v. A'dam, o. 36, m. Louise de la Voye.
11.1.1658.
Anthonius *Ram, v.* Haarlem, o. 26, p. Wormerveer.
Sara de Klerck, v. A'dam, o. 19, va. Jacob.
8.11.1657.
Joannes *Hasius, v.* A'dam, o. 23, p. Westzaan, ouders dood.
Christina Binnendijck, v. A'dam, o. 18, va. Cornelis Gerrits.
3.10.1657.
Joannes *Passchasius, v.* Amersfoort, o. 38, p. Ankeveen.
Sophia van Groenesteyn, v. Hoorn, w. Cornelis Ouweman, z. Maria.
27.9.1657.
Christianus *Koningxvelt, v.* A'dam, o. 26, proponent., va. Joris.
Madalena Hiole, v. A'dam, w. Wessel van Beveren.
1.9.1657.
Jacobus *Stansius, v.* Broek in Waterland, o. 25, p. Achlum, va. Ds. Mauritius.
Anna Rentingh, v. A'dam, w. Joost Jans van Reken, m. Annetie Bitters.
23.8.1657.
Joannes *Costerus, v.* A'dam, o. 26, proponent,, p. 1645 Meern, ouders dood, oom Willem Jans van der Pluym.
Catharina Luycke, v. A'dam, o. 25, va. Cornelis.

(Wordt vervolgd).

KORTE MEDEDEELINGEN.

van Till.

(XXXVIII, **42 e. v.** en 149).

In een der Quytscheldingsregisters van de stad Amsterdam vond ik drie opvolgende acten, waaruit blijkt, dat de predikant *Johan Hermanszn. van Till*, de vader van den Professor Ds. *Salomon van Till*, nog een tweede huwelijk heeft gesloten met een zekere *Maria Hendriks.* Daar uit, die acte blijkt, dat deze tweede cchtgenoote gegoed was te Amsterdam, is het mogelijk dat de inteekenacte aldaar gevonden wordt, hetgeen van belang is, omdat dan in die inteekenacte wellicht de geboorteplaats van den predikant wordt vermeld. Ons geacht medelid A. B. van der Vies, die juist bezig is dergelijke acten betreffende predikanten te verzamelen, is wellicht in staat ook deze acte te publiceeren.

De door mij bedoelde acten komen voor in register H H H, f° 181 e. v. d.d. 3 April 1691 en luiden in verkorten vorm :

Johannes *van lil,* medicijnen docter, voor hem zelf en als gemachtigde van zijn broeder *Salomon van Til,* predicant en professor van de Illustre School te Dordrecht, (krachtens volmacht voor notaris J. Melaenen op 8 Jan. 1691 te Dordrecht gepasseerd) en als gemachtigde van *Bouwen Pieters Boom als* in huwelijk hebbende *Lijsbeth van Til* (krachtens volmacht gepasseerd te Alkmaar op 31 Dec. 1690 voor notaris C. van der Meer), voorts

Hendrik Boom en *Jan Cloppenburg* namens de gereformeerd nederduitsche kerk alhier te Amsterdam ten deze gecommitteerd uit het college van diakenen als alimenteerende de kinderen van *Agnietje van Til,* te zamen „afcomelingen" en erfgenamen van Ds. Joannes van *Til*, in leven predikant te Suyt-Scherwoude op Langendijck, in die hoedanigheid *voor* de eene *helft,*

en *Trijntje* Hendriks weduwe van *Dirck Cornelisz Hage* en eenige erfgename van *Marritje Hendriks,* in haar leven *weduwe* ***van Ds.*** Joannes ***van*** *Til* voornoemd, in die hoedanigheid voor de *wederhelft,*

zijnde de voornoemde *Trijntje Hendriks* geassisteerd met den voornoemden Dr. *Johannes van Til* als haar momber, voorts *Gerard Borstius*, *Hillebrand Gerrits Boonacker*, winkelier tc Alkmaar, en de voornoemde Dr. *van* ***lil*** haar vierendelen [1]),

verkoopen aan de kinderen van *Johannes Craeyevanger en Jannetje Ernsthuys*, die een dochter is van *Lambertje Meynderts,* voor de eene helft, welke kinderen erfgenamen zijn van hun grootmoeder *Lambertje Meijnderts*, *en* aan de kinderen van *Daniel van Leeuwen* en *Margriet Ernsthuys,* die ook een dochter is van *Lambertje Meynderts,* voor de andere helft,' een huis en erf in de Konijnenstraat te Amsterdam, te weten aan elke partij de helft van dit huis.

Dezelfde personen verkoopen op denzelfden datum aan *Clara van den Bolck*, weduwe van *Johannes van Lingen,* een huis aan de Zuidzijde van de Lindegracht.

Uit deze acten schijnt te blijken dat die huizen afkomstig waren van de familie *Hendriks en* dat de *van Till*'s voor de helft erfgenamen waren van hun stiefmoeder *Marritje Hendriks* [2]).

Het vinden van de inteekenacte omtreeks 1655 lijkt mij nu van belang.

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Broncken. *Reynier Broncken,* overleden in 1698 te Malacca als kapitein der burgerij, huwde daar 23 Nov. 1664 als j.m. van Vare1 en assistent in Comp[s]. dienst met Magdalena *da* ***Costa, j.*** d. van Malacca, ook voorkomende als *Magdalena Fransz*, en overleden aldaar Maart of April 1734 [3]).

Uit dit huwelijk sproten : 1. *Joannes Br.,* ged. Malacca 18 Jan. 1671, Jong gest.; 2. *Bruyn Broncken,* doop niet gevonden, doch blijkens testament [3]), volgt 11; 3. ***Jacomina Br.,*** ged. Malacca 7 Aug. 1680, † aldaar April 1712, huwt *Adriaan Meeke* te Malacca [4]), waaruit talrijk nageslacht; 4. *Albertina Br., ged.* Malacca 18 Oct. 1682; 5. *Frans Br.,* ged. Malacca 17 Mei 1684; 6. *Maria Br., ged.* 27 April 1687; 7. *Catharina Br.,* doop niet gevonden, tr. *Willem Rex,* onderkoopman en boekhouder te Malacca [4]).

11. *Bruyn Broncken,* burger-kapitein te Malacca, tr. [4]) *Soetje Cloot*, waaruit: 1. ***Magdalena,*** ged. 18 Dec. 1701; 2. *Otto,* ged. 26 Aug. 1703; 3. *Magteld*, ged. 5 Oct. 1704; 5. *Reijnier*, ged. 25 Oct. 1705; 6. *Jurriaan*, ged. 27 Maart 1707; 7. Gerrit, ged. 11 Maart 1708. (Zie ook dit Maanblad, jg. 1905, k. 186, noot 13 en k. 187, noot a).

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT,

[1]) Oud-Hollandsch voor familieleden?

[2]) Dit behoeft o.i. niet het geval te zijn geweest. De **eigendom der huizen** in quaestie kan door het echtpaar *van Till—Hendriks* b.v. door koop zijn verkregen en bij de boedelscheiding na den dood van Ds. van Till tusschen diens kinderen eenereijds en zijne weduwe anderzijds zijn verdeeld. Uit de hierboven aangehaalde acte blijkt dat laatstgenoemde haar zuster *Trijntje* als „eenige erfgename" achterliet. Red.

[3]) Dit laatste volgens mededeeling van den heer J. de Groot te Batavia, getrokken uit het te Batavia berustende Weeskamerarchief van Malacca.

[4]) Huwelijksregister Malacca 1669—1709 ontbreekt.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bilt (van der)-Vos. Gegevens worden gevraagd omtrent Gerard (Gerrit) *Gerritsz van der Bilt,* korenkoper te Leiden en zijne vrouw *Petronella Vos,* † aldaar 26 Oct. 1641, dochter van den Leidschen Pensionaris *Paulus Vos.*

Hun dochter *Gerritje,* geb. 1615 of 1616 en † te Rotterdam 1678, begraven in de Prinsekerk, huwde te Leiden 29 Mei 1639 met *Henrick Panser,* koopman te Rotterdam, geboren te Brielle 10 Febr. 1615, † te Rotterdam 21 Juni 1649 en begraven in de Prinsekerk, zoon van Henrick en Ariaantje Cornelis Jorise. dochter, van Swarte Waal, zijne tweede vrouw.

De nakomelingen van dit echtpaar zijn mij geheel bekend. Gaarne werden ook de voorzaten en de andere nakomelingen van *G. van der Bilt* en *P. Vos,* alsmede de wapens vernomen.

Hoorn. W. VAN MAANEN.

Mr. *Pouls Aertsz. Vos, 1576* raad van Leiden, voert volgensde Wapenkaartvan Leiden „in goud 3 roode lelies".

DOC.-BUR.

Böhtlingk. Omstreeks 1815 vestigde zich in Arnhem de rentenier *Levien Jacobus Böhtlingk*, geboren te St. Petersburg in 1788, gehuwd met *Henriette Anna* ***Geertruida Noot.*** — Afstammelingen van deze familie wonen nog in Arnhem. Böhtlingk was lid van den Raad en woonde op het Walburgsplein (thans het gesticht Insula Dei).

Arnhem. J. G. A. VAN HOGERLINDEN.

Brinkhuis. Hoe is het wapen van dit in de 18[e] eeuw te Deventer voorkomende geslacht?

Deventer. H. KRONENBERG.

Cop(p)ier. In kolom 236 van dezen jaargang wordt genoemd *Hubrecht Coppier,* ten wiens behoeve *Aernt van Everdingen* op 1 April 1388 een vierendeel land onder Everdingen opdroeg.

Behoort deze Hubrecht tot het geslacht ***Copier,*** dat door van Leeuwen in zijn Batavia Illustrata (bl. 921) wordt vermeld ?

Te Culemborg bestaat thans nog een familie Copier, tot de kleine burgerij behoorende. Staat dit met het oude geslacht en/of met genoemden Hubrecht in eenig verband ?

Mij is bekend, wat Kok in zijn Vaderlandsch Woordenboek op blz. 525 van deel 10 vermeldt van ***Andries Copier***, bastaard-zoon van *Jacob Copier (11),* Heer van Calslagen.

Hoorn. W. VAN MAANEN.

Dedel. (XXXVIII, 151). Het voorgeslacht van dezen ***Gidion*** *Dedel* is mij niet bekend, ofschoon ik vermoed, dat hij een lid van het bekende geslacht van dien naam was, en misschien een nakomeling van *Joost Dedel*, den Leidschen burgemeester, of van Bruno *Dedel*, die in

Rotterdam leefde. Reeds vroeger is er in de Navorscher al eens geinformeerd naar deze onbekende Dedel-tak, en wordt zij in verband met de familie Couvée in deel 36 blz. 431 besproken. Den 10/4 1761 huwt *Jacobus Couvée* met *Emma Dedel*, dochter van *Gerrit Willem Dedel en Aaltje Glasbergen.* Zij werd 18 Januari 1736 te Rijnsburg in de Protestantsche kerk gedoopt. In de Rijnsburgsche kerkregisters komt de naam Dedel in de 18e eeuw veelvuldig voor, misschien ook vroeger maar dit is mij niet bekend. In verband met de genoemde namen springt deze aanteekening in het oog: 29 October 1747 gedoopt *Elisabeth,* dochter van *Jacob Jans Vianen* en *Maartje Gidions Dedel.* En vervolgens: 13/2 1746 gedoopt *Jan,* zoon van dezelfden. Ook komen leden van deze familie voor in de kerkregisters te Valkenburg (Z. H.) en te Katwijk aan Zee, terwijl in de doopboeken te Rotterdam eveneens Dedel's voorkomen, die men te vergeefs zoekt in de bekende Dedel-genealogieën. In het bovenaangehaalde Navorscher-artikel „Couvé-Dedel" wordt als wapen van Emma Dedel het bekende Dedelwapen met de 3 leliën genoemd. Ook ik houd mij aanbevolen voor verdere bijzonderheden over dezo familie.

Roelo farendsveen. A. VAN DER MAREL.

France (de). Welke alliantie wordt bedoeld door de kwartileering van het wapen de *France* (Hainaut) (1 en 4), met: in zilver 2 roode kepers. (2 en 3).

Dit wapen, voorkomend op een marmeren schild, heeft tot onderschrift: FRANCIS : L: B: (wat beteekent „L : B": ?) A FRENS.

Tiel. VAN KINSCHOT.

Hamming. (XXXVII, 127, 238, 333, XXXVIII, 109, 220, 226).

In kolom 220 jg. 1920 schrijft de heer H. W. van Tricht: *„Kerkelijke en rechterlijke archieven voor verder onderzoek ontbreken"* en bedoelt daarmede die van Bronkhorst en Steenderen. De geachte inzender vergist zich echter. Vóórdat de lieden uit deze 2 dorpen voor hun eigen schepenbank te Steenderen compareerden, passeerden zij hun acten van transport (overdracht) en van bezwaar (hypotheek) voor het Richterambt van Doesburg en (of) voor het Landdrostambt van Zutphen. Overgangen en bezwaringen van onroerend goed te en bij Steenderen en Bronkhorst vindt men dus terug — en reeds vroeg — in de betrekkelijke registers dezer twee genoemde ambten.

de St. W.

Havart. (XXXVIII, 90, 257). Zie ook de genealogie H. in „Rotterdamsche Historiebladen" door Scheffer en Obreen, alwaar de data en jaartallen op bijna alle punten verschillen van de opgaven van D. in Maandbl. N° 10/11. Zoo geven 8. en 0. als geboortedatum van *Servaes Havart 8* Maart 1690, terwijl D. dien op 19 Maart 1690 stelt. Vermoedelijk zijn geboorte- en doopdata hier verwisseld.

Amsterdam. F. VAN ROSSEM.

Hoeckelom (van). (XXVII, 166). Tot den daar genoemden tak behoort blijkbaar het volgende echtpaar, dat te Heerewaarden (tusschen Maas en Waal) huwde

in 1667. „Den 26 Novembris in den Echten staat bevesticht *Wilhem van Heucklom* Scholtus des Ampts Doornspick J. M. en *Bartha ten Holten* J. D."

B. D.

Jaussaud (de). (XXXV, 285). In Etat de la Noblesse (1782), t. 1, p. 374 trof ik een fragment-genealogie dezer familie aan, aanvangende met:

1. *Jacques de Jaussaud,* 'geb. 1681, „seigneur de Monceaux, Brigadier des armées du Roi", verliet den dienst in 1642, tr. 1627 *Henriette Charlotte de* Buisson, waaruit:

II. *Claude de Jaussaud,* geb. 1629, „Conseiller du Roi, en la Chambre de l'Edit, siégeant à Castres, depuis à Castelnaudary" (1658—1683), tr. 1661 *Julie-Angélique de Mus-Cerau,* waaruit:

III. *Jacques de Jaussaud,* geb. 1666, tr. in 1701 *Françoise d'Algeiras*, waaruit:

IV. *Mare-Antoine de Jaussaud,* seigneur de Vedelin, geb. 1707, tr. 1728 *Jeanne de Boudet.* Hieruit 14 kinderen, waarvan het oudste en het jongste genoemd worden:

1. *Jean-César,* volgt V.
2. *Scipion de Jaussaud de Grand Clary,* geb. 1748, tr. 1778 *Sophie* gravin v. *Heiden.*

V. *Jean-César de Jaussaud de Vedelin*, geb. 22 Jan. 1731, tr. 1764 *Jeanne Soulier de Maciés*, waaruit:

1. *Jean-Marc-Antoine de Jaussaud,* geb. *28* Mei 1766, kapitein in Holl. dienst in 1780.
2. *Jean-César de Jaussaud,* geb. 1769, eveneens officier in Holl. dienst.

Het wapen wordt er beschreven als zijnde: „d'or chargé d'un nrbre fruité de., .. & en chef d'azur, chargé de 3 étoiles d'argent."

's-Gravenhage. VALCK LUCASSEN.

Olivier (Ketting). Wellicht kan het volgende den geachten vrager op het spoor brengen: In het Rijksmuseum hangt een geschilderd portret van eene Mevrouw Kettingh-geboren *Speyaert,* (n°. 1644*b* Catalogus schilderijen Rijksmuseum te Amsterdam 1909) op welk schilderij het wapen der familie *Kettingh* is afgebeeld.

B. *S.*

Man (de). Blijkens de Inventaris van het Oud-Archief der Heerlijkheid en Gemeente Neder-Hemert door P. N. van Doorninck pag. 42 Acte 132 zegelt Jan die *Man* op St. Bonifaesdach 1439 als heemraad van Hemert, welk zegel nog aan die acte aanwezig was.

Kan men mij eene beschrijving c. q. afbeelding van dat zegel bezorgen?

Harderwijk. J. P. DE MAN.

Hoewel geen rechtstreeksch antwoord op de vraag, kan het wellicht voor den vrager van belang zijn, dat *Peter die Man,* 16-2-1472 schepen van Tiel, als wapen voert een halven gekroonden leeuw (volgens zijn zegel aan charter, aanwezig in het Rijksarchief te 's-Gravenhage).

DOC.-BUR.

Merula. Wie kan mij nauwkeurig inlichten over de kinderen van den Leidschen hoogleernar *Paulus Merula?* Zijn zijn zonen *Willem* en *Jacobus,* die naar het heet

jong stierven, ook gehuwd geweest? Willem bereikte althans den huwbaren leeftijd.

Roclofarendsveen. A. VAN DER MAREL.

Monceaux (de). (XXXVIII, 229). *Esther de M.* geb. te ? † Groningen 25-3-1760 × Leeuwarden 16 Naart 1701 Pierre de ***Jaussaud,*** geb. Blansac 2 Maart; ged. 19 Maart 1669 (gett. Mre *Maurice Baux*, med. dr. te Nîmes in plaats van den grootvader ***Pierre de Jaussaud en*** damoiselle *Bernardine* ***de*** *Duranti* grootmoeder; gedoopt door zijn vader *Claude Marie* ***de*** *J.*) verliet Frankrijk vóór de herroeping van het Edict van Nantes, was 21-4-1696 luit.-ingenieur te Utrecht, 4-3-1707 kap. ; 1710 luit.-kol. inf. in het reg. Saksen Eisenach; 18 Jan. ben. directeur des approches ; beëedigd 22-2-1710; luit.-kol. titulair 9 Oct. 1710, beëedigd 27-11-'10, nadat de Raad van State deze benoeming had goedgekeurd op 25-11-1710; kol. tit. 18 Oct. 1731, † Groningen 12-12-1737, zoon van *Claude* ***Marie,*** predikant te Castres, en *Silvie* ***de*** *Baux.* ***(Deze*** laatsten × volgens mijne gegevens te Nîmes 26-10-1663, ondertr. 11-10-1663).

Esther de M. vd. was dr. van *Daniel Monceau*, ministre réfugié dans cette ville (Leeuwarden, waar bij 28-5-1687 een zoon laat doopen) et de *Marie* ***la*** *Chapelle.*

Le 16e Mars 1701 Nonsieur ***Pierre*** *Jaussaud* et ***Esther de*** *Monceau* ont été mariés dans cette église après les trois proclamations (Trouwboek Waalsche gem. te Leeuwarden).

Le 12e Decembre 1737 est mort le Sr de *Jossaud* lieutenant collonel titulaire et directeur des aproches ; il a été enterré dans le choeur de l'Eglise françoise le 17e le soir avec les cérémoaies ordinaires en pareille occasion (doodboek Walenk. Groningen).

1760 Mars.

Le 25e est décédée Dame *Esther* de *Monceau* veuve de Mr. ***Pierre de Jaussaud*** lt. ***coll.*** titulaire et dir. des appr., elle a été enterrée le 31e dans l'égl. franc. le soir avec (enz. als voren). (Doodboek Walenk. Groningen).

Volgens familienanteekeningen was ***Esther de M.*** dochter van *Daniel*, sorti de France dans le temps de l'édict de Nantes et ministre à Châtellerault, † ministre à Leeuwarden 1710. (Dit laatste is niet te controleeren wegens een lacune in de doodboeken te Leeuwarden in het eerste kwartaal der 18e eeuw).

Deze *Monceau*'s zouden behoord hebben tot den tak „*de* la *Mellonière*", qui sortit de Franco à la cnssation de l'édict de Nantes. De vertegenwoordiger van dezen tak zou in Engeland overleden zij n en 1. zoon en 2 dochters hebben nagelaten.

Op deze Engelsche relatie van *Esther* doelt blijkbaar het volgende :

Esther *de Monceau* veuve du lt. coll. *Pierre de J.* demande au magistrat de Groningue un certificat d'hérédité, parce que son mari avait des bieus en Angleterre (1735).

De grootvader van ***Esther*** zou zijn geweest *Daniel* ***de*** *Monceau* élu à Chateaudun (3 enfants) × Marie *Berthon.*

Deze gegevens uit Frankrijk heb ik nog niet kunnen controleeren. Misschien leveren de registers te Nîmes, Châteaudun en Chatellerault nog iets op. Misschien wil de heer Kymmell daar nog eens een onderzoek laten instellen.

W. B. v. T. P.

Neervoort. Van dit geslacht zijn mij de navolgende leden bekend: ***Gerrit Neervoort, 1761*** Onderscholt te Dalfsen; *Arent Neervoort* teekent en zegelt in 1750 als momber; *Trijntje Neervoort* in 1770 getr. met *Christiaan* ***van der Stek,*** Schepen van Oudewater. Ook in Utrecht komt dit geslacht in de 18e eeuw voor.

Kan men mij ook zeggen hoe het wapen *Neervoort* is?

Deventer. H. KRONENBERG.

Punt. Gevraagd wordt het wapen van het geslacht *Punt*, in de 15e eeuw te Tiel gevestigd en verwant o. a. aan de geslachten *van Heessell*, ***van*** Bommel en ***de*** *Man.*

Harderwijk. J. P. DE MAN.

Ras. (XXXVIII, 261). Te Amsterdam komt 19 Dec. 1643 de inteekenacte voor van Paulus ***Ras,*** van Amsterdam cn *Catharina* ***van Heusden,*** van Antwerpen, won. te Rozendaal. Is dit misschien dezelfde?

Amsterdam. A. B. **VAN DER VIES.**

Rhodius (XXXVIII, 116, **157).** Ondertrouwd te Harderwijk 3 July 1631, gehuwd 20 July : ***Johannes*** *Rhodius*, bedienaar des H. Evangeliums alhier en *Sybilla Blockx* van Vianen, alhier woenende.

Harderwijk. J. P. DE MAN.

Steenkiste (van de). Wie waren de ouders van *Maayke* v. d. *Steenkiste* (geb. ± 1635) ± 1655 te ? geh. met *Francois* ***Jansen [v.*** d. Goes], ouders van ***Jacomina Frans*** [v. d. Goes], geh. te Vlissingen vóór 1686 met *Paulus* ***de*** *Wind* 2

Zeist. KIELPTRA.

Toll (van). Gevroagd worden bevestiging van en aanvulling op de volgende gegevens, ontleend aan Rijckhuysen: *Cornelis* ***van Tolt*** (zn. van Henric v. T. Adriaen Nourynsz. en Janne van Assendelft) tr. *Adriana* ***de Bye*** (dr. van Joost en N. N. Paets), waaruit *Alida* ***van*** *Toll,* † ***2,*** begr. Hoogl. Kerk 5 Apr. 1615, tr. 12 Dec. 1579 *Maarten Vlietenthoorn* ***(zie*** ald.).

Is ***Joost*** *de Bye* dezelfde als ***Joost*** *Jacobsz.* ***de Bye,*** veertigraad van Leiden 1548-1573?

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Veenen (van). Gevraagd wordt het wapen van het geslacht *van Veenen*, later *van Veen* geschreven, tusschen de jaren 1450 en 1650 te Tiel gevestigd en verwant 0. a. aan de geslachten *de Roever* en *de Man.*

Harderwijk. J. P. **DE** MAN.

Veth. (XXXVIII, 117). Volgens familie-aanteekeningen, welke ik nog niet heb kunnen verifieeren, was Nr. ***Ap.*** *Veth*, die † Middelburg 13-7-1653, de zoon van mr. *Johan Veth* of *de Veth*, rekenmr. van Zeeland, raad en burgemr. te Middelburg 1603, 6, 9, 12, 16 en van *Barbara* ***in*** *Rosenburgh* (dr. van *Johan Willemszn* en *Cornelia Luycx*).

Zijn grootvader zou zijn *Apollonius Veth* dijkgraaf in de Zuidwatering (Zel. Ill. 1 bl. 110), gezworene te Middelburg × *Celia* ***de Haan,*** *Pietersdr.* ***Zij*** † Nidd. begr. 1-8-1585.

Zijn overgrootvader wordt genoemd *Jan Vet Jansse.*
Misschien kunnen deze aanteekeningen de waarheid te voorschijn brengen, waarvan ik t. z. t. gaarne in het Mdbl. *de* publicatie zal lezen.

W. B. *v.* T. P.

Vlietenthoorn. Gevraagd worden bevestiging van en aanvulling op de volgende gegevens, ontleend aan Rijckhuysen, alsmede de wapens *Bontwegen, van Nyerop* en *van de Velde.*

Hendrik Vlietenthoorn (zn. van Pieter en Maartje Hendriksdr. Bontwegen) geb. Sept. 1529, † 9 Oct. 1574, tr. 7 Nov. 1555 *Ermgard van Nyerop* (dr. van Frans Gerbrantsz. en Marytje van de Velde gez. de Goede Jan Claesdr.), geb. 9 Juni 1635, † 26 Oct. 1607. Hieruit: *Maarten Vlietenthoorn,* lakenbereider, geb. Leiden 26 Dec. 1556, † ald. 27, begr. Hoogl. Kerk 31 Maart 1635, tr. *Alida van Toll* (zie ald.).

Utrecht. H. W. VAN TRICHT.

Wapen van Prins Hendrik der Nederlanden. Hoe was het wapen van wijlen Prins Hendrik der Nederlanden, den broeder van Koning Willem III?

Ginneken. STEENKAMP.

Wapen (Onbekend). Op een oud driezijdig cachet, aanwezig in de gemeente-secretarie te Ommen, komt het navolgende wapen voor : 2 schuinbalken, beide bezaaid met dooréén gevlochten ringen, en vergezeld links boven van een ster. Helmteeken: een ster tusschen een vlucht. Op één der andere zijden bevindt zich een monogram, waarin de letters niet goed te onderscheiden zijn (G. V. C.?), terwijl op de derde zijde als zinnebeeldige voorstelling te zien is een anker, om de schacht waarvan zich een visch slingert en daarbij als randschrift de woorden : „Je me tien entre le plus seur".

Kan men mij ook mededeelen van melk geslacht dit wapen is ?

Ommen. NERISG BÖGEL.

Wapen (Onbekend). Kan men mij ook mededeelen welke familie tot wapen had: „3 molenijzers. Helmteeken: een boom." Kleuren onbekend.

Tiel. VAN KINSCHOT.

Het eenige wapen met 3 molenijzers, dat als helmteeken een boom voert, ons bekend, is dat van het geslacht *van Doren* (Doirne of Deurne). Aldus voerde het Mr. *Adriaen van Doven,* 1559 Burgemeester van Breda, volgens de Nederlandsche Heraut 1887 pag. 142, alwaar nog vermeld Mr. *Jan van Doirne*, ob. 30 Januari 1551, getr. te Breda 6-9-1533 met *Agneta Buysen Gosewijnsdr.*

Dit zelfde wapen voert ook *Maria van Doirn*, de vrouw van *Willem van der Goes Pietersz.*, welke laatste ob. 1506, volgens eene M.S. genealogie van der Goes, alwaar het veld als blauw en de molenijzers als goud zijn aangegeven.

Hetzelfde wapen vonden wij nog op een lukafdruk op eenen brief van *Jasper van Emmerick*, geschreven uit Brussel d.d. 22-1-1713 in de familiepapieren Gndet in het Rijksarchief te Maastricht, doch wij zijn er niet zeker van, of dit wel zijn wapen is.

DOC.-BUR.

Westmaze (van). Hoe is het wapen van *Pieterken Adriaan Gerrits van Westmaze*, geb. te Dordrecht, die 6-2-1621 aldaar aanteekent met *Wouter Leyten Gerritz. j.* m., 26 jaar.

Baarn. A. J. BICKER CAARTEN.

Wittemyer. Gevraagd wordt het wapen van het geslacht *Wittemyer,* in de 18e eeuw te Amsterdam gevestigd.

Harderwijk. J. P. DE MAN.

Wittewronghel. Was *Elisabeth Wittewronghel* (± 1650 te Middelburg), geh. met *Gerard de Wind,* een dochter van Ds. *Petrus Wittewronghel,* geb. Middelburg 1609 (zn van Gillis W. Zeger's zoon en Maria Loopers) en van *Apollonia van de Welle?*

Zeist. KIELSTRA.

IJssel. Van dit uitgestorven geslacht van militairen, waarvan de naam voortleeft in de combinatie *IJssel de Schepper,* berusten onder mij 2 wapenteekeningen en wel :

1°. „in groen 3 zilveren vogels".

2°. „in goud 3 vliegende zwarte vogels (1-2) boven een groenen grond".

Kan men mij ook zeggen, welke van de 2 het juiste is?

Decenter. H, KRONENBERG.

In het Museum te Zwolle bevindt zich een kaart met in kleuren geteekende wapens. Hierop komt het wapen voor van .... *IJssel*, 1718 gemeensman te Deventer, welk wapen is: „in groen 3 zilveren vogels". Volkomen hetzelfde wapen (dus ook zonder den grond) vonden wij op de lakafdruk van *Mechteld Theodora IJssel*, de vrouw van *Jacob ten Brink, 15-4-1743* Burgemeester van Deventer, in de Akten en Bescheiden van de Geldersche Laenkamer.

DOC.-BUR.

INHOUD 1020, N° 12.

Bestuursberichten. — De stamvader van het geslacht van Hemert tot Dingshof, door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland. — De afstamming van het geslacht del Court van Krimpen. („Une erreur de scribe"), door Mr. Th. R. Valck Lucasse. — De bemerde afkomst van het geslacht Beeldsnijder, door W. Wijnaendts van Resndt. — Het gemeentewapen van Noorddijk, door Jhr. Mr. W. G. Feith. — De Heeren van Zandvoort, door Mr. F. E. Posthumus Meyjes. — In de Ned. Herv. Kerk te Oosterbeek ingezegende huwelijken, medegedeeld door Jhr. Mr. W. A. Beelaerts van Blokland. — Aanteekeningen betreffende de familie Cantzlaar en aanverwante geslachten, medegedeeld door J. van Leeuwen. (Slot). — Humelijksinteekcningen vóór 1680 van Predikanten in de Kerkelijke registers te Amsterdam, medegedeeld door A. B. van der Vies. (Vervolg). — Korte mededeelingen: van Till; Broncken. — Vragen en antwoorden: Bilt (van der)–Vos; Böthlingk; Brinkhuis; Cop(p)ier; Dedel; France (de); Hamming; Havsrt; Hoeckelom (van); Jaussnud (de); Olivier (Ketting); Man (de); Merula; Monceaux (de); Neervoort; Punt; Ras; Rhodius; Steenkiste (van de); Toll (van); Veenen (van); Veth; Vlietenthoorn; Wapen van Prins Hendrik der Nederlanden; Wapens (Onbekende); Westmaze (van); Wittemyer; Wittewronghel; IJssel.

De Ned. Boek- en Steendrukkerij, voorh. H. L. SMITS.

LEXICOGRAPHISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1920.

A.

Aa (van der) 18—20, 173.
Aa (Vrancken van der) 18.
Abbenbroe(c)k 11, 35-42.
Abbenbroe(c)k (Hart van) 40, 41.
Abcoude Baambrugge 131.
Abcoude Proosdij 131.
Abel 21.
Abkou (van) 228.
Adrichem (van) 25, 26.
Aecken (van) 138.
Aernoutsz 36.
Aert (ter) 82.
Aerts 138.
Aertsz 40.
Aertsen 239.
Aken (van) 140.
Albertin 276.
Albinus 54.
Aldenbockum (van) 91.
Alderwerelt (van) 287.
Alendorp 118.
Alewijn 134.
Alink 253.
Alletum 30.
Allersma 283.
Almelo (van) 84, 87.
Alphen (van) 50, 106, 173.
Alpen en Honepel (van) 148.
Alter 3.
Althusius 53, 54.
Alting 4, 6.
Amerongen (van) 84, 134, 148.
Amerongen (Taets van) 114.
Amersvoordt (van) 248.
Amsinck 5 3
Amstel 132.
Andechs-Meran 221.
Andries 290.
Anen 5.
Angemont (van) 227.
Angoulême 136.
Anhalt 133.
Anjou 136.
Annes 291.
Anthoni 252.
Apeldoorn 5, 87.
Appold 57.
Arberg (van) 145, 146.
Arberg de Valengin (d') 146.
Ardenne (van) 97.
Arents 249.
Arentzen 10, ll.
Arkel (van) 38, 134, 207.
Arnhem (van) 28, 89, 93, 147, 148, 187, 224.
Asbecke (van) 90.
Ascanië 132.
Asch van Wijck (van) 155.
Aschat (Scholten van) 60.
Asse 91.
Asschenberg (Verwit) 200.
Assendelft (van) 190, 259.
Autrand (d') 213.
Auvergne (la Tour d') 133.
Averhagen (van) 86.
Avesnes 133,135.
Aylva 11.
Aysma 293.

B.

Baake gen. v. Hackfort (van) 86.
Baalberge (van) 250.
Baambrugge (Abcoude) 131.
Baardwijk 186.
Baartmans 150.
Baartmans (Callenburgh) 186
Bncker 64, 66.
Backerus 292.
Baden 238, 240.
Baede (van) 142.
Baer (Renesse van) 114.
Baers 139, 237.
Baets 240.
Baex (van) 126, 127.
Bake 62.
Bakelaar 118.
Bakenesse (Geltsack van) 287.
Balbian (Verster de) 141.
Balen (van) 252.
Balk 248, 292, 293.
Balveren (van) 240.
Bannier 11.
Banningh 187.
Barbieux 29.
Barch 195.
Bardon 199.
Bnrenbergh 249.
Barnaert 219, 220, 285.
Barnecate 7.
Barner 146.
Barnevelt (van) 286.
Barra van Keulen (Ceulen) 218, 284.
Barres (des) 21.
Bartelsz 259.
Barten 141.
Barthold (van) 57.
Bas (de) 248.
Bastiaansen 112.
Bastiaense 249.
Batenburg (Bronckhorst en) 28, 147, 148.
Batens 249.
Batson 188.
Baudoos (de) 248.
Baux 136, 229, 301.
Bax 140.
Bayen 287.
Beaufort (de) 158, 254.
Bedber 44.
Beek (van der) 5.
Beelaerts 223.
Beeldsnijder (Bieltsnyder, Bellesnyder, Beldesnyder) 277-281.
Beeldsnijder alias Matenesse 277.
Beempde (van den) 225.
Beer (de) 250.
Beers (van) 260.
Beesde (Doys van) 71.
Beest Holle (du Ry van) 56.
Beets 294, 295.
Begher 87.
Belcamp (van) 253, 290.
Belkampius 250, 290.
Bell (Vysschenich gen.) 28, 29.
Belle (van) 55.
Bellefroid 101.
Bemmel (van) 202, 204, 205.
Benne (de) 105.
Bennema 227.
Benningbroek 295
Bentfort 228.
Bentheim (van) 8, 255.
Bentinck 6, 58.
Bentle 118.
Berch (van den) 40.
Berchem (van) 195.
Berck 48, 105.
Berckmans 152. 188.
Berckmans de Weert 109, 188.
Bergh (van den) 72, 132, 135, 214.
Berge (van den) 107.250.
Bergen (van den) 72.
Bereervis 290.
Bergesteyn 136.
Berghorst *(ter)* 10.
Bergman 179, 180.
Berkhout (Teding van) 285.
Berkmeyer 152.
Berlaer (Berthout gez. van) 144.
Berlicom 21.
Berlo 142.
Bernhoff 213, 214.
Bersselaer (van den) 225.
Berthon 301.
Berthout gez. v. Berlaer 144.
Besoyen 186.
Bets (de) 44.
Betuwe (in de) 105.
Beuckelaer 251.
Beugers 6.
Beukelman 248.
Beumer 7.
Beumers 7, 8.
Beuns 250.
Bever (en) 105.
Beverforde (van) 88.
Bevern (van) 90.
Beyeren (van) 90.
Beynen (van) 186, 222-224.
Beynhem (van) 52.
Bichon 258.
Bieberstein Rogala Sawadskie (de) 155
Bilant (Cock van) 187, 224.
Bilderbeeck (van) 171—174.
Bilt (de) 208, 210, 262, 298.
Bingelrade 20.
Binnendijck 296.
Birkhof 228.
Bitter (de) 27, 253.
Bitters 296.
Blanchard 291.
Blanck 45.
Blanckart 293.
Blanckenhagen 57.
Blankenbijl 70.
Blankenheim 88.
Blarinckhorst 202.
Bleheyn (van) 139.
Bleiswyck 39, 40, 49, 159.
Bliskerinck 79.
Bloem 55, 57.
Bloemenstein (van) 51, 52.
Block (de) 105, 254.
Blockx 302.
Blom 250, 294.
Blommesteyn (van) 186.
Blondeel 27, 252.
Bloys van Treslong 254.
Bluyt 202.
Boa 276.
Bock (de) 242, 257.
Bockholt 6, 7.
Boekholt 4, 6, 10, 140.
Boelaert 62, 68, 110.
Boen 39.

Boerbcrgh 290.
Boeree 149.
Boerhave 292.
Boesels 202.
Bogaart 195, 249.
Bogers 260.
Böhtlingk 255, 298.
Bois 249.
Bois (du) 292.
Boidin 62, 104, 105.
Bokhaaken 17.
Bolck (van den) 297.
Boldinck 250.
Bolhuis (van) 284.
Boll 205.
Bolle 229.
Bolle van Doddendael 202, 205
Bolwerck 248.
Bom 231.
Bommel (van) 3. 4. 213. 214, 302.
Bongars 286.
Bonnat 21.
Bonnet 11.
Bontwegen 303.
Boogman 13.
Boom 296, 297.
Boomer 6.
Boonacker 149, 252, 297
Booners 252.
Boot 58. 62. 246. 255.
Boreel 186.
Borgerink 9.
Borgrevinc 80.
Rorre 134.
Borselen (van) 36-38, 135, 136.
Borset 292.
Rorstius 297.
Bos 150.
Bosch (van den) 57, 138, 150, 292, 293.
Rossche (van den) 138.
Boschreder 197.
Boshuysen (van) 173, 174.
Bösken 5, 13—15.
Böskes 3.
Bosou 294.
Both 186, 187, 198, 251, 252.
Boudet (de) 300.
Boulogne 133.
Bouman 213, 214.
Bourbon 136.
Bourgondië 90, 135, 221.
Bouricius 13.
Bouritius 287.
Boursse 187.
Boutkan 102, 118.
Boutsma 185.
Bouwer 10.
Roveckhuys (van) 6.
Boy 105.
Boye (van der) 105.
Boxhorn 196.
Braakmans 9.
Braem 246, 261.
Brabant 133, 143.
Brakel (van) 4, 12, 50—52, 252.
Brande (van den) 116,156.
Brandhout 252.
Brandis (Brender à) 11.
Brandt (van) 3.
Brantsen 286, 287.
Brasscr 158.
Brauw (de) 196.
Breda (van) 71.
Breda (Lemker van) 286.
Brender à Brandis ll.
Brederode (de, van) 9, 10, 14, 38, 217, 219, 270, 285.
Brederode tot Vianen 37.
Bredius 32.
Breen (van) 72.
Brempt gen. Leeck 105.
Brent 253.
Brest van Kempen 231.
Breveld 99.
Brienen (van) 16. 17.
Brienen van Ramerus (van) 15, 91.94.
Brienne '221.
Brink (ten). 12. 304.
Brinke (ten) 12.
Brinkhhis 298.
Broedelet 50.
Broek (van den) 193, 292.
Broeke (van den) 35, 40, 113.
Broeckhuysen 5, 8, 28, 148,, 250. 294.
Broick (van den) 138.
Brommer 294.
Broncken 297.
Bronckhorst 148, 299.
Bronckhorst en Batenburg 28. 147, 148.
Brongehoven (van) 291.
Brou 50.
Brouchden (van) 173.
Brouck (van den) 105, 187.
Brouck gez. Paludanus (van den) 105.
Brouwer 105, 141.
Brouwer van Watervliet 255, 256.
Brückel 214. 216.
Brücken 216.
Bruen (de) 139.
Brugge (ter) 5.
Brugghen (ter) 77, 115.
Brugyhen (van der) 70.
Brugmans 251.
Brull (de) 291.
Brun 8.
Bruyn (de) 32, 62, 63, 70, 110, 255, 257.
Bruyninck 21.
Bruyns 8, 9, 41 , 249.
Bruynsteen 248.
Bruynvis 231.
Bubbenius 295.
Bucholt 6.
Buck (de) 249.
Buckhorst (van) 90.
Budde 5, 13, 31, 287.
Bueren (van) 118, 119, 136.
Buerman 256.
Buisson (de) 300.
Bullens 250.
Bungeler 137.
Burch (van der) 24, 25, 69.
Buren (van) 47, 77, 86, 94.
Burght (van der) 249, 251, 293.
Burmania Rengers (van) 254.
Burmannus 43.
Buschrieders 231.
Buteux 284.
Buvry de Mauregnault 246.
Buys 198, 231, 249, 258.
Buysen 303.
Bye (de) 21, 22, 302.
Bijldijck 17.
Bijleveld (van) 7.

C.

Calandrini 158.
Calf 293.
Callenburgh 150.
Callenburgh Baartmans 186.
Calverbeke (van) 76.
Cambron (van) 251.
Campbell 63.
Campen (van) 256.
Camphuysen (van) 6, 148.
Cannegieter 287.
Canstein (van Raab van) 254.
Cantzlaar 102, 103, 241-244, 288-290.
Cantzlaar (Eversdyk) 289, 290.
Canzius 248.
Capelle (van der) 10.
Capman 26.
Cardinaal 109.
Carnbee (Melvill van) 92.
Carpentier 249, 263, 293.
Casiarius 253.
Casius 67, 155.
Casners 211.
Castilië 135.
Cats 117.
Cattenburch (van Spyk van) 171.
Cau i58, 197.
Ceelmanszoon 185.
Cellieé (du) 106, 150.
Cente 92, 95, 96.
Cerau (de Mas) 300.
Cervais 276.
Ceulen 218, 219.
Ceulen (Barra van) 284.
Chalon 221.
Chalons 136.
Champagne 135.
Chapelle (la) 301.
Chapman 29.
Charon de Saint-Germain (de) 57.
Chesne (du) 120.
Christiaensen 256.
Chys (van der) 158.
Citters (van) 156, 256.
Claesz 41, 291.
Clarck 189.
Clary (Jaussaud de Grand) 300.
Clayvelts 249.
Clemens 250.
Clement (van der Poest) 171.
Clerck 238—241, 249.
Clerquius 251.
Cleve (van) 147.
Clevesteyn (van) 63, 106, 150.
Cliever (de) 151.
Cloeck 286.
Clooster (van den) 6.
Clooswyt '252.
Cloot 298.
Clootwyck 117.
Cloppenburgh 290, 297.
Cobbinc 80, 83, 85.
Coccejus 43.
Cock van Bilant 187, 224.
Cock van Opynen (de) 117, 157.
Cockman 5.
Coddyn 248.
Coeberchs 138, 139.
Coeleman 30, 31.
Coelkies (de) 263.
Coenen van 's-Gravesloot 254.
Coeverden (van) 3, 14, 15, 87, 88, 91, 93, 94, 115.
Coeverden v. Rande 11.
Coevorden (van) 10, 283.
Colff 110.
Collen (van) 231.
Colms 291.
Colonius 258, 259.
Colpaert 264.
Colyer 30.
Commersteyn 63-66, 103, 106, 107.
Condewyn 5.
Coninxvelt 291.
Conrady 71.
Conroy (Nassau) 113.
Cool 257, 294.
Coolhaes 5.
Cooke 30.
Coop van (à) Groen 199, 249.
Coopman 253.
Cooymans 119.
Copes van Hasselt 286.
Copier 298.
Copius 250, 253.
Coppel (Westerholt tot) 94.
Coppello (Kappeyne van de) 31, 665, 111, 112.
Coppier 236, 298.
Cordua (de) 256.
Cormaillon 21, 22.
Cornelisz 45.
Cornelissen 239.
Cornely 294.
Corpwt (van den) 106, 224.
Cortenbach 144, 145.
Corve (van den) 76, 78, 93, 94.
Cossius 250.
Cost 6.
Costa (da) 297.
Costerus 296.
Couleman 30, 31.
Court (delle) 273.
Court van Krimpen (del) 273-277.
Courten 1 ll.
Courtenay 136.
Couvee 299.
Couverden (van) 9.
Couwenberch 184.
Couwenberge (van) 38.
Craanen 196.
Craevevanger 297.
Crachtwyk gen. Deuverden 195, 230.
Cralingen (van) 295.
Cramer 199.
Cremer 107.
Criellaert 118, 119.
Crillaerts 119.

Croes 32.
Croesius 291.
Crommon 117.
Cronenburg 136.
Crooswyk 249.
Cruiningen (van) 151, 195.
Cruller 139.
Crynsse 58, 59.
Cryntse 59.
Cubbinc 80—82.
Cuilenburg (van) 83.
Culenborg (van) 88, 141, 240
Cunes 200.
Cunradi 141.
Cuper 8, 9.
Cuttenius 11.
Cuyk (van) 107, 108, 151, 187 194, 225.
Cuypers 71.

D.

Daalder 292.
Daams 6.
Dael (van) 138.
Daetzeler 16, 17.
Dachverlies 117, 157.
Dailly 249.
Dam (van) 56, 136, 261.
Dam (Schaep van den) 229.
Dammaert 27.
Dampierrc 135.
Danckaerts 71.
Danckerts 250.
Dappers 7.
Das 178.
Dauersman 295.
Davits 254.
Decerners 280, 282.
Dedel 151, 298, 299.
Dedel gez. Porsman 18.
Deest 64, 65.
Delden (van) 13.
Delfos 215, 216.
Delft 39, 253, 293.
Demetri (de) 29.
Demmeni 149.
Denys 290, 293.
Denysse 252.
Denysscn 290.
Desmarets 253.
Deurne 303.
Deutgens 294.
Deuverden (van) 250.
Deuverden (Crachtwyk gen.) 195, 230.
Deventer (Prouningh van) 189.
Dibbets 109.
Dickelen (van) 294.
Diemen (van) 239.
Diemcrbroek (van) 43.
Diemers 137.
Dien (van) 248, 295.
Diepbeeck 184.
Diepenbroeck (van) 115.
Diependael (van) 140.
Diepholt (van) 83, 88.
Dierbout 250.
Diets 117.
Dingshof (van Hemert tot) 269-272.
Dinteren (van) 293.
Dircks 5, 295.
Dobbelaer 108.
Doddendael (Bolle van) 202 205.
Does 173.
Does (van der) 37.
Does van Noordwijk (van der) 255.
Doesburgh (a) 249.
Doetichem (van) 6, 9.
Doezoon 39.
Doirne 303.
Dolleman 11.
Dombar 9.
Domburg 39.
Dompselaer 132.
Donu 294.
Doorne 303.
Doornink 7, 248.
Doorwerth 29.
Doren (van) 303.
Dorhout 228.
Dorrevelt 292.
Dorsman 12.
Dorstten (van) 187.
Dorth (van) 5, 11, 14, 91, 94, 139.
Dorp (van) 41.
Dotrom, Dootterum, Dootran 213, 214.
Doys van Beesde 71.
Dozy 268.
Draack 108, 151.
Dragter 8.
Dreux 136.
Driell (van) 271.
Driest (van) 200.
Dronckelaer (van) 253.
Droste 78.
Drunan 11.
Drijfhout van Hooff 108.
Dubbels (de) 248.
Ducher 251.
Ducker 293.
Dudde 62.
Dueren (van) 70.
Duinen (ten) 202.
Dulmen 184.
Dundas 221.
Duran 214, 216.
Durand de Longueville 213, 216.
Duranti 229, 301.
Duren (van) 8.
Durven 187.
Dusseldorp (van) 187.
Dunen (van) 112.
Duysentpondt 249, 293.
Duyts 24.
Dijk (van) 248.
Dijkmans 254.
Dyserinck 108.

E.

Echberts 29, 30.
Echten (van) 4, 11, 15.
Echtenius 45, 46, 291.
Eck (van) 54-58, 121-128, 286, 287.
Eck (van Lockhorst van) 56.
Eck (Panthaleon van) 9, 121—128.
Edeling 14.
Edis 291.
Eek (van) 286.
Eekelen (van) 225.
Eelde (van) 152, 188.
Eelhart 29.
Eem (van der) 125.
Effen (van) 211, 212.
Egberts 249, 281.
Egertsz 295.
Eggen 16.
Egmond 133.
Elburg (van der) 290.
Elderom 140.
Elemans 108, 152, 188, 256.
Elfsdyck 117.
Elias 293.
Elmt (van) 251.
Elst (van der) 23, 28.
Elzas-Vlaanderen 133.
Embryk (van) 294.
Emmerick (van) 303.
Emmichuysen 134.
Emous 247.
Engberts 240, 241.
Engelbrecht 291.
Engelen 286, 287.
Engelenburgh 294.
Engels 3, 4, 15, 46.
Enger 58.
Engh (de) 132.
Enghusen (van) 81, 83.
Englumburg 66.
Enschut (van) 287.
Erdbrink 224, 225.
Erdbrink (van der Velden) 224.
Erlinckhuysen (van) 71.
Ernists 137.
Ernsthuys 297.
Erp (van) 70, 138, 184.
Erzey 256, 257.
Espinasse (Pichot l') 154, 247.
Essen (van) 91, 286.
Essen (de Vos v. Steenwyk gen. v.) 35.
Essenius 43.
Esterwegen 252.
Etten (van) 194, 195, 225.
Ettingen 111.
Eu 221.
Everaersdr. 40.
Everdingen (van) 234—238, 298.
Everhardi 39.
Eversdyck 139, 262.
Eversdyk Cantzlaar 289,290.
Eversdyk Gallup 289, 290.
Evertsz 40, 41.
Exel (van) 251, 295, 296.
Eychelberg 198, 199.
Eyck (van) 67, 155.
Eyk (Specht van) 118.
Eycken (van der) 291.
Eyckens 252.
Eyl (van) 10, 147, 225.
Eyndendyk 63.
Eys-Witthem 134.
Eysselvelt 63.

F.

Fabricius 67, 155, 295.
Fagel 193.
Farnese 136.
Favauge (de) 219, 285.
Fayehove (Heinsberch van) 151.
Feen (van der) 33.
Feier (de) 153.
Feiten 248.
Felbier 295.
Feldhaus 183.
Fellius 229.
Ferguson 71.
Feyt 291.
Fiers 260, 263.
Fiers Kappeyne 32.
Fikken 109.
Fischenich 148.
Fleming 143.
Flessenaer van de Pol 68.
Florence (de) 229.
Fokke 3.
Fokkink 7, 12.
Fontaine dit Wicart (de *la*) 112, 192.
Forestier (de) 105.
Fort (le) 253.
Fortnery 29, 30.
Forsten 12.
Fox (Keppel) 152.
France (de) 299.
Francken 30.
Fransz 297.
Frcmeaux 29.
Frens (a) 299.
Frick van Herliberg 245.
Friesendorp 7.
Friesland 221.
Fronten 188.
Fücken 152.
Fyers 153.
Fyken 250.
Fyre 153.

G.

Gaesbeeck (van) 171—176, 238.
Galecop 208.
Gallé 31, 32, 65, 111, 112.
Gallup (Eversdyck) 289, 290.
Gansneb gen. Tengnagel 189.
Garst 248.
Gaver (van de) 27.
Gedde 10.
Geens (van) 252.
Geer (van der) 247.
Gelder (van) 133, 221.
Geldorp 105.
Geloof (van 't) 109, 153.
Geloove (van) 109.
Gelre (van) 189, 225.
Geltsack v. Bakenesse 287.
Genderen (van) 71.
Gent (van) 190.
Gerlighs 291.
Germain (de Charon de Saint) 57.
Gerrartsz 16.
Gerrits 252, 291, 293.
Gerverscop 208.
Gevarre (de) 21.
Geverts 92.

Geysteren 153, 189, 190, 225.
Geysweydt 139.
Gibson 153.
Giesberts 5.
Gilcrist 215.
Gimmer (de) 286.
Glasbergen 299.
Glens 66.
Gobius 155.
Goejé 149.
Goes (van der) 262, 303.
Goetknecht 261.
Golts 31.
Gonnes (de) 118.
Gonnet 118.
Goor 137.
Goudsweert 112.
Goyartsz 71.
Graaff (van der) 67.
Grand (le) 42, 46, 48, 100, 101.
Grand Clary (Jaussaud de) 300.
Granier 186.
Grauw (de) 196.
Gravendonck 104.
Gravesande (Storm van 's-) 12.
Gravesloot (Coenen van 's-) 254.
Gregor (Mac) 63.
Greve 139, 143, 249.
Grims 185.
Groen (Coop à) (Coop van) 199, 249.
Groenedyck (van) 173-175, 177.
Groenesteyn (van) 296.
Groenevelt 241, 242, 244.
Groeningen (van) 193.
Groesthuysen 293.
Grol1 (van) 71.
Grommee 53.
Gronden (van den) 286.
Groot (de) 252.
Groothe 286, 287.
Grotenhuys 286.
Groulart 138.
Grunningen (van) 11.
Gruter (die) 81, 83.
Gruythuis (van de) 185.
Guilliamme 138.
Gulik (van) 133, 227.
Gunter 231.
Guterswyk (van) 88.
Gyms 1 8 5 .
Gysen 92.

H.

Haeften (van) 152, 188, 259.
Haak 7. 250.
Haan (de) 29, 257, 295, 302.
Haar (ter) 220, 221, 252.
Haer (van Zuylen van der) 108.
Haersolte (van) 87. 93.
Haes (de) 17, 18, 199.
Haestrecht (van) 259.
Habraken 101.
Hack 137.
Hackfort 86, 89, 91, 93, 94.
Hackfort (van Baake gen. van) 86.
Hackfort gen. van der Weelle (van) 86.
Hackforden (van) 90.
Haddenbergh (van) 5.
Hadeking 86.
Hage 297
Hage (van der) 249.
Hagcdoorn 3, 8, 9, 11, 12.
Hagensdorp 11.
Haise (de la) 154.
Haionides 291.
Halde 250.
Hallegraaf 9.
Hallen 2 2 4 .
Ham (de) 132.
Ham (ten) 148, 293.
Hamersvelt 292.
Hamilton van Silvertonhill 246.
Hammann 61.
Hamming 109, 153. 220. 221, 225, 226, 257, 299:
Hamont (van) 294.
Hamsinck 5.
Hanekuyk 231.
Haneu (dc) 137.
Hansen 6.
Hansz 7.
Hanu (de) 137.
Hanut 137, 138.
Hanze 65.
Hardebol 249.
Hardenbergh 295.
Harder (de) 252.
Hardewil 118, 153.
Hardus 65, 109, 110, 257.
Haring 292.
Haringhoeck (van) 292.
Harlaer (van) 226, 227.
Harmansz 45, 294.
Harmelen 130.
Harmensz 252, 294.
Harperts 151.
Harredis 66.
Harsbeeck 250.
Hart 36.
Hart van Abbenbroek 40, 41.
Hartecamps 8.
Hartkamp 8.
Hartman 154, 190, 251, 291.
Hartsinck 219, 284.
Hasart (de) 62.
Hasert (de) 110.
Hasius 18, 294, 296.
Hasselman 222.
Hasselt (van) 269, 287.
Hasselt (Copes van) 286.
Hattum (van) 248.
Havart 190, 257, 258, 299.
Havelaar 110, 191.
Havelaar (Oudemans) 118.
Haveler 110.
Havenaar 110, 191.
Haynigh 295.
Heckhuys 182.
Hedel 135.
Heeck (van) 91.
Heeckeren (de Rode van) 78, 89, 94.
Heede (van den) 295.
Heege (ten) 15.
Heenvliet (van) 36.
Heeren 184.
Heerma 64, 65.
Heermans 111.
Hees (van) 49, 71.
Heese (van) 148.
Heessell (van) 302.
Heeze (van) 93.
Hegt 99.
Hein 183, 222.
Heinsberch van Fayehove 151.
Heinsius 70, 251, 296.
Hekeren (de Rode van) 78, 89, 94.
Heldius 291.
Heli (van der) 286.
Hell van de' Wildbaan (van der) 47.
Hellenius 248.
Helm (van der) 228.
Helmond (van) 143-146.
Helst (van der) 23, 249.
Hemrika 193.
Hemerden (Keyl van) 271.
Hemert 5, 16, 17.
Hemert tot Dingshof (van) 269-272.
Hen(de)ri(c)ks(z) 6, 21, 36, 225, 259, 292, 295-297.
Henegouwen 133, 136, 196.
Henegouwen (Vlaanderen) 135.
Herckhuysen (van) 110.
Herliberg (Frick van) 245.
Hermans 292.
Hermens 194.
Herpt 187.
Hert 41.
Heshusius 10.
Hespel 290.
Hest (van der) 55.
Heteren (van) 122.
Hethusius 109.
Hettema 249.
Heukelum 238.
Heul (van der) 17, 18, 92.
Heumen (van) 252.
Heusden (van) 302.
Heussen 9.
Heuvel (van den) 293.
Heyendael (Polle) 276.
Heylweg 40.
Heyman 30.
Heymbagh (van) 295.
Heynsberch (van) 187.
Heze (van) 84.
Hiddings 290.
Hielen (van der) 253.
Hill 25%
Hillebrands 30.
Hindersteyn (van Wulven van) 156.
Hinlopen 67, 155.
Hiole 296.
Hiool 291.
Hochepied (de) 29.
Hochstadt 105.
Hochstrae 39.
Hock (de) 250.
Hoeckhoot 250.
Hoecke (van) 264.
Hoeckelom (van) 185, 299, 300.
Hoeff (van der) 294.
Hoek (van) 120.
Hoekelum (van) 185.
Hoeve (van der) 39, 281.
Hoevel 12.
Hoëvell (van) 57.
Hoevenaar 65, 118.
Hoey (van) 106.
Hoff (van) 250, 287.
Hofland 241.
Hofmeister 110, 112, 154, 191, 192, 245—247.
Hog 250.
Hogenberg 60, 61.
Hogendorp (van) 190.
Hogenhouck 24, 25.
Hogeveen (van) 120.
Hogewal 12.
Hohenlansberg (thoe Schwartzenberg en) 263.
Hohenstaufen 132.
Hoickelum (van) 185.
Hoickesloot 39.
Holckenborch (van) 213, 214.
Holle (du Ry van Beest) 56.
Hollaer 229.
Holland 133.
Holleboom 117.
Holleman 213.
Holst (van) 253.
Holstein-Beck (van) 8.
Holt 8.
Holthe (van) 9.
Holthuysen (Kupers van) 7, 8.
Holy (Muys van) 294.
Holtzende (van) 202, 205.
Homma 249.
Homwel 139.
Honaert (van den) 97.
Hondenbergh 91, 92.
Hondius 249, 295.
Honepel (van Alpen en) 148.
Honigh 111, 117.
Hoof (van) 258.
Hooff (Drijfhout van) 108.
Hooft 155.
Hooftman 295.
Hoogenhouck (van) 102.
Hoogkamer 248, 253.
Ho(o)lckenborch 213, 214.
Hoop (van der) 55, 56, 193.
Hoornaerts 8.
Hooven (van) 292.
Hoovbergh 250.
Hopingen (van) 76.
Horensluys (van) 253.
Horman 82.
Horn (van) 143.
Hornes (de) 143, 144.
Hornes (van) 114.
Hornman 11.
Horst (ter) 10.
Horst (van der) 30, 251.
Hose 263.
Hotton 291.
Houbacker 193.
Houbraken (van) 71.
Houten 134, 199.
Houtum 249.
Houve (van der) 36.
Houwaert 25.
Hoytsma 295.
Hove (ten) 238.
Hovius 253.
Hoye (van der) 79.
Hoyer (die) 77, 87.
Huer 292.
Hugenholtz 57.

Hugenpoth 13.
Huidekoper 110, 154, 155, 247
Hulleman 214.
Hulsenaar 250.
Hulsewé 154, 227--229.
Hulseweg 227.
Hulst (van der) 249.
Hulstman 291.
Hurch (van) 10.
Hurck (van der) 227.
Hussen (van) 294.
Hutschenrugter 61, 62.
Huybert 276.
Huybertsz 293.
Huydecoper 131.
Huyghen 258.
Huygens 21, 142, 258.
Huysmans 4.
Huyzer 3, 12.

I.

Imhoff 104.
Immens 192.
Ingelsen 111.
Ingen (van) 287.
Isayas 63.
Is(s)elvelt 663.
Isenberg 135.
Issel 9.
Isselmuden 204.
Ittersum (van) 229.
Ittre (van) 143, 144.

J

Jacobs(z) 24—26, 38, 46, 252, 292, 294.
Jacobsen 5.
Jacobson 13.
Jans(z) 18, 36, 38, 252.
Jansen 5, 10, 27, 220, 302.
Jaspers 27, 117.
Jaussaud (de) 229, 300, 301.
Jaussaud de Grand-Clary 300.
Jeekel 111.
Jeffkin 228.
Jensuma 64.
Jeroenen 24.
Jeude (van Lidt de) 254.
Jochems 117.
Joekel 111.
Jonckers 184.
Jong(h) (de) 13, 17, 20, 21, 102. 103. 290.
Jonge (de) 21, 26, 142, 193, 197, 229, 292.
Jonge (Junius de) 21, 22.
Jongbloet 287.
Jongblom 249.
Joostensdr. 18.
Jordens 6—9, 12, 13.
Jossaud 301.
Josselet 65.
Jullien Trip 149.
Junius 21, 224, 254, 293.
Junius de Jonge 21, 22.
Jutphaas (van Rijn van) 124.

K.

Kaersgieter 250.
Kalkoen 248, 251.
Kamerling 242, 243, 288—290.
Kamp (van de) 249.
Kappeyne 32.
Kappeyne van de Coppello 31, 65, 111.
Kappeyne (Fiers) 32.
Karseboom 66, 112.
Kaspers 212.
Kas 149.
Kasse (van der) 249, 293.
Kat (de) 117.
Kauenfelder 111.
Kay (de) 296.
Keiser 15, 228.
Kekem (van) 78. 94.
Kelfkens' 137.
Kelk 252.
Kels (van) 18.
Kemna (thoe) 6.
Kemp (de) 16, 220, 251.
Kcmpe 186, 262.
Kempen (Brest van) 231.
Kempenaer (de) 248.
Kepkens (Ponthenier gen.) 184.
Keppel (van) 69, 76-94, 108, 115, 120, 151, 229, 257.
Keppel tot Dingshof 115.
Keppel Fox 152.
Keppel van den Nyenborch 76—94, 148.
Keppel tot Pickenbarg 115.
Keppel (Woolbeek gen.) 115.
Kerchcm (van) 173.
Kerckhoven (van) 292.
Kerksteen 287.
Kerstein (van) 6.
Kessel 194.
Kesselring 246.
Keth 173.
Ketjes 8.
Ketelaer 111, 252, 292.
Ketels 294.
Ketting 260, 300.
Keulen (van) 231, 258, 259, 295.
Keulen (Barra van) 218.
Keulen (Thin van) 258.
Keyl van Hemerden 271.
Keyz(s)er 31, 192, 229, 238, 249.
Ges van Wissen (de) 116.
kikkert 100.
Kinsle (de) 276.
Klein 269.
Kleyne (de) 177.
Klerck 213, 214, 238-241, 296.
Klinkenberg (van) 213, 214.
Klopman 12.
Knaap 7.
Knegtman 197.
Knoep(s) 10.
Knol 196.
Knoop 140, 143, 198.
Knuyse 247.
Knuyse de Mey 192.
Knuyt 179-181.
Koerner 246.
Koetsveld (van) 257.
Coevorden 77, 78.
Koker (de) 112, 192, 193.
Kolen 184.
Kolswyn 38.
Koningxvelt 296.
Kooleprys 247.
Koorde 105.
Korff (van) 84.
Korff gen. Smisinck 76, 90, 93
Koyten 184.
Kramer 11, 14.
Kranenburgh 292.
Krans 292.
Kreel (van) 220.
Kretschmar 287.
Krieser 61.
Krimpen (del Court van) 273—277.
Krul 172.
Kruysbergen 248.
Kruyskerk 200.
Kryters 253.
Krytsnagh (van) 194.
Kuhler 13.
Kuipers 259.
Kunbuurt 149.
Kunst 30.
Kupers van Holthuysen 7.
Kuyl (van) 9, 106, 194.
Kuyper 67.
Kuypers van Holthuysen S.
Kiizelman 149.

L.

Laan (van der) 67.
Laer (van) 146.
Laat (de) 117.
Labouchtre (de) 5.
Lalane de Du Thay 286.
Lam 250.
Lamberts 4.
Lambrechts 24.
Lammers 194.
Lampe 250.
Lamswaerde (van) 49.
Lanckeren (van) 66.
Lange (de) 295.
Langenhoven (van) 227.
Lansberge 5.5.
Lansbergen 262.
Laren (van) 156, 221.
Later (de) 295.
Lateur 227.
Laucom (van) 252.
Laurens 5, 290, 293.
Lauterburg 170, 171.
Lavarge 66, 67.
Laverge 66.
Lavinge 67.
Lawick (van der) 117, 157.
Leeck (Brempt gen.) 105.
Leck (Nassau la) 113.
Leenderts 248.
Leene (van) 67, 154, 155.
Leerdam (van) 38, 238.
Leu de Wilhem (le) 105.
Leuven 258.
Leeuw (de) 71, 131, 192, 246., 292.
Leeuwen (van) 10, 14, 17, 122, 254, 297.
Lembeck (van) 147, 148.
Lemker 8.
Lemker van Breda 286.
Lenneps 8.
Lennip (van) 4.
Leonards 253, 293.
Leser 23.
Lewe 65.
Leyden (van) 287.
Leyendecker 109, 251.
Leyssius 155.
Leyten 304.
Lidt de Jeude (van) 254.
Lielaer 195.
Liemans 193.
Lienden (Vonck van) 16, 17.
Lier (van) 137, 259.
Liere . (van) 255, 256.
Liesvelt (van) 248.
Ligny (de) 104.
Limburgh (van) 5, 133, 135.
Limburg Stirum (van) 135.
Lincklaen 287.
Linde (van der) 68.
Lindeman 4, 12.
Lingen 255, 297.
Linschoten (van) 113.
Lintelo (van) 7—9.
Lippaert 281.
Lisberge 142.
Lith (van) 291.
Lobbrecht (van) 253.
Loches 149.
Loches de Ramhonnet 149.
Lockhorst 55. 132.
Lockhorst van Eck (van) 56.
Loe (van) 38.
Loeff (Schim van der) 215.
Loen (van) 77, 115.
Loenresloot (van) 270.
Loevestein 167.
Loman 6.
Longueville (Durand de) 213, 216.
Loo (de, van) 150, 229, 291.
Loom gen. Nobelman (van) 185
Loon '(van) 155, 292.
Loos (de) 108.
Loosdrecht 134.
Loot 216—218, 220, 285.
Looten 219, 285.
Louwe 92, 95.
Louwen 92, 93.
Louwerus 96.
Louwes 96, 97.
Luben 194.
Lucas 249.
Lucaszon 8.
Lugtigh 195.
Luicx 117.
Luik (van) 292.
Lundh 193.
Lunenburg 130.
Luycke 296.
Luycx 302.
Luyten 112.
Luytsz 112.
Lyendecker 250.
Lymbeeck (van) 114.
Lynden tot Ressen (van) 287.

M.

Maagd (de) 197.
Maelen (van) 6.
Maersche (van der) 177.

Maarsen 134.
Maarseveen 132, 2 10.
Maas 99-102, 150.
Ma(e)se (van der) 183.
Maes(en) (van der) 146.
Maet (van der) 4.6, 48.
Mac Gregor 63.
Macaré 188, 296.
Maciès 300.
Magnai 276.
Man (de) 200, 294, 300, 302.
Maneil (van) 13.
Marcelissen 141.
Marchés 13.
Marcus 72, 292.
Marienburg 7, 8.
Mark (van der) 197.
Marke! 10, 194.
Marle (van) 10, 14.
Marsch (tot den) 7.
Marselis 218, 285.
Martens 158, 280.
Martinius 290.
Martinius (Oosterbaan) 289.
Martins 196.
Mas Cerau (de) 300.
Masiere 276.
Masius 184.
Masijk 150.
Matenesse (van) 277, 278.
Matenesse (Beeldsnyder alias) 277.
Matthaeus 2, 10, 43.
Mattheeuwsz 16.
Matthys 70, 262.
Maydett 253.
Mauregnault (de) 185, 192, 197, 246.
Mauregnault (Buvry de) 246.
Mauricius 54.
Mechelen (van) 259.
Mechelman 263.
Medici 136.
Meeke 297.
Meekeren (van) 120.
Meer (van der) 54, 247, 248; 290.
Meeren (van der) 259.
Meert (de) 247.
Meester (de) 232.
Meeteren (van) 113.
Meezendom (van) 46.
Meganck 197.
Meissen 133.
Melchertsz. 251.
Mellonière 301.
Melvi!! 98.
Melvi!! van Carnbee 92.
Mennen (van) 185.
Menslage 249.
Menso 249, 293.
Menthen 286.
Merlen (van) 101.
Mermieden 91.
Merode 35.
Mersche (ten) 148.
Merula 300.
Merveld (van) 90, 93.
Merwede (van der) 4, 151.
Merwen (van Nassau van) 260.
Metelercamp 286.
Metz 139, 143.
Mey (de) 110, 111, 154, 191, 192, 246, 247.
Mey (Knuyse de) 192.
Meye (van der) 218.
Meyer 57, 58.
Meyers 227.
Meyknegt 227, 229.
Meynderts 297.
Michiels 45.
Michielsdr. 19.
Middachten 11,. 14, 15, 28, 133, 148.
Mi! (de) 67.
Milander 21.
Mittendorp 26.
Moens 58, 60.
Molenaar 228.
Molenschot 44, 49.
Molerus 248. 294.
Molsbeek (van) 292.
Mom 16.
Mom (de Mont) 214.
Monceaux (de) 229, 300, 301.
Monix 252.
Mons (de), 29.
Mon(t) (de) 213, 294.
Montens 107.
Montpellier 135.
Moor (de) 257.
Morks Thvssen 149.
Iostman 261.
Mould 30.
Moulyn 213, 214.
Moumbeek 142.
Muelen (van der) 197.
Mulerius 251, 296.
Muller 13, 61, 294.
Munster (van) 77, 90.
Munter 292.
Muntz 31.
Muys 252.
Muys van Holy 294.
Mynden 134.

N.

Naaldwyck (van) 83.
Nab 2.58.
Nabuèr 137, 138.
Naeber 139.
Nanninck 252.
Nassau 113, 155, 222, 229, 259, 286.
Nassau-Bergen 113.
Nassau-Beverweerd 113.
Nassau-Conroy 113.
Nassau-Cortgene 113.
Nassau-la Leck 113.
Nassau van Merwen 260.
Nassau-Odyck 113.
Nassau-Ouwerkerck 113.
Nassau-Woudenberg 113.
Nassau-Zeist 113.
Nassau-Zuylenstein 113.
Natewisch 132.'
Natewisch (van Zuvlen van) 135.
Navarre 135.
Neale 52-54.
Neck (van) 106, 295.
Neckius 291.
Nederhorst 132.
Neervoort 302.
Nellesteyn 66.
Nepveu 54.
Nibberich 6.
Nicolai 39.
Nienhof 12.
Nierop (van) 251.
Niesen 97, 98.
Nieupoort (van der) 295.
Nieuwenkamp 113, 194, 229, 230.
Nieuwenkuyck 151.
Nieuwkuyk (van) 155, 194,
Nikkels 8.
Niland 9.
Nisener 252, 291.
Nispen (van) 67,. 156.
Nisse (van der) 195, 255, 256.
Nittersum 283.
Nobelman (van Loom gen.:) 185.
Noirtwyck (van) 271
Nolk (van der) 72.
Noorddijk 281-284.
Noorde (van) 114.
Noorden (van) 156.
Noordyk (Ulger de) 283.
Noordwyk (van der Does van:) 255.
Noor! (van) 187.
Noorman 16.
Noort (van) 44.
Noort (op ten) 286.
Noot 298.
Nooten (Sandt van) 109.
Norie 293.
Notelman 295.
Noye 249.
Nulant (van) 71.
Nuron (van) 248.
Nuyens 225:
Nyenborch (van den) 76, 90, 94, 148.
Nyerop (van) 303.
Nyewaal 136.
Nylant 230, 260, 263.
Nys (de) 53; 254.

O.

Obbendorp (Schellaert van:) 28, 29, 148, 225.
Oberkorn 247.
O'Brenan 67.
Ochtrop (Ogtrop, Oktrop Ogtroep, Ogterop, Ostroep, Agterop, Ugtrop) 214.
Ock (van) 87.
Ockersz 38.
Ockhuizen (van) 253.
Oem 270.
Oem van Wyngaarden 40.
Oer (van) 78, 83, 85.
Oetgens 66.
Offenge 251.
Ogtrop (van) 213, 216.
Oichwald 246.
Oirde 114.
Oirde (van) 156.
Oitgenbach 88.
Oiee 260.
Okley 253.
Olde (de) 113, 230.
Olden Barnevelt gen. Tulling (van) 286.
Olivier 260, 300.
Olphen (van) 248.
Ommeren 117.
Onkruyt 158.
Onsborch (von Schwartz tot) 230.
Onsta 283.
Oor (van) 94.
Oorschot (van) 290.
Oor(d)t (van) 105, 113, 114, 156, 186, 260, 261.
Oosdorp 252.
Oostbroek 208.
Oostee 262.
Oosterbaan 196.
Oosterbaan Martinius 289.
Oosterdyk 30, 249, 259.
Opborgh 114.
Oplo 134.
Oppers 10.
Opynen (de Cock van) 157.
Orlers 173.
Orssels 252.
Ortt 131.
Os (van) 250.
Osy 100.
Ottenstein (van) 77, 94.
Otter (den) 68, 116.
Otters 286.
Ottinga 252.
Oudaen 118.
Oudemans 118, 119, 160.
Oudemans Havelaar 118.
Oudenaerde 67, 68, 115.
Oudewater (van) 174.
Oud-Wulven 131.
Outvorst (van) 71.
Ouweman 296.
Overbeek 198, 199.
Overhagen (van) 86, 88.
Overmarsch 15.
Over Ryn (Poyt van) 195.
Overschie 62.
Overschie Wisberg (d') 105.
Overvelt (van) 196.
Oye (van) 84.
Oyen (van) 287.
Oygenburcht 38.'
Oziel 116.

P.

Padgie 138.
Paedsien 138.
Paets 253, 302.
Paeuwen 211.
Palm 158.
Paludanus (van den Brouck gez.) 105.
Pamont 77.
Pannekoek 287.
Pattsemaker 118, 160.
Panset 298:
Pantaleon (v. Eck van) 9.
Panthaleon van Eck (van) 121-128.
Pappus von Tratzberg 107.
Parduyn 156.
Parma 136.
Parra (van der) 62.

Pars 250.
Paschen 249.
Paspoort 48, 49, i49.
Passchasius 296.
Passemiers 295.
Pastoris 250.
Paterson 248.
Pattkul (van) 8.
Pauwen (de) 212.
Paulusz 39.
Peacock 249.
Peelt (van) 230.
Peer 228.
Peer (van) 258.
Peesch 250.
Pels 16, 194.
Pelt (van) 194.
Pennincx 71, 118.
Pennink 7.
Perponcher Sedlnitzky (de) 255.
Persoon 12.
Petersdorf (van) 8.
Petreus 7.
Pets 177.
Philippo 244.
Philips 25.
Philipse 230.
Phister 139.
Pichot l'Espinasse 154, 247.
Pickenburg (Keppel tot) 115.
Pierlinck 137-143.
Piers 242, 244.
Pierson 287.
Pieters 250, 293.
Pietersz. 39.
Pil 252.
Pins (des) 276.
Piron 276.
Pirtenge 257.
Pit 286.
Plaat (van der) 140-142.
Pladerkans 184.
Plas (van der) 223.
Plemp 57.
Pleyerkans 184.
Pluym (van der) 296.
Poel (van der) 251.
Poelgeest 64—66.
Poest Clement (van der) 171.
Pol(l) (van de) 68.
Pol (Flessenaer van de) 68
Polanus 249.
Polder (van de) 261.
Pollaert (ten) 6.
Pollard (van) 9.
Polle Hevendael 276.
Pollevelt 212.
Pomereede 4.
Pon (du) 277.
Pontanus 253.
Ponten 253, 290.
Ponteux 257.
Ponthenier gen.' Kepkens 184
Pool (de) 70.
Poot (van) 249, 252, 293.
Poppen 253, 295.
Porselius 294.
Porsman (Dedel gez.) 18.
Porte (de la) 276.
Portman 139.
Pot (van der) 159, ,160, 168, 169.
Potheuck 291.
Poybelleau 247.
Poyt Over Ryn 195.
Praelder 99.
Prevost 140.
Prill (de) 69.
Prins 253,
Prins van Westdorpe 57.
Proelius 251.
Proeyt 139.
Pronk 228.
Proosdy (Abcoude) 131.
Prop 77.
Proper 216.
Prouninck 225.
Prouningh van Deventer 189.
Pruyt 137, 138.
Puf 291.
Punt 302.
Putt (van der) 86.
Putte (van de) 116, 156.
Puydt (de) 62.
Puyts 247.
Pyll 68.

Q.

Quadles van Ufford 216, 217, 219, 285.
Quast 71, 293.
Quesnoy (de) 217-219, 284, 285.
Queyzen 12.
Quvilin 141.

R.

Raab van Canstein (van) 254.
Raadt (de) 250.
Radermacher 116.
Raeber 13.
Raep 248.
Raephorst (van) 102.
Raesfeld (van) 4.
Raesfeld tot Heemse ll.
Raeven 5.
Rafaelli 29.
Ragay 140, 141.
Ram 291, 296.
Rambonnet 149, 150.
Rambonnet (Loches de) 149.
Ramerus (van Brienen van) 15, 91 94.
Rande 9.'
Randenraet 138.
Randwyck 202, 204, 205, 286, 287.
Rappard (van) 264.
Ras 261, '302.'
Rasauert (tho) 284.
Ravens 30.
Ravensbergh 252.
Ravenschot 257.
Ravesteyn 153.
Reael 48, 64-66, 106, 107, 151.
Rechteren (van) 7, 133.
Reck (van) 91.
Reding 140, 143.
Reede (van) 70.
Reenen (van) 185.
Rees 55, 293.
Reessen 120.
Reken (van) 296.
Rekker 106. 150. 261.
Remautius 291.
Remink 10.
Reminks 7.
Renesse (van) 101.
Renesse van Baer 114.
Rengers (van Burmania), 254.
Rensen 4,' 8.
Rensinck 5.
Renswoude 134, 207.
Rentingh 296.
Ressen (van Lynden tot) 287.
Reuth (van) 184.
Revershorst (van) 112.
Revius 8.
Rex 297.
Rey 292.
Reyerscoop 132, 208, 210.
Reyersz. 293.
Reyn 223.
Reynen 139.
Reynegom (van) 252.
Reyser 291.
Rhede (van) 286.
Rhodius 116, 157, 302.
Ribelius 294.
Ridder ll.
Riefkoll 141.
Riethoven (van) 253,
Ribbers 12.
Rilland 195.
Rinckama (Schotanus van) 291.
Ripperda (van) 64-66.
Ritsert 55.
Robyns 111, 272.
Rochemont (Sinclair de) 149.
Rochus 249.
Rochussen 56.
Rode 116, 157.
Rode (die) 271.
Rode van Hekeren (de) 78, 89, 94.
Roderlo 87, 94.
Rodius 157.
Roeck 6.
Roedenborch (van) 236.
Roelants 249.
Roelinks 7.
Roelinxweert (Vos van) 66.
Roëll 10.
Roelofs 250.
Roepes 250.
Roer 138.
Roering 32, 65, 118.
Roest 117
Roeven (van) 143.
Roever (de) 302.
Rogaer 117.
Rogala Sawadskie (de Bieberstein) 155.
Roland& 251.
Rombouts 225.
Romeny 221.
Romswinckel 72.
Romyn 195.
Roobrugge (de) 9.'
Roon (van) 63.'
Roonaer 94.
Roos (de) 32.
Rooy (de) 184.
Rosande (van) 28, 29, 147, 148.
Rosbos 171.
Rose 140.
Roseboom 193.
Rosenburgh 117.
Rosenburgh (in) 302.
Rossem (van) 269.
Rossum (van) 173, 269.
Rothe 131.
Rotshoek 103.'
Rotterdam 281.
Roubergen 111.
Rouse ll.
Rousinck 5.
Roy (de) 106.
Royer 98.
Royesteyn (van) 295.
Ruelles (des) 193.
Ruever (de) 66.
Ruisch 118.
Ruitenburg (van) 270.
Rutenberg (van) 93.
Rutenberg (van den) 89.
Rutgers 228.
Rutters gen. v. Vlodorp 117.
Ruuk (de) 287.
Ruygbrock 249.
Ruygrok 251.
Ruyl 7.
Ruysch 68, 100, 116.
Ruyter 157.
Ruyter (de) 5, 17, 117, 118, 159, 160, 167, 169, 184, 185.
Ruyven (van) 287.
Ruwiel 134.
Ry van Beest Holle (du) 56.
Rijn (van) 126, 127, 271, 272.
Rijn van Jutphaas (van) 124.
Ryn (Poyt Over) 195.
Rynesteyn 136.
Ryningen (van) 250.
Ryp (van) 291.
Rijsbergen (van) 258.
Rysevoort (van) 70.
Ryshorck 25, 26.
Ryss 246.
Rijswyk (van) 252.

S.

Saal 292.
Sael 253.
Sadelaar 111.
Sadelaer 290.
Sagely 294.
Saint Germain (de Charon de) 57.
Saint-Julien 169.
Saksen 132, 133.
Salm 158.
Salmasius 157, 158, 195.
Salomons 196.
Sande (van de) 29.
Sandelin 195.
Sandelingh 97.
Sanderse 66.
Sandick (van) 53.
Sandra 112.
Sandt van Nooten 109.
Santen (van) 39, 55.
Santing 248.
Sark, Sarck, Serrick, Saerck 211—216.

Saskerusz 294.
Sasse (van) 89, 91.
Saumaise (de) 158.
Sawadskie (de Bieberstein Rogala) 155.
Sawnzheim (van) 82.
Scellen 184.
Schacht 249, 294.
Schadee 55.
Schaeck 105, 171.
Schaegen (van) 137, 138.
Schaep 70.
Schaep van den Dam 229.
Schaepsmeders 184.
Schagen 29.
Schagen (van) 32, 70, 110, 230, 261.
Schaik (van) 109, 195, 196, 221, 226, 257.
Schainck 294.
Schalke (van der) 250.
Schardinger 13.
Scharpenbrant 175.
Scharphoff 295.
Schats 138.
Schatter 66.
Schatz 139.
Scheir 294.
Schellaert 137, 138.
Schellaert van Obbendorf 28, 29, 148, 225.
Schellenberg 246.
Schellens 184.
Schellingwouw 64-66.
Schepper (de) 117.
Schepper (van de) 54.
Schepper (Yssel de) 13, 304.
Scherpingh 3.
Scheven (van de) 89.
Schillewagt 70.
Schilwagt 76.
Schim van der Loeff 215.
Schimmelpenninck 146-147, 181, 183.
Schin (van) 28.
Schinne (van) 19-28.
Schippers 248.
Schmauss 13.
Schmising(ck) (Korff gen.) 76, 90, 93.
Scholten 60, 61.
Scholten van Aschat 60.
Scholtinck 280, 282.
Schonecker 117.
Schonenborgh (van) 113, 114, 156.
Schonevrent 77.
Schoon 158.
Schoonhoven 293.
Schoonhoven (van) 259.
Schoot (van der) 188.
Schorer 116.
Schot 13.
Schotanus van Rinckama 291.
Schout (de) 173.
Schouten 45, 198.
Schrasser 8.
Schrieck 101, 102, 149, 196.
Schröder 227.
Schrijver 251.
Schuering 263.
Schukking 9.
Schuler 251.
Schulerus 290.
Schuring 141.
Schut 71.
Schuttleworth 293.
Schuylenburgh 250, 252, 293.
Schwantes 9.
Schwartz (von) 230.
Schwartz tot Onsborch (von:) 230.
Schwartzenberg en Hohenlansberg (thoe) 263.
Schyndel 118.
Schyne (van) 26.
Sébo 57.
Sedlnitzky (de Perponcher) 255.
Segersz 223.
Sel (de), 256.
Selwerd 283.
Sem 294.
Senechal 256.
Sernies 293.
Serooskerke 196, 197.
Serooskerke (van) 158.
Serooskerken (v. Tuyl van) 195, 287.
Seszenynghen (van) 84, 85.
Seullyn 252.
Seuwers 250.
Sevenaer (van) 139.
Sevenhoven 248.
Severyns 137.
Sibenius Trip 149.
Sickinge 65.
Siedenburg 12.
Silleman 111.
Silvertonhill (Hamilton van) 246.
Simonis 39.
Simons 99.
Simonsz 36.
Sinclair 11.
Sinclair de Rochemont 149.
Sinderen (van) 86.
Six 199.
Sladus 249.
Sleght 55.
Slingelant (van) 271, 272.
Sloet 8, 10.
Slooten (van) 291.
Sluys (van) 287.
Sluys (van der) 110.
Sluyter 249.
Smeeincks 5.
Smeth (de) 9, 171, 181
Smetsers 247.
Smidt 29.
Smising(ck) (Korff gen.) 76, 90, 93.
Smisse (van der) 193.
Smissen (van der) 115.
Smit 120.
Smits 27, 71, 140.
Smits-Randen 3.
Smout 139.
Smyter 12.
Snabelius 287.
Snapperus 250.
Snel 253, 292, 295.
Snellen 57.
Snevens 158.
Snoeck 182, 248, 251.
Soekias 230.
Soermans 253.
Solms (van) 76, 94.
Somerlatte (van) 287.
Sonderdanck 39.
Soury 9.
Soutman 141.
Specht 118, 240.
Specht van Eyk 118.
Speenhof 214.
Spelt (van der) 152.
Speyaert 300.
Speyart v. Woerden 68, 116.
Spickert 10.
Spierincks 118.
Spieringh 62.
Spinoza 268.
Splinter 44.
Spoor 7.
Sprang (van) 230.
Sprangh (van) 197.
Spree 12.
Spruengli 246.
Sprungle 14.
Spyck (van) 176, 179, 180, 181
Spyk van Cattenburch (van) 171.
Staal (van der) 119.
Staekenbroick 138.
Stam 112.
Standaart 67, 105, 106.
Stansius 296.
Stapele *(van) 152.
Starrenberch 4.0.
Starrenborcht 42.
Starrenstein 40.
Starrevelt 110.
Staveren (van) 172, 173, 175, 177, 294, 295.
Stavenisse 197, 229, 230.
Steenberg 9, 278.
Steenbergen 8, 277.
Steenbergen (van) 7.
Steenderen 299.
Steenhoecker 156.
Steenhouwers 30.
Steenhuis (van) 140.
Steenkiste (v. d.) 302.
Steenre 133.
Steenwyk (de Vos van) 69.
Steenwyk gen. v. Essen (de Vos van) 35.
Steiger 104.
Steinfurt 255.
Stitek (van der) 302.
Stellingh 286.
Stembert (de) 273.
Stenvorden (van) 86, 94.
Sterthemius 158, 197.
Stewart 63.
Stinstra 261.
Stipel 251, 252.
Stirum (van) 12.
Stirum (Limburg) 135.
Stoffelsz 292.
Stolwyck 17, 18.
Storer 63.
Storm 290.
Storm van 's-Gravesande 12.
Straalman 134.
Straete (van der) 256.
Stralen (van) 16, 17.
Strang 56.
Strauwitz 13.
Strien (Stryen) 134.
Strigtenhuysen 251.
Struys 253.
Sturler 104.
Strylant 252.
Styls 196.
Suchtelen (van) 7-9, 11, 12, 14, 15, 287.
Suermon(d)t 15-17, 70, 137, 188.
Sulchius 105.
Sulyn 249.
Surendael (van) 101.
Suringar 158.
Surkel 105.
Surmont 70.
Suyck 103.
Suyers 249.
Swaefken 5.
Swaert 224.
Swalmius 253.
Swams 7.
Swanenburg 173.
Swanevelt (van) 292.
Swart 248.
Sweerts 213, 214.
Sweertsz 281.
Swellingrebel 287.
Swelmius 22.
Swieten (van) 262.
Swieten gen. Vermy (van) 261.
Swol (van) 292.
Symens 45.
Symons 185.
Symonsdr. 45.
Syp (van) 173.
Sypesteyn (van) 102.
Sypkens 228.

T.

Tackoen 152.
Taets van Amerongen 114.
Ta(c)k 67, 68, 104, 225.
Tamminga 282.
Tecklenburg 255.
Teding van Berkhout 285.
Tefelen (van) 190.
Tekelenburg (van) 79.
Tengnagel (Gansneb gen.) 189.
Terburg 187.
Terhaar 109.
Terinckx 295.
Terwelberg 8.
Tetingen (van) 71.
Tetrode 44.
Tetrode (van) 49.
Teunissen 3.
Teylingen (van) 68, 116.
Tichlers 4, 6, 7.
Tiedeman 67.
Tiel (van) 189.
Tiell (van) 71.
Til (van) 285.
Till (van) 42-50, 149, 286, 290, 292, 296, 297.
Timmerman 263.
Timmers 27.
Tindal 221.
Tirions 196.
Thay (Lalane de Du) 286.
Themmen 287.

Theunemans 294.
Theunisdr. 211.
Thiebout 72.
Thierens 196.
Thiet (van) 79.
Thin 258.
Thin van Keulen 258.
Thomas 17, 290.
Thomassen 141.
Thornton 290.
Thulden (van) 49, 50.
Thuyl (van) 287.
Thye (van) 290.
Thyseen 149.
Thyssen 58.
Thyssen (Morks) 149.
Tobias 31.
'Toewater 287.
Toll (van) 302, 303.
Tolling 120.
Tollius 9.
Tongenvelt 70.
Tonneman 252.
Toscane 136.
Tour d' Auvergne (la) 133.
Tradel 292.
Traest 6.
'Tratzberg (Pappus von) 107.
Treslong (van) 272.
Treslong (Bloys van) 254.
Tresse1 112.
Tricht (van) 70.
Trip 57.
Trip (Jullien) 149.
Trip (Sibenius) 149.
Trist 197.
Tucker 236.
Tullcken 287.
Tulleken 286.
Tulling(er) (v. Olden Barnevelt een.) 286.
Turck 16, 225.
Tuuk (van der) 4.
Tuyll van Serooskerken (van) 158, 195, 287.
Tweelen (van den) 253.
Twenthusen (van den) 79.
Twickel (van) 87, 89.
Twickelo (van) 89.
Twickcloo (van) 6.
Twiclo (van) 80, 93.

U.

Ubben 293.
Ubhenius 248.
Ufford (Quarles van) 216, 219.
Ulenbroick (van) 92.
Ulger 283.
Ulger de Noordyk 283.
Ulhoorn 213, 214, 216.
Ulrich 246.
Umbgro(e)ve(n) 286, 287.
Ursinius 249.
Utengoye 134.
Utenham 114, 156.
Uwens 16.
Uylhoorn 214.

V.

Vaeck 205.
Vaen (de) 17.
Valengin (d' Arberg de) 146.
Valck 146.
Valckenier 250, 292.
Valentyn 194.
Varkevisser 158, 159, 197.
Vastrick 117.
Vaxis 11.
Vecht (van de) 30.
Vedelin 300.
Vedelius 249.
Veen (van) 294, 302.
Veenen (van) 302.
Veere 136.
Velde (van de) 100, 140, 239, 303.
Velde (van den) 137.
Velde (ten) 82.
Velden (van de) 30.
Velden Erdbrink (van der) 224.
Velders 156.
Vels (van de) 5.
Velsenaer 92, 95-98.
Veltkamp 249.
Velzen 136.
Vendôme 136.
Vennius 292.
Verbey 242, 243, 288.
Verboom 53.
Verbrugge 117.
Verburg 12.
Verburgh 55.
Verbuyren 25.
Verdier (de) 169.
Verdyn 177.
Vereem 125.
Verelst 24-26.
Verge (du) 67.
Verge (la) 66, 67.
Vergoot 26, 27.
Verhamme 218, 220, 284, 285.
Verheul 18, 92, 95, 98.
Verhoef 7.
Verhorst 140.
Veris 249, 251, 295.
Verlaan 295.
Verleck 95, 97, 293.
Vermeer 286.
Vermeeren 251.
Vermere 62, 104, 105.
Vermeulen 269.
Vermy 262.
Vermy (van Swieten gen.) 261.
Vernooy 187.
Verruhert 247.
Verschoor 159.
Verschraage 159.
Versélewel 262.
Verselvel 262.
Verscmis 292.
Versluis 11.
Verstege 107.
Verster 256.
Verster de Balbian 141.
Vertholen 32, 63, 70, 110.
Vertolen 230, 260.
Verwit Asschenberg 200.
Verwolde 135.
Vesanevelt 175.
Veth 117, 303.
Vettekeuken 55.
Vhe(e)len (van) 159.
Vianen 299.
Vianen (Brederode tot) 37.
Vicq (de) 192.
Viehoff 269.
Viltgon 142.
Vinck 253.
Vingerhoedt 258.
Violier 29.
Viotta 263.
Visscher (de) 248.
Visser 225.
Visvliet 151, 292.
Vit (de la) 292.
Vlaanderen (Elzas) 133.
Vlaanderen-Henegouwen 135.
Vlak 293.
Vlierden (van) 193.
Vliet 136.
Vliet (van) 252, 272.
Vlietenthoorn 302, 303.
Vlodorp 117, 157.
Vlodorp (Rutters gen. v.) 117.
Vlugh 248.
Voelycks 6.
Voerst (van) 86, 87.
Voes 99.
Voet 58-60, 202.
Voet van Vormizeele 59, 60.
Voetius 43, 253.
Vogel (de) 252.
Voirwerck 185.
Volckerts 29:.
Vollenhoven (van) 257.
Vonck 239, 247.
Vonck van Lienden 16, 17.
Vonk 242. 244.
Vooght 290.
Voordamme 262.
Voorst 3.
Voorst (van) 6, 93, 133.
Voort (van der) 137, 251.
Voorthuysen (van) 109.
Vorens 253.
Vormizeele 58.
Vormizeele (Voet van) 59, 60.
Vos 8, 119, 140, 149, 159, 197, 231, 298.
Vos (de) 57, 298.
Vos van Steenwijk (de) 69.
Vos van Steenwijk gen. v. Essen (de) 35.
Vosbergen (van) 186, 231.
Vosch van Roelinxweert 66.
Vosmaer 197.
Vossemaer 134.
Voye (de la) 296.
Vrancken 19.
Vrancken van der Aa 18.
Vree (de) 286.
Vreeze (de) 249.
Vremdts 240, 241.
Vrenck van Winssen 269.
Vries (de) 5, 287-294.
Vriesenburgh 294.
Vriesewyck 11, 14.
Vrolyck 22.
Vrolycx 26, 27.
Vroom (de) 186.
Vrybergen (van) 239.
Vuchts 184.
Vulpen (van) 119.
Vijfhuys 8, ll.
Vygh 16.
Vvsschenich gen. Bell 28, 29.
Vijven (van) 27.

W.

Waal (van der) 9.
Waalwyk 110, 230, 260, 261.
Wael (de) 241.
Waelwyk 263.
Waart (de) 181.
Wachtendorp 291.
Wagemans 112.
Wageningen (van) 110.
Walbeeck 173.
Wale (de) 240.
Walle (van de) 105.
Wallendal (van) 295.
Walraven 253.
Wals 66.
Walsum (van) 140.
Walwyck (van) 171-181.
Warmart 173.
Warmond 134.
Warnarts 9.
Warners 182.
Wasbeek (van) 260.
Wassen (van) 295.
Wassenaar 117, 134, 135.
Watervliet (van) 195.
Watervliet (Brouwer van) 255, 256.
Wattenwyl 104.
Wede (van) 113.
Wedding 179, 181.
Weede (van) 118.
Weelle (Hacfort gen. v. d.) 86.
Weerden (van) 227, 253.
Wcers de Weerd ('s-) 197.
Weert (de) 16, 108, 109, 152, 188.
Weert (Berckmans de) 109, 188.
Weert(h) (de) 152.
Weerts 7, 12, 13.
Welbergen 10.
Welbergh (ter) 8, 9.
Welderen (van) 140, 287.
Welle (van de) 196, 291, 304.
Welsoet 193.
Welvelde 230.
Wemeldingen 134.
Wensel (van) 10.
Wentholt 13, 247, 286, 287.
Wernier 62.
Wervc (v. d.) 195.
Wesenhagcn (van) 120.
Wesselman 146.
Westdorpe (Prins van) 57.
Westenberg 103, 104.
Westerholt (van) 91, 92.
Wcsterholt tot Coppel 94.
Westerrode (de Wolff van) 201—205.
Westerveld 7.
Westerwout 70.
Westmazc (van) 304.
Westrenen (van) 160, 295.
Wetter (van) 80.
Wevelinchoven 255.
Weyde (van der) 156.
Wcymersch 58, 60.
Wicart (de la Fontaine de) 112. 192.
Wick '(de)' 293.
Wickefort (van) 253.
Wierdsma 109.

Wilbrennink 286.
Wildbaan (van der Hell van de) 47.
Wildeman 193.
Wildrik 31, 63.
Wilhem (le Leu de) 105.
Wilkens 185.
Willamscop 208.
Willems 294.
Willemsz 38.
Willinck 181.
Willink 147.
Willsmanick 79.
Wilmerdonc 293.
Wilp 28.
Wilp (van) 147.
Wilt (de) 46.
Wind(t) (de) 248, 302, 304.
Winder 192.
Winssen (van) 159.
Winssen (Vrenck van) 269.
Winter (van) 216.
Wintschooten (a) 252.
Wisberg (d' Overschie) 105.
Wiselius 250.
Wissen (de Kies van) 116.
Wit (de) 58.
With (de) 232.
Witt (de) 13, 149, 199.
Witte 252.
Witte (de) 82.
Wittemeyer 198-200, 304.
Witten 254.
Wittens 177.
Wittert 18, 19.
Wittert (van der Aa) 17.
Wittewrongel 251. 252, 292, 295, 304.
Witthem (Eys-) 134.
Woerden (Speyart van) 68, 116.
Woesthof 101.
Wolbeek (van) 46.
Wolf (de) 5.
Wolff 101, 251.
Wolff (de) 120, 284.
Wolff van Westerrode (de) 201—205.
Wolffgan(c)k 190, 258.
Wolffs 202.
Wolfsen 12.
Wolfwinkel 149.
Wolsee 250.
Wolterbeek 286.
Woolbeek gen. Keppel 115.
Workum (van) 16.
Wormer 62.
Woude (van der) 37, 109.
Wouden (van der) 152.
Woudenberch (van) 215.
Woudenberg 211, 212.
Wulff 78.
Wullen (van) 90, 91, 115.
Wulven (Oud-) 131.
Wulven van Hindersteyn (van) 156.
Wybrants 294.
Wyck (van) 67, 122, 238, 239
Wyck (van der) 13.
Wyhe (van) 125.
Wylyk (van) 9.
Wynantsrade 20.
Wijnbergen 202, 286.
Wyncoon 252, 291.
Wyne 292.
Wijnen 10, 286.
Wijngaarden 40, 41.
Wijngaarden (Oem van) 40.
Wyngers 260.
Wijnmalen 152.

Y.

Yck (van) 258.
Ylquen 24.
Ypey 120.
Ysbrants 68.
Yselvelt 32.
Ysenbeek 110., 247.
Yske 4.
Yssel de Schepper 13, 304.
Ysselstein 132., 134.
Ysselvelt 63.

Z.

Zanders 292.
Zandvoort 284, 285.
Zandvoort (van) 216—220.
Zehelein 264.
Zerk 214.
Zevender 41.
Zonneville 104.
Zonnevylle 62, 264.
Zuer (den) 87.
Zuylen 136.
Zuylen van Natewisch 135.
Zuylen van der Haer 108.
Zuylen (van) 22, 62, 114, 130, 156, 287.
Zuylen van Nievelt (van) 287.
Zuylenstein 135.
Zuylenstein (Nassau) 113.
Zwaardecroon 113, 193.
Zwart (de) 49, 50.